

## **Διαγωνισμοί μελετών που εξαιρούνται**

(άρθρο 62 Οδηγίας 2004/17/EK)

**Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται:**

- 1. στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται υπό τις ίδιες συνθήκες που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφοι 2, 3 και 4 για τις συμβάσεις υπηρεσιών,**
- 2. στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται για την άσκηση μιας δραστηριότητας για την οποία το άρθρο 23 παράγραφος 1 έχει κριθεί εφαρμοστέο με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή θεωρείται ότι εφαρμόζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 δεύτερο ή τρίτο εδάφιο ή την παράγραφο 4 τέταρτο εδάφιο του εν λόγω άρθρου,**
- 3. στους διαγωνισμούς μελετών που διέπονται από το ν. 3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (Α'42)**

## **Άρθρο 54**

### **Κανόνες δημοσιότητας και διαφάνειας**

(άρθρο 63 Οδηγίας 2004/17/EK)

- 1. Οι αναθέτοντες φορείς που επιθυμούν να διοργανώσουν διαγωνισμό μελετών, τον διοργανώνουν μέσω προκήρυξης. Οι αναθέτοντες φορείς που έχουν διοργανώσει διαγωνισμό, ανακοινώνουν τα αποτελέσματά του με σχετική γνωστοποίηση. Η προκήρυξη διαγωνισμού περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα XVIII και η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων διαγωνισμού μελετών περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα XIX, σε σχήμα τυποποιημένου εντύπου που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 68 παράγραφος 2 της υπ' αριθμ. 2004/17/EK οδηγίας.**

Η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων διαγωνισμού μελετών διαβιβάζεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη λήξη του διαγωνισμού και υπό τους όρους που καθορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 68 παράγραφος 2 της υπ' αριθμ. 2004/17/EK οδηγίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σέβεται τις τυχόν ευαισθητες εμπορικές πτυχές που ενδέχεται να επισημάνουν οι αναθέτοντες φορείς, όταν διαβιβάζουν τις πληροφορίες αυτές, όσον αφορά στον αριθμό των μελετών ή σχεδίων που έχουν παραληφθεί, την ταυτότητα των οικονομικών φορέων και τις προσφερόμενες τιμές.

- 2. Το άρθρο 33 παράγραφοι 2 έως 8 εφαρμόζονται και στις προκηρύξεις και γνωστοποιήσεις σχετικά με διαγωνισμούς μελετών.**

## **Άρθρο 55**

### **Μέσα επικοινωνίας**

(άρθρο 64 Οδηγίας 2004/17/EK)

**1. Προκειμένου για κάθε μορφής επικοινωνία σχετικά με διαγωνισμούς εφαρμόζεται το άρθρο 39 παράγραφοι 1, 2 και 4.**

**2. Η επικοινωνία, η ανταλλαγή και η αποδήκευση πληροφοριών πραγματοποιούνται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει ότι δεν θίγεται η ακεραιότητα και το απόρρητο του συνόλου των πληροφοριών που διαβιβάζονται από τους συμμετέχοντες σε διαγωνισμούς μελετών. Η κριτική επιτροπή λαμβάνει γνώση του περιεχομένου των σχεδίων και μελετών μόνο μετά την εκπνοή της προθεσμίας που προβλέπεται για την υποβολή τους.**

**3. Εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες για τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των σχεδίων και μελετών:**

**α) οι πληροφορίες σχετικά με τις αναγκαίες προδιαγραφές για την παρουσίαση των σχεδίων και μελετών με ηλεκτρονικό τρόπο καθώς και για την κρυπτογράφηση, πρέπει να τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερομένων· επιπλέον, τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των σχεδίων και μελετών πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παραρτήματος XXIV·**

**β) μπορεί να καθιερώνονται ή να διατηρούνται μηχανισμοί ενελοντικής πιστοποίησης με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου των υπηρεσιών πιστοποίησης που παρέχονται για αυτά τα συστήματα.**

#### **Άρθρο 56**

**Διοργάνωση διαγωνισμών μελετών, επιλογή των συμμετεχόντων και κριτική επιτροπή**

**(άρθρο 65 Οδηγίας 2004/17/EK)**

**1. Για τη διοργάνωση των διαγωνισμών, οι αναδέοντες φορείς εφαρμόζουν διαδικασίες προσαρμοσμένες στις διατάξεις του παρόντος διατάγματος.**

**2. Όταν οι διαγωνισμοί μελετών αφορούν περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων, οι αναδέοντες φορείς θεσπίζουν σαφή και αντικειμενικά κριτήρια επιλογής. Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στους διαγωνισμούς μελετών πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης πραγματικού ανταγωνισμού.**

**3. Η κριτική επιτροπή απαρτίζεται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα ανεξάρτητα από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό μελετών. Όταν απαιτείται από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό μελετών να διαθέτουν συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν, το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον των μελών της κριτικής επιτροπής πρέπει να διαθέτει το ίδιο ή ισοδύναμο προσόν.**

#### **Άρθρο 57**

**Αποφάσεις της κριτικής επιτροπής**

**(άρθρο 66 Οδηγίας 2004/17/EK)**

**1. Η κριτική επιτροπή είναι αδέσμευτη κατά τη λήψη των αποφάσεών της ή κατά τη διατύπωση των γνωμοδοτήσεών της.**

**2. Η επιτροπή εξετάζει τις μελέτες και τα σχέδια που υποβάλλουν οι υποψήφιοι κατά τρόπο ανώνυμο και αποκλειστικά βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού μελετών.**

**3. Η επιτροπή καταχωρίζει την κατάταξη των μελετών σε πρακτικά, τα οποία υπογράφουν τα μέλη της και στα οποία αναφέρονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε μελέτης, τις παρατηρήσεις της και ενδεχόμενα σημεία που πρέπει να διευκρινισθούν.**

**4. Οι υποψήφιοι μπορούν να καλούνται, εφόσον απαιτείται, να απαντήσουν στις ερωτήσεις τις οποίες έχει καταχωρίσει στα πρακτικά της η κριτική επιτροπή, προς διευκρίνιση οιουδήποτε στοιχείου της μελέτης. Στην περίπτωση αυτή τηρούνται πλήρη πρακτικά του διαλόγου μεταξύ της κριτικής επιτροπής και των υποψηφίων.**

**5. Η ανωνυμία πρέπει να τηρείται μέχρι την ολοκλήρωση του έργου της κριτικής επιτροπής.**

## **Άρθρο 58**

### **Στατιστικές υποχρεώσεις**

**(άρθρο 67 Οδηγίας 2004/17/EK)**

#### **ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΟ**

#### **ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ,**

#### **ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**1. Το αρμόδιο Υπουργείο μεριμνά ώστε να διαβιβάζεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε χρόνο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που θεσπίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 68 παράγραφος 2 της υπ' αριθμ. 2004/17/EK οδηγίας, στατιστική κατάσταση σχετικά με το συνολικό ύψος, κατά κατηγορίες δραστηριοτήτων που αναφέρονται στα παραρτήματα I έως X, των συναφεισών συμβάσεων αξίας μικρότερης από τα όρια του άρθρου 16 αλλά οι οποίες, εάν δεν υπήρχαν τα όρια αυτά, θα καλύπτονταν από το παρόν διάταγμα.**

**2. Όσον αφορά στις κατηγορίες δραστηριοτήτων στις οποίες αναφέρονται τα παραρτήματα II, III, V, IX και X, οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν, σύμφωνα με ρυθμίσεις που θεσπίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 68, παράγραφος 2 της υπ' αριθμ. 2004/17/EK οδηγίας, ώστε να διαβιβάζεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στατιστική κατάσταση των συμβάσεων που ανατέθηκαν το αργότερο στις 31 Οκτωβρίου 2004 για το προηγούμενο έτος και στη συνέχεια πριν από τις 31 Οκτωβρίου κάθε έτους. Στην κατάσταση αυτή, περιλαμβάνονται τα στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής της συμφωνίας.**

**Τα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο δεν περιλαμβάνουν τις πληροφορίες σχετικά με συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο τις υπηρεσίες οι οποίες απαριθμούνται στην κατηγορία 8 του παραρτήματος XVII A, τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών οι οποίες απαριθμούνται στην κατηγορία 5 του παραρτήματος XVII A των οποίων οι κλάσεις στο CPV είναι αντίστοιχες με αριθμό αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526 ή τις υπηρεσίες οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα XVII B.**

3. Οι ρυθμίσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 καταρτίζονται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

α) για λόγους διοικητικής απλούστευσης, μπορούν να εξαιρούνται οι συμβάσεις μικρότερης αξίας, εφόσον δεν θίγεται η χρησιμότητα των στατιστικών και

β) τηρείται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των παρεχομένων πληροφοριών.

#### Αρθρο 59

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος:

1. Διατηρείται σε ισχύ ο ν. 3316/2005 (Α'42).

2. Καταργείται το π.δ. 57/2000 (Α'45), όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 22/2002 (Α'17) καθώς και κάθε γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει τα θέματα αυτά με άλλον τρόπο.

3. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ρυθμίζεται κάθε θέμα που αναφέρεται σε διαδικαστικές λεπτομέρειες, αναγκαίες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος

4. Το παρόν εφαρμόζεται επίσης και στη σύναψη δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, μελετών ή έργων του ν. 3389/2005 (Α'232), οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται συμπληρωματικώς, καθ' ό μέρος δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος, μη εφαρμοζομένων στην περίπτωση αυτή των διατάξεων του ν. 3316/2005 (Α'42).

#### Αρθρο 60

Παραρτήματα I - XXIV

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος διατάγματος τα παραρτήματα I - XXIV."

(58) το π.δ 60/2007 (Α'64), το κείμενο του οποίου είχε ως εξής :

"Αρθρο 1

Σκοπός

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΣΚΟΠΟΣ - ΟΡΙΣΜΟΙ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών προς τις διατάξεις της οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαρτίου 2004 «Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών», που δημοσιεύθηκε στην

ελληνική γλώσσα στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 134/30/4/2004) όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις διατάξεις:

α) της οδηγίας 2005/51/EK της Επιτροπής της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 για την τροποποίηση του παραρτήματος XX της οδηγίας 2004/17/EK και του παραρτήματος VIII της οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί δημοσίων συμβάσεων (ΕΕ L 257/1/10/2005),

β) της οδηγίας 2005/75/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005 για την διόρθωση της οδηγίας 2004/18/EK «Περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμήθειών και υπηρεσιών» (ΕΕ L 323/9.12.2005),

γ) του υπ' αριθμ. 2083/2005 Κανονισμού (ΕΚ) της Επιτροπής της 19ης Δεκεμβρίου 2005 περί τροποποίησης των οδηγιών 2004/17/EK και 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά στα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τη διαδικασία συνάψεως συμβάσεων (ΕΕ L 333/20.12.2005),

δ) του υπ' αριθμ. 1564/2005 Κανονισμού (ΕΚ) της Επιτροπής, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, για την κατάρτιση τυποποιημένων εντύπων προς δημοσίευση προκηρύξεων και γνωστοποίησεων στο πλαίσιο των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων δυνάμει των οδηγιών 2004/17/EK και 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 257/1/10/2005).

## Άρθρο 2

### Ορισμοί (άρθρο 1 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Για τους σκοπούς του παρόντος, εφαρμόζονται οι ορισμοί που παρατίθενται στις παραγράφους 2 έως 14.

2. α) «Δημόσιες συμβάσεις» είναι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια του παρόντος.

β) «Δημόσιες συμβάσεις έργων» είναι δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση, είτε συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση, εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα I ή ενός έργου, είτε ακόμη την πραγματοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, ενός έργου το οποίο ανταποκρίνεται στις επακριβώς οριζόμενες από την αναθέτουσα αρχή ανάγκες. Ως «έργο», νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού που προορίζεται να πληροί αυτό καθαυτό μια οικονομική ή τεχνική λειτουργία.

γ) «Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» είναι δημόσιες συμβάσεις, πλην αυτών του στοιχείου β), οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων.

Δημόσια σύμβαση, η οποία έχει ως αντικείμενο την προμήθεια προϊόντων και καλύπτει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, θεωρείται ως «δημόσια σύμβαση προμηθειών».

δ) «Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» είναι δημόσιες συμβάσεις, πλην των δημοσίων συμβάσεων έργων ή προμηθειών, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στο Παράρτημα II.

Δημόσια σύμβαση, η οποία έχει ως αντικείμενο ταυτοχρόνως προϊόντα και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II, θεωρείται ως «δημόσια σύμβαση υπηρεσιών», εφόσον η αξία των συγκεκριμένων υπηρεσιών υπερβαίνει την αξία των προϊόντων που περιλαμβάνονται στη σύμβαση.

**Δημόσια σύμβαση, η οποία έχει ως αντικείμενο υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II και η οποία δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα I παρά μόνο παρεμπιπτόντως σε σχέση με το κύριο αντικείμενο της σύμβασης, θεωρείται ως δημόσια σύμβαση υπηρεσιών.**

**3. «Σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων» είναι μια σύμβαση η οποία παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με μια δημόσια σύμβαση έργων, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου είτε στο δικαίωμα αυτό, σε συνδυασμό με καταβολή αμοιβής.**

**4. «Σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών» είναι μια σύμβαση η οποία παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με μια δημόσια σύμβαση υπηρεσιών, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα συνίσταται είτε αποκλειστικά στο δικαίωμα εκμετάλλευσης της υπηρεσίας είτε στο δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με την καταβολή αμοιβής.**

**5. «Συμφωνία - πλαισίο» είναι μια συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μιας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών και ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφδούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά στις τιμές και, ενδεχομένως, τις προβλεπόμενες ποσότητες.**

**6. «Δυναμικό σύστημα αγορών» είναι μια καθ' ολοκληρίαν ηλεκτρονική διαδικασία για αγορές τρέχουσας χρήσης, της οποίας τα γενικά διαθέσιμα στην αγορά χαρακτηριστικά ικανοποιούν τις ανάγκες της αναθετουσας αρχής και είναι περιορισμένη χρονικά και ανοικτή καθ' όλη τη διάρκειά της σε κάθε οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής και έχει υποβάλει ενδεικτική προσφορά σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων.**

**7. «Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός» είναι μια επαναληπτική διαδικασία που βασίζεται σε έναν ηλεκτρονικό μηχανισμό παρουσίασης νέων, μειωμένων τιμών ή/και νέων αξιών, όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών και η οποία διεξάγεται έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης. Συνεπώς, ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.**

**8. «Εργολήπτης», «προμηθευτής» και «πάροχος υπηρεσιών» είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή φορέας του δημοσίου, ή κοινοπραΐα αυτών των προσώπων ή/και οργανισμών, που προσφέρει αντιστοίχως την εκτέλεση εργασιών ή/και έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά.**

**Ο όρος «οικονομικός φορέας» καλύπτει ταυτόχρονα τις έννοιες «προμηθευτής», «εργολήπτης» και «πάροχος υπηρεσιών» και χρησιμοποιείται μόνο για λόγους απλούστευσης του κειμένου.**

**Ο οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά αναφέρεται ως «προσφέρων». Εκείνος που έχει ζητήσει να του αποσταλεί πρόσκληση συμμετοχής σε διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση ή σε ανταγωνιστικό διάλογο, αναφέρεται ως «υποψήφιος».**

**9. «Αναθέτουσες αρχές» είναι το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μίας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.**

**Ως «οργανισμός δημοσίου δικαίου», νοείται κάθε οργανισμός:**

**α) ο οποίος έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν εμπίπτουν στον βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα.**

**8) ο οποίος έχει νομική προσωπικότητα, και**

γ) η δραστηριότητα του οποίου χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή η διαχείριση του οποίου υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς, ή του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού συμβουλίου, διορίζεται από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Οι οργανισμοί και οι κατηγορίες οργανισμών δημοσίου δικαίου που πληρούν τα κριτήρια τα οποία απαριθμούνται στο δεύτερο εδάφιο σημεία α), β) και γ), παρατίθενται στο Παράρτημα III. Οι σχετικοί πίνακες μπορούν να εμπλουτίζονται με την προσθήκη και άλλων οργανισμών ή κατηγοριών οργανισμών δημοσίου δικαίου.

10. «Κεντρική αρχή προμηθειών» είναι μια αναθέτουσα αρχή η οποία είτε αποκά προϊόντα ή/και υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές, είτε αναθέτει δημόσιες συμβάσεις ή συνάπτει συμφωνίες-πλαίσια για έργα, προϊόντα ή υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές.

11. α) «Ανοικτές διαδικασίες» είναι οι διαδικασίες, στο πλαίσιο των οποίων κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά.

β) «Κλειστές διαδικασίες» είναι οι διαδικασίες, στις οποίες κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει, αλλά στο πλαίσιο των οποίων μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από την αναθέτουσα αρχή μπορούν να υποβάλλουν προσφορά.

γ) «Ανταγωνιστικός διάλογος» είναι η διαδικασία, στην οποία κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει και στην οποία η αναθέτουσα αρχή διεξάγει διάλογο με τους υποψηφίους που έχουν γίνει δεκτοί στη διαδικασία αυτή, προκειμένου να βρεθούν μία ή περισσότερες λύσεις που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της, και βάσει της οποίας ή των οποίων οι υποψήφιοι που επελέγησαν καλούνται να υποβάλλουν προσφορά.

Για το σκοπό της προσφυγής στη διαδικασία του πρώτου εδαφίου, μια δημόσια σύμβαση θεωρείται «ιδιαίτερα πολύπλοκη», εφόσον οι αναθέτουσες αρχές δεν είναι αντικειμενικά σε θέση είτε να καθορίσουν, σύμφωνα με το άρθρο 53, παράγραφος 3, σημεία β), γ) ή δ), τα τεχνικά μέσα, τα οποία θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και τους στόχους τους, είτε/και να προσδιορίσουν τη νομική ή/και τη χρηματοοικονομική οργάνωση ενός σχεδίου.

δ) «Διαδικασίες με διαπραγμάτευση» είναι οι διαδικασίες, στο πλαίσιο των οποίων οι αναθέτουσες αρχές διαβουλεύονται με τους οικονομικούς φορείς της επιλογής τους και διαπραγματεύονται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

ε) «Διαγωνισμοί μελετών» είναι οι διαδικασίες που επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να αποκτήσει, κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής των έργων πολιτικού μηχανικού ή της επεξεργασίας δεδομένων, μια μελέτη ή ένα σχέδιο που επιλέγεται από κριτική επιτροπή έπειτα από διαγωνισμό, με ή χωρίς την απονομή βραβείων.

12. Με τον όρο «γραπτώς», νοείται κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών, το οποίο μπορεί να διαβιβάζεται, αναπαράγεται και στη συνέχεια γνωστοποιείται. Το σύνολο αυτό μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες που διαβιβάζονται και αποδημεύονται με ηλεκτρονικά μέσα.

13. «Ηλεκτρονικό μέσο», είναι ένα μέσο που χρησιμοποιεί ηλεκτρονικό εξοπλισμό επεξεργασίας (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και αποδημεύσης δεδομένων, τα οποία εκπέμπονται, διακινούνται ή παραλαμβάνονται με ενσύρματη μετάδοση, με ραδιοκύματα, με οπτικά μέσα ή με άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα.

**14. Με το «Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις», (Common Procurement Vocabulary - CPV), επισημαίνεται η ονοματολογία αναφοράς που εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις, η οποία υιοθετήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 (ΕΕ L 340 16.12.2002), ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται η αντιστοιχία με τις άλλες υπάρχουσες ονοματολογίες.**

Σε περίπτωση διαστάμενων ερμηνειών ως προς το πεδίο εφαρμογής του παρόντος, λόγω ενδεχόμενων διαφορών μεταξύ της ονοματολογίας CPV και της ονοματολογίας της NACE που χρησιμοποιείται στο Παράρτημα I, ή μεταξύ της ονοματολογίας CPV και της ονοματολογίας CPC (προσωρινή μορφή) που χρησιμοποιείται στο Παράρτημα II, υπερισχύει αντίστοιχα η ονοματολογία NACE ή η ονοματολογία CPC.

**15. Για τους σκοπούς του άρθρου 10 και του άρθρου 60 σημείο β), νοούνται ως:**

α) «Δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο», η δημόσια τηλεπικοινωνιακή υποδομή, μέσω της οποίας πραγματοποιείται η μεταφορά σημάτων μεταξύ συγκεκριμένων τερματικών σημείων του δικτύου, με ενσύρματη μετάδοση, με δέσμες ερτζιανών κυμάτων, με οπτικά μέσα ή με άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα.

β) «Τερματικό σημείο του δικτύου», το σύνολο των φυσικών συνδέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών πρόσθασης που απαρτίζουν το δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο και είναι απαραίτητες για την πρόσθαση σε αυτό και τη μέσω αυτού αποτελεσματική επικοινωνία.

γ) «Δημόσιες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες», οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες την παροχή των οποίων έχουν αναθέσει ειδικά τα κράτη μέλη, ιδίως σε έναν ή περισσότερους τηλεπικοινωνιακούς φορείς.

δ) «Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες», οι υπηρεσίες οι οποίες συνίστανται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, στη διαβίθαση και διακίνηση σημάτων μέσω του δημοσίου τηλεπικοινωνιακού δικτύου με τη βοήθεια τηλεπικοινωνιακών μεθόδων, με την εξαίρεση των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών.

### Άρθρο 3

**Αρχές που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων**

(άρθρο 2 οδηγίας 2004/18/EK)

Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις ενεργώντας με διαφάνεια.

### Άρθρο 4

**Όροι σχετικά με τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου**

(άρθρο 5 οδηγίας 2004/18/EK)

Κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές εφαρμόζονται στις σχέσεις με τα λοιπά κράτη μέλη, εξίσου ευνοϊκοί όροι με εκείνους που παρέχονται στους οικονομικούς φορείς τρίτων χωρών κατ' εφαρμογή της συμφωνίας περί δημοσίων συμβάσεων, η οποία συνήφθη στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης (GATT).

### Άρθρο 5

**Εκχώρηση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων: ρήτρα αποφυγής διακρίσεων**

(άρθρο 3 οδηγίας 2004/18/EK)

Όταν μια αναθέτουσα αρχή εκχωρεί σε φορέα που δεν έχει την ιδιότητα αναθέτουσας αρχής, ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα για την άσκηση δραστηριότητας δημόσιας υπηρεσίας, η πράξη εκχώρησης του δικαιώματος αυτού πρέπει να προβλέπει ότι, κατά τη σύναψη των συμβάσεων προμηθειών με τρίτους στο πλαίσιο της δραστηριότητας αυτής, ο εν λόγω φορέας οφείλει να τηρεί την αρχή της αποφυγής διακρίσεων λόγω εθνικότητας.

#### Άρθρο 6

Ποσά των κατώτατων ορίων των δημοσίων συμβάσεων

(άρθρο 7 οδηγίας 2004/18/EK, άρθρο 2 παρ.1 του Κανονισμού 2083/2005)

#### ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

##### ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

##### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

##### ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ

1. Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 137.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο iii), που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV. Προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V, είτε iii) από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II A, υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5 των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι αντίστοιχες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, ή/και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II B.

β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, είτε ii) από τις αναθέτουσες αρχές που αναφέρονται στο Παράρτημα IV και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V, είτε iii) από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II A, υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5 των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι αντίστοιχες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, ή/και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II B.

γ) 5.278.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις έργων.

Τα ποσά των κατωτάτων ορίων των δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών επανεξετάζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανά διετία και αναθεωρούνται εάν χρειασθεί σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 77 παρ.2 της οδηγίας 2004/18/EK.

2. Το παρόν εφαρμόζεται επίσης και στη σύναψη δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών, μελετών ή έργων του ν. 3389/2005 «Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα» (Α' 232), οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται συμπληρωματικά, καθ' ό μέρος δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος, μη εφαρμοζόμενων στην περίπτωση αυτή των διατάξεων του ν. 3316/2005 (Α' 42).

#### Άρθρο 7

Συμβάσεις που επιδοτούνται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% από τις αναθέτουσες αρχές

(άρθρο 8 οδηγίας 2004/18/EK, άρθρο 2 παρ. 2 του Κανονισμού 2083/2005)

Το παρόν εφαρμόζεται κατά τη σύναψη:

α) συμβάσεων που επιδοτούνται αμέσως σε ποσοστό άνω του 50% από τις αναθέτουσες αρχές και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ ισούται με ή υπερβαίνει τα 5.278.000 ευρώ, εφόσον αφορούν δραστηριότητες πολιτικού μηχανικού κατά την έννοια του Παραρτήματος I, ή έχουν σχέση με νοσοκομεία, αθλητικούς εξοπλισμούς, εγκαταστάσεις αναψυχής και ψυχαγωγίας, σχολικά και πανεπιστημιακά κτίρια και κτίρια διοικητικής χρήσης, β) συμβάσεων υπηρεσιών που επιδοτούνται άμεσα σε ποσοστό άνω του 50% από τις αναθέτουσες αρχές και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ ισούται με ή υπερβαίνει τα 211.000 ευρώ, όταν οι συμβάσεις αυτές σχετίζονται με σύμβαση έργων κατά την έννοια της περίπτωσης α) του παρόντος άρθρου.

Οι αναθέτουσες αρχές που χορηγούν τις επιδοτήσεις αυτές μεριμνούν ώστε να τηρούνται οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται από έναν ή περισσότερους φορείς διαφορετικούς από αυτές, όπως και όταν συνάπτονται και από τις ίδιες, αλλά εξ ονόματος και για λογαριασμό των εν λόγω άλλων φορέων.

#### Άρθρο 8

Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των δημοσίων συμβάσεων, των συμφωνιών - πλαισίων και των δυναμικών συστημάτων αγορών

(άρθρο 9 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαιρέσεως όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης.

Στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή προβλέπει βραβεία ή την καταβολή ποσών στους υποψηφίους ή προσφέροντες, τα ποσά αυτά λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

2. Η αποτίμηση πρέπει να ισχύει κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, κατά το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης.

3. Κανένα σχέδιο έργου και καμία σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να κατατμηθεί, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος διατάγματος.

4. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το ποσό των έργων καθώς και η συνολική εκτιμώμενη αξία των αναγκαίων προμηθειών για την εκτέλεση των έργων που τίθενται στη διάθεση του εργολήπτη από τις αναθέτουσες αρχές.

5. α) Όταν ένα σχεδιαζόμενο έργο ή ένα σχέδιο αγοράς υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των τμημάτων.

Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 6, το παρόν εφαρμόζεται στη σύναψη κάθε τμήματος.

Οι αναδέτουσες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν, προκειμένου για τα τμήματα, των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ είναι μικρότερη των ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ για τις υπηρεσίες και του 1.000.000 ευρώ για τα έργα, εφόσον το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων.

8) Όταν η προμήθεια ομοειδών προϊόντων μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη συνολική αξία αυτών των τμημάτων κατά την εφαρμογή του άρθρου 6 σημεία α) και 8).

Όταν η συνολική αξία των τμημάτων είναι ίση με ή υπερβαίνει την αξία που καθορίζεται στο άρθρο 6, το παρόν εφαρμόζεται στη σύναψη κάθε τμήματος.

Οι αναδέτουσες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν, προκειμένου για τα τμήματα των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ είναι μικρότερη των ογδόντα χιλιάδων (80.000) ευρώ και υπό τον όρο ότι το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων.

6. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που έχουν ως αντικείμενο τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση, ή τη μίσθωση-πώληση προϊόντων, η αξία που λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, προσδιορίζεται ως εξής:

α) Στην περίπτωση συμβάσεων ορισμένου χρόνου, εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από δώδεκα (12) μήνες, η συνολική εκτιμώμενη αξία για τη διάρκεια της σύμβασης ή, εφόσον η διάρκεια της σύμβασης είναι μεγαλύτερη από δώδεκα (12) μήνες, η συνολική αξία της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης υπολειπόμενης αξίας.

β) Στην περίπτωση συμβάσεων αορίστου χρόνου ή στην περίπτωση που η διάρκειά τους δεν μπορεί να προσδιορισθεί, η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί 48.

7. Όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών που έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης:

α) είτε η συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ιδίου τύπου, οι οποίες συνήφθη-σαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, εφόσον τούτο είναι δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα (12) μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης.

β) είτε η εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες.

Η επιλογή της μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης δεν επιτρέπεται να γίνεται προς το σκοπό αποφυγής της εφαρμογής του παρόντος.

8. Για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, η αξία που λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, είναι, ανάλογα με την περίπτωση, η εξής:

α) για τα ακόλουθα είδη υπηρεσιών:

i) ασφαλιστικές υπηρεσίες: το καταβλητέο ασφάλιστρο και τυχόν άλλοι τρόποι αμοιβής,

ii) τραπεζικές και άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες: οι αμοιβές, οι προμήθειες, οι τόκοι και τυχόν άλλοι τρόποι αμοιβής,

*iii) συμβάσεις που περιλαμβάνουν μελέτες: οι αμοιθές, οι καταβλητέες προμήθειες και τυχόν άλλοι τρόποι αμοιθής.*

*8) για τις συμβάσεις υπηρεσιών που δεν αναφέρουν συνολική τιμή:*

*i) στην περίπτωση συμβάσεων ορισμένου χρόνου και εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από 48 μήνες: η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλη την αντίστοιχη διάρκεια,*

*ii) στην περίπτωση συμβάσεων αορίστου χρόνου ή διάρκειας μεγαλύτερης των σαράντα οκτώ (48) μηνών: η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί 48.*

*9. Για τις συμφωνίες-πλαισια και για τα δυναμικά συστήματα αγορών, η αξία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η μέγιστη αξία, υπολογιζόμενη χωρίς ΦΠΑ, του συνόλου των συμβάσεων που προβλέπονται για τη συνολική διάρκεια της συμφωνίας-πλαισίου ή του δυναμικού συστήματος αγορών.*

#### **Άρθρο 9**

**Συμβάσεις που συνάπτονται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών**

(άρθρο 12 οδηγίας 2004/18/EK)

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β**

##### **ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ**

*Το παρόν δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις οι οποίες, στο πλαίσιο του π.δ/τος 59/2007, με το οποίο μεταφέρθηκε η Οδηγία 2004/17/EK στο ελληνικό δίκαιο, συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές οι οποίες ασκούν μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 4 έως 8 του εν λόγω π.δ/τος και για τις δραστηριότητες αυτές, ούτε στις δημόσιες συμβάσεις που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 2 και των άρθρων 19, 21 και 23 του εν λόγω π.δ/τος.*

#### **Άρθρο 10**

**Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα των τηλεπικοινωνιών**

(άρθρο 13 οδηγίας 2004/18/EK)

*Δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως κύριο αντικείμενο τη διάθεση ή εκμετάλλευση δημοσίων τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή την παροχή στο κοινό μιας ή περισσότερων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.*

#### **Άρθρο 11**

**Απόρρητες συμβάσεις ή συμβάσεις που απαιτούν ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας**

(άρθρο 14 οδηγίας 2004/18/EK)

*Το παρόν διάταγμα δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις που χαρακτηρίζονται απόρρητες ή η εκτέλεση των οποίων πρέπει να συνοδεύεται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή όταν το απαιτεί η προστασία των ουσιωδών συμφερόντων της χώρας.*

## Άρθρο 12

Συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει διεθνών κανόνων

(άρθρο 15 οδηγίας 2004/18/EK)

Το παρόν δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις οι οποίες διέπονται από διαφορετικούς διαδικαστικούς κανόνες και συνάπτονται δυνάμει:

α) διεθνούς συμφωνίας, σύμφωνα με τη Συνθήκη Ε.Ε., μεταξύ της Ελλάδας και μιας ή περισσότερων χωρών που δεν είναι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αφορά προμήθειες ή έργα που προορίζονται για την από κοινού εκτέλεση ή εκμετάλλευση ενός έργου από τα υπογράφοντα κράτη ή υπηρεσίες που προορίζονται για εκτέλεση ή εκμετάλλευση από κοινού ενός σχεδίου από τα υπογράφοντα κράτη. Η συμφωνία ανακοινώνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

β) διεθνούς συμφωνίας η σύναψη της οποίας συνδέεται με τη στάθμευση στρατευμάτων και η οποία αφορά ελληνικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις τρίτης χώρας.

γ) ειδικής διαδικασίας διεθνούς οργανισμού.

## Άρθρο 13

Ειδικές εξαιρέσεις

(άρθρο 16 οδηγίας 2004/18/EK)

Οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος δεν εφαρμόζονται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες:

α) έχουν ως αντικείμενο την αγορά ή τη μίσθωση, με οποιουσδήποτε χρηματοδοτικούς όρους, γης, υφισταμένων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων ή αφορούν δικαιώματα επ' αυτών. Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών οι οποίες συνάπτονται ταυτόχρονα, πριν ή μετά τη σύμβαση αγοράς ή μίσθωσης, υπό οιανδήποτε μορφή, διέπονται από το παρόν διάταγμα,

β) αφορούν την αγορά, ανάπτυξη, παραγωγή ή συμπαραγωγή προγραμμάτων που προορίζονται για μετάδοση από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς καθώς και συμβάσεις για τον χρόνο μετάδοσης.

γ) αφορούν υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού,

δ) αφορούν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες σχετικές με την έκδοση, αγορά, πώληση και μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, ιδίως με διαδικασίες προμήθειας χρημάτων ή κεφαλαίων στις αναδέτουσες αρχές καθώς και υπηρεσίες που παρέχονται από κεντρικές τράπεζες,

ε) αφορούν συμβάσεις εργασίας,

στ) αφορούν υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης, πλην εκείνων το προϊόν των οποίων ανήκει αποκλειστικά στην αναδέτουσα αρχή για ιδία χρήση κατά την άσκηση της δραστηρότητάς της, εφόσον η αμοιβή για την παροχή της υπηρεσίας καταβάλλεται εξ ολοκλήρου από την αρχή αυτή.

## Άρθρο 14

Συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών

(άρθρο 17 οδηγίας 2004/18/EK)

Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 5, οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης υπηρεσιών, οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 4.

#### Άρθρο 15

Συμβάσεις υπηρεσιών που ανατίθενται βάσει αποκλειστικού δικαιώματος

(άρθρο 18 οδηγίας 2004/18/EK)

Το παρόν δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που ανατίθενται από μια αναθέτουσα αρχή σε άλλη αναθέτουσα αρχή ή ένωση αναθέτουσών αρχών βάσει αποκλειστικού δικαιώματος που τους παρέχεται δυνάμει των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, εφόσον οι διατάξεις αυτές δεν αντιβαίνουν στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

#### Άρθρο 16

Συμβάσεις στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας

(άρθρο 10 οδηγίας 2004/18/EK)

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

#### ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 346 της ΛΕΕ, το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, με εξαίρεση τις συμβάσεις στις οποίες εφαρμόζεται η Οδηγία 2009/81/EK (L 216). Το παρόν δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2009/81/EK δυνάμει των άρθρων 8,12 και 13 αυτής.

#### Άρθρο 17

Δημόσιες συμβάσεις και συμφωνίες - πλαίσια που συνάπτονται από τις κεντρικές αρχές προμηθειών

(άρθρο 11 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να εξασφαλίζουν έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες προσφεύγοντας σε κεντρικές αρχές προμηθειών.

2. Οι αναθέτουσες αρχές που αποκτούν έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες προσφεύγοντας σε κεντρική αρχή προμηθειών, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 10, θεωρείται ότι έχουν τηρήσει τις διατάξεις του παρόντος, εφόσον αυτές έχουν τηρηθεί από την κεντρική αρχή προμηθειών.

#### Άρθρο 18

Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα

(άρθρο 19 οδηγίας 2004/18/EK)

Η εκτέλεση συμβάσεων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών μπορεί να πραγματοποιείται στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας, όταν η πλειοψηφία των ενδιαφερόμενων εργαζομένων είναι άτομα με ειδικές ανάγκες, τα οποία λόγω της φύσης ή βαρύτητας των ειδικών αναγκών τους δεν μπορούν να ασκήσουν επαγγελματική δραστηριότητα υπό κανονικές συνθήκες. Στην περίπτωση αυτή, η προκήρυξη του διαγωνισμού θα πρέπει να μνημονεύει την παρούσα διάταξη.

### **Άρθρο 19**

**Συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II A**

(άρθρο 20 οδηγίας 2004/18/EK)

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ**

#### **ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

**Οι συμβάσεις οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες αναφερόμενες στο Παράρτημα II A συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα 22 έως 37 και 40 έως 55.**

### **Άρθρο 20**

**Συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II B**

(άρθρο 21 οδηγίας 2004/18/EK)

**Η σύναψη των συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες οι οποίες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II B, ρυθμίζεται από το άρθρο 53 και το άρθρο 29, παράγραφος 4. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.**

### **Άρθρο 21**

**Μεικτές συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες περιλαμβάνονται στα παραρτήματα II A και II B**

(άρθρο 22 οδηγίας 2004/18/EK)

**Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες αναφερόμενες στο Παράρτημα II A και υπηρεσίες αναφερόμενες στο Παράρτημα II B, συνάπτονται σύμφωνα με τα άρθρα 22 έως 37 και 40 έως 55, όταν η αξία των υπηρεσιών του Παραρτήματος II A υπερβαίνει την αξία των υπηρεσιών του Παραρτήματος II B. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, η σύμβαση συνάπτεται σύμφωνα με τα άρθρα 53 και 29 παράγραφος 4.**

### **Άρθρο 22**

**Χρήση των ανοικτών, κλειστών και με διαπραγμάτευση διαδικασιών και του ανταγωνιστικού διαλόγου**

(άρθρο 28 οδηγίας 2004/18/EK)

#### **ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ**

#### **ΕΙΔΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ – ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**Οι αναδέτουσες αρχές συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στην ανοικτή διαδικασία ή στην κλειστή διαδικασία. Οι αναδέτουσες αρχές μπορούν να προβαίνουν στη σύναψη δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών με τη χρήση ανταγωνιστικού διαλόγου, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του άρθρου 23. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στα άρθρα 24 και 25, μπορούν να προσφεύγουν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, με ή χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού.**

### **Άρθρο 23**

**Ανταγωνιστικός διάλογος**

(άρθρο 29 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Σε περίπτωση ιδιαίτερα πολύπλοκων συμβάσεων, η αναθέτουσα αρχή, εφόσον κρίνει ότι η χρησιμοποίηση της ανοικτής ή της κλειστής διαδικασίας δεν επιτρέπει την ανάθεση της σύμβασης, μπορεί να προσφεύγει στον ανταγωνιστικό διάλογο σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Η ανάθεση της δημόσιας σύμβασης πραγματοποιείται αποκλειστικά βάσει του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

2. Οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν σχετική προκήρυξη διαγωνισμού. Με την προκήρυξη ή και τα τεύχη του διαγωνισμού γνωστοποιούν τις ανάγκες και τις απαιτήσεις τους.

3. Οι αναθέτουσες αρχές προβαίνουν, με τους υποψήφιους που επελέγησαν σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 42 έως 50, σε διάλογο, σκοπός του οποίου είναι η διερεύνηση και ο προσδιορισμός των μέσων που μπορούν να ικανοποιήσουν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες τους. Αντικείμενο του διαλόγου μπορεί να αποτελούν όλες οι πτυχές της σύμβασης.

Κατά τη διάρκεια του διαλόγου, οι αναθέτουσες αρχές εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων. Ειδικότερα, υποχρεούνται να μην παρέχουν, κατά τρόπο που δημιουργεί διακρίσεις, πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους προσφέροντες σε σχέση με άλλους.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν επιτρέπεται να αποκαλύπτουν στους λοιπούς συμμετέχοντες τις προτεινόμενες λύσεις ή άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν διαθιβασθεί από υποψήφιο συμμετέχοντα, χωρίς τη συγκατάθεσή του.

4. Στην προκήρυξη ή τα συνοδευτικά τεύχη μπορεί να προβλέπεται ότι η διαδικασία διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις, ώστε να μειώνεται ο αριθμός των λύσεων που εξετάζονται κατά τις διαδοχικές φάσεις του διαλόγου, κατ' εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης.

5. Η αναθέτουσα αρχή διεξάγει το διάλογο έως ότου μπορέσει να προσδιορίσει, μετά από συγκριτική αξιολόγηση, την ή τις λύσεις, οι οποίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες της.

6. Αφού κηρύξουν τη λήξη του διαλόγου και ενημερώσουν σχετικά τους συμμετέχοντες, οι αναθέτουσες αρχές τους καλούν να υποβάλουν την τελική προσφορά τους, βάσει της ή των λύσεων που προσδιορίσθηκαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου. Οι προσφορές αυτές πρέπει να περιέχουν όλα τα απαιτούμενα και αναγκαία στοιχεία για την εκτέλεση των ζητούμενων προμηθειών ή υπηρεσιών.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί τη διευκρίνιση, συμπλήρωση ή προσαρμογή των προσφορών. Οι διασαφηνίσεις, διευκρινίσεις, προσαρμογές ή συμπληρώσεις δεν μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα την τροποποίηση των βασικών στοιχείων της προσφοράς ή της πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών, επιφέροντας διακρίσεις ή στρέβλωση του ανταγωνισμού.

7. Οι αναθέτουσες αρχές αξιολογούν τις προσφορές, όπως τις υπέβαλαν οι προσφέροντες, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στην προκήρυξη και στα τεύχη του διαγωνισμού και επιλέγουν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά σύμφωνα με το άρθρο 51.

Εκείνος που έχει κριθεί ότι υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μπορεί να καλείται από την αναθέτουσα αρχή να διευκρινίσει πτυχές της προσφοράς του ή να επιβεβαιώσει τις δεσμεύσεις που αυτή περιέχει, υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιούνται ουσιώδη στοιχεία της προσφοράς ή της πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών, με συνέπεια να στρέβλωνται ο ανταγωνισμός ή να προκαλούνται διακρίσεις.

8. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβλέπουν στην οικεία προκήρυξη απονομή βραβείων ή καταβολή χρηματικού ποσού στους συμμετέχοντες στο διάλογο.

## Άρθρο 24

**Διαδικασία με διαπραγμάτευση, με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού**

(άρθρο 30 οδηγίας 2004/18/EK)

**1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις:**

**α) Σε περίπτωση μη κανονικών προσφορών ή κατάθεσης προσφορών που είναι απαράδεκτες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τηρουμένων των οριζομένων στις διατάξεις των άρθρων 28, 39 έως 52 και 55, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή ανταγωνιστικό διάλογο, με την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν τροποποιούνται ουσιωδώς.**

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μη δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, εάν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 43 έως 50 και οι οποίοι, κατά την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή τον προηγηθέντα ανταγωνιστικό διάλογο, υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές.

**β) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν πρόκειται για έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες των οποίων η φύση ή διάφοροι αστάθμητοι παράγοντες δεν επιτρέπουν το συνολικό προκαθορισμό των τιμών.**

**γ) Στον τομέα των υπηρεσιών, ιδίως κατά την έννοια της κατηγορίας 6 του Παραρτήματος II Α και για παροχές διανοητικής εργασίας, όπως η σύλληψη έργου, στο μέτρο που η φύση των προς παροχή εργασιών δεν επιτρέπει τον καθορισμό με επαρκή ακρίβεια των προδιαγραφών της σύμβασης, ώστε να επιτρέπεται η ανάθεσή της με επιλογή της καλύτερης προσφοράς, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την ανοικτή ή την κλειστή διαδικασία.**

**δ) στον τομέα των έργων, για τα έργα που εκτελούνται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, δοκιμής ή τελειοποίησης και όχι για να εξασφαλίζουν την αποδοτικότητα ή την κάλυψη των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης.**

**2. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι αναθέτουσες αρχές διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες προκειμένου αυτοί να προσαρμόζουν τις προσφορές τους στους όρους της προκήρυξης του διαγωνισμού, της συγγραφής υποχρεώσεων και των λοιπών τευχών του διαγωνισμού και προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη προσφορά, σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφος 1.**

**3. Κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, οι αναθέτουσες αρχές εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων. Ειδικότερα, δεν παρέχουν, κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις, πληροφορίες που ευνοούν ορισμένους προσφέροντες σε σχέση με άλλους.**

**4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβλέπουν στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών με την εφαρμογή των προβλεπόμενων κριτηρίων ανάθεσης.**

## Άρθρο 25

**Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/EK)**

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

**1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών:**

α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη, ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από αίτημά της,

β) εάν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα,

γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού που αναφέρονται στο άρθρο 24. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

**2) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών:**

α) όταν τα σχετικά προϊόντα κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης, προκειμένου για ποσότητα που δεν εξασφαλίζει την εμπορική βιωσιμότητα του προϊόντος ή την απόσβεση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης.

β) όταν αφορούν συμπληρωματικές παραδόσεις που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται είτε για τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων τρέχουσας χρήσης είτε για την επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να προμηθευτεί υλικό με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι ασυμβίβαστα ή προκαλούν δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες ως προς τη χρήση και συντήρηση. Η διάρκεια των εν λόγω συμβάσεων καθώς και των ανανεώσιμων συμβάσεων δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, εκτός αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, η συνδρομή των οποίων θα πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς,

γ) όταν πρόκειται για προμήθειες που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο βασικών προϊόντων

δ) όταν έχουν ως αντικείμενο προμήθεια ειδών, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από έναν προμηθευτή που έπαισε οριστικά την εμπορική δραστηριότητά του, είτε από τον σύνδικο ή τον εκκαθαριστή μιας πτώχευσης ή αναγκαστικής εκκαθάρισης.

**3) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών:** όταν η σχετική σύμβαση έπεται διαγωνισμού μελετών και πρέπει, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, να ανατεθεί στο νικητή ή σε έναν από τους νικητές του διαγωνισμού αυτού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όλοι οι νικητές του διαγωνισμού καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις.

**4) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών:**

α) όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μειζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των

**συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης?**

**θ) όταν έχουν ως αντικείμενο νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναδέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή οι υπηρεσίες είναι σύμφωνες με μία βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης και η οποία έχει συναφθεί σύμφωνα με την ανοικτή ή την κλειστή διαδικασία.**

Η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία αυτή πρέπει να επισημαίνεται ήδη κατά την αρχική προκήρυξη διαγωνισμού, και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναδέτουσες αρχές κατά την εφαρμογή του άρθρου 6. Προσφυγή στη διαδικασία αυτή επιτρέπεται μόνο επί μια τριετία μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

#### **Άρθρο 26**

##### **Συμφωνίες – πλαισια**

(άρθρο 32 οδηγίας 2004/18/EK)

**1. Οι αναδέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες-πλαισια.**

**2. Για τη σύναψη μιας συμφωνίας-πλαισίου, οι αναδέτουσες αρχές ακολουθούν τους διαδικαστικούς κανόνες που ορίζονται στο παρόν διάταγμα σε όλα τα στάδια έως την ανάθεση των συμβάσεων που βασίζονται στην εν λόγω συμφωνία-πλαισίο. Η επιλογή των συμβαλλομένων στη συμφωνία-πλαισίο γίνεται κατ' εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης, τα οποία καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 51.**

Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαισίο συνάπτονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 3 και 4. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται μόνο μεταξύ των αναδέτουσών αρχών και των οικονομικών φορέων που ήταν εξ αρχής συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαισίου.

Κατά τη σύναψη των συμβάσεων που βασίζονται στη συμφωνία-πλαισίο, τα μέρη δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να επιφέρουν ουσιαστικές τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας-πλαισίου, ιδίως στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 3.

Η διάρκεια μιας συμφωνίας-πλαισίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που δικαιολογούνται ειδικώς, ιδίως λόγω του αντικειμένου της συμφωνίας - πλαισίου.

Οι αναδέτουσες αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν στις συμφωνίες - πλαισια καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, περιορίζει ή νοθεύει τον ανταγωνισμό.

**3. Όταν συνάπτεται μια συμφωνία-πλαισίο με ένα μόνο οικονομικό φορέα, οι συμβάσεις που βασίζονται σ' αυτή τη συμφωνία-πλαισίο ανατίθενται σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στη συμφωνία-πλαισίο. Για τη σύναψη των συμβάσεων αυτών, οι αναδέτουσες αρχές μπορούν να διαβουλεύονται γραπτώς με τον φορέα, ζητώντας, εν ανάγκη, να ολοκληρώσει την προσφορά του.**

**4. Όταν συνάπτεται μια συμφωνία-πλαισίο με περισσότερους οικονομικούς φορείς, αυτοί πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις (3), εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός οικονομικών φορέων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής ή/και αποδεκτές προσφορές που ανταποκρίνονται στα κριτήρια ανάθεσης.**

Η ανάθεση των συμβάσεων αυτών, μπορεί να γίνεται:

- είτε με εφαρμογή των όρων που καθορίζονται στη συμφωνία-πλαισίο χωρίς νέο διαγωνισμό,

- είτε, όταν δεν έχουν καθορισθεί όλοι οι όροι στη συμφωνία-πλαίσιο, αφού επαναδιαγωνισθούν τα μέρη βάσει των ιδίων όρων, εν ανάγκη διευκρινίζοντας τους όρους αυτούς, και, ενδεχομένως, άλλων όρων που επισημαίνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων της συμφωνίας-πλαισίου, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

α) Για κάθε σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί, οι αναθέτουσες αρχές διαβουλεύονται γραπτώς με τους οικονομικούς φορείς που είναι ικανοί να εκτελέσουν το αντικείμενο της σύμβασης.

β) Οι αναθέτουσες αρχές ορίζουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή των προσφορών των σχετικών με κάθε σύμβαση, λαμβανομένων υπόψη παραμέτρων, όπως η πολυτυλοκότητα του αντικειμένου της σύμβασης και ο απαραίτητος χρόνος για τη διαβίβαση των προσφορών.

γ) Οι προσφορές υποβάλλονται γραπτώς και το περιε-χόμενό τους πρέπει να παραμένει εμπιστευτικό έως την εκπνοή της τασσόμενης προθεσμίας απάντησης.

δ) Η ανάθεση κάθε σύμβασης γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στη συγγραφή υποχρεώσεων της συμφωνίας-πλαισίου.

#### Άρθρο 27

##### Δυναμικά συστήματα αγορών

(άρθρο 33 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν σε δυναμικά συστήματα αγορών.

2. Κατά την εφαρμογή δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές ακολουθούν τους κανόνες της ανοικτής διαδικασίας σε όλες τις φάσεις της, μέχρι την ανάθεση των συμβάσεων στο πλαίσιο αυτού του συστήματος. Στο σύστημα γίνονται δεκτοί όλοι οι προσφέροντες, οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια επιλογής και έχουν υποβάλει ενδεικτική προσφορά σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων και τα λοιπά τεύχη του διαγωνισμού. Οι ενδεικτικές προσφορές μπορούν να βελτιώνονται οποιαδήποτε στιγμή, υπό τον όρο ότι εξακολουθούν να συνάδουν προς τη συγγραφή υποχρεώσεων. Για την εφαρμογή του συστήματος και τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο του συστήματος, οι αναθέτουσες αρχές χρησιμοποιούν αποκλειστικώς ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφοι 2 έως 5.

3. Προκειμένου να προβούν στην εφαρμογή του δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές:

α) Δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, αναφέροντας ότι πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών.

β) Διευκρινίζουν, μεταξύ άλλων, στη συγγραφή υποχρεώσεων τη φύση των προβλεπόμενων αγορών που αποτελούν αντικείμενο αυτού του συστήματος, καθώς και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν το σύστημα αγορών, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές διευθετήσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης.

γ) Προσφέρουν ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσθαση με ηλεκτρονικά μέσα στη συγγραφή υποχρεώσεων καθώς και σε κάθε άλλο συμπληρωματικό έγγραφο του διαγωνισμού, ήδη από τη δημοσίευση της προκήρυξης έως τη λήξη του συστήματος. Στην προκήρυξη μνημονεύεται η ηλεκτρονική διεύθυνση, στην οποία μπορούν να μελετώνται αυτά τα έγγραφα.

4. Οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν, καθ' όλη τη διάρκεια του δυναμικού συστήματος αγορών, τη δυνατότητα σε κάθε οικονομικό φορέα να υποβάλει ενδεικτική προσφορά, με σκοπό να γίνει δεκτός στο σύστημα, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει η παράγραφος 2. Ολοκληρώνουν την αξιολόγηση εντός μέγιστης προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών, που αρχίζει από την υποβολή της ενδεικτικής προσφοράς.

**Μπορούν, ωστόσο, να παρατείνουν την περίοδο αξιολόγησης, εφόσον, εν τω μεταξύ, δεν έχει υπάρξει άλλος διαγωνισμός.**

**Η αναθέτουσα αρχή ενημερώνει, το ταχύτερο δυνατόν, τον προσφέροντα ο οποίος αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, σχετικά με την αποδοχή του στο δυναμικό σύστημα αγορών ή την απόρριψη της ενδεικτικής προσφοράς του.**

**5. Κάθε συγκεκριμένη σύμβαση πρέπει να αποτελεί αντικείμενο διαγωνισμού. Πριν από το διαγωνισμό, οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν απλουστευμένη προκήρυξη διαγωνισμού, με την οποία καλούν όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να υποβάλουν ενδεικτική προσφορά, σύμφωνα με την παράγραφο 4, εντός δεκαπενθήμερης τουλάχιστον προθεσμίας αρχομένης από την ημερομηνία αποστολής της απλουστευμένης προκήρυξης. Οι αναθέτουσες αρχές προχωρούν στον διαγωνισμό μόνο μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης όλων των ενδεικτικών προσφορών που έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα.**

**6. Οι αναθέτουσες αρχές καλούν τους προσφέροντες, που έχουν γίνει δεκτοί στο σύστημα, να υποβάλουν προσφορά για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί στο πλαίσιο του συστήματος. Για το σκοπό αυτό, τάσσουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή των προσφορών.**

**Οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν τη σύμβαση στον προσφέροντα, ο οποίος υπέβαλε την καλύτερη προσφορά, σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης που επισημαίνονται στην προκήρυξη διαγωνισμού για την έναρξη εφαρμογής του δυναμικού συστήματος αγορών. Τα κριτήρια αυτά μπορούν να προσδιορίζονται στην πρόσκληση η οποία αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο.**

**7. Η διάρκεια ενός δυναμικού συστήματος αγορών δεν μπορεί να υπερβαίνει την τετραετία, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις ειδικώς αιτιολογημένες.**

**8. Οι αναθέτουσες αρχές δεν επιτρέπεται να προσφεύγουν στο σύστημα αυτό κατά τρόπο ο οποίος να εμποδίζει, περιορίζει ή στρεβλώνει τον ανταγωνισμό.**

**9. Οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς ή οι συμμετέχοντες στο σύστημα δεν επιβαρύνονται με έξοδα διεκπεραίωσης.**

## **Άρθρο 28**

**Χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών**

**(άρθρο 54 οδηγίας 2004/18/EK)**

**1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς.**

**2. Στις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες, στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 24 παράγραφος 1 σημείο α), οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν, πριν από την ανάθεση μιας δημόσιας σύμβασης, τη διεξαγωγή ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, όταν οι όροι και εν γένει οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να καθορισθούν με ακρίβεια. Με τους ίδιους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιείται κατά το νέο διαγωνισμό μεταξύ των μερών μιας συμφωνίας-πλαισίου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 26 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο δεύτερη περίπτωση, καθώς και κατά τον διαγωνισμό για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών που προβλέπει το άρθρο 27.**

**3. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αφορά είτε μόνον τις τιμές, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην κατώτερη τιμή, είτε τις τιμές ή/και τις αξίες των στοιχείων των προσφορών που επισημαίνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.**

**4. Όταν οι αναθέτουσες αρχές αποφασίζουν να κάνουν χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, το αναφέρουν στην προκήρυξη διαγωνισμού. Η συγγραφή υποχρεώσεων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις εξής πληροφορίες:**

**α) τα στοιχεία, οι αξίες των οποίων αποτελούν αντικείμενο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, εφόσον τα εν λόγω στοιχεία είναι προσδιορίσιμα ποσοτικώς, κατά τρόπο ώστε να εκφράζονται σε αριθμούς ή ποσοστά,**

**β) τα ενδεχόμενα όρια των αξιών που μπορούν να υποβάλλονται, όπως αυτά προκύπτουν από τις προδιαγραφές του αντικειμένου της σύμβασης,**

**γ) τις πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων κατά τη διάρκεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και το χρονικό σημείο κατά το οποίο τίθενται στη διάθεσή τους,**

**δ) τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού,**

**ε) τους όρους, υπό τους οποίους οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλλουν τις προσφορές τους, ιδίως τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις που, ενδεχομένως, απαιτούνται για την υποβολή προσφορών,**

**στ) τις κατάλληλες πληροφορίες για το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα, τον τρόπο και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύνδεσης.**

**5. Προτού προβούν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, οι αναθέτουσες αρχές διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών σύμφωνα με το επιλεγμένο κριτήριο ή τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης.**

Οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων να υποβάλουν νέες τιμές ή/και νέες αξίες. Η πρόσκληση περιέχει όλες τις κατάλληλες πληροφορίες για τη σύνδεσή τους σε ατομική βάση με το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και προσδιορίζει την ημερομηνία και την ώρα έναρξης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν είναι δυνατόν να αρχίζει προτού παρέλθουν δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την αποστολή των προσκλήσεων.

**6. Όταν γίνεται η ανάθεση με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της προσφοράς του οικείου προσφέροντος, η οποία γίνεται σύμφωνα με τη στάθμιση που προβλέπεται στο άρθρο 51 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο. Στην πρόσκληση αναφέρεται επίσης ο μαθηματικός τύπος, βάσει του οποίου καθορίζεται κατά τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, η αυτόματη κατάταξη σε συνάρτηση με τις νέες υποβαλλόμενες τιμές ή/και τις νέες αξίες. Ο μαθηματικός αυτός τύπος εκφράζει τη σχετική στάθμιση του κάθε κριτηρίου που έχει επιλεγεί για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, όπως η στάθμιση αυτή αναφέρεται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Προς τούτο, οι ενδεχόμενες διακυμάνσεις («ψαλίδες») πρέπει να εκφράζονται εκ των προτέρων με συγκεκριμένες τιμές.**

Στην περίπτωση που επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, πρέπει να προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε εναλλακτική προσφορά.

**7. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν συνεχώς και αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τις πληροφορίες εκείνες που τους δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την αντίστοιχη κατά-ταξή τους. Μπορούν επίσης να γνωστοποιούν και άλλες πληροφορίες σχετικά με άλλες τιμές ή αξίες που υποβάλλονται, υπό τον όρο ότι αυτό προβλέπεται στη συγγραφή υποχρεώσεων. Μπορούν επίσης, ανά πάσα στιγμή, να ανακοινώνουν τον αριθμό των συμμετεχόντων σε κάθε φάση του πλειστηριασμού. Αντιθέτως, δεν επιτρέπεται απολύτως να γνωστοποιούν την ταυτότητα των προσφερόντων, κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.**

**8. Οι αναθέτουσες αρχές περατώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό σύμφωνα με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:**

**α) Επισημαίνουν, στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό, την ημερομηνία και την ώρα λήξης της διαδικασίας.**

**β) Όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις σχετικά με τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις. Στην περίπτωση αυτή, οι αναθέτουσες αρχές προσδιορίζουν στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό, την προθεσμία που θα τηρήσουν μετά την παραλαβή της τελευταίας υποβολής προτού περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό.**

**γ) Όταν οι φάσεις του πλειστηριασμού, όπως καθορίζονται στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό, έχουν όλες πραγματοποιηθεί.**

Όταν οι αναθέτουσες αρχές αποφασίζουν να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό σύμφωνα με το σημείο γ), ενδεχομένως σε συνδυασμό με το σημείο β), η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό προσδιορίζει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.

**9. Μετά την περάτωση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν τη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 51, σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.**

**10. Οι αναθέτουσες αρχές δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό ή να τροποποιεί το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό έχει καθορισθεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού και προσδιορισθεί στη συγγραφή υποχρεώσεων.**

#### **Άρθρο 28Α**

**Συμβάσεις δημοσίων έργων: ειδικοί κανόνες που αφορούν την κατασκευή κοινωνικών κατοικιών**

**(άρθρο 34 οδηγίας 2004/18/EK)**

Στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων με αντικείμενο τη μελέτη και την κατασκευή συγκροτήματος κοινωνικών κατοικιών, για τις οποίες, λόγω της σπουδαιότητας, του πολύπλοκου της κατασκευής και της προβλεπόμενης διάρκειας των έργων, το σχέδιο πρέπει να καταρτίζεται εξ αρχής σε στενή συνεργασία, στα πλαίσια ομάδας αποτελούμενης από εκπροσώπους των αναθέτουσών αρχών, εμπειρογνώμονες και τον εργολήπτη που πρόκειται να επιφορτισθεί με την εκτέλεση των έργων, μπορεί να εφαρμόζεται ειδική διαδικασία ανάθεσης προκειμένου να επιλέγεται ο καταλληλότερος προς ένταξη στην ομάδα εργολήπτης.

Ειδικότερα, οι αναθέτουσες αρχές περιλαμβάνουν στην προκήρυξη του διαγωνισμού την κατά το δυνατόν ακριβέστερη περιγραφή των έργων, ώστε οι ενδιαφερόμενοι εργολήπτες να είναι σε θέση να διαμορφώνουν σαφή ιδέα περί του προς εκτέλεση έργου. Επιπλέον, οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν στην εν λόγω προκήρυξη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 43 έως 50 κριτήρια ποιοτικής επιλογής, τους προσωπικούς, τεχνικούς, οικονομικούς και χρηματοοικονομικούς όρους τους οποίους πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι. Όταν προσφεύγουν στη διαδικασία αυτή, οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν τα άρθρα 3, 29, 30, 32, 33, 35, 36, 37 και 43 έως 50.

#### **Άρθρο 29**

**Προκηρύξεις**

(άρθρο 35 οδηγίας 2004/18/EK)

## ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ

### ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

##### ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΝ

1. Οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν μέσω προκαταρκτικής προκήρυξης, η οποία δημοσιεύεται από την Επιτροπή ή από τις ίδιες, στο «προφίλ αγοραστή», που αναφέρεται στο Παράρτημα VIII, σημείο 2, στοιχείο β):

α) όταν πρόκειται για προμήθειες, την εκτιμώμενη συνολική αξία των συμβάσεων ή των συμφωνιών - πλαισίων, ανά ομάδες προϊόντων, τις οποίες προτίθενται να συνάψουν κατά τους δώδεκα (12) επόμενους μήνες, εφόσον το συνολικό εκτιμώμενο ποσό, λαμβανομένων υπόψη των άρθρων 6 και 8, ισούται με ή υπερβαίνει τα 750.000 ευρώ. Οι ομάδες των προϊόντων καθορίζονται από τις αναθέτουσες αρχές με παραπομπή στην ονοματολογία CPV,

β) όταν πρόκειται για υπηρεσίες, την εκτιμώμενη συνολική αξία των συμβάσεων ή των συμφωνιών- πλαισίων, για καθεμία από τις απαριθμούμενες στο Παράρτημα II Α κατηγορίες υπηρεσιών, τις οποίες προτίθενται να συνάψουν κατά τους δώδεκα (12) επόμενους μήνες, εφόσον το εν λόγω εκτιμώμενο συνολικό ποσό, λαμβανομένων υπόψη των άρθρων 6 και 8, ισούται με ή υπερβαίνει τα 750.000 ευρώ.

γ) όταν πρόκειται για έργα, τα βασικά χαρακτηριστικά των συμβάσεων ή των συμφωνιών-πλαισίων τις οποίες προτίθενται να συνάψουν, τα εκτιμώμενα ποσά των οποίων ισούνται με ή υπερβαίνουν το κατώτατο όριο που αναφέρεται στο άρθρο 6, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 8.

Οι προκηρύξεις που αναφέρονται στα σημεία α) και β) αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή», το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη του οικονομικού έτους.

Η προκήρυξη που αναφέρεται στο σημείο γ) αποστέλλεται στην Επιτροπή ή δημοσιεύεται στο «προφίλ αγοραστή», το ταχύτερο δυνατόν, μετά από τη λήψη απόφασης περί εγκρίσεως του προγράμματος στο οποίο εντάσσονται οι συμβάσεις έργων ή οι συμφωνίες-πλαίσια τις οποίες οι αναθέτουσες αρχές προτίθενται να συνάψουν.

Οι αναθέτουσες αρχές που δημοσιεύουν την προκαταρκτική προκήρυξη στο «προφίλ αγοραστή», αποστέλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με ηλεκτρονικό τρόπο, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3, ειδοποίηση, με την οποία ανακοινώνουν τη δημοσίευση προκαταρκτικής προκήρυξης στο «προφίλ αγοραστή».

Η δημοσίευση των προκηρύξεων που αναφέρονται στα σημεία α), β) και γ) είναι υποχρεωτική μόνο στις περιπτώσεις που οι αναθέτουσες αρχές ασκούν το δικαίωμά τους να μειώσουν τις προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών σύμφωνα με το άρθρο 32, παράγραφος 4.

Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού.

2. Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να συνάψουν δημόσια σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο, προσφεύγοντας σε διαδικασία ανοικτή, κλειστή ή, υπό τους προβλεπόμενους στο άρθρο 24 όρους, σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, ή, υπό τους προβλεπόμενους στο

άρθρο 23 όρους, σε ανταγωνιστικό διάλογο, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους με την έκδοση προκήρυξης διαγωνισμού.

3. Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να εφαρμόσουν δυναμικό σύστημα αγορών, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους με την έκδοση προκήρυξης διαγωνισμού. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να συνάψουν δημόσια σύμβαση βάσει δυναμικού συστήματος αγορών, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους μέσω απλουστευμένης προκήρυξης διαγωνισμού.

4. Οι αναθέτουσες αρχές που έχουν συνάψει μια δημόσια σύμβαση ή συμφωνία-πλαισίο, αποστέλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την προκήρυξη με τα αποτελέσματα της διαδικασίας σύναψης το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ημέρες μετά τη σύναψη της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου. Στην περίπτωση συμφωνιών-πλαισίων που έχουν συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 26, οι αναθέτουσες αρχές απαλλάσσονται από την αποστολή προκήρυξης με τα αποτελέσματα της σύναψης κάθε δημόσιας που βασίζεται στη συμφωνία-πλαισίο. Οι αναθέτουσες αρχές αποστέλλουν προκήρυξη με τα αποτελέσματα της σύναψης των συμβάσεων που βασίζονται σε δυναμικό σύστημα αγορών, το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ημέρες μετά τη σύναψη κάθε δημόσιας. Μπορούν, ωστόσο, να συγκεντρώνουν τις προκηρύξεις αυτές σε τριμηνιαία βάση. Σε αυτή την περίπτωση, αποστέλλουν τις εν λόγω συγκεντρωμένες προκηρύξεις το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ημέρες μετά τη λήξη εκάστου τριμήνου.

Στην περίπτωση των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών που απαριθμούνται στο Παράρτημα II B, οι αναθέτουσες αρχές διευκρινίζουν στην προκήρυξη εάν επιτρέπουν τη δημοσίευσή τους. Για τις συμβάσεις αυτές, η Επιτροπή καταρτίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 77 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/EK, τους κανόνες για τη σύνταξη στατιστικών εκθέσεων με βάση τις προκηρύξεις αυτές καθώς και για τη δημοσίευση των εκθέσεων αυτών.

Ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου μπορούν να μην δημοσιεύονται, όταν η γνωστοποίησή τους μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των κείμενων διατάξεων, είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, ή μπορεί να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημοσίων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ αυτών.

### Άρθρο 30

#### Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των προκηρύξεων

(άρθρο 36 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι προκηρύξεις περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα VII A καθώς και κάθε πρόσθετη πληροφορία που κρίνεται χρήσιμη από την αναθέτουσα αρχή, χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εγκρίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 77 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/EK, διαδικασία.

2. Οι προκηρύξεις που αποστέλλονται από τις αναθέτουσες αρχές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διαβιβάζονται είτε με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3, είτε με άλλα μέσα. Στην περίπτωση της επισπευδόμενης διαδικασίας που περιγράφεται στο άρθρο 32 παράγραφος 8, οι προκηρύξεις πρέπει να αποστέλλονται με τηλεομοιοτυπία ή με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με όσα μνημονεύονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3.

Οι προκηρύξεις δημοσιεύονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά δημοσίευσης που αναφέρονται στο Παράρτημα VIII σημείο 1, στοιχεία α) και β).

3. Οι προκηρύξεις που καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, στη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης του παραρτήματος VIII σημείο 3, δημοσιεύονται το πολύ πέντε ημέρες μετά την αποστολή τους.

Όταν οι προκηρύξεις δεν αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, στη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης του παραρτήματος VIII σημείο 3, δημοσιεύονται το αργότερο 12 ημέρες μετά την αποστολή τους ή, στην περίπτωση της επισπευδόμενης διαδικασίας του άρθρου 32 παράγραφος 8, το αργότερο πέντε ημέρες μετά την αποστολή τους.

4. Οι προκηρύξεις διαγωνισμού δημοσιεύονται αναλυτικά στην ελληνική γλώσσα. Αυθεντικό θεωρείται μόνο το κείμενο που δημοσιεύεται στη γλώσσα αυτή. Περίληψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε προκήρυξης δημοσιεύεται και στις λοιπές επίσημες γλώσσες. Τα έξοδα δημοσίευσης των προκηρύξεων αυτών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβαρύνουν την Κοινότητα.

5. Οι προκηρύξεις και το περιεχόμενό τους δεν μπορούν να δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία της αποστολής τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι προκηρύξεις που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες διαφορετικές από εκείνες που περιέχονται στις προκηρύξεις που αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, πρέπει δε να αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της σχετικής ειδοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή της δημοσίευσης στο «προφίλ αγοραστή». Οι προκαταρκτικές προκηρύξεις δεν δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν από την αποστολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή της ειδοποίησης με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευσή τους με τη μορφή αυτή, πρέπει δε να αναφέρουν την ημερομηνία της αποστολής.

6. Το περιεχόμενο των προκηρύξεων που δεν αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, περιορίζεται σε περύτου εξακόσιες πενήντα (650) λέξεις.

7. Οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να αποδεικνύουν την ημερομηνία αποστολής των προκηρύξεων.

8. Η Επιτροπή χορηγεί στην αναθέτουσα αρχή βεβαίωση της δημοσίευσης των πληροφοριών που της διαβίβασε, αναφέροντας την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης. Η βεβαίωση αυτή συνιστά απόδειξη της πραγματοποίησης της δημοσίευσης.

### Άρθρο 31

#### Μη υποχρεωτική δημοσίευση

(άρθρο 37 οδηγίας 2004/18/EK)

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να δημοσιεύουν σύμφωνα με το άρθρο 30 προκηρύξεις για δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες δεν υπόκεινται στην υποχρεωτική δημοσίευση που προβλέπεται στις διατάξεις του παρόντος.

### Άρθρο 32

#### Προϋποθέσεις για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών

(άρθρο 38 οδηγίας 2004/18/EK)

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

#### ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

1. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη, ιδίως, το πολύπλοκο της σύμβασης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών, με την επιφύλαξη των ελάχιστων προθεσμιών που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.

**2. Στις ανοικτές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα δύο (52) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού.**

**3. Στις κλειστές διαδικασίες, στις οριζόμενες στο άρθρο 24 διαδικασίες με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού και στον ανταγωνιστικό διάλογο:**

**α) η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε τριάντα επτά (37) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού,**

**β) στις κλειστές διαδικασίες, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε σαράντα (40) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης.**

**4. Στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών που αναφέρεται στην παράγραφο 2 και στην παράγραφο 3 εδάφιο β), μπορεί, κατά γενικό κανόνα, να περιορίζεται σε τριάντα έξι (36) ημέρες, αλλά δεν είναι σε καμία περίπτωση μικρότερη των είκοσι δύο (22) ημερών.**

**Η προθεσμία αυτή αρχίζει από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, προκειμένου για ανοικτή διαδικασία, και από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, προκειμένου για κλειστή διαδικασία.**

**Η βραχύτερη προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να τάσσεται, υπό την προϋπόθεση ότι η προκαταρκτική προκήρυξη έχει περιλάβει όλες τις πληροφορίες, οι οποίες απαιτούνται στην προκήρυξη διαγωνισμού που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα VII A, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης, και η προκαταρκτική προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ενός ελάχιστου διαστήματος πενήντα δύο (52) ημερών έως ενός μέγιστου διαστήματος δώδεκα (12) μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού.**

**5. Όταν οι προκηρύξεις καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 4, για τις ανοικτές διαδικασίες, και η προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής που ορίζεται στην παράγραφο 3 εδάφιο α), για τις κλειστές και με διαπραγμάτευση διαδικασίες και τον ανταγωνιστικό διάλογο, μπορούν να συντηρηθούν κατά επτά (7) ημέρες.**

**6. Σύντμηση κατά πέντε (5) ημέρες των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών που ορίζονται στην παράγραφο 2 και στην παράγραφο 3 εδάφιο β), είναι δυνατή όταν η αναθέτουσα αρχή παρέχει, με ηλεκτρονικό μέσο και από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης, σύμφωνα με το Παράρτημα VIII, ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσθαση στη συγγραφή υποχρεώσεων και στα λουπά τεύχη του διαγωνισμού, προσδιορίζοντας στο κείμενο της προκήρυξης την ηλεκτρονική διεύθυνση στην οποία διατίθεται η εν λόγω τεκμηρίωση. Η σύντμηση αυτή μπορεί να ορίζεται επιπλέον της μείωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 5.**

**7. Όταν, για οποιοδήποτε λόγο, η συγγραφή υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά τεύχη, έγγραφα ή πληροφορίες δεν παρασχέθηκαν εντός των προθεσμιών που ορίζονται στα άρθρα 33 και 34, μολονότι ζητήθηκαν εμπρόθεσμα, ή όταν οι προσφορές μπορούν να συνταχθούν μόνον έπειτα από επιτόπια επίσκεψη ή εξέταση εγγράφων προσαρτημένων στη συγγραφή υποχρεώσεων, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών παρατείνονται, ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λαμβάνουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για τη διατύπωση των προσφορών.**

**8. Στις κλειστές διαδικασίες και στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, που αναφέρονται στο άρθρο 24, όταν επείγοντες λόγοι καθιστούν αδύνατη την τήρηση των ελάχιστων προθεσμιών που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν:**

α) προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, ή των δέκα (10) ημερών, εάν η προκήρυξη απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τη μορφή και τις λεπτομέρειες διαβίβασης που προβλέπονται στο Παράρτημα VIII σημείο 3

β) και στην περίπτωση των κλειστών διαδικασιών, η τασσόμενη προθεσμία παραλαβής των προσφορών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

#### Άρθρο 33

**Ανοικτές διαδικασίες: Συγγραφή υποχρεώσεων, έγγραφα και συμπληρωματικές πληροφορίες**

(άρθρο 39 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Στις ανοικτές διαδικασίες, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν παρέχουν, με ηλεκτρονικό μέσο σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 6, ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στη συγγραφή υποχρεώσεων, τα τεύχη του διαγωνισμού και εν γένει σε όλα τα συμπληρωματικά έγγραφα, οι συγγραφές υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα αποστέλλονται στους οικονομικούς φορείς εντός έξι (6) ημέρων από την παραλαβή της σχετικής αίτησης χορήγησής τους, εφόσον η αίτηση έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα πριν από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

2. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τη συγγραφή υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα γνωστοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές ή τις αρμόδιες υπηρεσίες το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή των προσφορών, εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα.

#### Άρθρο 34

**Προσκλήσεις υποβολής προσφορών, συμμετοχής στον διάλογο ή διαπραγμάτευσης**

(άρθρο 40 οδηγίας 2004/18/EK)

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

#### ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Στις κλειστές διαδικασίες, στον ανταγωνιστικό διάλογο και στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, κατά την έννοια του άρθρου 24, οι αναθέτουσες αρχές προσκαλούν ταυτοχρόνως και γραπτώς τους επιλεγέντες υποψηφίους να υποθάλουν τις προσφορές τους ή να συμμετάσχουν σε διαπραγμάτευση ή, στην περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου, στον διάλογο.

2. Η πρόσκληση προς τους υποψηφίους αυτούς περιλαμβάνει είτε ένα αντίτυπο της συγγραφής υποχρεώσεων ή του περιγραφικού εγγράφου και όλων των συμπληρωματικών εγγράφων είτε αναφορά στον τρόπο πρόσβασης στη συγγραφή υποχρεώσεων και στα άλλα έγγραφα που αναφέρονται στην πρώτη περίπτωση, όταν τίθενται σε άμεση διάθεση με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 6.

3. Όταν η συγγραφή υποχρεώσεων, το περιγραφικό έγγραφο ή/και τα συμπληρωματικά έγγραφα βρίσκονται στη διάθεση φορέα διαφορετικού από την αναθέτουσα αρχή, στην πρόσκληση διευκρινίζεται η διεύθυνση της υπηρεσίας, από την οποία μπορούν να ζητούνται τα εν λόγω έγγραφα και, η ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής της αίτησης αυτής καθώς και το ύψος και ο τρόπος πληρωμής του ποσού

που πρέπει να καταβληθεί για την απόκτηση των εν λόγω εγγράφων. Οι αρμόδιες υπηρεσίες αποστέλλουν τα έγγραφα αυτά στους οικονομικούς φορείς αμελλητί μετά την παραλαβή της αίτησής τους.

4. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τη συγγραφή υποχρεώσεων, το περιγραφικό έγγραφο και τα συμπληρωματικά έγγραφα γνωστοποιούνται από τις αναδέουσες αρχές ή τις αρμόδιες υπηρεσίες το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή των προσφορών, εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα. Σε περίπτωση επισπευδόμενης κλειστής ή με διαπραγμάτευση διαδικασίας, η προθεσμία αυτή ανέρχεται σε τέσσερις (4) ημέρες.

5. Επιπλέον, η πρόσκληση υποβολής προσφοράς, συμμετοχής στον διάλογο ή σε διαπραγμάτευση, περιέχει τουλάχιστον:

α) παραπομπή στη δημοσιευμένη προκήρυξη του διαγωνισμού,

β) την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών, τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβάζονται και τη γλώσσα ή τις γλώσσες, στις οποίες πρέπει να συντάσσονται.

γ) στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, την ημερομηνία που έχει καθορισθεί και τη διεύθυνση για την έναρξη της φάσης των διαβουλεύσεων, καθώς και τη γλώσσα ή τις γλώσσες που θα χρησιμοποιηθούν,

δ) ένδειξη των εγγράφων που πρέπει ενδεχομένως να επισυνάπτονται, είτε για την τεκμηρίωση δηλώσεων που πρέπει να είναι επαληθεύσιμες και στις οποίες ο υποψήφιος προβαίνει σύμφωνα με το άρθρο 42, είτε για τη συμπλήρωση των πληροφοριών που προβλέπονται στο ίδιο άρθρο, υπό τους ίδιους όρους με τους προβλεπόμενους στα άρθρα 45 και 46, και

ε) τη στάθμιση των κριτηρίων ανάθεσης της σύμβασης ή, εφόσον συντρέχει λόγος, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας αυτών των κριτηρίων, εάν δεν περιλαμβάνονται στην προκήρυξη διαγωνισμού, στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στο περιγραφικό έγγραφο.

Στην περίπτωση συμβάσεων που συνάπτονται σύμφωνα με τους κανόνες του άρθρου 23, οι πληροφορίες που προβλέπονται στο σημείο β) της παρούσας παραγράφου δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση υποβολής συμμετοχής στον διάλογο, αλλά επισημαίνονται στην πρόσκληση υποβολής προσφοράς.

### Άρθρο 35

Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων

(άρθρο 41 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι αναδέουσες αρχές ενημερώνουν, το συντομότερο δυνατό, τους υποψήφιους και τους προσφέροντες για τις αποφάσεις που ελήφθησαν σχετικά με τη σύναψη συμφωνίας-πλαισίου, την ανάθεση σύμβασης, ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους αποφάσισαν να μην συνάψουν συμφωνία-πλαίσιο, να μην αναθέσουν σύμβαση για την οποία υπήρξε διαγωνισμός και να αρχίσουν νέα διαδικασία ή να θέσουν σε εφαρμογή δυναμικό σύστημα αγορών. Οι αναδέουσες αρχές παρέχουν τις πληροφορίες αυτές γραπτώς, κατόπιν αιτήσεως.

2. Κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου μέρους, οι αναδέοντες φορείς γνωστοποιούν το συντομότερο δυνατό α) σε κάθε απορριφθέντα υποψήφιο τους λόγους απόρριψης της υποψηφιότητάς του, β) σε κάθε απορριφθέντα προσφέροντα, τους λόγους για την απόρριψη της προσφοράς του. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 53 παράγραφοι 4 και 5, αιτιολογούν και τις αποφάσεις τους περί μη ισοδυναμίας ή περί μη ανταπόκρισης των προμηθειών ή των υπηρεσιών στις απαιτήσεις περί απόδοσης ή λειτουργίας και γ) σε κάθε προσφέροντα που έχει υποβάλει παραδεκτή προσφορά, τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά

πλεονεκτήματα της επιλεγέσας προσφοράς καθώς και το όνομα του αναδόχου ή των συμβαλλομένων μερών στη συμφωνία-πλαίσιο.

Η προδεσμία γνωστοποίησης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τις 15 ημέρες από την παραλαβή γραπτής αίτησης.

3. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μην γνωστοποιήσουν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την ανάθεση των συμβάσεων, τη σύναψη συμφωνιών-πλαισίων ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εάν η γνωστοποίηση των εν λόγω πληροφοριών μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των κείμενων διατάξεων, είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, ή μπορεί να θλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημοσίων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ αυτών.

#### Άρθρο 36

Κανόνες που εφαρμόζονται στην επικοινωνία των μερών του διαγωνισμού

(άρθρο 42 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι μορφές επικοινωνίας καθώς και η ανταλλαγή πληροφοριών που αναφέρονται στο παρόν μπορούν, κατ' επιλογή της αναθέτουσας αρχής, να πραγματοποιούνται με επιστολή, τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5, το τηλέφωνο στις περιπτώσεις και υπό τους όρους που ορίζονται στην παράγραφο 6, ή με συνδυασμό των μέσων αυτών.

2. Το επιλεγόμενο μέσο επικοινωνίας πρέπει να είναι γενικά προσιτό και, επομένως, να μην περιορίζει την πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία ανάθεσης.

3. Η επικοινωνία, η ανταλλαγή και η αποθήκευση πληροφοριών πραγματοποιούνται κατά τρόπο που να διασφαλίζει αφενός την ακεραιότητα των δεδομένων και το απόρρητο των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής και αφετέρου τη λήψη γνώσης του περιεχομένου των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής από τις αναθέτουσες αρχές, μόνο μετά την εκπνοή της προβλεπόμενης προθεσμίας για την υποβολή τους.

4. Η τεχνολογία που χρησιμοποιείται για τις επικοινωνίες με ηλεκτρονικά μέσα, πρέπει να μην δημιουργεί διακρίσεις, να είναι γενικώς προσιτή στο κοινό και συμβατή με τις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών, που χρησιμοποιούνται γενικά.

5. Οι ακόλουθοι κανόνες εφαρμόζονται για τη διαβίβαση και τους μηχανισμούς ηλεκτρονικής παραλαβής προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής:

α) Οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές που πρέπει να πληρούνται για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης, πρέπει να είναι προσιτές στα ενδιαφερόμενα μέρη. Επιπλέον, οι μηχανισμοί ηλεκτρονικής παραλαβής των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις του Παραρτήματος Χ.

β) Οι ηλεκτρονικές προσφορές πρέπει να συνοδεύονται από ηλεκτρονική υπογραφή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 παρ.1 της Οδηγίας 1999/93/EK, όπως έχει ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη με το π.δ. 150/2001 (Α' 125).

γ) Επιτρέπεται η καθιέρωση συστήματος εθελοντικής πιστοποίησης προς το σκοπό της βελτίωσης του επιπέδου των υπηρεσιών πιστοποίησης των εν λόγω μηχανισμών.

**δ) Οι προσφέροντες ή οι υποψήφιοι οφείλουν να υποθάλουν τα έγγραφα, πιστοποιητικά, βεβαιώσεις ή δηλώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 43 έως 48 και στο άρθρο 50, εφόσον δεν είναι διαθέσιμα σε ηλεκτρονική μορφή, πριν από τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπεται για την υποθολή των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής.**

**6. Οι ακόλουθοι κανόνες εφαρμόζονται για την υποθολή των αιτήσεων συμμετοχής:**

**α) Οι αιτήσεις συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων μπορούν να υποθάλλονται γραπτά ή τηλεφωνικά.**

**β) Όταν οι αιτήσεις συμμετοχής υποθάλλονται τηλεφωνικά, πρέπει να αποστέλλεται γραπτή επιβεβαίωση πριν από τη λήξη της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή τους.**

**γ) Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν οι αιτήσεις συμμετοχής που υποθάλλονται με τηλεομοιοτυπία να επιβεβαιώνονται, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 10 παρ.2, 3 και 4 του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α'45) ή με ηλεκτρονικά μέσα, στις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο ως νόμιμη απόδειξη. Στην περίπτωση αυτή, ο σχετικός όρος, καθώς και η προθεσμία για την αποστολή της επιβεβαίωσης, πρέπει να επισημαίνονται από την αναθέτουσα αρχή στην προκήρυξη διαγωνισμού.**

#### **Άρθρο 37**

**Πρακτικά (άρθρο 43 οδηγίας 2004/18/EK)**

Για κάθε σύμβαση, κάθε συμφωνία-πλαισίο και κάθε υλοποίηση δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές συντάσσουν πρακτικό, το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον:

**α) την επωνυμία και τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο και την αξία της σύμβασης, της συμφωνίας-πλαισίου ή του δυναμικού συστήματος αγορών,**

**β) το όνομα των επιλεγέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και την αιτιολόγηση της επιλογής τους,**

**γ) το όνομα των αποκλεισθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και τους λόγους της απόρριψής τους,**

**δ) τους λόγους της απόρριψης των προσφορών που κρίθηκαν ασυνήθιστα χαμηλές,**

**ε) την επωνυμία του αναδόχου και την αιτιολόγηση της επιλογής της προσφοράς του καθώς και, εφόσον είναι γνωστό, το τμήμα της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου που ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους,**

**στ) όσον αφορά στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση, τις οριζόμενες στα άρθρα 24 και 25 περιστάσεις, οι οποίες δικαιολογούν την προσφυγή στις διαδικασίες αυτές,**

**ζ) όσον αφορά στον ανταγωνιστικό διάλογο, τις οριζόμενες στο άρθρο 23 περιστάσεις, οι οποίες δικαιολογούν την προσφυγή στη διαδικασία αυτή,**

**η) εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους λόγους για τους οποίους η αναθέτουσα αρχή ματαίωσε την πρόθεσή της να συνάψει σύμβαση ή συμφωνία-πλαισίο ή να υλοποιήσει ένα δυναμικό σύστημα αγορών.**

Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την τεκμηρίωση της διεξαγωγής των διαδικασιών ανάθεσης που διεξάγονται με ηλεκτρονικά μέσα.

*Το πρακτικό, ή τουλάχιστον τα κύρια στοιχεία του, γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατόπιν αιτήσεώς της.*

#### **Άρθρο 38**

##### **Εχεμύθεια**

(άρθρο 6 οδηγίας 2004/18/EK)

*Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος, ιδίως εκείνων που αφορούν τις υποχρεώσεις σχετικά με τη δημοσιοποίηση των συναπτομένων συμβάσεων και την ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 29 παρ.4, στο άρθρο 35, καθώς και τις διατάξεις της λοιπής κείμενης νομοθεσίας, η αναθέτουσα αρχή, δεν αποκαλύπτει πληροφορίες που της έχουν διαβιβάσει οικονομικοί φορείς και τις οποίες έχουν χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικές. Οι πληροφορίες αυτές αφορούν, ιδίως, τα τεχνικά ή εμπορικά απόρρητα και τις εμπιστευτικές πτυχές των προσφορών.*

#### **Άρθρο 39**

##### **Δικαιούμενοι συμμετοχής**

(άρθρο 4 οδηγίας 2004/18/EK)

#### **ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ**

##### **ΔΙΚΑΙΟΥΜΕΝΟΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ**

*1. Οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες οι οποίοι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι, έχουν δικαίωμα να διενεργούν τη συγκεκριμένη παροχή, δεν επιτρέπεται να αποκλείονται με την αιτιολογία ότι όχι έπρεπε να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα κατά την ελληνική νομοθεσία. Επιτρέπεται ωστόσο στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων έργων και υπηρεσιών καθώς και των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών που καλύπτουν, επιπλέον, εργασίες ή/και υπηρεσίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, να ζητείται από τα νομικά πρόσωπα να μνημονεύουν, στην προσφορά ή στην αίτηση συμμετοχής τους, τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα των προσώπων που επιφορτίζονται με την εκτέλεση της συγκεκριμένης παροχής.*

*2. Οι κοινοπραξίες οικονομικών φορέων μπορούν να υποθάλουν προσφορά ή να εμφανίζονται ως υποψήφιοι. Για την υποβολή μιας προσφοράς ή μιας αίτησης συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να απαιτούν να έχουν οι κοινοπραξίες οικονομικών φορέων συγκεκριμένη νομική μορφή. Η επιλεγέσια κοινοπραξία είναι δυνατόν να υποχρεωθεί να περιβληθεί συγκεκριμένη νομική μορφή, εάν της ανατεθεί η σύμβαση, στο μέτρο που η περιβολή αυτής της νομικής μορφής είναι αναγκαία για την ορθή εκτέλεση της σύμβασης.*

#### **Άρθρο 40**

##### **Εναλλακτικές προσφορές**

(άρθρο 24 οδηγίας 2004/18/EK)

#### **ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΟ**

##### **ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ**

##### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α**

## **ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ**

1. Όταν η ανάθεση γίνεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιτρέπουν στους προσφέροντες να υποβάλλουν εναλλακτικές προσφορές.
2. Οι αναθέτουσες αρχές καθορίζουν στην προκήρυξη διαγωνισμού εάν επιτρέπουν τις εναλλακτικές προσφορές. Αν δεν υπάρχει σχετική ρητή μνεία, οι εναλλακτικές προσφορές δεν επιτρέπονται.
3. Οι αναθέτουσες αρχές που επιτρέπουν τις εναλλακτικές προσφορές ορίζουν στη συγγραφή υποχρεώσεων τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές καθώς και τον τρόπο υποβολής των προσφορών αυτών.
4. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη τους μόνον τις εναλλακτικές προσφορές που ανταποκρίνονται στις ελάχιστες προϋποθέσεις που έχουν ορίσει.

Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές που έχουν αποδεχθεί εναλλακτικές προσφορές δεν μπορούν να απορρίπτουν μια εναλλακτική προσφορά μόνο για το λόγο ότι, εάν επιλεγεί, θα οδηγήσει, αντίστοιχα, είτε στη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών και όχι δημόσιας σύμβασης προμηθειών, είτε στη σύναψη σύμβασης προμηθειών και όχι δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών.

## **Άρθρο 41**

### **Υπεργολαβίες**

(άρθρο 25 οδηγίας 2004/18/EK)

Στην προκήρυξη ή/και συγγραφή υποχρεώσεων, η αναθέτουσα αρχή ζητεί από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους καθώς και τους υπεργολάθους που προτείνει. Σε μια τέτοια περίπτωση δεν αίρεται η ευθύνη του κυρίου οικονομικού φορέα.

## **Άρθρο 42**

Έλεγχος της καταλληλότητας, επιλογή των συμμετεχόντων και ανάθεση των συμβάσεων

(άρθρο 44 οδηγίας 2004/18/EK)

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β**

### **ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

1. Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στα άρθρα 51 και 52, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 40, αφού οι αναθέτουσες αρχές ελέγχουν την καταλληλότητα των οικονομικών φορέων που δεν έχουν αποκλεισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 43 και 44. Ο έλεγχος της καταλληλότητας πραγματοποιείται από τις αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και των επαγγελματικών και τεχνικών γνώσεων ή ικανοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 45 έως 50, και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, με τα κριτήρια και τους κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

**2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητούν το ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικών ή και επαγγελματικών ικανοτήτων, σύμφωνα με τα άρθρα 45 και 46, τα οποία πρέπει να καλύπτουν οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες.**

Η έκταση των πληροφοριών που αναφέρονται στα άρθρα 45 και 46 καθώς και το ελάχιστο επίπεδο ικανοτήτων που απαιτείται για τη συγκεκριμένη σύμβαση, πρέπει να είναι συνδεδεμένα και ανάλογα προς το αντικείμενό της. Τα ελάχιστα αυτά επίπεδα μνημονεύονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

**3. Στις κλειστές διαδικασίες, στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού και στον ανταγωνιστικό διάλογο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των υποψηφίων οι οποίοι προσκαλούνται για να υποβάλουν προσφορά, να διαπραγματευθούν ή να συμμετάσχουν στο διάλογο, υπό τον όρο ότι υπάρχει ικανός αριθμός κατάλληλων υποψηφίων. Οι αναθέτουσες αρχές προσδιορίζουν, με την προκήρυξη του διαγωνισμού, αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κριτήρια ή κανόνες που προτίθενται να εφαρμόσουν, τον ελάχιστο αριθμό και, ενδεχομένως, τον μέγιστο αριθμό υποψηφίων που καλούνται.**

Στην κλειστή διαδικασία, ο ελάχιστος αριθμός είναι πέντε (5). Στη διαδικασία διαπραγμάτευσης κατόπιν δημοσίευσης προκήρυξης και ανταγωνιστικού διαλόγου, ο ελάχιστος αριθμός είναι τρεις (3). Εν πάσῃ περιπτώσει, ο αριθμός υποψηφίων που καλούνται πρέπει να είναι επαρκής ώστε να εξασφαλίζει πραγματικό ανταγωνισμό.

Οι αναθέτουσες αρχές καλούν αριθμό υποψηφίων τουλάχιστον ίσο προς τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων που έχει καθορισθεί εκ των προτέρων. Στην περίπτωση που ο αριθμός των υποψηφίων που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής και τα ελάχιστα επίπεδα είναι μικρότερος από το ελάχιστο όριο, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίζει τη διαδικασία, καλώντας τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που πληρούν τα απαιτούμενα επίπεδα ικανοτήτων. Η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να περιλαμβάνει στη διαδικασία αυτή άλλους οικονομικούς φορείς που δεν υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής ή υποψήφιους που δεν πληρούν τα απαιτούμενα επίπεδα ικανοτήτων.

**4. Όταν οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των προς συζήτηση λύσεων ή των προς διαπραγμάτευση προσφορών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 23, παράγραφος 4, και στο άρθρο 24, παράγραφος 4, πραγματοποιούν αυτόν τον περιορισμό με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που αναφέρονται στην προκήρυξη διαγωνισμού, στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στο περιγραφικό έγγραφο. Στην τελική φάση, ο αριθμός αυτός πρέπει να επιτρέπει τη διασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού, εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός κατάλληλων προσφορών ή υποψηφίων.**

#### Άρθρο 43

Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντος

(άρθρο 45 οδηγίας 2004/18/EK)

**1. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, ο υποψήφιος ή προσφέρων, εις βάρος του οποίου υπάρχει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, γνωστή στην αναθέτουσα αρχή, για έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους λόγους.**

**α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της κοινής δράσης της 98/773/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 351 της 29.1.1998, σελ. 1).**

**β) δωροδοκία, όπως αυτή ορίζεται αντίστοιχα στο άρθρο 3 της πράξης του Συμβουλίου της 26ης Μαΐου 1997 (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σελ. 1) και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της κοινής δράσης 98/742/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (ΕΕ L 358 της 31.12.1998, σελ. 2).**

γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σελ. 48).

δ) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 91/308/EOK του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1991, για την πρόληψη χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΕΕ L 166 της 28.6.1991, σελ. 77 Οδηγίας η οποία τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2001/97/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΕΕ L 344 της 28.12.2001, σελ. 76) η οποία ενσωματώθηκε με το ν. 2331/1995 (Α' 173) και τροποποιήθηκε με το ν. 3424/2005 (Α' 305).

Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να υποθάλλουν τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Επίσης μπορούν, εφόσον αμφιβάλλουν ως προς την προσωπική κατάσταση των εν λόγω υποψηφίων/προσφερόντων, να απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές για να λάβουν τις πληροφορίες που θεωρούν απαραίτητες για την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων ή των προσφερόντων. Όταν οι πληροφορίες αφορούν έναν υποψήφιο ή προσφέροντα εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί τη συνεργασία των αρμόδιων αρχών. Τα αιτήματα αυτά αφορούν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος ο υποψήφιος ή ο προσφέρων, τα νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διευθυντών επιχείρησης, ή οποιουδήποτε προσώπου έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου του υποψηφίου ή του προσφέροντος.

2. Κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να αποκλείεται από τη συμμετοχή στη σύμβαση, όταν:

α) Τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό, αναστολή εργασιών ή τελεί σε ανάλογη κατάσταση που προβλέπεται από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.

β) Έχει κινηθεί σε βάρος του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.

γ) Έχει καταδικασθεί βάσει δικαστικής απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας όπου εκδόθηκε η απόφαση, και η οποία διαπιστώνει αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική διαγωγή του.

δ) Έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα συναφές με το αντικείμενο του διαγωνισμού ή σε σχέση με την επαγγελματική του ιδιότητα που αποδειγμένως διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε μέσο διαθέτει η αναθέτουσα αρχή.

ε) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις τόσο της χώρας εγκατάστασής του όσο και του ελληνικού δικαίου.

στ) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην πληρωμή των φόρων και τελών, σύμφωνα με τις διατάξεις τόσο της χώρας εγκατάστασής του όσο και του ελληνικού δικαίου.

ζ) Είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του παρόντος ή όταν δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

3. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α), β), γ), ε) και στ):

α) για την παράγραφο 1 και την παράγραφο 2 σημεία α), β) και γ), την προσκόμιση αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου καθώς και κάθε άλλου εγγράφου που εκδίδεται από

την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης του προσώπου αυτού, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις.

β) για την παράγραφο 2 σημεία ε) ή στ), πιστοποιητικό εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους.

Σε περίπτωση που το οικείο κράτος δεν εκδίδει έγγραφο ή πιστοποιητικό, ή που αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α), β) ή γ), αυτό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη θεβαίωση του ενδιαφερόμενου ή, στα κράτη μέλη όπου δεν προβλέπεται η ένορκη θεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού του κράτους καταγωγής ή προέλευσης.

#### Άρθρο 44

Άδεια άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας

(άρθρο 46 οδηγίας 2004/18/EK)

Είναι δυνατόν να ζητείται από κάθε οικονομικό φορέα που επιθυμεί να συμμετάσχει σε δημόσια σύμβαση να αποδεικνύει την εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή να προσκομίζει ανάλογη ένορκη θεβαίωση ή πιστοποιητικό, όπως προσδιορίζονται στο Παράρτημα IX Α για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, στο Παράρτημα IX Β για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και στο Παράρτημα IX Γ για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, και σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους στο κράτος μέλος εγκατάστασής του. Ειδικώς, προκειμένου για τις διαδικασίες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, όταν οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες πρέπει να διαθέτουν εδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να είναι σε θέση να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή είναι δυνατόν να τους ζητάει να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

#### Άρθρο 45

Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

(άρθρο 47 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Κατάλληλες τραπεζικές θεβαίωσεις ή πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων.

β) Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στην περίπτωση που η δημοσίευση των ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

γ) Δήλωση περί του συνολικού ύψους του κύκλου εργασιών και, ενδεχομένως, του κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, για τις τρεις (3) τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο, σε συνάρτηση προς την ημερομηνία δημιουργίας του οικονομικού φορέα ή την έναρξη των δραστηριοτήτων του, εφόσον είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες για τον εν λόγω κύκλο εργασιών.

2. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον παραστεί ανάγκη και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτές. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι όταν έχει στη διάθεσή του τους

αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών. Τα ειδικότερα αποδεικτικά έγγραφα ορίζονται με την προκήρυξη του διαγωνισμού.

3. Υπό τις ίδιες συνθήκες, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων από τις αναφερόμενες στο άρθρο 39 μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες των μετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

4. Οι αναθέτουσες αρχές υποδεικνύουν, στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, ποιο ή ποια από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 δικαιολογητικά επέλεξαν καθώς και ποια άλλα δικαιολογητικά πρέπει να προσκομισθούν.

5. Αν ο οικονομικός φορέας, για σοβαρό λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο η αναθέτουσα αρχή κρίνει αιτιολογημένα ως πρόσφορο.

#### Άρθρο 46

Τεχνικές ή/και επαγγελματικές ικανότητες

(άρθρο 48 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι τεχνικές ή/και επαγγελματικές ικανότητες των οικονομικών φορέων αξιολογούνται και ελέγχονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

2. Οι τεχνικές ικανότητες των οικονομικών φορέων αποδεικνύονται με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των προμηθειών, ή των υπηρεσιών:

α) i) υποβολή καταλόγου των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί κατά την προηγούμενη πενταετία, συνοδευόμενο από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης των σημαντικότερων εργασιών. Τα πιστοποιητικά αυτά αναφέρουν το ποσό, τον χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των εργασιών και προσδιορίζουν εάν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και εάν περατώθηκαν κανονικά. Η αρμόδια αρχή μπορεί να διαβιβάζει τα πιστοποιητικά αυτά απευθείας στην αναθέτουσα αρχή,

α) ii) υποβολή καταλόγου των κυριότερων παραδόσεων ή υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν κατά την προηγούμενη τριετία, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Οι παραδόσεις και οι παροχές υπηρεσιών αποδεικνύονται εάν μεν ο αποδέκτης είναι αναθέτουσα αρχή, με πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή, εάν δε (ο αποδέκτης) είναι ιδιωτικός φορέας, με βεβαίωση του αγοραστή ή, εφόσον τούτο δεν είναι δυνατόν, με απλή δήλωση του οικονομικού φορέα

β) αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών, είτε ανήκουν απευθείας στην επιχείρηση του οικονομικού φορέα είτε όχι, ιδίως των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας και, όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων, εκείνων που θα έχει στη διάθεσή του ο εργολήπτης για την εκτέλεση του έργουγη περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού, των μέτρων που λαμβάνει ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών για την εξασφάλιση της ποιότητας και του εξοπλισμού μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του

δ) εάν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι σύνθετα ή, κατ' εξαίρεση, πρέπει να ανταποκρίνονται σε κάποιον ιδιαίτερο σκοπό, απαιτείται έλεγχος διενεργούμενος από την αναθέτουσα αρχή ή, εξ ονόματός της, από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του οργανισμού αυτού. Ο έλεγχος αυτός αφορά το παραγωγικό δυναμικό του προμηθευτή ή τις τεχνικές ικανότητες του παρόχου υπηρεσιών και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτός διαθέτει καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας

ε) αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή/και των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης, ιδίως δε του ή των υπευθύνων για την παροχή των υπηρεσιών, ή την εκτέλεση των εργασιών

στ) προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών και μόνο στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που μπορεί να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης

ζ) δήλωση σχετικά με το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό δυναμικό του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη και τον αριθμό των στελεχών της επιχείρησης κατά την τελευταία τριετία

η) δήλωση σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο πάροχος υπηρεσιών ή ο εργολήπτης για την εκτέλεση της σύμβασης

θ) αναφορά του τμήματος της σύμβασης, το οποίο ο πάροχος υπηρεσιών προτίθεται, ενδεχομένως, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας

ι) όσον αφορά στα προϊόντα που παρέχονται:

ιι) δείγματα, περιγραφή ή/και φωτογραφίες, η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να μπορεί να βεβαιώνεται κατόπιν αιτήσεως της αναθέτουσας αρχής,

ιιι) πιστοποιητικά εκδιδόμενα από επίσημα ίνστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου της ποιότητας, που έχουν σχετική αρμοδιότητα, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα.

3. Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον παραστεί ανάγκη και για μια συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι, για την εκτέλεση της σύμβασης, θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν με την προσκόμιση της δέσμευσης των φορέων αυτών να θέσουν στη διάθεση του οικονομικού φορέα τους αναγκαίους πόρους.

4. Υπό τις ίδιες συνθήκες, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων από τις αναφερόμενες στο άρθρο 39, μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες των μετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

5. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο προμήθειες, για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, ή την παροχή υπηρεσιών ή και την εκτέλεση έργων, η ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση μπορεί να αξιολογείται ιδίως βάσει της τεχνογνωσίας, της αποτελεσματικότητας, της πείρας και της αξιοπιστίας τους.

6. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση υποθολής προσφορών ποια δικαιολογητικά από τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 πρέπει να προσκομισθούν.

#### Άρθρο 47

##### Πρότυπα εξασφάλισης της ποιότητας

(άρθρο 49 οδηγίας 2004/18/EK)

Οι αναθέτουσες αρχές, όταν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών που εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς, και τα οποία βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του οικονομικού φορέα ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας

που βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και πιστοποιούνται από οργανισμούς που εφαρμόζουν τη σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για την πιστοποίηση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς φορείς.

#### Άρθρο 48

##### Πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

(άρθρο 50 οδηγίας 2004/18/EK)

Όταν οι αναθέτουσες αρχές, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 46 παράγραφος 2 σημείο στ), ζητούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδίδομενων από ανεξάρτητους οργανισμούς, με το οποίο θεβαίνεται ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα πρότυπα όσον αφορά στην περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου [EMAS Κανονισμός 761/2001 (ΕΕ L 114)] ή σε πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης που βασίζονται σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα πιστοποιούμενα από όργανα λειτουργούντα βάσει του κοινοτικού δικαίου, ή στις αντίστοιχες ευρωπαϊκές ή διεθνείς προδιαγραφές όσον αφορά στην πιστοποίηση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη. Επίσης, αποδέχονται και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά στοιχεία για μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης, τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς φορείς.

#### Άρθρο 49

##### Συμπληρωματική τεκμηρίωση και πληροφορίες

(άρθρο 51 οδηγίας 2004/18/EK)

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώνουν ή να διευκρινίζουν τα πιστοποιητικά και έγγραφα που υπέβαλαν κατ' εφαρμογή των άρθρων 43 έως 48.

#### Άρθρο 50

Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Πιστοποίηση από οργανισμούς δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου

(άρθρο 52 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), 44, 45 παράγραφοι 1, 4 και 5, 46 παράγραφοι 1, 2, 5 και 6, 47 και 48.

Αιτήσεις εγγραφής μπορούν να υποβάλουν και οικονομικοί φορείς που ανήκουν σε όμιλο και επικαλούνται πόρους που τους διαθέτουν άλλες επιχειρήσεις του ομίλου. Σε αυτή την περίπτωση, πρέπει να αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι διαθέτουν αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι συνεχίζουν να πληρούν κατά το ίδιο διάστημα τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος για την εγγραφή τους. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται από τους αρμόδιους Υπουργούς ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

2. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής

που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά μνημονεύονται τα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή στον κατάλογο / η πιστοποίηση καθώς και η σχετική κατάταξη.

3. Η εγγραφή στους επίσημους καταλόγους, πιστοποιούμενη από τους αρμόδιους οργανισμούς, ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης συνιστά, για τις αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών, τεκμήριο καταλληλότητας μόνο σε σχέση με τα οριζόμενα στα άρθρα 43 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 σημεία α) έως δ) και ζ), 44, 45 παράγραφος 1 σημεία β) και γ), και 46 παράγραφος 2 σημεία α) i), β), γ), ε), ζ) και η) για τους εργολήπτες, παράγραφος 2 σημεία α) ii), β), γ), δ) και ι) για τους προμηθευτές και παράγραφος 2 σημεία α) ii) και γ) έως θ) για τους παρόχους υπηρεσιών.

4. Οι πληροφορίες που συνάγονται από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν είναι δυνατόν να τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, είναι δυνατόν να ζητείται, για την εκάστοτε σύμβαση, πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε οικονομικό φορέα. Οι αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών μελών εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος μέλος, το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο.

5. Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών μελών σε επίσημο κατάλογο ή για την πιστοποίησή τους από τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεν είναι δυνατόν να ζητούνται άλλες αποδείξεις και δηλώσεις εκτός από εκείνες που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς που έχουν την ιδαγένεια του οικείου κράτους και, εν πάσῃ περιπτώσει, όχι άλλες από τις προβλεπόμενες στα άρθρα 43 έως 48.

Εντούτοις, η εν λόγω εγγραφή ή πιστοποίηση δεν μπορεί να επιβάλλεται στους οικονομικούς φορείς των άλλων κρατών μελών για τη συμμετοχή τους σε δημόσια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη. Οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται επίσης και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα.

6. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο ή την έκδοση του πιστοποιητικού, πρέπει να ενημερώνονται δε σε σύντομο χρονικό διάστημα για την απόφαση της αρχής που συντάσσει τον κατάλογο ή του αρμόδιου οργανισμού πιστοποίησης.

7. Οι οργανισμοί πιστοποίησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είναι οργανισμοί που ανταποκρίνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα για την πιστοποίηση.

8. Στο Μητρώο Εμπειρίας Κατασκευαστών (Μ.Ε.Κ.) και στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ) μπορούν να εγγραφούν άτομα ή εργοληπτικές επιχειρήσεις αντίστοιχα των άλλων κρατών μελών με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 43 έως 46 του παρόντος.

#### Άρθρο 51

##### Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων

(άρθρο 53 οδηγίας 2004/18/EK)

##### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

##### ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων περί ελάχιστων ορίων αμοιβής ορισμένων υπηρεσιών, τα κριτήρια βάσει των οποίων οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν τις δημόσιες συμβάσεις, είναι είτε:

α) όταν η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, κριτήρια συνδεόμενα με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης, ιδίως η ποιότητα, η τιμή, η τεχνική αξία, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, το κόστος λειτουργίας, η αποδοτικότητα, η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική συνδρομή, η ημερομηνία παράδοσης και η προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης, είτε

β) αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή.

2. Με την επιφύλαξη του τρίτου εδαφίου της παρούσης παραγράφου, στην προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 σημείο α) περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή προβλέπει στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, ή στο περιγραφικό έγγραφο στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, τη βαρύτητα (σχετική στάθμιση) που προσδίδει σε καθένα από τα επιλεγέντα κριτήρια για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με τον καθορισμό μιας διακύμανσης («ψαλίδας») με κατάλληλο εύρος. Όταν, κατά τη γνώμη της αναθέτουσας αρχής, δεν είναι δυνατή η στάθμιση για λόγους που μπορούν να αποδειχθούν, η αναθέτουσα αρχή καθορίζει, στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, ή στο περιγραφικό έγγραφο, στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών.

#### Άρθρο 52

##### Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

(άρθρο 55 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Εάν, για δεδομένη σύμβαση, οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το αντικείμενό της, η αναθέτουσα αρχή, πριν να απορρίψει τις προσφορές αυτές, ζητεί γραπτώς τις διευκρινίσεις για τη σύνθεση της προσφοράς τις οποίες τυχόν κρίνει σκόπιμες.

Οι διευκρινίσεις αυτές μπορούν να αφορούν ιδίως:

- α) τον οικονομικό χαρακτήρα της μεθόδου κατασκευής των προϊόντων ή της παροχής των υπηρεσιών,
- β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή/και τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την εκτέλεση των έργων, την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών,
- γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προμηθειών ή των υπηρεσιών, που προτείνει ο προσφέρων,
- δ) την τήρηση των διατάξεων περί προστασίας της εργασίας και των συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο εκτέλεσης της παροχής και
- ε) την ενδεχόμενη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

2. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα, τη σύνθεση της προσφοράς βάσει των παρασχεθέντων δικαιολογητικών.

3. Εφόσον η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση μόνο μετά από διαβούλευση, και εφόσον ο προσφέρων δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία τάσσει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση χορηγήθηκε σε νόμιμα πλαίσια. Όταν η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει μια προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά.

## Άρθρο 53

### Τεχνικές προδιαγραφές

(άρθρο 23 οδηγίας 2004/18/EK)

#### ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ

##### ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές, όπως ορίζονται στο σημείο 1) του Παραρτήματος VI, αναφέρονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού, στη συγγραφή υποχρεώσεων καθώς και στα συμβατικά τεύχη ή τα λοιπά συμπληρωματικά έγγραφα. Όταν αυτό είναι δυνατό, οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει να ορίζονται έτσι ώστε να εξασφαλίζεται προσβασιμότητα των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσθαση στους προσφέροντες και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στον ανταγωνισμό.

3. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων που δεν αντιβαίνουν στο κοινοτικό δίκαιο, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να διατυπώνονται:

α) είτε με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στο Παράρτημα VI και, κατά σειρά προτίμησης, στα εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών προτύπων, στις ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, στις κοινές τεχνικές προδιαγραφές, στα διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που εκπονούνται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, ή, όταν αυτά δεν υπάρχουν, στα εθνικά πρότυπα, στις εθνικές τεχνικές εγκρίσεις, ή στις εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα της χρησιμοποίησης των προϊόντων. Κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο»,

β) είτε με αναφορά σε επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά. Πρέπει ωστόσο να είναι αρκετά ακριβείς ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναδέουσες αρχές να αναδέουν τη σύμβαση,

γ) είτε με αναφορά στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο β), παραπέμποντας, ως τεκμήριο της συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο α),

δ) είτε με παραπομπή στις προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο α) για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο β) για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά.

4. Όταν οι αναδέουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας παραπομπής στις προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 3, στοιχείο α), δεν μπορούν να απορρίπτουν προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα προϊόντα και υπηρεσίες δεν πληρούν τις προδιαγραφές στις οποίες έχουν παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο και με τρόπο που ικανοποιεί την αναδέουσα αρχή, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν, κατά ισοδύναμο τρόπο, τις τεχνικές προδιαγραφές. Τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό μπορεί να συνιστά ενδεδειγμένο μέσο.

5. Όταν οι αναδέουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στην παράγραφο 3 να προβλέπουν απαιτήσεις επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, δεν μπορούν να απορρίπτουν προσφορά έργων, προϊόντων ή υπηρεσιών, που πληροί ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, μία ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μία κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα

τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που έχουν ορίσει.

Ο προσφέρων υποχρεούται να αποδεικνύει στην προσφορά του, κατά τρόπον ικανοποιητικό για την αναθέτουσα αρχή και με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, ότι το έργο, το προϊόν ή η υπηρεσία που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις λειτουργικές επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει η αναθέτουσα αρχή. Τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό μπορεί να συνιστά ενδεδειγμένο μέσο.

6. Όταν οι αναθέτουσες αρχές ορίζουν τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β), μπορούν να χρησιμοποιούν τις λεπτομερείς προδιαγραφές ή, εφόσον χρειάζεται, τμήματα των λεπτομερών προδιαγραφών, όπως καθορίζονται από τα ευρωπαϊκά, (πολυ)εθνικά οικολογικά σήματα ή από οποιοδήποτε άλλο οικολογικό σήμα, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ενδεδειγμένες για τον καθορισμό των χαρακτηριστικών των προμηθειών ή των υπηρεσιών, που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, οι απαιτήσεις του σήματος διαμορφώνονται βάσει επιστημονικών στοιχείων, τα οικολογικά σήματα υιοθετούνται με διαδικασία, στην οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κυβερνητικοί οργανισμοί, οι καταναλωτές, οι κατασκευαστές, οι διανομείς και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις και είναι προσιτά σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προβλέπουν ότι τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που φέρουν το οικολογικό σήμα τεκμαίρεται ότι πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζει η συγγραφή υποχρεώσεων. Πρέπει όμως να αποδέχονται και οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο αποδεικτικό μέσο, όπως τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή ή την έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό.

7. «Αναγνωρισμένοι οργανισμοί» κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, είναι τα εργαστήρια δοκιμών, τα εργαστήρια βαθμονόμησης, οι οργανισμοί ελέγχου και οι οργανισμοί πιστοποίησης που ανταποκρίνονται στα ισχύοντα ευρωπαϊκά πρότυπα. Οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται τα πιστοποιητικά των αναγνωρισμένων οργανισμών που έχουν συσταθεί σε άλλα κράτη μέλη.

8. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν αυτό δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν μπορούν να κάνουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαιτερών μεθόδων κατασκευής ούτε να κάνουν αναφορά σε σήμα, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή τύπο καθώς και σε συγκεκριμένη καταγωγή ή παραγωγή, που όταν είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία ή παραπομπή επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνεται αρκούντως ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή των παραγράφων 3 και 4. Η μνεία ή η παραπομπή αυτή πρέπει να συνοδεύονται από τους όρους «ή ισοδύναμο».

#### Άρθρο 54

##### Όροι εκτέλεσης της σύμβασης

(άρθρο 26 οδηγίας 2004/18/EK)

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν ειδικούς όρους σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι οι όροι αυτοί είναι συμβατοί με το κοινοτικό δίκαιο και προβλέπονται στην προκήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων.

Οι όροι που επιβάλλονται σχετικά μπορούν να αφορούν ιδίως κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους.

#### Άρθρο 55

Υποχρεώσεις σχετικά με τη φορολογία, την προστασία του περιβάλλοντος και τις συνθήκες εργασίας

(άρθρο 27 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στη συγγραφή υποχρεώσεων τον οργανισμό ή τους οργανισμούς από τους οποίους οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες μπορούν να λαμβάνουν τις κατάληξης πληροφορίες για τις υποχρεώσεις σχετικά με τη φορολογία, την προστασία του περιβάλλοντος και τις ισχύουσες διατάξεις περί προστασίας και συνθηκών εργασίας, οι οποίες εφαρμόζονται στις παρεχόμενες υπηρεσίες κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

2. Η αναθέτουσα αρχή που παρέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ζητά από τους προσφέροντες ή από τους υποψήφιους σε διαδικασία σύναψης συμβάσεων να αναφέρουν ότι έλαβαν υπόψη, κατά την κατάρτιση της προσφοράς τους, τις υποχρεώσεις σχετικά με τις διατάξεις περί προστασίας και συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεσθεί η σύμβαση.

Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 52, σχετικά με τον έλεγχο των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, δεν θίγεται.

Άρθρο 56

Στατιστικές υποχρεώσεις

(άρθρο 75 οδηγίας 2004/18/EK)

ΤΜΗΜΑ ΟΓΔΟΟ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Προκειμένου να καθίσταται δυνατή η εκτίμηση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής του παρόντος, το Υπουργείο Ανάπτυξης και το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου κάθε έτους, χωριστή στατιστική κατάσταση, καταρτισμένη σύμφωνα με το άρθρο 57, σχετικά με τις συμβάσεις δημοσίων προμηθειών και υπηρεσιών, αντίστοιχα, που έχουν συνάψει οι αναθέτουσες αρχές κατά το προηγούμενο έτος.

Την ίδια υποχρέωση τηρεί και η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις έργων. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να αποστέλλουν τις σχετικές καταστάσεις των έργων, υπηρεσιών και προμηθειών που ανέθεσαν κατά το προηγούμενο έτος, μέχρι την 31η Ιουλίου κάθε έτους, στα αντίστοιχα Υπουργεία.

Άρθρο 57

Περιεχόμενο στατιστικής κατάστασης

(άρθρο 76 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Για κάθε αναθέτουσα αρχή που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IV, η στατιστική κατάσταση περιλαμβάνει:

α) τον αριθμό και την αξία των καλυπτόμενων από το παρόν συμβάσεων που συνήφθησαν,

β) τον αριθμό και τη συνολική αξία των συμβάσεων που συνήφθησαν δυνάμει παρεκκλίσεων από τη Συμφωνία.

**Στο μέτρο του δυνατού, τα στοιχεία που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο, σημείο α), κατανέμονται ανάλογα με:**

- α) τις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων που χρησιμοποιήθηκαν.**
- β) και, για καθεμία από τις διαδικασίες αυτές, τα έργα που περιέχονται στο Παράρτημα I, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που περιέχονται στο Παράρτημα II και προσδιορίζονται ανά κατηγορία της ονοματολογίας CPV.**
- γ) την ιδιαγένεια του οικονομικού φορέα στον οποίον ανατέθηκε η σύμβαση.**

Στην περίπτωση που οι συμβάσεις συνήφθησαν μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση, τα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο σημείο α), κατανέμονται επιπλέον ανάλογα με τις οριζόμενες στα άρθρα 24 και 25 περιστάσεις και διευκρινίζουν τον αριθμό και την αξία των συμβάσεων που ανατέθηκαν ανά κράτος μέλος και τρίτη χώρα προέλευσης των αναδόχων.

- 2. Για κάθε κατηγορία αναθετουσών αρχών, πλην εκείνων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV, η στατιστική κατάσταση προσδιορίζει τουλάχιστον: α) τον αριθμό και την αξία των δημοσίων συμβάσεων που συνήφθησαν, κατανεμημένων σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεύτερο εδάφιο, και β) τη συνολική αξία των συμβάσεων που συνήφθησαν δυνάμει των παρεκκλίσεων από τη Συμφωνία.**
- 3. Η στατιστική κατάσταση προσδιορίζει κάθε άλλη πληροφορία που απαιτείται βάσει της Συμφωνίας.**

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προσδιορίζονται σύμφωνα με την διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 77, παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/EK.

#### **Άρθρο 58**

##### **Γενικές διατάξεις**

(άρθρο 66 οδηγίας 2004/18/EK)

##### **ΤΜΗΜΑ ΕΝΑΤΟ**

##### **ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

- 1. Οι κανόνες σχετικά με τη διοργάνωση ενός διαγωνισμού μελετών θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 58 έως 66 του παρόντος και τίθενται στη διάθεση όλων όσων ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό μελετών.**
- 2. Το δικαίωμα συμμετοχής στους διαγωνισμούς μελετών δεν περιορίζεται:**
  - α) στην ελληνική επικράτεια ή σε τμήμα της ελληνικής επικράτειας.**
  - β) από την ιδιότητα των συμμετεχόντων ως φυσικών ή νομικών προσώπων.**

#### **Άρθρο 59**

##### **Πεδίο εφαρμογής**

(άρθρο 67 οδηγίας 2004/18/EK, άρθρο 2 παρ. 5 του Κανονισμού 2083/2005)

- 1. Οι διαγωνισμοί μελετών οργανώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Τμήματος:**

α) από τις αναθέτουσες αρχές που είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV, με βάση ένα κατώτατο όριο που ισούται με ή υπερβαίνει το ποσό των 137.000 ευρώ,

β) από τις αναθέτουσες αρχές, πλην εκείνων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV, με βάση ένα κατώτατο όριο που ισούται με ή υπερβαίνει το ποσό των 211.000 ευρώ,

γ) από όλες τις αναθέτουσες αρχές, με βάση ένα κατώτατο όριο που ισούται με ή υπερβαίνει το ποσό των 211.000 ευρώ, όταν οι διαγωνισμοί μελετών αφορούν υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II A, υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5 των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι ισοδύναμες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, και/ή υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II B.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Τμήματος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στο Ν. 3316/2005 (Α' 42) «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»

α) στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών,

β) στους διαγωνισμούς μελετών με βραβεία συμμετοχής ή/και καταβολή χρηματικού ποσού στους συμμετέχοντες.

Στις περιπτώσεις του σημείου α), ως κατώτατο όριο νοείται η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ της δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ενδεχόμενων βραβείων συμμετοχής ή/και πληρωμής χρηματικού ποσού στους συμμετέχοντες.

Στις περιπτώσεις του σημείου β), ως κατώτατο όριο νοείται το συνολικό ύψος των εν λόγω βραβείων και ποσών, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης αξίας εκτός ΦΠΑ της δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών που μπορεί να ανατεθεί αργότερα δυνάμει του άρθρου 25 παράγραφος 3, εφόσον η αναθέτουσα αρχή δεν έχει αποκλείσει μια τέτοιου είδους ανάθεση στην προκήρυξη διαγωνισμού μελετών.

#### Άρθρο 60

Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής

(άρθρο 68 οδηγίας 2004/18/EK)

Το παρόν Τμήμα δεν εφαρμόζεται:

α) στους διαγωνισμούς μελετών στον τομέα των υπηρεσιών κατά την έννοια του π.δ/τος 59/07, που διοργανώνονται από αναθέτουσες αρχές οι οποίες ασκούν μια ή περισσότερες από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 4 έως 8 του εν λόγω π.δ/τος, και έχουν σκοπό τη συνέχιση των δραστηριοτήτων αυτών ούτε στους διαγωνισμούς μελετών που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω π.δ/τος.

β) στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται υπό τις ίδιες συνθήκες με εκείνες που προβλέπονται στα άρθρα 10, 11 και 12 του παρόντος για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών.

#### Άρθρο 61

Προκηρύξεις

(άρθρο 69 οδηγίας 2004/18/EK)

**1. Οι αναδέτουσες αρχές που επιθυμούν να διοργανώσουν ένα διαγωνισμό μελετών, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή μέσω σχετικής προκήρυξης.**

**2. Οι αναδέτουσες αρχές που έχουν διοργανώσει ένα διαγωνισμό μελετών αποστέλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερωτική έκθεση με τα αποτελέσματα του διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 30 και πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ημερομηνία αποστολής.**

Εάν η γνωστοποίηση αυτή μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των κείμενων διατάξεων, να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή μπορεί να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημοσίων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων ή τον όμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών, οι πληροφορίες σχετικά με την κατακύρωση του διαγωνισμού μελετών, είναι δυνατόν να μη δημοσιεύονται.

**3. Το άρθρο 31 που αφορά τη δημοσίευση των προκηρύξεων διαγωνισμού εφαρμόζεται και για τους διαγωνισμούς μελετών.**

#### **Άρθρο 62**

**Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των προκηρύξεων για τους διαγωνισμούς μελετών**

(άρθρο 70 οδηγίας 2004/18/EK)

**1. Οι προκηρύξεις και οι ενημερωτικές εκθέσεις του άρθρου 61 περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο Παράρτημα VII Δ, χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εγκρίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 77 παράγραφος 2, της Οδηγίας 2004/18/EK.**

**2. Οι ενημερωτικές αυτές εκθέσεις δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφοι 2 έως 8.**

#### **Άρθρο 63**

**Μέσα επικοινωνίας**

(άρθρο 71 οδηγίας 2004/18/EK)

**1. Το άρθρο 36 παράγραφοι 1, 2 και 4 εφαρμόζεται για όλες τις μορφές επικοινωνίας σχετικά με τους διαγωνισμούς μελετών.**

**2. Οι κοινοποιήσεις, οι ανταλλαγές και η αποθήκευση πληροφοριών πραγματοποιούνται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει ότι δεν θίγεται η ακεραιότητα και η εμπιστευτικότητα του συνόλου των πληροφοριών που διαβιβάζονται από τους συμμετέχοντες σε διαγωνισμούς μελετών και ότι η κριτική επιτροπή λαμβάνει γνώση του περιεχομένου των μελετών και σχεδίων μόνο μετά την εκπνοή της προθεσμίας που προβλέπεται για την υποβολή τους.**

**3. Για τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των μελετών και σχεδίων εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:**

**α) Οι πληροφορίες σχετικά με τις αναγκαίες προδιαγραφές για την παρουσίαση των μελετών και σχεδίων με ηλεκτρονικό τρόπο, καθώς και την κρυπτογράφηση, πρέπει να τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερομένων μερών. Επιπλέον, τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των μελετών και σχεδίων πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος X.**

**β) Το Ελληνικό Κράτος μπορεί να καθιερώνει μηχανισμούς εκούσιας πιστοποίησης με σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου της υπηρεσίας πιστοποίησης που παρέχεται για τα συστήματα αυτά.**

#### **Άρθρο 64**

**Επιλογή των ανταγωνιζομένων**

(άρθρο 72 οδηγίας 2004/18/EK)

Όταν οι διαγωνισμοί μελετών συγκεντρώνουν περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων, οι αναθέτουσες αρχές θεσπίζουν σαφή και αντικειμενικά κριτήρια επιλογής. Σε όλες τις περιπτώσεις, ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στους διαγωνισμούς μελετών λαμβάνει υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης πραγματικού ανταγωνισμού.

#### **Άρθρο 65**

**Σύνθεση της κριτικής επιτροπής**

(άρθρο 73 οδηγίας 2004/18/EK)

Η κριτική επιτροπή απαρτίζεται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα μη συνδεόμενα με τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό μελετών. Όταν απαιτείται από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό να διαθέτουν ένα συγκεκριμένο επαγγελματικό πρόσον, το ένα τρίτο (1/3) των μελών της κριτικής επιτροπής τουλάχιστον πρέπει να διαθέτει το προσόν αυτό ή άλλο ισοδύναμο πρόσον.

#### **Άρθρο 66**

**Αποφάσεις της κριτικής επιτροπής**

(άρθρο 74 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Η κριτική επιτροπή είναι αδέσμευτη κατά τη λήψη αποφάσεως ή κατά τη διατύπωση της γνώμης της.
2. Η επιτροπή εξετάζει τις μελέτες και τα σχέδια που υποθάλλουν οι υποψήφιοι με τρόπο ανώνυμο και βασιζόμενη αποκλειστικά στα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού μελετών.
3. Η επιτροπή καταχωρίζει, σε πρακτικό, που υπογράφεται από τα μέλη της, τις επιλογές στις οποίες προβαίνει, ανάλογα με τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε μελέτης καθώς και τις παρατηρήσεις της ως προς τα σημεία που χρήζουν αποσαφήνισης.
4. Η ανωνυμία τηρείται μέχρι τη γνωμοδότηση από την κριτική επιτροπή.
5. Οι υποψήφιοι μπορούν να καλούνται, ενδεχομένως, να απαντήσουν στις ερωτήσεις τις οποίες έχει καταχωρίσει στο πρακτικό της η κριτική επιτροπή, προς διευκρίνιση οποιουδήποτε στοιχείου της μελέτης. Στην περίπτωση αυτή τηρούνται πλήρη πρακτικά, όπου καταχωρίζονται όσα διημείφθησαν μεταξύ των μελών της κριτικής επιτροπής και των υποψηφίων.

#### **Άρθρο 67**

**Πεδίο εφαρμογής**

(άρθρο 56 οδηγίας 2004/18/EK, άρθρο 2 παρ. 3 του Κανονισμού 2083/2005)

**ΤΜΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ**

**ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ**

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'**

### **ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ**

Το παρόν Κεφάλαιο εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές, όταν η αξία των συμβάσεων αυτών ισούται με ή υπερβαίνει το ποσό των 5.278.000 ευρώ. Η αξία αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τις συμβάσεις δημοσίων έργων που ορίζονται στο άρθρο 8.

#### **Άρθρο 68**

**Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής**

(άρθρο 57 οδηγίας 2004/18/EK)

Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, οι οποίες:

- α) εμπίπτουν στις δημόσιες συμβάσεις έργων στις περιπτώσεις των άρθρων 10, 11 και 12 του παρόντος.
- β) ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές κατά την άσκηση μιας ή περισσοτέρων από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 4 έως 8 του Π. Δ/τος 59/07, όταν οι παραχωρήσεις αυτές γίνονται για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

#### **Άρθρο 69**

**Δημοσίευση της προκήρυξης στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων**

(άρθρο 58 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να προσφύγουν σε σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή με σχετική προκήρυξη.
2. Οι προκηρύξεις για τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράτημα VII Γ και, ενδεχομένως, κάθε άλλη πληροφορία που κρίνεται αναγκαία από την αναθέτουσα αρχή, χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εγκρίνει η Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 77 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/EK.
3. Το άρθρο 31 που αφορά την προαιρετική δημοσίευση των προκηρύξεων εφαρμόζεται επίσης και για τις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων.

#### **Άρθρο 70**

**Προθεσμία**

(άρθρο 59 οδηγίας 2004/18/EK)

Στην περίπτωση που οι αναθέτουσες αρχές προσφεύγουν στη διαδικασία παραχώρησης δημοσίων έργων, η προθεσμία για την υποβολή των υποψηφιοτήτων για τη σύμβαση παραχώρησης δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 52 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης, εκτός από την περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 32 παράγραφος 5.

**Εφαρμόζεται επίσης το άρθρο 32 παράγραφος 7.**

---

### Άρθρο 71

#### Υπεργολαβία

(άρθρο 60 οδηγίας 2004/18/EK)

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί:

α) είτε να επιβάλει στον ανάδοχο σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων να αναθέσει σε τρίτους συμβάσεις που αντιτροσωπεύουν τουλάχιστον το 30% της συνολικής αξίας των έργων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης παραχώρησης έργων, προβλέποντας ταυτόχρονα ότι οι υποψήφιοι όταν έχουν το δικαίωμα να αυξήσουν το εν λόγω ποσοστό? το ελάχιστο αυτό ποσοστό πρέπει να αναφέρεται στη σύμβαση παραχώρησης έργου.

β) είτε να καλεί τους υποψήφιους αναδόχους σύμβασης παραχώρησης να υποδείξουν οι ίδιοι με τις προσφορές τους, εφόσον επιθυμούν, το ποσοστό της συνολικής αξίας του έργου το οποίο αποτελεί αντικείμενο παραχώρησης και που προτίθενται να αναθέσουν σε τρίτους.

### Άρθρο 72

#### Ανάθεση συμπληρωματικών έργων στον ανάδοχο

(άρθρο 61 οδηγίας 2004/18/EK)

Το παρόν διάταγμα δεν εφαρμόζεται στις συμπληρωματικές εργασίες που δεν περιλαμβάνονταν στο αρχικά προβλεπόμενο σχέδιο της παραχώρησης ούτε στην αρχική σύμβαση και οι οποίες, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαίες για την εκτέλεση του έργου, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, το οποίο η αναθέτουσα αρχή έχει αναθέσει στον ανάδοχο, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί το έργο αυτό:

- όταν αυτές οι συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές, ή

- όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, είναι απόλυτα αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της.

Το συνολικό ποσό των συναπτόμενων συμβάσεων συμπληρωματικών εργασιών δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50% του ποσού του αρχικού έργου που αποτελεί το αντικείμενο της παραχώρησης.

### Άρθρο 73

#### Εφαρμοστέοι κανόνες

(άρθρο 62 οδηγίας 2004/18/EK)

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

#### ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΤΟΥΝ ΟΙ ΑΝΑΔΟΧΟΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ

Όταν ο ανάδοχος σύμβασης παραχώρησης είναι ο ίδιος αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 9, υποχρεούται, για τα έργα τα οποία θα εκτελεσθούν από τρίτους, να τηρεί τις διατάξεις που προβλέπει το παρόν διάταγμα, όσον αφορά στη σύναψη των συμβάσεων δημοσίων έργων.

#### Άρθρο 74

**Κανόνες δημοσιότητας: κατώτατο όριο και εξαιρέσεις**

(άρθρο 63 οδηγίας 2004/18/EK, άρθρο 2 παρ. 4 του Κανονισμού 2083/2005)

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

### **ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΤΟΥΝ ΟΙ ΑΝΑΔΟΧΟΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ**

**1. Οι ανάδοχοι σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων που δεν είναι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να εφαρμόζουν τους κανόνες δημοσιότητας που ορίζονται στο επόμενο άρθρο, κατά τη σύναψη των συμβάσεων έργων με τρίτους, όταν η αξία αυτών των συμβάσεων ανέρχεται σε ποσό ίσο με ή μεγαλύτερο των 5.278.000 ευρώ.**

Εφόσον πάντως μια σύμβαση έργων πληροί τις προϋποθέσεις εφαρμογής των περιπτώσεων που απαριθμούνται στο άρθρο 25, δεν απαιτείται δημοσιότητα.

Η αξία των συμβάσεων υπολογίζεται σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους για τις δημόσιες συμβάσεις έργων κανόνες που καθορίζονται στο άρθρο 8.

**2. Δεν θεωρούνται τρίτοι οι επιχειρήσεις οι οποίες συνιστούν κοινοπραξία για να αναλάβουν τη σύμβαση παραχώρησης, ούτε οι επιχειρήσεις που συνδέονται με τις επιχειρήσεις αυτές.**

Ως «συνδεδεμένη επιχείρηση», νοείται κάθε επιχείρηση στην οποία ο ανάδοχος σύμβασης παραχώρησης μπορεί να ασκεί, άμεσα ή έμμεσα, κυριαρχη επιφροή, ή κάθε επιχείρηση η οποία μπορεί να ασκεί κυριαρχη επιφροή στον ανάδοχο σύμβασης παραχώρησης ή η οποία, όπως και ο ανάδοχος σύμβασης παραχώρησης, υπόκειται στην κυριαρχη επιφροή μιας άλλης επιχείρησης λόγω ιδιοκτησιακού καθεστώτος, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν. Η κυριαρχη επιφροή τεκμαίρεται όταν μια επιχείρηση έναντι μιας άλλης επιχείρησης, άμεσα ή έμμεσα:

α) κατέχει το μεγαλύτερο μέρος του καταβεβλημένου κεφαλαίου της επιχείρησης, ή

β) διαθέτει την πλειονότητα των ψήφων οι οποίες αντιστοιχούν στους τίτλους που έχει εκδώσει η επιχείρηση, ή

γ) μπορεί να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του οργάνου διοίκησης, διεύθυνσης ή εποπτείας της επιχείρησης.

Ο εξαντλητικός κατάλογος των εν λόγω επιχειρήσεων επισυνάπτεται στην αίτηση υποψηφιότητας για τη σύμβαση παραχώρησης. Ο κατάλογος αυτός ενημερώνεται σε συνάρτηση με τις μεταγενέστερες μεταβολές που σημειώνονται στους δεσμούς που υπάρχουν μεταξύ των επιχειρήσεων.

#### Άρθρο 75

**Δημοσίευση της προκήρυξης**

(άρθρο 64 οδηγίας 2004/18/EK)

1. Οι ανάδοχοι σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων που δεν είναι αναθέτουσες αρχές και οι οποίοι επιθυμούν να συνάψουν σύμβαση έργων με τρίτους, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους μέσω προκήρυξης.

2. Οι προκηρύξεις περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα VII Γ και, ενδεχομένως, κάθε άλλο πληροφοριακό στοιχείο που κρίνεται αναγκαίο από τον ανάδοχο σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων, χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που εγκρίνει η Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 77 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2004/18/EK.

3. Η προκήρυξη δημοσιεύεται σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 2 έως 8.

4. Το άρθρο 31 που αφορά την εκούσια δημοσίευση των προκηρύξεων εφαρμόζεται επίσης.

#### Άρθρο 76

Προθεσμίες για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και την παραλαβή των προσφορών

(άρθρο 65 οδηγίας 2004/18/EK)

Στις συμβάσεις έργων που συνάπτονται από τους αναδόχους σύμβασης παραχώρησης δημοσίων έργων, οι οποίοι δεν είναι αναθέτουσες αρχές, οι ανάδοχοι παραχώρησης ορίζουν την προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 37 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή της πρόσκλησης για την υποβολή των προσφορών.

Εφαρμόζεται το άρθρο 32 παράγραφοι 5, 6 και 7.

#### Άρθρο 77

##### ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος:

1. Διατηρείται σε ισχύ ο ν. 3316/2005 (Α' 42).

2. Καταργείται:

α) Το π.δ. 370/1995 (Α' 199).

β) Το π.δ. 346/1998 (Α' 230) εκτός από τις διατάξεις του άρθρου 35 παρ.1 και του άρθρου 36 που διατηρούνται σε ισχύ.

γ) Το π.δ. 18/2000 (Α' 15).

δ) Το π.δ. 105/2000 (Α' 100).

ε) Το π.δ. 334/2000 (Α' 279) εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2, κατά το μέρος που αφορούν στην προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 71/304 της 26ης Ιουλίου 1971, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ.

στ) Το π.δ. 336/2002 (Α' 281).

ζ) Το π.δ. 101/2003 (Α' 95).

η) Το π.δ. 104/2004 (Α' 71),

καθώς και κάθε γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει τα θέματα αυτά με άλλον τρόπο .

3. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ρυθμίζεται κάθε θέμα που αναφέρεται σε διαδικαστικές λεπτομέρειες, αναγκαίες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος.

#### Άρθρο 78

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος τα Παραρτήματα I έως X, τα οποία έχουν ως ακολούθως:

Ακολουθούν παραρτήματα I έως X, βλέπε οικείο ΦΕΚ.

#### Άρθρο 79

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.”

(59) το π.δ 118/2007 (Α 150), εκτός από: α) το άρθρο 15, το οποίο διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έναρξη ισχύος των άρθρων 179– 183 του παρόντος, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 200 και β) τα άρθρα 26 έως 39, τα οποία διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση του διατάγματος του άρθρου 178, το κείμενο του οποίου έχει ως εξής :

#### “Άρθρο 1

Πεδίο Εφαρμογής

1. Στις διατάξεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος υπάγονται οι προμήθειες αγαθών που εκτελούνται από το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που αποτελούν οργανισμούς της καθ' ύλην αυτοδιοίκησης.

2. Κατ' εξαίρεση:

α. Οι εκ των ανωτέρω προμηθειών εμπίπτουσες στο Πεδίο Εφαρμογής του π.δ/τος 60/2007 (Α'64) εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού, συμπληρωματικώς, δε και με τις διατάξεις του παρόντος.

β. Οι προμήθειες αγαθών, οι οποίες δεν εντάσσονται στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών (Ε.Π.Π.) εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 79 έως 85 του ν. 2362/1995 (Α'247), συμπληρωματικώς, δε και με τις διατάξεις του παρόντος.

3. Οι προμήθειες υλικών, αναλώσιμων ή μη των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 100 του π.δ/τος 30/1996 (Α'21) "Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης", όπως εκάστοτε ισχύει.

4. Οι προμήθειες των Δήμων, των Κοινοτήτων, και των πάσης φύσεως Συνδέσμων τους, των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου και των ιδρυμάτων τους διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 209 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το ν. 3463/2006 (Α'114) "Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων", όπως εκάστοτε ισχύει.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

## Άρθρο 2

### Προκήρυξη Διαγωνισμού

1. Οι όροι της διακήρυξης διαγωνισμού πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις.
2. Στις περιπτώσεις ανοικτού διαγωνισμού, η διακήρυξη, με την επιφύλαξη των τυχόν οριζομένων σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
  - a. Το είδος του διαγωνισμού.
  - b. Το είδος, την ποσότητα, τις Τεχνικές προδιαγραφές του προς προμήθεια υλικού με επισήμανση, ιδίως, εάν η υποβολή προσφορών ζητείται για την αγορά, μίσθωση, χρηματοδοτική μίσθωση ή μακρά μίσθωση με δικαιώματα ή όχι αγοράς ή με συνδυασμό αυτών. Επίσης, οποιαδήποτε δικαιώματα προαιρέσης για συμπληρωματικές αγορές και, εφόσον είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, καθώς και τον αριθμό των τυχόν παρατάσεων για την άσκηση τους. Εάν η ποσότητα των υλικών, η προμήθεια των οποίων αποτελεί αντικείμενο του διαγωνισμού, υποδιαιρείται σε τμήματα, στη διακήρυξη ορίζεται ποια είναι αυτά τα τμήματα και εάν παρέχεται δυνατότητα στους διαγωνιζόμενους να υποβάλουν προσφορά για μέρος μόνο της ζητούμενης ποσότητας, καθώς και εάν είναι δυνατή η υποβολή προσφοράς για ορισμένα μόνο από τα ζητούμενα είδη. Στην περίπτωση δυνατότητας υποβολής προσφοράς για τμήματα της ζητούμενης ποσότητας ή για ορισμένα από τα ζητούμενα είδη, στη διακήρυξη πρέπει να καθορίζεται και η αντίστοιχη προϋπολογισθείσα δαπάνη.
  - c. Τον χρόνο, τον τόπο, και τον τρόπο παράδοσης των υλικών, ως και τον χρόνο παραλαβής τους.
  - d. Το όνομα, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπικού μηχανήματος (FAX), την ηλεκτρονική διεύθυνση της Υπηρεσίας που διενεργεί το διαγωνισμό, καθώς και τον αρμόδιο υπάλληλο της Υπηρεσίας αυτής.
  - e. Την ημερομηνία αποστολής προκήρυξης (περίληψης της διακήρυξης) στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για δημοσίευση, όπου τούτο απαιτείται, την ημερομηνία δημοσίευσης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και στον ελληνικό τύπο.
  - f. Την προδεσμία, μέσα στην οποία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητήσουν από την αρμόδια Υπηρεσία, που διενεργεί τον διαγωνισμό, τα σχετικά έγγραφα, το ποσό που τυχόν απαιτείται να καταβληθεί για την χορήγηση των εγγράφων αυτών, καθώς και τους όρους πληρωμής αυτού.
  - g. Τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο αποσφράγισης, καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να παρίστανται.
  - h. Το νόμισμα της προσφερόμενης τιμής. Τον τύπο, τα ποσοστά, το νόμισμα, τον χρόνο υποβολής των εγγυήσεων, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις, εάν τυχόν ζητούνται.
  - i. Την προϋπολογισθείσα δαπάνη, την πηγή χρηματοδότησης και τον τρόπο πληρωμής.
  - ia. Τα στοιχεία και δικαιολογητικά, από τα οποία προκύπτει ότι πληρούνται τα ελάχιστα αναγκαία όρια οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων, που η ενδιαφερόμενη Υπηρεσία απαιτεί από τους προμηθευτές.
  - ib. Ενδεχομένως, απαγόρευση των εναλλακτικών προσφορών.
  - ig. Τα κριτήρια για την αξιολόγηση των προσφορών και την κατακύρωση της προμήθειας. Στην περίπτωση που κριτήριο είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, καθορίζονται και τα στοιχεία με βάση τα οποία γίνεται η αξιολόγηση της προσφοράς.

- ιδ.** Την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την αρμόδια Υπηρεσία και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποσταλούν.
- ιε.** Τη διάρκεια ισχύος των προσφορών.
- ιστ.** Τις προϋποθέσεις αναπροσαρμογής του τιμήματος μετά την κατακύρωση, εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος.
- ιζ.** Τους απαράθατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς.
- ιη.** Τα κριτήρια επιλογής, σχετικά με την προσωπική κατάσταση των προμηθευτών, τα οποία οδηγούν σε αποκλεισμό τους και τα απαιτούμενα στοιχεία βάσει των οποίων αποδεικνύεται ότι δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις που δικαιολογούν αποκλεισμό.
- ιθ.** Το σχέδιο της σύμβασης που θα υπογραφεί με τον προμηθευτή.
- 3. Στις περιπτώσεις κλειστού διαγωνισμού:**
- Η διακήρυξη, με την επιφύλαξη των τυχόν οριζομένων σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α.** Τα στοιχεία της παραπάνω παραγράφου 2 του άρθρου τούτου εκτός των εδαφίων στ, ιδ και ιε.
- β.** Τον τύπο και το περιεχόμενο των αιτήσεων συμμετοχής, την προθεσμία για την υποβολή τους στην αρμόδια Υπηρεσία και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να υποβληθούν.
- γ.** Την ημερομηνία μέχρι την οποία θα αποσταλούν από την ενδιαφερόμενη Υπηρεσία οι προσκλήσεις για την υποβολή προσφορών.
- δ.** Τα όρια μεταξύ των οποίων θα κυμανθεί ο αριθμός των υποψηφίων που πρόκειται να προσκληθούν να υποβάλουν προσφορά (εφόσον είναι απαραίτητο).
- Η πρόσκληση για την υποβολή προσφορών, με την επιφύλαξη των τυχόν οριζομένων σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α.** Την προθεσμία για την υποβολή των προσφορών και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποσταλούν.
- β.** Τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, τα πρόσωπα που μπορούν να παρίστανται καθώς και την ημερομηνία, ώρα και τόπο αποσφράγισης.
- γ.** Τη διάρκεια ισχύος των προσφορών.
- Με την πρόσκληση αποστέλλεται σε αυτούς που επιλέχθηκαν για υποβολή προσφορών και η σχετική διακήρυξη μαζί με όλα τα συμπληρωματικά της διακήρυξης έγγραφα και στοιχεία.
- 4.** Πρόχειρος διαγωνισμός διενεργείται για τη σύναψη συμβάσεων προμήθειας αγαθών, η κατ' είδος ετήσια συνολική δαπάνη των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 12 περ. γ του ν. 2286/1995. Ο διαγωνισμός διενεργείται από

---

τριμελή επιτροπή, με υποβολή έγγραφων προσφορών. Δημοσίευση προκήρυξης (περίληψης διακήρυξης) στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται.

### Άρθρο 3

#### Τεχνικές προδιαγραφές

1. Στη διακήρυξη και σύμβαση επισυνάπτονται οι Τεχνικές προδιαγραφές του προς προμήθεια υλικού ή αναφέρεται συγκεκριμένο πρότυπο (ευρωπαϊκό ή αναγνωρισμένου οργανισμού) ή προδιαγραφή (ενοποιημένη, άλλου φορέα).

2. Τεχνικές προδιαγραφές είναι οι τεχνικές απαιτήσεις που καθορίζουν τα ελάχιστα αναγκαία χαρακτηριστικά του υλικού που απαιτούνται, προκειμένου αυτό να προσδιορισθεί αντικειμενικά με τρόπο που να ανταποκρίνεται στη χρήση, για την οποία προορίζεται από τον φορέα.

Οι τεχνικές αυτές απαιτήσεις πρέπει να περιλαμβάνουν, ιδίως, τα επίπεδα ποιότητας ή απόδοσης, τα επίπεδα ασφάλειας, τις διαστάσεις καθώς και τις λοιπές απαιτήσεις που ισχύουν για το υλικό ή το προϊόν όσον αφορά την ποιότητα, την ορολογία, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση.

3. Οι Τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να είναι σαφώς διατυπωμένες και πλήρως κατανοητές από όλους τους ενδιαφερομένους. Πρέπει να διατυπώνονται έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η μεγαλύτερη δυνατή ευρύτητα συμμετοχής στον διαγωνισμό και να μη δημιουργούνται αδικαιολόγητα εμπόδια στον ανταγωνισμό.

4. Δεν επιτρέπεται η αναγραφή όρων στις Τεχνικές προδιαγραφές και στις διακηρύξεις που να προσδιορίζουν προϊόντα ορισμένης κατασκευής ή προέλευσης ή μεθόδους επεξεργασίας, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ορισμένες επιχειρήσεις ή προϊόντα.

Ειδικότερα, οι Τεχνικές προδιαγραφές απαγορεύεται να αναφέρονται σε εμπορικά σήματα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τύπους ορισμένης προέλευσης ή παραγωγής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον δεν είναι δυνατό να περιγραφεί ένα είδος με Τεχνικές προδιαγραφές σαφείς και πλήρως κατανοητές, η μνεία των ανωτέρω στοιχείων είναι επιτρεπτή, αλλά υποχρεωτικά συνοδεύεται από τις λέξεις "ή ισοδύναμο".

5. Οι Τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να συμμορφώνονται προς τα ευρωπαϊκά πρότυπα, εφόσον υπάρχουν.

6. Ορισμός προτύπων.

α) Ως πρότυπο θεωρούνται οι Τεχνικές προδιαγραφές που έχουν εγκριθεί από ένα αναγνωρισμένο οργανισμό τυποποίησης για επανελημμένη ή διαρκή εφαρμογή.

β) Ως Ευρωπαϊκό πρότυπο θεωρείται το πρότυπο που έχει εγκριθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης Ηλεκτροτεχνικών Προϊόντων (CENELEC) ή Έγγραφο Εναρμόνισης (HD), σύμφωνα με τους κοινούς κανόνες των εν λόγω οργανισμών.

7. Οι Τεχνικές προδιαγραφές των προς προμήθεια υλικών ορίζονται, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, από τους φορείς για τους οποίους προορίζονται. Όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών που ορίζονται με αυτόν τον τρόπο είναι απαράθατοι και η οποιαδήποτε μη συμμόρφωση προς αυτούς συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς.

8. Από το Υπουργείο Ανάπτυξης ελέγχονται, τροποποιούνται, όπου απαιτείται, και εγκρίνονται όλες οι προδιαγραφές των υλικών, η προμήθεια των οποίων διενεργείται από το Υπουργείο αυτό. Οι Τεχνικές προδιαγραφές απαιτείται να έχουν εγκριθεί πριν από την προκήρυξη του διαγωνισμού.

**9. Οι Τεχνικές προδιαγραφές των υλικών των φορέων που υπάγονται στο ν. 2286/1995, με εξαίρεση τις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να υπόκεινται σε έλεγχο, τροποποίηση και έγκριση είτε κατά το στάδιο της ένταξης των Προμηθειών στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών (Ε.Π.Π.) είτε κατά τη διάρκεια εκτέλεσης αυτού.**

Στην περίπτωση που αποφασισθεί έλεγχος των τεχνικών προδιαγραφών μετά την ένταξη στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών (Ε.Π.Π.), η σχετική έγκριση αποτελεί προϋπόθεση για την ολοκλήρωση των διαδικασιών της προμήθειας.

**10. Στην περίπτωση των διαγωνισμών με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, οι κατά τις παραγράφους 7 και 8 έλεγχοι, εγκρίσεις και τροποποιήσεις ισχύουν και για τα στοιχεία αξιολόγησης των προσφορών, τις ομάδες στις οποίες αυτά κατατάσσονται, καθώς και για τους συντελεστές βαρύτητας τόσο των ομάδων, όσο και των στοιχείων τα οποία αποτελούν τις ομάδες.**

#### **Άρθρο 4**

##### **Κανόνες δημοσιότητας**

**1. Οι φορείς που διενεργούν τους διαγωνισμούς, μετά την ένταξη των Προμηθειών στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών (Ε.Π.Π.), γνωστοποιούν, το ταχύτερο δυνατό, με σχετική ανακοίνωση στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όλες τις προμήθειες κατά κατηγορίες προϊόντων που προτίθενται να διενεργήσουν κατά τη διάρκεια των επόμενων δώδεκα μηνών και των οποίων η συνολική προϋπολογιζόμενη αξία τους είναι ίση ή μεγαλύτερη από ΕΥΡΩ 750.000 με ΦΠΑ. Η ανωτέρω γνωστοποίηση είναι υποχρεωτική, μόνο στις περιπτώσεις που ασκείται το δικαίωμα μείωσης των προδεσμών για την παραλαβή των προσφορών των παρ. 1.α. εδάφιο πρώτο και 2.γ. εδάφιο πρώτο του άρθρου 10 του παρόντος.**

**2. Στις περιπτώσεις ανοικτού και κλειστού διαγωνισμού, ο φορέας που διενεργεί το διαγωνισμό μεριμνά για ευρεία γνωστοποίηση της σχετικής διακήρυξης και ειδικότερα :**

**α. Για την αποστολή προς δημοσίευση προκήρυξης (περίληψης των ουσιωδών στοιχείων της διακήρυξης) στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων καθώς και για τη δημοσίευση σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες οικονομικές εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας και σε τοπική εφημερίδα, εάν υπάρχει, όταν ο διαγωνισμός προκηρύσσεται από περιφερειακή Υπηρεσία.**

**β. Για την ανάρτηση της προκήρυξης σε εμφανές μέρος της Υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό.**

**γ. Για την αποστολή της διακήρυξης στα Επιμελητήρια και στον Ελληνικό Οργανισμό Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.). Στην περίπτωση κλειστού διαγωνισμού, αποστέλλεται η σχετική ανακοίνωση.**

**δ. Για τη διάθεση της διακήρυξης ή της σχετικής ανακοίνωσης, σε περίπτωση κλειστού διαγωνισμού, στους ενδιαφερόμενους από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης.**

**ε. Για την αποστολή προκήρυξης στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εφόσον η προϋπολογισθείσα αξία, εκτός του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), είναι ίση ή μεγαλύτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:**

**ι. 137.000 ευρώ, για τις δημόσιες Συμβάσεις προμηθειών που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV του π.δ/τος 60/2007. Προκειμένου για τις δημόσιες Συμβάσεις προμηθειών που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τα οριζόμενα στο Παράρτημα V του Π. Δ/τος 60/2007 προϊόντα.**

II. 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες Συμβάσεις προμηθειών που συνάπτονται είτε (α) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV του π.δ/τος 60/2007 είτε (β) από τις αναθέτουσες αρχές που αναφέρονται στο Παράρτημα IV του ίδιου π.δ/τος και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι Συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V.

Τα ποσά των κατωτάτων ορίων των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών επανεξετάζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανά διετία και αναθεωρούνται εάν χρειασθεί σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 77 παρ. 2 της Οδηγίας 2004/18/EK.

Η δημοσίευση της προκήρυξης στον ελληνικό τύπο δεν γίνεται πριν από την ημερομηνία αποστολής της στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία πρέπει να αναφέρει και την ημερομηνία αυτή και δεν μπορεί να περιέχει πληροφορίες διάφορες από τις δημοσιευμένες στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Τα παραπάνω ισχύουν και σε κάθε περίπτωση που απαιτείται δημοσίευση ανακοίνωσης, σχετικά με διαγωνισμό που έχει προκηρυχθεί.

3. Οι φορείς, μετά την υπογραφή μιας σύμβασης, αποστέλλουν στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εντός σαράντα οκτώ (48) ημερών σχετική ανακοίνωση, εφόσον για τη σύμβαση αυτή έχει προηγηθεί δημοσίευση σχετικής προκήρυξης στην Ε.Ε. Είναι δυνατόν, όμως, να μην δημοσιευθούν ορισμένες πληροφορίες σχετικές με τη σύμβαση, όταν η ανακοίνωση τους ενδέχεται να εμποδίσει την εφαρμογή νόμων, να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, να βλάψει θεμιτά εμπορικά συμφέροντα δημόσιων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων ή τον υγή ανταγωνισμό μεταξύ των προμηθευτών.

4. Τα έξοδα δημοσίευσης των ανακοινώσεων στον ελληνικό τύπο βαρύνουν τους φορείς που εκτελούν προμήθειες, στη δε Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Οι παραπάνω ανακοινώσεις περιλαμβάνουν τα στοιχεία των υποδειγμάτων του Παραρτήματος του παρόντος.

#### Άρθρο 5

##### Γλώσσα

Τα έγγραφα που απαιτούνται για τη διενέργεια των διαγωνισμών και τη συμμετοχή σε αυτούς, συντάσσονται στην ελληνική Γλώσσα.

#### Άρθρο 5α

##### Στάδια διαδικασίας, χρόνος και τρόπος υποβολής στοιχείων

Η υποβολή των στοιχείων και δικαιολογητικών για τη συμμετοχή σε διαγωνισμό και μέχρι τη σύναψη της σύμβασης γίνεται σε στάδια, σε χρόνο και με τρόπο, όπως αυτά ορίζονται στις οικείες διατάξεις του παρόντος, οι οποίες συνοπτικά παρατίθενται, ως κατωτέρω:

##### A. ΚΛΕΙΣΤΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

1. Οι υποψήφιοι υποθάλλουν μαζί με την αίτηση συμμετοχής:

α. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 παρ. 2 εδ. α.

β. Τα δικαιολογητικά του άρθρου 8 παρ. 2 περ. β και

- γ. Δήλωση χώρας καταγωγής του προσφερόμενου είδους του άρθρου 18 παρ. 1.
2. Οι προσφέροντες υποβάλλουν, μαζί με την προσφορά, στον κυρίως φάκελο, κατά την διαδικασία των άρθρων 11 και 12 του παρόντος και σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις:
- α. Τα παρακάτω δικαιολογητικά : i. Εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό, κατ' άρθρο 6 παρ.1 περ. α, σε συνδυασμό με το άρθρο 8 παρ. 4 εδ. α.
  - ii. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 6 παρ. 1 περ. β, σε συνδυασμό με το άρθ. 8 παρ. 4 εδ. α.
  - iii. Τα παραστατικά εκπροσώπησης, κατ' άρθρο 6 παρ.1 περ. γ.
  - iv. Τα δικαιολογητικά του άρθρου 8 παρ. 2 περ. δ, ε και ζ.
- ν. Απόδειξη κατάθεσης ή αποστολής του δείγματος, εφόσον απαιτείται, κατ' άρθρο 8 παρ. 2. περ. στ, σε συνδυασμό με το άρθρο 11 παρ. 3 και 4.
- vi. Οποιοδήποτε στοιχείο τυχόν απαιτείται από άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και ορίζεται από τη διακήρυξη, κατ' άρθρο 2 παρ. 3.
- θ. Χωριστό σφραγισμένο φάκελο, εντός του οποίου τοποθετείται η τεχνική προσφορά, τα δικαιολογητικά του άρθρου 9 του παρόντος, εφόσον ζητούνται από τη διακήρυξη και δηλώσεις του άρθρου 18 παρ. 2 ή 3, κατά περίπτωση.
- γ. Χωριστό σφραγισμένο φάκελο, εντός του οποίου τοποθετείται η οικονομική προσφορά.
3. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών με βάση το άρθρο 20 του παρόντος, ο προσφέρων, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση, υποβάλλει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 2 εδ. α:
- Τα έγγραφα και δικαιολογητικά του άρθρου 6 παρ. 2 ή 3, κατά περίπτωση, σε συνδυασμό με το άρθρο 8 παρ. 4 εδ. β.
- B. ANOIKTOI ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ
1. Οι προσφέροντες υποβάλλουν με τη προσφορά στον κυρίως φάκελο, κατά την διαδικασία των άρθρων 11 και 12 του παρόντος και σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις:
- α. Τα παρακάτω δικαιολογητικά:
    - i. Εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό, κατ' άρθρο 6 παρ.1 περ. α.
    - ii. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 6 παρ. 1 περ. β.
    - iii. Τα παραστατικά εκπροσώπησης, κατ' άρθρο 6 παρ. 1 περ. γ.
  - iv. Απόδειξη κατάθεσης ή αποστολής του δείγματος, εφόσον απαιτείται, κατ' άρθρο 8 παρ. 2 περ. στ, σε συνδυασμό με το άρθρο 11 παρ. 3 και 4.
- v. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8α παρ. 3, εφόσον από τη διακήρυξη απαιτούνται δικαιολογητικά, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του ίδιου άρθρου, για τον προσφέρντα ή/και για τον κατασκευαστή του τελικού προϊόντος, κατά περίπτωση.
- vi. Δήλωση χώρας καταγωγής του προσφερόμενου είδους, κατ' άρθ. 18 παρ. 1.

vii. Οποιοδήποτε στοιχείο τυχόν απαιτείται από άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και ορίζεται από τη διακήρυξη, κατ' άρθρο 2 παρ. 2.

θ. Χωριστό σφραγισμένο φάκελο, εντός του οποίου τοποθετείται η τεχνική προσφορά, τα δικαιολογητικά του άρθρου 9 του παρόντος, εφόσον ζητούνται από τη διακήρυξη και δηλώσεις του άρθρου 18 παρ. 2 ή 3, κατά περίπτωση.

γ. Χωριστό σφραγισμένο φάκελο, εντός του οποίου τοποθετείται η οικονομική προσφορά

2. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών με βάση το άρθρο 20 του παρόντος, ο προσφέρων, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση, υποθάλλει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 2 εδ. α, τα εξής :

i. Τα έγγραφα και δικαιολογητικά του άρθρου 6 παρ.2 ή 3, κατά περίπτωση.

ii. Όποια από τα δικαιολογητικά του άρθρου 8α παρ.1 και 2, κατά περίπτωση, ζητούνται από τη διακήρυξη.

#### Άρθρο 6

Κριτήρια επιλογής, προσόντα και δικαιολογητικά συμμετοχής και κατακύρωσης

1. Οι συμμετέχοντες στους διαγωνισμούς υποχρεούνται να υποβάλλουν, μαζί με την προσφορά τους, τα εξής:

α. Εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό, κατά το άρθρο 25 του παρόντος.

β. Υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α'75), όπως εκάστοτε ισχύει, με θεώρηση γνησίου υπογραφής, στην οποία :

i. Να αναγράφονται τα στοιχεία του διαγωνισμού ή διαδικασίας ανάθεσης στον οποίο συμμετέχουν.

ii. Να δηλώνεται ότι, μέχρι και την ημέρα υποβολής της προσφοράς τους,

- δεν έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη απόφαση για κάποιο αδίκημα από τα αναφερόμενα στην περίπτωση (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου,

- δεν τελούν σε κάποια από τις αναφερόμενες στην περίπτωση (2) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου καταστάσεις,

- είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους της περίπτωσης (3) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου,

- είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο Επιμελητήριο ή ασκούν γεωργικό ή κτηνοτροφικό επάγγελμα, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. (4) του εδ. α της παρ. 2 και στην περ. (3) του εδ. β της παρ. 2 του παρόντος,- δεν τελούν σε κάποια από τις αναφερόμενες στην περ. (2) του εδ. γ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου κατάσταση.

iii. Να αναλαμβάνεται η υποχρέωση για την έγκαιρη και προσήκουσα προσκόμιση των δικαιολογητικών της παρ. 2 του παρόντος άρθρου και σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 20 του παρόντος.

γ. Εφόσον οι προμηθευτές συμμετέχουν στους διαγωνισμούς με αντιτρόσωπο τους, υποβάλλουν μαζί με την προσφορά παραστατικό εκπροσώπησης.

**2. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, κατά το άρθρο 20 του παρόντος, ο προσφέρων στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σ` αυτόν, με βεβαίωση παραλαβής ή σύμφωνα με το ν. 2672/1998 (Α'290), οφείλει να υποθάλει, σε σφραγισμένο φάκελο, τα εξής έγγραφα και δικαιολογητικά, τα οποία αποσφραγίζονται και ελέγχονται κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 6 του παρόντος:**

**α. Οι Έλληνες πολίτες:**

(1) **Απόσπασμα ποινικού μητρώου έκδοσης του τελευταίου τριμήνου πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης, από το οποίο να προκύπτει, ότι δεν έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, για κάποιο από τα αδικήματα της παρ. 1 του άρθρου 43 του π. δ/τος 60/2007, για κάποιο από τα αδικήματα του Αγορανομικού Κώδικα, σχετικό με την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, εφόσον αυτό ορίζεται στη διακήρυξη ή για κάποιο από τα αδικήματα της υπεξαίρεσης, της απάτης, της εκβίασης, της πλαστογραφίας, της ψευδορκίας, της δωροδοκίας και της δόλιας χρεωκοπίας.**

(2) **Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου, πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε πτώχευση και, επίσης, ότι δεν τελούν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης.**

(3) **Πιστοποιητικό που εκδίδεται από αρμόδια κατά περίπτωση αρχή, από το οποίο να προκύπτει ότι κατά την ημερομηνία της ως άνω ειδοποίησης, είναι ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (κύριας και επικουρικής) και ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις τους.**

**Σε περίπτωση εγκατάστασης τους στην αλλοδαπή, τα δικαιολογητικά των παραπάνω περιπτώσεων (2) και (3) εκδίδονται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας που είναι εγκατεστημένοι, από την οποία και εκδίδεται το σχετικό πιστοποιητικό.**

(4) **Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου, με το οποίο όταν πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σ` αυτό και το ειδικό επάγγελμα τους, κατά την ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού, και αφετέρου ότι εξακολουθούν να παραμένουν εγγεγραμμένοι μέχρι της επίδοσης της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης. Για όσους ασκούν γεωργικό ή κτηνοτροφικό επάγγελμα, απαιτείται σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια αρχή του Δημοσίου ή του οικείου ΟΤΑ.**

**β. Οι αλλοδαποί:**

(1) **Απόσπασμα ποινικού μητρώου ή ισοδύναμου εγγράφου αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασης τους, έκδοσης του τελευταίου τριμήνου, πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης από το οποίο να προκύπτει ότι δεν έχουν καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για κάποιο από τα αδικήματα της περίπτωσης (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.**

(2) **Πιστοποιητικό της κατά περίπτωση αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής της χώρας εγκατάστασης τους, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν σε κάποια από τις καταστάσεις της περ. (2) του εδ. α ή υπό άλλη ανάλογη κατάσταση ή διαδικασία και ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της περ. (3) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.**

(3) **Πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής της χώρας εγκατάστασης τους, από το οποίο να προκύπτει ότι ήταν εγγεγραμμένοι στα μητρώα του οικείου Επιμελητηρίου ή σε ισοδύναμες επαγγελματικές οργανώσεις, κατά την ημέρα διενέργειας του διαγωνισμού και εξακολουθούν να παραμένουν εγγεγραμμένοι μέχρι την επίδοση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης.**

**γ. Τα νομικά πρόσωπα ημεδαπά ή αλλοδαπά:**

(1) Τα παραπάνω δικαιολογητικά των περιπτώσεων των εδαφίων α και β της παρ. 2 του παρόντος, αντίστοιχα.

(2) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, έκδοσης του τελευταίου εξαμήνου, πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης της παρ. 2, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό κοινή εκκαθάριση του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, ή ειδική εκκαθάριση του ν. 1892/1990 (Α'101), όπως εκάστοτε ισχύει, ή άλλες ανάλογες καταστάσεις (μόνο για αλλοδαπά νομικά πρόσωπα) και, επίσης, ότι δεν τελούν υπό διαδικασία έκδοσης απόφασης κοινής ή ειδικής εκκαθάρισης των ανωτέρω νομοθετημάτων ή υπό άλλες ανάλογες καταστάσεις (μόνο για αλλοδαπά νομικά πρόσωπα).

(3) Ειδικότερα, τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα πρέπει να προσκομίζουν για τους διαχειριστές, στις περιπτώσεις των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και των προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) και για τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο για τις ανώνυμες εταιρείες (Α.Ε.), απόσπασμα ποινικού μητρώου ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασης, από το οποίο να προκύπτει ότι τα ανωτέρω πρόσωπα δεν έχουν καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, για κάποιο από τα αδικήματα της περίπτωσης (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(4) Επί ημεδαπών ανωνύμων εταιρειών τα προαναφερόμενα πιστοποιητικά της εκκαθάρισης της περίπτωσης (2) του εδ. γ της παρ. 2 του παρόντος, εκδίδονται, όσον αφορά στην κοινή εκκαθάριση από την αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της οποίας είναι εγγεγραμμένη η συμμετέχουσα στο διαγωνισμό Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7α.1.ια` και 78.12 του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει, και, όσον αφορά στην ειδική εκκαθάριση του ν. 1892/1990, όπως εκάστοτε ισχύει, από το αρμόδιο Εφετείο της έδρας της ανωνύμου εταιρείας που τελεί υπό ειδική εκκαθάριση.

Επί ημεδαπών εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) το πιστοποιητικό της εκκαθάρισης, εκδίδεται από το αρμόδιο τμήμα του Πρωτοδικείου της έδρας της συμμετέχουσας στον διαγωνισμό επιχείρησης.

δ. Οι Συνεταιρισμοί:

(1) Απόσπασμα ποινικού μητρώου έκδοσης του τελευταίου τριμήνου πριν από την κοινοποίηση της ως άνω έγγραφης ειδοποίησης, ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασης από το οποίο να προκύπτει ότι ο πρόεδρος του Διοικητικού του Συμβουλίου δεν έχει καταδικασθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, για κάποιο από τα αδικήματα της περίπτωσης (1) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(2) Τα δικαιολογητικά των περιπτώσεων (2) και (3) του εδ. α της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, εφόσον πρόκειται για ημεδαπούς συνεταιρισμούς και της περίπτωσης (2) του εδ. β της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, εφόσον πρόκειται για αλλοδαπούς συνεταιρισμούς, αντίστοιχα, και της περίπτωσης (2) του εδ. γ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

(3) Βεβαίωση αρμόδιας αρχής ότι ο Συνεταιρισμός λειτουργεί νόμιμα.

ε. Οι ενώσεις προμηθευτών που υποβάλλουν κοινή προσφορά: Τα παραπάνω κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε προμηθευτή που συμμετέχει στην Ένωση.

3. Εάν σε κάποια Χώρα θεβαίωνται από οποιαδήποτε αρχή της ότι δεν εκδίδονται τα παραπάνω έγγραφα ή πιστοποιητικά, ή δεν καλύπτουν όλες τις ως άνω αναφερόμενες περιπτώσεις του παρόντος άρθρου, δύναται να αντικατασταθούν αυτά ως εξής:

- Εφόσον πρόκειται για διαγωνισμό με προϋπολογισθείσα αξία ίση ή ανώτερη των προβλεπομένων ορίων της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος, από ένορκη βεβαίωση του υπόχρεου προς υποβολή του

**δικαιολογητικού.** Εάν στη χώρα αυτή δεν προβλέπεται ούτε ένορκη βεβαίωση, δύναται αυτή να αντικατασταθεί με υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου της χώρας, στην οποία είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής.

- Εφόσον πρόκειται για διαγωνισμό με προϋπολογισθείσα αξία κατώτερη των προβλεπομένων ορίων της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος, από υπεύθυνη δήλωση του προμηθευτή που γίνεται ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου της χώρας εγκατάστασης.

Στην κατά τα άνω ένορκη βεβαίωση ή υπεύθυνη δήλωση θα δηλώνεται ότι στην συγκεκριμένη χώρα δεν εκδίδονται τα συγκεκριμένα έγγραφα και ότι δεν συντρέχουν στο συγκεκριμένο πρόσωπο οι ανωτέρω νομικές καταστάσεις.

**4. Η μη έγκαιρη και προσήκουσα υποβολή των δικαιολογητικών της παρ. 1 του παρόντος συνιστά λόγο αποκλεισμού του προμηθευτή από τον διαγωνισμό.**

**5. Η απαρίθμηση των δικαιολογητικών τα οποία μπορούν να ζητηθούν, σύμφωνα με το παρόν άρθρο είναι περιοριστική.**

#### Άρθρο 7

##### Προσφορά ενώσεων προμηθευτών

**1. Η ένωση προμηθευτών υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά, είτε από όλους τους προμηθευτές που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπο τους εξουσιοδοτημένο με συμβολαιογραφική πράξη. Στην προσφορά απαραιτήτως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης προμηθευτών.**

**2. Με την υποβολή της προσφοράς, κάθε μέλος της ένωσης ευθύνεται εις ολόκληρο. Σε περίπτωση κατακύρωσης ή ανάθεσης της προμήθειας, η ευθύνη αυτή εξακολουθεί μέχρι πλήρους εκτέλεσης της σύμβασης.**

**3. Σε περίπτωση που, εξ αιτίας ανικανότητας για οποιοδήποτε λόγο ή ανωτέρας θίας, μέλος της ένωσης δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της ένωσης κατά τον χρόνο αξιολόγησης των προσφορών, τα υπόλοιπα μέλη συνεχίζουν να έχουν την ευθύνη ολόκληρης της κοινής προσφοράς με την ίδια τιμή. Εάν η παραπάνω ανικανότητα προκύψει κατά τον χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης, τα υπόλοιπα μέλη συνεχίζουν να έχουν την ευθύνη της ολοκλήρωσης αυτής με την ίδια τιμή και τους ίδιους όρους.**

Τα υπόλοιπα μέλη της ένωσης και στις δύο περιπτώσεις μπορούν να προτείνουν αντικατάσταση. Η αντικατάσταση μπορεί να εγκριθεί με απόφαση του οικείου Υπουργού ή του αρμόδιου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου.

#### Άρθρο 8

##### Κριτήρια επιλογής και αξιολόγησης των αιτήσεων προμηθευτών για συμμετοχή τους σε κλειστούς διαγωνισμούς

**1. Στους κλειστούς διαγωνισμούς, για την επιλογή των προμηθευτών που θα κληθούν να υποβάλουν Προσφορές, προκειμένου να διαπιστωθεί η φερεγγυότητα τους, η επαγγελματική αξιοπιστία τους, η χρηματοπιστωτική και οικονομική κατάσταση τους γενικότερα καθώς και οι τεχνικές δυνατότητες τους, λαμβάνονται υπόψη :**

**α. Οι τυχόν νομικοί περιορισμοί λειτουργίας της επιχείρησης.**

**θ.** Εάν έχει επιβληθεί στον προμηθευτή η ποινή του αποκλεισμού από διαγωνισμούς, με αμετάκλητη απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης κατά τα άρθρα 18, 34 και 39 του παρόντος. Εάν η ποινή του αποκλεισμού επιβλήθηκε για ορισμένο χρόνο, το στοιχείο τούτο λαμβάνεται υπόψη για την απόρριψη της προσφοράς, μόνο για το χρονικό αυτό διάστημα.

**γ.** Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια της επιχείρησης.

**δ.** Ο τεχνικός εξοπλισμός και το προσωπικό που διαθέτει η επιχείρηση, εφόσον συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι που δικαιολογούν την λήψη υπόψη του στοιχείου αυτού και στην έκταση που απαιτείται, ενόψει της φύσης των προϊόντων τα οποία αποτελούν αντικείμενο του συγκεκριμένου διαγωνισμού.

**ε.** Η παραγωγική - εμπορική δυνατότητα της επιχείρησης.

**2.** Προκειμένου να διαπιστωθούν τα αναφερόμενα στην παρ. 1 στοιχεία, στην πρόσκληση για την εκδήλωση ενδιαφέροντος καθορίζεται από την Υπηρεσία που διενεργεί τον διαγωνισμό ότι υποθάλλονται από τον συμμετέχοντα με την αίτηση συμμετοχής στον διαγωνισμό, τα ακόλουθα δικαιολογητικά, με την επιφύλαξη της παρ. 5 του παρόντος άρθρου:

**α.** Υπεύθυνη δήλωση των συμμετεχόντων σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986, όπως εκάστοτε ισχύει, με θεώρηση γνησίου υπογραφής, στην οποία όταν δηλώνονται τα στοιχεία των περ. α και β της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου.

**β. (i)** Βεβαιώσεις τραπεζών για την πιστοληπτική ικανότητα της επιχείρησης ή (ii) αντίγραφο ή απόσπασμα του ισολογισμού της επιχείρησης ή (iii) υπεύθυνη δήλωση περί του συνολικού ύψους του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, καθώς και του κύκλου εργασιών της που αφορά ειδικότερα το υπό προμήθεια υλικό, κατά τις τρεις προηγούμενες του έτους του διαγωνισμού οικονομικές χρήσεις. Εάν η επιχείρηση λειτουργεί ή ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα σχετικά με το υπό προμήθεια υλικό, κατά χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπει την έκδοση κατά νόμο τριών ισολογισμών, υποθάλλει τους ισολογισμούς, εφόσον υπάρχουν, ή τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν κατά το διάστημα αυτό.

**γ.** Κατάλογο, στον οποίο αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις των τριών τελευταίων χρόνων, με μνεία, για κάθε παράδοση, του παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα, της ημερομηνίας παράδοσης και του ποσού. Οι παραδόσεις αποδεικνύονται, εάν ο αποδέκτης είναι δημόσια αρχή, με πιστοποιητικά τα οποία έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή και εάν ο αποδέκτης είναι ιδιωτικός φορέας, με τα αντίστοιχα παραστατικά ή, εφόσον δεν προβλέπεται η έκδοση παραστατικών ή δεν υπάρχουν παραστατικά, με υπεύθυνη δήλωση του αγοραστή και, εάν τούτο δεν είναι δυνατό, του προμηθευτή.

**δ.** Περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού της επιχείρησης και των μέτρων που λαμβάνει ο προμηθευτής για την εξασφάλιση της ποιότητας.

**ε.** Κατάσταση του τεχνικού προσωπικού της επιχείρησης, που όταν ασχοληθεί κατά την παραγωγή του προς προμήθεια υλικού, κατά ειδικότητα, ανεξάρτητα από τη συμβατική σχέση τους με την επιχείρηση, ιδίως δε των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας.

**στ.** Δείγμα των προσφερομένων υλικών, περιγραφή ή φωτογραφίες αυτών, όπου απαιτείται από την διακήρυξη.

**ζ.** Πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα γραφεία ποιοτικού ελέγχου ή αρμόδιες Υπηρεσίες, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, που να βεβαιώνουν την καταλληλότητα των υλικών, επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα των προϊόντων, όταν απαιτούνται από την Υπηρεσία κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 9 του παρόντος. Τα δικαιολογητικά και στοιχεία των ανωτέρω περιπτώσεων δ, ε, στ και ζ προσκομίζονται, κατ' εξαίρεση, μαζί με την προσφορά.

**3. Ο φορέας πρέπει να σέβεται πλήρως την εμπιστευτική φύση κάθε πληροφορίας που παρέχεται από τους προμηθευτές.**

**4. Όσοι από αυτούς που πληρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις επιλεγούν να υποβάλουν προσφορά, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου, οφείλουν να προσκομίσουν μαζί με τη προσφορά τα απαιτούμενα από την παρ. 1 του άρθρου 6 του παρόντος.**

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών κατά το άρθρο 20 του παρόντος, ο συμμετέχων στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, με βεβαίωση παραλαβής ή, σύμφωνα με τον ν. 2672/1998, οφείλει να υποβάλει, σε σφραγισμένο φάκελο, τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος έγγραφα και δικαιολογητικά. Τα ανωτέρω αποσφραγίζονται και ελέγχονται κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 19 παρ. 6 του παρόντος.

**5. Στην περίπτωση που υποβάλλεται αίτηση συμμετοχής από προμηθευτή που δεν είναι ο ίδιος κατασκευαστής του τελικού προϊόντος, προσκομίζονται από τον προμηθευτή μαζί με την προσφορά του, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος άρθρου, τα δικαιολογητικά των περ. δ, ε και ζ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, που αφορούν μόνο τον ανωτέρω κατασκευαστή.**

**6. Η μη έγκαιρη και προσήκουσα υποβολή των δικαιολογητικών του παρόντος άρθρου συνιστά λόγο αποκλεισμού από το διαγωνισμό.**

#### Άρθρο 8α

**1. Στους ανοιχτούς διαγωνισμούς στη διακήρυξη μπορεί να προβλέπεται ότι για την συμμετοχή στο διαγωνισμό απαιτείται ο προσφέρων να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις σχετικά με τη φερεγγυότητα, την επαγγελματική δραστηριότητα, την χρηματοπιστωτική και οικονομική του κατάσταση καθώς και τις τεχνικές δυνατότητες του.**

Στην περίπτωση αυτή, με την διακήρυξη καθορίζονται οι αναγκαίες ελάχιστες απαιτήσεις οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων και τα όρια τους, καθώς και ποια από τα δικαιολογητικά της παρ. 2 του άρθρου 8 πρέπει να υποβληθούν από τον προσφέροντα κατά το στάδιο της κατακύρωσης, για να αποδειχθεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές.

Η μη συμμόρφωση προς τις αναγκαίες ελάχιστες απαιτήσεις οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων και τα όρια τους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς.

**2. Στην περίπτωση που υποβάλλεται προσφορά από προμηθευτή που δεν είναι ο ίδιος κατασκευαστής του τελικού προϊόντος, προσκομίζονται από τον προμηθευτή μαζί με την προσφορά του, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 8 παρ.2 του παρόντος, τα δικαιολογητικά των περ. δ, ε και ζ του άρθρου 8 παρ.2 του παρόντος που αφορούν μόνο τον ανωτέρω κατασκευαστή και εφόσον ζητούνται από τη διακήρυξη.**

**3. Ο προσφέρων μαζί με την προσφορά υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 για την προσήκουσα και έγκαιρη προσκόμιση όσων εκ των ως άνω δικαιολογητικών απαιτούνται από τη διακήρυξη κατά το στάδιο της κατακύρωσης.**

#### Άρθρο 9

Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς, τα οποία να βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του προμηθευτή ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας

θασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για πιστοποίηση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη.

Στην περίπτωση που τα προϊόντα δεν είναι πιστοποιημένα σύμφωνα με τα εναρμονισμένα ευρωπαϊκά πρότυπα, πρέπει να συνοδεύονται από πιστοποιητικά συμμόρφωσης που έχουν εκδοθεί από φορέα πιστοποίησης προϊόντων διαπιστευμένο, προς τούτο, από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε. (Ε.Σ.Υ.Δ.) ή από φορέα διαπιστευσης μέλος της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση (European Cooperation for Accreditation - EA) και, μάλιστα, μέλος της αντίστοιχης Συμφωνίας Αμοιβαίας Αναγνώρισης (M.L.A.) αυτής.

#### Άρθρο 9α

##### Πληρότητα και νομιμότητα των δικαιολογητικών

Για την Πληρότητα και νομιμότητα των δικαιολογητικών που υποβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 6, 8, 8α, 9 και 18 παρ. 2 και 3 του παρόντος, γνωμοδοτούν τα αρμόδια προς τούτο συλλογικά όργανα, που συγκροτούνται για τους διαγωνισμούς, οι οποίοι διενεργούνται από το Υπουργείο Ανάπτυξης, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2286/1995, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 του ν. 2323/1995 (Α'145), για τους διαγωνισμούς δε που διενεργούνται από τους λοιπούς φορείς, σύμφωνα με το άρθρο 38 του παρόντος.

#### Άρθρο 10

##### Προθεσμίες διαγωνισμών

###### 1. Στους ανοικτούς διαγωνισμούς:

α. Η προθεσμία για την διενέργεια του ανοικτού διαγωνισμού δεν πρέπει να είναι μικρότερη των πενήντα δύο (52) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης (της περίληψης της διακήρυξης) στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και στον ελληνικό τύπο, όταν δεν απαιτείται δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 2 του παρόντος. Στην περίπτωση διαφορετικών ημερομηνιών λαμβάνεται υπόψη η τελευταία.

Σε περίπτωση επείγοντος, η προθεσμία των τριάντα (30) ημερών επιτρέπεται να συντμηθεί σε δέκα πέντε (15) το λιγότερο ημέρες με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας Υπηρεσίας.

β. Εφόσον από τους ενδιαφερόμενους προμηθευτές ζητηθούν εγκαίρως τα σχετικά με τον προκηρυσσόμενο διαγωνισμό έγγραφα, αυτά παραδίδονται ή αποστέλλονται σε αυτούς μέσα σε έξι (6) εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της σχετικής αίτησης. Σε περίπτωση επείγοντος, η προθεσμία αυτή μπορεί να συντμηθεί σε τέσσερις (4) ημέρες.

γ. Σε περίπτωση που ζητηθούν από τους ενδιαφερόμενους προμηθευτές συμπληρωματικές πληροφορίες, σχετικές με τα έγγραφα του διαγωνισμού μέχρι και οκτώ (8) ημέρες προ της εκπνοής της προθεσμίας άσκησης της ένστασης του άρθρου 15 παρ. 2 περ. α του παρόντος, αυτές παρέχονται το αργότερο τρεις (3) ημέρες προ της εκπνοής της ως άνω προθεσμίας. Σε κάθε άλλη περίπτωση που ζητούνται από τους ενδιαφερόμενους προμηθευτές οι ως άνω συμπληρωματικές πληροφορίες, αυτές δίνονται το αργότερο εντός έξι (6) ημερών πρίν από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, χωρίς ο προσφέρων να έχει δικαιώματα ένστασης δυνάμει του άρθρου 15 παρ.2 περ. α του παρόντος.

δ. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα σχετικά με τον προκηρυσσόμενο διαγωνισμό έγγραφα ή οι συμπληρωματικές πληροφορίες δεν είναι δυνατόν λόγω του όγκου τους, να αποσταλούν μέσα στις προθεσμίες που ορίζονται στα εδάφια

**β` και γ` ή όταν οι Προσφορές δεν μπορούν να γίνουν παρά μόνο μετά από επιτόπια επίσκεψη ή μετά από επιτόπια εξέταση των σχετικών με τον προκηρυσσόμενο διαγωνισμό εγγράφων, τότε οι προθεσμίες του εδαφίου α΄ παρατείνονται ανάλογα.**

**ε. Η προκήρυξη του ανοιχτού διαγωνισμού περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία της παραγράφου Β του Παραρτήματος του παρόντος π.δ/τος.**

**2. Στους κλειστούς διαγωνισμούς:**

**α. Η προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής σε κλειστό διαγωνισμό δεν πρέπει να είναι μικρότερη των τριάντα επτά (37) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για δημοσίευση ή των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και στον ελληνικό τύπο, όταν δεν απαιτείται δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 2 του παρόντος. Στην περίπτωση διαφορετικών ημερομηνιών λαμβάνεται υπόψη η τελευταία. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες επείγοντες λόγοι καθιστούν τις προθεσμίες αυτές ανεφάρμοστες, τότε μπορεί να περιορισθούν με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας Υπηρεσίας, μέχρι δεκαπέντε (15) και δέκα (10) ημέρες, αντίστοιχα. Για τον καθορισμό των προθεσμιών αυτών συνυπολογίζονται οι ημερομηνίες της αποστολής προκήρυξης στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή της δημοσίευσης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και στον ελληνικό τύπο και της τελευταίας ημερομηνίας για την υποβολή της αίτησης συμμετοχής.**

**β. Στους προμηθευτές που έχουν επιλεγεί για την υποβολή προσφοράς, αποστέλλεται ταυτόχρονα έγγραφη πρόσκληση η οποία περιέχει τα στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 2 παρ. 4 του παρόντος. Η πρόσκληση συνοδεύεται από τη διακήρυξη του διαγωνισμού.**

**γ. Η προθεσμία για την υποβολή των προσφορών δεν πρέπει να είναι μικρότερη των σαράντα (40) ημερών, από την ημερομηνία αποστολής της έγγραφης πρόσκλησης, στην περίπτωση που η προϋπολογιζόμενη αξία της προμήθειας εκτός ΦΠΑ, είναι ίση ή μεγαλύτερη των ορίων της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 4 ή των είκοσι (20) ημερών από την αυτή ημερομηνία στις λουπές περιπτώσεις. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες επείγοντες λόγοι καθιστούν τις προθεσμίες αυτές ανεφάρμοστες, τότε μπορεί να περιορισθούν με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας Υπηρεσίας, μέχρι δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της έγγραφης πρόσκλησης. Για τον καθορισμό των προθεσμιών αυτών συνυπολογίζονται και οι ημερομηνίες της αποστολής της έγγραφης πρόσκλησης και της τελευταίας ημερομηνίας για την υποβολή της προσφοράς.**

**δ. Σε περίπτωση που ζητηθούν από τους ενδιαφερόμενους προμηθευτές συμπληρωματικές πληροφορίες, σχετικές με τα έγγραφα του διαγωνισμού μέχρι και οκτώ (8) ημέρες προ της εκπνοής της προθεσμίας άσκησης της ένστασης του άρθρου 15 παρ. 2 περ. α του παρόντος, αυτές παρέχονται το αργότερο τρεις (3) ημέρες προ της εκπνοής της ως άνω προθεσμίας. Σε κάθε άλλη περίπτωση που ζητούνται από τους ενδιαφερόμενους προμηθευτές οι ως άνω συμπληρωματικές πληροφορίες, αυτές δίνονται το αργότερο εντός έξι (6) ημερών πριν από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών, χωρίς ο προσφέρων να έχει δικαίωμα ένστασης δυνάμει του άρθρου 15 παρ.2 περ. α του παρόντος. Σε περίπτωση επείγοντος, η προθεσμία αυτή συντέμνεται σε τέσσερις (4) ημέρες.**

**ε. Η προκήρυξη του κλειστού διαγωνισμού περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία της παραγράφου Β του Παραρτήματος του παρόντος π. δ/τος.**

**3. Στις περιπτώσεις, όπου οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.1 του παρόντος, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών της παρ. 1 περ. α εδ. πρώτο και της παρ. 2 περ. γ εδ. πρώτο του παρόντος άρθρου μπορεί κατά γενικό κανόνα να περιορίζεται σε τριάντα έξι (36) ημέρες, αλλά δεν είναι σε καμία περίπτωση μικρότερη των είκοσι δύο (22) ημερών. Η προθεσμία αυτή αρχίζει από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού,**

προκειμένου για ανοικτή διαδικασία και από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, προκειμένου για κλειστή διαδικασία.

Η βραχύτερη προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να τάσσεται, υπό την προϋπόθεση ότι η προκαταρκτική προκήρυξη έχει περιλάβει όλες τις πληροφορίες, οι οποίες απαιτούνται από την προκήρυξη του διαγωνισμού που περιλαμβάνεται στην παρ. Α του Παραρτήματος του παρόντος, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης και η προκαταρκτική προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ενός ελάχιστου διαστήματος πενήντα δύο (52) ημερών έως ενός μέγιστου διαστήματος δώδεκα (12) μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού.

4. Στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι Προσφορές δύνανται να γίνουν μόνο κατόπιν επιτόπιας επισκέψεως ή μετά από επιτόπια εξέταση των σχετικών με τον προκηρυσσόμενο διαγωνισμό εγγράφων, τότε η προθεσμία των σαράντα (40) ημερών που ορίζεται στην παράγραφο 2 περ. γ του παρόντος άρθρου μπορεί να παρατείνεται ανάλογα.

5. Με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του αρμοδίου για την διοίκηση του φορέα οργάνου, μπορεί να μετατίθεται η ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής ή της διενέργειας διαγωνισμού με ή χωρίς τροποποιήσεις των όρων της πρόσκλησης ή της διακήρυξης. Όταν η μετάθεση γίνεται χωρίς τροποποίηση των όρων της πρόσκλησης ή της διακήρυξης, το χρονικό διάστημα της μετάθεσης ορίζεται με την παραπάνω απόφαση/Όταν η μετάθεση γίνεται με τροποποίηση των όρων της πρόσκλησης ή της διακήρυξης, πρέπει από την ημερομηνία αποστολής στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων και δημοσίευσης στον ελληνικό τύπο της σχετικής ανακοίνωσης, μέχρι την ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής ή διενέργειας του διαγωνισμού, να μεσολαβήσει χρονικό διάστημα όχι μικρότερο του ορισθέντος από την αρχική πρόσκληση ή διακήρυξη, εκτός αν από την απόφαση μετάθεσης προβλέπεται η σύντμηση του χρόνου αυτού τηρουμένων των προθεσμιών που ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους.

Στις περιπτώσεις αυτές, όσον αφορά την δημοσιότητα, ακολουθείται η ίδια διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 4 του παρόντος.

6. Κατά το χρονικό διάστημα από 5 έως 20 Αυγούστου δεν προκηρύσσονται και δεν διενεργούνται διαγωνισμοί.

Επίσης, κατά το ίδιο διάστημα, δεν ορίζεται ημερομηνία παραλαβής και αποσφράγισης προσφορών.

#### Άρθρο 11

##### Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών

1. Όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος σε διαγωνισμό πρέπει να καταθέσουν έγγραφες Προσφορές μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από τη σχετική διακήρυξη ή πρόσκληση.

2. Οι Προσφορές, μετά την αποσφράγιση τους, παραλαμβάνονται από την αρμόδια Υπηρεσία που διενεργεί τον διαγωνισμό.

3. Εάν από τη διακήρυξη ή την πρόσκληση προβλέπεται ότι μαζί με την προσφορά πρέπει να κατατεθούν και δείγματα του υλικού, αυτά κατατίθενται πριν από τον διαγωνισμό στην Υπηρεσία, η δε σχετική απόδειξη υποβάλλεται μαζί με την προσφορά.

4. Οι Προσφορές μπορεί να αποστέλλονται στην Υπηρεσία με οποιοδήποτε τρόπο και παραλαμβάνονται με απόδειξη, με την απαραίτητη, όμως, προϋπόθεση ότι αυτές θα περιέρχονται στην Υπηρεσία μέχρι την προηγούμενη της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, όταν απαιτείται

κατάθεση δείγματος, επιτρέπεται η αποστολή του, σύμφωνα με τα οριζόμενα παραπάνω, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι τούτο θα περιέλθει στην Υπηρεσία μέχρι τέσσερις (4) ημέρες από την επόμενη της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού, το δε αποδεικτικό αποστολής θα περιέχεται απαραίτητα στο φάκελο προσφοράς με τα τεχνικά στοιχεία.

5. Στις περιπτώσεις που οι υποβαλλόμενες ή οι ταχυδρομικά αποστελλόμενες Προσφορές δεν τηρούν τα οριζόμενα από τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου, δεν λαμβάνονται υπόψη.

6. Προσφορές που περιέρχονται στην Υπηρεσία με οποιοδήποτε τρόπο, πριν από την διενέργεια του διαγωνισμού, δεν αποσφραγίζονται αλλά παραδίονται στα αρμόδια όργανα αποσφράγισης των προσφορών που παραλαμβάνουν τις Προσφορές, προ της εκπνοής της προθεσμίας που καθορίζεται από τη διακήρυξη ή την πρόσκληση, προκειμένου να αποσφραγιστούν μαζί με τις άλλες που κατατέθηκαν με την προαναφερόμενη διαδικασία. Στην περίπτωση κλειστού διαγωνισμού, τυχόν υποβληθείσα προσφορά από προμηθευτή που δεν προσκλήθηκε προς τούτο, επιστρέφεται από την Υπηρεσία χωρίς να αποσφραγιστεί. Επίσης, επιστρέφονται, χωρίς να αποσφραγιστούν και οι Προσφορές που υποβάλλονται, ή περιέρχονται στην Υπηρεσία, με οποιοδήποτε τρόπο, εκπρόθεσμα.

7. Στον φάκελο κάθε προσφοράς πρέπει να αναγράφονται ευκρινώς:

α. Η λέξη "Προσφορά".

β. Ο πλήρης τίτλος της αρμόδιας Υπηρεσίας που διενεργεί την προμήθεια, γ. Ο αριθμός της διακήρυξης, δ. Η ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, ε. Τα στοιχεία του αποστολέα.

8. Κατά την αποσφράγιση των προσφορών, το αρμόδιο όργανο, ακόμη κι αν το ίδιο είναι αρμόδιο και για την αξιολόγηση τους, δεν είναι υποχρεωμένο να ελέγχει την συμμόρφωση των διαγωνιζομένων ή των προσφορών τους ως προς τους όρους της διακήρυξης.

## Άρθρο 12

### Προσφορές

1. Οι Προσφορές υποβάλλονται, σε δύο αντίγραφα, μέσα σε σφραγισμένο φάκελο, ο οποίος φέρει τις ενδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 11 του παρόντος. Μέσα στο φάκελο προσφοράς τοποθετούνται όλα τα απαιτούμενα κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς στοιχεία, ως εξής:

α) Σε περίπτωση που ο διαγωνισμός γίνεται με κριτήριο τη χαμηλότερη μόνο τιμή, στον κυρίως φάκελο προσφοράς τοποθετούνται όλα τα απαιτούμενα κατά το στάδιο αυτό δικαιολογητικά και στοιχεία. Τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς τοποθετούνται σε χωριστό σφραγισμένο φάκελο μέσα στον κυρίως φάκελο με την ένδειξη "Τεχνική Προσφορά". Τα οικονομικά στοιχεία της προσφοράς τοποθετούνται επί ποινή απορρίψεως, σε χωριστό σφραγισμένο φάκελο επίσης μέσα στον κυρίως φάκελο με την ένδειξη "Οικονομική Προσφορά".

β) Σε περίπτωση που ο διαγωνισμός γίνεται με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, στον κυρίως φάκελο προσφοράς τοποθετούνται όλα τα απαιτούμενα κατά το στάδιο αυτό δικαιολογητικά και στοιχεία. Τα τεχνικά καθώς και τα λοιπά στοιχεία της προσφοράς, όπως κατατάσσονται στις ομάδες που αναφέρονται στο άρθρο 20 του παρόντος, τοποθετούνται σε χωριστό σφραγισμένο φάκελο, μέσα στον κυρίως φάκελο, με την ένδειξη "Τεχνική Προσφορά". Τα οικονομικά στοιχεία της προσφοράς τοποθετούνται, επί ποινή απορρίψεως, σε χωριστό σφραγισμένο φάκελο, επίσης, μέσα στον κυρίως φάκελο με την ένδειξη "Οικονομική Προσφορά".

**2. Οι φάκελοι τεχνικής και οικονομικής προσφοράς φέρουν και τις ενδείξεις του κυρίως φακέλου.**

**3. Σε περίπτωση που τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς δεν είναι δυνατόν, λόγω μεγάλου όγκου, να τοποθετηθούν στον κυρίως φάκελο, τότε αυτά συσκευάζονται χωριστά και ακολουθούν τον κυρίως φάκελο με την ένδειξη "Παράρτημα Προσφοράς" και τις λοιπές ενδείξεις του κυρίως φακέλου.**

**4. Οι Προσφορές δεν πρέπει να έχουν ξέσματα, σβησίματα, προσθήκες, διορθώσεις. Εάν υπάρχει στην προσφορά οποιαδήποτε προσθήκη ή διόρθωση, αυτή πρέπει να είναι καθαρογραμμένη και μονογραμμένη από τον προσφερούντα, το δε αρμόδιο όργανο παραλαβής και αποσφράγισης των προσφορών, κατά τον έλεγχο, μονογράφει και σφραγίζει την τυχόν διόρθωση ή προσθήκη. Η προσφορά απορρίπτεται, όταν υπάρχουν σ' αυτή διορθώσεις που την καθιστούν ασαφή, κατά την κρίση του οργάνου αξιολόγησης των προσφορών.**

**5. Ο προσφέρων, εφόσον δεν έχει ασκήσει, εμπροθέσμως, την ένσταση του άρθρου 15 παρ. 2 περ. α κατά της διακήρυξης του διαγωνισμού, ή έχει απορριφθεί η ανωτέρω ένσταση, θεωρείται ότι αποδέχεται πλήρως και ανεπιψυλάκτως όλους τους όρους της διακήρυξης ή πρόσκλησης και δεν δύναται, με την προσφορά του ή με οιονδήποτε άλλο τρόπο, να αποκρούσει, ευθέως ή εμμέσως, τους ανωτέρω όρους Η άσκηση ενστάσεως κατά της διακηρύξεως δεν κωλύει τη συμμετοχή στον διαγωνισμό. Στους διαγωνισμούς, οι οποίοι εμπίπτουν στο Πεδίο Εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, οι ρυθμίσεις της παρούσης παραγράφου δεν θίγουν τις ειδικές διατάξεις του ν. 2522/1997.**

Μετά την κατάθεση της προσφοράς, επί νομίμως υποβληθέντων δικαιολογητικών οι διαγωνιζόμενοι παρέχουν διευκρινίσεις μόνο όταν αυτές ζητούνται από αρμόδιο όργανο είτε κατά την ενώπιον του διαδικασία, είτε κατόπιν εγγράφου της Υπηρεσίας, μετά την σχετική γνωμοδότηση του οργάνου. Από τις διευκρινίσεις, οι οποίες παρέχονται, σύμφωνα με τα παραπάνω, λαμβάνονται υπόψη μόνο εκείνες που αναφέρονται στα σημεία για τα οποία υποβλήθηκε σχετικό αίτημα από το αρμόδιο όργανο.

### Άρθρο 13

#### Χρόνος ισχύος προσφορών

**1. Οι Προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους διαγωνιζόμενους επί εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την επόμενη της διενέργειας του διαγωνισμού, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην διακήρυξη ή την πρόσκληση. Εάν οι διαγωνιζόμενοι κλήθηκαν να παρατείνουν την ισχύ των προσφορών τους, σύμφωνα με την παρ. 3 και αποδέχθηκαν την παράταση, οι Προσφορές τους ισχύουν και τους δεσμεύουν και για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα.**

**2. Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο του προβλεπόμενου από τη διακήρυξη, απορρίπτεται ως απαράδεκτη.**

**3. Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται εγγράφως, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, πριν από τη λήξη της, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με το προβλεπόμενο από τη διακήρυξη. Μετά τη λήξη και του παραπάνω ανωτάτου ορίου χρόνου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα του διαγωνισμού υποχρεωτικά ματαιώνονται, εκτός εάν η αναθέτουσα αρχή κρίνει, κατά περίπτωση, αιτιολογημένα ότι η συνέχιση του διαγωνισμού εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό μπορούν να επιλέξουν, είτε να παρατείνουν την προσφορά τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν την πάροδο του ανωτέρω ανωτάτου ορίου, παράταση της προσφοράς τους, είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία του διαγωνισμού συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τις Προσφορές τους.**

### Άρθρο 14

## Αντιπροσφορές

Στους διαγωνισμούς δεν γίνονται δεκτές Αντιπροσφορές. Σε περίπτωση υποβολής τους απορρίπτονται, ως απαράδεκτες.

### Άρθρο 15

#### Διοικητικές προσφυγές

1. Κατά της διακήρυξης του διαγωνισμού, της συμμετοχής προμηθευτή σε αυτόν και της διενέργειας του, έως και την κατακυρωτική απόφαση, επιτρέπεται ένσταση για λόγους νομιμότητας και ουσίας (ενδικοφανής προσφυγή). Με την ένσταση που ασκείται κατά της κατακυρωτικής απόφασης επιτρέπεται και η προβολή λόγων που αφορούν την πληρότητα και νομιμότητα των δικαιολογητικών, τα οποία προσκομίζει ο προσφερων προς τον οποίον πρόκειται να γίνει η κατακύρωση, δυνάμει των άρθρων 6, 8 και 8α του παρόντος.

2. Οι ανωτέρω ενστάσεις υποβάλλονται εγγράφως στο αρμόδιο για την διενέργεια του διαγωνισμού όργανο του φορέα, ως εξής:

α) Κατά της διακήρυξης του διαγωνισμού:

(1) Στον ανοικτό διαγωνισμό, μέσα στο μισό του χρονικού διαστήματος από τη δημοσίευση της διακήρυξης μέχρι την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Για τον καθορισμό της προθεσμίας αυτής συνυπολογίζονται και οι ημερομηνίες της δημοσίευσης και της υποβολής των προσφορών.

(2) Στον κλειστό διαγωνισμό, μόνο από εκείνους που επιλέχθηκαν να υποβάλουν προσφορά, μέσα στο μισό του χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία αποστολής σε αυτούς της διακήρυξης, μέχρι την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας υποβολής των προσφορών. Για τον καθορισμό της προθεσμίας αυτής, συνυπολογίζονται και οι ημερομηνίες αποστολής της διακήρυξης και της διενέργειας του διαγωνισμού. Η ένσταση εξετάζεται από το αρμόδιο γνωμοδοτικό συλλογικό όργανο του φορέα που διενεργεί τον διαγωνισμό και το αποφασίζον όργανο εκδίδει την σχετική απόφαση του το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την διενέργεια του διαγωνισμού.

β) Κατά των πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής που αφορούν την συμμετοχή οποιουδήποτε προμηθευτή στον διαγωνισμό ή την διενέργεια του διαγωνισμού ως προς τη διαδικασία παραλαβής και αποσφράγισης των προσφορών, κατά τη διάρκεια διεξαγωγής του ιδίου του διαγωνισμού και εντός της επόμενης εργάσιμης ημέρας από αυτήν κατά την οποία ο ενιστάμενος έλαβε γνώση του σχετικού φακέλου. Στον κλειστό διαγωνισμό δικαίωμα ένστασης στην περίπτωση αυτή έχουν μόνον όσοι επιλέχθηκαν να υποβάλουν προσφορά. Η ένσταση αυτή δεν επιφέρει αναβολή ή διακοπή του διαγωνισμού, αλλά εξετάζεται κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού από το αρμόδιο συλλογικό όργανο και εκδίδεται η σχετική απόφαση μετά από γνωμοδότηση αυτού. Η ένσταση κατά της συμμετοχής προμηθευτή σε διαγωνισμό κοινοποιείται υποχρεωτικά σε αυτόν κατά του οποίου στρέφεται, εντός δύο (2) ημερών από της υποβολής της.

γ) Κατά της διενέργειας του διαγωνισμού (ανοικτού ή κλειστού) έως και την κατακυρωτική απόφαση, μέσα σε χρονικό διάστημα τριών (3) εργασίμων ημερών, αφότου ο ενδιαφερόμενος προμηθευτής έλαβε γνώση της σχετικής πράξεως ή παραλείψεως της αναθέτουσας αρχής. Στον κλειστό διαγωνισμό, δικαίωμα ένστασης στην περίπτωση αυτή έχουν μόνον όσοι επιλέχθηκαν να υποβάλουν προσφορά. Η ένσταση αυτή κοινοποιείται υποχρεωτικά, εντός δύο (2) ημερών από την υποβολή της, σε αυτόν κατά του οποίου στρέφεται. Η ένσταση εξετάζεται από το αρμόδιο γνωμοδοτικό συλλογικό όργανο και το αποφασίζον όργανο εκδίδει την σχετική απόφαση του το αργότερο σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την λήξη της προθεσμίας υποβολής ενστάσεων.

**δ)** Εκτός των ανωτέρω περιπτώσεων, κατά της κατα-κυρωτικής απόφασης, όσον αφορά τη νομιμότητα και πληρότητα των δικαιολογητικών των άρθρων 6, 8 και 8α του παρόντος π.δ/τος, μέσα σε χρονικό διάστημα τριών (3) εργασίμων ημερών, αφότου ο ενδιαφερόμενος προμηθευτής έλαβε γνώση της ανωτέρω κατακυρωτικής απόφασης και των ως άνω δικαιολογητικών. Η ένσταση αυτή κοινοποιείται υποχρεωτικά, εντός δύο (2) ημερών από την υποβολή της στον μειοδότη κατά του οποίου στρέφεται. Η ένσταση εξετάζεται από το αρμόδιο γνωμοδοτικό συλλογικό όργανο και το αποφασίζον όργανο εκδίδει την σχετική απόφαση του το αργότερο σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την λήξη της ανωτέρω τριημέρου προθεσμίας.

**3.** Ενστάσεις που υποβάλλονται για οποιουσδήποτε άλλους λόγους, εκτός από τους προαναφερόμενους, δεν γίνονται δεκτές.

**4.** Η σχετική απόφαση επί της ενστάσεως κοινοποιείται στους ενιστάμενους χωρίς υπαίτια καθυστέρηση της Υπηρεσίας. Οι ενιστάμενοι λαμβάνουν πλήρη γνώση της σχετικής απόφασης, μετά την κοινοποίηση του σώματος της σε αυτούς, από την αναθέτουσα αρχή, με φροντίδα τους.

**5.** Ο προμηθευτής μπορεί κατά των αποφάσεων που επιβάλλουν σε βάρος του κυρώσεις δυνάμει των άρθρων 18, 20, 26, 32, 33, 34 και 39 του παρόντος π.δ/τος να υποβάλει προσφυγή για λόγους νομιμότητας και ουσίας μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα (30) ημερών, από την ημερομηνία που έλαβε γνώση της σχετικής απόφασης από την αναθέτουσα αρχή. Επί της προσφυγής, αποφασίζει ο αρμόδιος Υπουργός ή το αρμόδιο για την διοίκηση του φορέα όργανο, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Η εν λόγω απόφαση δεν επιδέχεται προσβολή με άλλη οιασδήποτε φύσεως διοικητική προσφυγή.

**6.** Για το παραδεκτό της άσκησης ένστασης σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, προσκομίζεται παράβολο κατάθεσης υπέρ του Δημοσίου ποσού ίσου με το 0,10 επί τοις εκατό (0,10%) επί της προϋπολογισμένης αξίας του υπό προμήθεια είδους, το ύψος του οποίου δεν μπορεί να είναι μικρότερο των χιλίων (1.000) και μεγαλύτερο των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Το παράβολο αποτελεί δημόσιο έσοδο και καταχωρείται στον κωδικό αριθμό εισόδου (Κ.Α.Ε.) 3741 ("παράβολα από κάθε αιτία"). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης μπορεί να αναπροσαρμόζονται το ποσοστό του παράβολου και το ύψος των ανωτέρω ποσών. [Η παρ. 6 προστέθηκε με το άρθρο 35 του ν.3377/2005 (Α` 202)].

#### Άρθρο 16

##### Προσφερόμενη τιμή

**1.** Με την προσφορά, η τιμή του προς προμήθεια υλικού δίνεται ανά μονάδα, όπως καθορίζεται στη διακήρυξη. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι τυχόν υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, εκτός από το ΦΠΑ, για παράδοση του υλικού στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στη διακήρυξη.

**2.** Η Προσφερόμενη τιμή δίδεται σε ΕΥΡΩ ή σε συνάλλαγμα κατά τα κανονιζόμενα κάθε φορά στη διακήρυξη. Εφόσον από τη διακήρυξη προβλέπεται δυνατότητα προσφορών σε συνάλλαγμα, τότε η Προσφερόμενη τιμή εκφράζεται στο νόμισμα που επιδυμεί ο προμηθευτής. Το Ελληνικό Δημόσιο δεν υποχρεούται να προθεί στην πληρωμή με το νόμισμα της προσφοράς, αλλά με το νόμισμα στο οποίο πραγματοποιούνται οι πληρωμές από την Τράπεζα της Ελλάδος, προς την χώρα καταγωγής του υλικού.

**3.** Για την σύγκριση των προσφορών, οι τιμές σε συνάλλαγμα μετατρέπονται σε ΕΥΡΩ με βάση την ισχύουσα τιμή FIXING του Επίσημου Δελτίου Συναλλαγμάτων

έναντι ΕΥΡΩ (Ελεύθερη σύγκριση FIXING της Διατραπεζικής Αγοράς) κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού.

4. Προσφορά για εγχώριο προϊόν που περιέχει τιμή σε συνάλλαγμα ή με ρήτρα συναλλάγματος απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

5. Προσφορά που θέτει δρό άναπροσαρμογής, χωρίς αυτό να προβλέπεται από την διακήρυξη, απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

6. Εφόσον από την προσφορά δεν προκύπτει με σαφήνεια η Προσφερόμενη τιμή, η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη, με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του αρμοδίου για την διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου για την αξιολόγηση των προσφορών οργάνου.

#### Άρθρο 17

##### Αναπροσαρμογή τιμών

1. Όταν από την διακήρυξη προβλέπεται χρόνος παράδοσης των υλικών μεγαλύτερος των δώδεκα (12) μηνών, τότε μπορεί να ορίζεται στην διακήρυξη όρος περί αναπροσαρμογής της τιμής. Στην περίπτωση αυτή πρέπει υποχρεωτικά να καθορίζεται στη διακήρυξη ο τύπος, ο τρόπος και οι προϋποθέσεις της αυτής πρότασης. Μεταξύ αυτών που θα λαμβάνονται υπόψη για την αναπροσαρμογή των τιμών είναι και τα εξής:

α) Χρόνος εκκίνησης της αναπροσαρμογής είναι η ημερομηνία υποβολής των προσφορών που καθορίζεται από τη διακήρυξη ή την πρόσκληση και υπολογίζεται

μέχρι και την ημερομηνία παράδοσης των υλικών.

β) Σε περίπτωσης τιμηματικών παραδόσεων, η τιμή αναπροσαρμόζεται για τις ποσότητες που σύμφωνα με τη διακήρυξη προβλέπεται να παραδοθούν μετά την παρέλευση των δώδεκα (12) μηνών.

γ) Σε περίπτωση εκπρόθεσμης παράδοσης, με υπαιτιότητα του προμηθευτή, ο χρόνος του εκπροθέσμου δεν υπολογίζεται για την αναπροσαρμογή.

δ) Τυχόν προκαταβολή που χορηγήθηκε αφαιρείται από την προς αναπροσαρμογή συμβατική αξία.

2. Για την πληρωμή του επί πλέον ποσού που προκύπτει μετά την

αναπροσαρμογή, δεν απαιτείται σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης.

3. Όταν από την διακήρυξη προβλέπεται Αναπροσαρμογή τιμών, προσφορά με τιμές σταθερές απορρίπτεται.

#### Άρθρο 18

##### Καταγωγή των προσφερομένων υλικών και δήλωση της επιχείρησης κατασκευής του τελικού προϊόντος

1. Οι προμηθευτές υποχρεούνται, ανάλογα, με τη μορφή του διαγωνισμού, να δηλώνουν στις αιτήσεις συμμετοχής ή στις Προσφορές τους την χώρα καταγωγής του τελικού προϊόντος που προσφέρουν.

2. Ο προσφέρων, εφόσον κατασκευάζει ο ίδιος το τελικό προϊόν, πρέπει να δηλώνει στην προσφορά του, την επιχειρηματική μονάδα στην οποία θα κατασκευάσει το προσφερόμενο προϊόν, καθώς και τον τόπο εγκατάστασης της. Προσφορά στην οποία δεν θα υπάρχει η ανωτέρω δήλωση, θα απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

**3.** Όταν οι προσφέροντες δεν θα κατασκευάσουν οι ίδιοι το τελικό προϊόν, σε δική τους επιχειρηματική μονάδα, στην προσφορά τους δηλώνουν την επιχειρηματική μονάδα, στην οποία θα κατασκευαστεί το προσφερόμενο προϊόν και τον τόπο εγκατάστασης της. Επίσης, στην προσφορά τους πρέπει να επισυνάψουν και υπεύθυνη δήλωση τους προς τον φορέα ότι η κατασκευή του τελικού προϊόντος θα γίνει από την επιχείρηση στην οποία ανήκει ή η οποία εκμεταλλεύεται ολικά ή μερικά τη μονάδα κατασκευής του τελικού προϊόντος και ότι ο νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης αυτής έχει αποδεχθεί έναντι τους την εκτέλεση της συγκεκριμένης προμήθειας, σε περίπτωση κατακύρωσης στον προμηθευτή υπέρ του οποίου έγινε η αποδοχή. Προσφορά στην οποία δεν θα υπάρχουν οι ανωτέρω δηλώσεις θα απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

**4.** Εάν διαπιστωθεί από την Υπηρεσία ανυπαρξία της επιχειρηματικής μονάδας που δηλώθηκε με την προσφορά, κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, η προσφορά απορρίπτεται. Στην περίπτωση αυτή στον προσφέροντα επιβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, ύστερα από γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτικής και Προγραμματισμού Προμηθειών, η οποία υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο για παροχή εξηγήσεων, και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του φορέα που διενεργεί το διαγωνισμό, ποινή προσωρινού αποκλεισμού τριών (3) μηνών έως και τριών (3) ετών ή οριστικού αποκλεισμού από το σύνολο των προμηθειών των φορέων που εμπίπτουν στο Πεδίο Εφαρμογής του ν. 2286/1995. Η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη και όταν στην επιχειρηματική μονάδα που δηλώνεται για την κατασκευή του τελικού προϊόντος έχει επιβληθεί ποινή αποκλεισμού από τους διαγωνισμούς των φορέων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2286/1995, η οποία ισχύει κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού.

**5.** Πριν και μετά τη σύναψη της σύμβασης, κατ' αρχήν, δεν επιτρέπεται η αλλαγή της επιχειρηματικής μονάδας που δηλώθηκε με την προσφορά και με βάση την οποία έγινε η κατακύρωση. Κατ' εξαίρεση, πριν τη σύναψη της σύμβασης μπορεί να εγκριθεί η ανωτέρω αλλαγή μόνο λόγω ανωτέρας θίας ή διακοπής λειτουργίας του δηλωθέντος εργοστασίου για οποιονδήποτε λόγο ενώ, μετά την σύναψη της σύμβασης, μπορεί να εγκριθεί η ανωτέρω αλλαγή, μετά από αιτιολογημένο αίτημα του προμηθευτή. Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται απόφαση του αρμόδιου αποφασίζοντος οργάνου, μετά από γνώμη του αρμόδιου συλλογικού οργάνου.

#### Άρθρο 19

##### Αποσφράγιση των προσφορών και ανακοίνωση τιμών

**1.** Το αρμόδιο όργανο παραλαβής και αποσφράγισης προσφορών προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας αποσφράγισης των προσφορών την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τη σχετική διακήρυξη ή πρόσκληση. Προσφορές που υποβάλλονται στο παραπάνω όργανο μετά την έναρξη της διαδικασίας αποσφράγισης δεν αποσφραγίζονται αλλά παραδίδονται στην Υπηρεσία για επιστροφή, ως εκπρόθεσμες. Η αποσφράγιση γίνεται με την παρακάτω διαδικασία:

**α)** Σε περίπτωση που ο διαγωνισμός γίνεται με κριτήριο τη χαμηλότερη μόνο τιμή, αποσφραγίζεται ο κυρίως φάκελος προσφοράς καθώς και ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς μονογράφονται δε και σφραγίζονται από το παραπάνω όργανο όλα τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται κατά το στάδιο αυτό και η τεχνική προσφορά ανά φύλλο. Οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών δεν αποσφραγίζονται, αλλά μονογράφονται και σφραγίζονται από το παραπάνω όργανο και τοποθετούνται σ' ένα νέο φάκελο ο οποίος επίσης σφραγίζεται και υπογράφεται από το ίδιο όργανο και παραδίδεται στην Υπηρεσία, προκειμένου να αποσφραγισθεί την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τη διακήρυξη ή την πρόσκληση.

**β)** Σε περίπτωση που διαγωνισμός γίνεται με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αποσφραγίζεται ο κυρίως φάκελος προσφοράς καθώς και ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς μονογράφονται δε και σφραγίζονται από το παραπάνω όργανο όλα τα δικαιολογητικά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς ανά φύλλο. Για την οικονομική προσφορά ακολουθείται η ίδια παραπάνω διαδικασία.

γ) Κατά την διαδικασία παραλαβής και αποσφράγισης μπορεί να γίνεται χρήση μηχανικού μέσου (διάτρηση), με το οποίο θα αποτυπώνεται η ημερομηνία και η ώρα αποσφράγισης. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορεί να ορίζονται οι αναγκαίες διαδικαστικές λεπτομέρειες.

2. Μετά την αποσφράγιση των προσφορών το παραπάνω όργανο προβαίνει στην καταχώρηση αυτών που υποβάλλουν Προσφορές, καθώς και των δικαιολογητικών που υπέβαλαν, κατά διαγωνισμό, όταν πρόκειται για περισσότερους από ένα διαγωνισμούς, σε πρακτικό το οποίο υπογράφει και σφραγίζει.

3. Αποσφράγιση των προσφορών γίνεται στην περίπτωση ανοικτού διαγωνισμού δημόσια, στην περύπτωση δε του κλειστού διαγωνισμού παρουσία μόνο αυτών που κλήθηκαν και υπέβαλαν προσφορά ή εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους, τους οποίους καλεί το αρμόδιο όργανο με βάση πίνακα που του έχει παραδώσει η αρμόδια για την εκτέλεση της προμήθειας Υπηρεσία. Προσφορά που υποβλήθηκε από προμηθευτή που δεν περιλαμβάνεται στον παραπάνω πίνακα της Υπηρεσίας, δεν αποσφραγίζεται, αλλά παραδίδεται στην υπηρεσία για επιστροφή.

4. Μετά την παραπάνω διαδικασία ο σχετικός φάκελος του διαγωνισμού μαζί με τους σφραγισμένους φακέλους που περιέχουν τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών, παραδίδεται με απόδειξη σε υπάλληλο της Υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό.

Οι σφραγισμένοι φάκελοι με τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των λοιπών στοιχείων αυτών, επαναφέρονται για όσες Προσφορές κρίθηκαν αποδεκτές με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου, στο παραπάνω αρμόδιο όργανο, για την αποσφράγιση τους κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τη σχετική διακήρυξη ή ειδική πρόσκληση και ακολουθεί σχετική ανακοίνωση τιμών κατά τα ανωτέρω. Όσες Προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται. Εφόσον το όργανο αποσφράγισης των προσφορών είναι αρμόδιο και για την αξιολόγηση τους, οι σφραγισμένοι φάκελοι με τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών παραμένουν σε αυτό.

5. Όσοι δικαιούνται, σύμφωνα με τα παραπάνω, να παρευρίσκονται στη διαδικασία αποσφράγισης των προσφορών, λαμβάνουν γνώση των συμμετασχόντων στον διαγωνισμό, καθώς επίσης και των τιμών που προσφέρθηκαν. Στη διακήρυξη ορίζεται η διαδικασία πρόσθασης των συμμετεχόντων στις Προσφορές που θα υποβληθούν.

6. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών και την ανάδειξη αυτού στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση, το αρμόδιο όργανο παραλαβής και αποσφράγισης προσφορών προβαίνει επίσης στην αποσφράγιση του φακέλου των δικαιολογητικών του άρθρου 6 παρ. 2 την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τη σχετική διακήρυξη ή πρόσκληση. Όσοι δικαιούνται, σύμφωνα με τα παραπάνω, να παρευρίσκονται στη διαδικασία αποσφράγισης του φακέλου των δικαιολογητικών του άρθρου 6 παρ. 2, λαμβάνουν γνώση των δικαιολογητικών που κατατέθηκαν.

Τα δικαιολογητικά προσκομίζονται σε σφραγισμένο φάκελο, ο οποίος παραδίδεται εμπρόθεσμα στο αρμόδιο όργανο παραλαβής και αποσφράγισης των προσφορών. Στη διακήρυξη ορίζεται περαιτέρω η διαδικασία και ο χρόνος πρόσθασης των συμμετεχόντων στα δικαιολογητικά του άρθρου 6 παρ.2 μετά την υποβολή τους.

## Άρθρο 20

### Κριτήρια ανάθεσης- Αξιολόγηση προσφορών.

1. Το κριτήριο για την κατακύρωση της προμήθειας και την τελική επιλογή του προμηθευτή (μόνο χαμηλότερη τιμή ή πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά) καθορίζεται κατά την διαδικασία ένταξης των ειδών στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών (Ε.Π.Π.) και ορίζεται στη διακήρυξη του διαγωνισμού.

2. Για την αξιολόγηση των προσφορών λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω στοιχεία:

α. Όταν για την τελική επιλογή του προμηθευτή κριτήριο είναι μόνο η χαμηλότερη τιμή: Αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή. Υπό την επιφύλαξη όσων ορίζονται αμέσως παρακάτω, στα στοιχεία I και II, η κατακύρωση γίνεται τελικά στον προμηθευτή με την χαμηλότερη τιμή, εκ των προμηθευτών των οποίων οι Προσφορές έχουν κριθεί ως αποδεκτές με βάση τις Τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους της διακήρυξης. Ισότιμες θεωρούνται οι Προσφορές με την αυτή ακριβώς τιμή και που είναι σύμφωνες με τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης και της πρόσκλησης.

I. Στους κλειστούς διαγωνισμούς, όταν ο προμηθευτής ο οποίος προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή δεν προσκομίζει, ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη αυτή, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή που προσφέρει την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή. Σε περίπτωση που και αυτός δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται κατά τα ανωτέρω, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή με την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή και ούτω καθ' εξής. Αν κανένας από τους προμηθευτές δεν προσκομίζει, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των ανωτέρω διατάξεων, ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται από αυτές, ο διαγωνισμός ματαιώνεται.

Στις περιπτώσεις αυτές όταν ο συμμετέχων υποβάλλει ψευδή ή ανακριθή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 6 του παρόντος π.δ/τος ή ο υπόχρεος προς τούτο προσφέρων δεν προσκομίσει εγκαίρως και προσηκόντως κατά το στάδιο της κατακύρωσης ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά της παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος Δ/τος, καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου η εγγύηση συμμετοχής του.

II. Στους ανοικτούς διαγωνισμούς, όταν ο προμηθευτής ο οποίος προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος ή, εφόσον τούτο προβλέπεται στη διακήρυξη, στο άρθρο 8α του παρόντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις αυτές, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή με την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή. Σε περίπτωση που και αυτός δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται κατά τα ανωτέρω, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή με την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή και ούτω καθ' εξής. Αν κανένας από τους προμηθευτές δεν προσκομίζει, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των ανωτέρω διατάξεων, ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται από αυτές, ο διαγωνισμός ματαιώνεται.

Στις περιπτώσεις αυτές όταν ο συμμετέχων υποβάλλει ψευδή ή ανακριθή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 6 ή/και της παρ. 3 του άρθρου 8α του παρόντος Δ/τος ή ο υπόχρεος προς τούτο προσφέρων δεν προσκομίσει εγκαίρως και προσηκόντως κατά το στάδιο της κατακύρωσης ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά της παρ. 2 του άρθρου 6 και, εφόσον έχουν ζητηθεί από την διακήρυξη, των περιπτώσεων α, β, και ζ της παρ. 2 του άρθρου 8 του παρόντος Δ/τος, καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου η εγγύηση συμμετοχής του μειοδότη, εφόσον από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά προκύπτει ότι δεν πληρούνται τα στη διακήρυξη καθοριζόμενα ελάχιστα αναγκαία όρια των οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων του άρθρου 8α.

8. Όταν για την τελική επιλογή του προμηθευτή κριτήριο είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά:

(1) Η τιμή.

(2) Το κόστος εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης, όταν και όπως αυτά καθορίζονται συγκεκριμένα στην διακήρυξη.

(3) Η συμφωνία των προσφερομένων υλικών με τις Τεχνικές προδιαγραφές, όπως αυτές καθορίζονται στη διακήρυξη, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2.

(4) Η παρεχόμενη εγγύηση καλής λειτουργίας ή διατήρησης.

(5) Η ποιότητα της εξυπηρέτησης (SERVICE) μετά την πώληση και της τεχνικής

θοήθειας εκ μέρους του προμηθευτή, καθώς και η εξασφάλιση ύπαρξης ανταλλακτικών.

(6) Ο χρόνος παράδοσης των υλικών.

(7) Κάθε άλλο στοιχείο ανάλογα με την φύση των υπό προμήθεια υλικών ή και των ιδιαίτερων αναγκών του φορέα, εφόσον ζητείται από την διακήρυξη.

Για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς αξιολογούνται μόνον οι Προσφορές που έχουν κριθεί ως τεχνικά αποδεκτές και σύμφωνες με τους λοιπούς όρους της Διακήρυξης.

Υπό την επιφύλαξη όσων ορίζονται αμέσως παρακάτω, στα στοιχεία I και II, η κατακύρωση γίνεται τελικά στον εντός των όρων και τεχνικών προδιαγραφών της Διακήρυξης και της πρόσκλησης, προμηθευτή, η προσφορά του οποίου κρίθηκε ως η πλέον συμφέρουσα, με βάση τα παραπάνω κριτήρια.

Η διαδικασία της οικονομοτεχνικής αξιολόγησης είναι η παρακάτω:

Τα προαναφερόμενα στοιχεία αξιολόγησης, πλην των οικονομικών [τιμή, κόστος εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης, ήτοι, στοιχεία θ(1) και θ(2)], κατατάσσονται σε δύο ομάδες.

(1) Ομάδα Τεχνικών Προδιαγραφών και Ποιότητας και Απόδοσης, στην οποία περιλαμβάνονται τα στοιχεία θ(3).

(2) Ομάδα Τεχνικής Υποστήριξης και Κάλυψης, στην οποία περιλαμβάνονται τα στοιχεία θ (4), θ (5), θ(6).

Για τις παραπάνω δύο ομάδες ορίζεται συντελεστής βαρύτητας που μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστό επί τοις εκατόν 80 και 30 για κάθε ομάδα αντίστοιχα.

Το άθροισμα των ποσοστών αυτών ανέρχεται σε 100.

Για κάθε στοιχείο των ομάδων, καθορίζεται από την διακήρυξη ο επί μέρους συντελεστής βαρύτητας, ώστε το άθροισμα τους, για κάθε ομάδα, να ισούται με τον καθορισθέντα συντελεστή βαρύτητας της ομάδας. Όλα τα επί μέρους στοιχεία των ομάδων βαθμολογούνται αυτόνομα με βάση τους 100 βαθμούς.

Η βαθμολογία των επί μέρους στοιχείων των προσφορών είναι 100 βαθμοί για τις περιπτώσεις που καλύπτονται ακριβώς όλοι οι απαράθατοι όροι. Η βαθμολογία αυτή αυξάνεται έως 110 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι τεχνικές προδιαγραφές.

Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε στοιχείου των ομάδων είναι το γινόμενο του επί μέρους συντελεστή βαρύτητας του στοιχείου επί τη βαθμολογία του και η συνολική βαθμολογία της κάθε προσφοράς είναι το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των στοιχείων και των δύο ομάδων.

Η τελική βαθμολογία με βάση τα παραπάνω κυμαίνεται από 100 έως 110 βαθμούς. Για τη διαμόρφωση της συγκριτικής τιμής, λαμβάνεται υπόψη η τιμή της προσφοράς και, όταν από την διακήρυξη προβλέπεται, το κόστος εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης.

**Πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μικρότερο λόγο της τιμής προσφοράς (συγκριτικής) προς την βαθμολογία της. Ο διαγωνισμός κατακυρώνεται στον προμηθευτή που έχει κάνει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.**

**Από τον φορέα για τον οποίο προορίζονται τα υλικά καθορίζονται τα στοιχεία που απαρτίζουν τις δύο ομάδες, οι συντελεστές βαρύτητας, τόσο της κάθε ομάδας συνολικά όσον και των στοιχείων της κάθε ομάδας ξεχωριστά, και αυτά αναφέρονται απαραίτητα στην διακήρυξη.**

**Όταν πρόκειται για προμήθειες που εκτελούνται από το Υπουργείο Ανάπτυξης, τα παραπάνω (στοιχεία ομάδων και συντελεστές βαρύτητας) ελέγχονται, τροποποιούνται όπου αυτό απαιτείται και εγκρίνονται από το Υπουργείο αυτό και περιλαμβάνονται σε κάθε περίπτωση στην διακήρυξη.**

**I. Στους κλειστούς διαγωνισμούς, όταν ο προμηθευτής με την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά δεν προσκομίζει, ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη αυτή, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή που προσφέρει την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.**

**Σε περίπτωση που και αυτός δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται κατά τα ανωτέρω, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή με την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και ούτω καθ' εξής. Αν κανένας από τους προμηθευτές δεν προσκομίζει, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των ανωτέρω διατάξεων, ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται από αυτές, ο διαγωνισμός ματαιώνεται.**

**Στις περιπτώσεις αυτές όταν ο συμμετέχων υποβάλλει ψευδή ή ανακριθή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 6 του παρόντος π.δ/τος ή ο υπόχρεος προς τούτο προσφέρων δεν προσκομίσει εγκαίρως και προσηκόντως κατά το στάδιο της κατακύρωσης ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά της παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος δ/τος, καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου η εγγύηση συμμετοχής.**

**II. Στους ανοικτούς διαγωνισμούς, όταν ο προμηθευτής ο οποίος προσφέρει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά δεν προσκομίζει, ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 6 του παρόντος ή, εφόσον τούτο προβλέπεται στη διακήρυξη, στο άρθρο 8α του παρόντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις αυτές, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή που προσφέρει την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Σε περίπτωση που και αυτός δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται κατά τα ανωτέρω, η κατακύρωση γίνεται στον προμηθευτή με την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και ούτω καθ' εξής. Αν κανένας από τους προμηθευτές δεν προσκομίζει, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των ανωτέρω διατάξεων, ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται από αυτές, ο διαγωνισμός ματαιώνεται.**

**Στις περιπτώσεις αυτές όταν ο συμμετέχων υποβάλλει ψευδή ή ανακριθή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 1 του άρθρου 6 και της παρ.3 του άρθρου 8α του παρόντος Δ/τος ή ο υπόχρεος προς τούτο προσφέρων δεν προσκομίσει εγκαίρως και προσηκόντως κατά το στάδιο της κατακύρωσης ένα ή περισσότερα από τα έγγραφα και δικαιολογητικά της παρ. 2 του άρθρου 6 και, εφόσον έχουν ζητηθεί από την διακήρυξη, των περιπτώσεων α, β, και ζ της παρ. 2 του άρθρου 8 του παρόντος δ/τος, καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου η εγγύηση συμμετοχής του μειοδότη. Επίσης καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου η εγγύηση συμμετοχής του μειοδότη εφόσον από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά προκύπτει ότι δεν πληρούνται τα στη διακήρυξη καθοριζόμενα ελάχιστα αναγκαία όρια των οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων του άρθρου 8α.**

**3. Προσφορά που είναι αόριστη και ανεπίδεκτη εκτίμησης ή είναι υπό αίρεση, απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από προηγούμενη, γνωμοδότηση του αρμόδιου για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού οργάνου.**

**4. Ως απαράδεκτες απορρίπτονται, επίσης, οι Προσφορές που παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις Τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης. Η διαπίστωση για την συμφωνία ή ασυμφωνία με τους απαράθατους όρους που ορίζονται ως τέτοιοι από την διακήρυξη και με τις Τεχνικές προδιαγραφές της κατά το ανωτέρω άρθρο 3 παρ. 6 καθώς και η βαθμολόγηση των προσφορών γίνεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, μετά από αιτιολογημένη γνώμη του αρμόδιου για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων οργάνου.**

## Άρθρο 21

### Κρίσεις αποτελεσμάτων διαγωνισμού

**Το αρμόδιο για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού όργανο, με αιτιολογημένη γνωμοδότηση του, μπορεί να προτείνει:**

**α. Κατακύρωση της προμήθειας για ολόκληρη ή μεγαλύτερη ή μικρότερη ποσότητα κατά ποσοστό στα εκατό, που θα καθορίζεται στη διακήρυξη. Το ποσοστό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30% για διαγωνισμούς προϋπολογισθείσης αξίας μέχρι 100.000 Ευρώ περιλαμβανομένου ΦΠΑ και το 15% για διαγωνισμούς προϋπολογισθείσης αξίας από 100.001 Ευρώ και άνω περιλαμβανομένου ΦΠΑ στην περίπτωση μεγαλύτερης ποσότητας ή το 50% στην περίπτωση μικρότερης ποσότητας. Για κατακύρωση μέρους της ποσότητας κάτω του καθοριζομένου από την διακήρυξη ποσοστού, απαιτείται προηγούμενη αποδοχή από τον προμηθευτή.**

**β. Την κατανομή της προς προμήθεια ποσότητας, εφόσον πρόκειται για διαιρετό υλικό, μεταξύ περισσοτέρων μειοδοτών με ισότιμες ή ισοδύναμες Προσφορές. Εφόσον το υλικό δεν είναι διαιρετό και υπάρχουν ισότιμες ή ισοδύναμες Προσφορές τελικός προμηθευτής επιλέγεται ο μειοδότης που προκύπτει κατόπιν διαπραγμάτευσης, αφού κληθούν όλοι οι προσφέροντες που είχαν ισότιμες ή ισοδύναμες Προσφορές.**

**γ. Χορήγηση εξουσιοδότησης στην ενδιαφερόμενη Υπηρεσία για να προθεί στην πραγματοποίηση της προμήθειας σε περιπτώσεις που ο διαγωνισμός διενεργείται από κεντρική αναθέτουσα αρχή.**

**δ. Ματαίωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού και επανάληψη του με τροποποίηση ή μη των όρων και των τεχνικών προδιαγραφών.**

**ε. Ματαίωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού και προσφυγή στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης, όταν συντρέχει λόγος επείγοντος που δεν οφείλεται σε υπαπιότητα της Υπηρεσίας.**

**στ. Ματαίωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις των υπό στοιχεία I και II των περ. α και β της παρ. 2 του άρθρου 20 του παρόντος.**

**ζ. Οριστική ματαίωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού στις εξής περιπτώσεις:**

**i) Όταν ο φορέας δε χρειάζεται πλέον το υλικό είτε λόγω αλλαγών στην τεχνολογία είτε λόγω διακοπής ή περιορισμού της δραστηριότητας, για την οποία επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί το υλικό.**

**ii) Όταν συντρέχουν άλλοι λόγοι δημοσίου συμφέροντος που επιβάλλουν την ματαίωση.**

**η. Ειδικά σε περιπτώσεις διαγωνισμών με κριτήριο τη χαμηλότερη τιμή στους οποίους υποβάλλεται μία μόνο προσφορά ή τελικά γίνεται αποδεκτή μία μόνο προσφορά και εφόσον δεν υπάρχουν συγκριτικά στοιχεία τιμών είτε προηγούμενων διαγωνισμών είτε της αγοράς που να επιβεβαιώνονται με παραστατικά,**

*ο διαγωνισμός ματαιώνεται και επαναλαμβάνεται υποχρεωτικά. Στον επαναληπτικό διαγωνισμό και εφόσον συντρέχουν εκ νέου οι παραπάνω περιστάσεις, ο διαγωνισμός ολοκληρώνεται με διαπραγμάτευση της τιμής.*

## **Άρθρο 22**

### **Διαδικασία με διαπραγμάτευση**

*Προμήθειες με διαπραγμάτευση (εξαιρετική ή απ' ευθείας ανάθεση) με ή χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης μπορεί να γίνουν εάν συντρέχει μία από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 13 του ν. 2286/1995.*

*Ειδικότερα, η περίπτωση του εδ. VII της παραγράφου 13 του άρθρου 2 του ν.2286/1995 δεν εφαρμόζεται προκειμένου για προμήθειες των οποίων η αξία είναι ίση ή μεγαλύτερη των ορίων της περ. ε της παρ. 2 του άρθρου 4 του παρόντος και η περίπτωση του εδαφίου 1. β. βθ της εν λόγω παραγράφου δεν εφαρμόζεται για προμήθειες των οποίων η αξία είναι μικρότερη των ως άνω ορίων. Προκειμένου να ακολουθηθεί η Διαδικασία με διαπραγμάτευση, απαιτείται απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για την διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Η απόφαση αυτή δεν απαιτείται για την περίπτωση του εδ. VIII της παραγράφου 13 του άρθρου 2 του ν. 2286/1995. Σε περίπτωση που της διαπραγμάτευσης προηγείται διαγωνισμός, η παραπάνω απόφαση υποκαθίσταται από την απόφαση κρίσεως των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού.*

## **Άρθρο 22Α**

### **Συμφωνίες-πλαισίο**

*1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες-πλαισίο για δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών των οποίων η προϋπολογισθείσα δαπάνη είναι μικρότερη των εκάστοτε ισχυόντων κοινοτικών ορίων. Οι συμφωνίες - πλαισίο διακρίνονται σε αυτές που συνάπτονται με έναν οικονομικό φορέα και σε αυτές που συνάπτονται με περισσότερους οικονομικούς φορείς.*

*2. Για τη σύναψη μιας συμφωνίας-πλαισίου, οι αναθέτουσες αρχές ακολουθούν τους διαδικαστικούς κανόνες που ορίζονται στο παρόν άρθρο σε όλα τα στάδια έως την ανάθεση των συμβάσεων που βασίζονται στην εν λόγω συμφωνία-πλαισίο. Η επιλογή των συμβαλλομένων στη συμφωνία-πλαισίο γίνεται κατ' εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης, τα οποία καθορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 20 του π.δ. 118/2007.*

*Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαισίο συνάπτονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 3 και 4. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται μόνο μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των οικονομικών φορέων που ήταν εξαρχής συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαισίου.*

*Κατά τη σύναψη των συμβάσεων που βασίζονται στη συμφωνία-πλαισίο, τα μέρη δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να επιφέρουν ουσιαστικές τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας-πλαισίου, ιδίως στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 3.*

*Η διάρκεια μιας συμφωνίας-πλαισίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που δικαιολογούνται ειδικώς, ιδίως λόγω του αντικειμένου της συμφωνίας-πλαισίου.*

*Οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να προσφεύγουν στις συμφωνίες-πλαισίο καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, περιορίζει ή νοθεύει τον ανταγωνισμό.*

*3. Όταν συνάπτεται μια συμφωνία-πλαισίο με ένα μόνο οικονομικό φορέα, οι συμβάσεις που βασίζονται σε αυτή τη συμφωνία-πλαισίο ανατίθενται σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στη συμφωνία-πλαισίο. Για*

τη σύναψη των συμβάσεων αυτών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διαθουλεύονται γραπτώς με το φορέα, ζητώντας, εν ανάγκη, να ολοκληρώσει την προσφορά του.

4. Όταν συνάπτεται μια συμφωνία-πλαίσιο με περισσότερους οικονομικούς φορείς, αυτοί πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις (3), εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός οικονομικών φορέων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής ή/και αποδεκτές προσφορές που ανταποκρίνονται στα κριτήρια ανάθεσης.

Η ανάθεση των συμβάσεων αυτών, μπορεί να γίνεται:

- είτε με εφαρμογή των όρων που καθορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο χωρίς νέο διαγωνισμό,
- είτε, όταν δεν έχουν καθορισθεί όλοι οι όροι στη συμφωνία-πλαίσιο, αφού επαναδιαγωνισθούν τα μέρη βάσει των ιδίων όρων, εν ανάγκη διευκρινίζοντας τους όρους αυτούς, και, ενδεχομένως, άλλων όρων που επισημαίνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων της συμφωνίας-πλαισίου, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

α) Για κάθε σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί, οι αναθέτουσες αρχές διαθουλεύονται γραπτώς με τους οικονομικούς φορείς που είναι ικανοί να εκτελέσουν το αντικείμενο της σύμβασης.

β) Οι αναθέτουσες αρχές ορίζουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή των προσφορών των σχετικών με κάθε σύμβαση, λαμβανομένων υπόψη παραμέτρων, όπως η πολυπλοκότητα του αντικειμένου της σύμβασης και ο απαραίτητος χρόνος για τη διαβίβαση των προσφορών.

Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής πρόσκλησης στους οικονομικούς φορείς.

γ) Οι προσφορές υποβάλλονται γραπτώς και το περιεχόμενό τους πρέπει να παραμένει εμπιστευτικό έως την εκπνοή της τασσόμενης προθεσμίας απάντησης.

δ) Η ανάθεση κάθε σύμβασης γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στη συγγραφή υποχρεώσεων της συμφωνίας-πλαισίου.

Όταν το αντικείμενο της συμφωνίας - πλαισίου με περισσότερους οικονομικούς φορείς υποδιαιρείται σε περισσότερα τμήματα, καλούνται σε διαθούλευση μόνο οι οικονομικοί φορείς των τμημάτων που ανταποκρίνονται στο εκάστοτε αντικείμενο της εκτελεστικής σύμβασης.

Στην περίπτωση των συμφωνιών - πλαισίου με περισσότερους οικονομικούς φορείς, οι προσφέροντες καταθέτουν κατά την υποβολή των προσφορών υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75) ότι εξακολουθούν να πληρούν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής της αρχικής διακήρυξης, βάσει της οποίας συνήφθη η συμφωνία - πλαίσιο. Ο επιλεγείς οικονομικός φορέας καλείται να υποβάλει επικαιροποιημένα δικαιολογητικά πριν τη σύναψη κάθε εκτελεστικής σύμβασης.

5. Οι συμμετέχοντες στο διαγωνισμό για τη σύναψη της συμφωνίας - πλαισίου υποχρεούνται να καταθέσουν εγγύηση συμμετοχής για ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 1% επί της συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης της συμφωνίας - πλαισίου ή σε ποσοστό αυτής κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην περίπτωση θ΄ της παρ. 4 του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007 σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 8 του π.δ. 60/2007 μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

Ο επιλεγείς οικονομικός φορέας της συμφωνίας πλαισίου οφείλει να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης της συμφωνίας πλαισίου σε ποσοστό 1% επί της συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης, ή σε ποσοστό αυτής κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην περίπτωση θ΄ της παρ. 4 του άρθρου 25 του π.δ. 60/2007, η οποία όταν αποδεσμεύεται ισόποσα και αναλογικά, κατ' έτος, σε σχέση με το χρόνο συνολικής διάρκειας, σύμφωνα με το εδάφιο στ΄ της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Προκειμένου να υπογραφεί η

---

**Εκτελεστική σύμβαση ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να καταθέσει πρόσθετη εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης αυτής, σύμφωνα με τα εκάστοτε οριζόμενα στον Κανονισμό Προμηθειών Δημοσίου (π.δ. 118/2007, Α'150).**

**6. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά τα εκάστοτε οριζόμενα στον Κανονισμό Προμηθειών Δημοσίου.**

**Οι συμφωνίες - πλαίσιο και οι εκτελεστικές αυτών συμβάσεις αποστέλλονται για προληπτικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά τις οικείες διατάξεις.**

**Άρθρο 22B**

**Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί**

**1. Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς.**

**2. Στις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες, στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 24 παρ. 1 σημείο α΄ του π.δ. 60/2007, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν, πριν από την ανάθεση μιας δημόσιας σύμβασης, τη διεξαγωγή ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, όταν οι όροι και εν γένει οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να καθορισθούν με ακρίβεια. Με τους ίδιους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιείται κατά το νέο διαγωνισμό μεταξύ των μερών μιας συμφωνίας-πλαισίου όπως προβλέπεται στο άρθρο 26 παρ. 4 δεύτερο εδάφιο δεύτερη περίπτωση του π.δ. 60/2007, καθώς και κατά το διαγωνισμό για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων για τα δυναμικά συστήματα αγορών που προβλέπει το άρθρο 27 του π.δ. 60/2007.**

**3. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αφορά είτε μόνον τις τιμές, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην κατώτερη τιμή, είτε τις τιμές ή/και τις αξίες των στοιχείων των προσφορών που επισημαίνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.**

**4. Όταν οι αναθέτουσες αρχές αποφασίζουν να κάνουν χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, το αναφέρουν στην προκήρυξη διαγωνισμού. Η συγγραφή υποχρεώσεων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις εξής πληροφορίες:**

**α) τα στοιχεία, οι αξίες των οποίων αποτελούν αντικείμενο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, εφόσον τα εν λόγω στοιχεία είναι προσδιορίσμα ποσοτικώς, κατά τρόπο ώστε να εκφράζονται σε αριθμούς ή ποσοστά,**

**β) τα ενδεχόμενα όρια των αξιών που μπορούν να υποβάλλονται, όπως αυτά προκύπτουν από τις προδιαγραφές του αντικειμένου της σύμβασης, καθώς επίσης και την τιμή εκκίνησης του πλειστηριασμού,**

**γ) τις πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων κατά τη διάρκεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και το χρονικό σημείο κατά το οποίο τίθενται στη διάθεση τους,**

**δ) τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος του πλειστηριασμού,**

**ε) τους όρους, υπό τους οποίους οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν τις προσφορές τους, ιδίως τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις που, ενδεχομένως, απαιτούνται για την υποβολή προσφορών,**

**στ) τις κατάλληλες πληροφορίες για το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα, τον τρόπο και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύνδεσης,**

**ζ) τον τρόπο αντιμετώπισης τεχνικών προβλημάτων κατά τη διάρκεια του πλειστηριασμού.**

**5. Η προσφορά γίνεται δεκτή από το ηλεκτρονικό σύστημα. Προσφορά διαγωνιζόμενου που δεν είναι σύμφωνη με τους όρους του πλειστηριασμού θεωρείται απαράδεκτη και δεν γίνεται δεκτή στο ηλεκτρονικό σύστημα, βάσει του οποίου διενεργείται ο πλειστηριασμός.**

**6. Σε περίπτωση αδυναμίας διεξαγωγής του διαγωνισμού λόγω τεχνικού προβλήματος στο ηλεκτρονικό σύστημα, μέσω του οποίου διεξάγεται ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, ο πλειστηριασμός επαναλαμβάνεται σε ημερομηνία και ώρα που γνωστοποιεί η αναθέτουσα αρχή στους διαγωνιζόμενους. Η αδυναμία του διαγωνιζόμενου να συμμετάσχει στο διαγωνισμό για λόγους άλλους από τους αναφερόμενους στο εδάφιο α΄ της παρούσας παραγράφου δεν συνιστά λόγο διακοπής, ακύρωσης ή αναβολής του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.**

**7. Προτού προβούν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, οι αναθέτουσες αρχές διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών σύμφωνα με το επιλεγμένο ή τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης.**

Οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων να υποβάλουν νέες τιμές ή/και νέες αξίες. Η πρόσκληση περιέχει όλες τις κατάλληλες πληροφορίες για τη σύνδεση τους σε ατομική βάση με το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και προσδιορίζει την ημερομηνία και την ώρα έναρξης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν είναι δυνατόν να αρχίζει προτού παρέλθουν δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την αποστολή των προσκλήσεων.

**8. Όταν γίνεται η ανάθεση με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της προσφοράς του οικείου προσφέροντος, η οποία γίνεται σύμφωνα με τη στάθμιση που προβλέπεται στο άρθρο 20 του π.δ. 118/2007. Στην πρόσκληση αναφέρεται επίσης ο μαθηματικός τύπος, βάσει του οποίου καθορίζεται κατά τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, η αυτόματη κατάταξη σε συνάρτηση με τις νέες υποβαλλόμενες τιμές ή/και τις νέες αξίες. Ο μαθηματικός αυτός τύπος εκφράζει τη σχετική στάθμιση του κάθε κριτήριου που έχει επιλεγεί για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, όπως η στάθμιση αυτή αναφέρεται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Προς τούτο, οι εν δεχόμενες διακυμάνσεις («ψαλίδες») πρέπει να εκφράζονται εκ των προτέρων με συγκεκριμένες τιμές.**

Στην περίπτωση που επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, πρέπει να προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε εναλλακτική προσφορά.

**9. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν συνεχώς και αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τις πληροφορίες εκείνες που τους δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την αντίστοιχη κατάταξη τους. Μπορούν επίσης να γνωστοποιούν και άλλες πληροφορίες σχετικά με άλλες τιμές ή αξίες που υποβάλλονται, υπό τον όρο ότι αυτό προβλέπεται στη διακήρυξη. Μπορούν ακόμη, ανά πάσα στιγμή, να ανακοινώνουν τον αριθμό των συμμετεχόντων σε κάθε φάση του πλειστηριασμού. Αντιθέτως, δεν επιτρέπεται απολύτως να γνωστοποιούν την ταυτότητα των προσφερόντων, κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.**

Τη διαδικασία του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού μπορεί να παρακολουθεί η Επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού ή ειδική προς τούτο οριζόμενη ομάδα η οποία συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου.

**10. Οι αναθέτουσες αρχές περατώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό σύμφωνα με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:**

**α) Επισημαίνουν, στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό, την ημερομηνία και την ώρα λήξης της διαδικασίας.**

**β) Όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που να ανταποκρίνονται στις απαίτησεις σχετικά με τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις. Στην περίπτωση αυτή, οι αναδέτουσες αρχές προσδιορίζουν στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό, την προθεσμία που θα τηρήσουν μετά την παραλαβή της τελευταίας υποβολής προτού περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό.**

**γ) Όταν οι φάσεις του πλειστηριασμού, όπως καθορίζονται στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό, έχουν όλες πραγματοποιηθεί.**

**Όταν οι αναδέτουσες αρχές αποφασίζουν να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, σύμφωνα με το σημείο γ', ενδεχομένως σε συνδυασμό με το σημείο β', η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό προσδιορίζει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.**

**11. Μετά την περάτωση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναδέτουσες αρχές αναδέτουν τη σύμβαση σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης του διαγωνισμού, σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.**

**12. Οι αναδέτουσες αρχές δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό ή να τροποποιεί το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό έχει καθορισθεί στη διακήρυξη του διαγωνισμού.**

#### Άρθρο 22Γ

(Κεντρικές Αρχές Προμηθειών)

**Το άρθρο 17 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/EK «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών»», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/EK της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005 (Α' 64) εφαρμόζεται και στην προμήθεια αγαθών, των οποίων η προϋπολογισθείσα δαπάνη είναι κατώτερη των εκάστοτε ισχυόντων κοινοτικών ορίων.**

#### Άρθρο 22Δ

**Ηλεκτρονικές Δημόσιες Συμβάσεις**

**Οι διατάξεις των άρθρων 27 και 36 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/EK «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών»», όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2005/51/EK της Επιτροπής και την Οδηγία 2005/75/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 2005 (Α' 64) εφαρμόζονται και για όλες τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις προμήθειας αγαθών των οποίων η προϋπολογισθείσα δαπάνη είναι κατώτερη των εκάστοτε ισχυόντων κοινοτικών ορίων.**

#### Άρθρο 22Ε

**Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα**

**Η εκτέλεση συμβάσεων προμηθειών μπορεί να πραγματοποιείται στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενων θέσεων εργασίας, όταν η πλειοψηφία των ενδιαφερόμενων εργαζομένων είναι άτομα με ειδικές ανάγκες, τα οποία λόγω της φύσης ή βαρύτητας των ειδικών αναγκών τους δεν μπορούν να ασκήσουν επαγγελματική δραστηριότητα υπό κανονικές συνθήκες. Στην περίπτωση αυτή, η προκήρυξη του διαγωνισμού θα πρέπει να μνημονεύει την παρούσα διάταξη.**

#### Άρθρο 23

## **Ανακοίνωση κατακύρωσης - ανάθεσης**

**1. Στον προμηθευτή στον οποίο έγινε κατακύρωση ή ανάθεση προμήθειας, αποστέλλεται σχετική ανακοίνωση που περιλαμβάνει τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία.:**

**α. Το προς προμήθεια είδος.**

**β. Την ποσότητα.**

**γ. Την τιμή.**

**δ. Τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υλικό.**

**ε. Τη συμφωνία της κατακύρωσης ή της ανάθεσης με τους όρους της διακήρυξης και της πρόσκλησης καθώς και με το σχέδιο σύμβασης που έχει επισυναφθεί στη διακήρυξη.**

**2. Με την ανακοίνωση η σύμβαση θεωρείται ως συναφθείσα, το δε έγγραφο της σύμβασης που ακολουθεί έχει αποδεικτικό μόνο χαρακτήρα.**

**3. Ο Προμηθευτής στον οποίο κατακυρώθηκε ή ανατέθηκε η προμήθεια, υποχρεούται να προσέλθει σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της ανακοίνωσης, για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, προσκομίζοντας και την προβλεπόμενη εγγύηση καλής εκτέλεσης αυτής. Ο προμηθευτής μπορεί να προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης το αργότερο μέσα σε 15 ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της ανακοίνωσης. Στην περίπτωση όμως αυτή ο χρόνος παράδοσης των υλικών αρχίζει να υπολογίζεται μετά από 10 ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της ανακοίνωσης. Τούτο δεν ισχύει, στην περίπτωση που ο χρόνος παράδοσης των υλικών αρχίζει να υπολογίζεται από την ημερομηνία αναγγελίας της σχετικής πίστωσης. Εφόσον η σύμβαση υπογράφεται πριν από την λήξη της προθεσμίας των 10 ημερών που αναφέρεται παραπάνω, ο χρόνος παράδοσης των υλικών υπολογίζεται από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης.**

**4. Εάν η κατακύρωση ή η ανάθεση γίνεται σε αλλοδαπό προμηθευτή η ανακοίνωση απευθύνεται στον εκπρόσωπο του στην Ελλάδα, εάν υπάρχει, σε αντίθετη περίπτωση αποστέλλεται σχετική τηλεομοιοτυπία στον αλλοδαπό προμηθευτή. Στην περίπτωση που η πληρωμή στον προμηθευτή προβλέπεται να γίνει με άνοιγμα**

**πίστωσης, η εγγύηση καλής εκτέλεσης μπορεί να κατατεθεί στον ανταποκριτή της Τράπεζας της Ελλάδος στο εξωτερικό, η δε εγγύηση συμμετοχής παραμένει σε ισχύ και αποδεσμεύεται μετά την κατάθεση και αποδοχή της εγγύησης καλής εκτέλεσης.**

**5. Εάν ο προμηθευτής στον οποίο έγινε η ανακοίνωση, δεν προσήλθε να υπογράψει την σύμβαση, κηρύσσεται έκπτωτος με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για την διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 34 του παρόντος.**

**Άρθρο 24**

**Συμβάσεις**

**1. Μετά την ανακοίνωση κατακύρωσης ή ανάθεσης υπογράφεται και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη η σύμβαση το κείμενο της οποίας επισυνάφθηκε στη διακήρυξη. Η Υπηρεσία συμπληρώνει στο κείμενο της σύμβασης τα στοιχεία της προσφοράς του προμηθευτή με την οποία συμμετείχε αυτός στον διαγωνισμό και η οποία προσφορά έγινε αποδεκτή με την κατακύρωση του διαγωνισμού σε αυτόν. Δεν χωρεί**

οποιαδήποτε διαπραγμάτευση στο κείμενο της σύμβασης που επισυνάφθηκε στην διακήρυξη του διαγωνισμού, ούτε καθ' οιονδήποτε τρόπο τροποποίηση ή συμπλήρωση της προσφοράς του προμηθευτή.

2. Η σύμβαση περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της προμήθειας και τουλάχιστον τα εξής:

α. Τον τόπο και χρόνο υπογραφής της σύμβασης.

β. Τα συμβαλλόμενα μέρη.

γ. Τα προς προμήθεια υλικά και την ποσότητα.

δ. Την τιμή.

ε. Τον τόπο, τρόπο και χρόνο παράδοσης των υλικών.

στ. Τις Τεχνικές προδιαγραφές των υλικών.

ζ. Τις προβλεπόμενες Εγγυήσεις.

η. Τις προβλεπόμενες ρήτρες.

θ. Τον τρόπο επίλυσης των τυχόν διαφορών, ι. Τον τρόπο και χρόνο πληρωμής,

ια. Τον τρόπο αναπροσαρμογής του συμβατικού τιμήματος, εφόσον προβλέπεται αναπροσαρμογή.

3. Το κείμενο της σύμβασης κατισχύει κάθε άλλου κειμένου στο οποίο τούτο στηρίζεται, όπως προσφορά, διακήρυξη και απόφαση κατακύρωσης ή ανάθεσης, εκτός κατάδηλων σφαλμάτων ή παραδρομών.

4. Σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις, εφόσον συμφωνήσουν προς τούτο και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και υπό την προϋπόθεση ότι η τροποποίηση προβλέπεται από συμβατικό όρο, μπορεί να τροποποιείται η σύμβαση, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου. Η απόφαση της διοίκησης με την οποία συναίνει στην τροποποίηση, δύναται να προσβληθεί από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

5. Η σύμβαση θεωρείται ότι εκτελέστηκε όταν:

α. Παραδόθηκε ολόκληρη η ποσότητα ή, σε περίπτωση διαιρετού υλικού, εάν η ποσότητα που παραδόθηκε υπολείπεται της συμβατικής, κατά μέρος που κρίνεται ως ασήμαντο από το αρμόδιο όργανο.

β. Παραλήφθηκε οριστικά ποσοτικά και ποιοτικά η ποσότητα που παραδόθηκε.

γ. Έγινε η αποπληρωμή του συμβατικού τιμήματος, αφού προηγουμένως επιβλήθηκαν τυχόν κυρώσεις ή εκπτώσεις.

δ. Εκπληρώθηκαν και οι τυχόν λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και αποδεσμεύθηκαν οι σχετικές Εγγυήσεις κατά τα προβλεπόμενα από τη σύμβαση.

1. Οι Εγγυήσεις εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχουν σύμφωνα με τα ισχύοντα το δικαίωμα αυτό. Τα αντίστοιχα έγγραφα των εγγυήσεων, αν δεν είναι διατυπωμένα στην Ελληνική, θα συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση.
2. Με την εγγυητική επιστολή - που αποτελεί αυτοτελή σύμβαση το πιστωτικό ίδρυμα αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει ορισμένο ποσό μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο απευθύνεται, χωρίς να μπορεί να ερευνά, ούτε αν πράγματι υπάρχει ή αν είναι νόμιμη η απαίτηση (κύρια οφειλή).
3. Οι κατωτέρω αναφερόμενες Εγγυήσεις πρέπει να περιλαμβάνουν καταρχήν:

  - α. Την ημερομηνία έκδοσης.
  - β. Τον εκδότη.
  - γ. Την υπηρεσία προς την οποία απευθύνεται.
  - δ. Τον αριθμό της εγγύησης.
  - ε. Το ποσόν που καλύπτει η εγγύηση.
  - στ. Την πλήρη επωνυμία και τη διεύθυνση του προμηθευτή υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση.
- ζ. Τους όρους ότι:

  - I. Η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτείται της ένστασης της διζήσεως
  - II. Το ποσόν της εγγύησης τηρείται στην διάθεση της Υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό και όταν καταβληθεί ολικά ή μερικά μέσα σε τρεις (3) ημέρες μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση.
  - III. Σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγύησης, το ποσόν της κατάπτωσης υπόκειται σε πάγιο τέλος χαρτοσήμου
  - IV. Ο εκδότης της εγγύησης υποχρεούται να προβεί στην παράταση της ισχύος της εγγύησης ύστερα από έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας, που όταν υποβληθεί πριν από την ημερομηνία λήξης της εγγύησης.
4. Εγγύηση συμμετοχής στον διαγωνισμό.

  - α. Η εγγύηση αυτή εκδίδεται υπέρ του συμμετέχοντος για ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 5%, επί της συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης, με ΦΠΑ
  - β. Όταν ο διαγωνισμός αφορά υλικά και επιτρέπεται από την διακήρυξη η προσφορά μερικών από αυτά, γίνεται δεκτή προσφορά και στην περίπτωση που η εγγύηση δεν καλύπτει το προβλεπόμενο ποσοστό της αξίας όλων των προσφερομένων υλικών, αρκεί αυτή να καλύπτει το ποσοστό που αναλογεί στην προϋπολογιζόμενη αξία του ελάχιστου αριθμού υλικών που προβλέπεται από την διακήρυξη, η δε κατακύρωση περιορίζεται στα υλικά που καλύπτονται από την εγγύηση.
  - γ. Η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει εκτός των προϋποθέσεων της παρ. 3 και τα ακόλουθα:

    - I. Την σχετική διακήρυξη, την ημερομηνία διαγωνισμού και τα προς προμήθεια υλικά.

**II. Την ημερομηνία λήξης της ισχύος της εγγύησης.** (Η εγγύηση πρέπει να ισχύει τουλάχιστον επί ένα μήνα μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς που ζητά η διακήρυξη).

**δ. Αναγκαία στοιχεία της εγγύησης συμμετοχής κατά την υποθολή της με την προσφορά είναι:**

- (1) η ανάληψη υποχρέωσης από το πιστωτικό ίδρυμα να καταβάλει ορισμένο ποσό μετά από απλή έγγραφη ειδοποίηση εκείνου προς τον οποίο και απευθύνεται
- (2) ο αριθμός της διακήρυξης
- (3) το ποσόν που καλύπτει η εγγύηση
- (4) η ημερομηνία έκδοσης της
- (5) τα στοιχεία του προμηθευτή υπέρ του οποίου εκδίδεται.

**Τυχόν ελλείψεις της εγγύησης συμμετοχής πέραν των αναγκαίων στοιχείων μπορούν να καλύπτονται εκ των υστέρων εντός προθεσμίας 5 ημερών από την έγγραφη ειδοποίηση του προμηθευτή από την Υπηρεσία.**

**5. Εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης.**

**α. Ο προμηθευτής στον οποίο έγινε η κατακύρωση ή η ανάθεση, υποχρεούται να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης, το ύψος της οποίας αντιστοιχεί σε ποσοστό 10% της συνολικής συμβατικής αξίας, χωρίς τον ΦΠΑ.**

**β. Η εγγύηση κατατίθεται προ ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.**

**γ. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης περιλαμβάνει εκτός των προϋποθέσεων της παρ. 3 και τα ακόλουθα:**

**(I) Τον αριθμό της σχετικής σύμβασης και τα προς προμήθεια υλικά.**

**(II) Την ημερομηνία λήξης της ισχύος της εγγύησης.** Ο χρόνος ισχύος της εγγύησης πρέπει να είναι μεγαλύτερος από τον συμβατικό χρόνο φόρτωσης ή παράδοσης, κατά τον χρόνο που με βάση τη σύμβαση ο αγοραστής υποχρεούται να παραλάβει τα υλικά πλέον δύο (2) μήνες ή μεγαλύτερος εφόσον αυτό ορίζεται από τη διακήρυξη.

**6. Εγγύηση προκαταβολής.**

**α. Με την υπογραφή της σύμβασης και εφόσον προβλέπεται απ` αυτήν, χορηγείται στον προμηθευτή προκαταβολή σε ποσοστό μέχρι 50% της συνολικής συμβατικής αξίας, χωρίς ΦΠΑ.** Η προκαταβολή είναι έντοκη από της καταβολής, επιβαρυνόμενη με το ύψος επιτοκίου που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών βάσει των διατάξεων του άρθρου 84 του ν. 2362/95 και χορηγείται με κατάθεση ισόποσης εγγύησης. Το ποσό της προκαταβολής που χορηγείται και ο τόκος που αντιστοιχεί σε αυτήν μέχρι την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του υλικού από τον φορέα συμφηφίζεται κατά την εξόφληση της συμβατικής αξίας ή της αξίας κάθε τμηματικής παράδοσης.

**β. Η εγγύηση προκαταβολής περιλαμβάνει και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στις**

**7. Εγγύηση συμμετοχής που αφορά τον προμηθευτή στον οποίο κατακυρώθηκε ή ανατέθηκε η προμήθεια, επιστρέφεται μετά την κατάθεση της προβλεπόμενης εγγύησης καλής εκτέλεσης και μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης.** Οι Εγγυήσεις των λοιπών προμηθευτών που έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό επιστρέφονται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την ημερομηνία οριστικής ανακοίνωσης της κατακύρωσης ή ανάθεσης.

**Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στους συμμετέχοντες στην περίπτωση απόρριψης της προσφοράς και εφόσον δεν έχει ασκηθεί ένδικο μέσο ή έχει εκπνεύσει άπρακτη η προθεσμία άσκησης ένδικων μέσων ή παραίτησης από αυτά.**

**8. Οι Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης της σύμβασης και προκαταβολής επιστρέφονται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του υλικού και ύστερα από την εκκαθάριση των τυχών απαιτήσεων από τους δύο συμβαλλόμενους. Σε περίπτωση που το υλικό είναι διαιρετό και η παράδοση γίνεται, σύμφωνα με την σύμβαση, τμηματικά, οι Εγγυήσεις αποδεσμεύονται σταδιακά, κατά ποσόν που αναλογεί στην αξία του μέρους της ποσότητας που παραλήφθηκε οριστικά. Για την σταδιακή αποδέσμευση των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης και προκαταβολής απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά την αντιμετώπιση, κατά τα προβλεπόμενα, των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου.**

**9. Εγγύηση συμμετοχής και καλής εκτέλεσης δεν απαιτείται στον πρόχειρο διαγωνισμό.**

**10. Εγγύηση συμμετοχής μπορεί να ζητηθεί και στις προμήθειες με τις διαδικασίες της διαπραγμάτευσης (εξαιρετική ή απευθείας ανάθεση).**

**11. Στην περίπτωση ένωσης προμηθευτών οι Εγγυήσεις περιλαμβάνουν και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των μελών της ένωσης.**

**12. Εφόσον από τη διακήρυξη προβλέπεται εγγύηση καλής λειτουργίας, ο προμηθευτής υποχρεούται να καταδέσει χρηματική εγγύηση πριν από την έναρξη του χρόνου καλής λειτουργίας ή διατήρησης. Η αξία, ο χρόνος ισχύος και κάθε ειδικότερος όρος της εγγύησης καθορίζονται στη διακήρυξη.**

**13. Έντοκα γραμμάτια Δημοσίου.**

**α. Οι τίτλοι των εντόκων γραμματίων ή των ομολόγων του Δημοσίου γίνονται δεκτοί στην ονομαστική τους αξία, ως εγγύηση συμμετοχής στους διαγωνισμούς.**

**β. Σε περίπτωση που συντρέχουν οι οριζόμενες από το παρόν Π. Δ/γμα περιπτώσεις κατάπτωσης της εγγύησης συμμετοχής, γίνεται εκποίηση των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου στην αξία που αντιπροσωπεύουν κατά τον χρόνο της εκποίησης τους.**

**γ. Η επιστροφή των εντόκων γραμματίων ή των ομολόγων του Δημοσίου γίνεται με παραλαβή τούτων από τον δικαιούχο ή εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του με την υπογραφή σχετικού αποδεικτικού παραλαβής.**

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

### ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

#### Άρθρο 26

##### Χρόνος φόρτωσης ή παράδοσης υλικών

- 1. Ο προμηθευτής υποχρεούται να παραδίδει το υλικό μέσα στα χρονικά όρια και με τον τρόπο που ορίζει η σύμβαση.**
- 2. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου, που πρέπει να αιτιολογείται, ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης**

- παράδοσης των υλικών μπορεί σε αντικειμενικά δικαιολογημένες περιπτώσεις, να παρατείνεται μέχρι το ί αυτού, ύστερα από σχετικό αίτημα του προμηθευτή που υποβάλλεται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη του συμβατικού χρόνου. Σε περίπτωση που ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης δεν είναι μεγαλύτερος από τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες μπορεί με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου, να παρατείνεται μέχρι το αυτού. Εάν λήξει ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης, χωρίς να υποβληθεί εγκαίρως αίτημα παράτασης ή, εάν λήξει ο παραταθείς, κατά τα ανωτέρω, χρόνος, χωρίς να παραδοθεί το υλικό, ο προμηθευτής κηρύσσεται έκπτωτος.

3. Ο προμηθευτής υποχρεούται να ειδοποιεί την Υπηρεσία που εκτελεί την προμήθεια, την αποθήκη υποδοχής των υλικών και την επιτροπή παραλαβής, για την ημερομηνία που προτίθεται να παραδώσει το υλικό, τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες νωρίτερα.

4. Μετά από κάθε προσκόμιση υλικού στην αποθήκη υποδοχής τούτων, ο προμηθευτής υποχρεούται να υποβάλει στην Υπηρεσία αποδεικτικό, θεωρημένο από τον υπεύθυνο της αποθήκης, στο οποίο αναφέρεται η ημερομηνία προσκόμισης, το υλικό, η ποσότητα και ο αριθμός της σύμβασης σε εκτέλεση της οποίας προσκομίστηκε.

5. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για την διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης των υλικών μπορεί να μετατίθεται. Μετάθεση επιτρέπεται μόνο όταν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή άλλοι ιδιαιτέρως σοβαροί λόγοι που καθιστούν αντικειμενικώς αδύνατη την εμπρόθεσμη παράδοση των συμβατικών ειδών. Στις περιπτώσεις μετάθεσης του συμβατικού χρόνου φόρτωσης - παράδοσης, δεν επιβάλλονται κυρώσεις.

#### Άρθρο 27

##### Παραλαβή υλικών

1. Η παραλαβή των υλικών γίνεται από επιτροπές.

2. Κατά τη διαδικασία παραλαβής των υλικών καλείται να παραστεί, εφόσον το επιθυμεί ο προμηθευτής και διενεργείται ποσοτικός και ποιοτικός έλεγχος. Η σύμβαση μπορεί να προβλέπει ότι ο ποιοτικός έλεγχος γίνεται με ένα ή περισσότερους από τους τρόπους που περιγράφονται εδώ:

α. Με μακροσκοπική εξέταση.

β. Με χημική ή μηχανική εξέταση (εργαστηριακή εξέταση).

γ. Με πρακτική δοκιμασία

δ. Με όλους ή με όσους από τους παραπάνω τρόπους χρειάζεται, ανάλογα με το προς προμήθεια υλικό ή και με οποιοδήποτε άλλο ενδεικνυόμενο τρόπο, κατά την κρίση της επιτροπής παραλαβής, εφόσον ο τρόπος αυτός προβλέπεται από τη σύμβαση.

3. Σε περίπτωση που η σύμβαση προβλέπει μόνο μακροσκοπική εξέταση, συντάσσεται από την επιτροπή παραλαβής οριστικό πρωτόκολλο (παραλαβής ή απόρριψης) μετά τη διενέργεια του μακροσκοπικού ελέγχου. Όταν η σύμβαση προβλέπει, εκτός από την μακροσκοπική εξέταση και άλλους ελέγχους (όπως χημική εξέταση, μηχανική εξέταση, πρακτική δοκιμασία) συντάσσεται από την επιτροπή παραλαβής, εκτός από το πρωτόκολλο μακροσκοπικού ελέγχου και δειγματοληψίας και οριστικό πρωτόκολλο (παραλαβής ή απόρριψης) μετά τα αποτελέσματα των ελέγχων τούτων. Εάν, λόγω της φύσης του είδους, όλοι οι προβλεπόμενοι από την σύμβαση έλεγχοι γίνονται από την επιτροπή παραλαβής και δεν μεσολαβούν εργαστηριακοί και λοιποί έλεγχοι για την σύνταξη του οριστικού πρωτοκόλλου, τούτο

συντάσσεται από την επιτροπή χωρίς να προηγηθεί σύνταξη πρωτοκόλλου μακροσκοπικού ελέγχου και δειγματοληψίας.

4. Σε περίπτωση που η επιτροπή παραλαβής απορρίψει το υλικό, αναφέρει στο σχετικό πρωτόκολλο τις παρεκκλίσεις που παρουσιάζει τούτο από τους όρους της σύμβασης και τους λόγους της απόρριψης και γνωματεύει αν το υλικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Υπό την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 3 του παρόντος, εφόσον κριθεί από το αρμόδιο όργανο ότι οι παρεκκλίσεις του υλικού δεν επηρεάζουν την καταλληλότητα του και μπορεί να χρησιμοποιηθεί, με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορεί να εγκριθεί η παραλαβή του υλικού που απορρίφθηκε από την επιτροπή παραλαβής, με έκπτωση επί της συμβατικής τιμής. Ύστερα από την απόφαση αυτή η επιτροπή παραλαβής υποχρεούται να προβεί στην παραλαβή του υλικού και να συντάξει σχετικό πρωτόκολλο παραλαβής σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην απόφαση. Εάν το υλικό απορρίπτεται από την επιτροπή παραλαβής λόγω παρεκκλίσεων που διαπιστώθηκαν κατά τον μακροσκοπικό έλεγχο, η επιτροπή δεν προβαίνει στη λήψη και αποστολή δειγμάτων και αντιδειγμάτων για άλλους περαιτέρω ελέγχους. Τα παραπάνω δείγματα λαμβάνονται και αποστέλλονται προς έλεγχο, στην περίπτωση που με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης εγκρίθηκε η μακροσκοπική παραλαβή υλικού που απορρίφθηκε από την επιτροπή παραλαβής, λόγω παρεκκλίσεων που διαπιστώθηκαν κατά το μακροσκοπικό έλεγχο.

Στην περίπτωση αυτή το οριστικό πρωτόκολλο (παραλαβής ή απόρριψης) συντάσσεται μετά τα αποτελέσματα του ελέγχου των δειγμάτων. Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 3, με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, μπορεί να εγκριθεί η παραλαβή υλικού για το οποίο η επιτροπή παραλαβής εξέδωσε οριστικό πρωτόκολλο απόρριψης, στο οποίο αναφέρει παρεκκλίσεις από τους όρους της σύμβασης, με έκπτωση.

5. Σε δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής παραπέμπονται για επανεξέταση περιπτώσεις υλικών που απορρίφθηκαν ή κρίθηκαν παραληπτέα παρά τις αποκλίσεις που διαπιστώθηκαν κατά τον μακροσκοπικό έλεγχο ή τους άλλους ελέγχους που διενέργησε η πρωτοβάθμια επιτροπή παραλαβής. Η παραπομπή κατά τα ανωτέρω γίνεται ύστερα από σχετικό αίτημα του προμηθευτή ή αυτεπάγγελτα από την Υπηρεσία. Η δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής προβαίνει, σε όλους τους προβλεπόμενους από τη σύμβαση ελέγχους και συντάσσει σχετικό πρωτόκολλο παραλαβής ή απόρριψης. Σε περίπτωση που η σύμβαση προβλέπει και συντάσσει σχετικό πρωτόκολλο παραλαβής ή απόρριψης. Σε περίπτωση που η σύμβαση προβλέπει εκτός από τον μακροσκοπικό έλεγχο και άλλους ελέγχους, η επιτροπή, εάν το υλικό κρίνεται απ' αυτήν εκτός από τον μακροσκοπικό έλεγχο, λαμβάνει και αποστέλλει, προς διενέργεια των περαιτέρω παραληπτέο με βάση τον μακροσκοπικό έλεγχο, λαμβάνει και αποστέλλει, προς διενέργεια των περαιτέρω ελέγχων, τα προβλεπόμενα δείγματα και αντιδειγμάτα. Στην περίπτωση που το υλικό κρίνεται από την επιτροπή παραλαβής απορριπτέο με βάση τον μακροσκοπικό έλεγχο, δεν προβαίνει σε δειγματοληψία και επιτροπή παραλαβής απορριπτέο με βάση τον μακροσκοπικό έλεγχο, δεν προβαίνει σε δειγματοληψία και στους τυχόν περαιτέρω προβλεπόμενους ελέγχους. Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 3, εφόσον κριθεί από το αρμόδιο όργανο ότι οι παρεκκλίσεις αυτές του υλικού δεν επηρεάζουν την καταλληλότητα του και μπορεί να χρησιμοποιηθεί, με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορεί να εγκριθεί η παραλαβή του υλικού που απορρίφθηκε από την επιτροπή παραλαβής, με έκπτωση επί της συμβατικής παραλαβής υλικού σε δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής, υποβάλλεται από τον προμηθευτή, μέσα σε ανατρεπτική προσθεσμία είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής απόφασης. Τα έξοδα της δευτεροβάθμιας επιτροπής παραλαβής, θαρύνουν τον προμηθευτή, εφόσον τα είδη απορριφθούν οριστικά ή παραληφθούν με έκπτωση, αναχάρτητα εάν η ανάθεση για επανεξέταση γίνεται μετά από αίτημα του προμηθευτή ή αυτεπάγγελτα. Τα έξοδα αυτά καταλογίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και εκπίπτονται από το λαθείν του προμηθευτή ή εισιτράπτονται από την εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης ή με βεβαίωση μέσω του δημοσίου ταμείου.

6. Τα πρωτόκολλα που συντάσσονται από τις επιτροπές παραλαβής, πρωτοβάθμιες ή δευτεροβάθμιες, κοινοποιούνται υποχρεωτικά και στους προμηθευτές.

7. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, μπορεί να παραπέμπεται δειγματοληπτικά για επανεξέταση υλικό σε επιτροπή παραλαβής που συγκροτείται προς τούτο, ακόμη και στην περίπτωση που παραλήφθηκε

οριστικά από την πρωτοβάθμια επιτροπή παραλαβής. Στην περίπτωση αυτή ισχύουν για το Δημόσιο και για τον προμηθευτή τα αναφερόμενα στην παραπάνω παράγραφο 5.

8. Τα υπό προμήθεια υλικά μπορούν να τεθούν σε επιχειρησιακή εκμετάλλευση μόνο μετά την οριστική παραλαβή τους από τον φορέα.

9. Οι ανωτέρω διαδικαστικές πράξεις εφαρμόζονται και στους φορείς που εκτελούν τις προμήθειες τους με βάση τον παρόντα κανονισμό, οι δε σχετικές αποφάσεις εκδίδονται από τον αρμόδιο Υπουργό ή το αρμόδιο για την διοίκηση του φορέα οργάνου.

#### Άρθρο 28

##### Χρόνος παραλαβής υλικών

1. Η παραλαβή των υλικών και η έκδοση των σχετικών πρωτοκόλλων παραλαβής πραγματοποιείται μέσα στον καθοριζόμενο από την σύμβαση χρόνο.

2. Σε περίπτωση που η σύμβαση προβλέπει μόνο μακροσκοπική εξέταση ή και άλλους ελέγχους που διενεργούνται από την ίδια την επιτροπή ή και ελέγχους που διενεργούνται από άλλα όργανα (όπως εργαστήρια, δοκιμαστήρια) που ανήκουν στον φορέα, ο συμβατικός χρόνος παραλαβής αρχίζει από την ημερομηνία πραγματικής προσκόμισης του υλικού. Σε περίπτωση που η σύμβαση προβλέπει, εκτός από μακροσκοπική εξέταση και άλλους ελέγχους που διενεργούνται από άλλα όργανα που δεν ανήκουν στον φορέα, ο συμβατικός χρόνος παραλαβής αρχίζει από την ημερομηνία πραγματικής προσκόμισης του υλικού, χωρίς να υπολογίζεται σε αυτόν το χρονικό διάστημα από την αποστολή των δειγμάτων για έλεγχο, μέχρι την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου στην Επιτροπή. Εφόσον ο προμηθευτής δεν τηρήσει την υποχρέωση της παραγράφου 3, του άρθρου 26 του παρόντος, ο συμβατικός χρόνος παραλαβής αρχίζει από την ημερομηνία που η επιτροπή παραλαβής είναι σε θέση να προβεί στην διαδικασία παραλαβής.

3. Εάν η παραλαβή των υλικών και η σύνταξη του σχετικού πρωτοκόλλου δεν πραγματοποιηθεί από την επιτροπή παραλαβής μέσα στον οριζόμενο από τη σύμβαση χρόνο, θεωρείται ότι η παραλαβή συντελέσθηκε αυτοδίκαια, με κάθε επιφύλαξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου και εκδίδεται προς τούτο σχετική απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, με βάση μόνο το θεωρημένο από την Υπηρεσία που παραλαμβάνει τα υλικά αποδεικτικό προσκόμισης τούτων, σύμφωνα δε με την απόφαση αυτή η αποθήκη του φορέα εκδίδει δελτίο εισαγωγής του υλικού και εγγραφής του στα βιβλία της, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η πληρωμή του προμηθευτή.

4. Ανεξάρτητα από την, κατά τα ανωτέρω, αυτοδίκαιη παραλαβή και την πληρωμή του προμηθευτή, πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενοι από την σύμβαση έλεγχοι από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, στην οποία δεν μπορεί να συμμετέχουν ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής που δεν πραγματοποίησε την παραλαβή στον προβλεπόμενο από την σύμβαση χρόνο. Σε αυτή την περίπτωση όταν :

α. το υλικό κρίνεται απορριπτέο, ο προμηθευτής υποχρεούται να το αντικαταστήσει σύμφωνα με το άρθρο 33 του παρόντος, άλλως υπόκειται στις προβλεπόμενες σχετικές κυρώσεις.

β. το υλικό παρουσιάζει αποκλίσεις από τους όρους της σύμβασης, κρίνεται, όμως, παραληπτέο, ο προμηθευτής υποχρεούται να προβεί στην αποκατάσταση τούτων, εφόσον είναι δυνατόν, ή στην καταβολή ποσού που αντιστοιχεί σε έκπτωση επί της συμβατικής τιμής, εφόσον αποφασισθεί παραλαβή με έκπτωση.

Και στις δύο περιπτώσεις εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου. Η παραπάνω επιτροπή παραλαβής προβαίνει σε όλες τις διαδικασίες παραλαβής που προβλέπονται από την σύμβαση και συντάσσει σχετικό πρωτόκολλο, η δε αμοιβή των

μετασχόντων σε αυτή και τυχόν άλλα έξοδα βαρύνουν τον φορέα για τον οποίο προορίζονται τα υλικά. Οποιαδήποτε ενέργεια που τυχόν έγινε από την αρχική επιτροπή παραλαβής, δεν λαμβάνεται υπόψη.

5. Τα παραπάνω ισχύουν και για τους φορείς που εκτελούν τις προμήθειες τους με βάση τον παρόντα Κανονισμό, οι δε σχετικές αποφάσεις εκδίδονται από τον αρμόδιο Υπουργό ή το αρμόδιο για την διοίκηση του φορέα οργάνου.

#### Άρθρο 29

##### Ναύλωση - Ασφάλιση

1. Στην περίπτωση που η προμήθεια πραγματοποιείται με τον όρο παράδοσης FOB - FOT, η επιλογή του μεταφορικού μέσου γίνεται με μέριμνα και δαπάνη του αγοραστή. Ο προμηθευτής μετά την υπογραφή της σύμβασης υποχρεούται να ζητήσει από τον αγοραστή έγγραφες οδηγίες σχετικά με τη μεταφορά του υλικού. Στις άλλες περιπτώσεις η επιλογή του μεταφορικού μέσου γίνεται με μέριμνα και δαπάνη του προμηθευτή με τους εξής περιορισμούς:

α. Δεν επιτρέπεται η μεταφόρτωση σε ενδιάμεσους σταθμούς ή λιμάνια χωρίς συγκατάθεση του αγοραστή.

β. Εφόσον το μεταφορικό μέσο είναι πλοίο, τούτο υπόκειται στους όρους και συμφωνίες της CLASSIFICATION CLAUSES.

Επίσης, η φόρτωση γίνεται μέσα στα κύτη και όχι στο κατάστρωμα του πλοίου εκτός αν άλλως κρίνει ο αγοραστής. Τυχόν επασφάλιστρα λόγω ηλικίας του πλοίου, η από οποιαδήποτε άλλη αιτία, βαρύνουν τον προμηθευτή, όταν η προμήθεια γίνεται με τον όρο παράδοσης CIF.

2. Στην περίπτωση που η προμήθεια πραγματοποιείται με όρο κατά τον οποίο η ασφάλιση γίνεται με μέριμνα και δαπάνη του προμηθευτή, αυτή ανατίθεται σε ασφαλιστική εταιρεία και καλύπτει κινδύνους επιλογής του αγοραστή, ανάλογα με την φύση του εμπορεύματος, τα περιστατικά του ταξιδιού, τη συσκευασία και λοιπούς συναφείς παράγοντες οι οποίοι ορίζονται στη σχετική σύμβαση. Εκτός από τους παραπάνω κινδύνους, καλύπτονται και κίνδυνοι όπως πολέμου, απεργιών, στάσεων, πολιτικών ταραχών, όπως αυτοί ορίζονται στις ρήτρες του ινστιτούτου των ασφαλιστών Λονδίνου που ισχύουν κάθε φορά.

3. Σε όλες τις περιπτώσεις ασφαλίσεων η έναρξη και η λήξη των ασφαλιζομένων κινδύνων μεταφοράς γίνεται σύμφωνα με την ρήτρα από αποθήκη σε αποθήκη (WAREHOUSE TO WAREHOUSE) περιλαμβανομένης και της παραμονής των εμπορευμάτων στους τελωνειακούς χώρους ή άλλες αποθήκες INTRANSIT του τόπου προορισμού των υλικών, για σαράντα πέντε (45) ημέρες από την άφιξη τους.

4. Η ασφάλιση καλύπτει την αξία CIF του εμπορεύματος πλέον 5%.

#### Άρθρο 30

##### Ανακοίνωση φόρτωσης

1. Ο προμηθευτής αμέσως μετά την φόρτωση των υλικών, υποχρεούται να γνωστοποιήσει στον αγοραστή, με τηλεγράφημα ή τηλετύπημα ή τηλεομοιοτυπία, τα στοιχεία φόρτωσης στα οποία να περιλαμβάνονται τουλάχιστον:

α. Ο αριθμός της σύμβασης και της σχετικής πίστωσης της Τράπεζας της Ελλάδος, αν υπάρχει.

β. Σε περίπτωση που η μεταφορά γίνεται με πλοίο, το όνομα του πλοίου, η εθνικότητα του και η σημαία του.

γ. Ο αριθμός των κιβωτίων, τα επ' αυτών σημεία και αριθμοί, καθώς και η φορτωθείσα ποσότητα και το βάρος (μικτό - καθαρό).

δ. Η πιθανή ημερομηνία άφιξης του μεταφορικού μέσου στον τόπο προορισμού.

2. Εάν ο προμηθευτής παραλείψει ή καθυστερήσει να αποστείλει το ανωτέρω τηλεγράφημα ή τηλετύπημα ή τηλεομοιοτυπία, βαρύνεται με τυχόν έξοδα υπερημεριών και παραμονής σε τελωνειακούς χώρους ή χώρους INTRANSIT των συμβατικών υλικών, από την επομένη της άφιξης του μεταφορικού μέσου μέχρι την παραλαβή τους.

#### Άρθρο 31

##### Ποιοτικός έλεγχος στο εξωτερικό

1. Όταν τα υλικά εισάγονται από το εξωτερικό πριν την φόρτωση τούτων ή κατά το στάδιο κατασκευής τους, ο αγοραστής μπορεί να αναθέσει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί κρατικών προμηθειών, τον ποιοτικό και ποσοτικό έλεγχο σε διεθνές γραφείο ελέγχου. Στην περίπτωση αυτή, η οριστική παραλαβή του υλικού γίνεται στην Ελλάδα από την αρμόδια επιτροπή παραλαβής, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη σύμβαση και τις κείμενες διατάξεις.

2. Έναντι τους διεθνούς γραφείου ελέγχου ο προμηθευτής έχει τις εξής υποχρεώσεις:

α. Να διαθέτει τα απαιτούμενα τεχνικά μέσα και εργατοτεχνικό προσωπικό για μετακίνηση, μετατόπιση, στοιβασία, κλπ. του προς έλεγχο υλικού.

β. Να διαθέτει για την εξακρίβωση της ποιότητας του προς έλεγχο υλικού όσα τεχνικά μέσα έχει στην διάθεση του.

γ. Να έχει συγκεντρωμένα τα υλικά στην ίδια πόλη ή τοποθεσία, άλλως, βαρύνεται με τα πρόσθετα έξοδα του ελέγχου.

δ. Να ενημερώνει τα αρμόδια όργανα του διεθνούς γραφείου ελέγχου, σχετικά με την πορεία εκτέλεσης της παραγγελίας.

ε. Σε περίπτωση απόρριψης των υλικών από το διεθνές γραφείο ελέγχου, ο προμηθευτής βαρύνεται με τα έξοδα που θα προκύψουν από τον απαιτούμενο έλεγχο ή ελέγχους.

3. Εάν δεν προσέλθει έγκαιρα το διεθνές γραφείο ελέγχου για τον έλεγχο του υλικού, ο προμηθευτής υποχρεούται να απευθυνθεί στην αρμόδια Υπηρεσία που εκτελεί την προμήθεια, για να προθεί στις απαραίτητες ενέργειες.

4. Η αξία των δειγμάτων και αντιδειγμάτων του υλικού, όπου τούτο απαιτείται, κατά τον έλεγχο στο εξωτερικό, βαρύνει τον προμηθευτή.

5. Το διεθνές γραφείο ελέγχου υποχρεούται σε περίπτωση που διαπιστωθεί κατά τον έλεγχο ότι το υλικό δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της σύμβασης, να μην εκδώσει το πιστοποιητικό ελέγχου, αλλά να ενημερώσει αμέσως τον αγοραστή, προκειμένου να λάβει οδηγίες για τις περαιτέρω ενέργειες του.

6. Ο αγοραστής, αντί να αναθέσει τον έλεγχο σε διεθνές γραφείο ελέγχου, μπορεί να αποστείλει επιτροπή από εξειδικευμένους υπαλλήλους του δημοσίου τομέα, για τη διενέργεια του ελέγχου στο εξωτερικό. Στην περίπτωση, αυτή η επιτροπή συντάσσει και υποβάλει στον αγοραστή πρακτικό του διενεργηθέντος ελέγχου. Οι υποχρεώσεις του προμηθευτή έναντι της επιτροπής είναι ίδιες με εκείνες προς το διεθνές γραφείο ελέγχου.

## Άρθρο 32

### Κυρώσεις για εκπρόθεσμη φόρτωση - παράδοση

1. Σε περίπτωση που το υλικό φορτωθεί - παραδοθεί ή αντικατασταθεί μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου, όπως διαμορφώθηκε με τυχόν μετάθεση και μέχρι λήξης του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 26 του παρόντος, επιβάλλεται, εκτός των τυχόν προβλεπομένων, κατά περίπτωση, κυρώσεων και πρόστιμο που υπολογίζεται ως εξής:

α. Για καθυστέρηση που περιορίζεται σε χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το 1/4 του μέγιστου προβλεπόμενου από το άρθρο 26 του παρόντος χρόνου παράτασης, ποσοστό 1% επί της συμβατικής αξίας της ποσότητας που παραδόθηκε εκπρόθεσμα.

β. Για καθυστέρηση που περιορίζεται σε χρονικό διάστημα από 1/4 μέχρι το 1/2 του μέγιστου προβλεπόμενου από το άρθρο 26 του παρόντος χρόνου παράτασης, ποσοστό 3% επί της συμβατικής αξίας της ποσότητας που παραδόθηκε εκπρόθεσμα. Εάν κατά τον υπολογισμό του χρόνου παράτασης, των περιπτώσεων α και β προκύπτει κλάσμα ημέρας, θεωρείται ολόκληρη μέρα.

γ. Για καθυστέρηση που υπερβαίνει το παραπάνω 1/2 ποσοστό 5% επί της συμβατικής αξίας της ποσότητας που παραδόθηκε εκπρόθεσμα.

2. Τα παραπάνω, κατά περίπτωση, ποσοστά προστίμων υπολογίζονται επί της συμβατικής αξίας των εκπρόθεσμα παραδοθέντων υλικών, χωρίς τον ΦΠΑ. Εάν τα υλικά που παραδόθηκαν εκπρόθεσμα επηρεάζουν τη χρησιμοποίηση των υλικών που παραδόθηκαν εμπρόθεσμα, το πρόστιμο υπολογίζεται επί της συμβατικής αξίας της συνολικής ποσότητας αυτών.

3. Εφόσον με την απόφαση κήρυξης προμηθευτή εκπτώτου, παρέχεται σε αυτόν η δυνατότητα να παραδώσει τα υλικά μέχρι την προηγούμενη της ημερομηνίας διενέργειας του εις βάρος του προκηρυσσόμενου διαγωνισμού, επιβάλλεται συνολικά πρόστιμο για εκπρόθεσμη παράδοση ίσο με ποσοστό 10% επί της συμβατικής τιμής, ανεξάρτητα από την ημερομηνία παράδοσης μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα. Στην περίπτωση αυτή, ισχύουν και τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο. Εάν ο έκπτωτος παραδώσει τα υλικά, ο εις βάρος του διαγωνισμός ή τα αποτελέσματα αυτού ματαιώνονται, με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του αρμοδίου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από την οριστική παραλαβή των υλικών.

4. Κατά τον υπολογισμό του χρονικού διαστήματος της καθυστέρησης για φόρτωση - παράδοση ή αντικατάσταση των υλικών, με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του αρμοδίου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου, δεν λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που παρήλθε πέραν του εύλογου, κατά τα διάφορα στάδια των διαδικασιών, για το οποίο δεν ευθύνεται ο προμηθευτής και μετατίθεται, αντίστοιχα, ο χρόνος φόρτωσης - παράδοσης.

5. Εφόσον ο προμηθευτής έχει λάβει προκαταβολή, εκτός από το προβλεπόμενο κατά τα ανωτέρω πρόστιμο, καταλογίζεται σε βάρος του και τόκος επί του ποσού της προκαταβολής, που υπολογίζεται από την επόμενη της λήξης του συμβατικού ή μετατεθέντος χρόνου παράδοσης, μέχρι την προσκόμιση του συμβατικού υλικού, με το ισχύον κάθε φορά ανώτατο όριο του ποσοστού του τόκου υπερημερίας.

6. Η είσπραξη του προστίμου και των τόκων επί της προκαταβολής, γίνεται με παρακράτηση από το λαβείν του προμηθευτή ή, σε περίπτωση ανεπάρκειας ή έλλειψης αυτού, με ισόποση κατάπτωση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και προκαταβολής αντίστοιχα, εφόσον ο προμηθευτής δεν καταθέσει το απαιτούμενο ποσό.

7. Σε περίπτωση ένωσης προμηθευτών, το πρόστιμο και οι τόκοι επιβάλλονται αναλογικά σε όλα τα μέλη της ένωσης.

### Άρθρο 33

#### Απόρριψη συμβατικών υλικών - αντικατάσταση

1. Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης ολόκληρης ή μέρους της συμβατικής ποσότητας των υλικών, με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του αρμόδιου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, μπορεί να εγκρίνεται αντικατάσταση της με άλλη, που να είναι σύμφωνη με τους όρους της σύμβασης, μέσα σε τακτή προθεσμία που ορίζεται από την απόφαση αυτή. Σε περίπτωση που η αντικατάσταση γίνεται μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου, η προθεσμία που ορίζεται για την αντικατάσταση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του 1/4 του συνολικού συμβατικού χρόνου ή του 1/2 αυτού, όταν ο συμβατικός χρόνος δεν είναι μεγαλύτερος των 30 ημερών, ο δε προμηθευτής δεν προμηθεύεται ως εκπρόθεσμος και υπόκειται σε κυρώσεις λόγω εκπρόθεσμης παράδοσης. Εάν ο προμηθευτής δεν αντικαταστήσει τα υλικά που απορρίφθηκαν μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε και εφόσον έχει λήξει ο συμβατικός χρόνος, κηρύσσεται έκπτωτος και υπόκειται στις προβλεπόμενες κυρώσεις. Με την απόφαση αυτή καθορίζεται προθεσμία 20 ημερών από την κοινοποίηση της για την παραλαβή των απορριφθέντων υλικών. Εάν η παραλαβή γίνεται μετά την παρέλευση των 5 πρώτων ημερών, επιβάλλεται πρόστιμο στον προμηθευτή 10% επί της αντίστοιχης συμβατικής αξίας. Σε περίπτωση τημηματικών παραδόσεων, τα απορριφθέντα υλικά δεν επιστρέφονται πριν την ολοκλήρωση παράδοσης των υλικών και των υπολοίπων τημηματικών παραδόσεων. Επίσης, σε περίπτωση που ο προμηθευτής κηρύχθηκε έκπτωτος και του χορηγήθηκε δικαίωμα αντικατάστασης, τα απορριφθέντα υλικά δεν επιστρέφονται πριν την παραλαβή των νέων υλικών ή τη λήξη της προθεσμίας για την παράδοση τους. Το παραπάνω πρόστιμο του 10% επιβάλλεται και στην περίπτωση αυτή. Μετά την παρέλευση του εικοσαπέμερου και εφόσον δεν παραληφθούν τα υλικά, πέραν του προστίμου, τα υλικά εκποιούνται ή καταστρέφονται κατά την κρίση του φορέα σύμφωνα με τα ισχύοντα.

2. Η επιστροφή των υλικών, που απορρίφθηκαν γίνεται μετά την προσκόμιση ίσης ποσότητας με την απορριφθείσα και αφού αυτή παραληφθεί οριστικά. Στην περίπτωση αυτή ο προμηθευτής υποχρεούται να παραλάβει την ποσότητα που απορρίφθηκε και αντικαταστάθηκε μέσα σε 20 ημέρες από την ημερομηνία της οριστικής παραλαβής της νέας ποσότητας. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί ύστερα από αίτημα του προμηθευτή, που θα υποβληθεί απαραίτητα πέντε (5) ημέρες τουλάχιστον πριν από την εκπνοή της, με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του αρμόδιου για την διοίκηση του φορέα οργάνου με την οποία και επιβάλλεται πρόστιμο σε ποσοστό 2,5% επί της συμβατικής αξίας της συγκεκριμένης ποσότητας. Εάν παρέλθει η προθεσμία αυτή και η παράταση που τυχόν χορηγηθεί και ο προμηθευτής δεν παρέλαβε την απορριφθείσα ποσότητα, ο φορέας μπορεί να προθετικά καταστρέψει την ποσότητας αυτής, κατά τα ισχύοντα.

3. Με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του αρμόδιου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, μπορεί να εγκριθεί η επιστροφή στον προμηθευτή των υλικών που απορρίφθηκαν πριν από την αντικατάσταση τους, με την προϋπόθεση ο προμηθευτής να καταδέσει χρηματική εγγύηση που να καλύπτει την τυχόν καταβληθείσα αξία της ποσότητας που απορρίφθηκε.

### Άρθρο 34

#### Κήρυξη προμηθευτή εκπτώτου

1. Ο προμηθευτής που δεν προσέρχεται μέσα στην προθεσμία που του ορίστηκε για να υπογράψει την σχετική σύμβαση, κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από την κατακύρωση ή ανάθεση που έγινε στο όνομα του και από κάθε δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του αρμόδιου για την διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου.

2. Με την ίδια διαδικασία, ο προμηθευτής κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από τη σύμβαση και από κάθε δικαίωμα του που απορρέει απ' αυτή, εφόσον δεν φόρτωσε, παρέδωσε ή αντικατέστησε τα

**συμβατικά υλικά ή δεν επισκεύασε ή συντήρησε αυτά μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του δόθηκε, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 26 του παρόντος.**

**3. Ο προμηθευτής δεν κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση ή ανάθεση ή την σύμβαση όταν:**

**α. Η σύμβαση δεν υπογράφηκε ή το υλικό δεν φορτώθηκε ή παραδόθηκε ή αντικαταστάθηκε με ευθύνη του Δημοσίου.**

**β. Συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.**

**4. Με την απόφαση κήρυξης προμηθευτή εκπτώτου από τη σύμβαση μπορεί να του παρασχεθεί η δυνατότητα παράδοσης του υλικού μέχρι την προηγούμενη της**

**ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού που γίνεται σε βάρος του, πέραν της οποίας ουδεμία παράδοση ή αντικατάσταση απορριφθέντος υλικού γίνεται δεκτή.**

**5. Στον προμηθευτή που κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση, ανάθεση ή σύμβαση, επιβάλλονται, με απόφαση του αρμοδίου Υπουργού ή του αρμοδίου για την διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων αθροιστικά ή διαζευκτικά, οι παρακάτω κυρώσεις:**

**α. Κατάπτωση ολική ή μερική της εγγύησης συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης της σύμβασης, κατά περίπτωση.**

**β. Προμήθεια του υλικού σε βάρος του εκπτώτου προμηθευτή είτε από τους υπόλοιπους προμηθευτές που είχαν λάβει μέρος στον διαγωνισμό ή είχαν κληθεί για διαπραγμάτευση, είτε με διενέργεια διαγωνισμού, είτε με διαπραγμάτευση, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 22 του παρόντος. Κάθε άμεση ή έμμεση προκαλούμενη ζημία του δημοσίου ή τυχόν διαφέρον που θα προκύψει, καταλογίζεται σε βάρος του εκπτώτου προμηθευτή. Ο καταλογισμός αυτός γίνεται ακόμη και στην περίπτωση που δεν πραγματοποιείται νέα προμήθεια του υλικού, κατά τα παραπάνω οριζόμενα. Στην περίπτωση αυτή, ο υπολογισμός του καταλογίζομενου ποσού γίνεται με βάση κάθε στοιχείο, κατά την κρίση του αρμοδίου οργάνου και με βάση τις αρχές της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών.**

**γ. Προσωρινός ή οριστικός αποκλεισμός του προμηθευτή από το σύνολο των προμηθειών των φορέων που εμπίπτουν στο Πεδίο Εφαρμογής του ν. 2286/1995. Ο αποκλεισμός, σε οποιαδήποτε περίπτωση, επιβάλλεται μόνο με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, ύστερα από γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτικής Προγραμματισμού Προμηθειών, η οποία υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο για παροχή εξηγήσεων και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του φορέα που διενεργεί το διαγωνισμό.**

**δ. Καταλογισμός στον προμηθευτή ποσού ίσου με το 10% της αξίας των υλικών, για τα οποία κηρύχθηκε έκπτωτος, όταν του δόθηκε το δικαίωμα να παραδώσει τα υλικά μέχρι την προηγούμενη της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού, ανεξάρτητα εάν τελικά έκανε ή όχι χρήση του δικαιώματος αυτού. Στην περίπτωση αυτή, έχουν εφαρμογή και τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 32 του παρόντος.**

**ε. Είσπραξη εντόκως της τυχόν προκαταβολής που χορηγήθηκε στον έκπτωτο από τη σύμβαση προμηθευτή, είτε από ποσόν που τυχόν δικαιούται να λάβει, είτε με κατάθεση του ποσού από τον ίδιο, είτε με κατάπτωση της εγγύησης προκαταβολής. Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται από την ημερομηνία λήψης της προκαταβολής από τον προμηθευτή μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης κήρυξης του ως εκπτώτου, με το ισχύον κάθε φορά ανώτατο όριο επιτοκίου για τόκο από δικαιοπραξία, από την ημερομηνία δε αυτή και μέχρι της επιστροφής της, με το ισχύον κάθε φορά επιτόκιο για τόκο υπερημερίας.**

**6. Σε περίπτωση που η προμήθεια υλικού σε βάρος εκπτώτου προμηθευτή γίνεται με τροποποίηση όρων ή τεχνικών προδιαγραφών της κατακύρωσης, της ανάθεσης ή της σύμβασης, από τις οποίες κηρύχθηκε έκπτωτος, κατά περίπτωση, κατά τον υπολογισμό του διαφέροντος σε βάρος του, λαμβάνεται υπόψη η διαφορά που τυχόν προκύπτει από την τροποποίηση των σχετικών όρων ή τεχνικών προδιαγραφών, η οποία συμψηφίζεται με το προς καταλογισμό ποσό.**

**Άρθρο 35**

**Τρόπος πληρωμής - απαιτούμενα δικαιολογητικά για πληρωμή προμηθευτή στο εσωτερικό και εξωτερικό**

**1. Η πληρωμή της αξίας των υλικών στον προμηθευτή μπορεί να γίνει με ένα από τους παρακάτω τρόπους:**

**α. Με την εξόφληση του 100% της συμβατικής αξίας μετά την οριστική παραλαβή των υλικών.**

**β. Με την χορήγηση έντοκης προκαταβολής μέχρι ποσοστού 50% της συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ έναντι ισόποσης εγγύησης και την καταβολή του υπολοίπου είτε μετά την οριστική παραλαβή των υλικών, είτε με πληρωμή ποσοστού 20% της συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ με το πρωτόκολλο παραλαβής κατόπιν του μακροσκοπικού ελέγχου και την εξόφληση της υπόλουπης συμβατικής αξίας με τον συνολικό ΦΠΑ μετά την οριστική παραλαβή των υλικών.**

**γ. Με προδεσμιακό διακανονισμό για το 100% της συμβατικής αξίας ή για μέρος αυτής.**

**2. Στη διακήρυξη απαραίτητα καθορίζεται ο επιθυμητός τρόπος πληρωμής και οι σχετικές λεπτομέρειες.**

**3. Οι παραπάνω τρόποι πληρωμής εφαρμόζονται και στις τμηματικές παραδόσεις εφόσον προβλέπονται από την σύμβαση.**

**4. Ειδικά για προμήθειες εσωτερικού τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι τα εξής:**

**α) Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής ή σε περίπτωση αυτοδίκαιης παραλαβής, θεωρημένο αποδεικτικό προσκόμισης του υλικού στην αποθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 28 του παρόντος.**

**β) Αποδεικτικό εισαγωγής του υλικού στην αποθήκη του φορέα.**

**γ) Τιμολόγιο του προμηθευτή εις τριπλούν που να αναφέρει την ένδειξη "Εξοφλήθηκε".**

**δ) Εξοφλητική απόδειξη του προμηθευτή, εάν το τιμολόγιο δεν φέρει την ένδειξη "Εξοφλήθηκε".**

**ε) Κάθε άλλο δικαιολογητικό που τυχόν ήθελε ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή, εφόσον έχει προβλεφθεί στη διακήρυξη ή στο σχέδιο σύμβασης που έχει επισυναφθεί στη διακήρυξη.**

**5. Ειδικά για προμήθειες εξωτερικού:**

**I. Η πληρωμή της αξίας των υλικών στον προμηθευτή γίνεται μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος, είτε με άνοιγμα ενέγγυας ανέκκλητης πίστωσης, είτε με έμβασμα. Στην περίπτωση που η πληρωμή γίνεται με άνοιγμα πίστωσης δεν χορηγείται προκαταβολή. Όταν η πληρωμή γίνεται με έμβασμα μπορεί να χορηγείται προκαταβολή.**

**II. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι τα εξής: α) Σε περίπτωση προμήθειας με παράδοση FOB ή FOT:**

(1) Πλήρης σειρά φορτωτικών πραγματικής φόρτωσης στο όνομα του αρμοδίου Υπουργείου ή φορέα ή σε διαταγή αυτού, που να αναφέρουν ότι ο ναύλος πληρώνεται στον τόπο προορισμού.

(2) Πιστοποιητικό καταγωγής των υλικών εις τριπλούν.

(3) Τιμολόγιο του προμηθευτή εις εξαπλούν, που θα φέρει την ένδειξη ότι έχει εξοφληθεί.

(4) Εξοφλητική απόδειξη του προμηθευτή, στην περίπτωση που το τιμολόγιο δεν φέρει ένδειξη ότι εξοφλήθηκε.

(5) Ζυγολόγιο ή μετρολόγιο, εις εξαπλούν.

(6) Πιστοποιητικό ποιοτικού και ποσοτικού ελέγχου, εάν ανατεθεί τέτοιος έλεγχος σε διεθνές γραφείο ελέγχου ή πρακτικό, εάν ανατεθεί ο έλεγχος αυτός σε επιτροπή.

(7) Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής στην Ελλάδα και αποδεικτικό εισαγωγής του υλικού στην αποθήκη του φορέα, εφόσον από τη σύμβαση προβλέπεται η πληρωμή να γίνεται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του υλικού στην Ελλάδα.

(8) Αντίγραφο τηλεγραφήματος ή τηλετυπήματος ή τηλεομοιοτυπίας του προμηθευτή, με το οποίο να γνωρίζει στην Υπηρεσία τα στοιχεία της φόρτωσης.

β) Στην περίπτωση προμήθειας με τον όρο παράδοσης CIF. Όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά, με την διαφορά ότι η φορτωτική θα αναφέρει ότι ο ναύλος έχει πληρωθεί.

γ) Στην περίπτωση προμήθειας με τον όρο CIF:

(1) Όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά για την περίπτωση CIF.

(2) Ασφαλιστήριο συμβόλαιο ή πιστοποιητικό ασφαλισης ασφαλιστικής Εταιρείας που να καλύπτει τους κινδύνους που προβλέπονται στο άρθρο 29 του παρόντος.

(3) Απόδειξη πληρωμής των ασφαλίστρων.

δ) Στην περίπτωση προμήθειας με τον όρο παράδοσης "Ελεύθερον".

(1) Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής στην Ελλάδα ή, στην περίπτωση αυτοδίκαιης παραλαβής, θεωρημένο αποδεικτικό προσκόμισης του υλικού στην αποθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 28 του παρόντος.

(2) Τιμολόγιο του προμηθευτή εις τριπλούν που να φέρει την ένδειξη "Εξοφλήθηκε".

(3) Εξοφλητική απόδειξη του προμηθευτή, εάν το τιμολόγιο δεν φέρει την ένδειξη "Εξοφλήθηκε".

(4) Πιστοποιητικό ποιοτικού και ποσοτικού ελέγχου, εάν ανατεθεί τέτοιος έλεγχος σε διεθνείς γραφείο ελέγχου ή πρακτικό, εάν ανατεθεί ο έλεγχος αυτός σε επιτροπή.

**6. Πέραν των ανωτέρω δικαιολογητικών οι αρμόδιες Υπηρεσίες που διενεργούν τον έλεγχο και την πληρωμή, μπορούν να ζητήσουν και οποιοδήποτε άλλο, εφόσον έχει προβλεφθεί στη διακήρυξη ή στο σχέδιο σύμβασης που έχει επισυναφθεί στη διακήρυξη.**

**7. Η επιτροπή παραλαβής των υπό προμήθεια ειδών υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία της αναθέτουσας αρχής το οριστικό πρωτόκολλο παραλαβής εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) εργασίμων ημερών από τη σύνταξη του.**

**Με την προϋπόθεση ότι έχουν υποβληθεί από τον προμηθευτή τα σχετικά τιμολόγια, η αρμόδια Υπηρεσία, υποχρεούται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαοκτώ (18) εργασίμων ημερών από την παραλαβή του οριστικού πρωτοκόλλου παραλαβής να διαβιβάσει όλα τα δικαιολογητικά τα σχετιζόμενα με την πληρωμή στην αρμόδια Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (Υπηρεσία Εντελλομένων Εξόδων).**

**Η Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου υποχρεούται, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαοκτώ (18) εργασίμων ημερών από της υποβολής των ανωτέρω δικαιολογητικών, να ελέγξει και να τα διαβιβάσει στον Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνέδριου για έλεγχο.**

**Η αρμόδια για τη συγκεκριμένη πληρωμή Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών οφείλει να εκδώσει και να αποστέλλει στην Δ.Ο.Υ. του προμηθευτή Χρηματικό Ένταλμα Πληρωμής (ΧΕΠ) εντός αποκλειστικής προθεσμίας εννέα (9) εργασίμων ημερών, από την ημερομηνία επιστροφής των δικαιολογητικών πληρωμής από το Ελεγκτικό Συνέδριο με σχετική έγκριση πληρωμής,**

**Στις ανωτέρω προθεσμίες δεν συμπεριλαμβάνεται το χρονικό διάστημα τυχόν δικαστικών διενέξεων. Δεν συμπεριλαμβάνεται, επίσης, καθυστέρηση στην υποβολή των δικαιολογητικών πληρωμής από την αρμόδια υπηρεσία προμηθειών της αναθέτουσας αρχής προς την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία οφείλεται σε έλλειψη σχετικών πιστώσεων.**

### **Άρθρο 36**

#### **Δείγματα - Δειγματοληψία - Εργαστηριακές εξετάσεις**

**1. Τα δείγματα που χρησιμοποιούνται κατά την διενέργεια των προμηθειών υπάγονται στις παρακάτω κατηγορίες:**

**α. Δείγματα φορέων. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δείγματα που αποστέλλουν οι φορείς για τους οποίους προορίζονται τα προς προμήθεια υλικά, βάσει και των οποίων όταν πραγματοποιηθεί η προμήθεια.**

**β. Δείγματα προμηθευτών. Στην περίπτωση αυτή υπάγονται τα δείγματα που καταθέτουν οι προμηθευτές, όταν απαιτείται, κατά την διενέργεια του διαγωνισμού.**

**γ. Δείγματα από τα προς παραλαβή συμβατικά υλικά. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δείγματα που λαμβάνονται από τις επιτροπές παραλαβής προς δειγματισμό των υλικών που παραδίδουν οι προμηθευτές σε εκτέλεση συμβάσεων.**

**2. Κάθε δείγμα, ανάλογα με τη φύση του προς προμήθεια υλικού, πρέπει να είναι σε ποσότητα ή μέγεθος απόλυτα επαρκές για την σχετική μηχανική, χημική ή μακροσκοπική εξέταση, ή πρακτική δοκιμασία.**

Η ποσότητα ή το μέγεθος των δειγμάτων μπορεί να ορίζονται:

α. Από την Υπηρεσία που διενεργεί την προμήθεια, προκειμένου για δείγματα των φορέων (κατηγορία α).

β. Με τη διακήρυξη ή πρόσκληση, προκειμένου για δείγματα προμηθευτών (κατηγορία β).

γ. Από την σύμβαση, προκειμένου για δείγματα των προς παραλαβή συμβατικών υλικών (κατηγορία γ).

Εφόσον στη σχετική σύμβαση δεν αναφέρεται η ποσότητα και το μέγεθος των δειγμάτων, ισχύουν οι διατάξεις για τις δειγματοληψίες του Γενικού Χημείου του Κράτους (Γ.Χ.Κ.).

3. Τα δείγματα όλων των κατηγοριών κατατίθενται στην αρμόδια Υπηρεσία εις διπλούν (δείγμα - αντίδειγμα) με εξαίρεση:

α. Τα δείγματα των φορέων, εφόσον η Υπηρεσία έχει ορίσει διαφορετικά.

β. Τα δείγματα τα οποία, λόγω της φύσης τους ή της αξίας τους, δεν μπορούν να αποσταλούν ή να υποβληθούν εις διπλούν.

γ. Τα δείγματα που λαμβάνουν επιτροπές παραλαβής κατά την διαδικασία ελέγχου των προς παραλαβή συμβατικών υλικών, τα οποία λαμβάνονται μεν εις διπλούν, πλην όμως, το ένα απ' αυτά αποστέλλεται απευθείας από την επιτροπή για εργαστηριακή εξέταση ή χρησιμοποιείται για πρακτική δοκιμασία

4. Εφόσον από την διακήρυξη ή την πρόσκληση δεν προβλέπεται κατάθεση δειγμάτων, τυχόν προσκομιζόμενα από τους προμηθευτές δείγματα δεν γίνονται δεκτά. Εφόσον από την διακήρυξη ή την πρόσκληση προβλέπεται η κατάθεση δειγμάτων, η μη προσήκουσα κατάθεση τους αποτελεί λόγο αποκλεισμού του προμηθευτή από την διαγωνιστική διαδικασία.

5. Δείγματα που δεν είναι κατά τρόπον εμφανή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την διακήρυξη ή την πρόσκληση δεν γίνονται δεκτά.

6. Εφόσον τα δείγματα ανήκουν σε ευπαθή, ή επικίνδυνα υλικά ο προμηθευτής υποχρεούται να αναφέρει τούτο εγγράφως επί του δείγματος στην ελληνική Γλώσσα, καθορίζοντας, συγχρόνως, τον τρόπο φύλαξης και συντήρησης τους. Για δείγματα φορέων, καθώς και δείγματα από τα προς παραλαβή συμβατικά υλικά που ανήκουν στην κατηγορία αυτή, την παραπάνω υποχρέωση έχει ο φορέας και ο πρόεδρος της επιτροπής, αντίστοιχα.

7. Εφόσον η προμήθεια του υλικού γίνεται με βάση δείγματα του φορέα, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να λαμβάνουν γνώση του δείγματος αυτού κατά το διάστημα της προθεσμίας που ορίζεται από την διακήρυξη ή την πρόσκληση είτε με απλή μακροσκοπική εξέταση αυτού από τους ενδιαφερομένους, είτε με λήψη αντιγράφου ή απεικόνισης αυτού, με δική τους μέριμνα και ευθύνη.

8. Κατά την αξιολόγηση των προσφορών από το αρμόδιο όργανο, τίθενται υπόψη του και τα σχετικά δείγματα. Εφόσον για την διενέργεια του ελέγχου από το αρμόδιο όργανο είναι απαραίτητη η αποσφράγιση του δείγματος, αυτή γίνεται ενώπιον υπαλλήλου της Υπηρεσίας τήρησης των δειγμάτων, μετά δε τον έλεγχο, γίνεται επανασφράγιση του δείγματος. Επίσης, ενώπιον του υπαλλήλου της Υπηρεσίας δειγμάτων γίνεται, όταν απαιτείται, λήψη μέρους του δείγματος.

**9. Η επισημοποίηση των δειγμάτων και αντιδειγμάτων γίνεται από το αρμόδιο για την τεχνική αξιολόγηση των προσφορών όργανο ως εξής :**

- Των δειγμάτων που αποστέλλονται από τους φορείς για τους οποίους προορίζονται τα υλικά κατά το στάδιο έγκρισης των τεχνικών προδιαγραφών. Σε περίπτωση που κατά την διαδικασία έγκρισης τροποποιηθούν οι τεχνικές προδιαγραφές, το επισημοποιούμενο δείγμα του φορέα δεν θα ισχύει κατά το μέρος στο οποίο τυχόν αναφέρονται οι τροποποιήσεις.

- Των δειγμάτων που καταθέτουν οι προμηθευτές κατά τη διενέργεια των διαγωνισμών, μετά την κατακύρωση της προμήθειας.

- Τα επισημοποιηθέντα δείγματα παραλαμβάνονται από την επιτροπή παραλαβής για να χρησιμοποιηθούν κατά το στάδιο των ελέγχων και επιστρέφονται μετά το πέρας της παραλαβής των υλικών, εφόσον, λόγω της φύσης τους, δεν καταστρέφονται κατά την διαδικασία των ελέγχων.

**10. Στον συμβασιούχο προμηθευτή παραδίδεται, ύστερα από αίτημα του, το επίσημο δείγμα του φορέα ή μέρος αυτού ανάλογα με τη φύση του υλικού, για να του χρησιμεύσει κατά την κατασκευή του υλικού. Ο προμηθευτής υποχρεούται να το επιστρέψει το αργότερο με την παράδοση του υλικού.**

**11. Η επιστροφή των δειγμάτων γίνεται ως εξής:**

a. Των φορέων, μέσα σε τριάντα ημέρες από την επιστροφή τους από την επιτροπή παραλαβής και αφού έχει συντελεστεί η οριστική παραλαβή του συμβατικού υλικού, με μέριμνα και ευθύνη του φορέα.

b. Των προμηθευτών στους οποίους δεν κατακυρώθηκε ή δεν ανατέθηκε η προμήθεια, εάν δεν καταστράφηκαν, μερικώς ή ολικώς, κατά τη διαδικασία των ελέγχων, μέσα σε 15 ημέρες από την ημερομηνία της ανακοίνωσης της σχετικής κατακύρωσης ή ανάθεσης, με μέριμνα και ευθύνη τούτων.

γ. Των προμηθευτών στους οποίους έγινε η κατακύρωση ή ανάθεση, εάν δεν καταστράφηκαν, μερικώς ή ολικώς, κατά τη διαδικασία των ελέγχων, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την επιστροφή παραλαβής και εφόσον έχει συντελεσθεί η οριστική παραλαβή, με μέριμνα και ευθύνη τούτων.

δ. Τα δείγματα που δεν θα παραληφθούν σύμφωνα με τα παραπάνω, εκποιούνται από την Υπηρεσία παραλαβής και φύλαξης τους, εφόσον έχουν εμπορική αξία, υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.), άλλως, καταστρέφονται από οριζόμενη προς τούτο επιτροπή.

**12. Τα δείγματα που δεν θα παραληφθούν σύμφωνα με τα παραπάνω, εκποιούνται από την Υπηρεσία παραλαβής και φύλαξης τους, εφόσον έχουν εμπορική αξία, υπέρ του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.), άλλως, καταστρέφονται από οριζόμενη προς τούτο επιτροπή.**

**13. Η αξία των δειγμάτων και αντιδειγμάτων που λαμβάνονται από τις επιτροπές παραλαβής, βαρύνει τους προμηθευτές και δεν καταβάλλεται.**

**14. Εφόσον από τη σύμβαση προβλέπονται και εργαστηριακοί έλεγχοι, αυτοί διενεργούνται από εργαστήρια του φορέα, εάν διαθέτει, άλλως από το Γ.Χ.Κ. ή από οποιοδήποτε άλλο εργαστήριο που ανήκει στο δημόσιο τομέα, όπως αυτός οριοθετείται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, ανάλογα με τη φύση του προς προμήθεια υλικού και με την μορφή του ελέγχου.**

**15. Σε περίπτωση που ο προμηθευτής διαφωνεί με το αποτέλεσμα των εργαστηριακών εξετάσεων, μπορεί να ζητήσει εγγράφως εξέταση κατ' έφεση των οικείων αντιδειγμάτων. Η κατ' έφεση εξέταση γίνεται ύστερα από έγγραφο της Υπηρεσίας, από το Γ.Χ.Κ. Σε περίπτωση που, λόγω της φύσεως του υλικού ή της μορφής του ελέγχου, το Γ.Χ.Κ. δεν μπορεί να ανταποκριθεί στον έλεγχο, η κατ' έφεση εξέταση γίνεται από οποιοδήποτε άλλο εργαστήριο του δημοσίου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, εκτός από το εργαστήριο που διενέργησε την αρχική εξέταση.**

Στην περίπτωση που δεν υπάρχει άλλο κατάλληλο εργαστήριο από αυτό που διενήργησε τον αρχικό έλεγχο, η κατ' έφεση εξέταση γίνεται σε αυτό, αλλά με εξεταστή του Γ.Χ.Κ. ή άλλου φορέα. Ο προμηθευτής υποχρεούται να καταθέσει το προβλεπόμενο για την περίπτωση παράβολο. Το αίτημα του προμηθευτή για την κατ' έφεση εξέταση πρέπει να υποβάλλεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την γνωστοποίηση σε αυτόν των αποτελεσμάτων της αρχικής εξέτασης. Κατ' έφεση εξέταση μπορεί να γίνει και αυτεπάγγελτα με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για την διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την λήψη του πρωτοκόλλου της επιτροπής παραλαβής.

Κατά την κατ' έφεση εξέταση παρίσταται εκπρόσωπος του φορέα, υποχρεωτικά δε καλείται να παραστεί, εφόσον το επιθυμεί ο προμηθευτής. Εάν κατά τη διενέργεια της κατ' έφεση εξέτασης υπάρχει διαφωνία από τον εκπρόσωπο του φορέα ή τον προμηθευτή σε τεχνικό θέμα (όπως εφαρμοζόμενη μέθοδος εξέτασηςχρήση οργάνων), αυτή διατυπώνεται με σαφήνεια σε σχετικό πρωτόκολλο, η δε υπόθεση παραπέμπεται στο Ανώτατο Χημικό Συμβούλιο για γνωμάτευση. Το αποτέλεσμα της κατ' έφεση εξέτασης είναι υποχρεωτικό και τελεσίδικο και για τα δύο μέρη.

#### Άρθρο 39

##### Αποκλεισμός προμηθευτή

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, ύστερα από γνωμοδότηση της Επιτροπής Πολιτικής Προγραμματισμού Προμηθειών (παρ. 1 και 2 του άρθρου 6 του ν.2286/1995), η οποία υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο για παροχή εξηγήσεων και, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του φορέα που διενεργεί τον διαγωνισμό, μπορεί να αποκλεισθεί προμηθευτής για ορισμένο ή αόριστο χρόνο από το σύνολο των προμηθειών του δημοσίου τομέα λόγω ανάρμοστης συμπεριφοράς σε διαδικασία προμήθειας ή λόγω παράβασης των διατάξεων περί προστασίας του καταναλωτή ή του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), για την οποία έχει καταδικαστεί αμετάκλητα.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

##### ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

#### Άρθρο 40

##### Μεταβατικές διατάξεις

Προμήθειες για τις οποίες έχει δημοσιευθεί διακήρυξη ή έχει υπογραφεί σύμβαση πριν την ισχύ του παρόντος εκτελούνται σύμφωνα με τους όρους αυτών.

#### Άρθρο 41

Παρατίθεται κατωτέρω Παράρτημα "Υποδείγματα Ανακοινώσεων και Προκηρύξεων Διαγωνισμών και Διαδικασιών με Διαπραγμάτευση για Συμβάσεις Προμηθειών Δημοσίου", που προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος διατάγματος.

#### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

##### ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΝ

**ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΜΕ**

**ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ**

**ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ**

**A. ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ**

1. Επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Διευκρίνιση, ενδεχομένως, ότι πρόκειται για δημόσια σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας.
3. Φύση και ποσότητα ή αξία των προς παράδοση προϊόντων, αριθμός cpc αναφοράς της ονοματολογίας.
4. Προσωρινές ημερομηνίες που προβλέπονται για την έναρξη των διαδικασιών σύναψης της ή των συμβάσεων.
5. Ενδεχομένως, άλλες πληροφορίες.
6. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης ή αποστολής της ειδοποίησης με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευση της παρούσας προκήρυξης στο "προφίλ αγοραστή".
7. Διευκρίνιση εάν η σύμβαση καλύπτεται ή όχι από τη συμφωνία.

**B. ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

Ανοικτές διαδικασίες, κλειστές διαδικασίες, διαδικασίες με διαπραγμάτευση:

1. Επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής.
2. Ενδεχομένως, διευκρίνιση ότι πρόκειται για δημόσια σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας.
3. α) Επιλεγείς τρόπος σύναψης της σύμβασης.  
β) Κατά περίπτωση, αιτιολόγηση της προσφυγής στην επισπευσμένη διαδικασία (στην περίπτωση των κλειστών διαδικασιών και των διαδικασιών με διαπραγμάτευση).
4. Τύπος της σύμβασης.
5. Τόπος παράδοσης των προϊόντων.

**6. Φύση των ζητουμένων προϊόντων, με επισήμανση ιδίως εάν η υποθολή προσφορών ζητείται για την αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση - πώληση ή για συνδυασμό αυτών, αριθμός αναφοράς της ονοματολογίας ποσότητα των ζητούμενων προϊόντων, με αναφορά οποιωνδήποτε δικαιωμάτων προαιρέσεως για συμπληρωματικές αγορές και, εάν είναι γνωστό, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων, καθώς και ο αριθμός τυχόν παρατάσεων, αριθμός (cpc) αναφοράς της ονοματολογίας,**

Σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων ή ανανεώσιμων συμβάσεων εντός δεδομένης περιόδου, να αναφέρεται, εάν είναι γνωστό, το χρονοδιάγραμμα των επόμενων δημόσιων συμβάσεων για τις προβλεπόμενες αγορές προμηθειών,

**7. Εάν οι Συμβάσεις υποδιαιρούνται σε τμήματα, αναφορά της δυνατότητας για τους οικονομικούς φορείς να υποβάλουν προσφορά για ένα, περισσότερα ή/και για όλα τα τμήματα.**

**8. Προθεσμία ολοκλήρωσης των προμηθειών ή διάρκεια της σύμβασης προμηθειών. Ει δυνατόν, προθεσμία έναρξης ή παράδοσης των προμηθειών.**

**9. Αποδοχή ή απαγόρευση υποθολής εναλλακτικών προσφορών.**

**10. Κατά περίπτωση, οι ειδικοί όροι στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης.**

**11. Στην περίπτωση των ανοικτών διαδικασιών:**

**α) ονομασία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να ζητούνται η συγγραφή υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα της σύμβασης, β) κατά περίπτωση, προθεσμία υποθολής των αιτήσεων αυτών,**

**γ) κατά περίπτωση, το κόστος και οι όροι πληρωμής για τη χορήγηση των εν λόγω εγγράφων.**

**12.α) Καταληκτική ημερομηνία για την παραλαβή των προσφορών.**

**β) Καταληκτική ημερομηνία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής (κλειστές και με διαπραγμάτευση διαδικασίες).**

**γ) Διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβάζονται.**

**δ) Γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συντάσσονται.**

**13. Στην περίπτωση των ανοικτών διαδικασιών:**

**α) πρόσωπα τα οποία επιτρέπεται να παρίστανται στην αποσφράγιση των προσφορών,**

**β) ημερομηνία, ώρα και τόπος αποσφράγισης των προσφορών.**

**14. Κατά περίπτωση, απαιτούμενες Εγγυήσεις.**

**15. Βασικοί όροι χρηματοδότησης και πληρωμής ή/και αναφορά των σχετικών κανονιστικών διατάξεων.**

**16. Ενδεχομένως, νομική μορφή την οποία θα πρέπει να περιβληθεί μια**

**κοινοπραξία οικονομικών φορέων, στην οποία κατακυρώνεται η σύμβαση.**

**17. Κριτήρια επιλογής σχετικά με την προσωπική κατάσταση των οικονομικών φορέων τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν τον αποκλεισμό τους και απαιτούμενα στοιχεία βάσει των οποίων αποδεικνύεται ότι δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις που δικαιολογούν αποκλεισμό. Κριτήρια επιλογής και πληροφορίες σχετικά με την προσωπική κατάσταση του οικονομικού φορέα, πληροφορίες και διατυπώσεις που είναι απαραίτητες για την αξιολόγηση των ελάχιστων όρων οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα που θα πρέπει να πληροί ο οικονομικός φορέας. Ελάχιστο επίπεδο ή ελάχιστα επίπεδα ικανοτήτων που ενδεχομένως απαιτούνται.**

**18. Για τις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, να αναφέρεται, ενδεχομένως, η χρησιμοποίηση διαδικασίας με διαδοχικές φάσεις προκειμένου να μειώνεται προοδευτικά ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών.**

**19. Για τις κλειστές διαδικασίες και τις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στην περίπτωση που γίνεται χρήση της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των υποψηφίων που καλούνται να υποβάλλουν προσφορά ή να διαπραγματευτούν: να αναφέρονται ο ελάχιστος αριθμός και, κατά περίπτωση, ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων που προβλέπεται και τα αντικειμενικά κριτήρια επιλογής αυτών των υποψηφίων.**

**20. Χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο προσφέρων δεσμεύεται από την προσφορά του (ανοικτές διαδικασίες).**

**21. Κατά περίπτωση, ονόματα και διευθύνσεις των οικονομικών φορέων που έχουν ήδη επιλεγεί από την αναθέτουσα αρχή (διαδικασίες με διαπραγμάτευση).**

**22. Κριτήρια τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της σύμβασης: "χαμηλότερη τιμή" ή "πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά". Τα κριτήρια που συνιστούν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά καθώς και η στάθμιση των κριτηρίων αυτών αναφέρονται εφόσον δεν περιλαμβάνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων.**

**23. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.**

**24. Ημερομηνία(-ες) της δημοσίευσης της προκαταρκτικής προκήρυξης ή μνεία της μη δημοσίευσης της.**

**25. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.**

**26. Διευκρίνιση εάν η σύμβαση καλύπτεται ή όχι από τη συμφωνία.**

#### **Γ. ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΝΑΦΘΕΙΣΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

**1. Επωνυμία και διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής.**

**2. Επιλεγέσια διαδικασία σύναψης. Στην περίπτωση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αιτιολόγηση της επιλογής αυτής.**

**3. Φύση και ποσότητα των προμηθευομένων προϊόντων, ενδεχομένως, ανά προμηθευτή αριθμός αναφοράς της ονοματολογίας.**

**4. Ημερομηνία σύναψης της σύμβασης.**

**5. Κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης.**

6. Αριθμός των παραληφθεισών προσφορών.
7. Όνομα και διεύθυνση του ή των αναδόχων.
8. Τιμή ή κλίμακα των τιμών (ελάχιστη/μέγιστη) που καταβλήθηκαν.
9. Αξία της (των) επιλεγείσας(-ών) προσφοράς(-ών) ή υψηλότερη και χαμηλότερη προσφορά που ελήφθησαν υπόψη κατά την ανάθεση της σύμβασης.
10. Κατά περίπτωση, αξία και τιμήμα της σύμβασης που ενδέχεται να ανατεθεί με υπεργολαβία σε τρίτους.
11. Ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης διαγωνισμού.
12. Ημερομηνία αποστολής της παρούσας προκήρυξης.

13. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.

#### Άρθρο 42

##### Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2008."

(60) Οι παράγραφοι 4-5 του άρθρου 12, παράγραφος 3 του άρθρου 74, παράγραφος 5 του άρθρου 76, άρθρο 100, εδάφια β και γ της παραγράφου 2 και παράγραφοι 8, 10 και 11 του άρθρου 101 του π.δ/τος 30/1996 (Α 21), το κείμενο των οποίων έχει ως εξής:

#### Άρθρο 12 (Άρθρο 46 Ν. 2218/94) Συμβάσεις

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. ρυθμίζονται το πεδίο εφαρμογής του άρθρου αυτού, τα σχετικά με τις προϋποθέσεις, τους βασικούς όρους της προκήρυξης, τη διαδικασία και τα όργανα διενέργειας του διαγωνισμού, τους όρους που πρέπει να πληρούν οι ανάδοχοι και τους βασικούς όρους των συμβάσεων ανάθεσης, την εκδίκαση των ενστάσεων, την επίλυση των διαφορών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.
5. Διατάξεις που αφορούν την απευθείας ανάθεση υπηρεσιών ή προγραμμάτων διατηρούνται σε ισχύ.

#### Άρθρο 74

##### (Άρθρο 21 παρ. 2, 3 και 4 Ν. 2218/94) Ιδρύματα - Λοιπά νομικά πρόσωπα

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ρυθμίζονται τα σχετικά με τη φύση των ιδρυμάτων και των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που μπορούν να συνιστώνται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, το σκοπό, τη διοίκηση, την εκλογή και τον ορισμό των οργάνων, τις Αρμοδιότητες αυτών και τη λειτουργία τους, τους πόρους, την Περιουσία, την οργάνωση και την εποπτεία, το προσωπικό, την οικονομική διοίκηση και τη διαχείριση, τα έργα, τις μελέτες και τις προμήθειες, τους κανονισμούς, τις δωρεές και τις σχέσεις των δωρητών με το ίδρυμα, τις κληροδοσίες και κληρονομίες, την κατάργηση αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

**Άρθρο 76**  
(Άρθρο 21 παρ. 7, 8, 9, 10, 11 και 17 Ν. 2218/94)  
Αμιγείς Νομαρχιακές Επιχειρήσεις

5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ρυθμίζονται τα σχετικά με τη διοίκηση των αμιγών νομαρχιακών ή διανομαρχιακών επιχειρήσεων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, τα όργανα των επιχειρήσεων αυτών, τις Αρμοδιότητες και τη λειτουργία τους, την εκλογή και τον ορισμό αυτών, την οικονομική διοίκηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο αυτής, την ταμιακή υπηρεσία, τις αποσθέσεις, την οργάνωση και την εποπτεία, τους κανονισμούς, το προσωπικό, τα έργα, τις μελέτες και προμήθειες, τη διάθεση των εσόδων, τη λύση και εκκαθάριση αυτών, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια. Οι διατάξεις του Π.Δ. 520/1988 (ΦΕΚ 236 Α') εφαρμόζονται αναλόγως και στις αμιγείς Επιχειρήσεις των Ν.Α.

**Άρθρο 100**  
(Άρθρο 27 Ν. 2218/94)  
Μελέτες - Έργα - Προμήθειες - Λουπές εργασίες

1. Το Νομαρχιακό Συμβούλιο καταρτίζει το ετήσιο πρόγραμμα έργων, προμήθειών και εργασιών για το επόμενο έτος.
2. Η κατάρτιση και η ανάθεση των μελετών και η εκτέλεση των έργων των Ν.Α. που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα που έχει εγκριθεί από τα αρμόδια όργανά τους, πραγματοποιείται με εφαρμογής των διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά για την κατάρτιση μελετών και εκτέλεση έργων του Δημοσίου.
3. Προμήθειες υλικών, αναλώσιμων ή μη, καθώς και αναθέσεις εκτέλεσης εργασιών, εγκατάστασης, συντήρησης, μεταφοράς, ως και άλλων εργασιών, που σχετίζονται με την προμήθεια υλικών, διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις για τις προμήθειες του Δημοσίου με ανάλογη εφαρμογή αυτών. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Εμπορίου, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές των διατάξεων αυτών και ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια.
4. Η Ν.Α. μπορεί, σύμφωνα με τη μελέτη του έργου και με όρο που αναγράφεται στη διακήρυξη ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, να προμηθεύεται χωριστά τα αναγκαία για την εκτέλεση του έργου υλικά με διαγνωσμό ή απευθείας, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού.
5. Εργασίες που δεν θεωρούνται ως :
  - α. Μελέτες, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 716/1977 "περί μητρώου μελετητών και αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών" (ΦΕΚ 295 Α').
  - β. Έργα, κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 1418/1984 "Δημόσια έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων" (ΦΕΚ 23 Α').
  - γ. Προμήθειες, κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 1797/1988 "Προμήθειες του δημόσιου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων" (ΦΕΚ 164 Α').
- δ. Καλλιτεχνικά - εικαστικά έργα ή εργασίες πολιτιστικού χαρακτήρα, όπως οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν κάθε φορά, εκτελούνται με σύμβαση που συνάπτεται ύστερα από δημοσίευση περιλήψεως δημόσιας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος με γραπτές προσφορές. Η περιλήψη της προκήρυξης δημοσιεύεται σε μια εφημερίδα της έδρας της Ν.Α. και μια εφημερίδα δημοπρασιών. Η προθεσμία για την υποβολή προσφορών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση. Το περιεχόμενο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος καθορίζεται με απόφαση της αρμόδιας Ν.Ε.
6. Ο Νομάρχης μπορεί, με απόφασή του, να αναθέτει, απευθείας την εκτέλεση εργασιών της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσό των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών, στο οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α. Με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης, με την οποία η Ν.Α. αναθέτει σε επιχειρηση οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου ή δεύτερου βαθμού την κατάρτιση μελέτης, την εκτέλεση έργου ή προμήθειας ή εργασιών της προηγούμενης παραγράφου, αν ο προϋπολογισμός καθενός από αυτά δεν υπερβαίνει το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών. Τα ποσά της παραγράφου αυτής μπορεί να αυξάνονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.
7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, καθορίζεται η διαδικασία για την εκτέλεση των ανωτέρω εργασιών και ειδικότερα :
  - α. Οι όροι της συμμετοχής, το περιεχόμενο των προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος και ο τρόπος δημοσιοποίησης.

8. Η διαδικασία διεξαγωγής των επιλογών και η έγκριση του αποτελέσματος.
- γ. Η διαδικασία κατάρτισης των συμβάσεων.
- δ. Ο έλεγχος και η παρακολούθηση εκτελέσεως των συμβάσεων.
- ε. Οι κυρώσεις για τις περιπτώσεις μη εκτελέσεως ή εκπροθέσμου εκτελέσεως των συμβάσεων.
- στ. Η διαδικασία παραλαβής των εργασιών.
- ζ. Η διαδικασία της διοικητικής και δικαστικής επιλύσεως των διαφορών που δημιουργούνται.
- η. Η σύσταση, συγκρότηση και λειτουργία των αναγκαίων για τα ανωτέρω θέματα συλλογικών οργάνων γνωμοδοτικής ή αποφασιστικής αρμοδιότητας και
- θ. Κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
8. Επιτρέπεται η εκτέλεση, με βάση τις διατάξεις του παρόντος, εργασίας ή μεταφοράς και η διενέργεια προμήθειας από Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση για λογαριασμό νομικού προσώπου που έχει συστήσει, μετά από σχετική απόφαση του οικείου διοικητικού συμβουλίου του, με μεταφορά και της αντίστοιχης πίστωσης στον προϋπολογισμό της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

#### Άρθρο 101

(Άρθρο 28 Ν. 2218/94)

#### Εικαστικά έργα - Εργασίες πολιτιστικού χαρακτήρα

2. Η ανάθεση γίνεται απευθείας με απόφαση του Νομάρχη ύστερα από γνώμη της επιτροπής της παραγράφου 4, εφόσον η προϋπολογιζόμενη δαπάνη είναι μικρότερη από δύο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμές ή ο πανελλήνιος καλλιτεχνικός διαγωνισμός αποβεί δύο φορές άγονος. Αν η δαπάνη υπερβαίνει το ποσό αυτό, προκηρύσσεται πανελλήνιος καλλιτεχνικός διαγωνισμός για την ανάθεση δημιουργίας του.
8. Θέματα που αφορούν στη λειτουργία και στο έργο των επιτροπών, καθώς και στην προκήρυξη της δημιουργίας και τοποθέτησης εικαστικών έργων με απευθείας ανάθεση ή πανελλήνιο καλλιτεχνικό διαγωνισμό, ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Πολιτισμού.
10. Η ανάθεση εκτέλεσης εργασιών πολιτιστικού χαρακτήρα γίνεται απευθείας με σύμβαση που συνάπτεται :
- α. Με απόφαση του Νομάρχη ύστερα από γνώμη της επιτροπής της παραγράφου 4, εφόσον η προϋπολογισμένη δαπάνη δεν είναι μεγαλύτερη από δύο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμές.
- β. Με απόφαση του Ν.Σ., ύστερα από γνώμη της ίδιας επιτροπής, αν η δαπάνη είναι μεγαλύτερη από δύο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμές.
11. Τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο αυτό νοούνται χωρίς τον αναλογούντα Φ.Π.Α. και μπορεί να αυξάνονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.»

**(61) Άρθρο 17 του π.δ/τος 331/1996 (Α 223), το κείμενο του οποίου έχει ως εξής:**

«Άρθρο 17

#### Μελέτες -Έργα - Προμήθειες

Για την ανάθεση και κατάρτιση μελετών, την εκτέλεση των έργων και τις προμήθειες υλικών, αναλώσιμων ή μη, καθώς και αναθέσεις εκτέλεσης εργασιών, εγκατάστασης, συντήρησης, μεταφοράς ως και άλλων εργασιών που σχετίζονται με την προμήθεια υλικών καταρτίζεται ειδικός κανονισμός με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου.»

**(62) Π.δ 327/1995 (Α 176) το κείμενο του οποίου έχει ως εξής:**

«Όροι και διαδικασίες για την ανάθεση της εκτέλεσης και τη χρηματοδότησης έργων, μελετών και υπηρεσιών, που προβλέπονται σε προγράμματα του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας.

#### Άρθρο 1

#### Πεδίο εφαρμογής

Με το παρόν διάταγμα ρυθμίζονται θέματα, όροι και διαδικασίες για την ανάθεση της εκτέλεσης και τη χρηματοδότηση έργων, μελετών και υπηρεσιών, που προβλέπονται σε προγράμματα του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας ή τμήματά τους ή απαιτούνται για την υποστήριξή τους.

#### Άρθρο 2

### **Διαδικασίες ανάθεσης μελετών, έργων και υπηρεσιών**

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας ανατίθεται η εκτέλεση έργων, η εκπόνηση μελετών και η παροχή υπηρεσιών του άρθρου 1 σε φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα:
- α. μετά από προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με την παράγραφο 3,
  - β. μέσω διαπραγματεύσεων χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με την παράγραφο 2.
2. Με αποφάσεις του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας μετά από γνώμη της αρμόδιας επιτροπής του άρθρου 5 του παρόντος διατάγματος είναι δυνατόν να ανατεθεί η εκτέλεση έργου, η εκπόνηση μελέτης και η παροχή υπηρεσιών μέσω διαπραγματεύσεων χωρίς προκήρυξη στις εξής περιπτώσεις:
- α. Όταν για λόγους τεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων μπορούν να διενεργηθούν μόνο από συγκεκριμένο φορέα.
  - β. Όταν, και στο βαθμό που είναι απολύτως αναγκαίο, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων που δεν απορρέουν από ευθύνη της υπηρεσίας, προκύπτει επιτακτικά επείγουσα ανάγκη που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες του άρθρου 3 παρ. 4.
  - γ. Όταν δεν έχει υποβληθεί καμία κανονική ή παραδεκτή προσφορά σε ήδη προκηρυχθείσα διαδικασία, εφόσον στις διαπραγματεύσεις γίνονται δεκτοί όλοι οι προσφέροντες που κατά την προηγούμενη διαδικασία υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες με τις τυπικές της προϋποθέσεις.
  - δ. Όταν δεν έχει υποβληθεί καμία ή καμία συμφέρουσα προσφορά σε ήδη προκηρυχθείσα διαδικασία, εφόσον οι όροι της αρχικής προκήρυξης δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς.
  - ε. Όταν πρόκειται για συμπληρωματικές μελέτες, έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό προβλεπόμενο σχέδιο ή στην αρχική σύμβαση και που κατέστησαν αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:
    - αα. Θα εκτελεσθούν από τον ανάδοχο της μελέτης, του έργου ή των υπηρεσιών αυτών,
    - ββ. δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα στο Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας ή αν και μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, είναι απολύτως αναγκαία για την ολοκλήρωσή της και
    - γγ. η προϋπολογιζόμενη συνολική αξία τους δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας του αντικειμένου της αρχικής σύμβασης.
  - στ. Όταν πρόκειται για μελέτη, έργο ή υπηρεσίες με προϋπολογισμό μέχρι δέκα (10) εκατομμύρια δρχ. και η ανάθεση γίνεται σε φορείς του ιδιωτικού τομέα.
  - ζ. Όταν πρόκειται για μελέτη, έργο ή υπηρεσίες με προϋπολογισμό μέχρι πενήντα (50) εκατομμύρια δρχ. και η ανάθεση γίνεται σε εποπτευόμενους από το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας φορείς.
3. Σε κάθε περίπτωση πλην των ανωτέρω, η ανάθεση της εκτέλεσης έργου, της εκπόνησης μελέτης και της παροχής υπηρεσιών γίνεται με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας μετά από προκήρυξη διαγωνισμού και γνώμη της αρμόδιας επιτροπής του άρθρου 5 του παρόντος διατάγματος.

### **Άρθρο 3**

#### **Προκήρυξη**

1. Περίληψη της προκήρυξης που προβλέπεται από το άρθρο 2, παρ. 3, δημοσιεύεται σε δύο (2) ημερήσιες πολιτικές και δύο (2) οικονομικές εφημερίδες, με πανελλήνια κυκλοφορία. Εφόσον ο προϋπολογισμός του έργου, της μελέτης ή των υπηρεσιών υπερβαίνει τα διακόσιες χιλιάδες (200.000) ECU, η περίληψη πρέπει να έχει αποσταλεί στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για να δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
2. Η προκήρυξη περιλαμβάνει ιδίως το αντικείμενο της μελέτης, του έργου ή των υπηρεσιών, τις προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά συμμετοχής, τον τόπο, τον τρόπο και την προθεσμία υποβολής των προσφορών, τον τρόπο αποσφράγισης των προσφορών, τον τόπο, τον τρόπο και την προθεσμία εκτέλεσης της σύμβασης, τους τρόπους χρηματοδότησης, την ημερομηνία της ενδεχόμενης αποστολής της στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τη δυνατότητα αναθεώρησης του τιμήματος. Επίσης περιλαμβάνει τα κριτήρια αξιολόγησης και τον τρόπο εφαρμογής τους, εκτός αν λόγω της φύσης του έργου, της μελέτης ή των υπηρεσιών, οι προδιαγραφές της σύμβασης δεν μπορούν να διατυπωθούν

με ακρίβεια ικανή να επιτρέψει τον καθορισμό τους, καθώς και τον προϋπολογισμό του έργου, της μελέτης ή των υπηρεσιών, εκτός αν, σε

εξαιρετικές περιπτώσεις, η φύση της ή αστάθμητοι παράγοντες δεν επιτρέπουν συνολικό προϋπολογισμό.

3. Στην προκήρυξη περιέχονται οι απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές. Οι προδιαγραφές αυτές δεν επιτρέπεται να μην μονεύουν προϊόντα συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή προϊόντα κατασκευασμένα με ιδιαίτερες μεθόδους ούτως ώστε να αποκλείονται ή να ευνοούνται ορισμένοι προσφέροντες, εκτός αν δικαιολογούνται από την φύση της μελέτης, του έργου ή των υπηρεσιών. Ιδίως δεν επιτρέπεται η αναφορά εμπορικών σημάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή τύπων, καθώς και η αναφορά ορισμένης καταγωγής ή παραγωγής, εκτός αν συνοδεύεται από τις λέξεις "ή ισοδύναμο" ή "ή αντίστοιχο", εφόσον δεν είναι δυνατή η περιγραφή του έργου, της μελέτης ή των υπηρεσιών με άλλο τρόπο.

4. Η προκήρυξη καθορίζει την προθεσμία υποβολής των προσφορών, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των είκοσι (20) ημερών από την τελευταίο δημοσίευση της περίληψης της προκήρυξης ή των πενήντα δύο (52) ημερών από την αποστολή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με την παράγραφο 1. Η αρμόδια επιτροπή του άρθρου 5 γνωμοδοτεί μέσα σε σαράντα (40) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή των προσφορών.

#### Άρθρο 4 Προϋποθέσεις συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης

1. Δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης έχουν όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις των προσώπων αυτών που υποβάλλουν κοινή προσφορά. Οι ενώσεις αυτές δεν δύνανται να υποχρεωθούν να περιβληθούν ιδιαίτερη νομική μορφή για να υποβάλουν προσφορά. Η επιλεγέσια ένωση δύναται να υποχρεωθεί να πράξει τούτο, όταν της ανατεθεί η εκτέλεση της μελέτης ή του έργου ή η παροχή υπηρεσιών.

2. Οι συμμετέχοντες οφείλουν να πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής, ιδίως την φερεγγυότητα και την επαγγελματική αξιοπιστία και όσες άλλες ορίζονται στην προκήρυξη. Όσοι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές αποκλείονται.

3. Στην προκήρυξη είναι δυνατόν να προβλέπεται η επί ποινή απαραδέκτου υποβολή εγγύησης συμμετοχής του προσφέροντος, ύψους μέχρι 5% επί της συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης. Η εγγύηση επιστρέφεται σε δέκα (10) ημέρες, αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία ανάθεσης. Η εγγύηση παρέχεται από πιστωτικά ή άλλα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχουν σύμφωνα με την νομοθεσία των κρατών μελών την αρμοδιότητα αυτή, και συνοδεύεται από επίσημη μετάφραση στην Ελληνική.

#### Άρθρο 5 Γνωμοδοτικές επιτροπές και επιτροπές αξιολόγησης

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας συγκροτούνται γνωμοδοτικές επιτροπές για την ανάθεση της εκτέλεσης των έργων, της εκπόνησης των μελετών ή της παροχής των υπηρεσιών. Έργο των επιτροπών είναι η γνωμοδότηση ως προς την ανάθεση της εκτέλεσης των έργων, της εκπόνησης των μελετών ή της παροχής των υπηρεσιών. Κάθε επιτροπή αποτελείται από πέντε (5) μέλη, από τα οποία τουλάχιστον τα τρία (3) είναι υπάλληλοι του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Ανάπτυξης, ή της παροχής των υπηρεσιών.

2. Αν η αξιολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων απαιτεί ειδικές τεχνικές γνώσεις, με αποφάσεις του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας είναι δυνατόν να ορίζονται ειδικές επιτροπές Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, υπαλλήλους αποτελούμενες από υπαλλήλους του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, ή μέλη των επιτροπών της παραγράφου 1. Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας.

3. Οι εισηγητές και τα μέλη των επιτροπών των παραγράφων 1 και 2 δεν πρέπει να είναι σύμβουλοι, εταίροι ή μέτοχοι ή μέλη των οργάνων διοίκησης των φορέων που έχουν υποβάλει προσφορές, δεν πρέπει να έχουν σχέση συγγένειας ή άλλη ικανή να εγείρει υποψίες προσωποληψίας με συμβούλους, μετόχους, εταίρους ή μέλη των οργάνων διοίκησης των φορέων αυτών και δεν πρέπει να έχουν συμμετάσχει στην

εκπόνηση των μελετών, που τυχόν απαιτούνται για την υποθολή της προσφοράς. Επίσης οι ανωτέρω είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν δήλωση για την περιουσιακή τους κατάσταση σύμφωνα με τα άρθρα 6 και επ. του Ν. 1738/1987 (ΦΕΚ Α' 200).

#### Άρθρο 6 Κριτήρια ανάθεσης

Η ανάθεση γίνεται στον υποβάλλοντα την πλέον συμφέρουσα προσφορά βάσει κριτηρίων, που ορίζονται στην προκήρυξη όταν αυτή προβλέπεται, όπως, ενδεικτικά αναφέρονται, η ποιότητα, τα τεχνικά πλεονεκτήματα, η ημερομηνία παράδοσης, το ύψος της αμοιβής.

#### Άρθρο 7 Ματαίωση ή επανάληψη

Με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, μετά από γνώμη της αρμόδιας επιτροπής του άρθρου 5 αν κριθεί άτι καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν είναι συμφέρουσα, μπορεί να ματαιωθεί ή να επαναπροσληφθεί η διαδικασία ανάθεσης, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 2 παρ. 2, εδ. δ. Η τυχόν παρασχεθείσα εγγύηση επιστρέφεται σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3.

#### Άρθρο 8 Κοινοποίηση της ανάθεσης ή του αποκλεισμού

1. Στον επιλεγέντα αποστέλλεται έγγραφη ειδοποίηση, στην οποία ορίζεται και η προθεσμία συνάψεως της συμβάσεως.
2. Η αρμόδια υπηρεσία κοινοποιεί εγγράφως σε κάθε συμμετέχοντα που αποκλείσθηκε την απόφαση, τους λόγους αποκλεισμού του, το όνομα του επιλεγέντος, την προθεσμία για την άσκηση ενστάσεως καθώς και το όργανο ενώπιον του οποίου μπορεί να ασκηθεί αυτή κατά το άρθρο 9 του παρόντος διατάγματος, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την έκδοση της σχετικής απόφασης. Η κοινοποίηση επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή ή με δημόσιο, δημοτικό ή κοινοτικό όργανο με απόδειξη παραλαβής.
3. Εφόσον πρόκειται για έργο, μελέτη ή υπηρεσίες με προϋπολογισμό άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ECU, η απόφαση ανάθεσης του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και το σχετικό πρακτικό, που περέχει μεταξύ όλων τα στοιχείο και τους λόγους της επιλογής του αναδόχου, καθώς και τα στοιχείο και τους λόγους αποκλεισμού των αποκλεισθέντων, γνωστοποιείται στις αρμόδιες κοινοτικές αρχές, μετά από αίτημά τους.
4. Εάν για οποιοδήποτε λόγο ματαιωθεί η διαδικασία ανάθεσης ή η κατάρτιση της σύμβασης η υπηρεσία γνωστοποιεί στους συμμετέχοντες τους λόγους για τους οποίους αποφασίστηκε τούτο. Εφόσον πρόκειται για έργο, μελέτη ή υπηρεσίες με προϋπολογισμό άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ECU, πληροφορεί σχετικά και την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

#### Άρθρο 9 Ένσταση

Επιτρέπεται ένσταση:

- α. Κατά της προκήρυξης, από όποιον έχει έννομο συμφέρον.
- β. Κατά της συμμετοχής προσφέροντος, από συμμετέχοντα στο διαγωνισμό.
- γ. Κατά της απόφασης με την οποία ανατίθεται μελέτη ή έργο ή υπηρεσίες, από συμμετέχοντα στο διαγωνισμό.

Οι ανωτέρω πράξεις επί ποινή απαραδέκτου προσβάλλονται σταδιακά.

Η ένσταση αφορά μόνο τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης πράξης. Υποβάλλεται εγγράφως στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Προκειμένου για ένσταση κατά της προκήρυξης η προθεσμία υποθολής είναι τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από την τελευταία δημοσίευση της περίληψης της προκήρυξης, όταν απαιτείται, ή από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, προκειμένου για ένσταση κατά της συμμετοχής ενδιαφερομένου τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας υποθολής των προσφορών και προκειμένου για ένσταση κατά της απόφασης ανάθεσης τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης. Η αποδοχή

ή απόρριψη της ένστασης γίνεται με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας μετά από γνώμη της αρμόδιας επιτροπής του άρθρου 5, παρ. 1, εντός δέκα (10) ημερών από την υποβολή της.

**Άρθρο 10**  
**Κατάρτιση της σύμβασης**

1. Μεταξύ του Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπεί ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και του επιλεγέντος καταρτίζεται σύμβαση εγγράφως σύμφωνα με τους όρους της απόφασης ανάθεσης.
2. Η σύμβαση περιλαμβάνει τουλάχιστον τον τόπο και το χρόνο υπογραφής της, τα συμβαλλόμενα μέρη, σαφή περιγραφή του ανατεθέντος έργου ή μελέτης ή των ανατεθεισών υπηρεσιών καθώς και τους τυχόν όρους εκτέλεσής τους, την αμοιβή, τις τεχνικές προδιαγραφές, τις προβλεπόμενες εγγυήσεις (εγγύηση καλής εκτέλεσης, εγγύηση κατά την προκαταβολή κ.ο.κ.), τον τρόπο και το χρόνο επιστροφής τους, τον τρόπο πληρωμής, τον τρόπο και το χρόνο παραλαβής, τους όρους της τυχόν αναθεώρησης τιμών, τις ενδεχόμενες ποινικές ρήτρες.

**Άρθρο 11**  
**Καταβολή της αμοιβής**

1. Στη σύμβαση μπορεί να προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής στον ανάδοχο. Το ύψος της προκαταβολής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30% του συνολικού προϋπολογισμού. Για την καταβολή της προκαταβολής απαιτείται η παροχή ισόποσης εγγύησης σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 3 και δήλωση του πιστωτικού ή του νομικού προσώπου ότι θα καταβάλλει το ποσό της εγγύησης αφού παραιτηθεί της ενστάσεως διζήσεως, εντός τριών (3) ημερών, μετά την ειδοποίηση από το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας για τη γενόμενη κατάπτωσή της.
2. Είναι δυνατή η τιμηματική καταβολή της αμοιβής εφόσον τούτο προβλέπεται στη σύμβαση, μετά από έκθεση της αρμόδιας επιτροπής παρακολούθησης του άρθρου 7, παρ. 4 εδ. β, του Ν. 2244/94, που βεβαιώνει τη σύμφωνη με τη σύμβαση πρόσδοτο του έργου, της μελέτης ή των υπηρεσιών.
3. Η τελική πληρωμή γίνεται μετά την παραλαβή του έργου, της μελέτης ή των υπηρεσιών που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 12.

**Άρθρο 12**  
**Παραλαβή του έργου, της μελέτης ή των υπηρεσιών**

Μετά την περάτωση των εργασιών η επιτροπή παρακολούθησης του άρθρου 7, παρ. 4 εδ. β, του Ν. 2244/1994 παραλαμβάνει το έργο, τη μελέτη ή τις υπηρεσίες.

**Άρθρο 13**  
**Επιστροφή των καταβληθέντων ποσών**

Με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας μετά από εισήγηση της αρμόδιας επιτροπής παρακολούθησης του άρθρου 7, παρ. 4 εδ. β, του Ν. 2244/1994 διακόπτεται η χρηματοδότηση της μελέτης, του έργου ή των υπηρεσιών, εφόσον ο ανάδοχος υπαπίστως δεν εκτελεί το έργο, δεν εκπονεί τη μελέτη ή δεν παρέχει υπηρεσίες σύμφωνα με το παρόν και τη σύμβαση ανάθεσης. Με την ίδια απόφαση διατάσσεται η επιτροπή των καταβληθέντων ποσών εντόκως.

**Άρθρο 14**

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Τον Υπουργό Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και την εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.»

(63) Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 4, οι περιπτώσεις β και γ του άρθρου 8, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 11 και το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του π.δ/τος 99/1992 (Α 46), το κείμενο των οποίων έχει ως εξής:

«Άρθρο 4  
Σύνταξη μελετών, δια της υπηρεσίας

Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού δύναται να αναδέτει συμβάσεις ερευνών, μελετών ή παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών, στα πλαίσια της εκπόνησης μελέτης από την Υπηρεσία ή στα πλαίσια της εκτέλεσης αρχαιολογικού έργου δι` αυτεπιστασίας, εφόσον η δαπάνη της σχετικής σύμβασης δεν υπερβαίνει, ανά κατηγορία μελέτης, έρευνας ή ανεξάρτητης υπηρεσίας, το ποσό των 15.000 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. Στις περιπτώσεις αυτές δεν έχουν εφαρμογή οι προβλέψεις της παραγράφου 2στ του άρθρου 10 του ν. 3316/2005.

#### **Άρθρο 8** **Εκτέλεση αρχαιολογικών έργων από εργοληπτικές επιχειρήσεις**

Στις περιπτώσεις που τα αρχαιολογικά έργα ανατίθενται σε ειδικευμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 1418/84 και των εκτελεστικών του Π.Δ/γμάτων 609/85 και 263/87, με τις παρακάτω τροποποιήσεις και συμπληρώσεις:

β) Η διαδικασία αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών και ανάδειξης μειοδότη με βάση τη βελτίωση προσφορά του άρθρου 10 του Π.Δ. 609/85 μπορεί να εφαρμόζεται και σε περιπτώσεις έργων, στα οποία δεν απαιτείται σύνταξη ή ολοκλήρωση ή αναθεώρηση μελέτης, από τους διαγωνιζόμενους. Στις περιπτώσεις αυτές η τεχνική προσφορά μπορεί να περιέχει στοιχεία για προσδιορισμό τεχνολογικών χαρακτηριστικών, επί μέρους στοιχείων του έργου, υποβολή προτάσεων - λύσεων σε δεδομένο τεχνικό πρόβλημα, χρονοδιάγραμμα, τεκμηριωμένα στοιχεία εμπειρίας του διαγωνιζόμενου σε εκτέλεση παρόμοιων έργων, εξασφάλιση των κατάλληλων συνεργειών εξοπλισμού και υλικών κ.λ.π. Το σύστημα αυτό, το οποίο εν συντομίᾳ ονομάζεται "σύστημα αξιολόγησης προσφορών", μπορεί να συνδυασθεί με οποιοδήποτε από τα συστήματα υποβολής οικονομικής προσφοράς των άρθρων 6 - 10 του Π.Δ. 609/85. Η διαδικασία εξέτασης των τεχνικών προσφορών, η ανάδειξη του μειοδότη κ.λ.π. γίνεται κατά την παρ. 3 του άρθρου 10 του Π.Δ. 609/85 και οι προδεσμίες δημοσίευσης της περίληψης, ισχύος των προσφορών κ.λ.π. του άρθρου 10 του Π.Δ. 609/85.

γ) Οι εκτελέσεις αρχαιολογικών έργων ή τμημάτων τους που απαιτούν ή επιδέχονται ειδικούς τρόπους κατασκευής ή μεθόδους που καλύπτονται από ειδική τεχνογνωσία ή απόρρητο, όπως συστήματα ασφαλείας και πυρασφαλείας, κατασκευή θησαυροφυλακίων προστασίας αρχαίων ή ευρημάτων, ειδικές επεμβάσεις συντήρησης κ.λ.π. γίνονται κατά τις διατάξεις περί εκτέλεσης Δημ. Εργων, όχι αποκλειστικά από εργοληπτικές επιχειρήσεις, εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ ή τα Νόμιμα Μητρώα Εμπειροτεχνών αλλά και από αντιπροσώπους, εισαγωγικές ή άλλες εταιρείες ή φυσικά πρόσωπα που ασχολούνται, κατά κύριο λόγο, με τα ανωτέρω αντικείμενα, μετά από προεπιλογή από αρμόδια επιτροπή, που συγκροτείται από την Προϊσταμένη αρχή του έργου. Η προεπιλογή όταν γίνεται, πέραν από τις ειδικές για κάθε έργο απαιτήσεις με βάση κατά περίπτωση το είδος, το μέγεθος και την υποδομή των ανωτέρω, τη δυναμικότητα σε ειδικό τεχνικό εξοπλισμό και προσωπικό, την αποδεδειγμένη ύπαρξη τμήματος συντήρησης και ανταλλακτικών, την εμπειρία σε κατασκευή συναφών έργων σε μέγεθος, πολυπλοκότητα και τύπο κ.λ.π.

#### **Άρθρο 11** **Εργασίες εκτελούμενες από τρίτους.**

1. Οι επί μέρους εργασίες που εκτελούνται από τρίτους στα πλαίσια της εκτέλεσης του όλου έργου, με αυτεπιστασία, ανατίθενται:

α) είτε κατόπιν πρόχειρου διαγωνισμού, εφόσον η δαπάνη κάθε είδους εργασίας δεν υπερβαίνει το διπλάσιο του ορίου του ποσού που ισχύει κάθε φορά για πρόχειρους διαγωνισμούς προμηθειών του Δημοσίου,

β) είτε απευθείας από τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, που εκτελεί το έργο, εφόσον η δαπάνη κάθε επί μέρους εργασίας δεν υπερβαίνει κατά εκτελούμενο έργο, το ποσό που ορίζεται κάθε φορά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις περί προμηθειών του Δημοσίου.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος Δ/τος ο πρόχειρος διαγωνισμός και η απ` ευθείας ανάθεση διενεργούνται σύμφωνα με την διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου 25 του Π.Δ. 609/85.

#### **Άρθρο 12.**

Προμήθειες - Μισθώσεις - Επισκευές

1. Κατ` εξαίρεση των κειμένων διατάξεων, το όριο της δαπάνης κάθε είδους προμήθειας κατά εκτελούμενο έργο που ανατίθεται με πρόχειρο διαγωνισμό είναι διπλάσιο του ορίου του ποσού που ισχύει κάθε φορά για πρόχειρους διαγωνισμούς προμηθεών του Δημοσίου.»

(64) Οι παράγραφοι 1-5 του άρθρου 9 και του άρθρου 10 του π.δ/τος 171/1987 (Α 84),

«Άρθρο 9.

Εκτέλεση έργων από εργοληπτική επιχείρηση με διαγωνισμό ή απευθείας ανάθεση.

1. Η εκτέλεση έργων από εργοληπτική επιχείρηση του άρθρου 15 του ν. 1418/1984, γίνεται με σύμβαση, που συνάπτεται μετά από απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από διαγωνισμό, σύμφωνα με όσα ορίζουν ειδικότερα οι σχετικές διατάξεις. Αν ο διαγωνισμός δε φέρει αποτέλεσμα, και δεν αποφασισθεί η κατασκευή του έργου με άλλο τρόπο, επιτρέπεται, ύστερα από απόφαση των ανωτέρω αρμοδίων οργάνων, η τροποποίηση των όρων της διακήρυξης ώστε να γίνονται δεκτές προσφορές μεγαλύτερες ή ίσες της προϋπολογιζόμενης από τη σχετική μελέτη.

2. Τα όργανα διοίκησης της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να αποφασίζουν την απευθείας ανάθεση έργων, με σύναψη σύμβασης, σε εργοληπτική επιχείρηση, η οποία έχει από τις κείμενες διατάξεις το δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό εκτέλεσης του συγκεκριμένου έργου, στις εξής περιπτώσεις:

(α) Αν ο διαγωνισμός είτε δεν φέρει αποτέλεσμα, είτε οι προσφορές κριθούν μη ικανοποιητικές από τον κύριο του έργου. Το μη ικανοποιητικό αποτέλεσμα του διαγωνισμού κρίνεται από τη Δημαρχιακή Επιτροπή ή το Κοινοτικό Συμβούλιο.

β) Αν υπάρχει ανάγκη κατεπείγουσα, που προέκυψε από θεομηνία ή ανωτέρα βίᾳ και χρειάζεται να αντιμετωπισθεί αμέσως.

γ) Αν πρόκειται να συνεχισθούν οι εργασίες, μετά από έκπτωση του αναδόχου ή μετά από διάλυση της εργολαβικής σύμβασης, για οποιοδήποτε λόγο.

δ) Αν πρόκειται για έργο ειδικό ή έργο με ειδικές συνθήκες εκτέλεσης ή ειδική κατηγορία έργων που χαρακτηρίζονται έτσι με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών.

ε) Αν η αξία του έργου δεν υπερβαίνει τα ποσά που καθορίζονται κάθε φορά με την απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων που εκδίδεται σύμφωνα με την περίπτωση για της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 1418/1984. Στην ειδική αυτή περίπτωση η απόφαση για τον τρόπο εκτέλεσης του έργου με απευθείας ανάθεση λαμβάνεται, προκειμένου για Δήμους από την Δημαρχιακή Επιτροπή. Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, απαιτείται να έχει εγγραφεί στον προϋπολογισμό, είτε κατά την κατάρτιση είτε κατά την τροποποίησή του εξειδικευμένη πίστωση, που κατονομάζεται ρητά στον προϋπολογισμό. Στην περίπτωση αυτή, δεν καταβάλλεται στον ανάδοχο ποσοστό γενικών εξόδων και όφελος εργολάβου.

3. Η απόφαση της παραγράφου 2 του παρόντος πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να καθορίζει τους όρους της σχετικής σύμβασης.

4. Η κατά την παράγραφο 2 απευθείας ανάθεση εκτέλεσης του έργου στο συγκεκριμένο ανάδοχο γίνεται από τη Δημαρχιακή Επιτροπή ή το Κοιν. Συμβούλιο, επιφυλασσομένων των διατάξεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 102 του Π.Δ. 76/1985. Η υπογραφή της σχετικής σύμβασης γίνεται σε κάθε περίπτωση από το Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας.

5. Οι κάθε είδους εισφορές, τέλη, κρατήσεις υπέρ τρίτων και κάθε άλλη δαπάνη που ισχύουν κατά το χρόνο δημοπράτησης ή απευθείας ανάθεσης έργων βαρύνουν τον ανάδοχο των έργων αυτών.

[...]

Άρθρο 10.

Κατασκευαστικές επιχειρήσεις ΟΤΑ.

1. Το αρμόδιο όργανο διοίκησης του δήμου ή κοινότητας μπορεί με απόφασή του να αναθέτει, επιφυλασσομένων των διατάξεων της παρ. 7 του άρθρου 16 του ν. 1418/1984, την απευθείας εκτέλεση έργου προϋπολογισμού δαπάνης μέχρι τέσσερα εκατομμύρια (4.000.000) δραχμές σε κατασκευαστική επιχείρηση ΟΤΑ του Νομού γραμμένη για την αντίστοιχη κατηγορία έργου στο ΜΕΕΠ. Προκειμένου για την

ανάθεση εκτέλεσης έργου από Δήμο ή Κοινότητα σε κατασκευαστική επιχείρηση, που έχει ο ίδιος συστήσει ή συμμετέχει σ' αυτή, το παραπάνω όριο ορίζεται στο ποσό των οκτώ εκατομμυρίων (8.000.000) δραχμών.

Οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις των ΟΤΑ που είχαν συσταθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εγγραφής τους στα ΜΕΕΠ, επιτρέπεται να εγγραφούν στα Νομαρχιακά Μητρώα με βάση την κατασκευαστική τους εμπειρία. Η κατά τα ανωτέρω απευθείας ανάθεση σε κατασκευαστική επιχείρηση των ΟΤΑ γραμμένη στα Νομαρχιακή Μητρώα, για την αντίστοιχη κατηγορία έργου, επιτρέπεται για έργα ή εργασίες προϋπολογισμού μέχρι δύο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμές. Στις περιπτώσεις αυτές δεν καταβάλλεται στον ανάδοχο ποσοστό γενικών εξόδων και όφελος εργολάθου.

2. Με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου επιτρέπεται η απευθείας ανάθεση έργου ή εργασίας των φορέων του Δημοσίου Τομέα σε κατασκευαστική επιχείρηση ΟΤΑ.

3. Κατά την εκτέλεση του έργου με δημοπρασία ή απευθείας ανάθεση από Δήμο ή Κοινότητα σε κατασκευαστική επιχείρηση των ΟΤΑ μπορεί ο εργοδότης Δήμος ή Κοινότητα να μην απαιτήσει την κατάθεση των κατά τα άρθρα 23 (παρ. 1) και 27 (παρ. 1) του Π.Δ. 609/1985 εγγυήσεων συμμετοχής και καλής εκτέλεσεως του έργου. Στην περίπτωση αυτή δεν γίνονται οι προβλεπόμενες από το άρθρο 27 (παρ. 5) του Π.Δ. 609/1985 μειώσεις των κρατήσεων.

4. Στις περιπτώσεις που ανατίθεται η κατασκευή του έργου σε κατασκευαστικές επιχειρήσεις ΟΤΑ "Διευθύνουσα υπηρεσία" ή "Επιβλέπουσα υπηρεσία" είναι η Τεχνική Υπηρεσία του εργοδότη ή κυρίου του έργου και αν δεν υπάρχει η ΤΥΔΚ της Νομαρχίας.»

(65) Το π.δ 28/1980 (Α 11), πλην των διατάξεων των άρθρων 1-10, 12-14, 16-17, 27-66, οι οποίες διατηρούνται μέχρι την έκδοση των Κανονισμών περί Ανάθεσης και Εκτέλεσης Συμβάσεων των άρθρων 159 και 165του παρόντος νόμου, το κείμενο του οποίου είχε ως εξής:

"Άρθρον 1.  
Σύνταξις μελετών.

1. Η σύνταξις των μελετών δημοτικών και κοινοτικών έργων, προμηθειών, εργασιών και μεταφορών, γίνεται παρά της Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Υ.Δ.Κ.), προκειμένου δε περί Οργανισμών τοπικής Αυτοδιοικήσεως, εχόντων ιδίαν τεχνικήν υπηρεσίαν, παρ' αυτής.

2. Εις περίπτωσιν καθ' ην, το παρά τη Τ.Υ.Δ.Κ. της Νομαρχίας τεχνικόν προσωπικόν δεν είναι επαρκές ή δεν υπηρετεί αρμόδιος κατ' ειδικότητα τεχνικός, δύναται ο Υπουργός των Εσωτερικών να αναθέση την σύνταξιν μελέτης εις τεχνικόν της Τ.Υ.Δ.Κ. ετέρας Νομαρχίας ή της παρά των Υπουργείων Διευθύνσεως Τ.Υ.Δ.Κ.

3. Δια τους, κατά την προηγουμένην παράγραφον λόγους, ο Νομάρχης, εισηγήσει του Προισταμένου της Τ.Υ.Δ.Κ. και κατόπιν εγκρίσεως του αρμοδίου Υπουργείου, δύναται να αναδέτη την σύνταξιν μελετών δημοτικών και κοινοτικών έργων εις ετέρας δημοσίας τεχνικάς υπηρεσίας ή Ν.Π.Δ.Δ. του Νομού άνευ καταβολής αμοιβής.

4. Μελέται προϋπολογισμού μέχρι "δώδεκα εκατομμυρίων (12.000.000)" δραχμών δύναται να συντάσσονται και υπό εχόντων επαρκή προς τούτο εμπειρίαν εργοδηγών ή σχεδιαστών της Τ.Υ.Δ.Κ ή του οικείου δήμου κατά την κρίσιν του Προϊσταμένου της οικείας τεχνικής υπηρεσίας

5. Δεν συντάσσονται μελέται γενικώς δι` έργα, προμηθείας, εργασίας και μεταφοράς αξίας "ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών".

6. Επίσης δεν συντάσσονται μελέται, ανεξαρτήτως δαπάνης, δι` επισκευήν μηχανημάτων, καθαρισμόν οδών, υπονόμων, αρδευτικών αυλάκων, αποκομιδήν απορριμμάτων, προμήθειαν γραφικής ύλης, καυσίμων και ανταλλακτικών μηχανημάτων. Αι σχετικαί πιστώσεις αναγράφονται εις τους δημοτικούς ή κοινοτικούς προϋπολογισμούς επί τη βάσει των πραγματοποιηθεισών δαπανών κατά το προηγούμενον έτος και τυχόν ειδικών προβλέψεων.

Άρθρον 2.  
Σύνταξις μελετών παρά ιδιωτών.

1. Επιτρέπεται, κατόπιν ειδικώς η τιολογημένης αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, εγκρινομένης υπό του Νομάρχου, ή ανάθεσις εκπονήσεως μελετών πάσης φύσεως, συθαρών ή ειδικών ή δυσχερών ή επειγόντων έργων, πλην των εν άρθρω 9 του παρόντος διαλαμβανομένων τοιούτων, εν αδυναμίᾳ συντάξεως τούτων υπό της υπηρεσίας, βεβαιουμένης παρά του Προϊσταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας, εις ιδιώτας μελετητάς και ιδιωτικά γραφεία μελετών. Η δαπάνη αμοιβής του μελετητού βαρύνει τον προϋπολογισμό του δήμου ή της κοινότητος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται εκάστοτε αισχύλουσαι διατάξεις περί αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών Δημοσίων Εργών, ασχέτως πηγής χρηματοδοτήσεως της μελέτης. Εις την ανωτέρω απόφασιν διαλαμβάνονται απαραίτητως η πηγή καλύψεως της δαπάνης της μελέτης, ως και οι όροι της σχετικής συμβάσεως και τών τεχνικών προδιαγραφών τας οποίας δέονταν να πληροί η μελέτη, συντασσομένων υπό των, εν παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος, Τεχνικών Υπηρεσιών.

2. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον ανάθεσις γίνεται, συμφώνως προς τας κειμένας διατάξεις περί αμοιβής ιδιωτών μηχανικών είτε επί ποσοστοί, είτε επί μηνιαία ή ημερησία αποζημιώσει, μη υπερβαίνονται συνολικώς την νόμιμον επί ποσοστοί αμοιβήν. Η δαπάνη της αμοιβής δύναται να βαρύνη και την πίστωσιν εκτελέσεως των έργων.

3. Δια την ανάθεσιν, εις ιδιώτας, μελέτης, προϋπολογιζομένης αμοιβής άνω του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών η οικεία απόφασις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου εγκρίνεται υπό του Υπουργού των Εσωτερικών.

### Άρθρον 3.

#### Περιεχόμενον μελετών.

1. Αι μελέται δημοτικών και κοινοτικών έργων, αίτινες προβλέπουν εργασίας και προμηθείας υλικών ενσωματουμένων εις αυτά περιλαμβάνουν, πλην των, τεχνικού περιεχομένου, στοιχείων, (διαγραμμάτων, τεχνικών υπολογισμών, τεχνικών προδιαγραφών) και του σχεδίου της διακηρύξεως και τα ακόλουθα τεύχη :

α) Τεχνικήν περιγραφήν, β) τιμολόγιον μελέτης, γ) προϋπολογισμόν μελέτης, δ) συγγραφάς υποχρεώσεων, ε) αναλυτικήν προμέτρησιν εργασιών και στ) παν έτερον απαραίτητον στοιχείον.

2. Η τεχνική περιγραφή περιλαμβάνει τους αναγκαίους προσδιορισμούς δια τον καθορισμόν του αντικειμένου του μελετώμενου έργου από τεχνικής απόψεως τους σχετικούς προς την φύσιν, τον χαρακτήρα, την θεσίν και την έκτασιν του έργου, και, εις περιπτώσεις συνθέτου έργου, ανάλυσιν των συγκροτούντων αυτό επί μέρους στοιχειωδών έργων, των διακρινομένων υπό αυτοτελείας εν τεχνική εννοίᾳ.

3. Το τιμολόγιον μελέτης περιέχει πλήρη περιγραφήν εκάστου είδους εργασίας και προμηθείας και τας τιμάς μονάδος των εργασιών και προμηθειών ως και τυχόν γενικούς όρους αφορώντας εις την εφαρμογήν των τιμών, εάν ούτοι δεν περιλαμβάνονται εις την συγγραφήν υποχρεώσεων. Εις τας τιμάς μονάδος του τιμολογίου μελέτης δεν συμπεριλαμβάνεται ποσόν δια γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις κ.λ.π. δια πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου ως και δι` όφελος αυτού.

4. Ο προϋπολογισμός μελέτης περιλαμβάνει :

α) Τας εκτελεστέας εργασίας, ως ακριβώς αύται περιγράφονται εν τω τιμολογίω κατ` είδος, τους αριθμούς των αντιστοίχων άρθρων του τιμολογίου, το είδος μονάδος και την ποσότητα εκάστου είδους εργασίας, την τιμήν μονάδος εκάστου είδους εργασίας, τας εξ αυτών προκυπτούσας κατά την μελέτην δαπάνας κατ` είδος εργασίας και το άθροισμα των δαπανών όλων των ειδών εργασιών.

β) Το χρηματικόν ποσόν διά γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις, φόρους, κρατήσεις, τέλη κ.λ.π. δια πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου, ως και δι` όφελος αυτού, υπολογιζόμενον βάσει του ως άνω εδαφ. α` ανθροίσματος δαπανών και του κατά την παρ. 7 του παρόντος ποσού ποσοστού. Το ως άνω χρηματικόν ποσόν παραλείπεται οσάκις ο χρόνος εκτελέσεως του έργου δεν δικαιολογεί την χορήγησιν τούτου εις τον ανάδοχον του έργου.

γ) Το άθροισμα των, κατά τα προηγούμενα εδάφια (α) και (β) ποσών, όπερ αποτελεί την κατά την μελέτην αξίαν του έργου.

δ) Ποσόν κατ` εκτίμησιν διά δαπάνας απροβλέπτους ή μη δυναμένας να εκτιμηθούν εκ των προτέρων. Εκ του ποσού τούτου των απροβλέπτων αντιμετωπίζονται και αι τυχόν απαιτούμεναι απολογιστικά εργασίαι. Το άθροισμα των, κατά το εδάφ. γ και του παρόντος εδαφίου ποσών, αποτελεί την κατά την μελέτην προϋπολογισθείσαν δαπάνην του έργου.

ε) Εις περίπτωσιν καθ' ην η μελέτη προβλέπει εκτός των εν εδαφ. α΄ της παρούσης παραγράφου εργασιών και προμηθείας υλικών μη διενεργουμένας υπό του αναδόχου των εργασιών, αλλά ενσωματουμένων υπό αυτού εις το έργον, τότε η κατά την μελέτην συνολικώς προϋπολογισθείσα δαπάνη του έργου διαχωρίζεται, εις τμήματα διαλαμβάνοντα κεχωρισμένων την κατά τα εις το τέλος του εδαφ. δ΄ της παρούσης παραγράφου προϋπολογισθείσαν δαπάνην εργασιών και την προϋπολογισθείσαν δαπάνην προμηθειών προσδιοριζόμενην καθ' ον τρόπον μόνον εν εδαφίοις (α) και (δ) της παρούσης παραγράφου διαλαμβάνεται. Εν τη τελευταίᾳ ταύτη περιπτώσει δεν προστίθεται ποσόν δια γενικά έξοδα και όφελος προμηθευτού.

5. Αι συγγραφαί υποχρεώσεων, γενικαί ή ειδικαί, περιλαμβάνουν τους δια την κατασκευήν του έργου συμφωνουμένας γενικούς ή ειδικούς όρους πάσης φύσεως, ως οικονομικούς, κατασκευαστικούς, προθεσμίας, ρήτρας και πίνακας υλικών τυχόν χορηγουμένων υπό του κυρίου του έργου μετά της αποτίμησεώς του.

6. Η αναλυτική προμέτρησης των εργασιών προκύπτει εκ των ληφθέντων στοιχείων εδάφους των σχεδίων της μελέτης και γενικώς παντός ετέρου στοιχείου του προς εκτέλεσην έργου.

7. Το προστιθέμενον κατά την παρ. 4β εις τον προϋπολογισμόν ποσοστόν γενικών εξόδων και οφέλους αναδόχου (Γ. Ε. και Ο. Ε.) ή (εργολαβικόν ποσοστόν) ορίζεται εις δέκα οκτώ τοις εκατόν (18%) προκειμένου περί έργων χρηματοδοτουμένων εκ του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων ή εκ πηγών απολαυσουσών αναλόγου απαλλαγής εκ των υπέρ τρίτων κρατήσεων και εις είκοσι οκτώ τοις εκατόν (28%) δια πάσαν άλλην περίπτωσιν.

"8. Οι μελέτες προϋπολογισμού μέχρι "δύο εκατομμύρια "(2.000.000)" δραχμές μπορούν να μην περιλαμβάνουν τα στοιχεία που αναφέρονται στα εδάφια ε΄ και στ΄ της παρ. 1.

Στις μελέτες προϋπολογισμού μέχρι "τέσσερα εκατομμύρια ("4.000.000") δραχμές, οι οποίες αφορούν έργα συντήρησης και επισκευής ή έργα που από τη φύση τους δεν μπορούν να τιμολογηθούν με τιμές μονάδας, καθώς και στις μελέτες για διάθεση απορριψιμάτων ανεξάρτητα από τον προϋπολογισμό τους, ο προϋπολογισμός μπορεί να περιλαμβάνει τη δαπάνη σε ημερομίσθια υλικά και μεταφορικά μέσα. Το ίδιο ισχύει και στις μελέτες για έργα συντήρησης και επισκευών ή έργα που δεν μπορούν να τιμολογηθούν και εκτελούνται με προσωπική εργασία, εφ' όσον οι λοιπές, εκτός από τα ημερομίσθια, δαπάνες δεν υπερβαίνουν τα "δύο εκατομμύρια ("2.000.000") δραχμές.

9. Ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας, όταν είναι αναλυτικός, ομαδοποιεί τις ομοειδείς εργασίες για την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 1418/ 1984 με ένδειξη του αθροίσματος της δαπάνης κάθε ομάδας. Αν δεν υπάρχει τέτοια ομαδοποίηση, νοείται ότι το σύνολο των εργασιών είναι μία ομάδα. Σε έργα που η προμέτρηση των εργασιών είναι δύσκολη ή αδύνατη, όπως σε περιπτώσεις έργων συντήρησης κ.λπ. μπορεί ο προϋπολογισμός να μην περιλαμβάνει ποσότητες των επί μέρους εργασιών, αλλά μόνο την κατ΄ εκτίμηση δαπάνη του συνόλου κάθε ομάδας ομοειδών εργασιών και το γενικό σύνολο.

#### Άρθρον 4.

Σύνταξις μελετών προμηθειών υλικών μη ενσωματουμένων εις έργα, μηχανημάτων, οχημάτων, επίπλων και λοιπών εφοδίων.

Αι μελέται προμηθειών υλικών μη ενσωματουμένων εις τα έργα, μηχανημάτων, οχημάτων, επίπλων και λοιπών εφοδίων, αποτελούνται εκ : (α) τεχνικής περιγραφής, της συγγραφής υποχρεώσεων μετά τεχνικών προδιαγραφών ένθα διαλαμβάνονται λεπτομερώς οι όροι προς οὓς ανταποκρίνονται ταύτα και αι απαιτούμεναι δια την προσωρινήν και οριστικήν παραλαβήν δοκιμαί, (β) της διακηρύξεως, (γ) ενδεικτικού προϋπολογισμού, όστις εν προκειμένω δεν αποτελεί συμβατικόν στοιχείον.

Τα αυτά ως άνω τεύχη ως και τους απαραιτήτους υπολογισμούς (υδραυλικούς, μηχανολογικούς κ.λ.π.) περιλαμβάνουν και αι μελέται αντλητικών συγκροτημάτων εγκαθισταμένων παρά του αναδόχου, τηρουμένης, κατά τα λοιπά, της διαδικασίας περί ηλεκτρομηχανολογικών έργων.

#### Άρθρον 5.

Σύνταξις μελέτης κατά στάδια.

1. Δι΄ έργα, δι΄ α δεν έχει εξασφαλισθή η χρηματοδότησης, συντάσσονται, εκτός εάν άλλως προβλέπεται υπό ειδικών διατάξεων τεχνική έκθεσις συνοπτική προμέτρησης, προϋπολογισμός επί τη βάσει τιμών ομοίων έργων και τα απαιτούμενα διαγράμματα. Η οριστική μελέτη δεν δύναται να συνταχθή προ της εξασφαλίσεως της χρηματοδοτήσεως δια την εκτέλεσην του έργου.

**2. Εις τας περιπτώσεις συντάξεως μελετών κατά στάδια, η σύνταξις του επομένου σταδίου προϋποθέτει την κατά το άρθρον 10 του παρόντος θεώρησιν του προηγουμένου σταδίου της μελέτης.**

**Άρθρον 6.**

**Επίβλεψις - Επιστασία Εργων - Ευθύναι επιβλέποντος.**

- 1. Η επίβλεψις εκτελέσεως των δημοτικών και κοινοτικών έργων, προμηθειών, εργασιών και μεταφορών γίνεται παρά της ΤΥΔΚ, προκειμένου δε περί Οργανισμών τοπικής Αυτοδιοικήσεως εχόντων ιδίαν τεχνικήν υπηρεσίαν παρ' αυτής.**
- 2. Ο Νομάρχης εισηγήσει του Προϊσταμένου της ΤΥΔΚ και κατόπιν εγκρίσεως του αρμοδίου Υπουργείου, δύναται να αναθέτη την επίβλεψιν δημοτικών και κοινοτικών έργων εις ετέρας δημοσίας τεχνικάς υπηρεσίας ή ΝΠΔΔ του νομού άνευ καταβολής αμοιβής. Επίσης εάν το παρά τη ΤΥΔΚ Νομαρχίας τεχνικόν προσωπικόν δεν είναι επαρκές ή δεν υπηρετεί αρμόδιος κατ' ειδικότητα τεχνικός, δύναται ο Υπουργός των Εσωτερικών να αναθέτη την επίβλεψιν εις τεχνικόν της ΤΥΔΚ ετέρας Νομαρχίας.**
- 3. Η επίβλεψις έργων προϋπολογισμού μελέτης μέχρι πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμών δύναται να ανατίθεται εις έχοντας προς τούτο εμπειρίαν εργοδηγούς ή σχεδιαστάς της ΤΥΔΚ ή του οικείου Δήμου κατά την υπό της παραγράφου 2 του άρθρου 7 κανονιζομένην διαδικασίαν. Δι` έργα προϋπολογισμού δαπάνης μέχρι "ενός εκατομμυρίου ("1.000.000") δραχμών δεν απαιτείται ορισμός επιβλέποντος.**
- 4. Απαγορεύεται η ανάθεσις της επίβλεψεως δημοτικών και κοινοτικών έργων εις ιδιώτας ή τεχνικάς εταιρείας.**
- 5. Η επιτόπιος επιστασία των έργων ασκείται, οσάκις παρίσταται ανάγκη, υπό τεχνικού υπαλλήλου της ΤΥΔΚ του οικείου Δήμου ή ιδιώτου διαδέτοντος τας απαραίτητους τον δι` ο προσλαμβάνεται έργον γνώσεις, προσλαμβανομένου δι` αποφάσεως του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος επί ημερομισθίω, προτάσει του Προϊσταμένου της ΤΥΔΚ, εις βάρος της πιστώσεως του έργου. Ο ούτω προσλαμβανόμενος ιδιώτης απολύεται κατά την ως άνω διαδικασίαν προσλήψεως, κατά την διάρκειαν εκτελέσεως του έργου, εάν κριθῇ ακατάλληλος ή ουχί απαραίτητος, οπωδήποτε δε άμα τη περαιώσει του έργου.**
- 6. Ο επιβλέπων τα έργα φέρει ακεραίαν την ευθύνην δια τας ποσότητας των ελεγχθεισών επιμετρήσεων και τας συναφείς πιστοποιήσεις και λογαριασμούς, ως και δια την ποιότητα των εκτελουμένων εργασιών. Οι βοηθοί του επιβλέποντος ευθύνονται δια τας συγκεκριμένας ενεργείας τας κατά την άσκησην της επιβλέψεως ανατεθείσας εις αυτούς. Επί πλειόνων, ασκησάντων διαδοχικώς καθήκοντα επιβλέποντος ή βοηθού έκαστος ευθύνεται δια το αντίστοιχον μέρος των εργασιών.**
- 7. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου τελούν υπό την επιφύλαξιν ακεραίας της ευθύνης του αναδόχου κατά τας διατάξεις του νόμου και της συμβάσεως.**

**Άρθρον 7.**

**Ορισμός και αλλαγή επιβλέποντος.**

- 1. Ο Προϊστάμενος της Τεχνικής Υπηρεσίας ορίζει δι` αποφάσεώς του τον επιβλέποντα του έργου και τους βοηθούς αυτού. Επί έργων εκ πλειόνων αυτοτελών τμημάτων ή συνδέτων δύνανται να ορισθούν επιβλέποντες κατά αυτοτελή τμήματα ή κατηγορίας.**
- 2. Εντός πέντε ημερών από της κοινοποίησεως εις την Τεχνικήν Υπηρεσίαν του συμφωνητικού εκτελέσεως του έργου ή εγγράφου του Δήμου ή της Κοινότητος περί επικείμενης ενάρξεως εκτελέσεως έργου επί αποδόσει λογαριασμού, ο Προϊστάμενος αυτής ορίζει τον επιβλέποντα και τους τυχόν βοηθούς αυτού, δι` αποφάσεώς του πρωτοκολλουμένης εις το πρωτόκολλον της υπηρεσίας.**
- 3. Οσάκις παραστή ανάγκη αλλαγής του επιβλέποντος το έργον, συντάσσεται απαραιτήτως πρωτόκολλον παραδόσεως και παραλαβής του φακέλλου μεταξύ του αποχωρούντος της επιβλέψεως και του αναλαμβάνοντος αυτήν. Το πρωτόκολλον συντάσσεται εις τριπλούν. Εν αντίτυπον παραμένει εις τον φάκελλον, εν λαμβάνει ο παραδίδων και το τρίτον παραδίδεται εις τον προϊστάμενον της υπηρεσίας επιβλέψεως. Ο παραδιδόμενος φάκελλος δέον να περιέχῃ άπαντα τα εις το άρθρον 43 του παρόντος στοιχεία και τεύχη ως και τα επιμετρητικά στοιχεία των μέχρι της ημέρας παραδόσεως εκτελεσθεισών εργασιών, ιδίᾳ δε υπογεγραμμένα τα πρωτόκολλα αφανών εργασιών και τα πρωτόκολλα καταμετρήσεως εργασιών υποκειμένων εις φθοράς, ενσωματώσεως εξαρτημάτων και υλικών, καθώς και τα στοιχεία πληρωμών των απ` ευθείας υπό του δημάρχου ή προέδρων κοινοτήτων εκτελουμένων έργων. Ταύτα**

αναγράφονται ονομαστικώς εις το πρωτόκολλον παραδόσεως και παραλαβής του φακέλλου του εκτελουμένου έργου.

4. Εφ' όσον ο παραδίδων αποχωρεί ή μετατίθεται εκ της υπηρεσίας, οφείλει να παραδώσῃ κατά τα ανωτέρω, πάντας τους φακέλλους των υπ' αυτού επιβλεπομένων έργων συντασσομένου χωριστού πρωτοκόλλου δι` έκαστον φάκελλον. Η διαταγή της μεταθέσεως δεν κοινοποιείται προ της συμμορφώσεως του μετατιθέμένου προς τα ανωτέρω, εφ' όσον δε αποχωρεί της υπηρεσίας ο επιβλέπων, η αποχώρησής του επιτρέπεται υπό τας αυτάς προϋποθέσεις.

5. Η μη συμμόρφωσις προς τα ανωτέρω του αποχωρούντος της επιβλέψεως συνιστά το αδίκημα της παραβάσεως διοικητικών διατάξεων του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικος και συνεπάγεται τας νομίμους κυρώσεις.

6. Εις περίπτωσιν μη συντάξεως πρωτοκόλλου παραδόσεως και παραλαβής κατά φάκελλον των επιβλεπομένων έργων, ευθύνεται πειθαρχικώς και ο Προϊστάμενος της υπηρεσίας επιβλέψεως, ως και ο Διευθυντής Εσωτερικών ή ο αρμόδιος διευθυντής του δήμου.

#### Άρθρον 8. Επίβλεψις μελετών.

1. Αι διατάξεις τον άρθρου 6, παρ. 1 και άρθρου 7 παρ. 1 εφαρμόζονται και επί συντασσομένων παρ` ιδιωτών ή ιδιωτικών γραφείων μελετών δημοτικών και κοινοτικών έργων προμηθειών, εργασιών και μεταφορών, της ευθύνης του επιβλέποντος περιοριζομένης εις τον έλεγχον της εκπληρώσεως των συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου μελετητού.

2. Δι` αποφάσεως του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να ανατίθεται η επίβλεψις μελετών σοβαρών ή ειδικών έργων εις μηχανικόν της παρά τη Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Διευθύνσεως της ΤΥΔΚ. Αι πράξεις του ούτω διοριζομένου θεωρούνται, οσάκις απαιτείται τούτο υπό του παρά τη Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Διευθυντού της ΤΥΔΚ.

#### Άρθρον 9 Αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί Καλλιτεχνικά έργα

1. Εάν η κατά την παράγραφον 1 του άρθρου 1 του παρόντος Τεχνική Υπηρεσία, αδυνατεί να προβή εις την σύνταξιν μελετών έργων αρχιτεκτονικών, κτιριακών και διαμορφώσεως χώρων, προκηρύσσεται δημόσιος διαγωνισμός ιδεών ή προσχεδίων εφαρμοζομένων αναλόγως των περί αρχιτεκτονικών διαγωνισμών έργων του δημοσίου ισχυουσών διατάξεων. Η βραβευομένη λύσις εξαγοράζεται κατά τα υπό της διακηρύξεως του διαγωνισμού καθοριζόμενα, ανατίθεται δε εις τον βραβευθέντα η εκπόνησις και των επομένων σταδίων της μελέτης, εφ' όσον η έναρξις εκπονήσεως αυτών ήδελε πραγματοποιηθή εντός 5ετίας από της βραβεύσεως και ο μελετητής έχει τα κατά τας διατάξεις περί αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών Δημοσίων έργων απαιτούμενα προσόντα διά την ανάληψιν της μελέτης ή συμπράττει μετά γραφείου ή γραφείων μελετών δυναμένων να αναλάβουν την μελέτην κατά τας ανωτέρω διατάξεις. Η διενέργεια αρχιτεκτονικού διαγωνισμού δεν είναι υποχρεωτική, προκειμένου ή, προκειμένου περί αναθέσεων μελετών των ανωτέρω έργων προϋπολογισμού δαπάνης κάτω των "οκτακοσίων εκατομμυρίων (800.000.000) δραχμών.

2. Οι όροι του διαγωνισμού καθορίζονται δι` αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου εγκρινομένης υπό του Νομάρχου, προκειμένου περί προϋπολογισμού έργου κάτω των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών, υπό του υπουργού δε των Εσωτερικών δι` έργα προϋπολογισμού πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών και άνω. Η προκήρυξις του διαγωνισμού ενεργείται υπό του οικείου δημάρχου ή προέδρου κοινότητος, επί τη βάση των καθορισθέντων υπό του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου όρων.

3. Η ανάθεσις κατασκευής μνημείων, ηρώων και εν γένει καλλιτεχνικών έργων, ενεργείται κατόπιν δημοσίου καλλιτεχνικού διαγωνισμού δι` αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου εγκρινομένης υπό του Νομάρχου διά τα εκ τούτων προϋπολογισμού αντικειμένου συμβάσεως μέχρι ποσού δραχμών ενός εκατομμυρίου (1.000.000), άνω δε του ποσού του παρά του Υπουργού των Έσωτερικών.

4. Η κρίσις των μεν αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, έργων κτιριακών και διαμορφώσεως χώρων προϋπολογισμού μέχρι ποσού δέκα πέντε εκατομμύρια (15.000.000) δραχμών, ως και των καλλιτεχνικών έργων προϋπολογισμού αντικειμένου συμβάσεως μέχρι ποσού ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών,

γίνεται υπό επιτροπής συγκροτουμένης υπό του Νομάρχου, των δε έργων προϋπολογισμού μεγαλυτέρου των ανωτέρω ποσών, υπό του Υπουργού των Εσωτερικών.  
5. Δι` έργα καλλιτεχνικά ανατιθέμενα άνευ διαγνωσμού κατά τον Ν.1065/1980, προηγείται γνωμάτευσις περί της αισθητικής αρτιότητος των έργων, υπό επιτροπής συγκροτουμένης κατά τα ανωτέρω.

**Άρθρον 10.**  
Θεώρησις μελετών.

1. Αι μελέται δημοτικών και κοινοτικών έργων και προμηθειών θεωρούνται υπό του Προϊσταμένου της ΤΥΔΚ, προκειμένου δε περί δήμων εχόντων ιδίαν τεχνικήν υπηρεσίαν υπό του Προϊσταμένου ταύτης. Ως θεώρησις νοείται η κατόπιν ελέγχου αναγνώρισις της μελέτης από τεχνικοοικονομικής και συμβατικής απόψεως.
2. Εφ` όσον παρά τη ΤΥΔΚ δεν υπηρετεί διπλωματούχος μηχανικός, ως τακτικός υπάλληλος, αι μελέται δημοτικών και κοινοτικών έργων ποσού άνω των "διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000)" δραχμών θεωρούνται υπό του Προϊσταμένου της ΤΥΔΚ άλλου νομού, οριζομένου υπό του Υπουργού Εσωτερικών. Εάν όμως υπηρετή διπλωματούχος μηχανικός, επί συμβάσει, η θεώρησις των μελετών προϋπολογισμού μέχρι '22διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000)δραχμών γίνεται παρά τούτου. Μελέται προϋπολογισμού μέχρι "διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000) δραχμών θεωρούνται παρά υπομηχανικού της ΤΥΔΚ εφ` όσον ούτος τυγχάνει και προϊστάμενος αυτής, πλην των συντασσομένων παρά διπλωματούχων μηχανικών των οποίων η θεώρησις γίνεται υπό διπλωματούχου μηχανικού Προϊσταμένου ΤΥΔΚ ετέρου νομού οριζομένου υπό του Υπουργού Εσωτερικών.
3. Προκειμένου περί δήμων ή κοινοτήτων εχόντων ιδίαν τεχνικήν υπηρεσίαν, παρά τη οποία δεν ύπηρετεί διπλωματούχος μηχανικός, αι μελέται έργων άνω του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών θεωρούνται παρά του προϊσταμένου της ΤΥΔΚ, εκτός εάν δεν ύπηρετεί παρ` αυτή διπλωματούχος μηχανικός, ότε εφαρμόζονται τα εν παρ. 2 οριζόμενα.
4. Μελέται έργων αξίας ανωτέρας των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) δραχμών δια τους δήμους Αθηναίων, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης και των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών δια τους λοιπούς δήμους και κοινότητας του Κράτους θεωρούνται και υπό του Διευθυντού της Τεχνικής Υπηρεσίας του υπουργείου Εσωτερικών, αφού προηγουμένως θεωρηθούν υπό της αρμοδίας Τεχνικής Υπηρεσίας. Ειδικώς, υπό των Προϊσταμένων ΤΥΔΚ των Διαμερισμάτων Αθηνών, Πειραιώς, της Νομαρχίας Αττικής ως και της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης γίνεται θεώρησις μελετών έργων αξίας μέχρι είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) δραχμών.
5. Μελέται έργων αξίας ανωτέρας των εκατόν εκατομμυρίων (100.000.000) δραχμών θεωρούνται υπό του Διευθυντού της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, μετά σύμφωνον γνώμην του υπό των διατάξεων του Π.Δ. 924/76, (άρθρ. 76, παρ. 4) "περί Οργανισμού Υπουργείου Εσωτερικών προβλεπομένου Συμβουλίου Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεωρήσεως Μελετών.
6. Αι μελέται δημοτικών και κοινοτικών έργων ή προμηθειών, αι συντασσόμεναι υπό ετέρων δημοσίων τεχνικών υπηρεσιών, νομαρχιακών ταμείων, κρατικών οργανισμών ή ιδιωτών, μετά από την υπό των άρμοδιων αρχών του εκπονήσαντος ταύτην έγκρισιν ή θεώρησιν θεωρούνται και υπό της Δ/νσεως ΤΥΔΚ του Υπουργείου Εσωτερικών, των ΤΥΔΚ των Νομαρχιών ή των Τεχνικών Υπηρεσίων των δήμων, αναλόγως του ύψους του προϋπολογισμού των, συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος άρθρου.
7. Αι κατά τα ανωτέρω θεωρήσεις των μελετών ενεργούνται άτασαι υποχρεωτικώς εντός συνολικού χρονικού διαστήματος δύο μηνών από της υποβολής, προκειμένου περί έργων αξίας μέχρι "οκτακοσίων εκατομμυρίων (800.000.000)" δραχμών, τεσσάρων δε μηνών συνολικώς προκειμένου περί έργων μεγαλυτέρας αξίας.
8. Η εκτέλεσις των έργων, προμηθειών, εργασιών και μεταφορών καθ` οιονδήποτε τρόπον υπό των κατά τας διατάξεις του παρόντος και του δημοτικού και κοινοτικού κώδικος αρμοδίων οργάνων, επιτρέπεται μόνον μετά την, κατά τας προηγουμένας παραγράφους, θεώρησιν της μελέτης εφ` όσον απαιτείται τοιαύτη μελέτη.
9. Δεν επιτρέπεται υπό του δήμου ή της κοινότητος μεταβολή των στοιχείων και τευχών της μελέτης.

**Άρθρον 11.**  
Εκτέλεσις έργων και προμηθειών.

1. Η εκτέλεσις δημοτικών και κοινοτικών έργων και προμηθειών διέπεται υπό των διατάξεων του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος και των διατάξεων του παρόντος Διατάγματος και ενεργείται επί τη βάσει της μελέτης και της συμβάσεως, συναπτομένης κατόπιν τακτικής δημοπρασίας, πλην των περιπτώσεων, όπου, κατά νόμον, δεν απαιτείται αύτη.
2. Δημοπρασία ενεργείται δια την εκτέλεσιν φορτοεκφορτώσεως και μεταφοράς υλικών υδρεύσεως και οδοποιίας, εφ' όσον προβλέπεται υπό των κειμένων διατάξεων και η φορτοεκφόρτωσις και η μεταφορά τούτων δεν δημοπρατούνται μετά των λοιπών εργασιών των αντιστοίχων έργων.
3. Εις τας περιπτώσεις καθ' ας επιτρέπεται η εκτέλεσις έργων και προμηθειών άνευ δημοσίας δημοπρασίας η αρμοδία δημοτική ή κοινοτική αρχή δεν δύναται να υπερβή ουδένα όρον της διακηρύξεως ή της μελέτης και δη τας τιμάς του τιμολογίου ή του προϋπολογισμού. Εις τας περιπτώσεις ταύτας αι σχετικαί αποφάσεις της Νομαρχίας περι ελέγχου των οικείων αποφάσεων των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων προσυπογράφεται και υπό του προϊσταμένου της ΤΥΔΚ. Επίσης απαιτείται προσυπογραφή της κατά τα ανωτέρω αποφάσεως της Νομαρχίας υπό του Προϊσταμένου της ΤΥΔΚ περί της επαρκείας του υπό του Δήμου ή Κοινότητος διατιθεμένου τεχνικού έξοπλισμού.
4. Επιτρέπεται, κατόπιν αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η απ'ευθείας ανάθεσις έργου ή προμηθείας, εργασίας ή μεταφοράς οιασδήποτε αξίας, εις δημοσίαν υπηρεσίαν ή κρατικόν οργανισμόν δι'ειδικής συμβάσεως, των όρων αυτής καθοριζομένων δια της αυτής αποφάσεως. Εις την ειδικήν σύμβασιν καθορίζονται οι όροι πληρωμής, παραλαβής και αποδόσεως λογαριασμού.
5. Εις τας περιπτώσεις έργου ή προμηθείας εκτελουμένου υπό του Δημάρχου ή προέδρου κοινότητος κατά τας διατάξεις της παρ. 4 του αρθρου 201 του δημοτικού και κοινοτικού κώδικος, δύναται να διεξαχθή πρόχειρος μειοδοτική δημοπρασία φανερά ή δι' ενσφραγίστων προσφορών δι' ολόκληρον το έργον ή την προμήθειαν ή τμήμα αυτών, επί τη βάσει της μελέτης και του προϋπολογισμού του έργου ή της προμηθείας ή του τμήματος αυτών, κατόπιν δημοσιεύσεως περιλήψεως της διακηρύξεως και εις μίαν ημεροήν ή εβδομαδιαίαν εφημερίδα του νομού, εφ' όσον εκδίδεται τοιαύτη πέντε τουλάχιστον ημέρας προ της ορισθείσης δια την διενέργειαν. Τα του τρόπου διενεργείας και εγκρίσεως του αποτελέσματος των δημοπρασιών τούτων καθορίζονται και ενεργούνται υπό του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητος μη τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 15 έως 25 του παρόντος.
6. Δύναται ο δήμος ή η κοινότης να προβή εις την διενέργειαν δημοπρασίας δια την προμήθειαν και εγκατάστασιν υδρομετρητών μετά των απαιτουμένων υλικών δια λογαριασμόν των καταναλωτών, τηρουμένης κατά τα λοιπά της διαδικασίας του παρόντος διατάγματος (μελέτη, επίβλεψις, παραλαβή κ.λπ.).

**Άρθρον 12.**  
**Κατάτμησις έργων και προμηθειών.**

1. Δεν επιτρέπεται η κατάτμησις έργων και προμηθειών ως και η σύνταξις των αντιστοίχων μελετών, πλην των εν άρθρω 202, παρ. 3 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος προβλεπομένων περιπτώσεων. Εν περιπτώσει διαπιστουμένης δι' αποφάσεως του οικείου συμβουλίου οικονομικής αδυναμίας εκτελέσεως του όλου έργου, επιτρέπεται εντός του αυτού οικονομικού ετους να εκτελεσθή τμήμα αυτού, δυνάμενον όμως να χρησιμοποιηθή ως αυτοτελές έργον, καθοριζομένου και του χρόνου περατώσεως. Εν τη περιπτώσει ταύτη συντάσσεται απαραίτητως ειδικός προϋπολογισμός του εν λόγω τμήματος, επί τη βάσει προμετρήσεως και με τας τιμάς της μελέτης. Ο προϋπολογισμός ούτος είναι συμβατικός δια την περίπτωσιν ταύτην και θεωρείται αναλόγως προς το ύψος του, κατά τα εις το άρθρον 10 του παρόντος οριζόμενα.
2. Δεν επιτρέπεται υπό του δήμου ή κοινότητος προμήθεια υλικών προοριζομένων δι' εκτέλεσιν εργου, χωρίς να έχη συνταχθή μελέτη με ενιαίον προϋπολογισμόν περιλαμβάνοντα και τα απαιτούμενα υλικά.
3. Δεν επιτρέπεται η εν τω προϋπολογισμώ του δήμου ή της κοινότητος κεχωρισμένως αναγραφή πιστώσεων δι' αγοράν υλικών εκτελέσεως έργων και δια δαπάνας συνεργείων εργατοτεχνιτών. Αμφότεραι αι πιστώσεις ενσωματούνται εις τον προϋπολογισμόν του δήμου ή κοινότητος δι εκτέλεσιν συγκεκριμένων δημοτικών και κοινοτικών έργων.

4. Εξαιρετικώς, προκειμένου περί επισκευής και συντηρήσεως μηχανημάτων και οχημάτων επιτρέπεται η προμήθεια ανταλλακτικών και εξαρτημάτων προς δημιουργίαν σχετικών αποθεμάτων δια την αντιμετώπισιν απροβλέπτων αναγκών.

#### Άρθρον 13.

Αναπροσαρμογή τιμών των μελετών.

1. Αναπροσαρμογή των τιμών των μελετών γίνεται όταν, αι βασικαί τιμαί ημερομισθίων και υλικών της μελέτης είναι διάφοροι, προς τας κατά τον χρόνον της δημοπρατήσεως του εργου επισήμως ισχυούσας τοιαύτας. Η αναπροσαρμογή γίνεται πάντοτε προ της δημοπρατήσεως ή προ της απ' ευθείας αναθέσεως ή προ της απ' ευθείας εκτελέσεως του έργου υπό του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητος.

2. Η θεώρησις των αναπροσημοσμένων τευχών της μελέτης γίνεται αναλόγως προς το ύψος του αναπροσημοσμένου προυπολογισμού κατά τα οριζόμενα εν παρ. 1 έως και 4 του άρθρου 10 του παρόντος, μη εφαρμοζομένων των διατάξεων της παρ. 5 του αυτού άρθρου.

#### Άρθρον 14.

Τεύχη δημοπρατήσεως.

Τα τεύχη δημοπρατήσεως άτινα αποτελούν τα συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας και προμηθείας είναι κατά σειράν ισχύος τα κατωτέρω :

(α)Η διακήρυξις δημοπρασίας

(β) Το Τιμολόγιο

(γ) Ο Προϋπολογισμός

(δ) Η ειδική Συγγραφή υποχρεώσεων

(ε) Η Γενική Συγγραφή υποχρεώσεων

(στ) Η Τεχνική Περιγραφή του Έργου

(ζ) Τα τεχνικού περιεχομένου στοιχεία, διαγράμματα και

(η) Τα σχέδια της μελέτης.

Προκειμένου περί προμηθειών η έργων δι` να διενηργήθη δημοπρασία δια συμπληρώσεως τιμολογίου, τιμολόγιον και προϋπολογισμός νοούνται τα της προσφοράς.

#### Άρθρον 15.

Περιεχόμενον διακηρύξεως δημοπρασίας - Δημοσίευσις.

1. Αι δια την εκτέλεσιν δημοτικών και κοινοτικών έργων και προμηθειών δημοπρασίαι διενεργούνται κατόπιν διακηρύξεως, εκδιδομένης υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος, βάσει όρων καθοριζομένων δι` αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου υποκειμένης εις τον έλεγχον του Νομάρχου.

2. Η διακήρυξις καθορίζει την προκηρύσσουσαν την δημοπρασίαν αρχήν, τον τύπον και το σύστημα διενεργείας της δημοπρασίας (ενσφράγιστος ανευ ορίου, δια συμπληρώσεως τιμολογίου, κατ` αποκοπήν) την ημερομηνίαν και ώραν ενάρξεως και λήξεως αποδοχής των προσφορών παρά της επιτροπής, σαφή συνοπτικήν περιγραφήν του έργου, προμηθείας, της προϋπολογισθείσαν δαπάνην, τα προσόντα των διαγωνιζομένων, τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά συμμετοχής, την εγγύησιν και τον τρόπον καταθέσεως αυτής, τας διατάξεις αίτινες όταν ισχύουν καθ` όλην την διάρκειαν της συμβάσεως, την προθεσμίαν εκτελέσεως του έργου ή προμηθείας, τα συμβατικά τεύχη της μελέτης, τας κρατήσεις αίτινες όταν βαρύνουν τον ανάδοχον και τυχόν ειδικούς όρους.

3. Η διακήρυξις κατατίθεται εις τα γραφεία του δήμου ή κοινότητος και της ΥΔΚ ή της Τεχνικής υπηρεσίας του δήμου και ευρίσκεται εις την διάθεσιν των ενδιαφερομένων κατά τας εργασίμους ημέρας και ώρας.

4. Η περίληψις της διακηρύξεως διαλαμβάνει τον τόπον και τρόπον διεξαγωγής της δημοπρασίας, τήν ημερομηνίαν και ώραν λήξεως αποδοχής των προσφορών, σαφή συνοπτικήν περιγραφήν του έργου ή της προμηθείας, προϋπολογισμόν, τα προσόντα των διαγωνιζομένων, την εγγύησιν και προθεσμίαν, τυχόν ειδικούς όρους, ως και τας ημέρας και ώρας παροχής πληροφοριών.

5. Η περίληψις της διακηρύξεως δημοσιεύεται υποχρεωτικώς δια τοιχοκολλήσεως εις τα γραφεία του δήμου ή κοινότητος και εις το σύνηθες μέρος των τοιχοκολλήσεων, συντασσομένου σχετικού αποδεικτικού. Επίσης περίληψις των διακηρύξεων δημοσιεύεται, υποχρεωτικώς εφ` άπαξ δια τον τύπου ως ακολούθως:

*Προκειμένου περί δήμων και κοινοτήτων πλην των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης:*

*α) Αν ο προϋπολογισμός των δημοπρατουμένων εργασιών ή προμηθειών υπερβαίνη τας τριακοσίας χιλιάδας (300.000) δραχμάς εις δυο εφημερίδας του Νομού, εξ αυ η μια, μη ημερησία. Εν ελλείψει της μιας τούτων η δημοσίευσις γίνεται εις την ετέραν εφημερίδα του Νομού και εις μίαν ημερησίαν εφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας γενικών ειδήσεων εκ των εν Αθήναις ή Θεσσαλονίκη εκδιδομένων εις ην και μόνον γίνεται η δημοσίευσις εν ελλείψει αμφοτέρων των ανωτέρω εφημερίδων του Νομού.*

*β) Αν η δαπάνη υπερβαίνη τας οκτακοσίας χιλιάδας (800.000) δραχμάς επί πλέον των εφημερίδων του πρώτου εδαφίου της περιπτώσεως (α) και εις μίαν ημερησίαν εφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας γενικών ειδήσεων εκ των εν Αθήναις ή θεσσαλονίκη εκδιδομένων ή εις μίαν ειδικήν εφημερίδα δημοσιεύσεως δημοπρασιών ή εις μιαν ημερησίαν οικονομικήν εφημερίδα.*

*γ) Αν ο προϋπολογισμός υπερβαίνη τα δυο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμάς, η περίληψις της διακηρύξεως δημοσιεύεται επί πλέον των εφημερίδων του πρώτου εδαφίου της περιπτώσεως (α) εις μίαν ημερησίαν εφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας γενικών ειδήσεων εκ των εν Αθήναις ή θεσσαλονίκη εκδιδομένων και εις μίαν ειδικήν εφημερίδα δημοσιεύσεως δημοπρασιών ή εις μιαν ημερησίαν οικονομικήν εφημερίδα.*

*Προκειμένου περί δήμων και κοινοτήτων των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης:*

*α) Αν ο προϋπολογισμός των δημοπρατουμένων εργασιών ή προμηθειών υπερβαίνη τας τριακοσίας χιλιάδας (300.000) δραχμάς εις μίαν ημερησίαν εφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας γενικών ειδήσεων εκ των εν Αθήναις ή θεσσαλονίκη εκδιδομένων αντιστοίχως.*

*β) Αν ο προϋπολογισμός υπερβαίνη τας οκτακοσίας χιλιάδας (800.000) δραχμάς εις μίαν ημερησίαν εφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας γενικών ειδήσεων εκ των εν Αθήναις ή θεσσαλονίκη εκδιδομένων αντιστοίχως και εις μιαν ειδικήν εφημερίδα δημοσιεύσεως δημοπρασιών ή εις μιαν ημερησίαν οικονομικήν εφημερίδα.*

*γ) Αν ο προϋπολογισμός υπερβαίνη τα δυο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμάς εις δυο ημερησίας εφημερίδας μεγάλης κυκλοφορίας γενικών ειδήσεων εκ των εν Αθήναις ή θεσσαλονίκη εκδιδομένων αντιστοίχως και εις μιαν εκ των ειδικών εφημερίδων δημοσιεύσεως δημοπρασιών ή εις μιαν ημερησίαν οικονομικήν εφημερίδα.*

*6. Αντίγραφον περιλήψεως της διακηρύξεως αποστέλλεται και εις τας οικείας τοπικάς επαγγελματικάς οργανώσεις και την ΤΥΔΚ της Νομαρχίας προς τοιχοκόλλησιν. Οταν ο προϋπολογισμός της δαπάνης των δημοπρατουμένων εργασιών ή προμηθειών υπερβαίνη τα "εξήντα εκατομμύρια" (60.000.000)" δραχμάς αντίτυπον της λεπτομερούς διακηρύξεως αποστέλλεται προς το Τεχνικόν Επιμελητήριον, αν δεν υπερβαίνη τα "οκτακόσια εκατομμύρια (800.000.000)" δραχμάς και προς το Υπουργείο Εσωτερικών".*

*7. Προκειμένου περί ηλεκτρομηχανολογικών ή ειδικής φύσεως εν γένει έργων ή προμηθειών, τα εις την προηγουμένην παράγραφον όρια προϋπολογισμών δια τας δημοσιεύσεις εις τον τύπον ορίζονται εις το ήμισυ.*

*8. Η εγγύησις συμμετοχής ορίζεται δια της διακηρύξεως εις 2% μέχρι 5% επί του προϋπολογισμού του έργου ή της προμηθείας αναλόγως της σπουδαιότητος τούτων. Αύτη κατατίθεται υπό μορφήν γραμματίου του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ή εγγυητικής επιστολής ανεγνωρισμένης Τραπέζης ή του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Εργών, συντεταγμένης κατά τον ισχύοντα τύπον δια το Δημόσιον. Η*

*εγγύησις επιστρέφεται εις τους αποκλεισθέντας του διαγωνισμού αμέσως, εις δε τους αποτυχόντας μετά την ανακήρυξιν του τελευταίου μειοδότου. Η εγγύησις συμμετοχής του ανακηρυχθέντος αναδόχον αντικαθίσταται κατά την υπογραφήν της συμβάσεως δια της προσκομίσεως εγγυήσεως καλής εκτελέσεως, συμφώνως προς το Αρθρον 26 του παρόντος εκτός εάν ισχύη αυτή δια την καλήν εκτέλεσιν.*

#### *Άρθρον 16.*

#### *Συστήματα δημοπρασιών.*

*1. Αι δημοπρασίαι διενεργούνται δι` ενσφραγίστων προσφορών μειοδοτικαί κατ` αρχήν μεν δια προσφοράς ποσοστόν εκπτώσεως υπό του μειοδότου εις ακεραίας μονάδας επί τοις εκατόν άνευ όριον επί τιμολογίου συντεταγμένου υπό του εργοδότου, δια συμπληρώσεως δε τιμολογίου εκ μέρους του μειοδότου αναλυτικού ή συνοπτικού συνταχθέντος εν σχεδίω ομοίως υπό του εργοδότου είτε όταν ο εργοδότης ευρίσκεται εις αδυναμίαν να συντάξῃ τιμολόγιον των εκτελεστέων έργων, είτε όταν δύναται ούτος να έχη μελέτην, της οποίας αι ποσότητες δεν θα μεταβληθούν ουσιωδώς κατά διαστάσεις και είδη εργασιών.*

2. Αι δημοπρασίαι δια την προμήθειαν μηχανημάτων, οχημάτων, φωτιστικών σωμάτων, ανταλλακτικών λοιπών εφοδίων ως και δια την προμήθειαν και εγκατάστασιν αντλητικών συγκροτημάτων (ηλεκτρομηχανολογικών έργων) ενεργούνται δια συμπληρώσεως τιμολογίου. Αι δημοπρασίαι δια την εκτέλεσιν των λοιπών ηλεκτρομηχανολογικών έργων ενεργούνται δια τινος εκ των εις την προηγουμένην παράγραφον οριζομένων δύο συστημάτων δημοπρατήσεως. Επι ειδικών έργων μη δυναμένων ως εκ της φύσεώς των να μελετηθώσι πλήρως καθ' όλα τα στάδια ή καθ' όλα τα τεύχη της μελέτης, ο διαγωνισμός δύναται να διενεργήται δια συμπληρώσεως τιμολογίου, παρεχομένης συγχρόνως της ελευθερίας εις τους συναγωνιζομένους όπως καθορίζουν δια της προσφοράς των επί πλέον και στοιχεία αναφερόμενα εις την μελέτην του όλου έργου ή τμήματος αυτού, τον καθορισμόν τεχνολογικών χαρακτηριστικών αφορώντων εις στοιχεία του έργου και τας προθεσμίας εκτελέσεως αυτού.

3. Προκειμένης αξιοποιήσεως δημοτικού ή κοινοτικού ακινήτου διά της κατασκευής των κατά περίπτωσιν ενδεικνυούμενων έργων, εν οικονομική αδυναμία του δήμου ή της κοινότητος, δύναται, τηρουμένης αναλόγως και της διαδικασίας του αρθρου 187 του Δ.Κ.Κ. πάντοτε κατόπιν δημοπρασίας δι' ενσφραγίστων προσφορών, ο δήμος ή η κοινότης να εκποιή τμήμα του ακινήτου επί αντιταροχή ή να παραχωρή την εκμετάλλευσιν ολοκλήρων ή μέρος των επ αυτού έργων εφ' ωρισμένον χρόνον ως αντάλλαγμα της αξίας των έργων.

4. Η δημοπρασία διενεργείται πάντοτε βάσει προυφισταμένης πλήρους μελέτης καταρτιζούμενης κατά τας διατάξεις του παρόντος διατάγματος πλην των έργων των δημοπρατουμένων συμφώνων προς το τρίτον εδάφιον της παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

5. Εις περίπτωσιν δημοπρατήσεως εργού δια συμπληρώσεως τιμολογίου, η διαφορά από του αθροίσματος δαπανών της μελέτης όλων των ειδών εργασιών ως εν άρθρω 3, παρ. 4α του αντιστοίχου αθροίσματος δαπανών της προσφοράς, διαιρουμένη διά του ως άνω αθροίσματος δαπανών της μελέτης όλων των ειδών εργασιών, αποτελεί την εκ της δημοπρασίας προκύπτουσαν τεκμαρτήν έκπτωσιν, ήτις είναι εφαρμοστέα και υποχρεωτική επί τυχόν απαιτηθησούμενης νέας τιμής. Τα ανωτέρω αθροίσματα δαπανών, μελέτης και προσφοράς, λαμβάνονται άνευ του ποσοστού γενικών εξόδων και οφέλους εργολάβου και άνευ του ποσού απροβλέπτων δαπανών.

6. Εις περιπτώσεις μελετών μετ' ενδεικτικού προϋπολογισμού, κατά τας διατάξεις του παρόντος και διενεργείας της δημοπρασίας δια συμπληρώσεως τιμολογίου, δεν λογίζεται ότι υφίσταται τεκμαρτή έκπτωσις.

**Άρθρον 17.**  
**Δικαιούμενοι συμμετοχής εις δημοπρασίας.**

1. Εις τας δημοπρασίας δημοτικών και κοινοτικών έργων, γίνονται δεκτοί εργολάβοι ή τεχνικαί εταιρείαι, κεκτημένοι πτυχίον εργολάβου δημοσίων έργων, ανάλογον προς την αξίαν και το είδος του έργου, ως και τα λοιπά κατά την διακήρυξιν προσόντα. Εμπειροτέχναι γίνονται δεκτοί υπό τους περιορισμούς του παρόντος άρθρου.

2. Εις δημοπρασίας δημοτικών ή κοινοτικών προμηθειών, γίνονται δεκτοί ανεγνωρισμένοι προμηθευταί του δημοπρατουμένου αντικειμένου, παρέχονται εχέγγυα αρτίας εκτελέσεως, εγγεγραμμένοι εις το οικείον επιμελητήριον ή επαγγελματικήν οργάνωσιν. Εις δημοπρασίας προμηθείας είδους εισαγομένου εκ του εξωτερικού γίνονται δεκτοί ανεγνωρισμένοι αντιπρόσωποι εγγεγραμμένοι εις τα οικεία επιμελητήρια, προσκομίζοντες αποδεικτικά έγγραφα των αντιπροσωπευομένων εργοστασίων της αλλοδαπής.

3. Εις δημοπρασίας προϋπολογισμόν δαπάνης έργου μέχρις οκτακοσίων χιλιάδων (800.000) δραχμών μετέχουν και μη πτυχιούχοι εργολάβοι έχοντες εκτελέσει επιτυχώς παρομοίας φύσεως έργα και παρέχοντες εγγυήσεις αρτίας και εμπροθέσμου εκτελέσεως. Εις τον προϋπολογισμόν δαπάνης του έργου δεν περιλαμβάνεται και η αξία των ενσωματουμένων υλικών, ων την προμήθειαν ενεργεί ο δήμος ή η κοινότης. Το, κατά τα ανωτέρω, χρηματικόν όριον, προκειμένου περί μη πτυχιούχων εργολάβων ηλεκτρομηχανολογικών έργων καθορίζεται υπό των διατάξεων του Ν.Δ. 271/1969 (αρθρ. 4 παρ. 5) ως ετροποποιήθη μεταγενεστέρως.

4. Η συμμετοχή εις τας κατά τα ανωτέρω δημοπρασίας μη πτυχιούχων εργολάβων επιτρέπεται επί τη προσκομίσει πιστοποιητικού, εκδιδομένου υπό του Δ/ντου Εσωτερικών της Νομαρχίας, μετά

προηγουμένην σύμφωνον γνώμην του αρμοδίου Συμβουλίου Δημοσίων έργων, ισχύοντος δια μίαν τριετίαν. Η εμπειρία του υποψήφιου μη πτυχιούχου εργολάβου κρίνεται, παρά των ανωτέρω οργάνων, βάσει εκτελεσθέντων κατά κατηγορίας έργων του δημοσίου, δήμων και κοινοτήτων και Ν.Π.Δ.Δ. Τα μέχρι της ισχύος του παρόντος εκδοθέντα πιστοποιητικά αντικαθίστανται δια νέων τοιούτων κατά την ανωτέρω διαδικασίαν εντός εξαμήνου από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος.

5. Προκειμένου περί ειδικών έργων, απαιτούντων επιστημονικήν διεύθυνσιν ή ιδιάζουσαν, λόγω της φύσεως αυτών, τεχνικήν εκτέλεσιν δύναται να απαιτηθή προσδέτως, δια της διακηρύξεως, συνεργασία των συναγωνιζομένων μετά φυσικού προσώπου ή Εταιρείας ώστε τελικώς να διασφαλίζεται πλήρως, δια της συνεργασίας η επιστημονική διεύθυνσις και ο κατά περίπτωσιν απαιτούμενος τεχνικός εξοπλισμός προς εκτέλεσιν του έργου. Η κατά τα ανωτέρω συνεργασία, όχι αποδεικνύεται δια σχετικής συμβολαιογραφικής πράξεως συνοδευούσης τα λοιπά δικαιολογητικά συμμετοχής εις την δημοπρασίαν επί ποινή αποκλεισμού.

6. Εις δημοπρασίας δια την εκτέλεσιν φορτοεκφορτώσεως και μεταφοράς υλικών υδρεύσεως και οδοποιίας κατά την παρ. 2 του άρθρου 11 του παρόντος γίνονται δεκτοί εταιρείαι μεταφορών ή ιδιώται κατ` επάγγελμα μεταφορείς.

7. Η ανάθεσις εκτέλεσεως έργων, άνευ δημοπρασίας προϋπολογισθείσης δαπάνης άνω των οκτακοσίων χιλιάδων (800.000) δραχμών δεν επιτρέπεται εις μη πτυχιούχους εργολάβους, εξαιρέσει της περ. δ της παρ. 2 του άρθρου 201 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος.

#### Άρθρον 18.

##### Διεξαγωγή Δημοπρασίας.

1. Η δημοπρασία ενεργείται μετά δέκα ημέρας τουλάχιστον από της κατά τας διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 13 του παρόντος τελευταίας δημοσιεύσεως της περιλήψεως της διακηρύξεως. Επιτρέπεται αναλόγως της δαπάνης και του επείγοντος, η διενέργεια της δημοπρασίας μετά πέντε ημέρας από της κατά τα ανωτέρω δημοσιεύσεως της περιλήψεως της διακηρύξεως, εφ' όσον δικαιολογείται τούτο δεόντως εις την σχετικήν απόφασιν του συμβουλίου. Προκειμένου περί προμηθείας ειδών εκ του εξωτερικού, η δημοπρασία ενεργείται μετά 30 ημέρας τουλάχιστον από της τελευταίας δημοσιεύσεως της διακηρύξεως κατά τας διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 15 του παρόντος.

2. Αι δημοπρασίαι δημοτικών ή κοινοτικών έργων και προμηθειών διενεργούνται εις την έδραν της ΥΔΚ του Νομού ή την έδραν του δήμου ή της κοινότητος, των μεν δήμων υπό της δημαρχικής επιτροπής, των δε κοινοτήτων υπό επιτροπής εκ του προέδρου ή αντιπροέδρου και δύο συμβούλων, οριζομένων υπό του κοινοτικού συμβουλίου.

Κατά την διεξαγωγήν των δημοπρασιών, εφ' όσον παρίσταται ανάγκη, δύναται να παρίσταται και τεχνικός υπάλληλος, οριζόμενος δι` αποφάσεως του Νομάρχου, εις την περιφέρειαν του οποίου υπηρετεί ούτος ή του Υπουργού Εσωτερικών προκειμένου περί υπηρετούντος εις την Κεντρικήν Υπηρεσίαν, όστις υποθοιησεί και συμβούλευει την Επιτροπήν δημοπρασίας χωρίς να αποτελή μέλος αυτής.

3. Αι προσφοραί των δι` ενσφραγίστων προσφορών δημοπρασιών γίνονται δεκταί υπό της αρμοδίας δια την διεξαγωγήν αυτών επιτροπής συνεδριαζούσης δημοσία μέχρι της εν τη διακηρύξει οριζομένης ώρας λήξεως αποδοχής προσφορών. Εφ' εκάστου παραδιδομένου φακέλλου, εφ' όσον βεβαιωθή η αυτοπρόσωπος υπό του συναγωνιζομένου επίδοσις της προσφοράς του, αναγράφεται ο αύξων αριθμός, όστις αναγράφεται και εν τω πρακτικώ, ως επίσης αναγράφεται εν αυτώ και η τυχόν επίδοσις προσφοράς άνευ συγχρόνου προσαγωγής, του, κατά τα ανωτέρω, πτυχίου ή πιστοποιητικού ταυτότητος και το εκ του λόγου τούτου απαράδεκτον αυτής, ο διαγωνιζόμενος παραδίδει εντός ιδίου εσφραγισμένου φακέλου εφ' ου αναγράφεται ο τίτλος του δημοπρατουμένου έργου η λέξις "ΠΡΟΣΦΟΡΑ" και η επωνυμία αυτού, ως επίσης το εργολαβικόν πτυχίον του μη ή το πτυχίον του μη πτυχιούχου εργολάβου ή πιστοποιητικόν τουτότητος και τα λοιπά υπό της διακηρύξεως οριζόμενα δικαιολογητικά συμμετοχής, άπαντα τεθειμένα εντός ανοικτού φακέλου.

4. Εις πάσας τας δημοπρασίας οι συναγωνιζόμενοι παρίστανται μόνον αυτοπροσώπως. Οι ανώνυμες εταιρίες εκπροσωπούνται από μέλος του διοικητικού τους συμβουλίου ή από άλλο νόμιμα

εξουσιοδοτημένο πρόσωπο. Οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης και οι ομόρρυθμες εταιρίες εκπροσωπούνται από το διαχειριστή τους ή από άλλο νόμιμα εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

5. Κοινοπράξια εργοληπτών δημοσίων έργων ή τεχνικών εταιρειών, κατόχων πτυχίου εργοληπτου εταιρείας, γίνονται δεκταί μόνον, εφ' όσον τούτο δεν αποκλείεται ρητώς υπό της διακηρύξεως και υπό τον όρον ότι έκαστος των συμμετεχόντων εις την κοινοπράξιαν κέκτηται τα υπό της διακηρύξεως οριζόμενα προσόντα. Οι κοινοπρακτούντες ευθύνονται εκ της συμμετοχής εις την δημοπρασίαν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον. Αι υποβαλλόμεναι προσφοραί δέον να είναι υπογεγραμμέναι υπό πάντων των κοινοπρακτούντων και εν περιπτώσει εταιρειών υπό των νομίμων αυτών εκπροσώπων κατά την προηγουμένην παράγραφον. Αι προσφοραί επιδίδονται παρά πάντων τούτων, αυτοπροσώπως παρισταμένων ή υπό κοινού εκπροσώπου οριζόμενου δια συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου. Αι εγγυήσεις συμμετοχής παρέχονται κοινώς διά πάντας τους κοινοπρακτούντας. Ούδεις δύναται να συμμετέχῃ εις πλείονας της μιας κοινοπράξιας, συμμετεχούσας εις τον αυτόν διαγωνισμόν.

6. Ουδείς δύναται εις την αυτήν δημοπρασίαν να εκπροσωπήσῃ πλείονας της μιας εταιρείας ή κοινοπράξιας, ουδέ δύναται να συμμετάσχῃ κεχωρισμένως δι' εαυτόν εις ταύτην ο εκπροσωπών συμμετέχουσαν εταιρεία ή μελος διοικητικού συμβουλίου τοιαύτης εταιρείας. Εις την περίπτωσιν ταύτην αποκλείονται πάσαι αι τοιαύται πολλαπλαί προσφοραί, πλην αν αποσυρθούν υπό των ενδιαφερομένων πάσαι αι λοιπαί πλην μιάς. Δεν

δύναται επίσης να μετάσχῃ εις την δημοπρασίαν δι' ίδιον λογαριασμόν υπάλληλος εταιρείας συμμετεχούσης εις αυτήν ή σύμβουλοι ειδικοί, αμειβόμενοι υπ' αυτής επί μισθώ ή καθ' οιονδήποτε τρόπον.

7. Παρελθούσης της εν τη διακηρύξει οριζόμενης ώρας, κηρύσσεται υπό τον Προέδρον της Επιτροπής, λήξασα η παράδοσις των προσφορών και αναγράφεται τούτο εις τα πρακτικά απαγορευομένης δι' οιονδήποτε λόγον της αποδοχής μεταγενεστέρως προσφοράς, επί ποινή ακυρότητος του διαγωνισμού, πλην εάν η επίδοσις προσφορών, αρξαμένη προ της εν τη διακηρύξει οριζόμενης ώρας λήξεως αποδοχής προσφορών, συνεχίζεται άνευ διακοπής και μετά την ώραν ταύτην. Μετά την λήξιν της παραδόσεως των προσφορών της συνεδρίας συνεχιζόμενης δημοσίᾳ άρχεται ο υπό της επιτροπής έλεγχος των δικαιολογητικών συμμετοχής κατά σειράν επιδόσεως τούτων και αναγράφονται εν τω πρακτικώ τα εν εκάστω φακέλλω ευρισκόμενα έγγραφα, περιληπτικώς μεν, αλλά κατά τρόπον εμφανίζονται το σύμφωνον ή ου προς τους όρους της διακηρύξεως, παρουσία δε των παρισταμένων. Ο εν τω ανοικτώ φακέλλω ευρισκόμενος εσωτερικός φάκελλος ο περιέχων την "ΠΡΟΣΦΟΡΑΝ" παραμένει εσφραγισμένος, αναγράφεται δε επ' αυτού ο αυτός αύξων αριθμός του εξωτερικού φακέλου. Μετά την καταγραφήν των δικαιολογητικών απάντων των συμμετεχόντων οι παριστάμενοι εν τη αιθούση του διαγωνισμού εξέρχονται και η συνεδρία καθίσταται μυστική. Η επιτροπή μυστικώς συνεδρίαζουσα, ελέγχει τα δικαιολογητικά έγγραφα των συναγωνιζομένων και αποφασίζει περί των αποκλεισθησομένων. Αποκαθισταμένης είτα της συνεδρίας δημοσίας, ο πρόεδρος της επιτροπής ανακοινοί τον αποκλεισμένους εκ της δημοπρασίας, ως και τους λόγους αποκλεισμού αυτών και καλεί αυτούς να παραλάβουν τα σχετικά έγγραφα αυτών μετά της ενσφραγίστου προσφοράς των.

**Άρθρον 19.**  
**Αποσφράγιστις προσφορών- Ανακήρυξις μειοδότου.**

1. Οι φάκελοι των προσφορών των γενομένων δεκτών εις δημοπρασίαν, εφ' ων αναγράφονται αι μειοδοσίαι μεγαλοφάνως ανακοινούμεναι αποσφραγίζονται κατά σειράν. Προσφοραί μη φέρουσαι την υπογραφήν του μειοδότου ή μη σύμφωνοι προς τους όρους της διακηρύξεως απορρίπτονται, ως και αι προσφοραί αίτινες δεν φέρουν το νόμιμον μηχανόσημον και δεν χαρτοσημαίνονται κατά νόμον. Ανάδοχος ανακηρύσσεται ο προσενεγκών την μικροτέραν τιμήν, εν περιπτώσει δε καθ' ην περισσότεροι του ενός έχουν

προσφέρει την αυτήν μικροτέραν προσφοράν γίνεται κλήρωσις μεταξύ αυτών. Ο ανακηρυχθείς ανάδοχος υποχρεούται να υπογράψῃ το σχετικόν πρακτικόν της δημοπρασίας.

2. Επί των δημοπρασιών, διά συμπληρώσεως τιμολογίου των αναφερομένων εις την παρ. 2 του άρθρου 16 του παρόντος, ανακηρύσσεται ανάδοχος, αντί του προσενεγκόντος την μικροτέραν τιμήν, ο προσενεγκών την συμφεροτέραν από τεχνικοοικονομικής απόφεως προσφοράν, δεόντως βεβαιουμένου τούτου υπό της επί της δημοπρασίας επιτροπής, επί τη βασεί γνωματεύσεως αρμοδίου καθ' ειδικότητα μηχανικού της Νομαρχίας, περιοριζόμενου υπό των υπό της μελέτης ή της διακηρύξεως προσδιοριζομένων κριτηρίων

αξιολογήσεως ή υπομηχανικόν εφ' όσον η αξία του αντικειμένου δεν υπερβαίνει τα "διακόσια εκατομμύρια (200.000.000)" δραχμάς. Όταν δεν υπηρετή τεχνικός της άνω ειδικότητος εις την οικείαν Νομαρχίαν, ορίζεται άλλος υπό του Υπουργείου Εσωτερικών.

3. Εις τας περιπτώσεις της προηγουμένης παραγράφου η επί της δημοπρασίας επιτροπή επιφυλάσσεται να εκδώσῃ την αποφασίν της εις επομένην κατ' ιδίαν συνεδρίαν και διαβιβάζει τον φάκελον των προσφορών μεθ' απάντων των υποβληθέντων υπό των μειοδοτών στοιχείων προς εξέτασιν, αξιολόγησιν, σύγκρισιν και γνωμοδότησιν εις τον κατά την παράγραφον 2 μηχανικόν ή υπομηχανικόν.

4. Προκειμένου περί ιδιαζόσης σημασίας ή μεγάλης αξίας έργων ή προμηθειών, η εξέτασις και αξιολόγησις των προσφορών γίνεται υπό τριμελούς επιτροπής εκ μηχανικών, συγκροτουμένης δι' αποφάσεως του Υπουργείου Εσωτερικών, οριζούσης και την προθεσμίαν υποβολής του πορίσματος της εξετάσεως.

5. Ο, κατά την παρ. 2 του παρόντος άρθρου, τεχνικός ή η ορισθείσα κατά την παρ. 4 επιτροπή διαβιβάζουν την γνωμοδότησίν των περί της προκριτέας προσφοράς, εις την επιτροπήν της δημοκρατίας, ήτις εις κατ' ιδίαν συνεδρίασιν της, καταχωρεί ταύτην εις το πρακτικόν του διαγωνισμού και αποφαίνεται περί του αναδόχου. Εις τας ανωτέρω περιπτώσεις το αποτέλεσμα ανακοινούται εις νέαν δημοσίαν συνεδρίαν ή ημερομηνία και η ώρα της οποίας ορίζεται την ημέραν διεξαγωγής της δημοπρασίας και καταχωρίζεται εις το πρακτικόν. Κατά την συνεδρίαν ταύτην επιστρέφεται εις τους αποτυχόντας η εγγύησις συμμετοχής εις την δημοπρασίαν.

6. Η επιτροπή της δημοπρασίας εις την περίπτωσιν της παρ. 2 καθορίζει την προθεσμίαν αξιολογήσεως των προσφορών αναλόγως του αριθμόν αυτών και των προβλεπομένων δυσχερειών. Η προθεσμία αύτη δεν δύναται να υπερβαίνῃ τον μήνα εις περίπτωσιν αξιολογήσεως των προσφορών υπό ενός τεχνικόν, το διπλάσιον δε διά την περίπτωσιν της υπό επιτροπής εκ μηχανικών αξιολογήσεως τούτων.

7. Η υπό της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου προβλεπομένη γνωμάτευσις αρμοδίου κατ' ειδικότητα μηχανικού ή υπομηχανικού, απαιτείται και εις τας περιπτώσεις μη διενεργείας τακτικής δημοπρασίας, εφ' όσον ο προϋπολογισμός του αντικειμένου υπερβαίνει το "ένα εκατομμύριο (1.000.000)" δραχμάς.

#### Άρθρον 20.

Ενστάσεις κατά της δημοπρασίας -Υποβολή Πρακτικού.

1. Αι επί της διεξαγωγής της δημοπρασίας ενστάσεις κατατίθενται εις την διενεργήσασαν την δημοπρασίαν επιτροπήν ή εις τον δήμον ή την κοινότητα μέχρι και της επομένης από της διεξαγωγής της δημοπρασίας εργασίμου ημέρας ή της επομένης της ανακοινώσεως του αποτελέσματος εις τας περιπτώσεις εξετάσεως και αξιολογήσεως των προσφορών, περί ων η παραγραφος 5 του άρθρου 19 του παρόντος. Αι κατατίθεμεναι εις τον δήμον ή την κοινότητα ενστάσεις πρωτοκολλούνται και διαβιβάζονται αυθημερόν εις την διενεργήσασαν την δημοπρασίαν επιτροπήν.

2. Η επιτροπή υποχρεούται να υποβάλῃ το πρακτικόν της δημοπρασίας εις το δημοτικόν ή κοινοτικόν συμβούλιον, ευθύς μετά την παρέλευσιν της κατά την προηγουμένην παράγραφον προσθεσμίας δια την υποβολήν ενστάσεων, μετά της επί τούτων γνώμης της.

#### Άρθρον 21.

Έγκρισις - Ακύρωσις - Επανάληψις δημοπρασίας.

1. Το πρακτικόν της επί της δημοπρασίας επιτροπής μετά της σχετικής αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ή της δημαρχικής επιτροπής κατά περίπτωσιν, αποφαινομένων και επί των τυχόν ενστάσεων, λαμβανομένης εντός 10 ημερών από της λήξεως της κατά την παρ. 1 του προηγουμένου άρθρου προθεσμίας υποβάλλονται εις τον Νομάρχην προς έγκρισιν υποχρεούμενον να αποφανθή εντός 20 ημερών από της πρωτοκολλήσεως του οικείου φακέλου εις το πρωτόκολλον της Νομαρχίας άλλως η απόφασις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου θεωρείται εγκριθείσα.

2. Η δι' ενσφραγίστων προσφορών δημοπρασία εκτελέσεως έργων και προμηθειών ακυρούται λόγω παρατύπου διεξαγωγής αυτής, εφ' όσον εκ της παρατύπου διεξαγωγής επηρεάζεται το αποτέλεσμα της δημοπρασίας. Ομοίως ακυρούται η δι' ενσφραγίστων προσφορών δημοπρασία, εάν αποδεδειγμένως προκύπτη συνεννόησις ή συμπαιγνία των διαγωνισθέντων προς ανάληψιν του έργου ή προμηθείας άνευ πραγματικού συναγωνισμού. Η επί της δημοπρασίας επιτροπή εις τας άνω περιπτώσεις εκθέτει εν

λεπτομερεία εις το πρακτικόν τα διατρέξαντα, ως ταύτα υπέπεσαν εις την αντίληψίν της, ως καὶ την γνώμην της επ` αυτών.

3. Προκειμένου περί προμηθείας ειδών εκ του εξωτερικού η κατακύρωσις εγκρίνεται υπό των Υπουργών Εμπορίου και Βιομηχανίας, εφ` όσον απαιτείται τοιαύτη έγκρισις επί τη βάσει των κατά την ημέραν της διενεργείας των διαγωνισμού ισχουσών διατάξεων ως καὶ των περι προστασίας των προιόντων εγχωρίου βιομηχανίας ομοίων, αίτινες εν πάσῃ περιπτώσει δέον να τηρώνται κατά την σύγκρισιν καὶ αξιολόγησιν των προσφορών.

4. Εφ` όσον ησκήθη ένστασις υπό τινος των διαγωνισθέντων περι παρατύπου διεξαγωγής ἢ συμπαιγνίας κατά την δημοπρασίαν ἢ τούτο αναφέρεται εις απόφασιν του δημοτικού ἢ κοινοτικού συμβουλίου ο Νομάρχης εν όψει καὶ των λοιπών στοιχείων του φακέλλου της δημοπρασίας, αποφαίνεται δι` ητιολογημένης αποφάσεως, εγκρίνων ἢ ακυρών την απόφασιν του δημοτικού ἢ κοινοτικού συμβουλίου.

5. Επανάληψις της δημοπρασίας επιτρέπεται μόνον μετά την κατά τας προηγουμένας παραγράφους, ακύρωσιν ἢ μη ἔγκρισιν. Επίσης η δημοπρασία δύναται να επαναλαμβάνεται ἀπαξ, λόγω ασυμφόρου, κρινομένου τούτου δι` αποφάσεως του δημοτικού ἢ κοινοτικού συμβουλίου.

#### Άρθρον 22.

Δαπάναι δημοσιεύσεως διακηρύξεως.

Οι δαπάνες δημοσίευσης της διακήρυξης, τα κηρύκεια καὶ τα λοιπά ἔξοδα της δημοπρασίας, αρχικής καὶ επαναληπτικής, θα καταβάλλονται σε κάθε περίπτωση από την αναθέτουσα αρχή, με την προσκόμιση των νόμιμων παραστατικών. Τα ποσά αυτά θα παρακρατούνται από την αμοιβή του εργολάθου ἢ προμηθευτή κατά την πρώτη πληρωμή του από την αναθέτουσα αρχή, εφόσον ανακηρυχθεί ανάδοχος.

#### Άρθρον 23.

Έκπτωσις αναδόχου λόγω μη υπογραφής του πρακτικού της δημοπρασίας.

Εάν ο, εις ον κατεκυρώθη η δημοπρασία, εργολάθος ἢ προμηθευτής αρνηθή να υπογράψῃ το πρακτικόν ταύτης, κηρύσσεται έκπτωτος δι` αποφάσεως του δημοτικού ἢ κοινοτικού συμβουλίου, μη τηρουμένης εν προκειμένω της ειδικής διαδικασίας του ἄρθρου 50 του παρόντος, της εγγυήσεως αυτού εκπιπτούσης υπέρ του δήμου ἢ της κοινότητος, λόγω ειδικής προς τούτο ποινής καὶ επαναλαμβάνεται η δημοπρασία διατηρουμένου του δικαιώματος της αποκαταστάσεως πάσης τυχόν ζημίας του δήμου ἢ της κοινότητος εκ της επαναλήψεως της δημοπρασίας εις βάρος του αρνηθέντος να υπογράψῃ το πρακτικόν τελευταίου μειοδότου.

#### Άρθρον 24.

Τελείωσις δημοπρασίας - Απαλλαγή μειοδότου.

- Η δημοπρασία δεν τελειούται πριν ἢ η περί κυρώσεως του πρακτικού απόφασις της δημαρχικής επιτροπής ἢ του δημοτικού ἢ κοινοτικού συμβουλίου κατά τας διατάξεις του Δ. Κ. Κ. καταστή εκτελεστή. Εαν μετά την κατά τα ως ἀνώ ἔγκρισιν ἢ την παρέλευσιν της προθεσμίας προς εγκρίσιν, περι ης παρ.1 του ἄρθρου 21 του παρόντος, δεν κληθή ο εργολάθος ἢ ο προμηθευτής εντός εξήκοντα ημερών από της ημέρας ταύτης δια την υπογραφήν της συμβάσεως, δικαιούται ούτος, υποβάλλων σχετικήν δήλωσιν προς τον δήμον ἢ κοινότητα καὶ τον Νομάρχην, να θεωρήσῃ την υποχρέωσιν του προς ανάληψιν του έργου ως μη υφισταμένην. Η ανωτέρω προθεσμία αυξάνεται εις ενενήκοντα ημέρας, εις περίπτωσιν ασκήσεως προσφυγής κατά της αποφάσεως του Νομάρχου εντός πέντε ημερών από τής εκδόσεως αυτής. Κατά τας ως ἀνώ περιπτώσεις, επιστρέφεται εις τον εργολάθον ἢ προμηθευτήν η κατατεθείσα εγγύησης εντός πέντε ημερών από της υποβολής της δηλώσεώς του.
- Εάν η εκτέλεσις του έργου ἢ της προμηθείας ματαιωθή, τη αιτήσει του εργολάθου ἢ προμηθευτού δια τους ανωτέρω λόγους ἢ αν η δημοπρασία ακυρωθή δι` οιονδήποτε λόγον, ο εργολάθος ἢ προμηθευτής ουδεμιάς

#### Άρθρον 25.

Δημοπράτησις βάσει νέων όρων.

**Η διενέργεια δημοπρασίας δια το αυτό έργον ή την αυτήν προμήθειαν επί τη βάσει νέων όρων εν όλω ή εν μέρη, θεωρείται αρχική τοιαύτη και ουχί επαναληπτική.**

**Άρθρον 26.**

**Υπογραφή της συμβάσεως.**

1. Η περί εγκρίσεως του αποτελέσματος της δημοπρασίας απόφασις του Νομάρχου κοινοποιείται επί αποδείξει εις τον ανάδοχον υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος εντός 10 ημερών από της λήψεως ταύτης ή της παρελεύσεως της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 21 του παρόντος συν τη προσκλήσει όπως ούτος, εντός προθεσμίας, ουχί ελάσσονος των πέντε ημερών ούτε μείζονος των δέκα, από της κοινοποιήσεως της ως άνω αποφάσεως προσέλθη εις ωρισμένον τόπον και χρόνον δια την υπογραφήν της συμβάσεως, προσκομίζων συγχρόνως και την απαιτουμένην κατά την παρ. 7 του άρθρου 15 του παρόντος εγγύησιν καλής εκτελέσεως του έργου ήτις ορίζεται εις ποσοστόν πέντε επί τοις εκατόν (5 %) του προϋπολογισμού του έργου μη συνυπολογιζομένης της επιτευχθείσης εκπτώσεως κατά την δημοπρασίαν. Εάν ο ανάδοχος, (εργολάβος ή προμηθευτής), δεν εμφανισθή κατά τα ανωτέρω, κηρύσσεται έκπτωτος, κατόπιν αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, υποκειμένης εις τον κατά νόμον έλεγχον του Νομάρχου, μη απαιτουμένης εν τη περιπτώσει ταύτη κοινοποιήσεως ειδικής προσκλήσεως προς τον μειοδότην, της εγγυήσεως του εκπιπτούσης εις όφελος του εργοδότου δήμου ή κοινότητος λόγω ειδικής προς τούτο ποινής και επαναλαμβάνεται ο διαγωνισμός διατηρουμένου του δικαιώματος αποκαταστάσεως πάσης ζημίας του δήμου ή της κοινότητος εκ της επαναλήψεως ταύτης εις βάρος του αρνηθέντος να υπογράψῃ την σύμβασιν ανοδόχου. Μη εμφάνισιν του μειοδότου συνιστά και η μη εμπρόσθεσμος προσκόμισης της απαιτουμένης, δια την υπογραφήν της συμβάσεως εγγυήσεως.
2. Εν περιπτώσει καθ` ην ο ανάδοχος αποβιώση ή τεθή υπό δικαστικήν αντίληψιν ή απαγόρευσιν προ της υπογραφής της συμβάσεως, η δημοπρασία θεωρείται ως μη γενομένη.
3. Η σύμβασις συνάπτεται διά το πραγματικόν ποσόν της αξίας του έργου ή προμηθείας, το προκύπτον εκ της προσφοράς της επιτευχθείσης κατά την δημοπρασίαν. Εις την σύμβασιν αναφέρονται και προσαρτώνται ως αναπόσπαστα συμβατικά στοιχεία τα εν άρθρω 14 του παρόντος διαλαμβανόμενα. Εις την σύμβασιν επίσης αναφέρονται η ημερομηνία θεωρήσεως της μελέτης, ή ημερομηνία διενεργείας της δημοπρασίας, ο αριθμός και η ημερομηνία της αποφάσεως τον δημοτικού συμβουλίου ή της δημαρχιακής επιτροπής, περί κατακυρώσεως του αποτελέσματος της δημοπρασίας και της επί ταύτης ομοίας του Νομάρχου, ο συμβατικός χρόνος εκτελέσεως και ο αριθμός και η ημερομηνία της εγγυητικής επιστολής και ο εκδότης ταύτης.
4. Η σύμβασις συνάπτεται διά της υπογραφής συμφωνητικού, πρωτοκολλουμένου αυθημερόν εις το πρωτόκολλον του οικείου δήμου ή κοινότητος. Το συμφωνητικόν κοινοποιείται, εντός τριών ημερών από της υπογραφής του, υπό του δήμου ή της κοινότητος προς την αρμοδίαν τεχνικήν υπηρεσίαν, ο προϊστάμενος της οποίας, ορίζει αμέσως τους επιβλέποντας το έργον τεχνικούς δια διαταγής αυτού καταχωρουμένης, κατά τα εν άρθρω 7 παρ. 2 του παρόντος διαλαμβανόμενα.
5. Εις ας περιπτώσεις, κατά πας διατάξεις του άρθρου 201 του Δ.Κ.Κ. δεν καταβάλλεται εις τον ανάδοχον ποσοστόν διά γενικά έξοδα και όφελος εργολάβου, αι συνονολογούμεναι συμβάσεις συνάπτονται άνευ του ποσοστού τούτου, αφαιρουμένης και της τυχόν εκπτώσεως, αι δε πάσης φύσεως φόροι, εισφοραί, τέλη, κρατήσεις υπέρ τρίτων και πάσα άλλη δαπάνη βαρύνει τούτον.

**Άρθρον 27.**

**Τόπος διαμονής του αναδόχου.**

**Διαταγαί της υπηρεσίας.** 1. Κατά την υπογραφήν της συμβάσεως υποχρεούται ο ανάδοχος όπως, δηλώση εγγράφως προς τον εργοδότην και την επιβλέπουσαν υπηρεσίαν τον τόπον της κατά την διάρκειαν της ισχύος αυτής διαμονής του. Διά της δηλώσεως διορίζεται επίσης υπό του αναδόχου και αντίκλητος αυτού. Ομού μετά του διορισμού του αντικλήτου υποβάλλεται και έγγραφον αποδοχής του διορισμού τούτου υπ` αυτού. Ούτος δέον να είναι κάτοικος της έδρας του κυρίου του έργου ή της υπηρεσίας παρ` ης επιβλέπεται το έργον, προς τούτο δε κοινοποιούνται τα έγγραφα της υπηρεσίας. Πάσα αλλαγή αντικλήτου, ως και πάσα μεταβολή της διευθύνσεως αυτού ή του αναδόχου κατά την διάρκειαν ισχύος της συμβάσεως αναφέρεται πάραυτα προς τον εργοδότην και την επιβλέπουσαν υπηρεσίαν.

2. Επί εκτελέσεως έργων συμβατικής αξίας μείζονος των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών, υποχρεούται ο εργολάθος, εφ' όσον δεν έχει πτυχίον ανωτέρας ή ανωτάτης σχολής, όπως προσλάθη, κατόπιν διαταγής του προϊσταμένου της αρμοδίας Τεχνικής Υπηρεσίας κατά την εκτέλεσην μέρους ή του όλου των εργασιών, διπλωματούχον μηχανικόν ή πτυχιούχον υπομηχανικόν όστις θα διευθύνη τα έργα και θα αντιπροσωπεύτη τον εργολάθον απουσιάζοντα εκ του τόπου αυτών.

3. Εν περιπτώσει μη εξευρέσεως του κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου αντικλήτου εις την δηλωθείσαν διεύθυνσιν ή αρνήσεως τούτον προς παραλαβήν εγγράφου της υπηρεσίας, ή κοινοποίησις γίνεται εις τον ανάδοχον ή τον αντίκλητον διά της οικείας αστυνομικής αρχής ή παντός ετέρου δημοσίου οργάνου, εφαρμοζομένων ανολόγως εις την τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν των οικείων διατάξεων της πολιτικής δικονομίας, και εις την δηλωθείσαν διεύθυνσιν αυτών συντασσομένου σχετικού αποδεικτικού επιδόσεως ή θυροκολλήσεως.

4. Διαταγαί πίνακες ή έγγραφα της επιβλεπούσης τεχνικής υπηρεσίας προς αναδόχους ή τους δημάρχους ή προέδρους κοινοτήτων, πρωτοκόλλούνται, επί ποινή ακυρότητος εις το πρωτόκολλον της Νομαρχίας ή του Επαρχείου και υπογράφονται υπό του προϊσταμένου της ΤΥΔΚ ή του παρά τω Επαρχείων γραφείου ΤΥΔΚ. Ομοίως υπογράφονται και πρωτοκόλλούνται τα σχετικά έγγραφα και διαταγαί ιδίας τεχνικής υπηρεσίας δήμου ή κοινότητος εις το πρωτόκολλον αυτού.

#### Άρθρον 28.

##### Εγκατάστασις αναδόχου-Πίνακες εργασιών. Αυτοδίκαια λύσις συμβάσεως.

1. Η επιβλέπουσα το έργον υπηρεσία υποχρεούται όπως, εντός δέκα ημερών, από της περιελεύσεως αυτή, της συμβάσεως, καλέσει εγγράφως τον ανάδοχον ίνα εις αρισμένην ημέραν και ώραν οριζομένην εντός προθεσμίας ουχί ελάσσονος των πέντε ούτε μείζονος των δέκα ημερών προσέλθη προς εγκατάστασιν αυτού εις τα έργα και υπογραφήν του σχετικού πρωτοκόλλου, καταχωρουμένον αυθημερόν ή το βραδύτερον μέχρι της επομένης, κατά τα εν παρ. 4 του προηγουμένου άρθρου οριζόμενα.

2. Εντός δέκα ημερών από της εγκαταστάσεως, ή επιβλέπουσα το έργον υπηρεσία υποχρεούται να κοινοποιήσῃ τω αναδόχω πίνακα εκτελέσεως μέρους ή του ολου των εργασιών και να χορηγήσῃ εγγράφως τα συμβατικά τεύχη της μελέτης τα λοιπά αναγκαία στοιχεία και διαγράμματα ως και σχετικάς οδηγίας προς εκτέλεσιν αυτών.

3. Προκειμένου περί απλών εργασιών μη χρηζουσών διαγραμμάτων ή οιωνδήποτε ετέρων στοιχείων δύναται να σημείωθουν εν τω πρωτοκόλλω εγκαταστάσεις αι εκ τούτων εκτελεστέαι σαφώς όμως αναγραφόμεναι και λεπτομερώς καθοριζόμεναι ως επίσης δύναται να σημειωθή εν τω αυτώ πρωτοκόλλω εγκαταστάσεως και η προμήθεια αρισμένων ποσοτήτων και ειδών υλικών. Εν περιπτώσει ταύτη το πρωτόκολλον εγκαταστάσεως επέχει θέσιν πίνακος εκτελέσεως εργασιών.

4. Ο ανάδοχος υποχρεούται όπως, εντός δέκα ημερών από της κοινοποίησεως του πίνακος εκτελέσεως ή της υπογραφής του θέσιν πίνακος επέχοντος πρωτοκόλλου εγκαταστάσεως, προβή εις την έναρξην των υποδειχθεισών αυτώ εργασιών, από της ημέρας δε της κοινοποίησεως του πίνακος ή της υπογραφής τον θέσιν πίνακος επέχοντος πρωτοκόλλου εγκαταστάσεως, άρχονται αι συμβατίκαι προθεσμίαι.

5. Η επιβλέπουσα το έργον υπηρεσία υποχρεούται όπως, προ του πέρατος των εργασιών δι` ας εδόθη τω εργολάθω πίναξ εκτελέσεως κοινοποίηση αυτώ έτερον πίνακα διά την συνέχισιν των εργασιών.

6. Έαν παρέλθη μην από της υπογραφής της εργολαθικής συμβάσεως χωρίς να κληθή ο ανάδοχος προς εγκατάστασιν δικαιούται ούτος να θεωρήσῃ την συμβασίν λελυμένην, δηλών τούτο εγγράφως εις τον δήμον ή την κοινότητα και την επιβλέπουσαν το έργον τεχνικήν υπηρεσίαν. Η ως άνω μηνιαία προθεσμία δύναται δια της συμβάσεως να ορίζεται από κοινού μεγαλυτέρα του μηνός εάν συντρέχουν προς τούτο ειδικοί λογοί. Εν περιπτώσει λύσεως της συμβάσεως, κατά την προηγουμένην παράγραφον, ή κατατεθείσα εγγύησις επιστρέφεται αυτώ και αναγνωρίζεται υπέρ αυτού αποζημίωσις διά τας πραγματικάς του δαπάνας εκδόσεως εγγυητικών επιστολών, δημοσιεύσεως της διακηρύξεως και τελών εν γένει της προσφοράς του κατά την δημοπρασίαν και την σύμβασιν και επί πλέον ποσού κανονιζομένου δι` αποφάσεως του Νομάρχου αναλόγως προς τας λοιπάς ζημιάς του αναδόχου μη δυναμένου να υπερβή το εν διακοσιοστόν του συμβατικού προϋπολογισμού του έργου. Τα αυτά ισχύουν και εις περίπτωσιν καθ` ην παρέλθει μην από της εγκαταστάσεως και δεν χορηγηθεί τω εργολάθω πίναξ εκτελεστέων εργασιών. Εαν όμως η εγκατάστασις του αναδόχου συμπέση με δυσμενή εποχήν του έτους και το έργον είναι επισφαλές

(εντός χειμάρρου, κατακλυζομένη περιοχή κ.λπ.) η δε επιβλέπουσα υπηρεσία κωλύεται εκ τούτου να χορηγήσῃ πίνακα εκτελεστέων εργασιών, ή ανωτέρω μηναία προθεσμία αυξάνεται εις τριμηνιαίαν προκειμένου δε περί ασφαλτικών εργασιών ή εις περίπτωσιν προφανούς κινδύνου εις εξαμηνιαίαν. Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθῃ προς εγκατάστασιν εντός της κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου προθεσμίας κηρύσσεται έκπτωτος εφαρμοζομένων εν τοιαύτη περιπτώσει των διατάξεων του άρθρου 50 του παρόντος άνευ κοινοποιήσεως ειδικής προσκλήσεως.

#### Άρθρον 29.

Διεύθυνσις των έργων υπό του αναδόχου.

- Την τεχνικήν διεύθυνσιν των έργων έχει, καθ' όλην την διάρκειαν της κατασκευής των, είτε αυτοπροσώπως ο ανάδοχος, είτε ο αντιπρόσωπος αυτού, διπλωματούχος μηχανικός ή πτυχιούχος υπομηχανικός, ειδικώς προς τούτο εξουσιοδοτούμενος. Δια την υπογραφήν από μέρους του αναδόχου οιωνδήποτε εγγράφων σχετιζομένων προς την εκτέλεσιν της συμβάσεως εφαρμόζονται αι περι εκπροσωπήσεως των Εταιρειών και περί αντιπροσωπεύσεως κείμεναι διατάξεις. Προκειμένης της υπογραφής του πρωτοκόλλου εγκαταστάσεως, των επιμετρήσεων των πρωτοκόλλων αφανών εργασιών και των πιστοποιήσεων μετά των συνοδευόντων ταύτας στοιχείων ως και περί υποβολής ενστάσεων και αιτήσεων θεραπείας, ο ανάδοχος δύναται να αντιπροσωπευθή μόνον υπό διπλωματούχου μηχανικού ή πτυχιούχου υπομηχανικού. Ο κατά τα ανωτέρω τεχνικός αντιπρόσωπος δύναται να είναι εν όλω ή εν μέρει και πληρεξούσιος ή εκπρόσωπος του αναδόχου.
- Ο ανάδοχος ή ο αντ' αυτού διευθύνων τα έργα προσκλήσει της επιβλεπούσης τεχνικής υπηρεσίας, υποχρεούται όπως συνοδεύη τον επιβλέποντα, διευθύνοντα ή επιθεωρούντα τα έργα τεχνικόν υπάλληλον του εργοδότου κατά τας επί του τόπου των έργων μεταβάσεις του προς επίβλεψιν, έλεγχον ή επιθεώρησιν των έργων.

#### Άρθρον 30.

Συμμόρφωσις του αναδόχου προς την σύμβασιν και τας διαταγάς της υπηρεσίας.

- Ο ανάδοχος υποχρεούται, να εφαρμόζη πιστώς τα εγκεκριμένα διαγράμματα, να τηρή τας διατάξεις και την διάταξιν των διαφόρων μερών των έργων και να συμμορφούται επακριβώς προς τας διατάξεις των οικείων συγγραφών υποχρεώσεων και εν γένει τα στοιχεία της μελέτης.
- Εαν κατά την διάρκειαν της κατασκευής των έργων, ο ανάδοχος αντιμετωπίση συνθήκας ή εμπόδια τα οποία δεν έχουν προβλεφθή υπό της συμβάσεως οφείλει όπως, ειδοποιήση αμελλητί και εγγράφως την Τεχνικήν Υπηρεσίαν, υποβάλλων άμα τας ιδίας προτάσεις αυτού προς περαιτέρω αντιμετώπισιν των ανακυπτόντων εκ των λόγων τούτων θεμάτων. Προς τας διαταγάς της τεχνικής υπηρεσίας υποχρεούται ο ανάδοχος, όπως συμμορφωθή, εφαρμοζομένων εν διαφωνίᾳ των διατάξεων του άρθρου 68 του παρόντος.
- Ο ανάδοχος ουδεμίας αποζημιώσεως δικαιούται δια γενομένας, άνευ εγγράφου διαταγής, μεταβολάς, συνεπαγομένας μείζονα δαπάνην έστω και αν αι μεταβολάι αύται καθιστούν το έργον στερεώτερον ή βελτιώνουν την μορφήν αυτού. Δια πάσαν μεταβολήν εξ ης επήλθεν οικονομία, καταβάλλεται εις τον ανάδοχον μόνον ή ανάλογος προς την γενομένην εργασίαν δαπάνη. Εαν εκ της μεταβολής προκύπτη θέμα πλημμελούς κατασκευής, εφαρμόζονται αι σχετικαί διατάξεις του παρόντος.
- Ο ανάδοχος ουδεμίαν έχει υποχρέωσιν όπως συμμορφωθή προς τας διαταγάς, διδομένας αυτώ προφορικώς. Εις περίπτωσιν όμως, καθ' ην η διαταγή λόγω του επείγοντος χαρακτήρος της δίδεται επί τόπου των έργων, ο επιβλέπων οφείλει να ενημερώσῃ αμέσως εγγράφως την επιβλέπουσαν αρμοδιάν τεχνικήν υπηρεσίαν προς έκδοσιν κανονικής διαταγής, εντός τριών ημερών από της προφορικώς δοθείσης τοιαύτης. Εαν δια της εν λόγω διαταγής δεν υιοθετήται πλήρως ή εντολή του επιβλέποντος, πάσα εργασία, εκτελεσθείσα, υπο του αναδόχου συμφώνως τη εντολή του επιβλέποντος μέχρι της ημέρας κοινοποιήσεως της διαταγής της επιβλεπούσης τεχνικής υπηρεσίας θεωρείται ως καλώς γενομένη, αναγνωριζομένης υπέρ αυτού της προσηκούσης διά τας ούτως εκτελεσθείσας εργασίας πληρωμής.

#### Άρθρον 31.

Γενικαί υποχρεώσεις του αναδόχου

1. Ο ανάδοχος υποχρεούται, όπως διαθέτη το, διά την κατασκευήν των έργων αναγκαιούν προσωπικόν και παντός είδους μηχανήματα, εγκαταστάσεις, μεταφορικά μέσα και εργαλεία, πλην εκείνων, δια ρητώς άλλως ορίζεται εν τη συμβάσει. Ο ανάδοχος αναλαμβάνει πάσας τας σχετικάς δαπάνας, ιδία δε τους μισθούς και ημερομίσθια, ασφαλιστικάς εισφοράς και λοιπάς εργοδοτικάς επιβαρύνσεις, την αξίαν των πάσης φύσεως υλικών, τα μισθώματα και αποσθέσεις μηχανημάτων ή μεταφορικών μέσων, τα μισθώματα αποδημών, ορυχείων και πάντα τα γενικά έξοδα αυτού.
2. Δια τα παρά του εργοδότου παρεχόμενα των αναδόχων εργαλεία, μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, εγκαταστάσεις και λοιπά εφόδια, δεν αναγνωρίζεται επί της αξίας αυτών, ποσοστόν διά γενικά έξοδα και όφελος εργολάβου, εκτός των πραγματικών δαπανών των εργασιών, ας ούτος όταν διενεργήση προς παραλαβήν, επισκευήν, μεταφοράν, χρησιμοποίησιν, φύλαξιν κ.λπ. των παραδιδομένων αυτών ειδών. Ως μηχανήματα νοούνται ιδία αι πάσης φύσεως αντλίαι και κινητήρες, ενσωματούμενοι εις τα έργα υδρεύσεως, αρδεύσεως ή άλλα, μετά των πάσης φύσεως εξαρτημάτων και εργαλείων αυτών, άτινα επρομηθεύθη ο εργοδότης ιδιαιτέρως, ως εφόδια δε οι σωλήνες, σύνδεσμοι, υδραυλικά εξαρτήματα πάσης φύσεως κ.λπ. άτινα επίσης επρομηθεύθησαν υπό του εργοδότου.
3. Αι δαπάναι της επί του εδάφους εφαρμογής των εγκεκριμένων χαράξεων μετά των απαιτουμένων προς τούτο υλικών, κατοσκευής σταθερών σημείων και των αντιστοίχων σχεδίων, αι δαπάναι δια τας καταμετρήσεις εν γένει, η σύστασις των εργοταξίων, η συντήρησις των οδών προσπελάσεως προς θέσεις λήψεως των διαφόρων υλικών, αι δαπάναι ελέγχου ποιότητος και αντοχής των έργων και πάσα εν γένει συμπαρομαρτούσα δαπάνη δια την κατασκευήν των έργων βαρύνουν τον ανάδοχον.
4. Ο ανάδοχος βαρύνεται με πάντας ανεξαιρέτως τους φόρους, τέλη, δασμούς και εισφοράς υπέρ τογ Δημοσίου, δήμων και κοινοτήτων ή τρίτων, κατά τας κειμένας διατάξεις, τας ισχυούσας κατά την ημέραν της δημοπρατήσεως.
5. Ο ανάδοχος ευδύνεται δια πάσαν ζημίαν προκαλουμένην υπ' αυτού ή των υπ' αυτού προστηθέντων εις τον κύριον του έργου ή εις οιονδήποτε τρίτον. Υποχρεούται επίσης τα τηρή τας κειμένας διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, τας τοιαύτας περί προλήψεως εργατικών ατυχημάτων και πάντας εν γένει τους ισχύοντας κανονισμούς.
6. Αι δια την εκτέλεσιν του έργου δραστηριότητες του αναδόχου υπόκεινται εις τον έλεγχον της αρμοδίας Τεχνικής Υπηρεσίας, ήτις, εάν κρίνη ότι ο ρυθμός εκτελέσεως δεν ανταποκρίνεται εις τας απαιτήσεις της συμβάσεως, προς διασφάλισίν της εμπροθέσμου αποπερατώσεως του έργου των τμημάτων αυτού δύναται να διατάξῃ την λήψην μέτρων προς επίσπευσιν της εκτελέσεως των έργων. Η μη άσκησις του, κατά τα ανωτέρω, ελέγχου υπό της επιβλεπούσης Τεχνικής Υπηρεσίας δεν ανατρέπει τας εκ της συμβάσεως υποχρεώσεις του αναδόχου δια την εμπρόθεσμον εκτέλεσιν των έργων.

### Άρθρον 32.

#### Εκλογή του προσωπικού του αναδόχου.

1. Δια την επί τόπου των έργων εφαρμογήν της συμβάσεως και δια τας επί τόπου καταμετρήσεις, ο ανάδοχος, δέον να διαθέτη το απαιτούμενον επιστημονικόν και βοηθητικόν τεχνικόν προσωπικόν. Επίσης ο ανάδοχος, δέον να διαθέτη το απαιτούμενον λοιπόν προσωπικόν εις υπαλλήλους, εργατοτεχνίτας και χειριστάς μηχανημάτων και μεταφορικών μέσων. Πάντες ούτοι δέον να έχουν την απαιτουμένην καταλληλότητα και τα νόμιμα προσόντα δια τον σκοπόν δι' ον χρησιμοποιούνται.
2. Η επιβλέπουσα υπηρεσία δικαιούται να διατάξῃ την αντικατάστασιν ή άμεσον αποπομπήν των απειδών, ανικάνων ή μη τιμών υπαλλήλων, εργοδηγών, τεχνιτών, εργατών ή οιουδήποτε άλλου εκ του προσωπικού του εργολάβου. Δια τας εκ δόλου ή αμελείας πράξεις τούτων εν τη εκτελέσει του έργου υπέχει ακεραίαν την ευδύνην ο εργολάβος.
3. Ο αριθμός του δι' εκάστην ειδικήν εργασίαν αναγκαίου προσωπικού δια την κατασκευήν των έργων δέον να είναι ανάλογος προς την σημαντικότητα του έργου, τον όγκον των εργασιών, τα χρονικά όρια εκτελέσεως των έργων, την ανάγκην της προς διευκόλυνσιν ή εξασφάλισιν του έργου περαιώσεως ωρισμένων εργασιών, τας συνδήκας εργασίας και τον τόπον εκτελέσεως του έργου. Η αρμοδία Τεχνική Υπηρεσία δικαιούται να διατάσσῃ την ενίσχυσιν των συνεργείων του αναδόχου.
4. Άπαντα τα μέτρα, τα αφορώντα την επιλογήν και πρόσληψιν, μεταφοράν, πληρωμήν, τροφοδοσίαν και στέγασιν των εργαζομένων, υπόκεινται εις τας σχετικάς διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.

**Άρθρον 33.**

Πληρωμή του προσωπικού του αναδόχου.

1. Ο ανάδοχος υποχρεούται να καταβάλλῃ τακτικώς εις ἀπαν το προσωπικόν του εργοταξίου του, το συνδέομενον μετ' αυτού, επί σχέσει εργασίας ιδιωτικού δικαιού, τας αποδοχάς του, κατά τας οικείας διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.
2. Ο ανάδοχος υποχρεούται επίσης να καταβάλλῃ, εγκαίρως απάσας τας προς εκτέλεσιν του έργου κατά την σύμβασιν δαπάνες, ιδίᾳ δε τας ασφαλιστικάς εισφοράς, την αξίαν των υλικών και τα μισθώματα μηχανημάτων ή μεταφορικών μέσων.
3. Εν περιπτώσει καθυστερήσεως του εργολάθου περί την πληρωμήν του εν παρ. 1 του παρόντος άρθρου προσωπικού, οι, εις οὓς καθυστερείται η πληρωμή δεδουλευμένων ημερομισθίων ή μισθών δικαιούνται να ζητήσουν δι` αναφοράς των προς τον προϊστάμενον της υπηρεσίας παρ` ης επιβλέπεται το έργον, την απ` ευθείας προς αυτούς πληρωμήν των καθυστερουμένων. Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας υποχρεούται όπως εντός πέντε ημερών από της επιδόσεως της αιτήσεως, καλέση ενγράφως τον εργολάθον, ίνα αυτός, εντός δέκα ημερών από της κοινοποίησεως αυτών της προσκλήσεως, προσαγάγη αυτών τα αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής των καθυστερουμένων, προς βεβαίωσιν της εξοφλήσεως των υποχρεώσεών του. Τούτου μη γενομένου ή του εργολάθου αμφισβητούντος εν όλω ή εν μέρει την οφειλήν, ο προϊστάμενος της υπηρεσίας προβαίνει εις την εξακρίβωσιν των πραγμάτων και βάσει των προκυψάντων στοιχείων συντάσσει καταστάσεις πληρωμής των οφειλομένων επ` ονόματι των δικαιούχων, ας αποστέλλει εις τον δήμον ή κοινότητα προς έκδοσιν του σχετικού υπέρ των δικαιούχων χρηματικού εντάλματος εις βάρος της αναγεγραμμένης εις τον προϋπολογισμόν πιστώσεως του εργού, το πασσον δε του χρηματικού εντάλματος κρατείται εκ του πρώτου μετά την σύνταξιν της καταστάσεως εκδοθησομένου λογαριασμού του εργολάθου. Δια την καταβολήν κατά τον ως άνω τρόπον των ημερομισθίων και μισθών των εργατούπαλλήλων δεν απαιτείται απόφασις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου του οικείου οργανισμού.
4. Δια να πληρωθούν απ ευθείας, κατά τα εν τη προηγουμένη παραγράφῳ ορισθέντα καθυστερούμενοι μισθοί ή ημερομισθία, η σχετική αίτησις πρέπει να υποβληθή εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριών μηνών από της επομένης της ημέρας εις ην αφορά η καθυστέρησις του ημερομισθίου ή μισθού.
5. Οι εις οὓς καθυστερείται υπό του εργολάθου πληρωμή υλικών, περί αν η παρ. 2 του παρόντος άρθρου δικαιούνται εις κατάσχεσιν εις χείρας τρίτων των οφειλομένων εις τον εργολάθον, συμφώνως προς τας διατάξεις του Νόμου 4694 ως ετροποποιήθη δια των Α.Ν. 160/36, 628/37 και συνεπληρώθη δια του Ν.Δ. 1051/1942, εφ` όσον αι απαιτήσεις των είναι βέβαιαι και εκκαθαρισμέναι κατά τας διατάξεις του Κώδικος της Πολ. Δικονομίας.
6. Δεν επιτρέπεται η υπό του εργολάθου εκχώρησις των οφειλομένων αυτών υπό του εργοδότου, ουδ` αναγνωρίζεται τυχόν γενομένη τοιαύτη εκχώρησις, εκτός αν πρόκειται περί πληρωμής καθυστερουμένων υπό του εργολάθου μισθών ή ημερομισθίων εις το εν παρ. 1 του παρόντος άρθρου προσωπικόν και δι` εργασίαν παρασχεθείσαν εις το έργον, δια μέρος του αντιτίμου του οποίου γίνεται εκχώρησις ή αν πρόκειται περί πληρωμής υλικών, περί αν ή παρ. 2 τον παρόντος άρθρου, χρησιμοποιηθέντων εις το έργον.
7. Επιτρέπεται η υπό του δικαιούχου εργολάθου εκχώρησις, εν όλω ή εν μέρει των απαιτήσεων εκ της εκτελέσεως έργων ή προμηθειών εις ανεγνωρισμένας Τραπέζας ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Ο εργολάθος υποχρεούται να αναγγείλῃ την εκχώρησιν εις τον οικείον δήμον ή κοινότητα και την αρμοδιάν τεχνικήν υπηρεσίαν. Εν τη περιπτώσει εκχωρήσεως κατά τα ανωτέρω των απαιτήσεων του εργολάθου, το εργατοτεχνικόν προσωπικόν διατηρεί τα υπό της παρ. 3 του παρόντος άρθρου δικαιώματά του.

**Άρθρον 34.**

Ποιότης και προέλευσις υλικών.

1. Ο ανάδοχος υποχρεούται να προμηθεύσῃ τα δια το έργον αναγκαιούντα μη προερχόμενα εκ του εμπορίου υλικά, εκ των υπό της συμβάσεως οριζομένων μερών ή θέσεων. Η δαπάνη δια την αποκάλυψιν των λατομείων και ορυχείων, δια την αποζημίωσιν των ιδιοκτητών, δια την χρήσιν τούτων και τας τυχόν φθοράς ή βλάβας εις τας ιδιοκτησίας των κατά την εξαγωγήν, μεταβολήν ή εναπόθεσιν των υλικών περιλαμβάνεται εις τας τιμάς μονάδος των αντίστοιχων εργασιών, πλην αν άλλως ορίζεται εν τη συμβάσει.

2. Εαν εκ των πραγμάτων προκύπτη αδυναμία χρησιμοποιήσεως εν όλω ή εν μέρει των εν τη συμβάσει πηγών λήψεως υλικών, ο ανάδοχος υποχρεούται να ανεύρη και προτείνη ετέρας πηγάς τούτων. Η χρήσις των πηγών τούτων γίνεται μόνον μετ' έγκρισιν της Τεχνικής Υπηρεσίας κανονιζομένων τιμών μονάδος νέων εργασιών διά τυχόν επί πλέον ή έλαττον δαπάνας. Ο ανάδοχος υποχρεούται να συμμορφωθή προς την τοιαύτην έγκρισιν της Τεχνικής Υπηρεσίας. Εαν ο ανάδοχος έχη ήδη νομίμως προβή εις προκαταρκτικάς εργασίας η δαπάνας δια την προμήθειαν υλικών εκ των συμβατικών πηγών, αποζημιούται δια το αναπόσθετον μέρος των γενομένων υπό αυτού δεδικαιολογημένων δαπανών, του ποσού της αποζημιώσεως προτεινομένου υπό της Τεχνικής Υπηρεσίας και εγκρινομένου υπό του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Εαν δεν προβλέπωνται εν τη συμβάσει πηγαί λήψεως υλικών, ο ανάδοχος υποχρεούται να ανεύρη και δηλώσῃ ταύτας εις την Τεχνικήν Υπηρεσίαν προ της χρήσεως. Η Τεχνική Υπηρεσία δύναται να απαγορεύσῃ την χρήσιν ακατάλληλων ή απροσφόρων θέσεων λήψεως υλικών.
3. Προκειμένου περί υλικών του εμπορίου ο ανάδοχος οφείλει να χρησιμοποιήσει τοιαύτα, της καλυτέρας εν τη αγορά ποιότητος άνευ βλαβών ή έλαττωμάτων, συμμορφούμενος πάντως προς τους ειδικούς όρους της συμβάσεως.
4. Ο ανάδοχος είναι υπεύθυνος δια την καταλληλότητα πάντων των υλικών κατά τα υπό των οικείων όρων της συμβάσεως προδιαγραφόμενα. Η ποιότης των υλικών υπόκειται εις τον έλεγχον της τεχνικής Υπηρεσίας, ήτις δύναται να απαγορεύσῃ την χρησιμοποίησιν αυτών προ της ασκήσεως τον προστίκοντο έλέγχου. Ο ανάδοχος υποχρεούται να απομακρύνη του εργοταξίου ελεγχθέντα υπό της υπηρεσίας αδόκιμα υλικά. Η μη ενάσκησις έλέγχου ή η τυχόν μη διάγνωσις υπό διενεργηθέντος έλέγχου ελαττωμάτων των εισοκομισθέντων και χρησιμοποιηθέντων υλικών δεν απαλλάσσει τον ανάδοχον της υποχρεώσεώς του δια την καλήν εκτέλεσιν τον έργου.
5. Υλικά προμηθευθέντα υπό του αναδόχου των οποίων ο έλεγχος απαιτεί εργαστηριακάς εξετάσεις ελέγχονται υπό του αρμοδίου εργαστηρίου, επιβαρυνομένου του αναδόχου με πάσαν σχετικήν δαπάνην προς διενέργειαν του εργαστηριακού έλέγχου.
6. Προκειμένου περί υλικών παρεχομένων υπό του δήμου ή της κοινότητος, άτινα ο εργολάβος διατασσόμενος υπό της υπηρεσίας οφείλει να χρησιμοποιήσῃ, την ευθύνην δια την τυχόν κακήν ποιότητα τούτων φέρει ο διατάσσων την χρήσιν αυτών, του εργολάβου ευθυνομένου μόνον δια την έντεχνον χρησιμοποίησιν τούτων.

**Άρθρον 35.**  
**Κατεδαφίσεις - Παλαιά Υλικά.**

1. Οσάκις, εν τη εκτελέσει των έργων, προβλέπονται καταδαφίσεις παλαιών κατασκευών, ο εργολάβος οφείλει να λάβῃ τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας δια το προσωπικόν και πάντα τρίτον. Εφ' όσον κρίνη ότι, αι σχετικαί διαταγαί της υπηρεσίας δεν παρέχουν την απαιτουμένην, ως ανωτέρω, ασφάλειαν, δικαιούται να αναφερθή σχετικώς εγγράφως προς αυτήν, οπότε, εφ' όσον αύτη δεν εγκίνει συμπληρωματικά μέτρα ασφαλείας απαλλάσσεται ο εργολάβος των σχετικών εκ της μη λήψεως των συμπληρωματικών τούτων μέτρων ευθυνών.
2. Εφ' όσον υπάρχουν χρήσιμα υλικά, λαμβάνεται παν μέτρον, ίνα επέλθη εις αυτά ή μικροτέρα δυνατή βλάβη κατά τας κατεδαφίσεις, γίνεται δε διαλογή, κατάταξις και καταμέτρησις τούτων, συντασσομένον σχετικού πρωτοκόλλου υπογραφομένου υπό του εργολάβου του επιβλέποντος και του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητος. Εν περιπτώσει εκτελέσεως του έργου απ' ευθείας υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος, το πρωτόκολλον υπογράφεται υπό τούτον και του επιβλέποντος τεχνικού.
3. Προ της συντάξεως του, εν τη προηγουμένη παραγράφῳ, πρωτοκόλλου καταμετρήσεως και άνευ εγγράφου διαταγής της Τεχνικής Υπηρεσίας, δεν επιτρέπεται να γίνη χρήσις των εκ κατεδαφίσεων υλικών προς εκτέλεσιν έργων. Τα αυτά ισχύουν και προκειμένου περί υλικών εξ ορυγμάτων εκ του εδάφους, εξ ερειδίων κ.λπ. άτινα ανήκουν εις τον δήμον ή κοινότητα ή τρίτους.
4. Πάσα εργασία κατεδαφίσεων ή εργασία δια χρησιμοποιήσεως υλικών εκ των ανωτέρω μη προβλεπομένη εν τη συμβάσει, εκτελουμένη υπό τον εργολάβου ή δημάρχου ή προέδρου της κοινότητος, πιμολογείται κατά τας διατάξεις του άρθρου 40 του παρόντος, εφ' όσον αύτη γίνεται κατόπιν εγγράφου διαταγής της υπηρεσίας. Εν εναντίᾳ περιπτώσει τα μεν εκτελεσθέντα έργα θεωρούνται ως κατασευασθέντα εξ υλικών του δήμου ή της κοινότητος, ο δε εργολάβος, δημάρχος ή πρόεδρος της κοινότητος φέρουν ακεραίαν την ευθύνην δια την τυχόν κακήν ποιότητα των υλικών τούτων.

**Άρθρον 36.**

### **Αρχαιότητες.**

Ο ανάδοχος υποχρεούται να γνωστοποιήσῃ αμελλητί εις την Τεχνικήν Υπηρεσίαν την τυχόν εμφάνισιν κατά την κατασκευήν των έργων αρχαιοτήτων ή οιασδήποτε φύσεως έργων τέχνης, εφαρμοζομένων των κειμένων διατάξεων περι αρχαιοτήτων. Δια την εκ της αιτίας ταύτης καθυστέρησιν της προόδου των έργων χορηγείται ανάλογος παράτασις της συμβατικής προθεσμίας, μη αποκλειομένης και της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 51 του παρόντος.

### **Άρθρον 37.**

**Διευκόλυνσις προς ετέρους εργολήπτας.**

Προστασία υφισταμένων κατασκευών.

1. Ο ανάδοχος υποχρεούται να μη παρακωλύη την εκτέλεσιν εργασιών υπό ετέρων εργοληπτών, χρησιμοποιουμένων υπό του κυρίου του έργου εις εργασίας μη περιλαμβανομένας εις την σύμβασίν του ή θραδύτερον εξαιρεθείσας νομίμως ταύτης ως και εις το προσωπικόν αυτών ή του κυρίου του έργου ή και πάσης άλλης αρχής τους ασχολουμένους με την εκτέλεσιν έργου εντός του εργοταξίου ή πλησίον αυτού.
2. Ο ανάδοχος υποχρεούται να προστατεύῃ τας υπαρχούσος κατασκευάς και εκμεταλλεύσεις εναντίον βλαβών ή διακοπής λειτουργίας των, αίτινες είναι δυνατόν να επέλθουν λόγω των εργασιών αυτού.

### **Άρθρον 38.**

**Χρήσις των έργων προ της αποπερατώσεως.**

1. Πλην αν εις την σύμβασιν ή ως εκ της φύσεως των εργασιών προβλέπεται η παράλληλος προς την εκτέλεσιν των εργασιών χρήσις του έργου, τούτο παραδίδεται εις χρήσιν, μετά την αποπεράτωσιν των εργασιών. Κατ' εξαίρεσιν, δι` αποφάσεως του προϊσταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας δύναται να παραδοθή και πρότερον εις την κατά τον προορισμόν του χρήσιν το έργον ή αποπερατωθέν τμήμα αυτού εάν κρίνεται δυνατή η τοιαύτη χρήσις.
2. Προ της παραδόσεως εις την χρήσιν συντάσσεται πρακτικόν περί της καταστάσεως των προς χρήσιν έργων. Το πρακτικόν συντάσσεται μεταξύ του Προϊσταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας και του επιβλέποντος αφ' ενός και του αναδόχου αφ ετέρου. Εαν ο ανάδοχος κληθείς δεν παραστή, το πρακτικόν συντάσσεται εν απουσίᾳ του και κοινοποιείται εις αυτόν. Το αυτό εφαρμόζεται και εάν ο ανάδοχος αρνηθή την υπογραφήν του πρακτικού.
3. Η προς χρήσιν παράδοσις δεν αναπληροί την παραλαβήν του έργου. Δια βλάβας εκ της χρήσεως εφαρμόζεται το άρθρον 49 του παρόντος.

### **Άρθρον 39.**

**Εκχώρησις των έργων εις τρίτους.**

1. Απαγορεύεται η υπό του αναδόχου εκχώρησις εις τρίτον μέρους ή του όλου του αντικειμένου της συμβάσεως άνευ αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, εγκρινομένης υπό του Νομάρχου, εφ' όσον ο προς ον η εκχώρησις κέκτηται πτυχίον εργολήπτου εν ενεργείᾳ της κατηγορίας και βαθμού τουλάχιστον του απαιτουμένου δια την εκτέλεσιν του εκχωρουμένου αντικειμένου της συμβάσεως και παρέχει, κατά την κρίσιν του, τα προς τούτο εχέγγυα. Εν πάσῃ περιπτώσει ο ανάδοχος παραμένει πάντοτε υπεύθυνος εις ολόκληρον μετά του υποκαταστάτου έναντι του εργοδότου δήμου ή κοινότητος των εργασιών και τρίτων.
2. Εάν ο ανάδοχος εκχωρήση μέρος ή το όλον του αντικειμένου της συμβάσεως ανευ της, κατά τα ως άνω εγκρίσεως, κηρύσσεται έκπτωτος δι` αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, εγκρινομένης δι` αποφάσεως του Νομάρχου. Τόσον δια την έκπτωσιν του αναδόχου, όσον και διά την συνέχισιν της εκτελέσεως της συμβάσεως παρά του εργοδότου δήμου ή κοινότητος, εχουν εφαρμογήν αι διατάξεις του άρθρου 50 του παρόντος.
3. Εν περιπτώσει εκχωρήσεως κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται, κατ' εξαίρεσιν, όπως, δι` αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου εγκρινομένης υπό του Νομάρχου η απαλλαγή του αναδόχου του έργου από της έναντι του κυρίου του έργου ευθύνης αυτού εφ' όσον ο ανάδοχος πάσχει εκ σοβαράς ασθενείας καθιστώσης αυτόν επί ικανόν χρόνον ανίκανον δια περαιτέρω εκτέλεσίν του αντικειμένου της συμβάσεως. Η ασθενεία του εκχωρούντος εργολήπτου βεβαιούται κατά τας διατάξεις του άρθρου 25 του από 20.11.40/4.12.40 Β. Δ/τος "περί εκτελέσεως του Α. Ν. 2326/40 "περί Ταμείων

**Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Εργων" (ΦΕΚ 415/Α 40) των εν αυταίς αναφερομένων δύο καθηγητών οριζόμενων υπό του Νομάρχου.**

4. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον έγκρισις απαλλαγής γίνεται τη αιτήσει του αναδόχου, εις ην προσδιορίζεται το τμήμα της εργολαβίας δι ο αιτείται την εκχώρησιν. Μετά την εκχώρησιν ή πιστοποίησις των εργασιών και πάσαι πληρωμαί διενεργούνται υπό του κυρίου του έργου απ' ευθείας εις τον κατ' εκχώρησιν νέον ανάδοχον. Μετά της αιτήσεως υποβαλλεται και δήλωσις του προς ον ή εκχώρησις περ' αποδοχής του περιεχομένου της αιτήσεως κατά τας διατάξεις του παρόντος. Η απαλλαγή από της ευθύνης του εκχωρούντος αναδόχου δύναται να εγκριθή είτε ομού μετά της εγκρίσεως της εκχωρήσεως είτε και μετά ταύτην.

5. Ο προς ον η εκχώρησις επέχει εφεξής θέσιν αναδόχου, αναλαμβάνων πάσας τας εύθυνας δια το σύνολον του εργου ή δια τμήμα αύτου οριζόμενον εν τη περι εγκρίσεως της απαλλαγής αποφάσεως προς δε και τας υποχρεώσεις του εκχωρούντος προς το εργασθέν εις το έργον προσωπικόν των τελευταίων τριών, προ της εκχωρήσεως, μηνών, αι δε επ' ονοματί του εκχωρούντος εργολήπτου εγγυήσεις ή το διά της αποφάσεως οριζόμενον μέρος αυτών αποδίδονται, αφού πρότερον κατατεθούν νέαι ισοποσοί υπέρ του προς ον ή εκχώρησις, αφ' ης καταδέσεως χαι μόνον επέρχεται απαλλαγή του εκχωρούντος εργολήπτου από της ευθύνης του. Δια της περι εγκρίσεως της απαλλαγής αποφάσεως καθορίζεται το, κατά τας διατάξεις της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, εκχωρούμενον τμήμα της εργολαβίας και πάσα αναγκαία λεπτομέρεια, μετά δε την έγκρισιν ταύτην αι πλήρωμαι ότα διενεργώνται εις τον προς ον ή εκχώρησις.

#### Άρθρον 40.

**Κανονισμός τιμών μονάδος νέων εργασιών.**

1. Εαν κατά την κατασκευήν των έργων παραστή ανάγκη εκτελέσεως νέας εργασίας, μη προβλεπομένης υπό του τιμολογίου της συμβάσεως, κανονίζεται δια ταύτην αντιστοίχος τιμή μονάδος. Ο κανονισμός των τιμών μονάδος νέων εργασιών γίνεται, κατόπιν αιτήσεως του αναδόχου, περιλαμβανούσης την αιτιολογίαν της αναγκαιότητος εκτελέσεως της νέας εργασίας, την εκ των πραγμάτων εκτιμωμένην έκτασιν αυτής εις μονάδας και τον προσδιορισμόν της αιτουμένης τιμής. Η τιμή κανονίζεται δια πρωτοκόλλου συντασσομένου υπό του επιβλέποντος κατ' αντιπαράστασιν του αναδόχου ή και εν απουσία αυτού, εάν ούτος κληθείς αρμοδίως δεν εμφανισθή ελέγχεται και θεωρείται υπό του Προϊσταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας επιβλέψεως των έργων ή υπό του Διευθυντού της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, αναλόγως προς την εγκεκριμένην εκάστοτε συνολικήν δαπάνην του έργου μη συνυπολογιζομένης της μειώσεως της επιτευχθείσης δια της εκπτώσεως της δημοπρασίας και μη απαιτουμένης θεωρήσεως κατά τα οριζόμενα υπό της παρ. 5 του αρθρου 10 του παρόντος. Το πρωτόκολλον προσυπογράφεται και υπό του αναδόχου.

2. Εαν ο ανάδοχος δεν αποδέχεται την κανονισθείσαν νέαν τιμήν υπογράφει το πρωτόκολλον μετ' επιφυλάξεως, εάν δε και τούτο αρνηθή το πρωτόκολλον κοινοποιείται αυτώ μερίμνη της επιβλεπούσης υπηρεσίας διά της αστυνομικής αρχής. Εις αμφοτέρας τας περιπτώσεις ο εργολάβος δικαιούται όπως εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα ημερών από της μετ' επιφυλάξεως υπογραφής ή της λήψεως της κοινοποίησεως δια της αστυνομίας, υποβάλλει ένστασιν εις τον Νομάρχην, κοινοποιουμένην και εις τον Προϊστάμενον της υπηρεσίας επιβλέψεως των έργων.

3. Εαν, παρά του αναδόχου των έργων, ασκηθή ένστασις και ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας επιβλέψεως των έργων είναι και ο τελικώς θεωρών τα πρωτόκολλα, διαβιθάζει ταύτα μετά της ενστάσεως, εντός πενθήμερου από της υποβολής αυτής, εις το παρά τη Νομαρχία τμηματού Περιφ. Συμβουλίου Δημ. Έργων προς γνωμοδότησιν. Η γνωμοδότησις μετά των πρωτοκόλλων επιστρέφονται εις την επιβλέπουσαν ύπηρεσίαν, ήτις αποστέλλει ταύτα εις τον δήμον η την κοινότητα προς λήψιν αποφάσεως παρά τον δημ. ή κοιν. συμβουλίου. Η απόφασις αύτη του συμβουλίου υπόκειται εις την έγκρισιν του Νομάρχου υποχρεουμένου να αποφανθή και επί της ασκηθείσης ενστάσεως. Η απόφασις αύτη του Νομάρχου κοινοποιείται εις τον ανάδοχον, επί αποδεικτικώ. Εαν δεν υποβληθή ένστασις κατά του πρωτοκόλλου, τηρείται ή κατά τα ανωτέρω διαδικασία, μη απαιτουμένης μόνον γνωμοδοτήσεως του Τμήματος Περιφερειακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων. Εαν, ο τελικώς θεωρών τα πρωτόκολλα, τυγχάνη ο Διευθυντής της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, ταύτα διαβιθάζονται εις το Υπουργείον, υπό του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Επιβλέψεως των Έργων, μετά της τυχόν ενστάσεως του αναδόχου και της επ' αυτής γνώμης του, εντός πενθήμερου από της υποβολής της ενστάσεως. Ο Διευθυντής της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου θεωρεί τα πρωτόκολλα και επιστρέφονται ταύτα τεθεωρημένα εις την

υπηρεσίαν επιβλέψεως των έργων μετά των απόφεων της επί της τυχόν ασκηθείσης ενστάσεως. Ακολούθως η Υπηρεσία επιβλέψεως των έργων, διαβιβάζει τα πρωτόκολλα εις τον Δήμον ή την Κοινότητα, μετά της τυχόν ενστάσεως, και των επ` αυτής αποφεων της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου, προς λήψιν αποφάσεως υπό του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, ητίς υπόκειται εις την έγκρισην του Νομάρχου υποχρεουμένου να αποφανθῇ και επί της ενστάσεως. Η απόφασης αύτη του Νομάρχου κοινοποιείται επί αποδείξει, εις τον ανάδοχον είτε ησκήθῃ είτε όχι ένστασις υπ` αυτού.

4. Κατά της κατά τας ανωτέρω περιπτώσεις του παρόντος άρθρου εκδιδομένης αποφάσεως του Νομάρχου επί ασκήσεως ενστάσεως του αναδόχου ή διαφωνίας αυτού επί της το πρώτον γενομένης δια της θεωρήσεως των πρωτοκόλλων κανονισμού τιμών μονάδος νέων εργασιών (ΚΤΜΝΕ) υπό του Διευθυντού της Τεχνικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών χωρεί αίτησις θεραπείας κατά τας διατάξεις του άρθρου 68 του παρόντος. Μέχρι της εκδόσεως, αποφάσεως επί αιτήσεως θεραπείας του αναδόχου και τυχόν προσφυγής αυτού εις το Εφετείον ο ανάδοχος υποχρεούται εις την εκτέλεσην των νέων εργασιών αμειβομένων συμφώνως προς τας καθορισθείσας τιμάς δια των κατά τα ανωτέρω εκδιδομένων αποφάσεων του Νομάρχου.

5. Ο κανονισμός τιμών μονάδος νέων εργασιών ενεργείται ως ακολούθως :

α) Δια πληρείς ή επί μέρους εργασίας, περιλαμβανομένας εν όλω ή εν μέρει εις εγκεκριμένα ή συμβατικά αναλυτικά τιμολόγια (αναλύσεις τιμών) αι τιμαί καθορίζονται βάσει του άρθρου τιμολογίου αυτού.

β) Εαν δια τινα εργασίαν ή μέρος ταύτης δεν υφίστανται εγκεκριμέναι αναλύσεις υπάρχουν όμως εις τας συμβατικάς τιμάς ομοειδείς ή ανάλογοι εργασίαι, αι τιμαί καθορίζονται κατ` αναλογίαν προς ταύτας.

γ) Δια νέας εργασίαι μη περιλαμβομένας εις τοιαύτα αναλυτικά τιμολόγια ουδέ αναλόγους ή ομοειδείς προς ετέρας συμβατικάς εργασίας, αι αντίστοιχοι τιμαί καθορίζονται βάσει πραγματικών στοιχείων της εκτελέσεως δια παρακολουθήσεως της αποδόσεως των εργατοτεχνιτών και μηχανημάτων και της αναλύσεως υλικών κατά την εκτέλεσην επαρκούς μέρους της εργοσίας ή δοκιμαστικής τοιαύτης. Τοιαύτα στοιχεία προκύψαντα εξ ετέρων εργολαβιών δεν αποτελούν τεκμήριον δια τον κανονισμόν τιμών κατά τον ως άνω τρόπον τιμολογήσεως.

δ) Δια νέας εργασίας δυναμένας να τιμολογηθούν εν μέρει μόνον κατά τα εν εδαφίοις α ή β της παρούσης, αι αντίστοιχοι τιμαί καθορίζονται κατά το μέρος τούτο βάσει των εδαφίων α ή β και κατά το υπόλοιπον μέρος βάσει του εδαφίου γ.

6. Προς καθορισμόν των κατά τα ανωτέρω τιμών μονάδος νέων εργασιών, ως βασικοί τιμαί ημερομισθίων και λοιπών αποζημιώσεων δι` εργασίαν, μισθώματα μηχανημάτων και υλικών και ειδών εν γένει λαμβάνονται αι τιμαί του οικείου πρακτικού του χρόνου δημοπρατήσεως του έργου, ως αι τιμαί αύται καθορίζονται βάσει του Ν. 889/1979 "περί της αναθεωρήσεως τιμών κατασκευής τω, δημοσίων έργων και ετέρων τινών συναφών διατάξεων". Εαν βασικαί τινες τιμαί δεν περιλαμβάνονται εις τας ούτω διαπιστωθείσας τιμάς, αύται λαμβάνονται με την τρέχουσαν τιμήν των κατά τον χρόνον της δημοπρατήσεως. Υλικά και εξοπλισμός δια τα οποία δεν υπάρχει εις την αγοράν τρέχουσα τιμή τιμολογούνται βασεί των εις την συγκεκριμένην περίπτωσιν αποδεικτικών του πραγματικού κόστους των δεόντως ελεγχομένων. Τα πρωτόκολλα νέων τιμών ορίζουν πάντοτε ρητώς δι` εκάστην των δι` αυτών κανονιζομένων τιμών εφαρμογής τα αντίστοιχα εφαρμοζόμενα δια την αναθεώρησιν αυτών κονδύλια εγκεκριμένων αναλύσεων τιμών κατά τας διακρίσεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 889/1979.

7. Αι ούτω κανονιζόμεναι τιμαί μονάδος νέων εργασιών υπόκεινται εις προσαύξησιν κατα το εργολαβίκον ποσοστόν και εις την έκπτωσιν της δημοπρασίας.

8. Δεν εφαρμόζεται έκπτωσις δημοπρατήσεως. α) επί τιμών καθορίζομένων κατά το εδάφ. γ της παρ. 5 του παρόντος άρθρου, έστω και εάν εις τους σχετικούς υπολογίσμούς υπεισέρχονται, ως παράγοντες γινομένου, στοιχεία τιμολογήσεως εξ αναλύσεων τιμών (π.χ. ημερησία δαπάνη μηχανημάτων κ.λπ.), και β) επί του μέρους της τιμής του αντίστοιχούντος εις τα ειδικά υλικά του προτελευταίου εδαφίου της παρ. 6 του παρόντος άρθρου. Το εις τας περιπτώσεις ταύτας αντίστοιχούν ποσόν, κατ` εφαρμογήν του εργολαβίκου ποσοστού υπόκειται πάντοτε εις την αντίστοιχην έκπτωσιν της δημοπρασίας.

9. Προκειμένου περί έργου η προμηθείας εκτελουμένων απ` ευθείας υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος, το πρωτόκολλον νέων τιμών υπογράφεται υπ αυτού αντί του εργολάβου. Το πρωτόκολλον τούτο θεωρείται και εγκρίνεται κατά τα ανωτέρω.

10.Η θεώρησις των πρωτόκολλων κανονισμών νέων τιμών δια πάσαν περίπτωσιν και υπό οιουδήποτε αρμοδίου οργάνου έχει την έννοιαν ότι, αι εις αυτά περιεχόμενα τιμαί, ελεγχθείσαι, ευρέθησαν κανονικαί και σύμφωνοι προς τους ορους της μελέτης και της συμβάσεως.

**Άρθρον 41.**  
**Τροποποίησις προϋπολογισμού-Παράτασις προθεσμίας**

1. Εαν κατά την εκτέλεσιν των έργων, παραστή ανάγκη μεταβολής των κατά τον προϋπολογισμόν της συμβάσεως ποσοτήτων εργασιών ή προσδήκης νέων εργασιών, συντάσσεται συγκριτικός πίναξ προσδιορίζων τας αναγκαίας μεταβολάς των κονδυλίων και της αντιστοίχου δαπάνης. Εαν εις τον συγκριτικόν πίνακα περιλαμβάνωνται και εργασίαι δια τας οποίας δεν υφίστανται τιμάι μονάδος συνοδεύεται ούτος και υπό πρωτοκόλλου κανονισμού τιμών μονάδος νέων εργασιών κατά το άρθρον 40 του παρόντος. Όσον αφορά την σύνταξιν, την υπογραφήν υπό του αναδόχου, την θεώρησιν, την άσκησιν ενστάσεων, την επίλυσιν αναφυομένων διαφωνιών και την έγκρισιν του συγκριτικού πίνακος έχουσιν ανάλογον εφαρμογήν αι δαπάξεις του προηγουμένου άρθρου. Αι δια του συγκριτικού πίνακος καθοριζόμεναι εργασίαι εκτελούνται με τας αυτάς τιμάς και τους αυτούς ορους της αρχικής συμβάσεως, εξαιρέσει των διατάξεων περι αναθεωρήσεως τιμών.
2. Ο συγκριτικός πινάξ φέρει τας απαραιτήτους στήλας, περιλαμβανούσας εν αντιστοιχίᾳ τα μεγέθη των ποσοτήτων και της δαπάνης: α) του αρχικού προϋπολογισμού, β) του ισχύοντος προϋπολογισμού, βάσει του εγκριθέντος προηγουμένου συγκριτικού πίνακος και γ) του προτεινομένου προϋπολογισμού βάσει του ήδη συντασσομένου συγκριτικού πίνακος. Ο συγκριτικός πινάξ φέρει επίσης στήλας περιλαμβανούσας: α) ενδείξεις περι του είδους των εργασιών δια συνοπτικής περιγραφής αυτών, β) τας τιμάς μονάδος μετ` ενδείξεων του οικείου άρθρου του τιμολογίου της συμβάσεως ή των πρωτοκόλλων κανονισμού τιμών μονάδος νέων εργασιών και γ) τας εκ της συγκρίσεως των κονδυλίων του πρότερου ισχύοντος προϋπολογισμού και του προτεινομένου τοιούτον, προκυπτούσας διαφοράς δαπάνης. Τον συγκριτικόν πίνακα συνοδεύει αιτιολογική έκθεσις, ήτις αιτιολογεί πλήρως και σαφώς τας δι` αυτού μεταβολάς.
3. Δια του Συγκριτικού Πίνακος απαγορεύεται ή επέκτασις των εργασιών εκτός του συμβατικού αυτών αντικειμένου, ως και η αύξησις του συνολικού ποσού της συμβάσεως πέραν του πεντήκοντα τοις εκατόν (50 %) μη συνυπολογιζομένης της αναθεωρήσεως.
4. Ο εργολάβος υποχρεούται να εκτελέσῃ τα έργα, ως ταύτα τροποποιούνται κατά είδη και ποσότητας εργασιών, μόνον εφ` όσον ή δια του συγκριτικού πίνακος προκαλουμένη συνολικώς αύξησις ή μείωσις δεν υπερβαίνει το τρίτον της δαπάνης της καθορισθείσης δια του ποσού της συμβάσεως.
5. Αν η μεταβολή της συνολικής δαπάνης υπερβαίνη το ανωτέρω όριον, ο εργολάβος δύναται να ζητήση τον περιορισμόν ταύτης εις το όριον τούτο.
6. Τα εν τοις παραγράφοις 1 έως 5 του παρόντος άρθρου οριζόμενα ισχύουν αναλόγως και εις την περίπτωσιν εκτελέσεως έργον απ` ευθείας υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος, οπότε, αντί του εργολόβου υπογράφει ο δημαρχός ή πρόεδρος κοινότητος ως και εις την περίπτωσιν εκτελέσεως έργου δι` απ` ευθείας αναθεωρήσεως ή κατόπιν πρόχειρου διαγωνισμού οπότε υπογράφει ο ανάδοχος.
7. Η έγκρισις της παρατάσεως πάσης οριζομένης υπό της συμβάσεως προθεσμίας δια την αποπεράτωσιν του όλου έργου η διακεκριμένων τρημάτων αυτού δεκτικών αυτοτελούς χρήσεως δέον να γίνεται δι` αποφάσεως του δημοτικού ή κοινωνίου συμβουλίου υποκειμένης εις την έγκρισιν του Νομάρχου, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων του Ν. 889/1979 "περί της αναθεωρήσεως τιμών κατασκευής των δημοσίων έργων και ετέρων τινών συναφών διατάξεων" και των εις εκτέλεσιν αυτού εκδιδομένων εκάστοτε προεδρικών διαταγμάτων.

**Άρθρον 42.**  
**Αναθεώρησις συμβατικής αξίας των έργων.**

1. Αι εκάστοτε ισχύουσαι διατάξεις περί εκτελέσεως δημοσίων έργων, αι αναφερόμεναι εις την αναθεωρήσιν της συμβατικής αξίας των έργων, εφαρμόζονται αναλόγως και επί της εκτελέσεως δημοτικών και κοινωνικών έργων δια διαγωνισμού ή απ` ευθείας αναθεωρήσεως.
2. Προκειμένου περι έργων εκτελουμένων επί αποδόσει λογαριασμού υπό των δημάρχων ή προέδρων κοινότητων εφαρμόζονται αι αυταί ως άνω διατάξεις των πρωτοκόλλων καθορισμού των συντελεστών αναθεωρήσεως υπογραφομένων υπό του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητος αντί του εργολάβου. Εις αναθεωρήσεως εφαρμόζονται αι περί αναθεωρήσεως διατάξεις εάν και, εφ` όσον αι πληρωμαί διενηργήθησαν όντως επί τη βάσει νέων ισχυουσών τιμών, ημερομισθίων και υλικών, διαπιστουμένον τούτου εκ των δικαιολογητικών των πληρωμών τούτων.

**Άρθρον 43.**

Τήρησις φακέλλου έργου ή προμηθείας. Τεύχος καταμετρήσεων-Πρωτόκολλα αφανών εργασιών.

**1.** Δι έκαστον εκτελούμενον έργον ή προμήθειαν, ανεξαρτήτως τρόπου εκτελέσεως, τηρείται υποχρεωτικώς υπό της επιβλεπούσης υπηρεσίας ίδιος φάκελλος. Εξωτερικώς τούτου αναγράφεται ο εργοδότης δήμος ή κοινότης, το είδος του εργού, ο τρόπος εκτελέσεως, το όνομα του αναδόχου εργολάθου ή του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος εις περίπτωσιν εκτελέσεως του έργου απ` ευθείας υπ αυτού, ή εγκεκριμένη πίστωσις (προϋπολογισμός μείον έκπτωσις), η έκπτωσις του διαγωνισμού, αριθμός και ημερομηνία συμβάσεως πρωτοκόλλου εγκαταστάσεως και πίνακος εργασιών, ή προθεσμία, ή ημερομηνία περαιώσεως, προσωρινής και οριστικής παραλαβής και ο αριθμός της αποφάσεως εγκρίσεως των σχετικών πρωτοκόλλων.

**2.** Ο φάκελλος του έργου ή προμηθείας περιέχει την τεθεωρημένη σχετική μελέτην, τας αποφάσεις τρόπου εκτελέσεως, το συμφωνητικόν, εν πρωτούπω το πρωτόκολλον εγκαταστάσεως, πίνακας εργασιών, οριστικά επιμετρητικά στοιχεία, σχετικά πρωτόκολλα και πιστοποιήσεις. Επίσης καταστάσεις ημερομηνίων και πρωτόκολλα παραλαβής υλικών και βεβαιώσεις μεταφορών δια τα υπό των δημάρχων ή προέδρων κοινότητων επί αποδόσει λογαριασμού, έκτελουμενα έργα. Τέλος πρωτόχολλα κανονισμού νέων τιμών μονάδος και συγκριτικούς πίνακας μετά των αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων περί εγκρίσεως αυτών.

**3.** Δι έκαστον έργον προϋπολογισμού δαπάνης άνω των 1.000.000 δρχ. (συμπεριλαμβανομένων και των τυχόν προμηθειών των ενσωματωμένων εις το έργον) τηρείται βιβλίον καταμετρήσεως των εργασιών αι οποίαι δεν θα είναι εμφανείς και καταμετρήσμοι εις την τελικήν μορφήν του έργου (αφανείς εργασίαι). Τούτο είναι τεύχος βιβλιοδετημένον, εκ διπλούπων ηριθμημένων φύλλων, εν επικεφαλίδι των οποίων αναφέρεται ο τίτλος της εργολαβίας και ή επωνυμία του αναδόχου και τηρείται υπό του επιβλέποντος. Εις το τεύχος τούτο καταχωρούνται οι αναφερόμενοι εις αφανείς εν γένει εργασίας, διενεργούμενοι παρά του επιβλέποντος έλεγχοι και καταμετρήσεις μετά των αναγκαιούντων σκαριφημάτων, ελέγχεται δε πάντως το σύμφωνον των διαστάσεων προς τα αντίστοιχα δεδομένα της μελέτης, δυναμένου του προισταμένου της επιβλεπούσης υπηρεσίας οίκοδεν ή τη αιτήσει του αναδόχου να προβή εις επιτόπιον έλεγχον.

**4.** Αι εις το βιβλίον καταμετρήσεως αφανών εργασιών, καταχωρούμεναι διαστάσεις αναγράφονται ως έχουν εν τη πραγματικότητι, προσυπογράφονται δε υπό του αναδόχου ή δημάρχου ή προέδρου κοινότητος επί των επί αποδόσει λογαρίασμού υπ αυτών εκτελουμένων έργων. Τα πρωτόκολλα των αφανών εργασιών συντάσσονται με διαστάσεις των έργων και ποσότητας των εργασιών, ως αύται προκύπτουν κατ` εφαρμογήν της παρ. 1 του αρθρου 30 του παρόντος. Εαν αι ως άνω εργασίαι εξετελέσθησαν εις διαστάσεις μικροτέρας των συμβατικών τοιούτων, γίνονται δε αύται δεκταί υπό της ύπηρεσίας, τα πρωτόκολλα άφανών εργασιών συντάσσονται επί τη βάσει των μικροτέρων αυτών διαστάσεων. Τα πρωτόκολλα παραλαβής αφανών εργασιών, ντυγράφονται υπο του επιβλέποντος και του αναδόχου. Η κατ` αυτών ένστασις ασκείται μόνον εάν ταύτα υπεγράφησαν μετ` επιφυλάξεως. Το πρωτόκολλον αφανών εργασιών περιλαμβάνει τους υπολογισμούς, τα σκαριφήματα και διαγράμματα δια την πλήρη επιμέτρησιν των αφανών εργασιών. Η σύνταξις και ντυγραφή του πρωτοκόλλου αφανών εργασιών δεν περιόριζει τας αρμοδιότητας της υπηρεσίας και της επιτροπής παραλαβής του εργού προς έλεγχον των ποσοτήτων δυναμένων να προβούν εις επιτόπιον έλεγχον. Εαν υπό της συμβάσεως προβλέπωνται κονδύλια προς προσδιορισμόν των ποσοτήτων των οποίων άπαιτείται ή ποσοστιαία κατανομή μειζονος επιμετρουμένης ποσότητος εργασιών, ή επιμέτρησης γίνεται κατόπιν προσδιορισμού των ποσοτήτων κοτανομής (χαρακτηρισμός των εργασιών). Ο χαρακτηρισμός των εργασιών γίνεται κατά την διάρκειαν εκτελέσεως τούτων και πάντως πρ της επικαλύψεως των τυχόν εκ τούτων αφανών. Ο χαρακτηρισμός διενεργείται παρ` επιτροπής εκ του προισταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας ή αλλου τεχνικού οριζομένου υπό αύτου και του επιβλέποντος, συντασσομένου σχετικού πρωτοκόλλον. Εις περιπτώσεις μικράς εκτάσεως εργασιών υποκειμένων εις χαρακτηρισμόν γίνεται υπό μόνου του επιβλέποντος τη εντολή του προισταμένου της επιβλεπούσης Υπηρεσίας. Περι της εντολής ταύτης γίνεται μνεία εν τω πρωτοκόλλω. Ο χαρακτηρισμός γίνεται πάντοτε κατ` αντιαράστασίν του αναδόχου ή εν απουσίᾳ αύτον μετά προσκλησίν τον. Η κατά του πρωτοκόλλου ένστασις είναι παραδεκτή μόνον, εάν το πρωτόκολλον υπεγράφη μετ` επιφυλάξεως. Εις δήμους, εις ους υπηρετεί εις μόνον μηχανικός ή υπομηχανικός, ο χαρακτηρισμός διενεργείται παρ` επιτροπής αποτελουμένης εκ τούτου και εξ ενός μηχανικού ή υπομηχανικού της ΤΥΔΚ της οικείας Νομαρχίας, οριζομένου υπό του προισταμένου της ΤΥΔΚ.

**5.** Άνευ της συντάξεως και υπογραφής των πρωτοκόλλων αφανών εργασιών, δεν πιστοποιούνται περιτωδείσαι αφανείς εργασίαι, ούτε και τμήματα αυτών πιστοποιηθέντα δια προηγουμένων λογαριασμών, αναγράφονται εις λογαριασμούς εκδούσομένους μετά την περάτωσιν αυτών.

6. Αι κατά την παρ. 4 του παρόντος αρθρου ενστάσεις είτε κατά του πρωτοκόλλου αφανών εργασιών είτε κατά του χαρακτηρισμού της φύσεως του εδάφους ασκούνται υπό του αναδόχου εντός πέντε ημερών από της μετ' επιφυλάξεως υπογραφής εκ μέρους τούτου του πρωτοκόλλου ή της κοινοποιήσεως αυτού δια της αστυνομικής αρχής. Η ένστασις υποβάλλεται προς τον Νομάρχην υποχρεούμενον να αποφανθή εντός διμήνου μετά σύμφωνον γνώμην του παρ' αυτώ τεχνικού συμβουλίου έργων. Το συμβούλιον προς έκδοσιν της γνωμοδοτήσεώς του δύναται να διατάξῃ αυτοψίαν διενεργουμένην ειτε παρ' ολοκλήρου του συμβουλίου είτε παρά τεχνικού μέλους αυτού εφ' όσον διαφωνεί ο ανάδοχος προς την ως άνω απόφασιν του Νομάρχου, υποβάλλει αίτησιν θεραπείας προς τον Υπουργόν Εσωτερικών, τηρουμένης της διαδικασίας του αρθρου 68 του παρόντος.

#### Άρθρον 44.

Τελικαί επιμετρήσεις. Τελικός συνοπτικός επιμετρητικός πίναξ.

1. Αι τελικαί επιμετρήσεις συντάσσονται τμηματικώς συν τη προόδῳ του έργου.
2. Δια παν διακεκριμένον μέρος του έργου δεκτικόν αυτοτελούς επιμετρήσεως συντάσσεται υπό του αναδόχου ίδιον επιμετρητικόν τεύχος υπογεγραμμένον παρ αυτού, όπερ εντός μηνός από της πλήρους περαιώσεως των εργασιών του επιμετρούμενου μέρους, υποβάλλεται εις την επιβλέπουσαν Υπηρεσίαν. Η επιβλέπουσα υπηρεσία εάν κρίνῃ ότι ο ανάδοχος καθυστερή την υποβολήν τοιούτων τελικών επιμετρήσεων ορίζει δι εγγράφου προς τούτον προθεσμίαν ουχί μείζονα του μηνός, εντός της οποίας δέον να συνταχθούν αι τελικαι επιμετρήσεις. Η κατά τα ανωτέρω εντολή του επιβλέποντος θεωρείται αυτοδικαίως δοθείσα άμα τη εκδόσει βεβαιώσεως περαιώσεως των έργων κατά τας διατάξεις του άρθρου 45 του παρόντος (περαιώσις εργασιών).
3. Το κατά την προηγουμένην παράγραφον επιμετρητικόν τεύχος μνημονεύει σαφώς το επιμετρούμενον διακεκριμένον μέρος του έργου δια συνοπτικής περιγραφής αυτού και περιλαμβάνει πάσας τας δια το μέρος τούτο έργασίας. Το τεύχος τούτο δι` εκάστην εργασίαν περιλαμβάνει συνοπτικήν περιγραφήν εκάστης τούτων μετ ενδείξεως του αντίστοιχου άρθρου του τιμολογίου ή των πρωτοκόλλων κανονισμού τιμών μονάδος νέων εργασιών, τους αναλυτικούς υπολογισμούς δια τον προσδιορισμόν της ποσότητος των εκτελεσθέντων εργασιών και τα αναγκαία προς τούτο σκαριφήματα και διαγράμματα, βάσει των στοιχείων απ ευθείας καταμετρήσεως των εργασιών. Δια τας αφανείς εργασίας εις το επιμετρητικόν τεύχος τίθενται συνοπτικώς αι ποσότητες των εργασιών, ως αύται προκύπτουν εκ των κατά το άρθρον 43 του παρόντος πρωτοκόλλων αφανών εργασιών, τα οποία συνοδεύουν την έπιμετρησιν. Δια τας περιπτώσεις κατ` αποκοπήν πληρωνομένων εργασιών, θέσιν τελικής επιμετρήσεως επέχει ή επιβεβαίωσις κατασκευής των εν τοις σχεδίοις της μελέτης προβλεπομένων διαστάσεων των επί μέρους εργασιών, αι οποίαι αποτελούν την βάσιν πραγματοποιήσεως των κατά την σύμβασιν τμηματικών πληρωμών.
4. Η επιβλέπουσα υπηρεσία ελέγχει τας υποβληθείσας επιμετρήσεις εντός τριμήνου από της υποβολής των και επιφέρει τας ενδειγμένεας διορθώσεις, κοινοποιούσα εις τον ανάδοχον αντίτυπον αυτών, υπογεγραμμένον υπό του επιβλέποντος και τεθεωρημένον υπό του προϊσταμένου αυτής. Παρέλευσις της τριμήνου ταύτης προθεσμίας άνευ ελέγχου της επιμετρήσεως δεν συνεπάγεται αποδοχήν ταύτης υπό της υπηρεσίας. Κατά τας δια τον έλεγχον της επιμετρήσεως έπι τόπου καταμετρήσεις δύναται να παρίσταται και ο ανάδοχος. Ο ανάδοχος πάντως υποχρεούται όπως διαθέση κατάλληλον δια τας έπι τόπου καταμετρήσεις προσωπικόν και μέσα και όπως παράσχη κατά τον έλεγχον των επιμετρήσεων πάσαν πληροφορίαν έπειτηματικήν των υπολογισμών και των διαγραμμάτων ή σκαριφημάτων. Εαν ή υποβληθείσα τελική επιμέτρησις δεν επιδέχεται ευχερή διόρθωσιν ένεκα ανακριθειών, ελλείψεων ή ασυμφωνιών προς τας κατά την σύμβασιν απαιτήσεις, επιστρέφεται προς ανασύνταξιν, τασσομένης προς τούτο σχετικής προθεσμίας. Τοιαύτη επιστροφή δεν δύναται να γίνη μετά την παρέλευσιν δύο μηνών από της υποβολής της επιμετρήσεως. Εις περιπτώσεις επιστροφής προς ανασύνταξιν, ή τριμηνος προθεσμία της παρούσης παραγράφου άρχεται εκ νέου από της επανυποβολής της επιμετρήσεως μετά την ανασύνταξιν.
5. Εν περιπτώσει καθ` ην δεν ήθελεν υποβληθή υπό του αναδόχου εμπροθέσμως οιαδήποτε τελική επιμέτρησις αύτη συντάσσεται υπό της υπηρεσίας, ήτις δύναται να χρησιμοποιήση προς τούτο ιδιώτας τεχνικούς και συνεργεία, της δαπάνης καταλογιζομένης εις βάρος του αναδόχου και εκπιπτομένης εκ της πρώτης προς τούτο πληρωμής. Η ούτω συντασσομένη τελική επιμέτρησις κοινοποιείται εις τον ανάδοχον, επί αποδείξει, όστις δικαιούται εις άσκησιν ενστάσεως προς τον Νομάρχην εντός ανατρεπτικής

15νυνημέρον προθεσμίας από της υπογραφής ή της εις αυτόν κοινοποιήσεως, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των οριζομένων υπό της παρ. 6 του αρθρου 43 του παρόντος. Πορερχομένης απράκτου της ανωτέρω προθεσμίας, ή κοινοποιηθείσα επιμέτρησις θεωρείται μη γενομένη αποδεκτή υπό του αναδόχου. Εις περίπτωσιν μη εμπροθέσμου υποβολής υπό του αναδόχου τελικής επιμετρήσεως ή επιβλέπουσα υπηρεσία, μέχρι της παρά ταύτης συντάξεως της επιμετρήσεως, δύναται να αρνηθή την πιστοποίησίν των σχετικών εργασιών ή μέρους αύτων.

6. Αι επιμετρήσεις συντάσσονται με τας διαστάσεις των εργών και ποσότητας των εργασιών, ως αύται προκύπτουν κατ' εφαρμογήν της παρ. 1 του άρθρου 30 του παρόντος. Εαν αι ως άνω εργασίαι εξετελέσθησαν εις διαστάσεις μικροτέρας των συμβατικών τοιούτου, γίνωνται δε αύται δεκταί υπό της υπηρεσίας, αι επιμετρήσεις συντάσσονται επι τη βάσει των μικροτέρων αυτών διαστάσεων. Ως προς τον τρόπον επιμετρήσεως, εάν δεν υπάρχουν ιδιαίτεροι όροι εν τη συμβάσει, αι διαστάσεις και αι ποσότητες επιμετρούνται ως εχουν εις την πραγματικότητα, μη επιτρεπομένου όπως λαμβάνωνται υπ' όψιν τυχόν έθιμα ή συνήθειαι έστω και γενικώς παραδεδεγμένα.

7. Ο ανάδοχος υποχρεούται όπως, εντός μηνός από της εκδόσεως της κατά τας διατάξεις του αρθρου 45 του παρόντος βεβαιώσεως περαιώσεως του συνόλου των έργων, υποβάλῃ ομού μετά των τυχόν ελλείπουσων τελικών επιμετρήσεων και τελικόν συνοπτικόν επιμετρητικόν πίνακα, υπογεγραμμένον παρ' αυτού ανακεφαλαιούνται τας ποσότητας εργασιών πασών των τμηματικών τελικών επιμετρήσεων του έργου.

8. Εις τον τελικόν συνοπτικόν επιμετρητικόν πίνακα περιλαμβάνονται δι` έκαστον είδος εργασίας αι αντιστοίχοι ποσότητες των επι μέρους τελικών επιμετρήσεων. Εαν ούται εχουν ελεγχθή παρά της επιβλεπούσης υπηρεσίας, αι ποσότητες τίθενται ως διωρθώθησαν έστω και αν εκκρεμούν περί αυτών ενστάσεις του αναδόχου ή αιτήσεις θεραπείας. Η τοιαύτη εις

τον τελικόν συνοπτικόν επιμετρητικόν πίνακα καταχώρησις δεν αποτελεί από μέρους του αναδόχου παραίτησιν από των νομίμως ασκηθεισών τοιούτων αιτήσεων ή ενστάσεων, ουδέ παρέχει αυτώ δικαιώμα υποβολής των τοιούτων. Δια μη εισέτι ελεγχθείσας υπό της υπηρεσίας επι μέρους τελικάς επιμετρήσεις ή δια τας τυχόν το πρώτον μετά του τελικού συνοπτικού πίνακος υποβαλλομένας τοιαύτας, περιλαμβάνονται εις αντόν αι ποσότητες των επιμετρήσεων, ως αύται συνετάγησαν, υποκείμεναι εις την μετά τον έλεγχον διόρθωσιν.

9. Μετά του τελικού συνοπτικού επιμετρητικού πίνακος υποβάλλεται υπό του αναδόχου και παν έτερον αίτημα ούτού εκ της εκτελέσεως της συμβάσεως, εφ' όσον ο ανάδοχος δεν εξέπεσε του δικαιώματος τούτου εξ άλλης τινός αιτίας. Μετά την υποβολήν του συνοπτικού επιμετρητικού πίνακος μόνον δι` οψιγενείς αιτίας δύναται ο ανάδοχος να εγείρῃ σχετικάς απαιτήσεις.

10. Η επιβλέπουσα υπηρεσία υποχρεούται όπως, εντός διμήνου προθεσμίας από της υποβολής υπό του αναδόχου του τελικού συνοπτικού επιμετρητικού πίνακος, προβή εις τον έλεγχον και την τυχόν διόρθωσιν αυτού ως και την υπογραφήν και θεώρησιν τούτου υπό τον επιβλέποντος και του προϊσταμένου αυτής άντιστοίχως. Η προθεσμία αύτη δεν λήγει προ της έκπνοής της κατά την παρ. 4 του παρόντος αρθρου προθεσμίας προς έλεγχον και διορθωσίν της τελευταίας των επι μέρους τελικών επιμετρήσεων, εφ' ων στηρίζονται αι εγγραφαί του τελικού συνοπτικού επιμετρητικού πίνακος.

11. Αν ο δήμος ή η κοινότης παρέδωσεν υλικά εις τον ανάδοχον, αναγράφονται εις τον τελικόν συνοπτικόν επιμετρητικόν πίνακα, βάσει των σχετικών πρωτοκόλλων, αι καθ' έκαστον ποσότητες τούτων, αι δικαιολογούμεναι ως αναλωθείσαι ή ενσωματωθείσαι εις το έργον, υπολογιζόμεναι βάσει της αναλύσεως τιμών των αντιστοίχων μονάδων εργασίας και των ποσοτήτων αυτών. Ομοίως αναγράφονται τα τυχόν πλεονάσαντα υλικά βάσει του πρωτοκόλλου καταγραφής τούτων.

12. Προκειμένου περί εργου ή προμηθείας εκτελεσθέντος δι` αυτεπιστασίας (απολογιστικώς) υπό τον δημάρχον ή προέδρου κοινότητος, ή επιβλέπουσα ύπηρεσια συντάσσει, υπογράφει και θεωρεί τας τελικάς επιμετρήσεις και τον τελικόν συνοπτικόν επιμετρητικόν πίνακα κατά τ' ανωτέρω και εντός των κατά τας παραγράφους του παρόντος αρθρου προθεσμιών. Εν περιπτώσει καθ' ήν, εντολή του εκτελούντος τα έργα δημάρχον ή προέδρου κοινότητος, εχουν εφαρμοσθή διαστάσεις ή ποσότητες ανώτεραι ή κατώτεραι των υπό της μελέτης ή υπό της υπηρεσίας καθορισθεισών έξετελέσθησαν άλλαι εργασίαι εν αγνοίᾳ της υπηρεσίας, αναγράφεται τούτο εις τας παρατηρήσεις, ως και το τεχνικώς ενδεδείγμένον ή παραδεκτόν αυτών ή μη υπό της υπηρεσίας. Ομοίως αναγράφονται τα τυχόν πλεονάσαντα υλικά, βάσει του πρωτοκόλλου καταγραφής αυτών.

13. Η θεώρησις των τελικών επιμετρήσεων και του τελικού συνοπτικού επιμετρητικού πίνακος υπό του Προϊσταμένου της επιβλεπούσης υπηρεσίας έχει την έννοια ότι έχουν καλώς από συμβατικής πλευράς,

#### Άρθρον 45.

##### Βεβαίωσις περαιώσεως εργασιών.

1. Άμα τη λήξει των προθεσμιών περαιώσεως του συνόλου των εγκρίθεισών εργασιών της εργολαβίας ο επιβλέπων διενεργεί κατ` αίτησιν του αναδόχου ή και οίκοδεν έλεγχον των έργων προς διαπίστωσιν του ότι ταύτα έχουν περαιωθή και υποστή ικανοποιητικώς πάσαν κατά την σύμβασιν δοκιμασίαν και υποβάλλει πρός την Τεχνικήν Υπηρεσίαν σχετικήν έκθεσιν. Εν περιπτώσει καθυστερήσεως ή εκθεσίς περιλαμβάνει συγκεκριμένως τας κατά την λήξιν της προθεσμίας εναπομένουσας προς εκτέλεσιν εργασίας.
2. Ο Προϊστάμενος της Τεχνικής Υπηρεσίας εκδίδει βεβαίωσιν περί της εμπροθέσμου περαιώσεως, δυνάμενος προς τούτο να διενεργήσῃ επιθεώρησιν. Η βεβαίωσις περι της εμπροθέσμου εκτελέσεως δεν εξομοιούται προς παραλαβήν των έργων, ήτις διενεργείται πάντοτε συμφώνως προς τας οικείας διατάξεις τον παρόντος.
3. Εαν κατά την διαδικασίαν βεβαιώσεως παραιώσεως των εργοσιών διαπιστωθούν επουσιώδεις μόνον ελλείψεις μη επηρεάζουσαι την λειτουργικότητα του έργου, ο Προϊστάμενος της Τεχνικής Υπηρεσίας διά διαταγής του προς τον ανάδοχον καθορίζει τας επισημανθείσας ελλείψεις και τάσσει εύλογον προθεσμίαν αποκαταστάσεως αυτών. Έν τη περιπτώσει ταύτη ή βεβαιώσις εμπροθέσμου εκτελέσεως εκδίδεται μετά την διαπίστωσιν της εμπροθέσμου αποκαταστάσεως των ελλείψεων.
4. Έαν κατά την κρίσιν του Προϊσταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας αι διαπιστωθείσαι ελλείψεις είναι τοιαύται, ώστε να μη καθίσταται δυνατή ή να ειναι πλημμελής ή λειτουργία τον εργου ή εάν δεν επεραιώθησαν εμπροθέσμως υπο του αναδόχου αι κατά τας διατάξεις της προηγουμένης παρίχραφου εργασίαι αποκαταστάσεως επουσιώδών ελλείψεων, ο Προϊστάμενος της Τεχνικής Υπηρεσίας κοινοποιεί εις τον ανάδοχον πίνακα των βεβαιωθεισών ελλείψεων. Η κοινοποίησις του κατά τα ανωτέρω πίνακος εις τον ανάδοχον επέχει θεσίν της υπό των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 50 του παρόντος ειδικής προσκλήσεως. Μετά πάροδον απράκτων δέκα ημερών από της κοινοποιήσεως του ως άνω πίνακος ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος κατά τας διατάξεις του άρθρου 50 του παρόντος.
5. Άμεσως μετά την έκδοσιν υπό του Προϊσταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας της βεραιώσεως περαιώσεως του έργου γίνεται καταμέτρησις υπό του επιβλέποντος των τυχόν πλεονασάντων υλικών των ανηκόντων εις τον δήμον ή κοινότητα, άτινα παραδίδονται εις το εξουσιοδοτημένον προς τούτο υπάλληλον του δήμου ή της κοινότητας και καταχωρούνται εις το βιβλίον αποθήκης. Η παράδοσις γίνεται δια συντάξεως εις τετραπλούν σχετικού πρωτοκόλλου καταγραφής των υλικών τούτων υπογραφομένου υπό του επιβλέποντος, του παραλαβόντος και του αναδόχου ή εάν το έργον ή η προμήθεια εκτελήται απ` εύθειας υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος, υπό τούτου.

#### Άρθρον 46.

##### Πλημμελής κατασκευή των έργων - Κακοτεχνία.

1. Αν κατά την διάρκειαν της εκτελέσεως των έργων και μετ` αυτήν μέχρι της οριστικής παραλαβής, ή επιβλέπουσα υπηρεσία κρίνη ότι υπάρχουν τμήματα πλημμελώς κατεσκευασμένα, δικαιούται όπως, συντάσσοσυσα πρωτόκολλον περί του ειδους και της εκτάσεως της κακοτεχνίας και κοινοποιούσα τούτο έπι αποδείξει εις τον εργολάβον, καλέση αυτόν ίνα, εντός ευλόγου προθεσμίας, προβή εις την καταστροφήν των ως κακοτέχνων κρινομένων τμημάτων, ως και έκεινων ων ή καταστροφή ειναι επιβελημένη δια την επανόρθωσιν της κακοτεχνίας και την ανακατασκευήν αυτών δια δοκίμων υλικών κατά τους κανόνας της τέχνης και συμφώνως προς τους συμβατικούς ορους και υποχρεώσεις ή καθ` ους ήθελε τάξει εγγράφως ή επιβλέπουσα το έργον υπηρεσία, των σχετικών δαπανών βαρυνουσών τον εργολάβον.
2. Εαν πρόκειται περί μη εμφανών μερών του έργου, ο εργολάβος υποχρεούται εις την ανευ αντιρρήσεως καταστροφήν, παρουσία της υπηρεσίας. Η κακοτεχνία θεωρείται ως πραγματική, αν ή καταστροφή ενεργηθή εν απουσία της υπηρεσίας υπό του εργολάβου.
3. Έαν πρόκειται περι εμφανών τμημάτων του έργου ή περι των κατόπιν καταστροφής εμφανών γενομένων, ο δε εργολάβος αμφισβήτη την κακοτεχνίαν, υποχρεούται οπώς, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας πέντε ημερών από της κοινοποιήσεως της σχετικής προσκλήσεως εις την πρώτην περίπτωσιν ή προθεσμίας πέντε ημερών από της κοινοποιήσεως της σχετικής προσκλήσεως εις την δευτέραν, υποβάλη εγγράφως τας αντιρρήσεις του από της, παρουσία της υπηρεσίας καταστροφής εις την δευτέραν, υποβάλη εγγράφως τας αντιρρήσεις του υπό τύπον ενστάσεως προς τον Νομάρχην, όστις αποφαίνεται εντός διμήνου, μετά σύμφωνον γνώμην του Συμβουλίου Δημοσίων Εργών, δυναμένου να ενεργήσῃ αύτοφιαν διενεργουμένην παρ` ολοκλήρου του Συμβουλίου ή τεχνικού μέλους αυτού. Η υποβολή ενστάσεως συνεπάγεται αναστολήν εκτελέσεως της

**διαταχθεισής αποκαταστάσεως των πλημμελειών μέχρις εκδόσεως της έπι ταύτης αποφάσεως του Νομάρχου ή της τυχόν προ ταύτης ανακλήσεως υπό του αναδόχου της ενστάσεώς του. Εκ της υποβολής αιτήσεως θεραπείας πρός τον Υπουργόν Εσωτερικών κατά της αποφάσεως τον Νομάρχου έπι της ενστάσεως δεν αναστέλλεται η εφαρμογή της παρ. 5 του παρόντος.**

**4. Εν τη περιπτώσει καθ' ην δεν ήθελεν αποδειχθή ή κακοτεχνία, ο εργολάθος αποζημιούται δια τας δαπάνας καταστροφής και ανακατασκευής των έργων, έπι τη βάσει των συμβατικών τιμών, εφ' όσον αι εργασίαι εγένοντο κατά την διάρκειαν της εκτελέσεως των έργων, ως επίσης αποζημιούται και δια πάσαν τυχόν προσγενομένην αυτώ ζημίαν εκ της ανακοπής της πρόδοσυ των εργασιών ή οπωσδήποτε άλλως, μεν απόφασιν του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου έγκρινομένην υπό του Νομάρχου. Εάν όμως ή κατεδάφισις διετάχθη μετά την αποπεράτωσιν των εργασών, ο εργολάθος αποζημιούται μόνον δια τας δαπάνας κατεδαφίσεως και ανακατασκευής των έργων βάσει νέων τιμών κανονιζομένων μεταξύ του επιβλέποντος και του εργολάθου κατά τας διατάξεις του άρθρου 40 του παρόντος. Προκειμένου περί ηλεκτρομηχανολογικών έργων ή εγκαταστάσεων θεωρείται κακοτεχνία, ή μη εκπλήρωσις δια μηχάνημά τι ή συσκευήν των συμβατικών υποχρεώσεων εν γένει. Εν τη περιπτώσει ταύτη αντί της κατεδαφίσεως, νοείται ή αποσυναρμολόγησις και ο εν συνεχεία ενδεδειγμένος έλεγχος, εξ ου θέλει διαπιστωθή ή υπό την ανωτέρω έννοιαν κακοτεχνία.**

**5. Έαν ο εργολάθος αρνηθή να προβή εις την κατεδάφισιν των κακοτέχνων τμημάτων του εργου ή αποσυναρμολόγησιν, ή υπηρεσία προβαίνει εις την κατεδάφισίν, αποσυναρμολόγησίν, άντικαταστασίν αως και εις την αποκατάστασιν των πλημμελειών καθ' οιονδήποτε τρόπον, προκειμένου υπ' αύτης, εις βάρος και δια λογαρίασμόν του αναδόχου,**

**δυναμένων να εφαρμοσθώσιν άμα και των διατάξεων του παρόντος διατάγματος, περί εκπτώσεως του αναδόχου.**

**6. Έφ όσον τα εκ της κακοτεχνίας ελαττώματος δεν επηρεάζουν την στερεότητα του εργου και εφ όσον είναι αισθητικώς ανεκτά, ή επιβλέπουσα υπηρεσία προβαίνει δια τον πρωτοκόλλου κακοτεχνίας εις περικοπήν της τιμής των κατοτέχνων εργασιών, καθ' ο ήθελε κρίνει ποσοστόν, δικαιουμένου του εργολάθου να θέση το ζήτημα τούτο μόνον υπό την κρίσιν της επιτροπής παραλαβής.**

**7. Εαν κατά την οριστικήν παραλαβήν των έργων ήθελεν αποκαλυψθή κατοτέχνια, προτείνεται περικοπή των τιμών υπό της επιτροπής εις τας περιπτώσεις της προηγουμένης παραγράφου ή η παραλαβή αναβάλλεται και εφαρμόζονται αι κατά τα ανωτέρω περί κακοτεχνίας διατάξεις. Αι προθεσμίαι συντελέσεως της παραλαβής παρατείνονται εν τη περιπτώσει ταύτη αναλόγως.**

**8. Διά την στερεότητα του έργου και την διατάξεις του Αστικού Κώδικος.**

**9. Εις περιπτώσεις κατασκευής ελλειμματικής ή αδοκίμου ως προς τα προβλεπόμενας υπό της μελέτης και της συμβάσεως υλικά ή αυθαιρέτου παραβάσεως της εγκεκριμένης μελέτης προς ίδιον όφελος του εργολάθου, προκαλείται υπό της επιβλεπούσης υπηρεσίας ή δίωξις τούτου κατά τας περί απάτης διατάξεις του Ποινικού Κώδικος. Διαπιστουμένων των ανωτέρω παραβάσεων υπό της υπηρεσίας, δύναται ο Νομάρχης, να εκδώσῃ πράξιν καταλογισμού εις βάρος του εργολάθου, του καταλογισθέντος ποσού εισπραττομένου κατά τας περι εισπράξεως δημοτικών και κοινοτικών εσόδων διατάξεις υπέρ του οικείου δήμου ή κοινότητος.**

#### **Άρθρον 47.**

**Βλάβαι εις τα έργα εξ υπαιτιότητος του αναδόχου.**

**Ο ανάδοχος εις ουδεμίαν δικαιούται αποζημίωσιν παρά του κυρίου του εργου δι οιανδήποτε βλάβην επερχομένην εις τα έργα, δι` οιανδήποτε φθοράν ή απώλειαν υλικών και δι οιανδήποτε εν γένει ζημίαν αυτού, οφειλομένας είτε εις αμέλειαν, απρονοησίαν ή ανεπιτηδειότητα αυτού ή του εν γένει προσωπικού του, είτε εις μη χρήσιν των καταλλήλων μέσων, είτε εις οιανδήποτε ετέραν αιτίαν, πλην των εν άρθρω 48 του παρόντος περιπτώσεων. Ο ανάδοχος υποχρεούται να αποκαταστήσῃ τας ούτω βαρυνούσας αυτόν βλάβας ιδίαις αύτου δαπανώνταις. Ωσαύτως, ουδεμίας δικαιούται αποζημιώσεως δι` οιανδήποτε βλάβην, φθοράν ή απώλειαν, επελθούσαν εις χρόνον πέραν του συμβατικού τοιούτου, εντός του οποίου θα έδει να είχον τα έργα περαιωθή και παραληφθή, εφ' όσον ή βλάβη, φθορά ή απώλεια οφείλεται εις το ότι τα έργα ήσαν ημιτελή.**

#### **Άρθρον 48.**

**Βλάβαι εξ ανωτέρας βίας - Θεομηνία.**

1. Εν περιπτώσει ζημιών, επελθουσών εξ ανωτέρας βίας, εις τα εν εκτελέσει έργα ή εις τα εισκομισθέντα εις τα εργοτάξια δόκιμα υλικά ή και εις τας εγκαταστάσεις και μηχανήματα του αναδόχου, ούτος δικαιούται δι αναφοράς του, υποβαλλομένης εντός δέκα ημερών αφ ης επήλθεν ή ζημια εις τον δήμαρχον ή πρόεδρον κοινότητος εν τη περιφερεία του οποίου εκτελείται το έργον και εις τον προϊστάμενον της επιβλεπούσης υπηρεσίας να αναφέρη τον χρόνον καθ' ον εγένοντο αι ζημιαί την αιτίαν εξ ης προήλθον, το είδος και την έκτασιν αυτών και την απαιτουμένην προς επανόρθωσιν δαπάνην. Η ως άνω προθεσμία ορίζεται μηνιαία, εφ' όσον επήλθε ζημια ἐπὶ έργων εκτελεσθέντων, αλλά μη παραληφθέντων προσωρινώς ή οριστικώς. Η αναφορά τον αναδόχου υποβάλλεται εντός πέντε ημερών πορά της επιβλεπούσης τα έργα υπηρεσίας εις τον Νομάρχην, όστις συνιστά αμέσως επιτροπήν εξ ενός ανωτέρου υπαλλήλου της Δ/νσεως Εσωτερικών της Νομαρχίας και ενός ή δύο τεχνικών δημοσίων υπαλλήλων. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται ο κατά βαθμόν ανώτερος και επί ισοβάθμων ο αρχαιότερος.
2. Η επιτροπή υποχρεούται όπως, εντός δέκα ημερών, μεταβή επι τόπου του εργού και, παρουσία του επιβλέποντος τα έργα μηχανικον και του εργολάθου, καλούμενου εγγράφως όπως παραστή, συντάξη πρωτόκολλον θεομηνίας, εις ο αναγράφεται το είδος και το μέγενδος της ζημίας, ως διαπιστούται αύτη υπό της επιτροπής κατά την ημέραν της επι τόπου μεταβάσεως της, ή αιτία εις ην οφείλεται ή ζημια, ή τυχόν υπαιτιότης του εργολάθου και ή απαιτουμέγη δαπάνη προς επανόρθωσιν της ζημίας και αποκατάστασιν της στερεότητος, αρτιότητος και εμφανίσεως του εργού, ή αξία των τυχόν καταστραφέντων υλικών ως και ή αξία των καταστραφέντων ή υποστάντων ζημιαν εγκαταστάσεων και μηχανημάτων. Ή δαπάνη αύτη εκτιμάται, προκειμένου περί καταστροφής πλήρως συντελεσθεισών εργασιών, βάσει επιμετρήσεως και των σχετικών τιμών μονάδος του ισχύοντος τιμολογίου, προκειμένου δε περί ημιτελών εργασιών και δοκίμων υλικών επι τη βάσει των βασικών τιμών του αυτού τιμολογίου και εκτιμήσεως του μεγέθους ή ποσότητος κατά την κρίσιν της επιτροπής και προκειμένου περί ζημίας εις τας εγκαταστάσεις και μηχανήματα βάσει τρεχουσών τιμών. Εις περίπτωσιν καθ' ην, καθίσταται δυσχερής ή ανέφικτος ή επιμέτρησις των προξενηθεισών ζημιών, δύναται η επιτροπή να προτείνη δια του πρωτοκόλλου θεομηνίας, την διενέργειαν της αποκαταστάσεως τούτων εν όλω ή εν μέρει απολογιστικώς υπό του αναδόχου. Αν η επιτροπή επι της θεομηνίας διαπιστώση, εν τη επελθούση ζημια, αμέλειαν ή γενικώς υπαιτιότητα του εργολάθου, γνωματεύει περί του εις βάρος του καταλογιστέου ποσοστού εκ της άνω δαπάνης ή ουδεμίαν αναγνωρίζει αποζημίωσιν εις τούτον.
3. Το πρωτόκολλον θεομηνίας, προσυπογραφόμενον και υπό του εργολάθου υποβάλλεται εις τον Νομάρχην και τον δήμαρχον ή πρόεδρον κοινότητος, καθιστάμενου εκτελεστόν επιψυλασσομένων των διατάξεων της επομένης παραγράφου.
4. Αρνουμενο του εργολάθου να προσυπογράψη το πρωτόκολλον κοινοποιείται τούτο ἐπὶ αποδείξει αυτώ παρά του Νομάρχου δια της αστυνομικής αρχής. Ό εργολάθος δικαιούται όπως, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας πέντε ημερών από της κοινοποίησεως αυτώ του πρωτοκόλλου θεομηνίας ή από της μετ' επιψυλάξεως υπογραφής αυτού, υποβάλη τας αντιρήσεις του υπό τύπον ενστάσεως προς τον Νομάρχην, όστις αποφαίνεται σχετικώς. Κατά της αποφάσεως του Νομάρχον χωρεί αιτησις θεραπείας. Μέχρις εκδόσεως της αποφάσεως επι αιτήσεως θεραπείας, ο ανάδοχος υποχρεούται εις την εκτέλεσιν των εργασιών αποκαταστάσεως της θεομηνίας, αποζημιούμενος επι τη βάσει της αποφάσεως του Νομάρχου. Η ούτω καθορισθείσα οριστικώς δαπάνη δια την αποκατάστασιν των ζημιών, καταβάλλεται τω εργολάθω καθ' ο μέρος δεν υφίσταται υπαιτιότης αυτού δια τας επελθούσας ζημίας και εφ όσον δεν έχουν πιστοποιηθή και πληρωθή αυτώ αι σχετικαί εργασίαι, άλλως ή καταβολή γίνεται άμα τη παρ αύτον αποκαταστάσει των ζημιών. Το τελικώς καταβλητέον ποσόν αναγράφεται του λοιπού εις τους εκδοθησομένους λογαριασμούς και περιλαμβάνεται εις την τελικήν επιμέτρησιν, το πρωτόκολλον παραλαβής και τον εξοφλητικόν λογαριασμόν. Η καθορισθείσα αποζημίωσις λόγω θεομηνίας, καταβάλλεται εις τον εργολάθον παρά του δήμου ή κοινότητος, εις βάρος της οικείας πιστωσεως του εργού.
5. Προκειμένου περί ζημιών επελθουσών εξ ανωτέρας βίας εις έργον εκτελούμενον απ ευθείας υπο του δημάρχου ή πρόεδρου κοινότητος υποχρεούται ούτος όπως δι αναφοράς του υποβαλλομένης εις τον Νομάρχην, εντός πέντε ημερών, αφ ης επήλθεν ή ζημια αναφέρη τον χρόνον καθ' ον έγινε ή ζημια, την αιτίαν εξ ης προήλθε, το είδος και την έκτασιν αυτής. Αμα τη λήψει της αναφοράς ακολουθεί ή κατά τας παραγράφους 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου διαδικασία διαπιστώσεων των ζημιών συντάξεως και υπογραφής πρωτοκόλλου οριστικοποίησις αυτού συνέχισις, περάτωσις και παραλαβή του εργού με την διαφοράν ότι αντί του εργολάθου υπογράφει και είναι υπεύθυνος ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητος.

6. Ο ανάδοχος υποχρεούται εις την εκτέλεσιν των διατασσομένων προς αποκατάστασιν της βλάβης εργασιών. Ο προϊστάμενος της επιβλεπούσης τεχνικής Ύπηρεσίας, εάν εκ της προξενηθείσης βλάβης εις τα έργα δημιουργήται κίνδυνος δια την ασφάλειαν προσώπων ή σημαντικών ζημιών τρίτων ή περαιτέρω σημαντικής βλάβης των έργων, προς αποτροπήν κατά το δυνατόν του κινδύνου τούτου, δύναται να διατάξῃ και προ της υποβολής, εισέτι της, κατά τας διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος αρθρου αναφοράς του αναδόχου την κατασκευήν, εν τω μέτρω του δυνατού προσφορών προς τούτο έργων, έστω και ἀν ταύτα δεν αποτελούν αντικείμενον της μετά του αναδόχου συναφθείσης συμβάσεως. Ἡ περί τούτων διαταγή μνημονεύει απαραιτήτως τας διατάξεις της παρούσης παραγράφου και κοινοποιείται εις τον δήμον ή την κοινότητα και τον Νομάρχην. Ὁ ανάδοχος υποχρεούται όπως προβή εις την κατασκευήν των διατασσομένων εργασιών ανευ χρονοτριβής διαθέτων προς τούτο ἀπαν το δυναμικόν της οργανώσεώς του. Ο προϊστάμενος της Τεχνικής Ύπηρεσίας, δύναται ὅπως, επί τη διαπιστώσει ανεπαρκείας της οργανώσεως του αναδόχου δια την αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν των κινδύνων, εγκρίνη την κατασκευήν μέρους ή και του συνόλου των διατασσομένων εργασιών δι οιουδήποτε προσφόρου τρόπου. Απασαι αι δαπάναι δια την εκτέλεσιν των ανωτέρω εργασιών καταβάλλονται εκ των δια την κατασκευήν του εργου διατιθεμένων πιστώσεων και βαρύνουν τελικώς τον κύριον τον εργου, δήμον ή κοινότητα, εκτός αν δια της κατά τας διατάξεις του παρόντος ἀρθρου διαδικασίας ἡθελον καταλογισθή εν ὅλω ή εν μέρει εις βάρος του αναδόχου ως υπαιτίου δια την προξενηθείσαν βλάβην εις τα έργα.

7. Η εκτέλεσις των εργασιών αποκαταστάσεως βλαβών εξ ανωτέρας βίας δύναται να δικαιολογήση παράτασιν των προθεσμιών εκτελέσεως των εργασιών κατ` εύλογον χρονικόν διάστημα.

8. Η αποζημίωσις βλαβών εξ ανωτέρας βίας δεν λαμβάνεται υπ` ὄψιν δια τον υπολογισμόν των κατά τας παρ. 3 και 4 του ἀρθρου 41 του παρόντος διατάγματος ποσοστών αυξήσεως των εργασιών του αναδόχου.

#### Ἀρθρον 49.

Βλαβαὶ εξ ἀλλων αιτιῶν.

1. Ἡ διαδικασία του προηγουμένου αρθρου ἐφαρμόζεται αναλόγως και προς καθορισμόν της αποζημιώσεως τον αναδόχου και δια τας τυχόν εκτελεστέας εργασίας αποκαταστάσεως ή προλήψεως κινδύνων και επί περιπτώσεων καθ` ας αι επενεχθείσαι βλάβαι οφείλονται εις υπαιτιότητα του κυρίου του εργου δήμου ή κοινότητος.

2. Δια βλάβας οφειλομένας εις χρήσιν του εργου παραδοθέντος προς τούτο υπό του αναδόχου εις τον κύριον του εργου δήμον ή κοινότητα προ της παραλαβής κατά τας διατάξεις του αρθρου 38 του παρόντος ονδεμίαν ευθύνην φέρει ο ανάδοχος.

#### Ἀρθρον 50.

Ἐκπτωσις του Αναδόχου.

1. Οσάκις ο ανάδοχος δεν συμμορφούται προς τας υποχρεώσεις αυτού, τας απορρέουσας εκ της συμβάσεως και των διατάξεων του παρόντος ή προς τας εντός των ορίων των διατάξεων τούτων διδομένας αυτώ εγγράφως υπό της επιβλεπούσης Τεχνικής Υπηρεσίας διαταγάς, καλείται δι` ειδικής προσκλήσεως του προϊσταμένου της υπηρεσίας παρ` ης επιβλέπονται τα έργα ή προκεμένου περί προμηθειών, εργασιών και μεταφορών υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος, ἀπαιτήτως υπομιμησκούσης τας διατάξεις του παρόντος ἀρθρου, ίνα εντός ευλόγου προθεσμίας, πάντως ουχί ελάσσονος των δέκα ημερών, συμμορφωθή προς τας υποχρεώσεις του ή τας αρμοδίως δοθείσας αυτώ εγγράφως διαταγάς. Εις περίπτωσιν καθ` ην αξιούται ή λήψις μέτρων προς αποτροπήν προφανών κινδύνων, περί αν το ἀρθρον 48 παρ. 6 του παρόντος, ή τασσομένη προθεσμία δύναται να είναι και μικροτέρα των 10 ημερών. Η ειδική πρόσκλησις και αι δια ταύτης τιθέμεναι προθεσμίαι δεν ανατρέπουν τας εκ της συμβάσεως υποχρεώσεις του αναδόχου δια την εμπρόθεσμον εκτέλεσιν των έργων ή τμημάτων αυτών και τας εκ της υπερβάσεως των προθεσμιών συνεπείας. Ειδική πρόσκλησις, κατά τα ανωτέρω, δύναται να σταλή προς τον ανάδοχον, καθ` ὄλην την διάρκειαν ισχύος της συμβάσεως και μέχρι της εγκρίσεως του πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής.

2. Έαν ο ανάδοχος δεν συμμορφωθή προς την ειδικήν ως ἀνω διαταγήν εντός της ταχθείσης προθεσμίας, το δημοτικόν ή κοινοτικόν συμβούλιον εισηγήσει του προϊσταμένου της επιβλεπούσης υπηρεσίας κοινοποιουμένης και εις τον νομάρχην, κηρύσσει αύτον ἔκπτωτον και διατάσσει την παύσιν των εργασιών.

3. Η απόφασις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου κοινοποιείται επί αποδεικτικώ εις τον ανάδοχον και υποβάλλεται εις τον Νομάρχην προς ἔγκρισιν, μετά του ανωτέρω αποδεικτικού. Ὁ ανάδοχος

δικαιούται να υποβάλῃ ένστασιν εις τον Νομάρχην εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα ημερών από της εις αυτόν επιδόσεως της αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Ο Νομάρχης αποφαίνεται επί της εν λόγω αποφάσεως και της τυχόν ενστάσεως του αναδόχου, μετά την παρέλευσιν της ανωτέρω προθεσμίας των δέκα ημερών και μετά γνώμην του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Η απόφασις του Νομάρχου κοινοποιείται, ἐπὶ αποδεῖξει, δι εγγράφου του προϊσταμένου της επιβλεπούσης υπηρεσίας εις τον ανάδοχον, καλούμενον συγχρόνως εις περίπτωσιν απορριψεώς της ενστάσεως αυτού ἵνα προβῇ εις ἀμεσον παύσιν των εργασιών και παραστή εις ωρισμένον τόπον και χρόνον δια την επιμέτρησιν των εκτελεσθεισών εργασιών και των εν τοις εργοταξίοις δοκίμων και χρησίμων δια την εκτέλεσιν των ἔργων υλικών. Δια την σύνταξιν της επιμετρήσεως εν τη περιπτώσει ταύτη και την εξέτασιν τυχόν επ αυτής διαφωνιών του αναδόχου εφαρμόζονται τα οριζόμενα υπό της παρ. 5 του ἄρθρου 44 του παρόντος.

**4. Διαφωνίων του αναδόχου εφαρμόζονται τα υρισκόντα στο άνθρωπον που διατάξεις της αρνήσεως ή παραλείψεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου να άποφασιστη την κήρυξιν εκπτώτου του αναδόχου, τα μέλη τούτου ευθύνονται αστικώς και πειθαρχικώς, κατά τας διατάξεις του δημοτικού και κοινοτικού κώδικος και του παρόντος διατάγματος, μη αποκλειομένης και της ποινικής διώξεως δια παράβασιν καθήκοντος.**

5. Ο ανάδοχος, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο μηνών από της, εις αυτόν κοινοποιήσεως της επί της εκπτώσεως αποφάσεως του Νομάρχου και εφ όσον έχει προηγηθή υποβολή εμπροσθέσμου ενοτάσεως υπ' αυτού, δύναται να υποβάλῃ αίτησιν θεραπείας κατ' αυτής. Η απορριπτική απόφασις του Υπουργού των Εσωτερικών έπι της αιτήσεως θεραπείας του αναδόχου κοινοποιείται και εις το Υπουργείον Δημοσίων Έργων.

**6. Η περι εκπτώσεως απόφασις του Νομάρχου κοινοποιείται γηπορεωτικώς εις το Υπουργείον Δημοσίων Έργων και εις την οικείαν Περιφερειακήν Επιθεώρησιν Δημοσίων Έργων.**

Εργών κατεξόπιστης αποφάσεως του δικαιώματος αναλήψεως, καθ' οιονδήποτε 7. Εν περιπτώσει εκπτώσεως του αναδόχου στερείται ούτος του δικαιώματος αναλήψεως, καθ' τρόπον, εκτελέσεως δημοτικών και κοινοτικών έργων, προμηθειών ή μεταφορών, κατά τας περι πειθαρχικής ευθύνης των εργοληπτών κειμένας διατάξεις του Υπουργείου Δημοσίων Εργών. Προκειμένου περι μη πτυχιούχων έργολαθων, δια της περι εκπτώσεως αυτών αποφάσεως του Νομάρχου καθορίζεται και ο χρόνος στερήσεως του δικαιώματος αναλήψεως της εκτελέσεως δημοτικών ή κοινοτικών έργων, προμηθειών κ.λπ. όστις δεν δύναται να είναι μικρότερος τον εξαμήνου και μεγαλύτερος του έτους.

8. Ή συνέχιστς των λόγω εκπτώσεως του αναδόχου διακοπεών εργασιών γίνεται μετά την παρέλευσιν απράκτου της τασσομένης προθεσμίας προς άσκησιν ενστάσεως είτε μετά την έκπτωσιν απορριπτικής επιτής αποφάσεως του Νομάρχου και δι` ας ποσότητας και είδη εργασίας οντος ήτο υπόχρεως, ενεργείται δε κατόπιν αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, εγκρινομένης υπό του Νομάρχου, δια νέου διαγωνισμού και εν επειγούσῃ ανάγκη καθ` οιονδήποτε τρόπον εις βάρος και δια λογαριασμόν αυτού. Αν ή δαπάνη αποβή μεγαλυτέρα της υπό τον συμβατικού προϋπολογισμού προβλεπομένης, ή διαφορά κρατείται, εκ των οφειλομένων των αναδόχων εκ της αυτής ή ετέρας εργολαβίας, ή εκ του προϊόντος καταπτώσεως των εγγυήσεων, εν περιπτώσει δε ανεπαρκείας τούτων επιφυλάσσεται των εργοδότη το δικαίωμα εισπράξεως των δαπανηθέντων κατά τας περί εισπράξεως των δημοτικών και κοινοτικών εσόδων ισχυούσας διατάξεις. Ο τοιούτος εις βάρος του εκπτώτου αναδόχον διακανονισμός, γίνεται δια τας εργασίας δια τας οποίας ήτο υπόχρεως ο ανάδοχος κατά την σύμβασιν, ως αύτη είχε τροποποιηθή μέχρι της κηρύξεως της εκπτώσεως και καθ` ο μέτρον αύται εκτελεσθούν εντός προθεσμίας ίσης προς την ολικήν προθεσμιαν αποπερατώσεως της αρχικής συμβάσεως, αρχομένης από της κοινοποίησεως της περί εκπτώσεως αποφάσεως του Νομάρχου. Εαν ή δαπάνη εκτελέσεως αποβή μικροτέρα της βάσει των τιμών της εκπτώτου εισοδαλαβίας τοιμάντης, ή διαφορά προσκτάται υπό του Δήμου ή της κοινότητος.

της εκπτώτου εργολαβίας τοιαυθή, η οικφόρα προσκαταί στο το Σ.μένο ή Α.γ. Κωνσταντίνο, 9. Η νέα εργολαβία δια την συνέχσιν των λόγω εκπτώσεως του αναδόχου διακοπειών εργασιών, καταρτίζεται βάσει των αυτών συμβατικών τευχών των δρων της κηρυχθείσης εκπτώτου εργολαβίας, διέπεται δε από τους εξής ειδικωτέρους ορους:

**8) Η σύμβασις καταρτίζεται με ενδεικτικόν μόνον προυπολογισμόν ο οποίος προκύπτει εκ των ποσοτήτων εργασιών της παλαιάς εργολαβίας ως αύται διεμορφώθησαν δια του τελευταίου εγκεκριμένου συγκριτικού πίνακος αυτής, μετ` άφαιρεσιν των ποσοτήτων των εκτελεσθεισών εργασιών, αι οποίαι περιλαμβάνονται εις τον τελευταίον συνταγέντα δια την μεν εργολαβίαν λογαριασμόν. Ήμιτελείς εργασίαι, πιστοποιημένα υλικά, εργασίαι με προσωρινάς τιμάς αμελούνται, συνεκτιμώμεναι εις κονδύλιον**

απροβλέπτων. Αι προς εκτέλεσιν υπο της νέας εργολαβίας ποσότητες εργασιών προσδιορίζονται οριστικώς μετά την επιμέτρησιν των εργασιών της εκπτώτου εργολαβίας, κατά τα κατωτέρω.

γ) Άμα τη καταρτισει της συμβάσεως της προς συνέχισιν των εργασιών νέας εργολαβίας και άνεξαρτήτως προς την εγκατάστασιν ταύτης καλούνται εντός τασσομένης προθεσμίας ουχί μείζονος των δέκα πέντε ημερών τόσον ο έκπτωτος ανάδοχος, όσον και ο νέος ανάδοχος δια την από κοινού και εν συμπράξει μετά της υπηρεσίας έναρξιν επιμετρήσεως των έκτελεσθεισων υπό της εκπτώτου εργολαβίας εργασιών ή δια την επαλήθευσιν της τυχόν συνταχθείσης ήδη τοιαύτης. Η σύνταξις ή επαλήθευσις της επιμετρήσεως γίνεται υπό των λοιπών μερών έστω και εάν ο εις των κληθέντων εργολάθων ή και αμφότεροι δεν προσέλθουν ή αρνηθούν την σύμπραξιν ή την υπογραφήν της σχετικής επιμετρήσεως. Εις την τελευταίαν ταύτην περιπτωσιν αύτη συντάσσεται έστω και υπό μόνης της υπηρεσίας και κοινοποιείται εις το μη συμπράξαν ή μη συμπράξαντα μέρη. Η επιμέτρησις ή επαλήθευσις ολοκληρούται εντός διμήνου. Η ούτω καταρτιζομένη επιμέτρησις επέχει κατά πάντα θέσιν τελικής επιμετρήσεως δια την έκπτωτον εργολαβίαν δια την νέαν δε εργολαβίαν επέχει θέσιν πινακος απογραφής των παρά ταύτης παραλαμβανομένων πλήρων ή ημιτελών εργασιών ή επί τόπου των έργων υλικών, βάσει τον οποίον οριστικοποιούνται εν καιρώ αι υπό ταύτης εκτελεστέα εργασίαι δια συγκριτικού πινακος οριστικοποιούνται τας ποσότητας του ενδεικτικού προϋπολογισμού βάσει τον οποίου εδημοπρατήθη ή ανετέθη ή συνέχισις των εργασιών. Κατά της κατά τα ανωτέρω συντασσομένης επιμετρήσεως, δικαιούνται υποβολής ενστάσεως προς τον Νομάρχην αμφότεροι οι εργολήπται ασκουμένης εντός ανατρεπτικής 15νθημέρου προθεσμίας από της ημερομηνίας υπογραφής ή της εις αύτους κοινοποιήσεως της, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των οριζομένων υπό της παρ. 6 του άρδρου 43 του παρόντος. Η ανωτέρω ένστασις κοινοποιείται υπό του υποβάλλοντος ταύτην, εντός της αυτής ανατρεπτικής 15νθημέρου προθεσμίας ασκήσεώς της και εις τον έτερον των εργοληπτών, όστις δικαιούται εις υποβολήν τυχόν αντίρρησεων εντός ανατρεπτικής 15νθημέρου προθεσμίας, από της κοινοποιήσεως της. Επί της έκδιδομένης αποφάσεως δύναται να ακολουθήσῃ ή κατά τας κευμένας διατάξεις επίλυσις της διαφοράς δια μίαν εκάστην των εργολαβιών κεχωρισμένων.

δ) Η νέα δημοπρασία διενεργείται κατά περίπτωσιν είτε δια ποσοστού εκπτώσεως (ενιαίας ή μερικής) επί των τιμών του ενδεικτικού προϋπολογισμού έιτε δια συμπληρώσεως τιμολογίου ως και ή αρχική δημοπρασία. Εις περίπτωσιν συμπληρώσεως τιμολογίου το συμπληρούμενον υπό των συμμετεχόντων τιμολόγιον περιλαμβάνει μόνον ενδείξιν των έπι πέρους κονδυλίων παραπέμπον κατά τα λοιπά εις την αναλυτικήν περιγραφήν των αντιστοίχων κονδυλίων του τιμολογίου της εκπτώσεως εργολαβίας και των τυχόν έγκριθέντων δια ταύτης πρωτοκόλλων νέων τιμών. Ως τιμαι μονάδος τίθενται εις τον αναλυτικόν προϋπολογισμόν αι τίμαι του προντολογισμού της υπηρεσίας βασεί του οποίου εδημοπρατήθη ή έκπτωτος εργολαβία και ως χρόνος εκκινήσεως της αναθεωρήσεως της νέας εργολαβίας όταν είναι ο αυτός με τον της εκπτώτου εργολαβίας.

ε) Εκ της συμμετοχής εις την δημοπρασίαν τεκμαίρεται, πλην της γνώσεως των λοιπών επί τόπου συνθηκών και ή σαφής γνώσις των συνθηκών των ημιτελών εργασιών ως αύται παρέμειναν μετά την έκπτωσιν του αρχικού αναδόχου ως και αι εκ τούτου πρόσθετοι δυσχέρειαι.

στ) Εις την δημοπρασίαν συμμετέχουν εργολήπται των τάξεων αι οποίαι είχον κληθή και εις την αρχικήν εργολαβία έστω και εάν ο ενδεικτικός προϋπολογισμός των υπολειπομένων εργασιών είναι κατώτερος των αντιστοίχων ορίων.

#### Άρθρον 51.

Λύσις της εργολαβίας λόγω προσωρινής ή οριστικής διακοπής των έργων.

1. Εαν μετά την έναρξιν της εκτελέσεως των έργων ή προμηθειών διακοπούν αύται υπερ τους τρεις μήνας, διαταγή ή πταίσματι του εργοδότου, ο ανάδοχος δύναται να ζητήσῃ την λύσιν της συμβάσεως, υποβάλλων προς τούτο εις τον δήμον ή την κοινότητα, δια της επιβλεπούσης υπηρεσίας σχετικήν δήλωσιν. Δια της δηλώσεως δέον όπως : α) καθορίζηται συγκεκριμένως το αποδιδόμενον εις τον κύριον του έργου πταίσμα εξ ου καθίσταται αναπόφευκτος ή διακοπή των έργων β) δίδωνται στοιχεία περι των κατασκευασθέντων μέχρι της διακοπής των εργασιών την τημάτων του έργου και της εκτιμωμένης άξιας αυτών, γ) περιγράφωνται τα υπολειπόμενα προς εκτέλεσιν τημάτα του έργου και αιτιολογήται η δι έκαστον εξ αντών έλλειψις δινατότητος επεμβάσεως προς κατασκευήν, οφείλομένης εις το εν εδαφίω α` πταίσμα, δ) δίδωνται στοιχεία περι των κατά την ημέραν της διακοπής υφισταμένων εν τοις εργοταξίοις εγκαταστάσεων και μηχανικού εξοπλισμού μετά μνειας των τεχνικών χαρακτηριστικών αντών και της

θέσεως εις ην ευρίσκονται. Δήλωσις μη περιλαμβάνουσα άπαντα τα ως άνω στοιχεία ουδέν έννομον αποτέλεσμα παράγει. Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας ταύτης εντός δέκα ημερών από της υποβολής της δηλώσεως οφείλει να προβῇ εις την εξακρίβωσιν του περιεχομένου ταντῆς και να διαβιβάσῃ αυτήν εις την δημοτικήν ή κοινοτικήν αρχήν μετά των τυχόν παρατηρήσεών του.

2. Εν τη περιπτώσει καθ` ην ή περί λύσεως δήλωσις δεν υποβληθή εις την επιβλέπουσαν υπηρεσίαν, πάσα διαταγή ταύτης προς συνέχισιν εργασιών είναι ισχυρά, δεν δικαιούνται δε μετά την κοινοποίησην αυτής ο ανάδοχος να επικαλεσθή την πάροδον του ως άνω τριμήνου, ουδέ την απευθείας ή δι ετέρας αρχής πρός τον δήμον ή κοινότητα υποβολήν της δηλώσεως του περί διαλύσεως της συμβάσεως. Η σχετική απόφασις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου έπι της διαλύσεως της συμβάσεως, λαμβάνεται υποχρεωτικώς εντός 15 ημερών από της πρωτοκολλήσεως του εγγράφου της επιβλεπούσης υπηρεσίας εις τον δήμον ή την κοινότητα και υποβάλλεται εις τον Νομάρχην, μετά της δηλώσεως του αναδόχου και των λοιπών σχετικών. Ο Νομάρχης, εξετάζων το νόμιμον της λύσεως, απποφαίνεται επί πράξεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, της σχετικής αποφάσεως κοινοποιουμένης και προς την επιβλέπουσαν το έργον υπηρεσίαν.

3. Μετά την επικύρωσιν της αποφάσεως του δημοτικού συμβουλίου περί λύσεως της συμβάσεως και εντός μηνός από της κοινοποίησεως εις τον ανάδοχον της σχετικής αποφάσεως του Νομάρχου, υποχρεούται ο ανάδοχος εις την υποβολήν των επιμετρητικών στοιχείων, περί αν ή παρ. 7 του άρθρου 44 του παρόντος, μη απαιτουμένης της συντάξεως βεβαιώσεως περαιώσεως των έργων. Κατά τα λοιπά ως και εν περίπτωσει μη εμπροθέσμου

υποβολής υπό του αναδόχου των επιμετρητικών στοιχείων ισχύουν αι διατάξεις του άρθρου 44 του παρόντος.

4. Εαν, κατόπιν αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ματαιωθή ή διακοπή οριστικώς ή εκτέλεσις των εργασιών, ή σύμβασις θεωρείται αυτοδικαίως λυθείσα, από της κοινοποίησεως των αναδόχων της αποφάσεως του Νομάρχου περί ματαιώσεως ή οριστικής διακοπής του έργου ή προμηθείας αφ` ης και άρχονται αι προδεσμίαι διά την υποβολήν υπό του αναδόχου των κατά την προηγουμένην παράγραφον οριζομένων στοίχείων.

5. Έν περιπτώσει λύσεως της συμβάσεως κατά τας προηγουμένας παραγράφους αι υπό του αναδόχου εκτελεσθείσαι εργασίαι ή προμήθειαι παραλαμβάνονται, ως επίσης παραλαμβάνονται υποχρεωτικώς και τα εν τοις εργοταξίοις ευρίσκομενα δόκιμα υλικά, εφ όσον είχε δοθή εντολή εισκομίσεως αυτών ή επεβάλλετο ή προμήθεια αντών εκ των εργασιών, οίτινες ανεγράφοντο εις τους χορηγηθέντας τω εργολάβω πίνακας εκτελέσεως εργασιών ή εφ δοσον κρίνεται ότι συνθήκοι ειδικοί επέβαλον την εισκόμισιν αυτών υπό του εργολάβου οίκοθεν.

6. Εις τον ανάδοχον καταβάλλεται, κατά τας ανωτέρω περιπτώσεις λύσεως της συμβάσεως ή κατά τα εγκεκριμένα τιμολόγια αξίαι των εκτελεσθεισών έργασιών και ή αξία των προμηθευθέντων υλικών, βάσει των τιμών αυτών των διαπιστουμένων εις το κατά τον χρόνον δημοπρατήσεως τον εργου ισχύον πρακτικόν της Επιτροπής Διαπιστώσεως Τιμών Δημοσίων Εργών (ΕΔΤΔΕ), της προβλεπομένης υπό των διατάξεων του άρθρου 6 του Ν. 889/1979. Ωσαύτως καταβάλλεται αποζημίωσις κανονιζομένης αναλόγως της αξίας των μήπω αποσθεσθεισών εγκαταστάσεων και του εκ των συνθηκών εργασίας και της εκπτώσεως της δημοπρασίας τεκμαιρόμενον οφέλους του αναδόχου, εκ των μη εκτελεσθεισών συμβατικών εργασιών, μετά την αφαίρεσιν του υπό της παρ. 4 του άρθρου 41 προβλεπομένου ποσοστον της αξίας του έργου ή προμηθείας. Η δια το τεκμαιρόμενον οφέλος του αναδόχου αποζημίωσις εν ονδεμίᾳ περιπτώσει δυναται να υπερβή τα επτά εκατοστά (7 %) του υπολεπομένον, μετ` αφαίρεσιν της αξίας των εκτελεσθεισών εργασιών, αρχικόν χρηματικόν αντικείμενον της συμβάσεως, μειουμένον κατά το εν τρίτον (1/3) αύτου. Η αποζημίωσις αύτη κανονίζεται υπό της επιτροπής παραλαβής και αναγράφεται εις το πρωτόκολλον. Δια της εγκίσεως του πρωτοκόλλου παραλαβής υπό του Νομάρχου εγκρίνεται και ή αποζημίωσις αντη. Εις περίπτωσιν αντιρρήσεων του εργολάβου επί τον υπολογισμού και του ύψους της χορηγουμένης αποζημιώσεως, ούτος δικαιούται να υποβάλλει εντός δέκα ημερών από της μετ` επιφυλάξεως υπογραφής του πρωτοκόλλου παραλαβής ή από της κοινοποίησεως αυτώ τούτου ένστασιν εις τον Νομάρχην.

7. Επι λύσεως εργολαβίας, αιτήσει του αναδόχου, δύναται να εγκριθή ή μετά της προσωρινής παραλαβής διενέργεια και της οριστικής τοιαύτης, μη απαιτουμένης της υπό του νόμου προβλεπομένης παρελεύσεως του χρόνου εγγυήσεως εάν εκ της φύσεως των εργασιών δεν δικαιολογείται η συντήρησις αυτών ουδέ απαιτείται ή δια του χρόνου δοκιμασία της ποιότητός των.

**Διακανονισμός συμβάσεων κατόπιν πτωχεύσεως ή θανάτου του αναδόχου.**

1. Αν αποβιώση ο ανάδοχος του έργου ή της προμηθείας μετά την έναρξην της εκτελέσεως, ή σύμβασις λύεται αντοδικαίως ανευ καταβολής αποζημιώσεως δια φυγόν κέρδος ή οιασδήποτε αποθετικάς ζημιάς. Εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο μηνών από τον θανάτου δικαιούνται οι κληρονόμοι να διορίσουν δια συμβολαιογραφικής πράξεως αντικλητον πληρεξούσιον, ίνα παραστή εκ μέρους των κατά την διαδικασίαν της εκκαθαρίσεως της συμβάσεως, επιφυλασσομένης της εφαρμογής της επομένης παραγράφου.
2. Η συνέχισις και αποπεράτωσις του έργου ή της προμηθείας υπό των κληρονόμων είναι δυνατόν να ανατεθή προς αυτούς, κατόπιν αιτήσεώς υποβαλλομένης εντός της κατά την προηγουμένην παράγραφον προθεσμίας υπό του άνω πληρεξουσίου αντικλητον προς την επιβλέπουσαν υπηρεσίαν και εφ' όσον δια συμβολαιογραφικής δηλώσεως αναλάβουν πάντα τα δικαιώματα και πάσας τας υποχρεώσεις του αποβιώσαντος αναδόχον. Η τοιαύτη ανάθεσις γίνεται μόνον κατόπιν αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.
3. Εν περιπτώσει λύσεως της συμβάσεως, συνεπεία θανάτου του αναδόχου προ ή μετά την υπογραφήν ταύτης και προ της ενάρξεως του εργου ή της προμηθείας, αποδίδονται εις τους νομίμους κληρονόμους μόνον ή κατατεθείσα εγγύησις και τα έξοδα της δημοπρασίας τα οποία είχε καταβάλει ο αποβιώσας ανάδοχος.
4. 'Εν περιπτώσει καθ' ην οι κληρονόμοι δεν διορίσουν αντικλητον πληρεξούσιον κατά την παρ. 1 του παρόντος αρθρου και εντός της τασσομενης προθεσμίας ούτε υποβάλουν αίτησιν κατά την παρ. 2 του αυτού άρθρου περί συνεχίσεως και αποπερατώσεως του έργου ή της προμηθείας εντός της διμήνου προθεσμίας, δια πράξεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου έλεγχομένης υπό τον Νομάρχου διαπιστούται ή από του θανάτου του αναδόχου έπελθονσα αντοδικαία λύσις και κοινοποιείται εις τους κληρονόμους ή τον αντικλητον πληρεξούσιον τον αποβιώσαντος αναδόχον και ακολουθεί ή διαδικασία της εκκαθαρίσεως της συμβάσεως.
5. 'Εαν ο ανάδοχος πτωχεύσῃ η σύμβασις λύεται αντοδικαίως, άνευ καταβολής αποζημιώσεως δια φυγόν κέρδος ή οιασδήποτε ζημιάς.

#### **Άρθρον 53.**

**Έκδοσις και περιεχόμενοι των λογαριασμών.**

1. Εις τον λογαριασμόν (πιστοποίησιν) δέον άπαραιτήτως να αναγράφηται το όνομα του δήμου ή κοινότητος, το είδος ή το όνομα του έργου ή προμηθείας, το ονοματεπώνυμον του αναδόχου, ο τρόπος εκτελέσεως, ή εγκεκριμένη πίστωσις και τα στοιχεία εφ' ων στηρίζεται η έκδοσίς του. Ταύτα είναι ο αριθμός και η ημερομηνία της αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ή της δημαρχικής επιτροπής και της εκ ταύτης ομοίας του Νομάρχου και ο αριθμός και η ημερομηνία της συμβάσεως, προκειμένου περι έργων ή προμηθειών εκτελουμένων κατόπιν διαγνώσμον, ή δι' απ ευθείας αναθέσεως, προκειμένου δε περι έργων ή προμηθειών εκτελουμένων επί αποδόσει λογαριασμού ο αριθμός και η ημερομηνία της μελέτης και του τυχόν καταρτισθέντος συμφωνητικού και η ημερομηνία των πρωτοκόλλων παραλαβής.
2. Οι λογαριασμοί συντάσσονται υπο του αναδόχου, συνοδεύονται δε απαραιτήτως υπο συνοπτικής επιμετρήσεως κατ' άρθρον των πλήρως εκτελεσθεισών εργασιών, ως αύται καθορίζονται υπό του συμβατικού τιμολογίου ή των εγκριθεισών τιμών μονάδος νέων εργασιών. Εις τον πρώτον λογαριασμόν επισυνάπτονται τα στοιχεία της συμβάσεως ή αντίγραφα τούτων. Τα χρονικά διαστήματα της εκδόσεως των λογαριασμών είναι ανάλογα προς την ολικήν των έργων δαπάνην, την προθεσμίαν εκτελέσεως αντών και την πρόσδοτον των εκτελονμένων έργων, καθορίζονται δε εν τη συγγραφή υποχρεώσεων ή εν τη συμβάσει και δεν δύνανται να είναι, εν πάσῃ περιπτώσει, μικρότερα του μηνός.
3. Εις την συνοπτικήν επιμέτρησιν καταχωρίζονται, ανακεφαλαιωτικώς από της, ενάρξεως των έργων, αι ποσότητες δι' έκαστον είδος εγκεκριμένων εργασιών. Η καταχώρισις των ποσοτήτων κατ' είδος εργασίας γίνεται βάσει των κατά τας διατάξεις του αρθρου 44 του παρόντος τμηματικών τελικών επιμετρήσεων. Εαν διά τας ως άνω εργασίας δεν έχει καταρτισθή τελική επιμέτρησις η καταχώρησίς των ποσοτήτων γινεται βάσει προσωρινής επιμετρήσεως των εργασιών τούτων, περιλαμβανούσης πάσας τας ενδείξεις τας ληφθείσας υπ όψιν δια την εκτίμησιν των ποσοτήτων των αντιστοίχων εργασιών. Δια τας περιπτώσεις της μη εμπροθέσμου

καταρτίσεως τελικής έπιμετρήσεως εχεί εφαρμογήν το τελευτάιον εδάφιον της παρ. 5 του άρθρου 44 του παρόντος.

4. Ωσαύτως εις την συνοπτικήν επίμετρησιν δύναται, τη εγκρίσει του προϊσταμένου της επιβλεπούσης υπηρεσίας να περιληφθούν τα εισκομίσθεντα εις τα εργοτάξια υλικά δια τα οποία ο ανάδοχος φέρει άκεραίαν την ευθύνην μέχρι της ενσωματώσεώς των εις το έργον και της παραλαβής αντού και δια τα οποία ή υπηρεσία δύναται να τάξῃ παν εξασφαλιστικόν μέτρον. Αι ποσότητες των υλικών τούτων δεν δύναται να υπερβαίνουν τας απαίτουμένας δια την εκτέλεσιν των αμέσως προσεχών εργασιών των διαλαμβανομένων εις χορηγηθέντας πίνακας εργασιών.

5. Ο λογαριασμός συντάσσεται ανακεφαλαιωτικώς, βάσει των εγκεκριμένων τιμών μονάδος και των εν τη επιμετρήσει ποσοτήτων αίτινες όμως περιορίζονται μέχρι των εγκεκριμένων τοιούτων δι` έκαστον είδος εργασίας.

6. Η βάσει των ανωτέρω πιστοποιουμένη αξία τών εκτελεσθεισών εργασιών προσαυξάνεται κατά το έργολαβικόν ποσοστόν επιψυλασσομένων των διατάξεων της παρ. 48 του άρθρου 3 τον παρόντος, εάν τούτο περιλαμβάνεται εις τας συμβατικάς τιμάς μονάδος και το προκύπτον άθροισμα μειούται κατά το ποσοστόν της εκτώσεως δημοπρασίας ή συμπεφωνημένης δια της συμβάσεως αναλόγου εκπτώσεως.

7. Προκειμένου περί εργασιών εκτελουμένων υπό του αναδόχου απολογιστικώς περιλαμβάνεται εις τον λογαριασμόν ή πραγματική συμφώνως προς τα συνοδεύοντα τούτον παραστατικά δαπάνη και το ισχύον όφελος κατά τα εις το άρθρον 57 του παρόντος οριζόμενα.

8. Εις το λογαριασμόν περιλαμβάνεται επίσης τυχόν αναθεώρησίς τιμών προκύπτουσα βάσει πινάκων συνοδευόντων τον λογαριασμόν και συντασσομένων κατά τας κειμένας σχετικάς διατάξεις.

9. Επί της ούτω διαμορφουμένης ολικής αξίας του λογαριασμού επιβάλλεται κράτησις λόγω εγγυήσεως, επί μεν της αξίας των εκτελεσθεισών εργασιών ποσοστον πέντε τοις εκατόν (5 %), έπι δε της αξίας των εις το εργοτάξιον δοκίμων υλικών ποσοστού δέκα επί τόις εκατόν (10 %). Εις το υπόλοιπον προστίθενται τυχόν νόμιμοι αποζημιώσεις του αναδόχου και αφαιρούνται τυχόν επιβληθείσαι ποινικαί ρήτραι ή αποζημιώσεις υπερ του κυρίου του έργου.

#### Άρθρον 54.

##### Σύνταξις στοιχείων - λογαριασμών - θεώρησις.

1. Τα κατά το προηγούμενον άρθρον στοιχεία, συντασσόμενα υπ` ευθύνη του αναδόχου και υπογεγραμμένα υπ αυτού, υποβάλλονται εις την υπηρεσίαν, κατά χρονικά διαστήματα καθοριζόμενα εν τη συμβάσει, αναλόγως προς την ολικήν των έργων δαπάνην και την προθεσμίαν εκτελέσεως αυτών. Εαν η σύμβασις δεν καθορίζῃ τα χρονικά ταύτα διαστήματα, τα στοιχεία ταύτα υποβάλλονται κατά χρονικά διαστήματα ουχί μικρότερα του μηνός. Ή επιβλεπουσα υπηρεσία υποχρεουται οπως, μετα την υποβολήν υπό του αναδόχου των κατά τ` ανωτέρω στοιχείων, προβή εις τον προσήκοντα έλεγχον αυτών χαι ενδεχομένην διόρθωσιν. Εν περιπτώσει υποβολής ανακριβούς ή ασαφούς επιμετρήσεως ή πιστοποιήσεως εις βαθμόν ώστε να καθίσταται δνσχερής η υπό της υπηρεσίας διόρθωσις αυτής, ή επιβλέπουσα υπηρεσία, δια διαταγής της προς τον ανάδοχον, επισημαίνει τας εκ του ελέγχου διαπισθείσας ανακριβείας τι άσαφείας, εντελλομένη την ανασύνταξιν και επανυποβολήν ταύτης. Εν τοιαντη περιπτώσει ή οριζομένη προθεσμία δια την πληρωμήν του αναδόχου άρχεται από της επανυποβολής της ανασυνταχθείσης υπ αυτού πιστοποιήσεως και επιμετρήσεως.

2. Οι λογαριασμοί υπογράφονται υπό του επιβλέποντος και θεωρούνται υπό του προϊσταμένου της επιβλεπούσης υπηρεσίας. Λογαριασμοί έργων προϋπολογισμού άνω των 3.000.000 δραχμών θεωρούνται υπό προϊσταμένου της επιβλεπούσης το έργον υπηρεσίας μηχανικού, εφ` όσον δε παρά τή ΥΔΚ δεν προϊσταται μηχανικός, θεωρούνται κατόπιν εντολής του Νομάρχου υπό του Διευθυντού Τεχνικών Υπηρεσιών του Νομού ή του προϊσταμένου μηχανικού του γειτονικού Νομού, οριζομένου υπό του Υπουργείου Εσωτερικών αιτήσει του Νομάρχου. Προκειμένου περί δήμων εχόντων ιδίαν τεχνικήν υπηρεσίαν, λογαριασμοί εργων προϋπολογισμού άνω των 3.000.000 δρχ. εν ελλείψει προϊσταμένου μηχανικού θεωρούνται υπό του προϊσταμένου μηχανικού της ΥΔΚ του Νομού, εν ελλείψει δε και τούτου θεωρούνται κατά τα ανωτέρες οριζόμενα.

3. Ο θεωρών τον λογαριασμόν ελέγχει τούτον λογιστικώς, κατόπιν ή μη επιτοπίου θεωρήσεως των έργων δε συνυπεύθυνος δια την πιστήν εφαρμογήν των, είναι της οικείας συμβάσεως. Δεν αποστέλλονται οι λογαριασμοί προς πληρωμήν εις τον οικείον δήμαρχον ή πρόεδρον κοινότητος άνευ προηγουμέγης

καταβολής των υπέρ τρίτων νομίμων κρατήσεων ή εισφορών επισυναπτομένων εις τον προς θεώρησιν λογαριασμόν των σχετικών διπλοτύπων πληρωμής.

**Άρθρον 60.**

**Καταχώρισις δικαιολογητικών πληρωμών. Βιβλίον πληρωμών.**

1. Τα δικαιολογητικά πληρωμών των επί αποδόσει λογαριασμού υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος εκτελουμένων έργων ή προμηθειών, τα επισυναπτόμενα εις τα τακτικά χρηματικά εντάλματα, περί ων ή παρ. 3 του άρθρου 59 του παρόντος, συντάσσονται εις τριπλούν. Μία σειρά τούτων επισυνάπτεται εις το ένταλμα πληρωμής, ετέρα μένει εις το αρχείον του δήμου ή κοινότητος και ή τρίτη απαραιτήτως εις τον παρά της υπηρεσίας επιβλέψεως τηρούμενον φάκελλον του έργον ή της προμηθείας. Απασαί οι σειραί φέρουν απαραιτήτως τας υπογραφάς των ύπευθυνών και τας δεούσας θεωρήσεις. Αι ύπογραφαι των εργατοτεχνιτών τίθενται μόνο εις την συνημμένην εις το ένταλμα κατάστασιν. Τα πρωτόκολλα παραλαβής υλικών και αι βεβαιώσεις μεταφορών συντάσσονται εν πρωτοτύπω εις τριπλούν. Τιμολόγια και φορτωτικά επισυνάπτονται μόνον εις το ένταλμα πληρωμής.
2. Τα δικαιολογητικά πληρωμών των απ' ευθείας υπό τον δημάρχου ή προέδρου κοινότητος εκτελουμένων έργων ή προμηθειών, τα επισυναπτόμενα εις τα χρηματικά εντάλματα προπληρωμής, περι ων ή παρ. 5 του άρθρου 59 του παρόντος, συντάσσονται ως και των κατά την προηγουμένην παράγραφον τακτικών ενταλμάτων. Τα δικαιολογητικά ταύτα υπογράφονται υπό του επιβλέποντος και θεωρούνται υπό τού προϊσταμένου της επιβλεπούσης υπηρεσίας σταδιακώς ή εν τω συνόλω προ της αποδόσεως λογαριασμού. Μία σειρά τούτων λαμβάνει ο υπόλογος αποδόσεως λογαριασμού, μία μένει εις τον δήμον ή κοινότητα και ή τρίτη εις τον φάκελλον του έργον ή της προμηθείας. Μετά την θεώρησιν των κυρίων δικαιολογητικών πληρωμής τούτων τα στοιχεία αυτών καταχωρίζονται εις το βιβλίον πληρωμών των έργων, αναλυομένης της εις αυτό γενομένης εγγραφής του εντάλματος προπληρωμής κατά την εξόφλησιν αυτού.
3. Βιβλίον πληρωμών πάντων των έργων και των προμηθειών δι` οιουδήποτε τρόπου εκτελονμένων απαραιτήτως τηρείται παρ εκάστη ΤΥΔΚ και ανεξαρτήτω τεχνική υπηρεσία δήμου ή κοινότητος. Εις εκάστην σελίδα τούτων καταχωρίζεται εν έργον ή μία προμήθεια, ενθύς μετά την θεώρησιν των δικαιολογητικών του πρώτου εντάλματος πληρωμής, μετά την προηγουμένην αναγραφήν εις την σελίδα ταύτην των στοιχείων του εργού ή της προμηθείας των διαλαμβανομένων εις την παρ. 1 του άρθρου 43 του παρόντος.

**Άρθρον 61.**

**Χορήγησις Προκαταβολής.**

1. Δεν επιτρέπεται χορήγησις προκαταβολής δι`έργα ή προμηθείας οιουδήποτε ύψους προϋπολογισμού.
2. Προς πληρωμήν της συμβατικής αξίας ειδών εισαγομένων εκ της αλλοδαπής εις διαταγήν δήμου ή κοινότητος επιτρέπεται εφ` όσον τούτο προβλέπεται εκ της διακηρύξεως και της συμβάσεως το άνοιγμα ανεκκλήτου τραπεζικής ενεγγύου πιστώσεως. Εν τη περιπτώσει ταύτη δέον τα είδη να παραλαμβάνωνται προκαταρκτικώς, ποσοτικώς και ποιοτικώς υπό ανεγνωρισμένον διεθνούς γραφείον ελέγχου και να είναι ησφαλισμένα κατά παντός κινδύνου μεταφοράς. Άπασαι αι δια τας ανωτέρω διατυπώσεις δαπάναι βαρύνουν τον ανάδοχον.

**Άρθρον 62.**

**Καθορισμός της αξίας των έργων και καταλογισμός υπευθύνων.**

1. Η αξία των κατόπιν διενεργείας δημοσίου ή προχείρου διαγωνισμού ή δι απ' ευθείας αναθέσεως εκτελεσθέντων δια τιμών μονάδος ή κατ` αποκοπήν έργων ή τιμημάτων αυτών, προκύπτει εκ των μονάδων εργασιών της τελικής επιμετρήσεως επί τας συμβατικάς τιμάς.
2. Προς καθορισμόν της αξίας των επί αποδόσει λογαριασμού υπό του δημάρχου ή του προέδρου κοινότητος εκτελεσθέντων έργων κατά τας διατάξεις του Δημοτικού και κοινοτικού κώδικος, συντάσσεται απαραιτήτως υπό της επιβλεπούσης υπηρεσίας τεχνικός απολογισμός βάσει των μονάδων της τελικής επιμετρήσεως έπι τας τιμάς της μελέτης ανευ εργολαβικού οφέλους, προστιθεμένης βάσει αποδείξεων και της τυχόν δαπάνης επιστασίας ως και τυχόν άλλης απαραιτήτου προς εκτέλεσιν του έργου τοιαύτης, μη διαλαμβανομένης εις τας τιμάς της μελέτης, ως επίσης και της αξίας των τυχόν πλεονασάντων υλικών. Το

ολικόν άνθροισμα των ανωτέρω αποτελεί την αξίαν του έργου. Εις τον απολογισμόν αναγράφεται ή δια το έργον πραγματοποιηθείσα δαπάνη έπι τη βάσει των εις τον φάκελλον του έργου τηρουμένων δικαιολογητικών πληρωμών ή των εγγράφων του βιβλίου πληρωμών, προστιθεμένης και της αποτιμήσεως των τυχόν γενομένων ημερομίσθιων προσωπικής εργασίας. Εν περιπτώσει αμφιθοιλών ως προς τήν δαπάνην, ζητούνται τα στοιχεία πληρωμών εκ του δήμου ή της κοινότητος ή του δημοσίου ή δημοτικού ταμείου. Επίσης ζητείται αναλυτικός πίναξ ημερομίσθιων της τυχόν προσφερθείσης προσωπικής εργασίας, υπογεγραμμένος υπό του δημάρχου ή του προέδρου κοινότητος.

3. Ο κατά τ' ανωτέρω συνταχθείς απολογισμός τίθεται υπ' όψιν της επιτροπής παραλαβής, ήτις ελέγχει τούτον και επιφέρει τας κατα την κρίσιν της αναγκαίας διορθώσεις, δικαιουμένης να ζητήσῃ την προσαγωγήν των ανωτέρω στοιχείων πληρωμών και προσωπικής εργασίας, άτινα δύναται να ελέγξῃ.

4. Εαν η δια του απολογισμού καθορισθείσα αξία του έργου κατά την παρ. 2 του παρόντος άρθρου ως διωρθώθη αύτη κατά τον έλεγχον υπό της επιτροπής παραλαβής υπολείπεται της πραγματοποιηθείσης δαπάνης, ή ειτιροπή παραλαβής, εφ' όσον δεν δικαιολογείται εξ άλλου ειδικού και σοθαρού λόγου ή διαφορά προτείνει τον καταλογισμόν του ποσού εις βάρος του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος και του συνυπευθύνου επιβλέποντος μηχανικού.

5. Έφ' όσον δεν υπάρχει περιπτώσις καταλογισμού, τα πρωτόκολλα παραλαβής των άνω έργων εγκρίνονται κατά τας διατάξεις του άρθρου 64 του παρόντος.

6. Εαν η επιτροπή παραλαβής προτείνη καταγισμόν των υπευθύνων, ως εν παρ. 4 τον παρόντος αρθρου, ο Νομάρχης εις ον υποβάλλεται το πρωτόκολλον παραλαβής, καλεί τους υπευθύνους να υποβάλουν αυτώ κεκχωρισμένως και εγγράφως τας αντιφρήσεις των και αφού εξετάση ταυτάς εκδίδει την απόφασιν του επί του πρωτοκόλλου παραλαβής και καταλογισμού των υπευθύνων.

7. Εν ουδεμίᾳ περιπτώσει δύναται να δικαιολογηθῇ δια της παραλαβής δαπάνη μεγαλυτέρα της του συνόλου των δικαιολογητικών πληρωμών, ούτε απαλλάσσονται οι υπεύθυνοι συντάξεως ψευδών ή εικονικών και μη αδιαβλήτων δικαιολογητικών πληρωμών δια της παραλαβής των έργων, ουδέ γεννάται όμως τω λόγω τούτω ευθύνη διά τα μέλη της επιτροπής παραλαβής, εφ' όσον ή κατά τον απολογισμόν αξία των παραληφθεισών εργασιών καλύπτει την δαπάνην των έργων.

8. Τα δικαιολογητικά πληρωμών μετά των αντιστοίχων χρηματικών ενταλμάτων υποβάλλονται μετά των λοιπών στοιχείων του απολογισμού της οικείας διαχειρίσεως προς το δημοτικόν ή κοινοτικόν συμβούλιον και ελέγχονται παρ αυτών, κατά τας διατάξεις του Δ.Κ.Κ. ανεξαρτήτως της συνυποθολής ή μη τον πρωτοκόλλου παραλαβής των έργων.

9. Αι επί του ελέγχου των δημοτικών και κοινοτικών απολογισμών αποφάσεις του επιτρόπου τον ελεγκτικού Συνεδρίου εις περιπτώσεις καθ' ας δεν έχουν υποβληθή τα πρωτόκολλα παραλαβής των έργων λαμβάνονται υπό την επιφύλαξην της εν καιρώ υποβολής τούτων και είναι οριστικά δια τας περιπτώσεις καθ' ας δεν θα υπάρχουν εις τα πρωτόκολλα προτάσεις περί καταλογισμού υπευθύνων.

10. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν έχουσιν εφαρμογήν επί εκτελουμένων έργων επί αποδόσει λογαριασμού υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος δαπάνης μέχρι "ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών.

### Άρθρον 63.

#### Συγκρότησις επιτροπής παραλαβής εργου.

1. Ο προϊστάμενος της υπηρεσίας επιβλέψεως εις τον οποίον ο επιβλέπων αναφέρει την σύνταξιν της τελικής επιμετρήσεως, ευθύς ως περαιωθή αύτη, υποχρεούται όπως αναφέρη προς την διεύθυνσιν Εσωτερικών της Νομαρχίας, εντός πέντε ημερών από την περαίωσιν του εργου και της συντάξεως της επιμετρήσεως, το ύψος της πραγματοποιηθείσης δαπάνης και τον επιβλέψαντα, αιτούμενος την σύστασιν της επιτροπής παραλαβής. Το έγγραφον τούτο κοινοποιείται πρός τον εις ον ανήκει το εργον δήμον ή κοινότητα, ίνα, δι` αποφάσεως του οικείου συμβουλίου, λαμβανομένης εντός δέκα ημερών, ορίση τον σύμβουλον όστις θα μετάσχῃ ως μέλος της επιτροπής παραλαβής του έργου.

2. Οι δήμοι και αι κοινότητες δύνανται εις την αρχήν εκάστου έτους να ορίζουν εν μέλος του οικείου συμβουλίου ως τακτικόν μέλος των επιτροπών των εντός του αυτού έτους διενεργηθσομένων παραλαβών έργων και εν αναπληρωματικόν. Προκειμένου περι μεγάλου δήμου δύναται να διαχωρισθή ούτος εις τομείς και να ορισθή δι` έκαστον τομέα εις σύμβουλος.

3. Έντος είκοσι ημερών από της υποβολής της εν παρ. 1 του παρόντος αρθρου αναφοράς και αποφάσεως ο Νομάρχης συγκροτεί την επιτροπή παραλαβής εκ του κατά τα ανωτέρω μέλους του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου κοι των τεχνικών μελών, ως κάτωθι, ανεξαρτήτως τρόπου εκτελέσεως τον έργου.
- α) Δι` έργα αξίας από "1.000.000" έως "12.000.000" δραχμών εξ ενός μηχανικού ή υπομηχανικού.
- β) Δι` έργα αξίας από "12.000.000" μέχρι "20.000.000" δραχμών εκ δύο μηχανικών, εν ελλείψει δε ή κωλυομένου του ενός τούτων υφ` ενός υπομηχανικού ή ύπομηχανικών.
4. Τα χρηματικά όρια των εκατόν πεντήκοντα χιλιάδων (150.000) και τριακοσίων χιλιάδων (300.000) δραχμών, τα αναφερόμενα εις την παρ. 3, περιπτώσεις (α) και (β), του άρθρου 63 του Π.Δ. 28/1980 και αφορώντα εις την συγκρότησιν της επιτροπής παραλαβής έργου, αυξάνοντα εις τριακοσίας χιλιάδας (300.000) και εξακοσίας χιλιάδας (600.000) δραχμάς, αντιστοίχως. γ) Δι` έργα αξίας άνω των "20.000.000" δραχμών εκ τριών μηχανικών, τούτων εν ελλείψει ή κωλύματι δυναμένων να αντικατασταθούν κατά τα δύο τρίτα υπό υπομηχανικών. δ) Δι` έργα αρμοδιότητος μηχανολόγου - ηλεκτρολόγου αξίας άνω των "1.000.000" δραχμών το εν των τεχνικών μελών δέον να έχῃ την αντίστοιχον ειδικότητα, εφ όσον δε δεν υπηρετεί εις την οικείαν Νομαρχίαν όριζεται υπό του Υπουργείου.
4. Δι` έργα αξίας άνω των 10.000.000 δραχμών την επιτροπήν συνιστά ο Υπουργός των Εσωτερικών εκ τριών τεχνικών και του μέλους του Δημοτικού και Κοινοτικού Συμβουλίου.
5. Έφ όσον δεν υπηρετούν εις την ΤΥΔΚ ή την διεύθυνσί τεχνικών υπηρεσίών του νομού ή άλλην δημοσίαν υπηρεσίαν του νομού οι αναγκαιούντες δια την σύστασιν των επιτροπών μηχανικοί, ο Νομάρχης ζητεί από το Υπουργείον Έσωτερικών τον ορισμόν των τεχνικών μελών προς πλήρη συγκρότησιν.
6. Όπου ανωτέρω αναφέρεται ότι, παρά του Νομάρχου ορίζεται μηχανικός ή υπομηχανικός δια την παραλαβήν δημοτικού ή κοινοτικού έργου, ούτος προέρχεται εκ των παρά τη τεχνική υπηρεσία δήμων και κοινοτήτων ή των παρά τοις δήμοις της περιφερείας ή των παρά τας δημοσίαις υπηρεσίαις του νόμου υπηρετούντων. Εν τη εννοίᾳ των παρά τη ΤΥΔΚ υπηρετούντων μηχανικών και υπομηχανικών νοούνται και οι υπηρετούντες επί συμβάσει μηχανικοί ή ύπομηχανικοί δια την συνταξίν μελετών και την επίβλεψιν δημοτικών και κοινοτικών έργων.
7. Δεν επιτρέπεται όπως ως μέλος της επιτροπής παραλαβής μετέχη ο επιβλέψας το έργον μηχανικός ή υπομηχανικός.
8. Της επιτροπής παραλαβής προεδρεύει ο εκ των μηχανικών κατά βαθμόν ανώτερος και επί ισοβάθμων ο αρχαιότερος εις την πρωτοβουλίαν δε και ευδύνην αυτού ανήκει ή σύγκλησις της επιτροπής και ή διενέργεια της παραλαβής.
9. Τα μέλη της επιτροπής παραλαβής υποχρεούνται να μεθέξουν ταύτης, εν περιπτώσει δε διαφωνίας, διατυπώνουν ταύτην επί του πρωτοκόλλου παραλαβής μη δικαιούμενα να αρνηθούν την υπογραφήν του πρωτοκόλλου ή να διατυπώσουν ιδιαιτέρως την διαφωνίαν αυτών.

Άρθρον 64.  
Προσωρινή παραλαβή έργων. Εγκρισις ταύτης.

1. Αι επιτροπαί παραλαβής οφείλονταν να προβούν εις την ανατιθεμένην παραλαβήν εντός τριμήνου από της ημερομηνίας της αποφάσεως περί της συγκροτήσεως αυτών. Η προθεσμία αύτη δύναται να παραταθή, κατά την κρίσιν του συγκροτήσαντος την επιτροπήν μέχρι το πολύ τριών μηνών, εφ όσον ή εποχή του έτους ή αι τοπικάι συνθήκαι καθιστούν αδύνατον την διενέργειαν της παραλαβής. Εν περιπτώσει καθ` ην η προσωρινή παραλαβή δεν ενεργηθεί μεχρι της λήξεως του κατά τας διατάξεις του επόμενου άρθρου οριζομένου χρόνου εγγυήσεως θεωρείται αυτοδικαίως συντελεσθείσα, μετά πάροδον μηνός από της, μετά την εκπνοήν της προθεσμίας ειδικής περί τούτου οχλήσεως του αναδόχου του έργον προς διενέργειαν ταύτης.
2. Η επιτροπή ελέγχει την επιμέτρησιν κατά το εφικτόν δια γενικών ή σποραδικών καταμετρήσεων και παραλαμβάνει τα έργα εν συνόλω αντών, συντάσσουσα σχετικόν πρωτόκολλον, εις τετραπλούν.
3. Η επιτροπή παραλαβής, μετά την αναγραφήν εν τω πρωτοκόλλω των ποσοτήτων των έκτελεσθεισών εργασιών αιτιολογεί τας τυχόν επενεχθείσας τροποποιήσεις έπι των ποσοτήτων της επιμετρήσεως, προκυψάσας είτε εκ του ελέγχου αυτής, είτε κατά την εξετασίν των τυχόν έπι της επιμετρήσεως ενστάσεων του εργολάθου, ας υποχρεούται να εξετάσῃ, έπιφυλασσομένων πάντως των διατάξεων του άρθρου 44 παρ. 9 του παρόντος. Ακολούθως αναγράφει εν τω πρωτοκόλλω τας παρατηρήσεις της, είτε έπι της ποσότητος των έργων είτε επί τυχόν τροποποιήσεων των εγκεκριμένων διαγραμμάτων ή οιωνδήποτε όρων της συμβάσεως και γνωμοδοτεί ήτιολογημένως περί των εκ τούτων κρινομένων ως απορριπτέων ή

αποδεκτών μεν, αλλά κατά τροποποίησιν της τιμής αυτών προτείνουσα το ύψος της μειώσεως. Προκειμένου περι έργων εκτελεσθέντων επί πλέον ή έλαπτον των εγκεκριμένων, ή επιτροπή γνωμοδοτεί άπαραιτήτως περι του ητιολογημένου της εκτελέσεως αυτών ή μη της αναγκαιότητος και του εν όλω ή εν μέρει αιτοδεχτού αυτών, χωρις να καθορίζη τιμάς αίτινες κανονίζονται κατά τας διατάξεις του αρθρου 40 του παρόντος. Έπίσης η επιτροπή ελέγχει το εμπρόθεσμον της εκτέλεσεως των εργασιών, σημειούσα εις το πρωτόκολλον, εν περιπτώσει αδικαιολογήτου υπερβάσεως των προθεσμιών, τας καταλογιστικάς των αναδόχω κυρώσεις, βάσει των όρων της διακηρύξεως και της συγγραφής υποχρεώσεων. Αν ο δήμος ή η κοινότης έχη παραδώσει εις τον ανάδοχον υλικά, η επιτροπή παραλαβής επί τη βάσει των πρωτοκόλλων παραδόσεως τούτων και τυχόν πρωτόκολλον καταγραφής των περισσευσάντων υλικών, ελέγχει την διάθεσιν των χρησιμοποιηθέντων. Εφ όσον διαπιστωθή αδικαιολόγητας διαφορά, η αξία των ελειπόντων υλικών υπολογιζομένη με τας τιμάς της μελέτης ή ελλείψει τουτων με τας κατά την σύνταξιν αυτής ισχυούσας, εκπίπτεται εκ των οφειλομένων τω εργολάβω κατά την επακολουθούσαν πρώτην πιστοποίησιν πληρωμής. Το πρωτόκολλον παραλαβής διαλαμβάνει έπισης: α) λίαν συνοπτικήν σαφή περιγραφήν του εκτελεσθέντος έργου μετά των κυριων χαρακτηριστικών αυτου, β) το ύψος της δαπάνης κατά πηγάς προελεύσεως, γ) τον τρόπον εκτελέσεως, δ) ενδεχομένην πρότασιν οπως η γενομένη παραλαβή θεωρηθή και ως οριστική τοιαύτη, ε) προκειμένου περι άπειρης (επί αποδόσει λογαριασμού) υπο του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος ή δια μικτού τρόπου εκτελεσθέντων έργων, διαλαμβάνει και την κρισίν της επιτροπής έπι της δια του απολογισμού και κανονισθείσης άξιας του εργου, έπι της δικαιολογίας των αναλωθέντων υλικών, ως και πρότασιν ενδεχομένων καταλογισμού των υπευθύνων, κατά τας διατάξεις του αρθρου 62 του παρόντος.

4. Το πρωτόκολλον της παραλαβής υπογράφεται υπό των μελών της επιτροπής παραλαβής, του έπιβλέποντος ή εν ελλείψει τούτου του παραδιδοντος τεχνικού και του αναδόχου τη πληρεξουσίου αυτού. Προκειμένου περι εκτελεσθέντων έργων έπι αποδόσει λογαριασμού, τα πρωτόκολλα παραλαβής υπογράφονται απαραιτήτως και υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος.

5. Πάσαι αι παραλαβαί εκτελούνται παρουσία και του αναδόχου ή του πληρεξουσίου του. Εν απουσία αύτον, καίτοι αρμοδίως κληθέντος, το πρωτόκολλον παραλαβής κοινοποιείται αυτώ επί αποδείξει, μερίμνη του προϊσταμένου της υπηρεσίας επιβλέψεως εντός δέκα ημερών αφ' ης υπεγράφη τούτο. Καθ' όμοιον τρόπον κοινοποιείται τω αναδόχω το πρωτόκολλον, εάν ούτος αρνηθή να υπογράψῃ τούτο ανεπιφυλάκτως ή μετ' επιφυλάξεως.

6. Έαν ο ανάδοχος υπογράψῃ μετ' επιφυλάξεως ή εάν το πρωτόκολλον κοινοποιηθή αυτώ, δικαιούται ούτος όπως, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα ημερών από της ημερας της υπογραφης ή της κοινοποίησεως, υποβάλη εγγράφως τας ενστάσεις του κατά του πρωτοκόλλου προς τον προϊστάμενον της υπηρεσίας επιβλέψεως των έργων, όστις γνωμοδοτών επ αυτών εντός πενθημέρου αποστέλλει ταύτας μετά του πρωτοκόλλου εις τον Νομάρχην προς έγκρισιν, κοινοποιών άμα το σχετικόν έγγραφον μετά της γνωμοδοτήσεώς του και προς τον ενδιαφερόμενον δήμον ή κοινότητα, όστις οφείλει, εφ όσον διαφωνή να υποβάλη εγγράφως εντός πενθημέρου τας παρατηρήσεις του εις τον Νομάρχην. Ούτος αποφαίνεται εντός μηνός από της ύποβολής τον πρωτοκόλλου και ουχι προ της παρόδου 15νθημέρου από της αποστολής της γνωμοδοτήσεως τον προϊσταμένου της έπιβλεπουσης

υπηρεσίας εις τον δήμον ή την κοινότητα. Εις την διάθεσιν του Νομάρχου τίθεται, εκτός του πρωτοκόλλου

και των ενστάσεων η επιμέτρησις και ολόκληρος ο φάκελλος τον εργου. Εν περιπτώσει διαφωνίας των μελών της επιτροπής, ο Νομάρχης αποφασίζει επί της εγκρίσεως του πρωτοκόλλου και των τυχόν ενστάσεων, λαμβάνων υπ' όψιν τον φάκελλον του εργου και την γνώμην της πλειοψηφίας.

7. Τα πρωτόκολλα παραλαβής πάσης φύσεως έργων ως και προμηθειών και μεταφορών, γενομένων κεχωρισμένως κατόπιν δημοσίου διαγωνισμού και αφορωσάν εις υλικά προς εκτέλεσιν εργου υπόκεινται εις την έγκρισιν του Νομάρχου. Η έγκρισις φέρει οπωσδήποτε αριθμόν πρωτοκόλλου της Νομαρχίας και κοινοποιείται απαραιτήτως προς την επιβλέψασαν υπηρεσίαν, τον εργοδότην δήμον ή κοινότητα και τον ανάδοχον ή εν περιπτώσει εκτελέσεως του εργου έπι αποδόσει λογαριασμού υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος εις τούτον.

8. Τα έργα άτινα εκτελούνται επί αποδόσει λογαριασμού υπό του δημάρχου ή προέδρον κοινότητος ή δια μικτού τρόπου, παραλαμβάνονται οριστικώς, πλην ενδεχομένων του τυχόν μέρους αυτών του εκτελεσθέντος κατόπιν δημοσίου διαγωνισμού, το οποίον παραλαμβάνεται προσωρινώς και οριστικώς.

9. Προκειμένου περι παραλαβής εργου ή τμήματος αυτού, εκτελεσθέντος επί αποδόσει λογαριασμού υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος και εγκρίσεως των σχετικών πτωτοκόλλων, εφαρμόζονται αι είδικαι διατάξεις του αρθρου 62 του παρόντος, κατά τα λοιπά δε αι διατάξεις του παρόντος αρθρου.

10. Αι περι παραλαβής διατάξεις του παρόντος Δ/τος νοούνται έπι πλήρως εκτελεσθέντος εργου και ουχί επί τμημάτων αυτού κατά το στάδιον της έκτελέσεως ή υλικών χρησιμοποιηθησομένων δια την εκτέλεση έργων, πλην αν πρόκειται περι παραλαβής εργασιών διαλυθείσης εργολαβίας ή μη συνεχιζομένων εργασιών εργολαβίας ης ο ανάδοχος εκηρύχθη έκπτωτος ή απεβίωσεν ή επτώχευσεν, οπότε παραλαμβάνονται τα έργα και τα υλικά ως έχουν.

11. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου εχουν ανάλογον εφαρμογήν και δια τας περιπτώσεις τμηματικών παραλαβών περαιωθέντων έργων δεκτικών αυτοτελούς χρήσεως.

12. Προκειμένου περι υλικών οδοστρωσίας ή παραλαβή τούτων γίνεται υπό του προϊσταμένου της υπηρεσίας επιβλέψεως του έργου ή τον παρ αυτού οριζομένου τεχνικού υπαλλήλου και τον επιβλέποντος το έργον επί παρουσία του αναδόχου. Εν τη περιπτώσει ταύτη μετέχει της επιτροπής παραλαβής απαραιτήτως και εν μέλος του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ή μόνιμος υπάλληλος του δήμου ή της κοινότητος, οριζόμενοι υπό του οικείου συμβουλίου. Εις έργα προϋπολογισμού κατά την μελέτην μεχρι 300.000 δραχμών ή συμμετοχή του προϊσταμένου της υπηρεσίας ή του παρ αυτού οριζομένου τεχνικού υπαλλήλου εις την επιτροπήν εναπόκειται εις την κρίσιν του προϊσταμένου ρητώς μνημονευομένου τούτου εις το οικείον πρωτοκόλλον. Το σχετικόν πρωτόκολλον υπογράφει και ο ανάδοχος.

13. Η έγκρισις του πρωτοκόλλου παραλαβής έργου υπό του Νομάρχου αφορά εις το καθαρώς τεχνικόν μέρος του έργου και ουδόλως έχει την έννοιαν της κυρώσεως των δικαιολογητικών πληρωμής αυτού.

14. Δια δημοτικά ή κοινοτικά έργα άξιας μικροτέρας του "ενός εκατομμυρίου (1.000.000)" δραχμών, αντί του κεκανονισμένου πρωτοκόλλου παραλαβής συντάσσεται βεβαίωσις περι της καλής εκτελέσεως αυτού και του ευλόγου της δαπάνης παρά δύο δημοτικών ή κοινοτικών συμβούλων, οριζομένων υπό του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Ούτοι δύνανται να ορίζωνται δι` όλα τα έργα τα εκτελούμενα εντος του ημερολογιακού ετους. Προκειμένου περι μεγάλου δήμου δύνανται να διαχωρισθή ούτος εις τομείς και να ορισθούν δι` έκαστον τομέα δυο σύμβουλοι. Η αυτή βεβαίωσις δύνανται να συνταχθή κατόπιν επιτοπίου μεταβάσεως, προκειμένου μεν περι δήμων ή κοινοτήτων εχόντων ιδίαν τεχνικήν υπηρεσίαν, "υπό μηχανικού ή υπομηχανικού, οριζομένου δι αποφάσεως του δημοτικου συμβουλίου, προκειμένου δε περι έργων των άλλων δήμων και των κοινοτήτων, υπό μηχανικού ή υπομηχανικον της ΤΥΔΚ, οριζομένου υπο του Νομάρχου, εφ όσον ήθελε ζητηθή τούτο υπο του οικείου συμβουλίου δι` αποφάσεως αυτού.

Άρθρον 65.  
Χρόνος εγγυήσεως.

Συντήρησις των έργων υπό του αναδόχου.

1. Εις την συγγραφήν των υποχρεώσεων εκάστης εργολαβίας ορίζεται και ο χρόνος εγγυήσεως, μετά την πάροδον του οποίου ενεργείται ή οριστική παραλαβή. Ό χρόνος ούτος μετράται εις τα δι` αναδόχου εκτελούμενα έργα από της υποβολής του τελικού συνοπτικού επιμετρητικον πίνακος κατά τας διατάξεις 44, παρ. 7 του παρόντος, μη δυνάμενος να έιναι μικρότερος των επτά (7) μηνών. Ό χρόνος εγγυήσεως είναι ο χρόνος καθ` ον υποχρεούται ο ανάδοχος να συντηρή τα έργα εν καλή καταστάσει, επισκευάζων αυτά και επανορθών εξ ιδίων πάσαν εκ συνήθους χρήσεως βλάβην ή φθοράν. Έν περιπτώσει καθ` ην εν τη συγγραφή υποχρεώσεων της εργολαβίας δεν αναγράφεται ο χρόνος ούτος τότε δια μεν τα χωματουργικά έργα, την όδοστρωσίαν, τα τεχνικά, τα υδραυλικά, τα οικοδομικά, τα ηλεκτρομηχανολογικά, τα ημιμόνιμα ασφαλτικά οδοστρώματα όριζεται ετήσιος και δια τα μόνιμα ασφαλτικά οδοστρώματα διετής.

2. Εις τα επι αποδόσει λογαριασμού υπό του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητος εκτελούμενα έργα έχουν ισχύν αι διατάξεις του άρθρου 64 παρ. 8 του παρόντος.

3. Εαν ο ανάδοχος παραμελήσῃ την συντήρησιν των έργων, επήλθε δε ή επίκειται βλάβη αυτών, καλείται όγκος όπως εκτός ωρισμένης προθεσμίας συμμορφωθή προς τας υποχρεώσεις του. Τούτου μη γενομένου, αι σχετικαί εργασίαι εκτελούνται υπό του εργοδότου εις βάρος και δια λογαριασμόν του αναδόχου εκ των κατατιθεμένων εγγυήσεων ή των οφειλομένων αυτώ και εν ανεπαρκεία το υπόλοιπον βεβαιούται εις βάρος του αναδόχου δι αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και εισπράττεται, κατά τας περι εισπράξεως δημοτικών ή κοινοτικών εσόδων διαταξείς.

4. Προκειμένου περι εργασιών συντηρήσεως οδών, ο εργολάβος δεν υποχρεώνεται εις την συστήρηση των έργων εκτός αν, δι είδικους λόγους, ορίζεται άλλως εν τη συγγραφή.

Άρθρον 66.  
Οριστική παραλαβή έργων.

1. Μετά την πάροδον του εν τω προηγουμένω άρθρων οριζομένου χρόνου εγγυήσεως διενεργείται ή οριστική παραλαβή του εργού των επιτροπών συνιστωμένων κατά τα εις το άρθρον 63 του παρόντος καθοριζόμενα, κατόπιν αναφοράς του προϊσταμένου της υπηρεσίας επιβλέψεως προς τον Νομάρχην, υποβαλλομένης είκοσιν ημέρας προ της λήξεως του χρόνου εγγυήσεως. Η αναφορά περιέχει τα εις την παρ. 1 του άρθρου 63 του παρόντος στοιχεία και κοινοποιείται ως εν αυτή διαλαμβάνεται.
2. Η οριστική παραλαβή θεωρείται αυτοδικαίως συντελεσθείσα εάν δεν διενεργηθή εντός διμήνου από της λήξεως του χρόνου εγγυήσεως του εργού και μετα πάροδον 30 ημερών από της μετά ταύτα ειδικής οχλήσεως του αναδόχου δια την διενέργειαν αυτής.
3. Εφ' όσον προβλέπεται εις την σύμβασιν ή αιτήσις του αναδόχου και εγκρίσει του κυρίου του εργού, δύναται να διενεργηθή παραλαβή και αποπερατωθέντος τμήματος του εργού δεκτικού αυτοτελούς χρήσεως.
4. Η συντέλεσις της οριστικής παραλαβής αποτελεί την αφετηρίαν της κατά τας κειμένας διατάξεις παραγραφής των εκ της εργολαβικής συμβάσεως απαιτήσεων του αναδόχου και του κυρίου του εργού. Διαφοραι εις τας ποσότητας των εκτελεσθείσων εργασιών, διαπιστούμεναι εκ παραλαβής διενεργουμένης μετά την κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου αυτοδικαίων συντέλεσιν αντης, παρέχουν εις τον κύριον του εργού το δικαίωμα της αναζητήσεως του δια ταύτης τυχόν καταβληθέντος εργολαβικού ανταλάγματος.
5. Ός προς την στερεότητα του εργού κατά τμήματα και εν συνόλῳ και την δι' αυτήν ευθύνην του αναδόχου, ισχύουν αι διατάξεις του Αστικού Κώδικος.
6. Έαν ή προσωρινή παραλαβή δεν έχῃ διενεργηθή μέχρι της διενεργείας της οριστικής τοιαύτης, διενεργείται ταυτοχρόνως προσωρινή οριστική παραλαβή.

**Άρθρον 67.**  
**Παραλαβή προμηθειών.**

1. Η παραλαβή εκάστης δημοτικής προμηθείας εκτελείται υπό επιτροπής αποτελουμένης εκ δύο υπαλλήλων του δήμου και ενός δημοτικού συμβούλου, εν ελλείψει δε υπαλλήλων ορίζονται ισάριθμοι αυτών δημοτικοί σύμβουλοι. Οι δημοτικοί σύμβουλοι ορίζονται υπό του δημοτικού συμβουλίου, οι δε υπάλληλοι υπό του δημάρχου, προτιμωμένων των κατά βαθμόν ανωτέρων.
2. Η παραλαβή εκάστης κοινοτικής προμηθείας εκτελείται υπό επιτροπής αποτελουμένης εκ δυο κοινοτικών συμβούλων και ενός κοινοτικού υπαλλήλου ή εξ ισαρίθμων κοινοτικών συμβούλων, οριζομένων υπό του κοινοτικού συμβουλίου.
3. Προκειμένου περί προμηθειών υλικών δια την εκτέλεσιν δημοτικών ή κοινοτικών έργων ή οχημάτων ή ειδικών εργαλείων ή εν γένει προμηθειών δια την παραλαβήν των οποίων απαιτούνται ειδικαί γνώσεις, τουλάχιστον των μελών των ως άνω επιτροπών δέον να έχῃ την αντίστοιχον ειδικότητα, εις περίπτωσιν δε μη υπάρχεις τοιούτου το μέλος τούτο ορίζεται τη αιτήσει του οικείου δήμου ή κοινότητος υπό του δημάρχου, εις την περιφέρειαν του οποίου εγεργείται η παραλαβή εκ των εν τη περιφερεία ταύτη υπηρετούν των υπαλλήλων αντιστοίχου ειδικότητος. Το ειδικόν τούτο μελς δνναται να ορίζηται υπό του 'Υπουργον των Έσωτερικών, εφ' όσον πρόκειται περί παραλαβής διενεργουμένης εν 'Αθήναις και ήθελε ζητήσει τουτο ο οικείος δήμος ή κοινότης ή και εφ όσον ο Νομάρχης ανέφερεν ότι δεν υπηρετεί εις την περιφέρειαν του υπάλληλος της απαιτούμενης ειδικότητος.
4. Δια πάσαν γενομένην προμήθειαν συντάσσεται πρωτόκολλον παραλαβής εις τριπλούν τουλάχιστον, υπογραφόμενον υπό των μελών της κατά τα ανωτέρω επιτροπής παραλαβής το γνήσιον των υπογραφών θεβαιουται εν αυτώ υπό του δημάρχου ή προέδρου κοινότητος.  
Εις το πρωτόκολλον παραλαβής αναγράφεται ή ημερομηνία, τα ονόματα των μελών της επιτροπής και του προμηθευτού, ή θέσις εξ ης έγινε η προμήθεια ως και τα ποσά των γενομένων προμηθειών κατ είδος επί την αντίστοιχον τιμήν,τα μερικά ποσά της δαπάνης και το σύνολον ταύτης. Έπίσης αναγράφεται αν εν τη τιμή της προμηθείας περιέχεται τυχόν και η δαπανη μεταφοράς έπι τόπου ή εις έτερον πλησιέστερον σημείον.
5. Έαν εις το πρωτόκολλον παραλαβής διατυπωθώσιν υπό της επιτροπής παρατηρήσεις επί της ποιότητος ή της ποσότητος της γενομενής προ μη διαφωνήση μέλος της επιτροπής ή υπογραφής του το μετεπιφυλάξεως παρά του προμηθευτον ή αν αρνηθή αυτός να υπογράψη, υποβάλλει ένστασιν εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα ημερών από της ημέρας της υπογραφής του πρωτοκόλλον υπό της επιτροπής, το πρωτόκολλον τίθεται υπ' όψιν του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, όπερ αποφαίνεται

---

ητιολογημένως και επί των παρατηρήσεων ή ενστάσεων. Ή απόφασις αύτη υπόκεται εις την έγκρισιν τον Νομάρχου.

**Άρθρον 68.**  
Επίλυσις διαφορών.

Μέχρις εκδόσεως του υπό του άρθρου 203 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικος προβλεπομένου Π. Δ/τος, εξακολουθεί ίσχυν, δυνάμει του άρθρου 230 του αυτού Κώδικος το άρθρον 30 του από 22.2/1.3. 1952 Β. Δ/τος "περί εκτελέσεως δημοτικών κοινοπραξιών έργων" (Α'. 49).

**Άρθρον 69.**  
Υποχρεώσεις κοινοπρακτούντων αναδόχων.

1. Άναληφθείσης εν κοινοπραξίᾳ της εκτελέσεως έργου, εφαρμόζονται επιπροσθέτως αι διατάξεις του παρόντος αρθρου.
2. Αι εγγυήσεις καλής εκτελέσεως των έργων δέον να είναι κοινά υπέρ πάντων των κοινοπρακτούντων.
3. Οι κοινοπρακτούντες ανάδοχοι ευθύνονται έναντι του κυρίου του έργου, εις ολόκληρον δια πάσαν συνέπειαν απορρέουσαν εκ της εργολαβικής συμβάσεως και του νόμου.
4. Οι κοινοπρακτούντες οφείλουν κατά την κατάρτισιν και υπογραφήν της συμβάσεως να καταθέσουν συμβολαιογραφικήν πράξιν διορισμού υπό πάντων κοινού εκπροσώπου της κοινοπραξίας έναντι του κυρίου του εργου και των υπηρεσιών. Δια της αυτής πράξεως ορίζεται υποχρεωτικώς και αναπληρωτής του εκπροσώπου. Ό αναπληρωτής εκπροσωπεί την κοινοπραξίαν εις πάσαν περίπτωσιν απουσίας ή κωλύματος του εκπροσώπου, ως και εις περίπτωσεις θανάτου ή ανικανότητος τούτου. Ό εκπρόσωπος και ο άναπληρωτής αύτου δέον να είναι φυσικά πρόσωπα εκ των κοινοπρακτουντων η εκ των νομιμως εκπροσωπούντων τας κοινοπρακτούσας εταιρείας, προκειμένου δε περι ανωνύμων εταιρειών μέλος του διοικητικού συμβουλίου αντών. Ό εκπρόσωπος ή ο αναπληρωτής αυτού δύνανται να διορίζουν ετέρους πληρεξουσίους δια την διενέργειαν συγκεκριμένων εν τη εκπροσωπήσει της κοινοπραξίας πράξεων εφ όσον εδόθη αυτοίς τοιαύτη εξουσία δια της πράξεως διορισμού των. Επιφυλασσομένων των διατάξεων της επομένης παραγράφου ο διορίσμός του εκπροσώπου και του αναπληρωτού και ή υπό τούτων αποδοχή είναι ανέκκλητη και διαρκούν καθ' όλην την διάρκειαν του έργου και μέχρι της πλήρους εκκαθαρίσεως των εκ τούτου μετά του κυρίου του εργου σχέσεων. Μετά της πράξεως διορισμού κατατίθενται κατά την υπογραφήν της συμβάσεως κοινοπραξίας δηλώσεις αποδοχής του διορισμού, τόσον υπό του εκπροσώπου όσον και υπό του αναπληρωτού τοντου, Ό διορισμός εκπροσώπου και αναπληρωτού και αι δηλώσεις αποδοχής δέον να είναι ανευ αιρέσεων ή όρων και να εκτείνωνται εις πάντα τα θέματα τα αφορώντα εις την εκτέλεσιν της συμβάσεως περίλαμβανομένης της εισπράξεως του εργολαβικού ανταλλάγματος και του διορισμού αντικλήτου.
5. Άντικατάστασις του εκπροσώπου ή του άναπληρωτού αυτού ή και αμφοτέρων ή και παροχή εις τούτους της εξουσίας διορίσμού πληρεξουσίων γίνεται μόνον από κοινού υπό πάντων των κοινοπρακτούντων διά συμβολαιογραφικής πράξεως. Μόνον μετά την κοινοποίησιν ταύτης και των δηλώσεων αποδοχής διορισμού παύει ή προς εκπροσώπησιν εξουσία των πρότερον διορισμένων.
6. Έν περιπτώσει θανάτου τινών των κοινοπρακτούντων δεν εφαρμόζεται ή παρ. I του αρθρου 52 του παρόντος. Έαν οι κοινοπρακτούντες ήσαν δύο, του ενός θανόντος, η κοινοπραξία έναντι του κυρίου του εργου θεωρείται λελυμένη και ή εργολαβία δια το σύνολον του έργου συνεχίζεται υποχρεωτικώς υπό μόνου του ετέρου, αναλαμβάνοντος εναντί του κυρίου του εργου πάντα τα εκ της εργολαβικής συμβάσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις του θανόντος. Αι εκ της εργολαβίας σχέσεις μεταξύ των κληρονόμων του θανόντος και του ετέρου των κοινοπρακτούντων ρυθμίζονται κατά τας περι κληρονομίας διατάξεις του Αστικού Κώδικος. Οι κληρονόμοι του θανόντος δύνανται να αξιώσουν παρά του επιζώντος των κοινοπρακτούντων υπεισέλευσιν εις την εκτέλεσιν των υπολειπομένων εργασιών μόνον εφ` όσον τούτο είχε συμφωνηθή μεταξύ των κοινοπρακτούντων. Η υπεισέλευσις αυτή δεν εκτείνεται εις τας μετά του κυρίου του εργου σχέσεις άτινες ρυθμίζονται υπό μόνου του δευτέρου εδαφίου της παρούσης παραγράφου. Έαν οι κοινοπρακτούντες ήσαν πλείονες των δύο, ή κοινοπραξία συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών οιτίνες αναλαμβάνουν εναντί του κυρίου του εργου πάντεχ τα εκ της εργολαβικής συμβάσεως δικαιώματα και ύποχρεώσεις του θανόντος, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των διατάξεων της παρούσης παραγράφου.

7. Έν περιπτώσει πτωχεύσεως τινών των κοινοπρακτούντων δεν εφαρμόζεται ή παρ. 5 του αρθρου 52 τον παρόντος. Εαν οι κοινοπρακτοντες ήσαν δύο, του ενός πτωχεύσαντος, ή κοινοπραξία λύεται και ή εργολαβία δια το σύνολον του εργου συνεχίζεται υποχρεωτικώς υπό μόνου του ετέρου, αναλαμβάνοντος έναντι τον κυρίου του εργου πάντα τα εκ της εργολαβικής συμβάσεως δικαιώματα και υποχρεώσεις του πτωχεύσαντος. Έαν οι κοινοπρακτούντες ήσον πλείονες των δύο η κοινοπραξία έναντι του κυρίου του έργου συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών. Τυχόν απαιτήσεις ή υποχρεώσεις του συνεχίζοντος το έργον εργολήπτου ή κοινοπραξίας έναντι του πτωχεύσαντος κρίνονται κατά τας περι πτωχεύσεως κειμένας διατάξεις. Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται αναλόγως και εις περίπτωσιν πτωχεύσεως περισσοτέρων του ενός εκ των κοινοπρακτούντων. Έάν κηρυχθούν εις πτώχευσιν περισσότεροι του ενός των κοινοπρακτούντων κατά τρόπον εκδέτοντα εις κίνδυνον την προσήκουσαν εκτέλεσιν της οικείας εργολαβικής συμβάσεως, ο κύριος του εργου δύναται κατα την απόλυτον αυτού κρίσιν να κηρύξῃ διαλειμένην την σύμβασιν.

**Άρθρον 70.  
Γενικαὶ διατάξεις.**

1. Αι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται γενικώς και κατ αναλογίαν και επί της εκτελέσεως προμηθειών, εργασιών και μεταφορών των δήμων και κοινοτήτων ως και επί εργασιών συγκεντρώσεως αποκομιδής και διαθέσεως απορριψιμάτων.
2. Αι δια των διατάξεων του παρόντος καθοριζόμεναι υποχρεώσεις του προϊσταμένου της επιβλεπούσης υπηρεσίας και του επιβλέποντος ισχύουν δια τους προϊσταμένους και τους μηχανικούς ή υπομηχανικούς των τεχνικών υπηρεσιών δήμων και κοινοτήτων (Τ.Υ. Δ.Κ.) ως και τους προϊσταμένους και τους μηχανικούς ή υπομηχανικούς των τεχνικών υπηρεσιών των δημών και κοινοτήτων των εχόντων την ιδίαν τεχνικήν υπηρεσίαν.
3. Αι διατάξεις του παρόντος ισχύουν και διά : α) τα κατά τας παρ. 2 και 3 τον αρθρου 201 του Δημοτικου και Κοινοτικού κώδικος εκτελούμενα, ανευ διενεργείας δημοπρασίας, έργα, προμηθείας, εργασίας, μεταφοράς ή μετακομίσεις δι απ ευθείας αναδέσεως υπό των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων και β) επί των εκτελουμένων επί αποδόσει λογαριασμού υπό των δημάρχων ή προέδρων κοινοτήτων κατά τας διατάξεις της Παρ. 4 του άρθρου 201 του αυτού κωδίκος, ανεξαρτήτως της αναδέσεως υπ' αυτών κατόπιν διενεργείας ή μη διαγωνισμού ως και δια τους αναδόχους αυτών, εις αμφοτέρας τας ανωτέρω περιπτώσεις (α) και (β) είτε ούτοι τυγχάνουν εργολάβοι δημοσίων έργων, είτε μη, των διατάξεων του παρόντος έφαρμοζομένων εν τη τελευταία περιπτώσει κατ` αναλογίαν.
4. Αι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται έπι των εργών, προμηθειών, εργασιών και μεταφορών των συνδέσμων δήμων και κοινοτήτων και δημοτικών και κοινοτικών αγαθοεργών ιδρυμάτων και των παρά τοις δήμοις ή κοινότησι νομικών προσώπων.

**Άρθρον 71.  
Μεταβατικαὶ διατάξεις.**

1. Αι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται δια τα έργα εργασίας, προμηθείας ή μεταφοράς, τα οποία: α) εδημοπρατήθησαν προ της ενάρξεως ισχύος του παρόντος και β) ή απόφασις του αρμοδίου οργάνου του οικείου δήμου ή κοινότητος, περι απ ευθείας αναδέσεως ή εκτελέσεως επί αποδόσει λογαριασμού ελήφθη προ της ενάρξεως ισχύος του παρόντος.
2. Εις τας περίπτωσεις της προηγουμένης παραγράφου εφαρμόζονται αι μέχρι πλήρους εκκαθαρίσεως των εξ αυτών σχέσεων αι ισχύουσαι μεχρι της ενάρξεως εφαρμογής του παρόντος διατάξεις.
3. Μελέται συνταχθείσαι και θεωρηθείσαι προ της ενάρξεως ισχύος του παρόντος δεν υπόκεινται εις προσαρμογήν προς τας διατάξεις του παρόντος, ή εκτέλεσις όμως των έργων ενεργείται συμφώνως προς τας διατάξεις του παρόντος.

**Άρθρον 72.  
Καταργούμεναι και διατηρούμεναι διατάξεις.**

1. Από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος καταργείται πάσα γενική ή ειδική διάταχεις αντικειμένη εις τας διατάξεις αυτού ή άλλως ορίζουσα έπι θεμάτων ρυθμιζομένων υπ' αυτού, ιδία δε καταργείται το Β.Δ.

468/68 "περι εκτελέσεως δημοτικών και κοινοτικών έργων και προμηθείών ως τούτο έτροποποιήθη και συνεπληρώθη διά των Β.Δ. 203/69, 319/71, 699/72 και Π.Δ. 486/78.

2. Διατηρούνται εν ισχύ και μετά την ισχύ του παρόντος αι περι εργοληπτών δημοσίων έργων διατάξεις, συμπεριλαμβανομένου και του Ν.Δ/τος 271/ 69 "περι εργοληπτών ηλεκτρομηχανολογικών δημοσίων έργων" ως ετροποποιήθη μεταγενεστέρως και των εις εκτέλεσιν αυτού εκδοθέντων Β.Δ/των καθώς και αι περι αναθεωρήσεως των συμβατικών τιμών τοιαύται, από των οποίων απαγορεύεται πάσα παρέκκλισις.

Άρθρον 73.

Έναρξις ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος άρχεται μετα εξ μήνας από της δημοσίεύσεως αυτού δια της Εφημερίδος της Κυθερνήσεως, πλην των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 5, 6 παρ. 3, 17 παρ. 3, 59 παρ. 7, 62 και 64 παρ. 14 των οποίων η ισχυς άρχεται μετά ενα μήνα από της δημοσίεύσεως ως και των διατάξεων του άρθρου 10 των οποίων η ισχύς άρχεται από της δημοσίεύσεως του παρόντος.»

(65) Τα άρθρα 1-25 του π.δ/τος 363/1979 (Α 114), το κείμενο των οποίων έχει ως εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ.

Άρθρον 1.

Γενικαί Διατάξεις.

1. Δια του όρου "προμήθεια" νοείται η απόκτησις παντός είδους αγαθών, προοριζομένων δια τας ανάγκαις των Επιμελητηρίων.

2. Η ενέργεια πάσης προμηθείας αποφασίζεται παρά της Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου κατόπιν ητιολογημένης προτάσεως της αρμοδίας υπηρεσίας, εντός των ορίων των οικείων πιστώσεων του εγκεκριμένου προϋπολογισμού εξόδων αυτού. Δια της αυτής αποφάσεως ορίζεται και ο τρόπος διενεργείας της προμηθείας.

3. Αι προμήθεια, των Επιμελητηρίων, ενεργούντι κατά τας διατάξεις του παρόντος δια δημοσίου διαγωνισμού, επιτρεπομένης της απ` ευθείας άνευ δημοσίου διαγωνισμού καταρτίσεως συμβάσεως δια προμηθείας μόνον οσάκις :

α) Πρόκειται περι προμηθείας αντικειμένων, δια τα όποια υπάρχει αποκλειστικότης διαθέσεως, λόγω αποκλειστικότηος εκμεταλλεύσεων ή εισαγωγής.

β) Πρόκειται περι εργασιών, η εκτέλεσις των οποίων απαιτεί ειδικάς ικανότητας τέχνης ή εμπερίας, κατεχομένων υπό ενός μόνου φυσικού ή νομικού προσώπου.

γ) Πρόκειται περι εργασιών γιγνομένων δοκιμαστικώς.

δ) Ο δημόσιος διαγωνισμός απέτυχεν ή εκρίθη ασύμφορον το αποτέλεσμα αυτού. Εις τας περιπτώσεις όμως ταύτας δεν επιτρέπονται οι όροι της απ` ευθείας καταρτιζομένης συμβάσεως να απομακρυνθούν των όρων του προκρυχθέντος διαγωνισμού, εκτός εάν είναι ευνοικώτεροι δια το Επιμελητηρίον.

ε) Πρόκειται περι προβολής πνευματικών έργων, διαφημίσεων εν γένει και καλλιτεχνικών και πνευματικών εκδηλώσεων.

στ) Πρόκειται περι προφανώς κατεπειγουσών περιπτώσεων, επαρκώς ητιολογημένων.

ζ) Πρόκειται γενικώς περι δαπάνης μη υπερβαινούσης το ποσόν των δρχ. 25.000. Εάν όμως η ολική δαπάνη υπερβαίνει το ποσόν των δρχ. 25.000 και δεν είναι μεγαλυτέρα των δρχ. 75.000 ενεργείται πρόχειρος διαγωνισμός κατά τα ειδικώτερον δια του παρόντος οριζόμενα.

Άρθρον 2.

Επιτροπαί διενεργείας προμηθειών.

1. Οι τακτικοί διαγωνισμοί δια την ενέργειαν προμηθειών διεξάγονται ενώπιον Επιτροπών, τριμελών μεν, εφ` όσον η δαπάνη δεν υπερβαίνει τας 500.000 δραχμάς, πενταμελών δε εφ` όσον αύτη υπερβαίνει το ποσόν τούτο συγκρινουμένων δι` αποφάσεως της Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου εις τη αρχήν εκάστου έτους με θητείαν ετησίαν.

2. Αι Επιτροπαί προμηθειών αποτελούνται εκ μελών της Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου και εξ' υπαλλήλων αυτού, τουλάχιστον επί βαθμώ 7ω, όπου δε δεν είναι δυνατόν τούτο, εκ μονίμων υπαλλήλων του Υπουργείου Εμπορίου τουλάχιστον επι βαθμώ 7ω, ή υπαλλήλων ετέρου Ν.Π.Δ.Δ. εποπτευομένου υπό του Υπουργείου Εμπορίου. Δια της αυτής αποφάσεως ορίζονται οι αναπληρωταί των τακτικών μελών των ανωτέρω Επιτροπών, ως και ο Πρόεδρος αυτών μετά του αναπληρωτού του. Χρέη γραμματέως της Επιτροπής εκτελεί υπάλληλες του Επιμελητηρίου οριζόμενες μετά του αναπληρωτού του διά της αυτής ως άνω αποφάσεως. Ο Γραμματεύς δύναται να είναι και μέλος της Επιτροπής.
3. Τα εκ των μελών της Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου μέλη των ως άνω Επιτροπών δεν δύναται να υπερβούν τα δύο εις τας τριμελείς Επιτροπάς και τα τρία εις τας πενταμελείς τοιαύτας. Αι ανωτέρω Επιτροπαί συνεδριάζουν παρισταμένων απάντων των μελών αυτών και αποφαίνοντα κατά πλειοψηφίαν, καταχωριζομένης εν τω πρακτικώ και της γνώμης των τυχόν μειοψηφούντων μελών.
4. Προκειμένου περί προμηθείας δια την πραγματοποίησην της οποίας απαιτούνται ειδικαί γνώσεις ή Διοικητική Επιτροπή κατά την περί δ`ενεργείας του διαγωνισμού απόφασίν της, ορίζει υποχρεωτικώς ως ενισχυτικόν μέλος των Επιτροπών υπάλληλον ή μέλος του Διορισμού Διοικητικού Συμβουλίου του Επιμελητηρίου ή υπάλληλον του Υπουργείου Εμπορίου ή ετέρων Ν.Π.Δ.Δ. εποπτευομένων υπό του Υπουργείου Εμπορίου κατέχοντα τας απαιτουμένας γνώσεις.

**Άρθρον 3.  
Ειδικοί Εμπειρογνώμονες.**

1. Ανεξαρτήτως της εφαρμογής της παρ. 4 του προηγουμένου άρθρου και προκειμένου περί προμηθείας δια την πραγματοποίησην της όποιας απατείται κατά την κρίσιν του Επιμελητηρίου, ή συνδρομή προσώπων κατεχόντων ειδικάς γνώσεις, δύναται να καλούνται παρ` αύτού ειδικού εμπειρογνώμονες κατά προτίμησην εκ μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δια την διατύπωσιν εγγράφου γνώμης: α) Επί του κόστους των υπό προμήθειαν ειδών. β) Επί διαφορών επισημαίνοντων μεταξύ των προσφορών και των κατατατεθέντων δειγμάτων. γ) Επί της ποιοτικής κατατάξεως των προσκομισθέντων δειγμάτων. δ) Έπι της δ`καιολογήσεως ή μή τής προσφερομέ- νης ανωτέρας τιμής ώς έκ τής ποιοτ.κής ύπεροχής τού ειδους και ε) Περί τής κατά την γνώμην των προτιμητέας προσφοράς.
2. Η γνωμοδότησις των εμπειρογνωμόνων καταχωρίζεται εις το πρακτικόν της Επιτροπής δ`ενεργείας του διαγωνισμού.
3. Εμπειρογνώμονες δύναται να είναι και υπάλληλοι του Επιμελητηρίου ή του Υπουργείου Εμπορίου ή ετέρων Ν.Π.Δ.Δ. εποπτευομένων υπό του Υπουργείου Εμπορίου, εφ` όσον ούτοι κατέχουν αποδεδεμένως τας απαιτουμένας ειδικάς γνώσεις εν τη συγκεκριμένω περιπτώσει.

**Άρθρον 4.  
Διακήρυξις διαγωνισμού.**

1. Ο Δημόσιος διαγωνισμός ενεργείται κατόπιν διακηρύξεως του Επιμελητηρίου.
2. Η διακήρυξις περιέχει :
- α) Το αντικείμενον του διαγωνισμού.
- β) Την ημερομηνίαν, ώραν και τόπον διενεργείας του διαγωνισμού.
- γ) Τον τρόπον διεξαγωγής του διαγωνισμού, ήτοι εάν ούτος διεξάγεται δι` εν σφραγιστών ή ανοικτών προσφορών, ως και εάν δια την συμμετοχήν εις αυτόν απαιτείται ή κατάθεσης δείγματος.
- δ) Τους όρους συμμετοχής εις τον διαγωνισμόν, ήτοι τας όποιας δέον να πληρούν τα πρόσωπα, τα οποία επιθυμούν να γίνουν δεκτά εις τον διαγωνισμόν.
- ε) Το επί της προσφερομένης τιμής ποσοστόν εγγυήσεως συμμετοχής και καλής εκτελέσεως της συμβάσεως.
- στ) Τον χρόνον ισχύος των προσφορών.
- ζ) Τον τρόπον πληρωμής ως και τας τυχόν κρατήσες, αίτινες θα βαρύνουν τον προμηθευτήν.
- η) Τας ώρας και ημέρας καθ` ας δύνανται οι ενδιαφερόμενοι να λαμβάνωσι γνώσιν των όρων του διαγωνισμού.
- θ) Τόν τρόπον ανακοινώσεως της διακηρύξεως.
- ι) Όρον παρέχοντα την ευχέρειαν κατακυρώσεως του διαγωνισμού δια μέρος του υπό προμήθειαν είδους.
- α) Πάντα έτερον κατά την κρίσιν του Επιμελητηρίου αναγκαίον όρον και απαραιτήτως τον όρον ότι ο διαγωνισμός θα διεξαχθή κατά τας

**διατάξεις του παρόντος Π.Δ/τος.**

**3. Η διακήρυξις προσέτι περιέχει "προδιαγραφάς" και λοιπούς όρους υπό τους οποίους θέλει καταρτισθή και εκτελεσθή η σύμβασις προμηθείας και ιδία :**

**α) Λεπτομερή περιγραφήν του αντικεμένου της προμηθείας, περιλαμβάνουσαν τα είδη της προμηθείας και την ποσότητα αυτών, την ποιότητα των ειδών, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά εκάστου τούτων ως και τον τρόπον συσκευασίας αυτών.**

**β) Την προθεσμία παραδόσεως των ειδών.**

**γ) Τόν τόπον παραδόσεως καί τόν τρόπον τού ποιοτικού ελέγχου αυτών.**

**δ) τας επιβληθσομένας υπό του Επιμελητηρίου ποινικάς ρήτρας και λοιπάς κυρώσεις, εν περιπτώσει μη εμπροθέσμου ή καλής εκτελέσεως της συμβάσεως.**

**ε) τον τρόπον επιλύσεως των τυχόν διαφορών.**

#### **Άρθρον 5.**

##### **Δημοσίευσις διακηρύξεως.**

**1. Η ανακοίνωσις της διακηρύξεως γίνεται μερίμνη του επιμελητηρίου δια της δημοσιεύσεως περιλήψεως ταύτης εις δύο τουλάχιστον ημεροήσιας εφημερίδας, εξ αν μία εμποροοικονομικού περιεχομένου, εκδιδομένας εν Αθήναις. Εάν η έδρα τού διενεργούντος την προμήθειαν Επιμελητηρίου κείται εκτός της περιοχής της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ή ανακοίνωσις, γίνεται δια δημοσιεύσεως της περιλήψεως εις μίαν ημεροήσιαν ή έθδομαδιαίαν εφημερίδα της έδρας τού Επιμελητηρίου ή εν ελλείψει ταύτης εις μίαν εφημερίδα της ευρυτέρας περιφερείας του Νομού. Εν περιπτώσει μη εκδόσεως ημεροήσιας ή έθδομαδιαίας εφημερίδος, ή ανακοίνωσις γίνεται δια τοιχοκολλήσεως της περιλήψεως εν τω Καταστήματι του οικείου επιμελητηρίου. Δια την ευρυτέαν δημοσιότητα και την επίτευξιν καλλυτέρου αποτελέσματος του διαγωνισμού δύναται η Διοικητική Επιτροπή να αποφασίσει την δημοσίευσιν της περιλήψεως και εις μίαν Εμποροοικονομικού περιεχομένου ημεροήσιαν εφημερίδα εκδιδομένην εν Αθήναις. Η δημοσίευσις της περιλήψεως της διακηρύξεως εις τας εφημερίδας δύναται να γίνη κατά την κρίσιν της Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελετηρίου δις, εφ' όσον τούτο κρίνεται επιβεβλημένον. Τα έξοδα της δημοσιεύσεως βαρύνουν τον προμηθευτήν.**

#### **Άρθρον 6.**

##### **Χρόνος δημοσιεύσεως διακηρύξεως.**

**1. Η μεταξύ της χρονολογίας δημοσιεύσεως της διακηρύξεως, ως τοιαύτης λαμβανομένης της πρώτης δημοσιεύσεως, και της διενεργείας του διαγωνισμού προθεσμία είναι ανάλογος προς την φύσιν της προμηθείας και τας ανάγκας του Επιμελητηρίου ουδέποτε δε βραχυτέρα των είκοσι ημερών.**

**2. Δύναται δι` ητιολογημένης αποφάσεως της Διοικητικής Επιτροπής να συντομευθή εις συγκεκριμένην περίπτωσιν ο χρόνος της δημοσιεύσεως της περιλήψεως εις δέκα ημέρας τουλάχιστον προ της διενεργείας του Διαγωνισμού.**

#### **Άρθρον 7.**

##### **Δικαιούμενοι συμμετοχής εις διαγωνισμούς Προμηθειών.**

**Εις τους δ`ενεργουμένους διαγωνισμούς δικαιούνται, συμμετοχής :**

**α) Πάντα τα εν τη ημεδαπή ασκούντα το εμπορικόν ή βιομηχανικόν ήβιοτεχνικόν επάγγελμα, φυσικά ή νομικά πρόσωπα.**

**β) Εμπορικοί αντιπρόσωποι οίκων εσωτερικού και εξωτερικού.**

**γ) Συνεταιρισμοί εκ των εν τη ημεδαπή εδρευόντων τοιούτων.**

#### **Άρθρον 8.**

##### **Δικαιολογητικά συμμετοχής εις διαγωνισμούς.**

**1. Οι λαμβάνοντες μέρος εις τους διαγωνισμούς οφείλουν να προσκομίσουν τα κάτωθι, κατά περίπτωσιν, δικαιολογητικά :**

**α) Πιστοποιητικόν του οικείου Επιμελητηρίου του τόπου εν ω ασκούν το επάγγελμά των, εν τω οποίω θα βεβαιούται το ειδικόν αυτών επάγγελμα.**

8) Προκειμένου περί Συνεταιρισμών βεβαίωσιν της Εποπτικής Υπηρεσίας της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος του τόπου λειτουργίας του Συνεταιρισμού, περί της νομίμου λειτουργίας αυτού.

2. Τα ανωτέρω δικαιολογητικά ισχύουν δια το έτος καθ' ο εξεδόθησαν.

3. Η μη μετά της προσφοράς προσκόμισις του κατά περίπτωσιν δικαιολογητικού, επάγεται την απόρριψιν αυτής ως απαραδέκτου, εκτός εάν ο μειοδότης προσκομίση τα δικαιολογητικά, εντός τριημέρου από της διενεργείας του διαγωνισμού προθεσμίας.

#### Άρθρον 9.

##### Εγγυοδοσία.

1. Πάσα προσφορά εις δημόσιον διαγωνισμόν, πέραν των κατά το άρθρον 8 του παρόντος Π.Δ/τος απαιτουμένων δικαιολογητικών, συνοδεύεται και υπό γραμματίου παρακαταθήκης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ή εγγυητικής επιστολής ανεγνωρισμένης Τραπέζης, δια ποσόν ίσον πρός 5% τουλάχιστον της αξίας της προσφοράς, ως εγγύησις συμμετοχής εις τον διαγωνισμόν. Εν η περιπτώσει ο καταθέτης δεν ήθελεν αναδειχθή τελευταίος μειοδότης, η εγγύησις επιστρέφεται εις τούτον εντός δέκα ημερών από της κατακυρώσεως του διαγωνισμού.

2. Αι άνευ εγγυήσεως ή άνευ της προσηκούσσης εγγυήσεως προσφοραί απορρίπτονται υπό της Επιτροπής προμηθείας ως απαράδεκτοι.

3. Προ της υπογραφής της συμβάσεως ο τελευταίος μειοδότης υποχρεούται να διπλασιάσῃ την κατατεθεμένην υπ' αυτού εγγύησιν, ήτις και παραμένει μέχρι πλήρους εκτελέσεως της συμβάσεως, ως εγγύησις δια την καλήν εκτέλεσιν αυτής. Αν το Επιμελητήριον κρίνη ότι δέον να κατατεθή μείζων πρόσθετος εγγύησις δια την καλήν εκτέλεσιν της συμβάσεως, υποχρεούται να καθορίζη τούτο εν τη διακηρύξει.

#### Άρθρον 10.

##### Όροι εν γένει του διαγωνισμού.

1. Οι μετέχοντες του διαγωνισμού ομού μετά των προσφορών των υποβάλλουν δήλωσιν περί του ότι έλαβον γνώσιν των ορών του διαγωνισμού τους και αποδέχονται.

2. Ινα μετάσχη τις εις τον διαγωνισμόν υποβάλλη την προσφοράν του κατά τον εν τη διακηρύξει οριζόμενον χρόνον διενεργείας του διαγωνισμού μετά της εγγυήσεως περί ης εν άρθρω ε) του παρόντος Π.Δ/τος. Προσφοραί εκπρόθεσμοι ή μη συνοδευόμεναι υπό της κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου εγγράφου δηλώσεως απορρίπτονται υπό της Επιτροπής Προμηθειών ως απαράδεκτοι.

3. Η Επιτροπή Προμηθειών δύναται να απορίψη δι` ειδικώς ητιολογημένης αποφάσεως της οιανδήποτε προσφοράν, εάν ο υποβάλων ταύτιν δεν παρέχη κατά την κρίσιν τις τα εχέγγυα της πλήρους και τελείας εκπληρώσεως των επιβαλλομένων εκ των ορών της διακηρύξεως και των διατάξεων του παρόντος, δια την υπό ενέργειαν προμήθειαν υποχρεώσεών του, ιδία δε εάν ούτος δεν ανταπεκρίθη κατά το πρόσφατον παρελθόν εις ανατεθείσας εις αυτόν προμηθείας παρά του Δημοσίου ή του επιμελητηρίου και εγένετο ως εκ τούτου αποδεδειγμένως πρόξενος ανωμαλιών.

4. Αι προσφοραί, εφ` όσον δεν ορίζεται άλλω εν τή διακηρύξει, δεσμεύουν τους προσφέροντας επί τριάκοντα ημέρας από της επομένης της διενεργείας του διαγωνισμού τοιαύτης. Έν ουδεμιά περιπτώσει επιτρέπεται ανάκλησις των προσφορών, εκτός ανωτέρας βίας. Αντιπροσφοραί δεν γίνονται δεκταί.

#### Άρθρον 11.

##### Προμήθεια ενεργούμεναι: Βάσει δειγμάτων.

1. Οσάκις η προμήθεια ενεργείται βάσει δειγμάτος του Επιμελητηρίου, το δειγμα συνοδεύεται υπό ειδικής πινακίδος, εφ` ης αναγράφοντο τα αναγκαιούντα στοιχεία, είναι δε εσφραγισμένον υπό της υπηρεσίας κατά τρόπον αποκλείοντα την αντικατάστασιν του και τον αποχωριχμόν του εκ της συνοδευούσσης αυτό πινακίδος. Του δειγμάτος τούτου δύνανται να λαμβάνουνται γνώσιν οι ενδιαφερόμενοι καθ' όλην την υπό της διακηρύξεως οριζόμενη προθεσμίαν προς διενέργειαν του διαγωνισμού. Η επίδειξις του δειγμάτος, νοείται είτε δι` απλής μακροσκοπικής εξετάσεως τούτου, υπό των ενδιαφερομένων, είτε δια λήψεως αντιγράφου ή απεικονίσεως τούτου.

2. Οσάκις εν τη διακηρύξει του διαγωνισμού ορίζεται ότι απαιτείται κατάθεσις δειγμάτων, ταύτα κατατίθενται εις διπλούν κατά την ώραν δεενεργείας του διαγωνισμού. Προσφορά άνευ καταθέσεως

δειγμάτων ή μετά δειγμάτων, άτινα διαφέρουν ουσιωδώς του δείγματος του επιμελητηρίου, οσάκις απαιτούνται τοιαύται απορρίπτεται ως απαράδεκτος. Τα δείγματα παραδίδονται υπό του μειοδότου εις την Επιτροπήν. Τα δείγματα ταύτα προσυπογράφονται αμέσως ενώπιον του μειοδότου υπό πάντων των μελών της Επιτροπής και το μεν εν ταύτων παραδίδεται προς έλεγχον υπό των τυχόν ορισθησμένων ειδικών εμπειρογνωμόνων, το δε έτερον παρακολουθεί την προσφοράν, φυλασσόμενα υπό της αρμοδίας υπηρεσίας του Επιμελητηρίου και χρησιμεύει ως υπόδειγμα κατά την παραλαβήν των υπό προμήθειαν ειδών.

3. Τα εις μη ανακηρυχθέντας μειοδότας ανήκοντα δείγματα, επιστρέφονται εις τούτους, εφ` όσον ζητηθούν εν η δε περιπτώσει παραμένουν αζήτητα πέραν του τριμήνου από της κατακυρώσεως του αποτελέσματος του διαγωνισμού, το Επιμελητήριον απαλλάσσεται πάσης ευθύνης δια την απώλειαν ή φθοράν τούτων.

#### Άρθρον 12.

Τρόπος πληρωμής των προμηθευομένων ειδών.

1. Η πληρωμή των υπό προμήθειαν ειδών ενεργείται, είτε δια της καταβολής του αντιτίμου μετά την οριστικήν παραλαβήν του συνόλου των υπό προμήθειαν ειδών είτε δια της καταβολής τούτου τμηματικώς επί αναλόγου οριστικής τμηματικής παραλαρής, εφ` όσον τούτο προβλέπεται εν τη διακηρύξει, είτε διά της προκαταβολής μέχρι 30% του αντιτίμου, άμα τη καταρτίσει της σιμβάσεως, κατόπιν αποφάσεως του Επιμελητηρίου και εφ` όσον τούτο προβλέπεται εν τη διακηρύξει, πάντοτε δε έναντι ισοπόσου εγγυητικής επιστολής, ως εν παρ. 1 του άρθρου 9 του παρόντος Π.Δ/τος προβλέπεται, του υπολοίπου καταβαλλομένου άμα τη παραλαβή των υπό προμηθειαν ειδών.
2. Δύναται να συμφωνηθή η πληρωμή μέρους του αντιτίμου του παραλαμβανομένου είδους προ του αποτελέσματος πάντων ή τινών εκ των υπό του παρόντος οριζομένων τρόπων παραλαβής.

#### Άρθρον 13.

Διαδικασία διεξαγωγής διαγωνισμού.

1. Ο διαγωνισμός ενεργείται είτε δι` ενσφραγίστων προσφορών, αποκλειομένης της δια προφορικών τοιούτων συνεχίσεως του διαγωνισμού είτε δι` ανοικτών προσφορών μετά συνεχίσεως του διαγωνισμού δια προφορικών τοιούτων, ενώπιον της Επιτροπής Προμηθειών.
2. Η κήρυξης της ενάρξεως και λήξεως του διαγωνισμού γίνεται υπό του Προέδρου της Επιτροπής.
3. Απαγορεύεται διακοπή ή αναβολή του αρξαμένου διαγωνισμού ή μεταβολή του τρόπου ενεργείας ή των όρων διακηρύξεως αυτού, επιτρέπεται όμως η αναβολή του μήπω αρξαμένου διαγωνισμού μετά ή άνευ μεταβολής του τρόπου ενεργείας και των διακηρυχθέντων περί αυτού όρων, εκδιδομένης σχετικής ανακοινώσεως δημοσιευομένης κατά τον οριζόμενον δια την δημοσίευσιν των διακηρύξεων τρόπον. Από της τοιαύτης δημοσιεύσεως μέχρι της διενεργείας του διαγωνισμού δέον, εν περιπτώσει μεταβολής των όρων ή του τρόπου ενεργείας αυτού, να διαρρεύσῃ εκ νέου ο κεκανονισμένος από της δημοσιεύσεως της διακηρύξεως και της διενεργείας αυτού χρόνος κατά τα εν άρθρω 6 του παρόντος Π.Δ/τος οριζόμενα, πλην αν αποφασισθή η διενέργεια τούτου μετά σύντμησιν της προθεσμίας κατά τα εν άρθρω 6 οριζόμενα.
4. Εν περιπτώσει επαναλήψεως του διαγωνισμού εκδίδεται περί τούτου ανακοίνωσις γνωστοποιούμενη κατά τα εν άρθρω 5 του παρόντος Π.Δ/τος οριζόμενα.
5. Μετά την λήξη της διενεργείας του διαγωνισμού η Επιτροπή Προμηθειών αποφαίνεται οριστικώς επί παντός θέματος αναφερομένου εις την συμμετοχήν ή τον αποκλεισμόν των μειοδοτών, ως και επί πάσης ενστάσεως αυτών κατά του κύρους του διαγωνισμού ή της συμμετοχής των μειοδοτών εις αυτόν.

#### Άρθρον 14.

Αποσφράγισης προσφορών - Εκτίμησης αυτών.

1. Εφ` όσον πρόκειται περί διαγωνισμού ενεργούμενου δι` ενσφραγίστων προσφορών, αύται αριθμούνται υπό της Επιτροπής κατά σειράν επιδόσεως των εις την Επίτροπήν, αποσφραγίζονται και μονογράφονται υπό των μελών της Επιτροπής, εν συνεχείᾳ δε ανακοινούνται εις τους τυχόν παρισταμένους μειοδότας.
2. Εάν ο διαγωνισμός διεξάγεται δι` ανοικτών προσφορών ανακοινούται υπό της Επιτροπής η προσφορά εκάστου μειοδότου εις τον διαγωνισμόν και συνεχίζεται η προφορική μειοδοσία μέχρις αναδείξεως του τελευταίου μειοδότου.

3. Εις περίπτωσιν καθ` ην δεν καταστή δυνατή η ανάδειξη τελευταίου μειοδότου δι` άπαντα τα υπό προμήθειαν είδη, δύναται η Επιτροπή Προμηθειών να γνωμοδοτήσῃ υπέρ της κατακυρώσεως τμήματος τούτων ή να διακόψῃ τον διαγωνισμόν, ορίζουσα άμα τον χρόνον και τον τόπον άλλης συνεδριάσεως πρός συνέχισην του διαγωνισμού ανακοινούσα τούτο προφορικώς εις τους τυχόν παρισταμένους μειοδότας.

4. Εις περίπτωσιν καθ` ην προσεφέρθησαν αι αυταί τιμαί υπό δύο ή περισσοτέρων μειοδότων κατά την δι` ενσφραγίστων προσφορών ή δι` ανοικτών τοιούτων μετά συνεχίσεως δια προφορικών προσφορών, μειοδοσίαν, ή Επιτροπή Προμηθειών δύναται δι` ητιολογημένης αποφάσεως της να εισηγηθή την κατακύρωσιν του αποτελέσματος του διαγωνισμού επ` ονόματι ενός εξ αυτών, χωρίς εκ τούτου να δημιουργούνται οιαδήποτε δικαιώματα αποζημιώσεως υπέρ των λοιπών μειοδότων. Εάν όμως προσεφέρθησαν αι αυταί τιμαί και δια το αυτό κατά ποσότητα και ποιότητα είδος, ενεργείται κλήρωσις υπό του Προέδρου της Επιτροπής ενώπιον των μετασχόντων εις τον διαγωνισμόν μειοδότων ή καί εν απουσίᾳ τούτων, εφ` όσον εκλήθησαν και δεν παρέστησαν. Αντί της κληρώσεως δύναται η Επιτροπή να εισηγηθή την κατ` ισομοιρίαν ανάθεσιν της προμηθείας, εφ` όσον οι προσφέροντες τας αυτάς τιμάς μειοδόται δηλώσουν ότι επιδυμούν τούτο.

5. Εν περιπτώσει διαγωνισμού περιλαμβάνοντος πλείονα μερικότερα είδη, δι` έκαστον των οποίων προσφέρεται ιδία τιμή, δύναται η Επιτροπή Προμηθειών κατά την προφορικήν μειοδοσίαν δι` έκαστον είδος, να ενεργήσῃ ταύτην και δια το σύνολον των ειδών, οπότε αναλόγως του αποτελέσματος εισηγείται την κατακύρωσιν του διαγωνισμού είτε εις ένα εκ των μειοδότων δι` ολόκληρον την προμήθειαν, είτε εις πλείονας εξ` αυτών δια τα επωφελέστερα δια το Επιμελητήριον είδη εκ των υφ` ενός εκάστου τούτων προσφερομένων ειδών.

6. Επιτρέπεται όπως προσφορά προτιμηθή τοιαύτης ευθηνοτέρας εάν, μετά ειδικώς ητιολογημένην απόφασιν της Επιτροπής Προμηθειών, ή προσφερομένη μείζων τιμή υπερκαλύπτεται εκ της τεχνικούκονομικής υπεροχής του δια ταύτης προσφερομένου είδους εν σχέσει προς τα ευθηνότερα τοιαύτα.

#### Άρθρον 15.

##### Ενστάσεις - Πέρας του διαγωνισμού.

1. Ενστάσεις κατά της συμμετοχής μειοδότου ή της νομιμότητος της διεξαγωγής του διαγωνισμού, υποβάλλονται μόνον εγγράφως κατά την διάρκειαν του διαγωνισμού ή εντός εικοσιτεσσάρων ωρών από της λήξεως διενεργείας αυτού, υπό των υποβαλλόντων προσφοράν, άμα τη λήξει του οποίου λαμβάνουν γνώσιν τούτων. Αι υποβαλλόμεναι ενστάσεις επισυνάπτονται υπό του Προέδρου της Επιτροπής Προμηθειών εις το πρακτικόν διενεργείας του διαγωνισμού.

2. Περί των λαμβανόντων χώραν, από της ενάρξεως μέχρι πέρατος του διαγωνισμού, συντάσσεται υπό του Γραμματέως της Επιτροπής Προμηθειών πί ναξ μειοδοτικού διαγωνισμού ως και πρακτικόν διενεργείας του διαγωνισμού εις ή Επιτροπή γνωματεύει ητιολογημένων επί των προσφορών και επί των τυχόν υποβληθεισών ενστάσεων και εισηγείται εις την Διοικητικήν επιτροπήν δια την λήψιν τελικής αποφάσεως. Εφ όσον πρόκειται περί προφορικών προσφορών, ο πίνακας μειοδοτικού διαγωνισμού υπογράφεται υπό των μειοδότων. Εάν τις τούτων αρνηθή να υπογράψῃ τον πίνακα μειοδοσίας αναγράφεται τούτο εις το πρακτικόν, μνημονευομένων και των προβληθέντων λόγων της αρνήσεως αυτού. Προσφοράι με εκτεταμένον περιεχόμενον επιτρέπεται όπως καταχωρίζονται περιληπτικώς εις τον πίνακα μειοδοτικού διαγωνισμού υπογραφόμεναι δε υφ` απάντων των μελών της Επιτροπής επισυνάπτονται εις αυτόν ως αναπόσπαστον τμήμα αυτού.

#### Άρθρον 16.

##### Κατακύρωσις του διαγωνισμού

1. Η Διοικητική Επιτροπή αποφασίζει περί κατακυρώσεως του αποτελέσματος του διαγωνισμού εντός 15 ημερών, από της υποβολής αυτή του πρακτικού της Επιτροπής Προμηθειών μεδ` ολοκλήρου του φακέλλου, εκτός εάν εξ` ειδικών λόγων επιβάλλεται η αναβολή λήψεως αποφάσεως δι εύλογον χρονικόν διάστημα. Δια την λήψιν της αποφάσεως ταύτης η Διοικητική Επιτροπή δεν δεσμεύεται εκ των εν ταις προσφοραίς τιμών, δυναμένη δι` ειδικώς ητιολογημένης αποφάσεως της να προτιμήσῃ οιανδήποτε εξ` αυτών, ή και ν` απορρίψῃ οιανδήποτε, εν η περιπτώσει κρίνει τούτο σκόπιμον προς το συμφέρον του

Επιμελητηρίου ή να ακυρώσῃ παντάπαι τον διαγωνισμόν και να επαναλάβῃ τούτον υπό τους αυτούς ή νέους όρους, χωρίς εξ' απασών των ενεργειών τούτων να προκύπτη δικαιώματα ή αξίωσις των μετασχόντων εις τον διαγωνισμόν.

2. Εν περιπτώσει καθ' ην ο διαγωνισμός ήθελεν αποθή άγονος είτε διότι ουδείς μετέσχε του διαγωνισμού ή δεν μετέσχε ικανός αριθμός μειοδοτών προς ανάπτυξιν συναγωνισμού μεταξύ αντών, είτε διότι αι δοθείσαι προσφοράι απεριφρθησαν ως απαράδεκτοι ή ασύμφοροι, το Επιμελητήριον δύναται ή να επαναλάβῃ τον διαγωνισμόν ή να ματαιώσῃ τούτον ή εν άκρως επιγενομένη κατεπειγούση ανάγκη να προβή εις την πραγματοποίησιν της προμηθείας και άνευ διαγωνισμού.

#### Άρθρον 17.

##### Κατάρτισις συμβάσεως - Εκπτώσεις.

1. Η περί κατακυρώσεως του αποτελέσματος απόφασις της Διοικητικής Επιτροπής ανακοινούται εις τον υπέρ ου αύτη, εγγράφως και επί αποδείξει παραλαβής, εντός του χρόνου ισχύος των προσφορών και προσκαλείται ούτος δια της αυτής ανακοινώσεως όπως, εντός οριζομένης εν τη προσκλήσει προθεσμίας, ουχί πάντως μικροτέρας των δέκα ημερών,

διπλασίαση το ποσόν της εγγυήσεως του, μετατρεπομένης ούτω ταύτης από εγγυήσεως συμμετοχής εις εγγύησιν δια την καλήν εκτέλεσιν του έργου, και εν συνεχεία υπογράψη την σχετικήν σύμβασιν. Η ως άνω πρόσκλησις γενομένη μετά την λήξιν της ισχύος των προσφορών δεσμεύει τον υπέρ ου ή κατακύρωσις, μόνον εφ' όσον ούτος ήθελεν αποδεχθῆ ταύτην.

2. Παρερχομένης απράκτου της κατά την προηγουμένην παράγραφον εν τη προσκλήσει ορισθείσης προθεσμίας το Επιμελητήριον δύναται να κηρύξῃ έκπτωτον τον προμηθευτήν και να αποφασίσῃ την επανάληψιν του διαγωνισμού εις βάρος του κηρυχθέντος επτώτου, ως και την κατάπτωσιν υπέρ του Επίμελητηρίου της υπό του εκπτώτου κατατεθείσης εγγυήσεως, διατηρούν ρητήν έπιφύλαξιν δια πάσαν περαιτέρω ζημίαν του Επιμελητηρίου.

3. Εις περίπτωσιν κηρύξεως, εκπτώτου του ανακηρυχθέντος μειοδότου, δύναται η Διοικητική Επιτροπή αντί της επαναλήψεως του διαγωνισμού, να αποφασίζῃ την προμήθειαν του είδους εκ των αμέσως επομένων μειοδοτών των μετασχόντων του διαγωνισμού, η, εν περιπτώσει αρνήσεως αυτών, την προμήθειαν του είδους, δι' απ' ευθείας συμφωνίας εκ του εμπορίου, της τυχόν διαφοράς τιμής ως και των τυχόν ετέρων

δαπανών του Επιμελητηρίου βαρυνουσών εις εκατέραν των περιπτώσεων τούτων τον κηρυχθέντα έκπτωτον προμηθευτήν.

4. Η απόφασις δι' ης κηρύσσεται έκπτωτος ο προμηθευτής, ούσα πλήρως ητιολογημένη, κοινοποιείται εις αυτόν επί αποδείξει παραλαβής. Κατά της αποφάσεως ταύτης δύναται ο κηρυχθείς έκπτωτος προμηθευτής, να υποβάλῃ εντός προθεσμίας πέντε ημερών από της κοινοποιήσεως της εις τούτον ένστασιν ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου, ήτις και αποφαίνεται επί ταύτης.

#### Άρθρον 18.

##### Προθεσμία εκτελέσεως της συμβάσεως - Παρατάσεις.

1. Η προθεσμία εκτελέσεως της συμβάσεως άρχεται από της επιδόσεως της κατά την παρ. 1 του άρθρου 17 του παρόντος προσκλήσεως.

2. Κατόπιν αιτήσεως του προμηθευτού υποβαλλομένης πέντε τουλάχιστον ημέρας προ της λήξεως της προθεσμίας εκτελέσεως της συμβάσεως, εφ' όσον η προθεσμία αύτη, είναι μείζων των πέντε ημερών, δύναται να παρέχεται παράτασις τα της δι' αποφάσεως της Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου, εφ' όσον υφίστανται λόγοι δικαιολογούντες ταύτην, ή άλλως δύναται να παρέχεται αύτη επιβαλλομένων άμα των υπό της συμβάσεως προβλεπομένων κυρώσεων. Εις την διακήρυξιν δύναται να περιληφθή όρος περί αποκλεισμού πάσης παρατάσεως της προθεσμίας.

3. Παράτασις ή και παντελής απαλλαγή του προμηθευτού από της υποχρεώσεως προς παράδοσιν δύναται να παρέχεται υπό του Επιμελητηρίου μόνον δια περιπτώσεις ανωτέρας βίας, ης η απόδειξις βαρύνει εξ ολοκλήρου τον προμηθευτήν. Προμηθευτής, όστις δεν ήθελεν αναφέρει εγγράφως εις το Επιμελητηρίου τα συνιστώντα την ανωτέρω βίαν περιστατικά εντός δεκαημέρου από της επελεύσεως αυτών, εξ' αν επ ηκολούθησεν αδυναμία αυτού δια την όλω ή εν μέρει εκτέλεσιν της αναλειφθείσης προμηθείας, στερείται του δικαιώματος να επικαλεσθῇ την ύπαρξιν ανωτέρας βίας.

4. Η απόφασις περί παρατάσεως της προθεσμίας εκτελέσεως της συμβάσεως δέον να είναι ητιολογημένη και να κοινοποιήται επί αποδείξει παραλαβής εις τον προμηθευτήν εντός πενθημέρου από της εκδόσεώς της. Δύναται ο προμηθευτής να υποβάλῃ ένστασην ή αίτησην θεραπείας κατά της αποφάσεως ταύτης εντός ανατρεπτικής προθεσμίας πέντε ημερών από της κοινοποίησεως αυτής εις την Διοικητικήν Επιτροπήν του Επιμελητηρίου ήτις και αποφαίνεται επί ταύτης.

#### Άρθρον 19.

##### Λήξις προθεσμίας εκτελέσεως της συμβάσεως.

1. Εν περιπτώσει μη εκτελέσεως της συμβάσεως προμηθείας εντός των συμβατικών προθεσμιών ή εντός των κατά το άρθρον 18 χορηγηθεισών παρατάσεων, η Διοικητική Επιτροπή του Επιμελητηρίου αποφασίζει ή την εκπρόθεσμον παραλαβήν υπό τον όρον της καταβολής των μέχρι του χρόνου της παραλαβής καταπεσουσών ποινικών ρητρών ή την κήρυξην εκπτώτου του προμηθευτού επερχομένων εν τη περιπτώσει ταύτη αναλόγως των εν άρθρω 17 του παρόντος Π.Δ/τος συνεπειών και επιβαλλομένων εις τούτον των υπό της συμβάσεως προβλεπομένων ετέρων κυρώσεων.

2. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον απόφασις, ούσα ητιολογημένη, κοινοποιείται επί αποδείξει εις τον προμηθευτήν. Κατά της αποφάσεως ταύτης επιτρέπεται ένστασης εντός ανατρεπτικής προθεσμίας πέντε ημερών από της κοινοποίησεως της ενώπιον της Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου ήτις και αποφαίνεται επί ταύτης.

#### Άρθρον 20.

##### Διαδικασία παραλαβής προμηθειών.

1. Η εις εκτέλεσιν της καταρτισθείσης συμβάσεως παραλαβή των ειδών της προμηθείας ενεργείται παρά τριμελούς Επιτροπής συγκροτουμένης εκάστοτε δι' αποφάσεως της Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου και αποτελουμένης εκ μονίμων υπαλλήλων του Επιμελητηρίου, ή όπου τούτο δεν είναι δυνατόν εκ μονίμων υπαλλήλων του Υπουργείου Εμπορίου προτεινομένων υπό του Προϊσταμένου της οικείας Υπηρεσίας ή μονίμων υπαλλήλων ετέρου Ν.Π.Δ.Δ. εποπτευομένου υπό του Υπουργείου Εμπορίου τη προτάσει τούτων. Δια της αυτής αποφάσεως ορίζονται οι αναπληρωταί των τακτικών μελών ως και ο Πρόεδρος της ανωτέρω Επιτροπής της οποίας η θητεία είναι ετήσια. Δύναται όμως εν μέλος της ανωτέρω Επιτροπής νά προέρχεται από το Διοικητικόν Συμβούλιον.

2. Εις περίπτωσιν παραλαβής ειδών δια την πραγματοποίησιν της όποιας απαιτούνται ειδικαί γνώσεις, ορίζεται υποχρεωτικώς ως μέλος της Επιτροπής παραλαβής υπάλληλος του Επιμελητηρίου ή του Υπουργείου Εμπορίου ή ετέρου Ν.Π.Δ.Δ. εποπτευομένου υπό του Υπουργείου Εμπορίου κατέχων τας απαιτουμένας εν τη συγκεκριμένη περιπτώσει ειδικάς γνώσεις.

#### Άρθρον 21.

##### Τρόπος Παραλαβής Προμηθειών.

1. Η παραλαβή των ειδών ενεργείται συμφώνως προς τους εν τη συμβάσει ειδικούς όρους είτε δια μακροσκοπικής εξετάσεως, είτε δια μηχανικής εξετάσεως, είτε και κατ' αμφοτέρους τους τρόπους ή δι' άλλων ειδικώς οριζομένων.

2. Απορριπτομένου ή παραλαμβανομένου του είδους υπό της Επιτροπής παραλαβής, συντάσσεται παρ' αυτής σχετικόν πρωτόκολλον.

3. Εάν η Επιτροπή Παραλαβής απορρίψη το όλον ή μέρος του αντικειμένου της προμηθείας, ως μη πληρούντος τους όρους της συμβάσεως, εισηγείται εις την Διοικητικήν Επιτροπήν όπως ορίση εις τον προμηθευτήν εύλογον κατά την κρίσιν της προθεσμίαν προς αντικατάστασιν τούτων δι' ετέρων.

4. Εάν ο προμηθευτής δεν δεχθή την αντικατάστασιν ή εάν παρέλθη άπρακτος ή ταχθείσα προς αντικατάστασιν των απορριφθέντων ειδών προθεσμία ή Επιτροπή Παραλαβής εισηγείται την κατάπτωσιν εν όλω ή εν μέρει της εγγυήσεως του προμηθευτού και των συμπεφωνημένων ποινικών ρητρών και αναπέμπει τον σχετικόν φάκελλον εις την Διοικητικήν Επιτροπήν ίνα αποφασίση κατά τα εν άρθρω 16 οριζόμενα.

5. Εάν τα εμπροδέσμως προσκομισθέντα προς παράδοσιν, εν όλω ή εν μέρει, είδη υπό του προμηθευτού, δεν είναι απολύτως σύμφωνα προς τους όρους της συμβάσεως, δύναται όμως να χρησιμοποιηθώσιν επί τω λόγω ότι η ελαττωματικότης των είναι όλως επουσιώδης κατά την κρίσιν της Επιτροπής Παραλαβής, επιτρέπεται εις την Διοικητικήν Επιτροπήν όπως

εγκρίνη την παραλαβήν αυτών επί αναλόγω μειώσει της τιμής.

**Άρθρον 22.**  
**Ένστάσεις - Πρόστιμα.**

1. Αι κατά τας διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 21 του παρόντος αποφάσεις, δεόντως ητιολογημένα, κοινοποιούνται επί αποδείξει εις τον προμηθευτήν. Κατά των αποφάσεων τούτων επιτρέπεται ένστασις κατά τα οριζόμενα εν τω άρθρω 17 παρ. 4 του παρόντος.
2. Παρερχομένης απράκτου της προθεσμίας της ένστάσεως, ο προμηθευτής θεωρείται ότι αποδέχεται ανεπιφυλάκτως την σχετικήν απόφασιν, υποχρεούμενος εις άμεσον παράδοσιν των ειδών της προμηθείας, άλλως κηρύσσεται ούτος έκπτωτος εφαρμοζομένων αναλόγων των διατάξεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 17 του παρόντος.
3. Εις πάσα περίπτωσιν επιβολής προστίμου λόγω εκπροθέσμου παραδόσεως, ή είσπραξις αυτού ενεργείται κατ' αρχήν δι` ισοπόσου μειώσεως του λαθείν του προμηθευτού και εν ανεπαρκεία ή ελλείψει τοιούτου εκπίπτεται εκ της εγγυήσεως καλής εκτελέσεως της συμβάσεως.

**Άρθρον 23.**  
**Πρόχειρος μειοδοτικός διαγωνισμός.**

1. Ο πρόχειρος μειοδοτικός διαγωνισμός διενεργείται δια προμήθειαν ειδών, ων η αξία δεν υπερβαίνει το καθοριζόμενον υπό της περ. ζ της παρ. 3 του άρθρου 1 του παρόντος ποσόν.
2. Ο πρόχειρος μειοδοτικός διαγωνισμός διενεργείται ενώπιον της κατά το άρθρον 2 του παρόντος συσταθείσης τριμελούς Επιτροπής προμηθειών τού Επιμελητηρίου μετά προηγουμένην ειδοποίησιν τριών τουλάχιστον προμηθευτών προς υποβολήν ενσφραγίστων ανοικτών προσφορών και με συμμετοχήν δύο τουλάχιστον εξ` αυτών, εφ` όσον ο ενδιαφερόμενοι δια την προμήθειαν του είδους είναι ολιγότεροι των τριών.
3. Δύναται η Διοικητική Επιτροπή να αποφασίσῃ όπως, αντί της ειδοποιήσεως, προέλθη εις άπαξ δημοσίευσιν προσκλήσεως εις μίαν ή και δύο κατά την κρίσιν της ημερησίας εφημερίδας, κατά προτίμησιν εμποροοικονομικού περιεχομένου, προς υποβολήν ενσφραγίστων ή ανοικτών προσφορών, εις την περίπτωσιν ταύτην οι μετέχοντες εις τον διαγωνισμόν μειοδόται δέον να είναι ουχί ολιγότεροι των τριών, εκτός εάν οι προμηθευταί του είδους είναι ολιγότεροι των τριών. Η μεταξύ της χρονολογίας της δημοσίευσεως και της διενεργείας του προχείρου διαγωνισμού προθεσμία δεν δύναται να είναι βραχυτέρα των δέκα ημερών. Εις την περίπτωσιν διενεργείας του διαγωνισμού δι` ανοικτών εγγράφων προσφορών απαραιτήτως γίνεται μνεία εις την ειδοποίησιν ή πρόσκλησιν περί συνεχίσεως του διαγωνισμού ενώπιον της Επιτροπής Προμηθειών προφορικώς προς επίτευξιν χαμηλοτέρας τιμής από την αναγραφομένην εις την προσφοράν. Εάν εις τας ανωτέρω περιπτώσεις αποτύχη ο διαγωνισμός δύναται να ενεργήται ούτος δι` επιζητήσεως εγγράφων προσφορών παρά δύο τουλάχιστον προμηθευτών.
4. Δύναται να ανακοινούται η διενέργεια του προχείρου διαγωνισμού εις τυχόν υφίσταμένας εις τον τόπον διενεργείας του διαγωνισμού επαγγελματικάς οργανώσεις (ως Σωματεία – Συνεταιρισμοί κ.λπ.).
5. Ο δι` ανοικτών προσφορών πρόχειρος μειοδοτικός διαγωνισμός μετά την καταχώρισιν των προσφορών εις τον σχετικόν πίνακα μειοδοσίας, συνεχίζεται μεταξύ των προσελθόντων μειοδοτών μέχρις αναδείξεως τελευταίου μειοδότου συντάσσεται δε και πρακτικόν διενεργείας του διαγωνισμού.
6. Εις την περίπτωσιν διενεργείας προχείρου μειοδοτικοί διαγωνισμού δεν κατατίθεται εγγύησις συμμετοχής παρά μόνο εγγύησις καλής εκτελέσεως κατά την υπογραφήν της Συμβάσεως κατά τα λοιπά δε εφαρμόζονται αναλόγως και επί του Δημοσίου μειοδοτικού διαγωνισμού διατάξεις.
7. Επιτρέπεται αναλόγως των περιστάσεων και κατά την κρίσιν της, Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου, όπως, και επί προφανώς κατεπειγόντης περιπτώσεως επαρκώς ητιολογημένης διεξάγεται πρόχειρος μειοδοτικός διαγωνισμός.

**Άρθρον 24.**  
**Προμήθειαι δι` απ` ευθείας συμφωνίας.**

1. Δια πάσαν περίπτωσιν απ` ευθείας άνευ μειοδοτικού διαγωνισμού, καταρτίσεως συμβάσεως προμηθείας συντρεχούσης μιας των περιπτώσεων της παραγρ. 3 του άρθρου 1 του παρόντος, απαιτείται ητιολογημένη απόφασις της Διοικητικής Επιτροπής του Επιμελητηρίου.

2. Η προμήθεια ενεργείται παρ` Επιτροπής συγκροτουμένης κατά τα εν άρθρ. 2 του παρόντος οριζόμενα, εις ην δύναται να ανατεθή και η παραλαβή του προμηθευμένου είδους.
3. Αι διατάξεις των άρθρων 16-22 του παρόντος Π. Δ/τος εφαρμόζονται, αναλόγως.

Άρθρον 25.

**Εκτέλεσις Εργασιών -Μίσθωσις Κινητών Πραγμάτων.**

1. Δια την εκτέλεσιν πάσης φύσεως εργασιών, ως και δια την μίσθωσιν κινητών πραγμάτων προοριζομένων δια τας ανάγκας των Επιμελητηρίων εφαρμόζονται αναλόγως αι διατάξεις των άρθρων 1 έως 24 του παρόντος.
2. Συνήδεις μικροεπισκευαί, συντηρήσεις, μεταρρυθμίσεις και διαρρυθμίσεις των κτιρίων εν γένει δύναται να ενεργώνται κατά τας διατάξεις των άρθρων 124 του παρόντος αναλόγως εφαρμοζομένων, εφ` όσον η προυπολογιζομένη συνολική δαπάνη δεν υπερβαίνει το ποσόν των 200.000 δραχμών, άλλως εφαρμόζονται αι εκάστοτε ισχύουσαι διατάξεις περί εκτελέσεως Δημοσίων έργων. Ο καθορισμός των προς εκτέλεσιν σχετικών εργασιών και ο προϋπολογισμός της δαπάνης συντάσσεται μετ` έγκρισιν της Διοικητικής Επιτροπής από την Επιτροπή Προμηθειών δυναμένης εφ` όσον απαιτείται να επικουρήται εις το έργον της υπό μη- χανικού του Υπουργείου Εμπορίου ή ετέρου ν.π.δ. εποπτευομένου υπό του Υπουργείου Εμπορίου εκ των υπηρετούντων εις την περιφέρειαν του Επιμελητηρίου.
3. Επί εργασιών που απαιτούν ειδικήν ικανότητα φυσικού ή νομικού προσώπου ή διαπίστωσις της ικανότητος αυτής εις ένα μόνον πρόσωπον προκύπτει εκ της αιτιολογημένης αποφάσεως της Διοικητικής Επιτροπής με την οποία γίνεται και η απ` ευθείας ανάθεσις της εργασίας.»

**(66) Η παράγραφος 5 του άρθρου 38 της υ.α. 5058/ΕΥΘΥ/138/2013 (Β 292) το κείμενο της οποίας είχε ως εξής:**

«Άρθρο 38

**Δαπάνες δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών**

5. Οι δαπάνες δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού αυτών, οι οποίες αφορούν εργασίες οι οποίες προέκυψαν μετά από ουσιώδη τροποποίηση των όρων της αρχικής σύμβασης δεν είναι επιλέξιμες. Ως ουσιώδης τροποποίηση των όρων της αρχικής σύμβασης νοούνται σωρευτικά τα ακόλουθα:
  - (α) η μεταβολή των κύριων συνιστώντων στοιχείων της ή η ουσιώδης τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών ή η μεταβολή σημαντικών λειτουργικών ή ποιοτικών χαρακτηριστικών των παραδοτέων της σύμβασης ή η κατάργηση ομάδας εργασιών ή παραδοτέου ή άλλου διακριτού μέρους της σύμβασης
  - (β) η αύξηση ή μείωση του προϋπολογισμού μιας ομάδας εργασιών ή παραδοτέου ή άλλου διακριτού μέρους της σύμβασης άνω του 10% του συνολικού αρχικού προϋπολογισμού της σύμβασης.»

**(67) Τα στοιχεία β και γ της περίπτωσης Γ της παραγράφου 4 του άρθρου 7 της κ.υ.α 679/1996 (Β 826), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 36 του ν. 3794/2010 (Α 156), το κείμενο των οποίων είχε ως εξής:**

«Άρθρο 7

**Διαδικασία διάθεσης, διαχείρισης και δικαιολόγησης των κονδυλίων του Λογαριασμού.**

**4. Γ. Προμήθειες - εκτελέσεις εργασιών :**

**Γ. Προμήθειες - εκτελέσεις εργασιών :**

6. Προμήθειες ή εκτελέσεις έργων δαπάνης μέχρι 2.000.000 δρχ η κάθε μία, γίνονται απευθείας χωρίς διαγνωσμό ή λήψη προσφορών, ύστερα από εκτίμηση των τιμών που προσφέρει η αγορά.
- γ. Προμήθειες ή εκτελέσεις εργασιών δαπάνης ποσού από 2.000.000 δρχ. και πάνω γίνονται με πρόχειρο μειοδοτικό διαγνωσμό και πλήρη αιτιολόγηση της επιλογής που κοινοποιείται στην Επιτροπή, ιδιαίτερα στην περίπτωση που δεν επλέγεται ο μειοδότης.»

**(68) Η παραγράφος 2 της Υ.Α. Π1/3305/2010 (Β 1789) το κείμενο της οποίας είχε ως εξής:**

- «2) Καθορίζουμε, σύμφωνα με άρθρο 2 παρ. 12 περ. γ' και παρ. 13 περ. 1 σημείο VIII του ν.2286/95 (ΦΕΚ 19/A/1-2-1995) αντίστοιχα την ετήσια συνολική δαπάνη των Προμηθειών κατά κωδικό αριθμό είδους αυτών (του αρχείου ειδών προγράμματος) για τις οποίες η σύναψη των σχετικών συμβάσεων διενεργείται:  
α) Με διαδικασίες διαπραγμάτευσης (εξαιρετική ή απευθείας ανάθεση) μέχρι του ποσού των 20.000,00 ευρώ άνευ ΦΠΑ.  
β) Με συνοπτικές διαδικασίες (πρόχειρος διαγωνισμός) μέχρι του ποσού των 60.000,00 ευρώ άνευ ΦΠΑ.»

**(69) Η Υ.Α. 35130/739/2010 (Β 1291) το κείμενο της οποίας είχε ως εξής:**

Άρθρο :MONO

1. Αναπροσαρμόζουμε τα ποσά για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων που αφορούν προμήθεια προϊόντων, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων ως ακολούθως:  
α) Με απευθείας ανάθεση μέχρι του ποσού των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.  
β) Με συνοπτική διαδικασία (πρόχειρο διαγωνισμό) από του ποσού της προηγουμένης περίπτωσης μέχρι του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ.  
γ) Με διενέργεια τακτικού διαγωνισμού άνω του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ.  
2. Οι περιορισμοί των ως άνω ποσών αναφέρονται σε σχέση με το ύψος της εγγεγραμμένης ετήσιας πίστωσης κατά Ειδικό Φορέα και Κ.Α.Ε. στον προϋπολογισμό κάθε φορέα και στα ποσά αυτά δεν συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α.  
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

**(70) Το άρθρο 18 της υ.α A-15932/1161/2006 (Β 458/13-4-2006), το κείμενο του οποίου είχε ως εξής:**

«Άρθρο 18

Μελέτες και σύναψη συμβάσεων

1. Το ΣΑΣΘ δύναται, μετά από αιτιολογημένη πρόταση του Προέδρου, να εκπονεί μελέτες και να συνάπτει συμβάσεις παροχής υπηρεσιών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 3185/2003 (Α' 229) σχετικά με την ανάθεση μελετών και υπηρεσιών τεχνικού, οικονομικού και νομικού περιεχομένου, πλην εκείνων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα αποδεδειγμένης επιστημονικής ή τεχνικής γνώσης και πείρας.  
2. Η σύναψη σύμβασης έργου είναι επιτρεπτή μόνο εφόσον δεν αποβλέπει σε θεραπεία παγίων και διαρκών αναγκών του ΣΑΣΘ»

**(71) Η υ.α. 9803/ΕΦΑ 2294/2003 (Β 1280), το κείμενο της οποίας είχε ως εξής:**

«Κύρωση του Κανονισμού Δημοπράτησης Ανάθεσης και Εκτέλεσης υπηρεσιών και προμηθειών της εταιρίας Εθνικό Δίκτυο Ερευνας και Τεχνολογίας Α.Ε. με διακριτικό τίτλο «ΕΔΕΤ».

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Εχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις όπως αυτές ισχύουν:

- 1.1 Της οδηγίας 92/50/EOK του Συμβουλίου για τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών.  
1.2 Της οδηγίας 93/36/EOK του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών για την σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών.  
1.3 Της οδηγίας 97/52/EK για την τροποποίηση των οδηγιών 92/50 και 93/36.  
1.4 Της οδηγίας 89/665/EOK του Συμβουλίου για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων.  
1.5 Της οδηγίας 2001/78/EK για την τροποποίηση του παραρτήματος IV της οδηγίας 93/36/EOK του Συμβουλίου, των παραρτημάτων IV, V, και VI της οδηγίας 93/37/EOK του Συμβουλίου, των παραρτημάτων

III και IV της οδηγίας 92/50/EOK του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκαν από την οδηγία 97/52/EK, καθώς και των παραρτημάτων XII έως και XV, XVII και XVIII της οδηγίας 93/38/EOK του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/4/EK.

1.6 Του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Οργανα» (ΦΕΚ 137/A/85), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (ΦΕΚ 154/A/92) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2469/97.

1.7 Του Ν. 1599/96 «Σχέση κράτους πολίτη» (ΦΕΚ 75/A/96).

1.8 Του Ν. 2522/97 «Δικαστική Προστασία κ.λπ.» (ΦΕΚ 178/A/97).

1.9 Του Π.Δ. 370/95 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας περί προμηθειών του Δημοσίου προς το Κοινοτικό Δίκαιο» (ΦΕΚ 199/A/95).

1.10 Του Π.Δ. 346/98 «Προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών προς το Κοινοτικό Δίκαιο» (ΦΕΚ 230/A/98).

1.11 Του Π.Δ. 18/00 «Τροποποίηση του Π.Δ. 346/98 σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 97/52/EK» (ΦΕΚ 15/A/2000).

1.12 Του Π.Δ. 105/2000 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας περί προμηθειών προς τις διατάξεις της οδηγίας 97/52/EK (ΦΕΚ 100/A/2000).

1.13 Του Ν. 1514/85 «Ανάπτυξη της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Ερευνας» (ΦΕΚ A 13).

1.14 Της παρ. 5 του Άρθρου 5 του Ν. 2919/2001 «Σύνδεση Ερευνας & Τεχνολογίας με την Παραγωγή και άλλες διατάξεις».

2. Την Απόφαση της από 31/5/2002 45ης Συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΔΕΤ Α.Ε. (Θέμα 8)

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του παρόντος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

#### Άρθρο 1

##### Αντικείμενο του Κανονισμού

Αντικείμενο του παρόντος Κανονισμού αποτελεί ο καθορισμός των αρχών και η ρύθμιση του νομικού πλαισίου δημοπράτησης, ανάθεσης και εκτέλεσης υπηρεσιών και προμηθειών που διενεργεί η Εταιρία με την επωνυμία Εθνικό Δίκτυο Ερευνας & Τεχνολογίας Α.Ε. (εφεξής «ΕΔΕΤ») για την κάλυψη ιδίων αυτής αναγκών καθώς και για λογαριασμό τρίτων φορέων του δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδρυτικού της προεδρικού διατάγματος 29/1998 (ΦΕΚ 34/A/1998), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το προεδρικό διάταγμα 308/2001 (ΦΕΚ 209/A/2001) και τις τυχόν τροποποιήσεις του.

#### Άρθρο 2

##### Πεδίο Εφαρμογής

1. Στις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού υπάγονται όλες οι αναθέσεις και εκτελέσεις υπηρεσιών και προμηθειών που διενεργεί η ΕΔΕΤ καθώς και οι συμβάσεις που συνάπτονται από αυτήν στο πλαίσιο των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων της. Στις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού υπάγεται το σύνολο των συμβαλομένων με την ΕΔΕΤ και των εμπλεκομένων με τις ανατεθέσεις συμβάσεις προσώπων και φορέων.

2. Ως προμήθειες αγαθών και προϊόντων νοούνται ενδεικτικά κατά τον παρόντα κανονισμό:

.προμήθεια αναλώσιμων ειδών

.προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού και συστημάτων ή μέσων πληροφορικής και επικοινωνίας

.προμήθεια των αγαθών και προϊόντων που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία της ΕΔΕΤ και την υλοποίηση των προγραμμάτων και έργων που αυτή αναλαμβάνει

.Οι υπηρεσίες που έχουν άμεση σχέση με την προμήθεια των πιο πάνω αγαθών και προϊόντων, όπως ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, επιθεώρηση, μεταφορά, ασφαλίσεις αυτών.

.Αγορές ακινήτων.

3. Ως υπηρεσίες νοούνται ενδεικτικά κάθε είδους εργασία που ανατίθεται από την ΕΔΕΤ σε τρίτους με βάση αντίστοιχη σύμβαση που καθορίζει το αντικείμενο, τους όρους και τις προϋποθέσεις παροχής της εργασίας. Στην έννοια της Υπηρεσίας περιλαμβάνονται επίσης οι Μελέτες, Συμβουλευτικές Υπηρεσίες και Εμπειρογνωμοσύνες.

4. Ως μελέτες νοούνται ενδεικτικά κάθε εργασία που περιλαμβάνει έρευνα, ανάλυση, επεξεργασία, σχεδιασμό ή σύνθεση στοιχείων, έχει συγκεκριμένο αντικείμενο, προδιαγραφή και διάρκεια, και στοχεύει στην παραγωγή τεκμηριωμένων συμπερασμάτων και εισηγήσεων δράσης σε συγκεκριμένο τομέα.
5. Μισθώσεις κινητών, ακινήτων και εγκαταστάσεων, καθώς και χρηματοδοτικές μισθώσεις, πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 12 του παρόντος κανονισμού και τις σύμφωνα με αυτό ειδικότερα αναφερόμενες διακρίσεις.
6. Σε όλα τα αναφερόμενα στον παρόντα κανονισμό ποσά και όρια δεν υπολογίζεται ο επ` αυτών Φ.Π.Α., καθώς και κάθε άλλος φόρος, ή τέλος, ή χαρτόσημο.

#### Άρθρο 3 Εφαρμοστέες αρχές

Ο παρών Κανονισμός διέπεται ιδίως από τις ακόλουθες γενικές αρχές:

A. Αρχή της διαφάνειας Εγγύηση του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Οι διατάξεις του παρόντος που αφορούν τη σύναψη των συμβάσεων της ΕΔΕΤ διέπονται από την αρχή της διαφάνειας και της εγγύησης του ελεύθερου ανταγωνισμού. Ο Κανονισμός εφαρμόζεται, χωρίς διακρίσεις, σε όλους τους ενδιαφερομένους να αναλάβουν την εκτέλεση ορισμένης σύμβασης. Η ΕΔΕΤ και τα όργανα αυτής δεν επιτρέπεται να προβαίνουν σε κανενός είδους διακρίσεις αναφορικά με τις σχετικές αναθέσεις ή τους διαγωνισμούς. Η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται με όρους ισότιμους, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η επιλογή της άριστης προσφοράς για την εκπλήρωση του σκοπού της ΕΔΕΤ.

B. Αρχή της αποτελεσματικότητας και της προώθησης της έρευνας και της ανάπτυξης.

Η σύναψη και εκτέλεση των συμβάσεων της ΕΔΕΤ διέπονται από την αρχή της αποτελεσματικότητας προς διασφάλιση της απρόσκοπτης επίτευξης του σκοπού της ΕΔΕΤ. Η ΕΔΕΤ και όλοι οι συμβαλλόμενοι με αυτή αναγνωρίζουν, σε πνεύμα καλής πίστης, την ιδιαίτερη σημασία της επίτευξης των στόχων της για προώθηση της έρευνας και της ανάπτυξης και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να ενεργούν προς αυτόν τον σκοπό. Οι υπαγόμενοι στον παρόντα Κανονισμό αναγνωρίζουν την αρχή αυτή και δεσμεύονται να μην ασκούν καταχρηστικά τα δικαιώματά τους, κατά τρόπο που παρεμποδίζει την εκτέλεση των συμβάσεων.

#### Άρθρο 4 Ορισμοί

Στον παρόντα Κανονισμό οι κατωτέρω αναφερόμενοι όροι έχουν την έννοια που προβλέπεται στο παρόν άρθρο:

Οικονομικός φορέας: κάθε παρέχων υπηρεσίες ή προμηθευτής, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κοινοπραξία/ένωση αυτών, που προτίθεται να λάβει μέρος σε συγκεκριμένο διαγωνισμό της ΕΔΕΤ σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού.

Ανάδοχος: κάθε οικονομικός φορέας, που επελέγει από την ΕΔΕΤ σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος. Ενδεικτική Προκήρυξη: η δημόσια έγγραφη γνωστοποίηση των κύριων χαρακτηριστικών των συμβάσεων υπηρεσιών και προμηθειών που προτίθεται να συνάψει η ΕΔΕΤ κατά τους επόμενους δώδεκα μήνες

Προκήρυξη: η δημόσια έγγραφη ανακοίνωση ενός διαγωνισμού κατά τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού. Στην περίπτωση της κλειστής διαδικασίας, η προκήρυξη ταυτίζεται με την πρόσκληση για υποβολή αίτησης συμμετοχής.

Διακήρυξη: το σύνολο των εντύπων και δεσμευτικών εγγράφων της ΕΔΕΤ που περιλαμβάνουν αναλυτικά τις προδιαγραφές του διαγωνισμού για την ανάθεση συγκεκριμένης υπηρεσίας ή προμήθειας, ορίζοντας, επίσης, τους όρους και τις προϋποθέσεις διεξαγωγής της διαδικασίας, συμμετοχής στο διαγωνισμό, αξιολόγησης και σύναψης της σχετικής σύμβασης

Αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ: το Διοικητικό Συμβούλιο ή άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτό όργανο.

#### Άρθρο 5 Τρόποι Επιλογής Αναδόχων

1. Η ΕΔΕΤ μπορεί να προβαίνει στη διενέργεια των διαγωνισμών και να πραγματοποιεί αυτούς εφαρμόζοντας, κατά περίπτωση, μία από τις ακόλουθες διαδικασίες, όπως προβλέπεται από τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού για την προκήρυξη διαγωνισμών, να

προβαίνει σε διαπραγμάτευση ή απευθείας ανάθεση, με σκοπό τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών.

2. Οι διαγωνισμοί διακρίνονται: α) σε ανοικτούς στους οποίους μπορούν να υποβάλλουν προσφορά όλοι οι ενδιαφερόμενοι, β) σε κλειστούς στους οποίους μπορούν να υποβάλλουν προσφορά μόνον εκείνοι οι οποίοι καλούνται για τον σκοπό αυτόν από την ΕΔΕΤ είτε με πρόσκληση προς τους προμηθευτές ή παρέχοντες υπηρεσίες που είναι γραμμένοι στο μητρώο οικονομικών φορέων της ΕΔΕΤ, που όταν έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, είτε μετά από προηγούμενη δημοσίευση και προεπιλογή και γ) σε πρόχειρους για προμήθεια ειδών ή υπηρεσιών, των οποίων η δαπάνη αντιστοιχεί σε προϋπολογισμό για τις

προμήθειες ή και τις υπηρεσίες το όριο του οποίου είναι μικρότερο από αυτό που ορίζει κάθε φορά η κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων προμηθειών ή/και υπηρεσιών ανάλογα για ανοικτούς ή κλειστούς διαγωνισμούς.

3. Διαδικασία με διαπραγμάτευση στις περιπτώσεις που προβλέπει η κοινοτική νομοθεσία, καθώς και σε όσες περιπτώσεις επιλεγεί η συγκεκριμένη διαδικασία από το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ, όπου η ΕΔΕΤ απευθύνεται σε υποψήφιους αναδόχους της επιλογής της και διαπραγματεύεται τους όρους σύναψης σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

4. Απευθείας ανάθεση στο πλαίσιο της οποίας η ΕΔΕΤ, αναθέτει απευθείας σε οικονομικό φορέα της επιλογής της την εκτέλεση ορισμένης σύμβασης, για ποσά το όριο των οποίων καθορίζεται κάθε φορά από την οικεία Υπουργική Απόφαση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 1514/85. Η εξειδίκευση της εν λόγω απόφασης γίνεται κάθε φορά με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΔΕΤ.

5. Σε περίπτωση δημοπράτησης μελέτης με το σύστημα του διαγωνισμού μελετών, η ΕΔΕΤ αποσκοπεί να εξασφαλίσει μελέτες, οι οποίες επιλέγονται από Κριτική Επιτροπή με ή χωρίς την απονομή χρηματικών βραβείων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην διακήρυξη.

Οταν απαιτείται από τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό να διαθέτουν ένα συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν, τουλάχιστον το ένα τρίτο των μελών της Κριτικής Επιτροπής πρέπει να διαθέτει το ίδιο ή ισοδύναμο προσόν. Ο διαγωνισμός μελετών μπορεί να απευθύνεται σε όλους τους ενδιαφερόμενους που συγκεντρώνουν τα τυπικά προσόντα (ανοικτός) ή σε συγκεκριμένο αριθμό υποψηφίων που καλούνται για τον σκοπό αυτόν από την ΕΔΕΤ (κλειστός). Ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης πραγματικού ανταγωνισμού, σε καμία δε περίπτωση δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος από τρεις (3).

6. Οι προμήθειες αγαθών και προϊόντων που, αφορούν ενδεικτικά σε είδη γραφικής ύλης, ηλεκτρονικό εξοπλισμό (υλικό, λογισμικό, αναλώσιμα), εξοπλισμό θέρμανσης και φωτισμού, έπιπλα, είδη καθαριότητας και λοιπά συναφή είδη, εγκρίνονται, αποφασίζονται, διενεργούνται και πραγματοποιούνται από τα εκάστοτε αρμόδια κατά γενική ή ειδική εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου όργανα.

#### Άρθρο 6 Ενδεικτική Προκήρυξη

Η ΕΔΕΤ δύναται να γνωστοποιεί με Ενδεικτική Προκήρυξη, η οποία δημοσιεύεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εκάστοτε ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία, το ταχύτερο δυνατό, μετά την έναρξη του οικονομικού της έτους, όλες τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, τις οποίες προτίθεται να συνάψει κατά τους δώδεκα επόμενους μήνες κατά κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών, των οποίων η συνολική προϋπολογιζόμενη αξία είναι ίση ή μεγαλύτερη από το ποσό που ορίζει κάθε φορά η ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων.

#### Άρθρο 7 Διαδικοσίες Ανάθεσης

1. Η απόφαση για τον τρόπο διενέργειας της προμήθειας ή της υπηρεσίας τους όρους της διακήρυξης και πρόσκλησης για υποβολή προσφοράς κάθε διαγωνισμού, ή της πρόσκλησης για συμμετοχή και υποβολή προσφοράς για διαπραγμάτευση ή απ' ευθείας ανάθεση, τα λοιπά τεύχη, καθώς και η απόφαση για την τελική ανάθεση της προμήθειας ή υπηρεσίας λαμβάνεται, ανάλογα με το ύψος της προϋπολογιζόμενης αξίας της προς ανάθεση προμήθειας ή υπηρεσίας, είτε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΔΕΤ, είτε από τα εκάστοτε αρμόδια κατ' εξουσιοδότηση αυτού όργανα.

2. Σκοπός της κάθε διαδικασίας ανάθεσης είναι η επιλογή και ανάδειξη του καταλληλότερου αναδόχου για την έγκαιρη, άρτια και την πλέον συμφέρουσα εκτέλεση της υπό ανάθεση υπηρεσίας ή προμήθειας. Η επιλογή της διαδικασίας ανάθεσης γίνεται με τήρηση των όρων του παρόντος και πλήρη διασφάλιση διαδικασιών διαφάνειας.

3. Για τις συμβάσεις των οποίων ο προϋπολογισμός είναι ίσος ή κατώτερος των 15.000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, η ΕΔΕΤ μπορεί να προσφέρει στον οικονομικό φορέα της επιλογής της χωρίς την υποχρέωση σύναψης σχετικής έγγραφης σύμβασης (αγορά με τιμολόγια).

### Άρθρο 8

#### Ανοικτός Διαγωνισμός

##### 1. Δημοσιεύσεις

1.1. Η προκήρυξη δημοσιεύεται: α) στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον προβλέπεται από την σχετική ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία, β) στο τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, εφόσον αυτό προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία και γ) σε δύο (2) τουλάχιστον οικονομικές εφημερίδες και εφόσον το δημοπρατούμενο αντικείμενο αφορά στην επαρχία, ή ανωτέρω προκήρυξη δημοσιεύεται επιπλέον σε μία τοπική εφημερίδα.

1.2. Στις περιπτώσεις που προβλέπεται δημοσίευση και στην Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η προκήρυξη αποστέλλεται στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που προβλέπονται από την σχετική ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία.

1.3. Στις περιπτώσεις αυτές η δημοσίευση της προκήρυξης στον Ελληνικό Τύπο γίνεται μετά την αποστολή αυτής στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς δημοσίευση και δεν μπορεί να περιέχει πληροφορίες διάφορες από τις δημοσιευόμενες στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.4. Η προκήρυξη μπορεί επιπρόσθετα να δημοσιεύεται στο διαδίκτυο.

##### 2. Προθεσμίες υποβολής προσφορών

2.1. Για τις προμήθειες ή υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σχετικής ισχύουσας Κοινοτικής Νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, η προθεσμία παραλαβής των προσφορών δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που ορίζεται κάθε φορά στην ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία

2.2. Για τις προμήθειες ή υπηρεσίες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σχετικής ισχύουσας Κοινοτικής Νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, η προθεσμία παραλαβής των προσφορών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 30 ημερών από την ημερομηνία της τελευταίας δημοσίευσης της προκήρυξης στον ελληνικό τύπο. Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή μπορεί να αντικατασταθεί από προθεσμία επαρκούς διάρκειας, ώστε να επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν έγκυρες προσφορές και η οποία, κατά γενικό κανόνα, δεν θα είναι κατώτερη των 15 ημερών.

##### 3. Στοιχεία Διακήρυξης

3.1. Το κείμενο και το περιεχόμενο της προκήρυξης και διακήρυξης εξειδικεύονται κάθε φορά από το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ και στην περίπτωση που ο διαγωνισμός αφορά σε συμβάσεις των οποίων ο προϋπολογισμός είναι ίσος ή ανώτερος από αυτόν με τον αντίστοιχο που προβλέπει η ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων, θα περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τα προβλεπόμενα στην εν λόγω νομοθεσία.

3.2. Στη διακήρυξη ενδεικτικά περιλαμβάνονται οι «Γενικοί» και «Ειδικοί Οροί» του διαγωνισμού, οι οποίοι προσδιορίζουν στοιχεία όπως το είδος του, το αντικείμενό του, τις ζητούμενες ποσότητες, την προθεσμία υποβολής προσφορών, τις τεχνικές προδιαγραφές κ.λπ.

3.3. Για την τροποποίηση των όρων της διακήρυξης ή της προκήρυξης, όταν αυτό καταστεί αναγκαίο από την αξιολόγηση νέων δεδομένων, απαιτείται έκδοση συμπληρωματικής διακήρυξης. Στην περίπτωση αυτή η συμπληρωματική διακήρυξη εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ και απαιτείται η τήρηση των ίδιων κανόνων δημοσιότητας καθώς και των προθεσμιών που ακολουθήθηκαν για την αρχική διακήρυξη ή προκήρυξη. Στην περίπτωση απλής παράτασης των προθεσμιών του διαγωνισμού χωρίς τροποποίηση των όρων της διακήρυξης ή της προκήρυξης η προθεσμία παράτασης καθορίζεται κάθε φορά με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της ΕΔΕΤ.

3.4. Η διακήρυξη εφόσον ζητηθεί εγκαίρως παραδίδεται ή αποστέλλεται στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς μέσα σε έξι (6) εργάσιμες ημέρες από την παραλαβή της σχετικής αίτησης.

**3.5. Εφόσον ζητηθούν εγκαίρως από τους οικονομικούς φορείς συμπληρωματικές πληροφορίες ή διευκρινίσεις επί της διακήρυξης, αυτές παρέχονται από το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την ημερομηνία που έχει οριστεί για την υποβολή των προσφορών.**

#### **Άρθρο 9ο**

##### **Κλειστός Διαγωνισμός - Διαδικασία με διαπραγμάτευση με Δημοσίευση Προκήρυξης**

###### **1. Δημοσιεύσεις**

Για την αποστολή και δημοσίευση της περίληψης της διακήρυξης έχει εφαρμογή η παράγραφος 1 του άρθρου 8 του παρόντος.

**2. Προθεσμίες υποβολής προσφορών** Στην περίπτωση της ανάθεσης με κλειστή διαδικασία (κλειστός διαγωνισμός) ή με τη διαδικασία με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης, οι προθεσμίες διενέργειας των σχετικών διαδικασιών έχουν ως εξής:

**2.1. Για τις προμήθειες ή υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των σχετικής ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων, η προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής (α' στάδιο) καθώς και η προθεσμία παραλαβής των προσφορών (β' στάδιο) δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που ορίζεται κάθε φορά στην ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων.**

**2.2. Για τις προμήθειες ή υπηρεσίες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της σχετικής ισχύουσας Κοινοτικής Νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων η προθεσμία παραλαβής των προσφορών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 20 ημερών από την ημερομηνία της τελευταίας δημοσίευσης της προκήρυξης στον ελληνικό τύπο. Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή μπορεί να αντικατασταθεί από προθεσμία επαρκούς διάρκειας, ώστε να επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν έγκυρες προσφορές και η οποία, κατά γενικό κανόνα, δεν θα είναι κατώτερη των 10 ημερών. Για τον καθορισμό των προθεσμιών αυτών συνυπολογίζονται και οι η μερομηνίες της αποστολής της έγγραφης πρόσκλησης και της τελευταίας ημερομηνίας για την υποβολή προσφοράς.**

###### **3. Στοιχεία Διακήρυξης**

**3.1. Στις περιπτώσεις του κλειστού διαγωνισμού και της διαδικασίας με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης (διακήρυξης), ισχύουν όσα περιγράφονται στις παραγράφους 3.1, 3.2 και 3.3. του άρθρου 8 του παρόντος.**

**3.2 Στην περίπτωση κλειστού διαγωνισμού, η διακήρυξη αποστέλλεται στους προεπιλεγέντες οικονομικούς φορείς ταυτόχρονα με την έγγραφη πρόσκληση για υποβολή προσφοράς**

**3.3. Στην περίπτωση της κλειστής διαδικασίας, εφόσον ζητηθούν εγκαίρως από τους οικονομικούς φορείς συμπληρωματικές πληροφορίες ή διευκρινίσεις επί της προκήρυξης αυτές παρέχονται από το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την ημερομηνία που έχει οριστεί για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής.**

#### **Άρθρο 10ο**

##### **Διαδικασία με διαπραγματεύσεις χωρίς δημοσίευση προκήρυξης**

**1. Η διαδικασία σύναψης συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών προϋπολογιζόμενης αξίας ίσης ή ανώτερης των ορίων που εμπίπτουν στις κοινοτικές οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων, με διαπραγματεύσεις χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, αποτελεί εξαιρετική διαδικασία και δύναται να εφαρμοστεί στις ακόλουθες περιπτώσεις:**

**1.1. Εάν σε διαδικασία με προκήρυξη διαγωνισμού δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή εάν από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίθηκε καμία κατάλληλη από το αρμόδιο όργανο. Η περίπτωση αυτή ισχύει, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά οι αρχικοί όροι της διακήρυξης.**

**1.2. Για προϊόντα ή υπηρεσίες, που κατασκευάζονται ή διατίθενται κατ' αποκλειστικότητα ή έχουν ιδιάζουσα καταλληλότητα ή που για λόγους τεχνικούς ή καλλιτεχνικούς κατασκευάζονται ή διατίθενται μόνο από ορισμένο προμηθευτή ή παρέχοντα υπηρεσίες.**

**1.3. Για προϊόντα ή υπηρεσίες για τα οποία η αλλαγή της πηγής προμήθειας ή της υπηρεσίας θα υποχρέωνται την ΕΔΕΤ να προμηθευτεί προϊόντα ή υπηρεσίες με διαφορετικά χαρακτηριστικά, που θα ήταν μη συμβατά με τα υπάρχοντα ή θα προκαλούσαν δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες στη λειτουργία, συντήρηση, παροχή των υπαρχόντων.**

- 1.4. Για προϊόντα ή υπηρεσίες που έχουν χρηματιστηριακή τιμή ή που η νομοθεσία αποκλείει τη διενέργεια διαγωνισμού ή που η προμήθειά τους ή παροχή τους αντίστοιχα, χαρακτηρίζεται απόρρητη ή σχετίζεται με ουσιώδη συμφέροντα ασφάλειας του Κράτους.
- 1.5. Σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε απρόβλεπτες καταστάσεις ή σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης, όπου η έλλειψη προϊόντων ή υπηρεσιών είναι δυνατόν να προκαλέσει σημαντική ζημία ή ασύμφορη διακοπή της λειτουργίας της ΕΔΕΤ και δεν υφίστανται τα χρονικά περιθώρια για τη διενέργεια ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού.
- 1.6. Για συμβάσεις που ειδικές διατάξεις και ρυθμίσεις επιτρέπουν στην ΕΔΕΤ τη σύναψή τους με διαπραγματεύσεις χωρίς τη δημοσίευση προκήρυξης, ανεξάρτητα από το ύψος της αξίας αυτών.
- 1.7. Για προϊόντα ή υπηρεσίες, η προμήθεια και παροχή των οποίων, εντάσσεται και εξυπηρετείται από Συμφωνίες Πλαίσιο, που έχουν συναφθεί σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- 1.8. Για αγορές ευκαιρίας ή σκοπιμότητας, όπως αυτές ορίζονται στις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές διατάξεις και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 1.9. Οταν υπάρχει ένας μοναδικός προμηθευτής ή ένας μοναδικός που παρέχει υπηρεσίες. Στην περίπτωση αυτή η πραγματοποίηση της προμήθειας ή υπηρεσίας αποφασίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΔΕΤ. Στην απόφαση καθορίζονται τουλάχιστον το είδος, η ποσότητα, η αξία και η πηγή χρηματοδότησης. Περιπτώσεις μοναδικού προμηθευτή ή παρέχοντος υπηρεσίες θεωρούνται όσοι πληρούν είτε αθροιστικά είτε διαζευκτικά τα κάτωθι: α) μόνο αυτός δύναται να προμηθεύσει ή να παρέχει υπηρεσία (μονοπάλιο) και β) έχει αξιολογηθεί έναντι άλλων και έχει βρεθεί επανελημμένα καλύτερος σε σχέση ποιότητας τιμής υπηρεσίες συντήρησης.
- 1.10. Για προμήθειες προϊόντων και για παροχή υπηρεσιών που δεν υπάγονται στις πιο πάνω περιπτώσεις, αλλά για τις οποίες, κατά περίπτωση, το Διοικητικό Συμβούλιο ή τα εκτελεστικά όργανα της εταιρείας, μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες προβλέψεις της Ελληνικής Νομοθεσίας και των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποφασίζουν ότι αποτελούν εξαιρετικές περιπτώσεις και συντρέχουν ειδικοί προς τούτο λόγοι
2. Οι όροι διαπραγμάτευσης για τη σύναψη συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, προϋπολογιζόμενης αξίας κάτω των ορίων που εκάστοτε καθορίζει η κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων, καθώς και οι όροι της πρόσκλησης για την απ' ευθείας ανάθεση εγκρίνονται κάθε φορά από το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο της ΕΔΕΤ.

#### Άρθρο 11ο Πρόχειρος Διαγωνισμός

Ο Πρόχειρος Διαγωνισμός αποτελεί συνοπτική διαδικασία υποβολής προσφορών και διενεργείται είτε με τη δημοσίευση προκήρυξης στα πλαίσια της οποίας καλείται να υποβάλει προσφορά κάθε ενδιαφερόμενος που πληροί τους όρους της, είτε με την αποστολή πρόσκλησης σε τρεις (3) τουλάχιστον οικονομικούς φορείς συναφείς με το δημοπρατούμενο αντικείμενο. Στην περίπτωση διεξαγωγής πρόχειρου διαγωνισμού με προκήρυξη δημοσιεύεται σχετική πρόσκληση σε μία (1) τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας. Η προθεσμία υποβολής των προσφορών ορίζεται σε δέκα πέντε (15) ημέρες από την τελευταία δημοσίευση της σχετικής πρόσκλησης στον τύπο.

#### Άρθρο 12ο Διαδικασίες Μισθωσης

- Μισθώσεις των οποίων η προϋπολογιζόμενη αξία της σύμβασης δεν υπερβαίνει το ποσό των 45.000 ευρώ, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον τρόπο και τις διαδικασίες που κάθε φορά ορίζονται από τα έξουσιοδοτημένα από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΔΕΤ προς τούτο όργανα αυτής.
- Μισθώσεις των οποίων η προϋπολογιζόμενη αξία της σύμβασης είναι ανώτερη του ποσού των 45.000 ευρώ αλλά κατώτερη του ποσού που ορίζεται ως όριο από την κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων για την εφαρμογή τους, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον τρόπο και τις διαδικασίες που καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΔΕΤ ή τα από αυτό εξουσιοδοτούμενα προς τούτο όργανα αυτής.
- Μισθώσεις των οποίων η προϋπολογιζόμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή υπερβαίνει το ποσό που ορίζεται ως όριο από την κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων για την εφαρμογή τους, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους καθοριζόμενους στις παραγράφους 2.α, 2.β και 3 του άρθρου 5 του παρόντος κανονισμού τρόπους.

**4. Οι όροι πρόσκλησης για την εκδήλωση ενδιαφέροντος εγκρίνονται από τα αρμόδια κατά τα ανωτέρω όργανα της ΕΔΕΤ.**

**Άρθρο 13**  
**Μητρώο Οικονομικών Φορέων**

Για συμβάσεις των οποίων ο προϋπολογισμός είναι μικρότερος των ορίων που θέτουν οι κοινοτικές διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων, η ΕΔΕΤ μπορεί να οργανώσει μητρώο οικονομικών φορέων και μπορεί να καλεί, μετά από σχετική πρόσκληση υποβολής προσφορών, όσους οικονομικούς φορείς περιλαμβάνονται στο μητρώο. Η διαδικασία κατάρτισης του Μητρώου, τα κριτήρια επιλογής των οικονομικών φορέων, η αναθεώρησή του κλπ. καθορίζονται από εσωτερικές ρυθμίσεις της ΕΔΕΤ, οι οποίες οφείλουν να τηρούν τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων και της μη διάκρισής τους λόγω ιδιαίτερης, καθώς και της μη νόθευσης του ελεύθερου ανταγωνισμού. Για συμβάσεις των οποίων ο προϋπολογισμός είναι ίσος ή μεγαλύτερος των ορίων που θέτουν οι κοινοτικές διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων, η ΕΔΕΤ μπορεί να οργανώσει μητρώο οικονομικών φορέων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εκάστοτε ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία.

**Άρθρο 14ο**  
**Συμφωνίες - Πλαίσιο**

1. Συμφωνία Πλαίσιο είναι η συμφωνία μεταξύ της ΕΔΕΤ και ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων των συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά τις τιμές και κατά περίπτωση την ποσότητα.
2. Η Συμφωνία Πλαίσιο θεωρείται σύμβαση και εφαρμόζονται για τη σύναψή της οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού και απαρτίζεται μετά από ανοικτό ή κλειστό διαγωνισμό ή με διαπραγματεύσεις.
3. Οταν η ΕΔΕΤ έχει συνάψει Συμφωνία Πλαίσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, μπορεί να εφαρμόσει την παράγραφο 1.8 του άρθρου 10 κατά τη σύναψη των συμβάσεων που βασίζονται στη συμφωνία αυτή.

**Άρθρο 15**  
**Γενικοί Όροι Συμμετοχής στους Διαγωνισμούς**

1. Η ΕΔΕΤ μεριμνά ώστε να μπορούν να μετέχουν στο διαγωνισμό, χωρίς διακρίσεις και με τους ίδιους όρους που εφαρμόζονται για τους Έλληνες διαγωνιζόμενους, οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και του Ευραίου Ευρωπαϊκού Χώρου (ΕΟΧ).
2. Οταν ο προϋπολογισμός της δημοπρατούμενης προμήθειας ή υπηρεσίας είναι ίσος ή ανώτερος των ορίων που θέτουν οι κοινοτικές διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων, η ΕΔΕΤ μεριμνά ώστε να μπορούν να μετέχουν στον διαγωνισμό, χωρίς διακρίσεις και με τους ίδιους όρους που εφαρμόζονται για τους Έλληνες διαγωνιζόμενους, εκτός των ανωτέρω οικονομικών φορέων, και οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς χώρας μέρους διμερούς ή πολυμερούς συμφωνίας με την ΕΕ και των χωρών που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη Συμφωνία για τις Δημόσιες Συμβάσεις (το τελευταίο υπό την προϋπόθεση ότι η συγκεκριμένη δημοπρατούμενη προμήθεια ή υπηρεσία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ως άνω Συμφωνίας), εφόσον θέβαια διαδέτουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που απαιτούνται από τη διακήρυξη.
3. Περαιτέρω όροι συμμετοχής εξειδικεύονται και εγκρίνονται κάθε φορά από το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ και αναφέρονται στη διακήρυξη του συγκεκριμένου διαγωνισμού. Σε περίπτωση, δε, που ο διαγωνισμός αφορά σε συμβάσεις των οποίων ο προϋπολογισμός είναι ίσος ή ανώτερος των ορίων που θέτουν οι κοινοτικές διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων, συνάδουν με τα προβλεπόμενα στην εκάστοτε ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων.
4. Η συμμετοχή στο διαγωνισμό γίνεται με ευθύνη του ενδιαφερομένου, ο οποίος εξ' αυτού και μόνο του λόγου δεν αντλεί δικαίωμα αποζημίωσης. Η συμμετοχή του εξάλλου στον διαγωνισμό και σε κάθε φάση της διαδικασίας του συνεπάγεται πλήρη αποδοχή εκ μέρους του των όρων της διακήρυξης στο σύνολό τους. Η ΕΔΕΤ δε δεσμεύεται για την τελική ανάθεση της δημοπρατούμενης προμήθειας ή υπηρεσίας και, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου οργάνου της, δικαιούται να την αναθέσει ή όχι, να ματαιώσει, αναβάλει ή επαναλάβει την σχετική διαδικασία, χωρίς ουδεμία υποχρέωση για καταβολή αμοιβής ή αποζημίωσης εξ' αυτού του λόγου στους συμμετέχοντες.

**Άρθρο 16**  
**Προσόντα και Δικαιολογητικά Συμμετοχής**

Οι οικονομικοί φορείς που ενδιαφέρονται να αναλάβουν την εκτέλεση ορισμένης σύμβασης υπηρεσίας ή προμήθειας για λογαριασμό της ΕΔΕΤ υποχρεούνται να πληρούν και να αποδεικνύουν ορισμένες προϋποθέσεις επαγγελματικής επάρκειας, αξιοποιητικής, τεχνικής και χρηματοοικονομικής ικανότητας, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα, αναλόγως του προϋπολογισμού της δημοπρατούμενης προμήθειας ή υπηρεσίας, στην ιαχύουσα κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων, τις εφαρμοστέες εθνικές κανονιστικές διατάξεις και τη διακήρυξη του συγκεκριμένου διαγωνισμού. Η ΕΔΕΤ μεριμνά ώστε η έκταση των πληροφοριών που αναφέρονται στο παρόν άρθρο να μην υπερβαίνει το αντικείμενο της σύμβασης, να σέβεται δε τον εμπιστευτικό χαρακτήρα κάθε πληροφορίας που παρέχεται από τους οικονομικούς φορείς και να λαμβάνει υπόψη τα θεμιτά συμφέροντά τους σχετικά με την προστασία του απορρήτου που καλύπτει τεχνικά ή εμπορικά ζητήματα της επιχείρησής τους.

**Άρθρο 17ο**  
**Εγγυήσεις**

1. Για τις συμβάσεις των οποίων ο προϋπολογισμός είναι ίσος ή ανώτερος των ορίων που αναφέρονται στην σχετική κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων, η ΕΔΕΤ ζητά από τους διαγωνιζόμενους να προσκομίσουν εγγυήσεις. Για τις συμβάσεις των οποίων ο προϋπολογισμός είναι κατώτερος των ορίων που αναφέρονται στην σχετική κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων η ΕΔΕΤ είναι δυνατόν να ζητά εγγυήσεις.

2. Εγγύηση συμμετοχής στον διαγωνισμό

2.1. Η εγγύηση αυτή εκδίδεται υπέρ του συμμετέχοντος για ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 5% επί της συνολικής προϋπολογισθείσης δαπάνης εκτός εάν ορίζεται διαφορετικό ποσοστό στη διακήρυξη ή την πρόσκληση.

2.2. Οταν ο διαγωνισμός αφορά διάφορα υλικά ή τμήματα και επιτρέπεται από τη διακήρυξη η προσφορά μερικών από αυτά, γίνεται δεκτή προσφορά και στην περίπτωση που η εγγύηση δεν καλύπτει το προβλεπόμενο ποσοστό της αξίας όλων των προσφερόμενων υλικών ή τμημάτων, αρκεί αυτή να καλύπτει το ποσοστό που αναλογεί στην αξία του ελάχιστου αριθμού υλικών ή τμημάτων που προβλέπεται από τη διακήρυξη, η, δε, κατακύρωση περιορίζεται στα υλικά ή τμήματα που καλύπτονται από την εγγύηση.

2.3. Προσφορές χωρίς εγγύηση ή χωρίς την προσήκουσα, εγγύηση απορρίπτονται ως απαράδεκτες και δεν λαμβάνονται υπόψη.

3. Εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης

3.1. Ο οικονομικός φορέας στον οποίο έγινε η κατακύρωση ή η ανάθεση υποχρεούται να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης, το ύψος της οποίας αντιστοιχεί σε ποσοστό 10% της συνολικής συμβατικής αξίας, χωρίς τον ΦΠΑ, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στη διακήρυξη ή την πρόσκληση.

3.2. Εγγύηση μπορεί να ζητηθεί και στις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης ή διαπραγμάτευσης από τον επιλεγέντα οικονομικό φορέα.

3.3. Η εγγύηση κατατίθεται προ ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.

4. Εγγύηση προκαταβολής

Με την υπογραφή της σύμβασης και εφόσον προβλέπεται από αυτήν χορηγείται στον οικονομικό φορέα προκαταβολή σε ποσοστό μέχρι 50% της συνολικής συμβατικής αξίας, χωρίς ΦΠΑ. Η προκαταβολή χορηγείται με κατάθεση ισόποσης εγγύησης που θα περιλαμβάνει και όρο ότι καλύπτει και την καταβολή τόκων επί του ποσού της προκαταβολής, σε περίπτωση εκπρόθεσμης παράδοσης ή μη παράδοσης προϊόντος ή υπηρεσίας.

5. Επιστροφή εγγυήσεων

5.1. Η εγγύηση συμμετοχής που αφορά τον οικονομικό φορέα στον οποίο κατακυρώθηκε ή ανατέθηκε η σύμβαση, επιστρέφεται μετά την κατάθεση της προβλεπόμενης εγγύησης καλής εκτέλεσης και μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης. Οι εγγυήσεις των λοιπών οικονομικών φορέων που έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό επιστρέφονται αμέσως μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία ανακοίνωσης κατακύρωσης ή ανάθεσης της προμήθειας ή υπηρεσίας και μόνον εφόσον δεν έχουν υποβληθεί ενστάσεις.

5.2. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης και προκαταβολής επιστρέφονται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή της προμήθειας ή της υπηρεσίας και ύστερα από την εκκαθάριση των τυχόν απαιτήσεων από τους δύο συμβαλλόμενους. Σε περίπτωση που η προμήθεια ή η υπηρεσία είναι διαιρετές, και η παράδοση γίνεται σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, οι εγγυήσεις αποδεσμεύονται σταδιακά, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου, κατά ποσό που αναλογεί στην αξία του μέρους της ποσότητας που παραλήφθηκε οριστικά. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά την αντιμετώπιση, κατά τα προβλεπόμενα, των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου.

6. Οι εγγυήσεις ανεξάρτητα από το όργανο που τις εκδίδει και τον τύπο που περιβάλλονται πρέπει απαραίτητα να περιλαμβάνουν και τα ακόλουθα:

6.1. Την ημερομηνία έκδοσης.

6.2. Τον εκδότη.

6.3. Την υπηρεσία προς την οποία απευθύνονται

6.4. Τον αριθμό της εγγύησης.

6.5. Το ποσό που καλύπτει η εγγύηση και με τη ρήτρα ότι καλύπτονται και τόκοι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα κανονισμό.

6.6. Την πλήρη επωνυμία και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση.

6.7. Το αντικείμενο της σύμβασης τον τίτλο του σχετικού διαγωνισμού και την ημερομηνία διενέργειάς του, τη σχετική διακήρυξη

6.8. Οτι η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα και ότι ο εκδότης παραιτείται του δικαιώματος της διαιρέσεως και διζήσεως.

6.9. Οτι το ποσό της εγγύησης τηρείται στη διάθεση της ΕΔΕΤ και ότι θα καταβληθεί ολικά ή μερικά χωρίς καμία από μέρους του εκδότη αντίρρηση ή ένσταση και χωρίς να ερευνηθεί το βάσιμο ή μη της απαίτησης, μέσα σε τρεις (3) ημέρες από απλή έγγραφη ειδοποίηση.

6.10. Οτι σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγύησης, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται σε πάγιο τέλος χαρτοσήμου.

6.11. Το χρόνο ισχύος της εγγύησης (όπως προκύπτει από τη διακήρυξη).

6.11.1. Οτι ο εκδότης της εγγύησης υποχρεούται να προθεί στην παράταση της ισχύος της εγγύησης ύστερα από απλό έγγραφο της ΕΔΕΤ. Το σχετικό αίτημα πρέπει να γίνει πριν από την ημερομηνία λήξης της εγγύησης.

6.12. Οτι η εγγύηση επιστρέφεται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του προϊόντος ή της υπηρεσίας και ύστερα από την εκκαθάριση των τυχόν απαιτήσεων από τους δύο συμβαλλόμενους. Σε περίπτωση που το προϊόν ή η υπηρεσία είναι διαιρετό και η παράδοση γίνεται, σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, η εγγύηση αποδεσμεύεται σταδιακά, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου, κατά ποσό που αναλογεί στην αξία του μέρους της ποσότητας που παραλήφθηκε οριστικά. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά την αντιμετώπιση, κατά τα προβλεπόμενα, των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου.

6.13. Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων οι εγγυήσεις περιλαμβάνουν και τον όρο ότι η εγγύηση κάλυπτε τις υποχρεώσεις όλων των μελών της ένωσης.

7. Οι εγγυήσεις υποχρεωτικά συντάσσονται στην Ελληνική γλώσσα ή αν δεν είναι συντεταγμένα στην Ελληνική γλώσσα, πρέπει να συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους, και εκδίδονται από πιστωτικά ή άλλα νομικά πρόσωπα που έχουν κατά νόμο το δικαίωμα αυτό και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτοςμέλος της ΕΕ και του ΕΟΧ. Εφόσον, δε, πρόκειται για συμβάσεις των οποίων ο προϋπολογισμός είναι ίσος ή ανώτερος των ορίων που καθορίζει η κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων, οι εγγυήσεις μπορούν να προέρχονται και από τραπεζικό ή πιστωτικό ίδρυμα η οποίο λειτουργεί νόμιμα σε χώραμέλος διμερούς ή πολυμερούς συμφωνίας με την ΕΕ ή χώρα που έχει υπογράψει και κυρώσει την Συμφωνία για τις Δημόσιες Συμβάσεις και έχει το σχετικό δικαίωμα έκδοσης εγγυήσεων.

8. Εφόσον από τη διακήρυξη προβλέπεται εγγύηση καλής λειτουργίας, ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να καταθέσει χρηματική εγγύηση πριν από την έναρξη του χρόνου καλής λειτουργίας. Η αξία, ο χρόνος ισχύος και κάθε ειδικότερος όρος της εγγύησης καθορίζονται στη διακήρυξη.

9. Εντοκα γραμμάτια Δημοσίου:

9.1. Οι τίτλοι των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου γίνονται δεκτοί στην ονομαστική τους αξία, ως εγγύηση συμμετοχής στους διαγωνισμούς.

**9.2. Σε περίπτωση που συντρέξουν οι οριζόμενες από τον παρόντα κανονισμό περιπτώσεις κατάπτωσης της εγγύησης συμμετοχής, γίνεται εκποίηση των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου στην αξία που αντιπροσωπεύουν κατά τον χρόνο της εκποίησής τους.**

**9.3. Η επιστροφή των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου γίνεται με παραλαβή τούτων από τον δικαιούχο ή εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του με την υπογραφή σχετικού αποδεικτικού παραλαβής.**

#### **Άρθρο 18ο Τεχνικές Προδιαγραφές**

**1. Οι τεχνικές προδιαγραφές συγκεκριμένης υπηρεσίας ή προμήθειας περιλαμβάνονται στη διακήρυξη και στο κείμενο της σύμβασης που υπογράφεται μεταξύ της ΕΔΕΤ και του αναδόχου και αναφέρουν, τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας, του υλικού ή του προϊόντος ώστε να ανταποκρίνεται στην χρήση για την οποία προορίζεται. Οι τεχνικές προδιαγραφές μπορεί να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα επίπεδα ποιότητας ή απόδοσης, την ασφάλεια, τις διαστάσεις και τις απαιτήσεις που ισχύουν για το υλικό ή το προϊόν όσον αφορά την ποιότητα, την ορολογία, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμών και εφόσον απαιτείται την συσκευασία και την σήμανση. Με την επιφύλαξη των εθνικών υποχρεωτικών τεχνικών κανόνων και εφόσον οι κανόνες αυτοί συμβιβάζονται με το Κοινοτικό Δίκαιο, οι ως άνω τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται από την ΕΔΕΤ με παραπομπή είτε στα εθνικά πρότυπα που ισχύουν κατ' εφαρμογή των αντίστοιχων ευρωπαϊκών, είτε σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, είτε σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, όπως αυτές ορίζονται στην κοινοτική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων.**

**2. Δεν επιτρέπεται η αναγραφή όρων στις διακηρύξεις και στις τεχνικές προδιαγραφές ή στο συμβατικό κείμενο, που να προσδιορίζουν προϊόντα ορισμένης κατασκευής ή προέλευσης ή μεθόδους επεξεργασίας, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα να ευνοούν ορισμένους οικονομικούς φορείς, εκτός των περιπτώσεων, κατά τις οποίες, οι προδιαγραφές αυτές δικαιολογούνται απόλυτα από τη φύση του υπό προμήθεια προϊόντος ή υπηρεσίας.**

**3. Επίσης, δεν επιτρέπεται να αναφέρονται οι τεχνικές προδιαγραφές σε εμπορικά σήματα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τύπους ορισμένης προέλευσης ή καταγωγής, εκτός εάν υποχρεωτικά συνοδεύονται από τις λέξεις "ή ισοδύναμα", και εφόσον το αντικείμενο της σύμβασης δεν μπορεί να περιγραφεί αλλιώς σε προδιαγραφές που είναι επαρκώς ακριβείς και πλήρως κατανοητές για κάθε ενδιαφερόμενο.**

**4. Οι τεχνικές προδιαγραφές περιλαμβάνουν και τις μεθόδους ποιοτικού ελέγχου των υλικών κατά την παραλαβή προμηθειών.**

#### **Άρθρο 19 Αντιπροσφορές**

**Στους διαγωνισμούς δεν γίνονται δεκτές αντιπροσφορές. Σε περίπτωση υποβολής τους, απορρίπτονται ως απαράδεκτες.**

#### **Άρθρο 20 Επιτροπές**

**Για τις ανάγκες εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, συστήνονται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της ΕΔΕΤ οι απαραίτητες Επιτροπές και ορίζεται η αποζημίωση των μελών τους: Η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού (ΕΔΔ), η οποία είναι αρμόδια για την παραλαβή των προσφορών, την αποσφράγιση του ενιαίου φακέλου των δικαιολογητικών. Η ΕΔΔ εισηγείται στο αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ σχετικά με το παραδεκτό ή μη των δικαιολογητικών και της υποβολής των προσφορών και αποτελείται από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη, στελέχη της ΕΔΕΤ ή του Δημοσίου ή του ευρύτερου Δημόσιου τομέα. Στην περίπτωση της κλειστής διαδικασίας, η ΕΔΔ παραλαμβάνει και αξιολογεί τις αιτήσεις συμμετοχής και εισηγείται για τους διαγωνιζόμενους, οι οποίοι θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά στο δεύτερο στάδιο του διαγωνισμού. Η Επιτροπή Αξιολόγησης Προσφορών (ΕΑΠ), η οποία είναι αρμόδια για την αποσφράγιση των φακέλων των τεχνικών και οικονομικών προσφορών και την αξιολόγησή τους. Η ΕΑΠ εισηγείται στο αρμόδιο όργανο για το αποτέλεσμα του διαγωνισμού και αποτελείται από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη, κυρίως στελέχη της ΕΔΕΤ ή του Δημοσίου ή/και του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η ΕΑΠ μπορεί να συνεπικουρείται από εμπειρογνώμονες, αντίστοιχης ειδικότητας με το αντικείμενο της δημοπρατούμενης προμήθειας ή υπηρεσίας, ώστε να συντελούν με την εμπειρία τους στην ορθότερη αξιολόγηση των προσφορών και την τελική επιλογή του αναδόχου. Οι ανωτέρω εμπειρογνώμονες**

συμμετέχουν στις συνεδριάσεις της ΕΑΠ χωρίς ψήφο. Με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων της ΕΔΕΤ είναι δυνατόν να συγχωνεύονται Οι δύο ως άνω Επιτροπές σε μία ή/και να ορίζονται μόνιμες Επιτροπές για τη διενέργεια διαγωνισμών και αξιολόγηση προσφορών ορισμένης κατηγορίας ή προϋπολογισμού.

### Αρθρο 21 Υποβολή προσφορών

1. Οι προσφορές υποβάλλονται στην διεύθυνση που ορίζεται στη διακήρυξη. Η υποβολή μπορεί να γίνει με τους ακόλουθους τρόπους:
  - 1.1. Παράδοση της προσφοράς από τους ενδιαφερόμενους ή τους εκπροσώπους τους στην εν λόγω διεύθυνση.
  - 1.2. Αποστολή της προσφοράς ταχυδρομικώς επί αποδείξει ή μέσω εταιρειών διακίνησης εντύπων. Και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις, οι ενδιαφερόμενοι φροντίζουν για την έγκαιρη υποβολή της προσφοράς τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διακήρυξη. Η ΕΔΕΤ ουδεμία ευθύνη φέρει για τη μη εμπρόθεσμη παραλαβή της προσφοράς ή για το περιεχόμενο των φακέλων που τη συνοδεύουν.
2. Οι εκπρόθεσμες προσφορές ή οι προσφορές προμηθευτών ή παρεχόντων υπηρεσίες που η συμμετοχή τους σε διαγωνισμούς έχει αποκλεισθεί απορρίπτονται και δεν αποσφραγίζονται ούτε λαμβάνονται υπόψη. Στις περιπτώσεις αυτές οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς παραλαμβάνουν τις προσφορές τους με δική τους φροντίδα. Αν οι προμηθευτές δεν παραλάβουν τις προσφορές τους εντός διμήνου από της ειδοποίησής τους, τότε αυτές καταστρέφονται από την αρμόδια Διεύθυνση που διενεργεί τον διαγωνισμό.
3. Εάν από τη διακήρυξη προβλέπεται ότι μαζί με την προσφορά πρέπει να κατατεθούν, εφόσον πρόκειται για σύμβαση προμηθειών, και δείγματα του υλικού, αυτά κατατίθενται πριν από το διαγωνισμό στην ΕΔΕΤ, η δε σχετική απόδειξη υποβάλλεται μαζί με την προσφορά. Κατάθεση δείγματος δεν απαιτείται σε περίπτωση που έχει ήδη κατατεθεί κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής σε κλειστό διαγωνισμό.
4. Προσφορές που περιέρχονται στην ΕΔΕΤ με οποιονδήποτε τρόπο πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών δεν αποσφραγίζονται, αλλά φυλάσσονται κατά τρόπο ώστε να διαφυλάσσεται το απόρρητό τους και παραδίδονται στην Επιτροπή Διενέργειας του διαγωνισμού, προκειμένου να αποσφραγιστούν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης μαζί με όλες τις προσφορές που θα υποβληθούν σύμφωνα με τα ανωτέρω.
5. Οι προσφορές υποβάλλονται μέσα σε ενιαίο σφραγισμένο φάκελο, στον οποίο αναγράφονται η λέξη "Προσφορά", ο αριθμός της διακήρυξης και τα λοιπά στοιχεία επισήμανσης που προβλέπονται στη διακήρυξη. Ο γενικός αυτός φάκελος περιέχει τρεις επί μέρους, ανεξάρτητους, σφραγισμένους φακέλους, δηλαδή:
  - A. «Φάκελο Δικαιολογητικών Συμμετοχής», ο οποίος περιέχει τα νομιμοποιητικά στοιχεία και άλλα απαραίτητα δικαιολογητικά, όπως πιστοποιητικά, βεβαιώσεις, δηλώσεις και γενικότερα κάθε έγγραφο που αποδεικνύει την συμμόρφωση του διαγωνιζόμενου προς τις τυπικές, χρηματοοικονομικές και τεχνικές απαιτήσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό.
  - B. «Φάκελο Τεχνικής Προσφοράς», ο οποίος περιέχει τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς του διαγωνιζόμενου, όπως αυτά απαιτούνται από τη διακήρυξη και
  - C. «Φάκελο Οικονομικής Προσφοράς», ο οποίος περιέχει τα στοιχεία της οικονομικής προσφοράς του διαγωνιζόμενου. Όλοι οι επί μέρους φάκελοι αναγράφουν την επωνυμία και διεύθυνση, αριθμό τηλεφώνου, τηλεομοιοτυπίας και τυχόν διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όλων των μελών του. Απαγορεύεται η χρήση αυτοκόλλητων φακέλων που είναι δυνατόν να αποσφραγιστούν και να επανασφραγιστούν χωρίς να αφήσουν ίχνη.
6. Προσφορές που υποβάλλονται ανοικτές ή προφορικά δεν γίνονται αποδεκτές. Οι προσφορές που με οιονδήποτε τρόπο πέραν του ειδικού φακέλου που εμπεριέχει την οικονομική προσφορά του διαγωνιζόμενου αποκαλύπτουν στοιχεία της οικονομικής προσφοράς απορρίπτονται ως απαράδεκτες.
7. Η γλώσσα στην οποία συντάσσονται οι προσφορές είναι η προβλεπόμενη στη σχετική διακήρυξη.
8. Οι προσφορές υποβάλλονται σε ένα πρωτότυπο και σε όσα «ακριβή» αντίγραφα καθορίζει η αντίστοιχη διακήρυξη. Το πρωτότυπο υπογράφεται σε όλες τις σελίδες αυτού από τον διαγωνιζόμενο ή από νόμιμα

εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του. Η βεβαίωση της ακρίβειας των αντιγράφων γίνεται με σχετική ενυπόγραφη δήλωση στην τελευταία σελίδα αυτών, του ιδίου προσώπου ή προσώπων που έχουν υπογράψει το πρωτότυπο της προσφοράς. Σε περίπτωση διαφορών μεταξύ πρωτοτύπου και αντιγράφου, υπερισχύει το πρωτότυπο της προσφοράς.

9. Οι προσφορές, κατά την παραλαβή τους από την Διεύθυνση που διενεργεί το διαγωνισμό, καταχωρούνται σε ειδικό πρωτόκολλο προσφορών και σε κάθε φάκελο προσφοράς σημειώνεται ο αριθμός πρωτοκόλλου και η ημερομηνία και ώρα καταχώρησης.

10. Οι προσφορές που υποβάλλονται μετά την ημερομηνία και ώρα διενέργειας του διαγωνισμού θεωρούνται αντιπροσφορές. Αντιπροσφορά, επίσης, θεωρείται και κάθε προσφορά, στην οποία γίνεται διόρθωση ή τροποποίηση μετά την ημέρα και ώρα διενέργειας του διαγωνισμού.

11. Οι προσφορές δεν πρέπει να έχουν ξύσματα, σβήσιματα, προσθήκες, διορθώσεις. Εάν υπάρχει στην προσφορά οποιαδήποτε διόρθωση, αυτή πρέπει να είναι καθαρογραμμένη και μονογραμμένη από τον προσφέροντα, το, δε, αρμόδιο όργανο παραλαβής και αποσφράγισης των προσφορών πρέπει κατά τον έλεγχο να καθαρογράψει την τυχόν διόρθωση και να μονογράψει και να σφραγίσει αυτή. Η προσφορά απορρίπτεται όταν υπάρχουν σ' αυτή διορθώσεις οι οποίες την καθιστούν ασαφή κατά την κρίση του οργάνου αξιολόγησης των προσφορών.

12. Ο προσφέρων θεωρείται ότι αποδέχεται πλήρως και ανεπιφύλακτα όλους τους όρους της διακήρυξης ή πρόσκλησης. Μετά την κατάθεση της προσφοράς δεν γίνεται αποδεκτή αλλά απορρίπτεται ως απαράδεκτη κάθε διευκρίνιση, τροποποίηση ή απόκρουση όρου της διακήρυξης ή της πρόσκλησης ή της προσφοράς. Διευκρινήσεις δίνονται μόνο όταν ζητούνται από αρμόδιο όργανο, είτε ενώπιον του, είτε ύστερα από έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης, μετά από σχετική γνωμοδότηση του οργάνου. Σημειώνεται ότι από τις διευκρινήσεις που δίνονται σύμφωνα με τα παραπάνω, λαμβάνονται υπόψη μόνο εκείνες που αναφέρονται στα σημεία που ζητήθηκαν.

13. Η προσφορά για μέρος της ποσότητας που προκηρύχθηκε γίνεται δεκτή μόνον εφόσον προβλέπεται από την διακήρυξη.

14. Οταν η ανάθεση της σύμβασης γίνεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, η ΕΔΕΤ μπορεί να λαμβάνει υπόψη τις εναλλακτικές προσφορές που υποβάλλουν οι προσφέροντες, εφόσον οι προσφορές αυτές ανταποκρίνονται στις ελάχιστες προδιαγραφές που έχει καθορίσει η ΕΔΕΤ. Στα τεύχη της διακήρυξης, η ΕΔΕΤ αναφέρει τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, καθώς και τον τρόπο υποβολής αυτών των προσφορών. Εάν δεν επιτρέπεται η υποβολή των εναλλακτικών προσφορών, αυτό πρέπει να αναφέρεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

15. Μετάθεση ή αναβολή της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών είναι δυνατή κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του αρμόδιου οργάνου της ΕΔΕΤ. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται η τήρηση των ίδιων κανόνων δημοσιότητας σύμφωνα με τους οποίους είχε αρχικά προκηρυχθεί ο διαγωνισμός. Εφόσον, δε, πρόκειται για κλειστό διαγωνισμό όπου οι οικονομικοί φορείς έχουν ήδη προεπιλεγεί, απαιτείται αντί άλλης δημοσιότητας, η έγγραφη ειδοποίηση των προεπιλεγέντων οικονομικών φορέων. Σε περίπτωση μετάθεσης ή αναβολής της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών και εφόσον έχουν ήδη υποβληθεί προσφορές, είναι δυνατή η επιστροφή τους στους οικονομικούς φορείς που τις υπέβαλλαν, ύστερα από σχετική αίτησή τους. Αν δεν ζητηθεί η επιστροφή τους και παραμείνουν στην ΕΔΕΤ, ισχύουν τότε μόνο, εφόσον την σχετική προκήρυξη περιλαμβάνεται η ρήτρα που προβλέπει ότι οι εν λόγω προσφορές παραμένουν σε ισχύ, για την περίπτωση τυχόν μετάθεσης ή αναβολής της ημερομηνίας, άλλως για να ισχύουν και για τη νέα προθεσμία, απαιτείται σχετική δήλωση του οικονομικού φορέα. Επίσης οι οικονομικοί φορείς που έχουν

ήδη υποβάλλει προσφορά, η οποία έχει παραμείνει στην ΕΔΕΤ, μπορούν να τη συμπληρώσουν ή να την τροποποιήσουν μέσα στη νέα προθεσμία υποβολής προσφορών, υποβάλλοντας συμπληρωματική προσφορά και δήλωση περί ισχύος της προσφοράς τους.

16. Οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό δεν δικαιούνται ουδεμίας αποζημίωσης για δαπάνες σχετικές με την σύνταξη και υποβολή των παραπάνω στοιχείων, Φακέλων, Προσφοράς κ.λπ.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να προτείνουν στην προσφορά τους την συνεργασία με υπεργολάβους εφόσον αυτό επιτρέπεται από την διακήρυξη και με τους όρους που προβλέπονται από αυτήν.

**Άρθρο 23**  
**Χρόνος ισχύος των προσφορών**

1. Οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους προμηθευτές για ενενήντα (90) ημέρες από την επόμενη της διενέργειας διαγωνισμού, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στη διακήρυξη ή την πρόσκληση, καθώς και για τον χρόνο που αποδέχθηκαν να παρατείνουν την προσφορά τους.
2. Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο του προβλεπόμενου από τη διακήρυξη, απορρίπτεται ως απαράδεκτη.
3. Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται, με απόφαση του αρμόδιου οργάνου της ΕΔΕΤ για το διπλάσιο διάστημα που προβλέπεται από τη διακήρυξη.

**Άρθρο 24**  
**Αποσφράγιση προσφορών και διαδικασία αξιολόγησής τους**

Η αποσφράγιση των φακέλων, ο έλεγχος του εμπροθέσμου ή μη των προσφορών, των δικαιολογητικών και της πληρότητάς τους εν γένει, καθώς και η αξιολόγηση των προσφορών γίνονται από την αρμόδια Επιτροπή ή τις αρμόδιες Επιτροπές της ΕΔΕΤ. Οι συνεδριάσεις αποσφράγισης των προσφορών είναι κατά κανόνα δημόσιες μετά από ειδική έγγραφη πρόσκληση των διαγωνιζομένων. Οι τελευταίοι έχουν δικαίωμα να εξετάσουν τα στοιχεία των φακέλων, εφόσον το επιθυμούν, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία αυτά δεν έχουν χαρακτηριστεί από τους διαγωνιζομένους ως «εμπιστευτικά» ή η γνωστοποίησή τους δεν εμποδίζει την εφαρμογή των νόμων, δεν είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, δεν θίγει τα έννομα εμπορικά συμφέροντα δημόσιων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων ή δεν βλάπτει τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των οικονομικών φορέων. Ειδικά για τις συμβάσεις των οποίων ο προϋπολογισμός είναι ίσος ή ανώτερος των ορίων που θέτουν οι κοινοτικές οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων, ισχύουν τα ακόλουθα: Η αποσφράγιση των προσφορών γίνεται από την αρμόδια Επιτροπή, στον τόπο και κατά την ημερομηνία και ώρα που έχει οριστεί από την προκήρυξη. Κατά την αποσφράγιση δύνανται να παρίστανται οι υποψήφιοι που υπέβαλαν προσφορά ή οι νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπρόσωποι τους. Αποσφραγίζεται ο ενιαίος φάκελος καθώς και ο φάκελος των δικαιολογητικών, μονογράφονται δε και σφραγίζονται από την παραπάνω Επιτροπή όλα τα πρωτότυπα δικαιολογητικά κατά φύλλο ή γίνεται διάτρηση αυτών με ειδική διατρητική μηχανή της ΕΔΕΤ. Οι φάκελοι της τεχνικής και οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζονται, αλλά μονογράφονται και σφραγίζονται από την αρμόδια Επιτροπή. Ειδικότερα, οι φάκελοι των οικονομικών προσφορών τοποθετούνται σε ένα νέο φάκελο ο οποίος επίσης σφραγίζεται και υπογράφεται από την Επιτροπή και φυλάσσεται Η ΕΔΕΤ μεριμνά ώστε η φύλαξη των φακέλων της τεχνικής και οικονομικής προσφοράς να γίνεται κατά τρόπο ώστε να διαφυλάσσεται το απόρρητο των προσφορών εν αναμονή της αξιολόγησής τους. Η αρμόδια Επιτροπή ελέγχει τα δικαιολογητικά και εισηγείται στο αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ, το οποίο αποφαίνεται σχετικά, και με μέριμνα του γνωστοποιείται στους διαγωνιζομένους η απόφασή του, καθώς και ο τόπος, ώρα και ημερομηνία της αποσφράγισης των τεχνικών προσφορών για τους διαγωνιζόμενους των οποίων η προσφορά έχει γίνει αποδεκτή. Αναλόγως στην περίπτωση της κλειστής διαδικασίας, η αρμόδια Επιτροπή αξιολογεί τις αιτήσεις συμμετοχής και εισηγείται για τους διαγωνιζόμενους, οι οποίοι θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά στο δεύτερο στάδιο του διαγωνισμού. Κατά τα λοιπά τηρείται η διαδικασία του παρόντος άρθρου. Μετά την παραπάνω διαδικασία, οι σφραγισμένοι φάκελοι της Τεχνικής Προσφοράς επαναφέρονται για όσες προσφορές έγιναν αποδεκτές στην αρμόδια Επιτροπή για την αποσφράγισή τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω απόφαση της ΕΔΕΤ. Οσες δεν κρίθηκαν αποδεκτές δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται. Κατά την αποσφράγιση του φακέλου της τεχνικής προσφοράς, μονογράφονται και σφραγίζονται από την ανωτέρω Επιτροπή όλα τα πρωτότυπα στοιχεία του κατά φύλλο ή γίνεται διάτρηση αυτών με ειδική διατρητική μηχανή της ΕΔΕΤ. Η αρμόδια Επιτροπή αξιολογεί τις τεχνικές προσφορές και εισηγείται στο αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ, το οποίο αποφαίνεται σχετικά, και με μέριμνα του γνωστοποιείται στους διαγωνιζομένους η απόφασή του, καθώς και ο τόπος, ώρα και ημερομηνία της αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών για τους διαγωνιζόμενους των οποίων η τεχνική προσφορά έχει γίνει αποδεκτή. Μετά την παραπάνω διαδικασία, οι σφραγισμένοι φάκελοι της οικονομικής Προσφοράς επαναφέρονται για όσες προσφορές έγιναν αποδεκτές στην αρμόδια Επιτροπή για την αποσφράγισή τους, σύμφωνα με τη

**σχετική απόφαση της ΕΔΕΤ.** Οσες δεν κρίθηκαν τεχνικά αποδεκτές δεν αποσφραγίζονται αλλά επιστρέφονται. Κατά την αποσφράγιση του φακέλου της οικονομικής προσφοράς, μονογράφονται και σφραγίζονται από την ανωτέρω Επιτροπή όλα τα πρωτότυπα στοιχεία του κατά φύλλο ή γίνεται διάτρηση αυτών με ειδική διατρητική μηχανή της ΕΔΕΤ. Μετά το πέρας και της οικονομικής αξιολόγησης, η αρμόδια Επιτροπή συντάσσει τον τελικό Πίνακα Κατάταξης των διαγωνιζομένων κατά φθίνουσα σειρά αξιολόγησης, από τον οποίο και προκύπτει ο προτεινόμενος από την Επιτροπή ανάδοχος του διαγωνισμού. Η Επιτροπή διαβιβάζει το Πρακτικό της στο αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ το οποίο αποφαίνεται σχετικά, και με μέριμνα του γνωστοποιείται στους διαγωνιζομένους το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Προς το συγκεκριμένο ανάδοχο γίνεται έγγραφη ανακοίνωση της κατακύρωσης του διαγωνισμού από το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ. Με απόφαση της ΕΔΕΤ, δύναται να διενεργηθεί ταυτόχρονη αποσφράγιση του ενιαίου φακέλου των προσφορών, του φακέλου των δικαιολογητικών και του φακέλου της τεχνικής προσφοράς. Στην περίπτωση αυτή τα ανωτέρω στάδια της διαδικασίας προσαρμόζονται αναλόγως. Προσφορά που είναι αόριστη και ανεπίδεκτη εκτίμησης ή είναι υπό αίρεση, απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από προηγούμενη γνωμοδότηση της αρμόδιας για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού Επιτροπής. Προσφορές που παρουσιάζουν κατά την κρίση της αρμόδιας Επιτροπής ουσιώδεις αποκλίσεις από τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Αντίθετα, δεν απορρίπτονται προσφορές εάν οι παρουσιαζόμενες αποκλίσεις κρίνονται ως επουσιώδεις, οπότε και θεωρούνται τεχνικά αποδεκτές. Αποκλίσεις από τους όρους της διακήρυξης ή από σημεία των τεχνικών προδιαγραφών που έχουν χαρακτηρισθεί στη διακήρυξη ως απαράθατοι όροι είναι οπωσδήποτε ουσιώδεις και συνεπάγονται την απόρριψη των προσφορών.

#### Άρθρο 25 Κριτήρια ανάθεσης

Τα κριτήρια με βάση τα οποία η ΕΔΕΤ αναθέτει τις υπηρεσίες και τις προμήθειες είναι κατά περίπτωση (α) είτε αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή, (β) είτε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ προκαθορίζει σε κάθε περίπτωση το κριτήριο ανάθεσης της δημοπρατούμενης προμήθειας ή υπηρεσίας στην προκήρυξη. Οταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, καθορίζονται στη διακήρυξη τα επί μέρους κριτήρια αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών και υποδεικνύεται η σχετική στάθμιση που προσδίδεται σε καθένα από αυτά για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς. Επιμέρους κριτήρια για την αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να είναι κυρίως τα κάτωθι μεταβλητά κριτήρια που συνδέονται με την συγκεκριμένη σύμβαση: η τιμή, η προθεσμία εκτέλεσης ή παράδοσης, τα έξοδα λειτουργίας, η ποιότητα, η αποδοτικότητα, τα τεχνικά πλεονεκτήματα, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η τεχνική αξία, η τεχνική υποστήριξη και εξυπηρέτηση μετά την παραλαβή κλπ. Στη διακήρυξη καθορίζεται, τέλος, η σχέση τεχνικής και οικονομικής προσφοράς, έτσι ώστε να συνάγεται πάντοτε η πλέον συμφέρουσα από τεχνικής και οικονομικής άποψης προσφορά.

#### Άρθρο 26 Αιτιολόγηση ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών

Εάν το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ θεωρήσει ότι η προσφορά ενός διαγωνιζόμενου είναι υπερβολικά χαμηλή σε σχέση με το αντικείμενο της δημοπρατούμενης προμήθειας ή υπηρεσίας, καλεί, πριν απορρίψει την προσφορά, τον διαγωνιζόμενο να αιτιολογήσει εγγράφως την προσφορά του. Το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ λαμβάνοντας υπόψη τις επεξηγήσεις που αφορούν την οικονομία της μεθόδου κατασκευής ή τις επιλεγέσις τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες υπό τις οποίες ο οικονομικός φορέας θα εκτελέσει την σύμβαση, μπορεί να εγκρίνει την προσφορά ή να την απορρίψει.

#### Άρθρο 27 Ενστάσεις

1. Ενσταση κατά της διακήρυξης του διαγωνισμού, της συμμετοχής διαγωνιζόμενου, της διαδικασίας και των πράξεων διενέργειας του διαγωνισμού, καθώς και κατά της απόφασης κατακύρωσης ή ανάθεσης της σύμβασης που αφορά ο διαγωνισμός, δικαιούνται να υποθάλλουν οι συμμετέχοντες στις σχετικές διαδικασίες και τα επί μέρους στάδια του διαγωνισμού ως εξής:

1.1. Ενσταση κατά της διακήρυξης

- 1.1.1. Η ένσταση υποβάλλεται εγγράφως στην ΕΔΕΤ μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) εργασίμων ημερών από της τελευταίας δημοσιεύσεως της προκήρυξης στον Ελληνικό ημερήσιο τύπο.
- 1.1.2. Η ένσταση αυτή εξετάζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή το κατ' εξουσιοδότηση από αυτό όργανο. Η σχετική απόφαση εκδίδεται μέσα σε προθεσμία πέντε (5) εργασίμων ημερών από την υποβολή της ένστασης. Η απόφαση αυτή είναι οριστική και αμετάκλητη και οι ενιστάμενοι λαμβάνουν γνώση αυτής με ευθύνη και φροντίδα τους. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των πέντε (5) εργασίμων ημερών, τεκμαίρεται η απόρριψη της ένστασης.
- 1.1.3. Σε περίπτωση μερικής ή ολικής αποδοχής της ένστασης, η οποία συνεπάγεται τροποποίηση ή συμπλήρωση των όρων της διακήρυξης, εκδίδεται συμπληρωματική διακήρυξη, που δημοσιεύεται σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3.3 του παρόντος Κανονισμού. Σε αυτήν την περίπτωση ορίζεται νέα ημερομηνία διεξαγωγής του διαγωνισμού.
- 1.2. Ενσταση κατά της συμμετοχής διαγωνιζόμενου ή της νομιμότητας διενέργειας του διαγωνισμού, μόνον ως προς τη διαδικασία παραλαβής και αποσφράγισης των προσφορών, επιτρέπεται να υποβληθεί κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού αυτού και μέχρι την επόμενη εργάσιμη ημέρα της διεξαγωγής του. Η ένσταση κατά της συμμετοχής διαγωνιζόμενου κοινοποιείται απαραιτήτως με ευθύνη του ενιστάμενου και σε εκείνον κατά του οποίου στρέφεται, αλλιώς απορρίπτεται ως απαράδεκτη.
- 1.3. Ενσταση κατά της νομιμότητας της διενέργειας του διαγωνισμού έως και την τεχνική αξιολόγηση μπορούν να υποβάλλουν μόνον οι συμμετέχοντες στο διαγωνισμό, των οποίων οι προσφορές έγιναν δεκτές ή απορρίφθηκαν για τυπικούς ή ουσιαστικούς λόγους κατά το στάδιο της αποσφράγισης της τεχνικής προσφοράς, εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την καθ' οιονδήποτε τρόπο γνωστοποίηση από το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ της προσβαλλόμενης πράξεως ή παραλείψεως.
- 1.4. Οι ενστάσεις των παραγράφων 1.2 και 1.3 εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή το κατ' εξουσιοδότηση από αυτό όργανο. Η σχετική απόφαση εκδίδεται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από της υποβολής της ενστάσεως. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή, τεκμαίρεται η απόρριψη της ενστάσεως. 1.5. Στον κλειστό διαγωνισμό κατά το στάδιο υποβολής προσφορών δικαίωμα ένστασης έχουν μόνον όσοι έχουν επιλεγεί να υποβάλλουν προσφορά.
- 1.6. Η ένσταση κατά της κατακυρωτικής απόφασης εξετάζεται από το αρμόδιο για την κατακύρωση της σύμβασης όργανο της ΕΔΕΤ. Η ένσταση αυτή ασκείται μόνον από αυτούς που συμμετέχουν στο διαγωνισμό εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την καθ' οιονδήποτε τρόπο γνωστοποίηση από την ΕΔΕΤ της προσβαλλόμενης πράξεως, το δε, αρμόδιο όργανο για τη λήψη της αποφάσεως επ' αυτής πρέπει να αποφασίσει εντός πέντε (5) ημερών από την άσκησή της. Σε περίπτωση που το αρμόδιο όργανο δεν αποφασίσει εντός της προθεσμίας αυτής, τεκμαίρεται η απόρριψη της ένστασης. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας άσκησης της ενστάσεως και μέχρι την έκδοση της αποφάσεως απ' αυτής ή της τεκμαιρόμενης απόρριψής της αναστέλλεται η διαδικασία υπογραφής της σύμβασης.
2. Ενστάσεις που υποβάλλονται για οποιονδήποτε άλλο λόγο, εκτός των ανωτέρω αναφερομένων, δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες.
3. Οι ενιστάμενοι λαμβάνουν γνώση των σχετικών αποφάσεων με φροντίδα και ευθύνη τους.

## Άρθρο 28

### Καθορισμός προϋπολογισμού

Για κάθε σύμβαση που πρόκειται να ανατεθεί γίνεται προεκτίμηση του προϋπολογισμού της και αναφέρεται ειδικότερα (α) εάν ο προϋπολογισμός είναι ενδεικτικός, οπότε η ΕΔΕΤ δέχεται οικονομικές προσφορές οποιουδήποτε ύψους κατά την κρίση του προσφέροντος, (β) εάν ο προϋπολογισμός αποτελεί ανώτατο όριο, άνω του οποίου οι οικονομικές προσφορές κρίνονται από την ΕΔΕΤ ως ασύμφορες και (γ) εάν ο προϋπολογισμός αποτελεί συγχρόνως και την συμβατική αξία της προμήθειας ή υπηρεσίας, οπότε η επιλογή του αναδόχου βασίζεται αποκλειστικά σε τεχνικά κριτήρια. Το οικονομικό αντικείμενο της σύμβασης καθορίζεται τελικά από την προσφορά του αναδόχου, με εξαίρεση την περίπτωση (γ) της προηγούμενης παραγράφου, όπου ο προϋπολογισμός είναι προκαθορισμένος. Η επιλογή της μεθόδου εκτίμησης του προϋπολογισμού και της αξίας της αντίστοιχης σύμβασης πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποκλείεται η τεχνητή κατάτμηση του αντικείμενου της σύμβασης και συνακολούθως η μη εφαρμογή των διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων. Οταν τα έργα υποδιαιρούνται σε πολλά τμήματα, τα οποία ανατίθενται στον

ανάδοχο με ξεχωριστή σύμβαση, για την εφαρμογή των ορίων προϋπολογισμού του παρόντος κανονισμού υπολογίζεται αόθροισμα της αξίας των επί μέρους συμβάσεων.

**Άρθρο 29**  
**Κατακύρωση - Ακύρωση - Επανάληψη διαγωνισμού**

1. Η κατακύρωση της προμήθειας ή της υπηρεσίας ολοκληρώνεται με την έγκριση του αποτελέσματος του διαγωνισμού από το αρμόδιο όργανο της ΕΔΕΤ.
2. Η απόφαση της ΕΔΕΤ για την κατακύρωση μπορεί να περιλαμβάνει και τυχόν θελτιώσεις της προσφοράς, εφόσον συμφωνεί ο Οικονομικός Φορέας.
3. Η ΕΔΕΤ διατηρεί το δικαίωμα να κατανέμει την δημοπρατούμενη προμήθεια ή υπηρεσία σε περισσότερους οικονομικούς φορείς, αν τούτο επιβάλλεται από ειδικούς και τεκμηριωμένους λόγους όπως, ενδεικτικά και πάντως όχι περιοριστικά, είναι:
  - 3.1. Η ύπαρξη συνθηκών στην αγορά, που τείνουν να οδηγήσουν σε μονοπωλιακή διάρθρωσή της.
  - 3.2. Ο οικονομικός φορέας καίτοι τεχνικά αποδεκτός, προσφέρει προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί άλλοτε από την ΕΔΕΤ, ώστε σε περίπτωση αστοχίας των εν λόγω προϊόντων/υπηρεσιών να υπάρχει η δυνατότητα άμεσης αντικατάστασής τους από τα αποδέματα που θα δημιουργηθούν με την κατανομή της προμήθειας/υπηρεσίας. Η περίπτωση αυτή έχει εφαρμογή, εφόσον: Πρόκειται για εξειδικευμένα προϊόντα/υπηρεσίες, τα οποία χαρακτηρίζονται στη διακήρυξη κρίσμα για τη λειτουργία της εταιρείας. Έχει καθοριστεί υποχρεωτικά στη διακήρυξη το ποσοστό κατανομής της προμήθειας/υπηρεσίας σε άλλους διαγωνιζόμενους, το οποίο θα πρέπει να είναι μικρό.
  - 3.3. Η εξυπηρέτηση των γενικότερων συμφερόντων της.
4. Σε περίπτωση ισοτιμίας ή ισοδυναμίας προσφορών, η ανάθεση γίνεται με κατανομή της προμήθειας/υπηρεσίας μεταξύ των ισοδύναμων ή ισότιμων οικονομικών φορέων. Σε περίπτωση που το αντικείμενο του διαγωνισμού δεν είναι διαιρετό γίνεται ανάθεση σε έναν από αυτούς, μετά από κλήρωση, η οποία διενεργείται από την αρμόδια Επιτροπή με την παρουσία των διαγωνιζομένων.
5. Ακύρωση ή επανάληψη του διαγωνισμού γίνεται εάν το αρμόδιο για την κατακύρωση του διαγωνισμού όργανο της εταιρείας κρίνει ότι:
  - 5.1. Ο διαγωνισμός διεξήχθη παράτυπα και από την παρατυπία επηρεάζονται τα αποτελέσματα αυτού.
  - 5.2. Το αποτέλεσμα του διαγωνισμού είναι μη ικανοποιητικό.
  - 5.3. Ο ανταγωνισμός υπήρξε ανεπαρκής.
  - 5.4. Μεταβλήθηκαν οι αντίστοιχες ανάγκες της εταιρείας.
  - 5.5. Για οποιοδήποτε άλλο λόγο δεν εξυπηρετείται τελικά το συμφέρον της εταιρείας.
6. Σε καμιά περίπτωση δεν δημιουργείται υποχρέωση καταβολής από την ΕΔΕΤ στους διαγωνιζόμενους οποιασδήποτε αποζημίωσης για δαπάνες ή για άλλες θετικές ή αποθετικές ζημίες που τυχόν υπέστησαν από τη συμμετοχή τους στον διαγωνισμό.
7. Οι αποφάσεις για κατακύρωση ή ακύρωση ή επανάληψη του διαγωνισμού πρέπει να είναι αιτιολογημένες.
8. Με μέριμνα της αρμόδιας Διεύθυνσης που διενεργεί τον διαγωνισμό γνωστοποιούνται σε κάθε αποκλεισθέντα υποψήφιο ή προσφέροντα, το συντομότερο από την παραλαβή σχετικής γραπτής αίτησης, οι λόγοι απόρριψης της υποψηφιότητας ή της προσφοράς του και σε κάθε προσφέροντα που υπέβαλε παραδεκτή προσφορά τα χαρακτηριστικά και το όνομα του αναδόχου. Ωστόσο η ΕΔΕΤ μπορεί να μην κοινοποιήσει ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης, οι οποίες αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο της παρούσης παραγράφου, εφόσον η κοινοποίηση θα αποτελούσε εμπόδιο για την εφαρμογή των νόμων ή θα ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή θα έθιγε έννομα εμπορικά συμφέροντα δημοσίων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων της επιχείρησης που ανατέθηκε η σύμβαση, ή θα μπορούσε να επηρεάσει τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων.»

(71) Η κ.υ.α. 27319/2002 (B 945), το κείμενο της οποίας είχε ως εξής:

Άρθρο Μόνο

**Καθορίζουμε, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 13 εδάφ. VIII του Ν. 2286/95, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του Ν. 2503/1997, την ετήσια συνολική δαπάνη των προμηθειών, για τις οποίες η σύναψη σχετικών συμβάσεων θα μπορεί να διενεργείται με διαδικασία διαπραγμάτευσης μέχρι του ποσού των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, με Φ.Π.Α, κατά κωδικό αριθμό είδους αυτών (του αρχείου ειδών του Ενιαίου Προγράμματος Προμηθειών)»**

**(72) Η υ.α 2064/2002 (Β 257), το κείμενο της οποίας είχε ως εξής:**

**Άρθρο:Μόνο**

**Αυξάνουμε το ποσό της απ` ευθείας ανάθεσης του άρθρου 6 § 1 του Ν.1514/85 από 15.000.000 δρχ. σε ε 100.000»**

**(73) Η υ.α. 11389/1993 (Β550), πλην των διατάξεων των άρθρων 27-44, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση του διατάγματος του άρθρου 178, το κείμενο της οποίας είχε ως εξής:**

**Άρθρο 1  
Πεδίο εφαρμογής**

1. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού εχουν εφαρμογή στις προμήθειες των κάθε φύσεως υλικών, αναλωσίμων ή μη, κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 1797/1988 όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, που εκτελούνται από τους δήμους, τις κοινότητες, τους συνδέσμους τους, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαιου.
2. Στις διατάξεις του παρόντος δεν συμπεριλαμβάνονται ο μηχανολογικός, ηλεκτρονικός ή άλλης μορφής εξοπλισμός και τα υλικά, που ενσωματώνονται στα έργα των φορέων της προηγούμενης παραγράφου, όπως αυτά προσδιορίζονται με τις διατάξεις του ν. 1418/ 1984 (Α` 23) και τις διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν σε εκτέλεση του. Οι προμήθειες της παραγράφου αυτής θα συνεχίσουν να εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 323/1989 (Α` 146) ακωδικοποιηση σε ενιαίο κείμενο νόμου, με τίτλο "Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας" των ισχουσών διατάξεων του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν" και του π.δ. 28/1980 (Α` 11) απεριεκτέσεως έργων και προμηθειών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως", όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά.

**Άρθρο 2  
Αρμόδια όργανα - ορισμοί**

1. Αρμόδια όργανα για τη λήψη των αποφάσεων, κατά τις διατάξεις του ν. 1797/1988 κτρομήθειες του δημόσιου τομέα, και ρυθμισεις συναφών θεμάτων" και της παρούσας, για τις προμήθειες που εκτελούνται από τους φορείς του άρθρου 1 αυτής, είναι ο Υπουργός Εσωτερικών, ο νομάρχης, το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο τα όργανα που προσδιορίζονται στην επόμενη παράγραφο του άρθρου αυτού, ή τα εξουσιοδοτούμενα όργανα σύμφωνα με τις οργανωτικές διατάξεις αυτών και όπως ειδικότερα ορίζεται στα επόμενα άρθρα. Οι ειδικότερες διατάξεις του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα ή άλλες διατάξεις, που προβλέπουν τον έλεγχο των αποφάσεων των φορέων του άρθρου 1 του παρόντος, εξακολουθούν να ισχύουν.
2. Όπου στις διατάξεις του παρόντος κανονισμού αναφέρεται:
  - α. Δήμος ή κοινότητα, νοείται και ο σύνδεσμος, το δημοτικό ή κοινοτικό ίδρυμα, το δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαιου και το τοπικό συμβούλιο.
  - β. Δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, νοείται για τους συνδέσμους η εκτελεστική επιτροπή, για τα ιδρύματα, νομικά πρόσωπα και τοπικά συμβούλια το διοικητικό τους συμβούλιο.
  - γ. Δήμαρχος ή πρόεδρος της κοινότητας, νοείται ο Πρόεδρος του συνδέσμου, του ιδρύματος, του νομικού προσώπου, του τοπικού συμβουλίου.

- δ. Δημαρχιακή επιτροπή, νοείται η εκτελεστική επιτροπή του ιδρύματος.
- ε. Δημοτικός ή κοινοτικός σύμβουλος, νοείται για τους συνδέσμους, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα, τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τα τοπικά συμβούλια μέλος του διοικητικού τους συμβουλίου.
3. Η απαιτούμενη από τις διατάξεις των επομένων άρθρων του παρόντος κανονισμού γνωμοδότηση του "αρμόδιου οργάνου" παρέχεται από την επιτροπή της παραγράφου 2 του άρθρου 46 του παρόντος.
4. "Ανοικτός διαγωνισμός" είναι εκείνη η διαδικασία διαγωνισμού στα πλαισια της οποίας όλοι οι ενδιαφερόμενοι προμηθευτές μπορούν να υποθάλουν προσφορές.
5. "Κλειστός διαγωνισμός" είναι εκείνη η διαδικασία διαγωνισμού στα πλαισια της οποίας μόνον οι προμηθευτές που έχουν προσκληθει από την αναθέτουσα αρχή μπορούν να υποθάλουν προσφορές.
6. "Διαδικασία μέσω διαπραγμάτευσης" ή "απευθείας ανάθεση" είναι η διαδικασία εκείνη στα πλαισια της οποίας η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει στους προμηθευτές της επιλογής της και διαπραγματεύεται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.
7. "Πρόχειρος διαγωνισμός" είναι εκείνη η συνοπτική διαδικασία κατά την οποία δεν ισχύουν αναγκαστικά οι όροι του ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού.
8. "Τεχνικές προδιαγραφές" είναι το σύνολο των αναφερομένων, ιδιως στα τεύχη δημοπράτησης, τεχνικών χαρακτηριστικών που πρέπει να συγκεντρώνει ένα προϊόν όπως ή ποιότητα η απόδοση, η ασφάλεια ή οι διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των προδιαγραφών που ισχύουν για το πρόϊόν όσον αφορά την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμής, τη συσκευασία, τη σήμανση και το ετικετάρισμα, που καθιστούν δυνατό τον αντικειμενικό χαρακτηρισμό ενός υλικού, ενός πρόϊόντος ή μιας προμήθειας κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αναταποκρίνεται στη χρήση για την οποία προορίζεται από την αναθέτουσα αρχή.
9. "Πρότυπο" είναι οι τεχνικές προδιαγραφές που έχουν εγκριθει από έναν αναγνωρισμένο οργανισμό τυποποιήσης για επανειλημμένη ή διαρκή εφαρμογή η τήρηση όμως των οποίων δεν είναι κατ' αρχήν υποχρεωτική.
10. "Ευρωπαϊκό πρότυπο" είναι το πρότυπο που έχει εγκριθει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποιησης (CEN) ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποιησης Ηλεκτρονικών Προϊόντων (CENELEC) ή Ευρωπαϊκό Πρότυπο (EN) ή Εγγραφο Εναρμόνισης (HD), σύμφωνα με τους κοινούς κανόνες των εν λόγω οργανισμών.
11. "Κοινές τεχνικές προδιαγραφές" είναι οι τεχνικές προδιαγραφές που έχουν καθιερωθει για να εξασφαλισθει ή ενιαία εφαρμογή τους σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

#### ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

##### Άρθρο 3

##### Τρόπος εκτελέσεως προκηρύξεις δημοσιεύσεις

1. Η διακήρυξη του διαγωνισμού εκδιδεται από τον δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας, ο δε τρόπος εκτελέσεως και οι όροι αυτού καθορίζονται με απόφαση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου με βάση σχέδιο που ουντάσσει η αναφερομένη στη παρ. 4 του άρθρου 4 του παρόντος υπηρεσια και ελέγχονται από άποψη νομιμότητας απά το νομάρχη σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα (Δ.Κ.Κ.).
2. Οι όροι της διακήρυξης κάθε διαγωνισμού πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις.
3. Κατά την ανάθεση συμβάσεων προμηθειών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, οι αναθέτουσες αρχές, εφαρμόζουν τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 4, 5, 6 και 7 του προηγουμένου άρθρου, λαμβάνοντας σχετική απόφαση που υποθάλουν στον οικείο νομάρχη για έλεγχο νομιμότητας ως εξής:
- a. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιήσουν την διαδικασία του κλειστού διαγωνισμού σε αιτιολογημένες περιπτώσεις. Λόγο προσφυγής σ' αυτή τη διαδικασία μπορεί μεταξύ άλλων να συνιστά:
- Η ανάγκη διατήρησης ισορροπίας μεταξύ της αξίας του αντικειμένου της σύμβασης και των εξόδων της διαδικασίας.
  - Η εξειδικευμένη φύση των προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο της προμήθειας.
- b. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις προμηθειών με τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων σε περιπτώση υποβολής μη κανονικών προσφορών στα πλαισια ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού ή σε περίπτωση κατά την οποία οι προσφορές, κατά τους παραπάνω διαγωνισμούς, δεν είναι

δυνατό να γινουν δεκτές βάσει των διατάξεων του παρόντος, κανονισμού και υπό την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς. Στις περιπτώσεις αυτές οι αναδέουσες αρχές δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού κατά το υπόδειγμα της περιπτωσης Γ του παραρτήματος Ι του παρόντος εφόσον το προϋπολογιζόμενο ποσό της προμηθειας κατά τον χρόνο της δημοσίευσης της προκήρυξης είναι ίσο ή μεγαλύτερο των 200.000 ECU, εκτός ΦΠΑ, εκτός εάν σ` αυτές τις διαδικασίες, μέσω διαπραγματεύσεων περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που πληρούν τους όρους των αρχικών διαγωνισμών που έγιναν και επι πλέον, κατά την προηγηθείσα κλειστή ή ανοικτή διαδικασία είχαν υποβάλει προσφορές σύμφωνα με τις τυπικές προϋποθέσεις της διαδικασίας των διαγωνισμών αυτών. Όταν το προϋπολογιζόμενο ποσό της προμήθειας είναι μικρότερο των 200.000 ECU η ανωτέρω δημοσίευση δεν απαιτείται.

γ. Οι αναδέουσες αρχές μπορούν επίσης να συνάπτουν τις συμβάσεις προμηθειών προσφεύγοντας στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις.

(1) Όταν δεν υποβλήθηκε καμια προσφορά μετά από πρόσκληση σε ανοιχτό ή κλειστό διαγωνισμό, στο μέτρο που οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν εχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς και εφόσον διαβιβάζεται στο νομάρχη, μαζί με τη σχετική απόφαση, αιτιολογημένη έκθεση. Στην περίπτωση που η αξία της προμήθειας, χωρίς τον Φ.Π.Α., είναι ίση ή μεγαλύτερη των 200.000 ευρωπαϊκών λογιστικών μονάδων ή παραπάνω έκθεση υποβάλεται και στην επιτροπή ευρωπαϊκών κοινοτήτων.

(2) Όταν τα σχετικά είδη κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς ερευνών, πειραμάτων προτύπων εφαρμογής και μελετών ή ανάπτυξης ή όταν στα πλαισια ερευνητικών κατασκευών κριθεί σκόπιμο ότι υλικά που παράγονται σε πειραματικό στάδιο πρέπει να ανατεθούν στις συμμετέχουσες στην πειραματική κατασκευή επιχειρήσεις. Στην περίπτωση όμως παραγωγής ποσοτήτων ικανών να εξασφαλισουν εμπορική βιωσιμότητα στο προϊόν ή την απόσβεση δαπανών ερευνας και ανάπτυξης η διάταξη αυτή δεν ισχύει, εκτός εάν πρόκειται για προϋπολογιζόμενο ποσό προμηθειας μικρότερο των 200.000 ECU, εκτός ΦΠΑ.

(3) Όταν για τεχνικούς ή καλλιτεχνικούς λόγους ή για όρους που αφορούν στην προστασία δικαιωμάτων αποκλειστικότητας τα προς προμήθεια είδη μπορούν να κατασκευαστούν μόνο από ορισμένο προμηθευτή.

(4) Στο βαθμό που είναι απόλυτα αναγκαίο, όταν για κατεπείγοντες λόγους οφειλομένους σε γεγονότα που δεν είναι δυνατό να προβλεφθούν από τις αναδέουσες αρχές, δεν είναι δυνατό να τηρηθούν οι προϋποθέσεις που απαιτούνται στους ανοικτούς ή κλειστούς διαγωνισμούς. Οι περιστάσεις που δικαιολογούν το επείγον δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση, να οφειλονται στις αναδέουσες αρχές.

(5) Για τις συμπληρωματικές προμήθειες που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται ειτέ για τη μερική αντικατάσταση κανονικών προμηθειών ή εγκαταστάσεων ή για επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναδετούσα αρχή να αποκτήσει υλικό με διαφορετικό τεχνικά χαρακτηριστικά τα οποία θα ήταν ασυμβίβαστα ή θα προκαλούσαν δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες ως προς τη χρήση και συντήρηση. Η διάρκεια αυτών των συμβάσεων καθώς και των ανανεώσιμων συμβάσεων δεν επιτρέπεται, κατά γενικό κανόνα, να υπερβαίνει τα τρία έτη.

(6) Όταν οι προμήθειες χαρακτηρίζονται απόρρητες ή όταν η εκτέλεσή τους πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλειας με βάση νόμο, κανονισμό ή διοικητική πράξη ή όταν απότομα απαιτούν βασικά συμφέροντα της ασφάλειας του Κράτους.

δ. Κατά τα λοιπά, σε ότι αφορά τη διαδικασία διενέργειας προμηθείας με διαπραγμάτευση, ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 23 του παρόντος κανονισμού.

4. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, οι αναδέουσες αρχές προβαίνουν με ανοικτή διαδικασία στην ανάθεση των συμβάσεων προμηθειών.

5. Στην περίπτωση κλειστής διαδικασίας ή διαδικασίας μέσω διαπραγματεύσεων, οι αναδέουσες αρχές αιτιολογούν στη σχετική απόφασή τους την προσφυγή σ` αυτή τη διαδικασία και αναφέρουν ο` αυτή τουλάχιστον τον τίτλο και τη διεύθυνση της αναδέουσας αρχής, την αξία, την ποσότητα και τη φύση των αγοραζομένων εμπορευμάτων, τον αριθμό των αιτήσεων συμμετοχής, τον αριθμό των υποψηφιων που καλούνται να υποβάλουν προσφορά, ενδεχομένως δε τον αριθμό των υποψηφιων που δεν προκρίθηκαν και τους λόγους απόρριψης της υποψηφιότητάς τους. Όσον αφορά τις διαδικασίες μέσω διαπραγματεύσεων, η σχετική απόφαση αναφέρει τις περιστάσεις που προβλέπονται στις ανωτέρω περιπτώσεις Β και γ της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, δεόντως αιτιολογημένες, που οδήγησαν στην προσφυγή σ` αυτές τις διαδικασίες. Η απόφαση αυτή ή τα κυριότερα σημεία της διαβιβάζονται στην επιτροπή των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, εφόσον τα ζητήσει.

6. Στις περιπτώσεις ανοικτού διαγωνισμού, η διακήρυξη περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Το είδος του διαγωνισμού.

β) Το είδος, την ποσότητα και τις τεχνικές προδιαγραφές των προς προμήθεια υλικών, τυχόν παρέκκλιση από τη χρησιμοποιηση προτύπων σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος κανονισμού, καθώς και την δυνατότητα για τους προμηθευτές υποβολής προσφορών για μέρος ή για το σύνολο των ζητουμένων υλικών.

γ) Τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο παράδοσης των υλικών και τις τυχόν δοκιμασίες που θα απαιτηθούν όπως αυτές ειδικότερα εχουν καθορισθεί στις οικείες τεχνικές προδιαγραφές, καθώς και τον χρόνο παραλαβής τους.

δ) Το όνομα, τη διεύθυνση, τον αρμόδιο υπάλληλο, τον αριθμό τηλεφώνου, την τηλεγραφική διεύθυνση και τον αριθμό τηλετύπου της υπηρεσίας που διενεργει τον διαγωνισμό, από την οποία μπορεί να ζητηθούν τα σχετικά έγγραφα, την προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να ενεργήσουν οι ενδιαφερόμενοι και το ποσό που τυχόν χρειάζεται να

καταβληθεί για την χορήγηση των εγγράφων αυτών καθώς και τους ορους πληρωμής του ποσού αυτού.

ε) Τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, τις ημερομηνίες, ώρα και τόπο αποσφράγισης, καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να παρίστανται.

στ) Το νόμισμα της προσφερόμενης τιμής.

ζ) Τον τύπο, τα ποσοστά, το νόμισμα καθώς και τον χρόνο υποβολής των εγγυήσεων, καθώς και άλλες εξασφαλίσεις, εάν τυχόν ζητούνται.

η) Την πηγή της χρηματοδότησης και τον τρόπο πληρωμής.

θ) Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που είναι αναγκαία για την εκτίμηση του κατώτατου ορίου οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων τα οποία η ενδιαφερόμενη υπηρεσία απαιτεί από τους προμηθευτές.

ι) Τα κριτήρια για την αξιολόγηση των προσφορών και την κατακύρωση της προμήθειας. Στην περίπτωση που κριτήριο είναι η συμφερότερη προσφορά καθορίζονται και τα στοιχεία με βάση τα οποία γίνεται η αξιολόγηση της προσφοράς.

ια) Την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την υπηρεσία του εδαφίου (δ) της παραγράφου αυτής, τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποσταλούν και την γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες πρέπει να έχουν συνταχθεί.

ιβ) Την ημερομηνία αποστολής περιληψης της διακήρυξης στην υπηρεσία επισήμων εκδόσεων των ευρωπαϊκών κοινοτήτων για δημοσίευση, καθώς και την ημερομηνία παραλαβής της προκήρυξης από την παραπάνω υπηρεσία, αφού τα ανωτέρω απαιτούνται.

ιγ) Τη διάρκεια ισχύος των προσφορών.

ιδ) Τις προϋποθέσεις αναπτροσαρμογής του τιμήματος εφόσον κρίνεται ότι απαιτείται τέτοιος όρος. Όταν το προϋπολογιζόμενο ποσό της προμήθειας είναι ίσο ή μεγαλύτερο των 200.000 ECU, εκτός ΦΠΑ, η διακήρυξη θα πρέπει να συντάσσεται κατά το υπόδειγμα της περίπτωσης Α του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού.

7. Στις περιπτώσεις κλειστού διαγωνισμού, η διακήρυξη περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) Τα στοιχεία της παραπάνω παραγράφου 6 του άρθρου τούτου, εκτός των στοιχείων των εδαφίων ια και ιγ.

β) Τον τύπο και το περιεχόμενο των αιτήσεων συμμετοχής την προθεσμία για την υποβολή τους στην αρμόδια υπηρεσία τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να υποβληθούν και τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες πρέπει να συνταχθούν.

γ) Την ημερομηνία μέχρι την οποία θα αποσταλούν από την ενδιαφερόμενη υπηρεσία οι προσκλήσεις για την υποβολή προσφορών. Όταν το προϋπολογιζόμενο ποσό της προμήθειας είναι ίσο ή μεγαλύτερο των 200.000 ECU εκτός ΦΠΑ, η διακήρυξη θα πρέπει να συντάσσεται κατά το υπόδειγμα της περίπτωσης Β του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού.

8. Η πρόσκληση για την υποβολή προσφορών κατά τον κλειστό διαγωνισμό περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) Τη προθεσμία για την υποβολή των προσφορών, την διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποσταλούν και τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες πρέπει να έχουν συνταχθεί.

β) Τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, τα πρόσωπα που μπορούν να παρίστανται καθώς και την ημερομηνία, ώρα και τόπο αποσφράγισης.

γ) Τη διάρκεια ισχύος των προσφορών. Με την πρόσκληση αποστέλλεται σ' αυτούς που επιλέχθηκαν για υποβολή προσφορών και η σχετική διακήρυξη, μαζί με όλα τα συμπληρωματικά της διακήρυξης έγγραφα και στοιχεία.

9. Εφόσον ο ενδιαφερόμενος προμηθευτής ζητήσει εμπρόθεσμα έγγραφα και συμπληρωματικούς πληροφορίες σχετικά με την συγκεκριμένη προμήθεια, αυτις παρέχονται έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία που έχει ορισθεί για την υποβολή των προσφορών. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες αποστέλλονται ή παραδίδονται το αργότερο τέσσερις (4) εργάσιμες ημέρες μετά τη λήψη της σχετικής αίτησης. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες επείγοντες λόγοι καθιστούν την προθεσμία αυτή ανεφάρμοστη, τότε αυτή μπορεί να ορισθεί σε τέσσερις (4) ημέρες, πριν από την ημερομηνία που έχει ορισθεί για την υποβολή των προσφορών.

10. Τα παραπάνω δεν ισχύουν στις περιπτώσεις πρόχειρου διαγωνισμού, που διενεργείται πάντοτε κατά τις προϋποθέσεις και τους όρους του αρθ. 3 παρ. 16 του ν. 1797/88, όπως τούτο ισχύει κάθε φορά, με την επιφύλαξη των οριζομένων στα άρθρα 23 και 46 του παρόντος κανονισμού.

#### `Αρθρο 4 Τεχνικές Προδιαγραφές

1. Σε κάθε διακήρυξη και σύμβαση, επισυνάπτεται η τεχνική προδιαγραφή του προς προμήθεια υλικού ή αναφέρεται συγκεκριμένη προδιαγραφή.
2. Οι τεχνικές προδιαγραφές των προς προμήθεια υλικών περιλαμβάνουν όλα εκείνα τα τεχνικά χαρακτηριστικά ώστε τα υλικά αυτά να εκπληρώνουν τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών και των απαιτήσεων του χρήστη και των διατάξεων των παραγράφων 8, 9 10 και 11 του άρθρου 2 του παρόντος κανονισμού.
3. Δεν επιτρέπεται η αναγραφή στους όρους των διακηρύξεων και των συμβάσεων προμηθειών τεχνικών προδιαγραφών που αναφέρουν πρόιόντα ορισμένης κατασκευής ή προιλευσης, ή μεδόδους επεξεργασίας οι οποίες εχουν ως αποτέλεσμα να ευνοούν ορισμένες επιχειρήσεις ή πρόιόντα, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων κατά τις οποίες το αντικείμενο της διακήρυξης ή της σύμβασης δεν επιτρέπει την κατάρτιση συγκεκριμευμένων τεχνικών προδιαγραφών. Επίσης δεν επιτρέπεται να αναφέρονται οι τεχνικές προδιαγραφές σε εμπορικά σήματα, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τύπους ορισμένης προέλευσης ή παραγωγής, εκτός εάν υποχρεωτικά συνοδεύονται από τις λέξεις "η αντίστοιχο" και εφόσον το αντικείμενο της σύμβασης δεν μπορεί να περιγραφεί διαφορετικά με προδιαγραφές επαρκώς σαφείς και πλήρως κατανοητές από όλους τους ενδιαφερόμενους.
4. Οι τεχνικές προδιαγραφές των προς προμήθεια προϊόντων συντάσσονται από την καθ' ύλην αρμόδια τεχνική υπηρεσία των φορέων και οπου αυτή δεν υπάρχει από την αντιστοιχη της διεύθυνσης εσωτερικών της οικειας νομαρχίας, με παραπομπή ή στα ελληνικά πρότυπα που ισχύουν κατ' εφαρμογή των αντιστοιχων "Ευρωπαϊκών" ή στις "κοινές τεχνικές προδιαγραφές". Σε περίπτωση αδυναμίας σύνταξης των τεχνικών προδιαγραφών και από την υπηρεσία αυτή, ο νομάρχης μπορεί με απόφασή του να αναθέσει την σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών σε αντίστοιχη υπηρεσία των φορέων του δημόσιου τομέα που εδρεύουν στο νομό. Οι τεχνικις προδιαγραφές εγκρίνονται από τη δημαρχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο. Στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 23 του παρόντος κανονισμού εγκρίνονται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο κοινότητας. Πριν την δημοσίευση της προκήρυξης διαγωνισμού απαιτείται προηγουμένως να έχουν εγκρίθει οι προδιαγραφές.
5. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από τα αναφερόμενα στο τέλος του πρώτου εδαφίου της προηγουμένης παραγράφου:
  - α) Εάν τα πρότυπα δεν περιλαμβάνουν καμια διάταξη για το πώς εξακριβώνεται αν τα προϊόντα είναι σύμφωνα με αυτά ή εάν δεν υπάρχουν τεχνικά μέσα για να εξακριβωθεί αν ένα προϊόν είναι επαρκώς σύμφωνα με τα εν λόγω πρότυπα,
  - β) άν η εφαρμογή, των αναφερομένων στο τέλος του πρώτου εδαφίου της προηγουμένης παραγράφου αντίκειται στην εφαρμογή της οδηγίας 86/361 /ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 1986, για το πρώτο στάδιο της αμοιβαίας αναγνώρισης των εγκρισεων τύπου τηλεπικοινωνιακού τερματικού εξοπλισμού ή της απόφασης 87/95 /ΕΟΚ του αυτού Συμβουλίου της 22ας Νοεμβρίου 1988, για την τυποποίηση στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και των τηλεπικοινωνιών ή σε άλλα Κοινοτικά μέτρα σε συγκεκριμένους τομείς υπηρεσιών ή προϊόντων,

γ) Εάν η χρήση των προτύπων αυτών θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να προθει σε προμήθειες υλικών ασυμβάτων με τις εν χρήσει εγκαταστάσεις ή που συνεπάγονται δυσανάλογα έξοδα ή δυσανάλογες τεχνικές δυσκολίες, αλλά μόνο στα πλαίσια σαφώς καθορισμένης στρατηγικής με προοπτική υιοθέτησης, μέσα σε ορισμένο χρονικό διάστημα, ευρωπαϊκών προτύπων ή κοινών τεχνικών προδιαγραφών",  
δ. εάν το συγκεκριμένο σχέδιο αποτελεί πραγματική καινοτομία και εφόσον δεν θα ήταν σκόπιμη ή χρησιμοποίηση των υπαρχόντων προτύπων.

6. Οι αναθέτουσες αρχές, οι οποίες προσφεύγουν στην εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού, αναφέρουν εκτός εαν αυτό δεν είναι δυνατό, στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ή στη διακήρυξη, οι οποίες δημοσιεύονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του παρόντος κανονισμού, τους λόγους που υπαγόρευσαν αυτή την ενέργεια. Τους αυτούς λόγους αναφέρουν οπωσδήποτε και στα εσωτερικά τους έγγραφα και παρέχουν σχετικές πληροφορίες στα κρότη μέλη και στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εφόσον τους ζητηθούν, για τις περιπτώσεις των προμηθειών που είναι δαπάνης ίσης ή μεγαλυτέρας των 200.000 ECU

7. Εάν υπάρχουν "ευρωπαϊκό πρότυπα" ή "κοινές τεχνικές προδιαγραφές" μπορούν να καθορίζονται, με την επιφύλαξη των αρχών της ισοδυναμίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης των εθνικών προδιαγραφών, με παραπομπή σε άλλα έγγραφα. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να γίνεται παραπομπή κατά σειρά προτιμήσεως:

- α) Στα ελληνικά πρότυπα τα οποία βασίζονται σε διεθνή πρότυπα που έχουν αναγνωριστεί στην Ελλάδα,
- β) Στα λοιπά ελληνικά πρότυπα,
- γ) Σε οποιαδήποτε άλλα πρότυπα.

#### Άρθρο 5 Κανόνες Δημοσιότητας

1. Οι δήμοι και οι κοινότητες γνωστοποιούν τις προθέσεις, αποφάσεις και τα αποτελέσματα των ενεργειών τους, που σχετίζονται με τις συμβάσεις προμηθειών, ως εξής:

α. Στις περιπτώσεις ανοικτου και κλειστού διαγωνισμού, ο φορέας που διενεργεί το διαγωνισμό, μεριμνά για ευρεία γνωστοποίηση της σχετικής διακήρυξης και ειδικότερα:

(1) Για τη δημοσίευση, εφάπαξ περίληψης των ουσιώδων στοιχείων της διακήρυξης σε δύο οικονομικές εφημερίδες και σε τοπική εφημερίδα, ημερήσια ή εβδομαδιαία εάν υπάρχει. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει τοπική εφημερίδα ημερήσια ή εβδομαδιαία, η δημοσίευση γίνεται, εκτός από τις δύο οικονομικές εφημερίδες και σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα της έδρας του νομού. Διευκρινίζεται ότι ουσιώδη στοιχεία της περίληψης είναι τα εξής τουλάχιστον: Ο τόπος και τρόπος διεξαγωγής της δημοπρασίας, η ημερομηνία και ώρα λήξεως αποδοχής των προσφορών, σαφής συνοπτική περιγραφή της προμήθειας, η συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη, η εγγύηση συμμετοχής και προθεσμία, τυχόν ειδικοί όροι, τηλέφωνο και διεύθυνση υπηρεσίας και ημέρες και ώρες παροχής πληροφοριών.

(2) Για την ανάρτηση της περίληψης σε εμφανές μέρος της υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό.

(3) Για την αποστολή της διακήρυξης στα διάφορα επιμελητήρια, συνδέσμους, πρεσβείες και στον ελληνικό οργανισμό μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων και χειροτεχνίας (ΕΟΜΜΕΧ).

(4) Για τη διάθεση της διακήρυξης στους ενδιαφερόμενους από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψής της.

8) Πέραν από την παραπάνω δημοσίευση, περίληψη της διακήρυξης αποστέλλεται στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφόσον η προϋπολογισθείσα αξία, εκτός του φόρου προστιθέμενης αξίας, είναι ίση ή μεγαλύτερη από την αντίστοιχη αξία σε δραχμές 200.000 ευρωπαϊκών λογιστικών μονάδων (ECU), ποσό το οποίο ισχύει κατά την έκδοση του παρόντος ή την αντίστοιχη αξία, ύστερα από ενδεχόμενη αναπροσαρμογή αρμοδίων του παραπάνω ποσού.

γ) Οι δήμοι και οι κοινότητες που επιθυμούν να συνάψουν σύμβαση προμηθειών με διαδικασία μέσω διαπραγματεύσεων σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 2 και του άρθρου 23 και υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην περίπτωση 8 της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του παρόντος κανονισμού γνωστοποιούν την πρόθεσή τους με προκήρυξη, κατά τα αναφερόμενα στην ανωτέρω περιπτωση.

δ) Οι δήμοι και οι κοινότητες που συν ύστερα από διαγωνισμό, ανοικτό ή κλειστό, ή ύστερα από τη διαδικασία της προηγουμένης περιπτώσεως, γνωστοποιούν το αποτέλεσμα με σχετική ανακοινωση. Επιτρέπεται να μη δημοσιεύονται ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης, όταν η

γνωστοποίηση τέτοιου είδους πληροφοριών όταν εμπόδιζε την εφαρμογή νόμων, όταν ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, όταν μπορούσε να βλάψει υπειδικά συμφέροντα δημοσίων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων ή όταν στρέθλωντε τον υπειδικό ανταγωνισμό μεταξύ των προμηθευτών.

ε) Οι ανακοίνωσεις, διακηρύξεις και λοιπές γνωστοποιήσεις, που προβλέπονται στις προηγούμενες περιπτώσεις της παραγράφου αυτής, αποστέλλονται από το δήμο ή την κοινότητα, το ταχύτερο δυνατό και με το καταλληλότερα μισα και στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όταν η προϋπολογιζόμενη αξία της προμήθειας είναι ίση ή μεγαλύτερη από 200.000 ECU, εκτός του ΦΠΑ. Στην περιπτωση της συνοπτικής διαδικασίας που προβλιπτεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού για τους κλειστούς διαγωνισμούς, οι ανακοίνωσεις αποστέλλονται με τηλέτυπο, τηλεγράφημα ή τηλεαντιγραφικό μηχάνημα.

στ) Η ανακοίνωση που προβλέπεται στην ανωτέρω περίπτωση δ της παρούσας παραγράφου αποστέλλεται το αργότερο 48 ημέρες μετά τη σύναψη της οικείας σύμβασης.

ζ) Οι ανακοίνωσεις, διακηρύξεις και λοιπές γνωστοποιήσεις καταρτίζονται σύμφωνα με τα υποδείγματα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I του παρόντος κανονισμού.

η) οι ανακοίνωσεις που αποστέλλονται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δημοσιεύονται εν εκτάσει σ' αυτήν και στην τράπεζα δεδομένων TED στη γλώσσα του πρωτοτύπου. Σύναψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε ανακοίνωσης δημοσιεύεται στις λοιπές επίσημες γλώσσες των Κοινοτήτων, αλλά αυθεντικό είναι μόνο το κείμενο του πρωτοτύπου. Η Υπηρεσία των Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δημοσιεύει τις ανακοίνωσεις δώδεκα ημέρες το αργότερο μετά την αποστολή

τους. Στην περίπτωση της συνοπτικής διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού για τους κλειστούς διαγωνισμούς, αυτή η προθεσμία μειώνεται σε πέντε ημέρες.

θ) Η δημοσίευση της περιλήψης της διακήρυξης, ανακοίνωσης ή γνωστοποίησης στον ελληνικό τύπο δεν γίνεται πριν από την ημερομηνία αποστολής της, όταν τούτο προβλέπεται από τις κειμενες διατάξεις, στην Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και πρέπει σ' αυτή να αναφέρεται και η ημερομηνία της ανωτέρω αποστολής και δεν μπορεί να περιέχονται σ' αυτή πληροφοριες διάφορες από τις δημοσιευόμενες στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Οι δήμοι και οι κοινότητες, πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν την ημερομηνία αποστολής.

2. Η δαπάνη για τις ανακοίνωσεις, δημοσιεύσεις περιλήψεων των διακηρύξεων και γνωστοποιήσεων στον μεν ελληνικό τύπο, βαρύνει τους φορείς που εκτελούν τις προμήθειες, στη δε Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τις κοινότητες. Τα κείμενα της εν λόγω εφημερίδας δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν μια σελίδα αυτής, δηλαδή 650 λέξεις περίπου.

#### Άρθρο 6 Γλώσσα

1. Όλα τα έγγραφα που απαιτούνται για τη διενέργεια των διαγωνισμών και τη συμμετοχή σ' αυτούς συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα.
2. Από τη διακήρυξη μπορεί να επιτρέπεται η υποβολή των τεχνικών στοιχείων της προσφοράς στην αγγλική γλώσσα.

#### Άρθρο 7 Προσόντα και δικαιολογητικά συμμετοχής

1. Κάθε προμηθευτής που επιθυμεί να λάβει μέρος σε διαγωνισμό δημοτικών ή κοινοτικών προμηθειών ή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης ή απευθείας ανάθεσης, καλείται να αποδείξει την εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο κατά τους ορους που καθορίζονται από του νόμους της χώρας που είναι εγκατεστημένος. Ειδικότερα για τις παρακάτω αναφερόμενες χώρες μέλη της Ε.Ο.Κ. το σχετικό αποδεικτικό εγγραφής παρέχεται:

- Στο Βέλγιο από το *Registre du Commerce/Handelsregister*.
- Στη Δανία από το *Aktieselskabs - Registret* ή από το *Forenings - Regisquet* ή από το *Handelstegistrer*.
- Στη Γερμανία από το *Handelsregister* ή από το *Handwerksrolle*.
- Στη Γαλλία από το *Registre du commerce* και από το *Repertoire des Metiers*.
- Στην Ιταλία από το *Registro della Camera di Commercio Industria, Agricoltura e Artigianato* ή από το *Registro delle Commissioni Pronvinciali per l'Artigianato*.

- Στο *Louzéumboúrgo* από το *Registre aux Firmes* και από το *Role de la chambre des Metiers*.
- Στην *Ολλανδία* από το *Handelstegistrer*.
- Στην *Ισπανία* από το *Registro Oficial de Contratistas del Ministerio de Industria y Energia*.
- Στην *Πορτογαλία* από το *Registo National das Pessoas Colectivas*.
- Στο *Ηνωμένο Βασίλειο* και στην *Ορλανδία* ο προμηθευτής δύναται να κληθεί να δείξει ότι του έχει χορηγηθεί πιστοποιητικό εγγραφής από το *Registrar of Companies* ή από το *Registrar of friendly Societies* ή, εάν κατέχει τέτοιο πιστοποιητικό, να προσκονίσει βεβαίωση ένορκης δήλωσης ότι ασκεί δραστηριότητες στο συγκεκριμένο κλάδο εμπορίου στη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένος, σε ορισμένο τόπο εργασίας και σε ορισμένη εμπορική επωνυμία.
- 2. Οι δικαιούμενοι συμμετοχής στους διαγωνισμούς υποβάλλουν μαζί με την προσφορά τους τα εξής δικαιολογητικά:
  - α) Οι Έλληνες πολίτες:
    - (1) Εγγυητική επιστολή συμμετοχής στον διαγωνισμό.
    - (2) Απόσπασμα ποινικού μητρώου, έκδοσης τουλάχιστον του τελευταίου τριμήνου, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν έχουν καταδικασθεί για αδίκημα σχετικό με την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.
    - (3) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής από το οποίο να προκύπτει ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, εκκαθάριση, αναγκαστική διαχειριση, πτωχευτικό συμβιβασμό, ή άλλη ανάλογη κατάσταση και επίσης ότι δεν τελούν υπό διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση ή έκδοσης απόφασης αναγκαστικής εκκαθάρισης ή αναγκαστικής διαχειρισης ή πτωχευτικού συμβιβασμού ή υπό άλλη ανάλογη διαδικασία.
    - (4) Πιστοποιητικό που εκδίδεται από αρμόδια κατά περίπτωση αρχή, από το οποίο να προκύπτει ότι είναι ενήμεροι ως προς τις υποχρεώσεις τους που αφορούν τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και ως προς τις φορολογικές υποχρεώσεις τους κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού. Σε περίπτωση εγκατάστασής τους στην αλλοδαπή, τα δικαιολογητικά των παραπάνω εδαφίων (3) και (4) εκδίδονται με βάση την ισχύουσα νομοδεσία της χώρας που είναι εγκατεστημένοι, από την οποία και εκδίδεται το σχετικό πιστοποιητικό.
    - (5) Πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου, με το οποίο όταν πιστοποιείται η εγγραφή τους σ` αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους ή βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος από αρμόδια δημόσια αρχή ή αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης για όσους ασκούν γεωργικό ή κτηνοτροφικό επάγγελμα, που όταν έχουν εκδοθεί το πολύ έξι (6) μήνες πριν από την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού.
  - β) Οι αλλοδαποί:
    - (1) Εγγυητική επιστολή συμμετοχής στον διαγωνισμό.
    - (2) Απόσπασμα ποινικού μητρώου ή ισοδύναμου εγγράφου αρμόδιας διοικητικής ή δικαστικής αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, έκδοσης τουλάχιστον του τελευταίου τριμήνου, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν έχουν καταδικασθεί για αδίκημα σχετικό με την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.
    - (3) Πιστοποιητικό της κατά περίπτωση αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, από το οποίο να προκύπτει ότι δεν συντρέχουν οι περιπτώσεις (3) και (4) του εδαφίου α της παραγράφου αυτής.
    - (4) Πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής της χώρας εγκατάστασής τους, περί εγγραφής τους στα μητρώα του οικείου επιμελητηρίου ή σε ισοδύναμους επαγγελματικούς καταλόγους.
  - γ) Τα νομικά πρόσωπα ημεδαπά ή αλλοδαπά:

Όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά των εδαφίων (α) και (β) εκτός του αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή του ισοδύναμου προς τούτο εγγράφου.

- δ) Οι συνεταιρισμοί:
  - (1) Εγγυητική επιστολή συμμετοχής στο διαγωνισμό.
  - (2) Βεβαίωση εποπτεύουσας αρχής ότι ο συνεταιρισμός λειτουργεί νόμιμα.
  - (3) Πιστοποιητικό αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής από το οποίο να προκύπτει ότι δεν συντρέχουν οι περιπτώσεις (3) και (4) του εδαφίου α της παραγράφου αυτής.
  - ε) οι ενώσεις προμηθευτών που υποβάλλουν κοινή προσφορά :
- (1) όλα τα παραπάνω κατά περίπτωση δικαιολογητικά, για κάθε προμηθευτή που συμμετέχει στην ένωση.
- (2) Πιστοποιητικό σκοπιμότητας του ΕΟΜΜΕΧ για ενώσεις προμηθευτών που αποτελούνται από μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις (MME) ή παραγωγικούς αστικούς συνεταιρισμούς στις οποίες μετέχουν και επιχειρήσεις του εσωτερικού ή του εξωτερικού είτε μεγαλύτερου μεγέθους είτε με μη μεταποιητική δραστηριότητα και εφόσον οι εργασίες που θα εκτελεστούν από τις MME ή τους

παραγωγικούς αστικούς συνεταιρισμούς αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο από 50 %. Το πιστοποιητικό αυτό μπορεί να υποβληθεί και μετά την υποβολή της προσφοράς μέσα σε 15 ημέρες από την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού.

3. Οι ΜΜΕ εκτός από τα πιο πάνω δικαιολογητικά μαζί με τη προσφορά τους υποβάλλουν και κάθε άλλο απαραίτητο δικαιολογητικό, που εκδίδεται ή θεωρείται από τον ΕΟΜΜΕΧ, από το οποίο να προκύπτει ότι ανταποκρίνονται στα κριτήρια που καθορίζονται για τη χρηματοδότησή τους από τις πράξεις που κάθε φορά εκδίδει ο διοικητής της τράπεζας Ελλάδος.

4. Τα παραπάνω δικαιολογητικά, εκτός από την εγγύηση συμμετοχής, μπορεί να μην υποβάλλονται μαζί με την προσφορά, εφόσον έχουν κατατεθεί στην υπηρεσία που διενέργει την προμήθεια και δεν έχει λήξει η ισχύς τους, θα γίνεται δε ρητή μνεία στην προσφορά σχετικά με αυτό.

5. Εφόσον οι προμηθευτές συμμετέχουν στους διαγωνισμούς με εκπροσώπους τους υποβάλλουν, μαζί με την προσφορά, βεβαίωση εκπροσώπησης, βεβαιουμένου του γνήσιου της υπογραφής του εκπροσωπουμένου από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή ή συμβολαιογράφο.

6. Εάν σε κάποια χώρα δεν εκδίδονται τα παραπάνω πιστοποιητικά ή έγγραφα, ή δεν καλύπτουν όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, μπορούν να αντικατασταθούν από ένορκη δήλωση του προμηθευτή που γίνεται ενώπιον δικαστικής ή διοικητικής αρχής ή συμβολαιογράφου. Για τους προμηθευτές που στη χώρα τους δεν προβλέπεται από το νόμο

ένορκη δήλωση, αυτή μπορεί να αντικατασταθεί με υπεύθυνη δήλωση, βεβαιουμένου του γνήσιου της υπογραφής του δηλούντος από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή ή συμβολαιογράφο.

### Άρθρο 8 Ενώσεις προμηθευτών

1. Στους διενεργούμενους διαγωνισμούς, δικαιούνται συμμετοχής ενώσεις προμηθευτών εφόσον:

α) Ο κάθε προμηθευτής που συμμετέχει στην ένωση, συμβάλλει με οποιοδήποτε τρόπο στη διαμόρφωση του προσφερόμενου προϊόντος.

β) Στην ένωση προμηθευτών συμμετέχουν και παραγωγικές επιχειρήσεις σε συνολικό ποσοστό τουλάχιστον 50 % της τιμής, προσφοράς.

2. Κάθε προμηθευτής που συμμετέχει στην ένωση πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις των περιπτώσεων (3) και (4) της παραγράφου 2α του άρθρου 7 του παρόντος.

3. Η ένωση προμηθευτών υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά είτε από όλους τους προμηθευτές που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους εξουσιοδοτημένο με συμβολαιογραφική πράξη. Στη προσφορά απαραιτήτως πρέπει να αναγράφεται η ποσότητα του υλικού ή το μέρος αυτού που αντιστοιχεί στον καθένα στο σύνολο της προσφοράς.

4. με την υποβολή της προσφοράς κάθε μέλος της ένωσης ευθύνεται εις ολόκληρο. Σε περίπτωση κατακύρωσης ή ανάθεσης της προμήθειας, η ευθύνη αυτή εξακολουθεί μέχρι πλήρους εκτέλεσης της σύμβασης.

5. Σε περίπτωση που εξαιτίας ανικανότητας, για οποιοδήποτε λόγο, ή ανωτέρας βιας, μέλος της ένωσης δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της ένωσης κατά τον χρόνο αξιολόγησης των προσφορών, τα υπόλοιπα μέλη συνεχίζουν να έχουν την ευθύνη ολόκληρης της κοινής προσφοράς με την ίδια τιμή. Εάν η παραπάνω ανικανότητα προκύψει κατά τον χρόνο εκτέλεσης της σύμβασης, τα υπόλοιπα μέλη συνεχίζουν να έχουν την ευθύνη της ολοκλήρωσης αυτής με την ίδια τιμή και όρους. Τα υπόλοιπα μέλη της ένωσης και στις δύο παραπάνω περιπτώσεις μπορούν να προτείνουν αντικαταστάτη. Η αντικατάσταση εγκρίνεται με απόφαση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου. Στην περίπτωση που η ανωτέρω ανάγκη αντικατάστασης προκύψει κατά το χρόνο επέλεσης της σύμβασης, προκειμένου για δήμο, η σχετική απόφαση λαμβάνεται από το δημοτικό συμβούλιο.

### Άρθρο 9 Κριτήρια αξιολόγησης των αιτήσεων προμηθευτών για συμμετοχή τους σε κλειστούς διαγωνισμούς

1. Για την επιλογή των προμηθευτών που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορές και προκειμένου να διαπιστωθεί η φερεγγυότητά τους, η επαγγελματική αξιοπιστία τους η χρηματοπιστωτική και οικονομική γενικότερα κατάστασή τους και οι τεχνικές δυνατότητές τους, λαμβάνονται υπόψη:

α) Οι τυχόν νομικοί περιορισμοί λειτουργίας της επιχείρησης.

β) Εάν έχει αποκλεισθεί η συμμετοχή τους σε διαγωνισμούς του δημόσιου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (ο.τ.α.).

γ) Εάν έχουν υποπέσει σε σοβαρό παράπτωμα κατά την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

δ) Η συνέπεια της επιχείρησης στην εκπλήρωση τόσο των συμβατικών της υποχρεώσεων, όσο και των υποχρεώσεών της προς υπηρεσίες του δημόσιου τομέα.

ε) Εάν έχουν κάνει ψευδείς ή ανακριβείς δηλώσεις κατά την παροχή πληροφοριών που ζητούνται από την υπηρεσία.

στ) Η οικονομική επιφάνεια της επιχείρησης.

ζ) Η επιχειρηματική δομή, όπως η μορφή της επιχείρησης, το εύρος της δραστηριότητάς της και το κύρος της.

η) Οι εμπορικές επιδόσεις της επιχείρησης.

θ) Ο τεχνικός εξοπλισμός και το προσωπικό που διαθέτει η επιχείρηση.

ι) Η παραγωγική δυνατότητα.

ια) Η ποιότητα των προϊόντων.

ιβ) Κάθε άλλο κριτήριο με την προϋπόθεση ότι τούτο θα αναφέρεται στη διακήρυξη.

2. Κατά την διαδικασία επιλογής των προμηθευτών, η υπηρεσία που διενεργεί το διαγωνισμό έχει την ευχέρεια να ζητήσει οποιαδήποτε κατά τη κρίση της δικαιολογητικά είτε από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 7 του παρόντος, εκτός της εγγύησης συμμετοχής, είτε και από τα ακόλουθα:

α) Κατάλληλα τραπεζικά έγγραφα, αντίγραφο ή απόσπασμα του ισολογισμού της επιχείρησης, δήλωση περί του συνολικού ύψους του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, καθώς και του κύκλου εργασιών της που αφορά ειδικότερα το υπό προμήθεια υλικό, κατά τις τρεις προηγούμενες του έτους του διαγωνισμού οικονομικές χρήσεις. Εάν η επιχείρηση λειτουργεί ή ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα σχετικά με το υπό προμήθεια υλικό, κατά

χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπει την έκδοση, κατά νόμο, τριών ισολογισμών, υποβάλλει τους ισολογισμούς που έχουν εκδοθεί και τα σχετικά επίσημα στοιχεία που υπάρχουν κατά το διάστημα αυτό.

β) κατάλογο στον οποίο αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις των τριών τελευταίων χρόνων και ειδικότερα τα υλικά, οι ποσότητες, η αξία, οι ημερομηνίες παραγγελίας παράδοσης και υποχρέωσης παράδοσης, καθώς και οι παραλήπτες (δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα). Στην περίπτωση που ο παραλήπτης ανήκει στον δημόσιο τομέα, οι παραδόσεις αποδεικνύονται με σχετικά έγγραφα της αρμόδιας υπηρεσίας, στα οποία θα αναφέρεται και η εμπρόθεσμη ή μη παράδοση των υλικών. Στην περίπτωση που ο παραλήπτης ανήκει στον ιδιωτικό τομέα οι παραδόσεις αποδεικνύονται με επίσημα παραστατικά έγγραφα πώλησης.

γ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού της επιχείρησης και των μέσων ελέγχου.

δ) Κατάσταση προσωπικού κατά ειδικότητα θεωρημένη από αρμόδια αρχή.

ε) Δείγματα των προσφερόμενων υλικών, όταν τούτο απαιτείται από την υπηρεσία, περιγραφή ή φωτογραφίες αυτών.

στ) Πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα γραφεία ποιοτικού ελέγχου ή αρμόδιες υπηρεσίες, που να βεβαιώνουν τήρηση ορισμένων προδιαγραφών ή προτύπων των προϊόντων, όταν απαιτούνται από την υπηρεσία.

3. Όσοι από αυτούς που πληρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις επιλεγούν να υποβάλλουν προσφορά με απόφαση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, οφείλουν να προσκομίσουν τα δικαιολογητικά του άρθρου 7 του παρόντος καθώς και τα προαναφερόμενα στην παραγράφο 2 του άρθρου αυτού εκτός εκείνων που έχουν ήδη προσκομισθεί και δεν έχει λήξει η ισχύς τους.

4. Στην περίπτωση που υποβάλλεται αίτηση συμμετοχής από προμηθευτή που δεν είναι ο ίδιος κατασκευαστής ολικά ή μερικά του υπό προμήθεια υλικού τα παραπάνω ισχύουν τόσο για τον ίδιο όσο και για τον κατασκευαστή.

5. Στους κλειστούς διαγωνισμούς ή στις διαδικασίες μέσω διαπραγματεύσεων ή απευθείας ανάθεσης οι αναδέτουσες αρχές, βάσει των παρασχεθεισών πληροφοριών σχετικά με την προσωπική κατάσταση του προμηθευτή καθώς και των πληροφοριών και των διατυπώσεων που είναι αναγκαίες προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο συντρέχουν οι ελάχιστες απαιτούμενες οικονομικές και τεχνικές προϋποθέσεις, επιλέγουν τους υποψήφιους τους οποίους θα καλισουν να υποβάλουν προσφορά ή να διαπραγματευθούν, μεταξύ εκείνων που πληρούν τις απαιτούμενες από τις ανωτέρω διατάξεις προϋποθέσεις.

6. Κατά την αξιολόγηση των προμηθευτών για προσφορές που υποβάλονται από αυτούς σε ανοικτούς ή πρόχειρους διαγωνισμούς, καθώς και στις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης, οπου επιτρέπεται τούτο, λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια που αναφέρονται στις διατάξεις του άρθρου αυτού.

**Άρθρο 10**  
**Προθεσμίες διαγωνισμών**

**1. Στους ανοικτούς διαγωνισμούς:**

α) Η προθεσμία για την διενέργεια του ανοικτού διαγωνισμού δεν πρέπει να είναι μικρότερη των 52 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της περίληψης της διακήρυξης στην υπηρεσία εκδόσεων των ευρωπαϊκών κοινοτήτων ή των 20 ημερών από την ημερομηνία της τελευταίας υποχρεωτικής για τον οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης δημοσιευσής της στον ελληνικό τύπο, όταν δεν απαιτείται δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του παρόντος. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες επείγοντες λόγοι καθιστούν την παραπάνω προθεσμία των 20 ημερών ανεφάρμοστη, τότε η προθεσμία αυτή μπορεί να περιοριστεί, με απόφαση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου μέχρι δέκα (10) ημέρες.

β) Εφόσον, από τους ενδιαφερόμενους προμηθευτές, ζητηθούν έγκαιρα τα σχετικά με τον προκηρυσμένο διαγωνισμό έγγραφα, αυτά παραδίδονται ή αποστέλλονται σε αυτούς, μέσα σε τέσσερις (4) εργάσμες ημέρες από τη λήψη της σχετικής αιτησης.

γ) Εφόσον ζητηθούν εμπρόθεσμα συμπληρωματικές πληροφορίες, σχετικές με τα έγγραφα του διαγωνισμού, αυτές παρέχονται έξι (6) τουλάχιστον ημέρες, πριν από την ημερομηνία που έχει ορισθεί για την υποβολή των προσφορών. Οι συμπληρωματικικές πληροφορίες αποστέλλονται ή παραδίδονται το αργότερο τέσσερις (4) εργάσμες ημέρες μετά τη λήψη της σχετικής αίτησης.

δ) Στις περιπτώσεις όπου οι προσφορές δύναται να γίνουν μόνο κατόπιν επιτοπίου επισκέψεως ή κατόπιν αμέσου εξετάσεως των δικαιολογητικών της προκήρυξης, η προθεσμία που ορίζεται στο εδάφιο α, της παραγράφου αυτής πρέπει να παρατείνεται ανάλογα.

**2. Στους κλειστούς διαγωνισμούς:**

α) Η προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής σε κλειστό διαγωνισμό και στις διαδικασίες μέσω διαπραγματεύσεων, κατά την έννοια και υπό τις προοποδέσεις των περιπτώσεων β και γ της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του παρόντος κανονισμού, την οποία ορίζουν οι αναθέτουσες αρχές, δεν πρέπει να είναι μικρότερη των 37 ημερών από την ημερομηνία αποστολής περίληψης της διακήρυξης στην υπηρεσία επισήμων εκδόσεων των ευρωπαϊκών κοινοτήτων για δημοσιευση, ή των 21 ημερών από την ημερομηνία της τελευταίας υποχρεωτικής για τον οργανισμό τοπικής αυτοδιοικησης, δημοσιευσής της στον ελληνικό τύπο όταν δεν απαιτείται δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα των ευρωπαϊκών κοινοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του παρόντος. Όταν επείγοντες λόγοι καθιστούν τις προθεσμίες αυτές ανεφάρμοστες, τότε μπορεί με απόφαση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου να περιοριστούν, μέχρι 15 και 12 ημέρες, αντίστοιχα. Για τον καθορισμό των προθεσμιών αυτών συνυπολογίζονται οι ημερομηνίες της αποστολής περίληψης της διακήρυξης στην υπηρεσία επισήμων εκδόσεων των ευρωπαϊκών κοινοτήτων ή της δημοσιευσης στον ελληνικό τύπο και της τελευταίας ημερομηνίας για την υποβολή της αίτησης συμμετοχής.

β) Στους προμηθευτές που έχουν επιλεγεί για την υποβολή προσφοράς, αποστέλλεται έγγραφη πρόσκληση ταυτόχρονα και με τους ίδιους ορους. Η πρόοκληση πρέπει να συνοδεύεται από τη συγγραφή υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα.

γ) Η προθεσμία για την υποβολή των προσφορών δεν πρέπει να είναι μικρότερη των 40 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της έγγραφης πρόσκλησης, στην περίπτωση που η προϋπολογιζομένη αξία της προμήθειας, εκτός ΦΠΑ, είναι ίση ή μεγαλύτερη των 200.000 ECU και των 21 ημερών από την αυτή ημερομηνία στις λουπές περιπτώσεις. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες επείγοντες λόγοι καθιστούν τις προθεσμίες αυτές ανεφάρμοστες, τότε μπορεί να περιορισθούν με απόφαση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου μέχρι 10 ημέρες, από την ημερομηνία αποστολής της έγγραφης πρόσκλησης. Για τον καθορισμό των προθεσμιών αυτών συνυπολογίζονται και οι ημερομηνίες της αποστολής της έγγραφης πρόσκλησης και της τελευταίας ημερομηνίας για την υποβολή της προσφοράς.

δ) Εφόσον ζητηθούν εμπρόθεσμα συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικές με την συγκεκριμένη προμήθεια, αυτές παρέχονται έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία που έχει ορισθεί για την υποβολή των προσφορών. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες αποστέλλονται ή παραδίδονται το αργότερο τιςσερεις (4) εργάσιμες ημέρες μετά την λήψη της σχετικής αίτησης. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες επείγοντες λόγοι καθιστούν την προθεσμία αυτή ανεφάρμοστη, τότε η προθεσμία μπορεί να ορισθεί σε τέσσερεις (4) ημέρες, πριν από την ημερομηνία που έχει ορισθεί για την υποβολή των προσφορών.

ε) Οι αιτήσεις για συμμετοχή σε διαγωνισμούς δύναται να αποστέλλονται ταχυδρομικώς, τηλεφωνικώς, με τηλέτυπο ή με τηλεαντίγραφο. Στις τρεις τελευταίες περιπτώσεις οι αιτήσεις πρέπει να επιβεβαιώνονται με επιστολή, με την προϋπόθεση ότι αυτή θα παραληφθεί εμπρόθεσμα.

στ) Στις περιπτώσεις όπου οι προσφορές δύναται να γίνουν μόνο κατόπιν επιτοπίου επισκέψεως ή κατόπιν αμέσου εξετάσεως των δικαιολογητικών της προκήρυξης, η προθεσμία που ορίζεται στο εδάφιο α, της παραγράφου αυτής πρέπει να παρατείνεται ανάλογα.

3. Με απόφαση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου μπορεί να μετατίθεται η ημερομηνία της υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής ή της διενέργειας διαγωνισμού, με ή χωρίς τροποποιήσεις των όρων της πρόσκλησης ή της διακήρυξης. Όταν η μετάθεση γίνεται χωρίς τροποποίηση των όρων της πρόσκλησης ή της διακήρυξης, το χρονικό διάστημα της μετάθεσης ορίζεται με την παραπάνω απόφαση. Όταν η μετάθεση γίνεται με τροποποίηση των όρων της πρόσκλησης ή της διακήρυξης, πρέπει από την ημερομηνία δημοσίευσης της σχετικής ανακοίνωσης μέχρι την ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής ή διενέργειας του διαγωνισμού, να μεσολαβεί χρονικό διάστημα όχι μικρότερο του ορισθέντος από την αρχική πρόσκληση ή διακήρυξη, εκτός αν από την απόφαση μετάθεσης προβλέπεται η σύντμηση του χρόνου αυτού, τηρουμένων των προθεσμιών που ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους. Στις περιπτώσεις αυτές, όσον αφορά την δημοσίευση, ακολουθείται η ίδια διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 5 του παρόντος.

#### Άρθρο 11

##### Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών

1. Όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος σε ανοικτό ή κλειστό διαγωνισμό, πρέπει να καταθέσουν έγγραφες προσφορές μέσα στη προθεσμία που ορίζεται από τη σχετική διακήρυξη ή πρόσκληση.
2. Οι προσφορές παραλαμβάνονται από την αρμόδια υπηρεσία που διενέργει τον διαγωνισμό.
3. Εάν από τη διακήρυξη ή την πρόσκληση προβλέπεται ότι μαζί με την προσφορά πρέπει να κατατεθούν και δείγματα του υλικού, αυτά κατατίθενται πριν από τον διαγωνισμό στην υπηρεσία, η δε σχετική απόδειξη υποβάλλεται μαζί με την προσφορά. Κατάθεση δείγματος δεν απαιτείται σε περίπτωση που έχει ήδη κατατεθεί κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής σε κλειστό διαγωνισμό.
4. Οι προσφορές μπορεί να αποστέλλονται στην υπηρεσία με οποιοδήποτε τρόπο και παραλαμβάνονται με απόδειξη, με την απαραίτητη όμως προϋπόθεση ότι αυτές θα περιέρχονται στην υπηρεσία μέχρι την προηγουμένη της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, όταν απαιτείται κατάθεση δείγματος, επιτρέπεται η αποστολή του σύμφωνα με τα οριζόμενα παραπάνω υπό την προϋπόθεση όμως ότι τούτο θα περιέλθει στην υπηρεσία μέχρι τέσσερις (4) ημέρες από την επομένη της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού, το δε αποδεικτικό αποστολής θα περιέχεται απαραίτητα στο φάκελο προσφοράς με τα τεχνικά στοιχεία.
5. Στις περιπτώσεις που οι υποβαλλόμενες ή οι ταχυδρομικά αποστελλόμενες προσφορές δεν πληρούν τα οριζόμενα από τις διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων του παρόντος άρθρου, δεν λαμβάνονται υπόψη.
6. Προσφορές που περιέρχονται στην υπηρεσία με οποιοδήποτε τρόπο πριν από την διενέργεια του διαγωνισμού δεν αποσφραγίζονται αλλά παραδίδονται στα αρμόδια όργανα που παραλαμβάνουν τις προσφορές προ της εκπνοής της προθεσμίας που καθορίζεται από τη διακήρυξη ή την πρόσκληση, προκειμένου να αποσφραγισθούν μαζί με τις άλλες που κατατέθηκαν με την προαναφερόμενη διαδικασία. Στην περίπτωση κλειστού διαγωνισμού τυχόν υποβληθείσα προσφορά από προμηθευτή που δεν προσκλήθηκε προς τούτο, επιστρέφεται από την υπηρεσία χωρίς να αποσφραγισθούν και οι προσφορές που υποβάλλονται ή περιέχονται στην υπηρεσία, με οποιοδήποτε τρόπο, εκπρόθεσμα.
7. Στον φάκελλο κάθε προσφοράς πρέπει να αναγράφονται ευκρινώς:
  - α. Η λέξη ΠΡΟΣΦΟΡΑ με κεφαλαία γράμματα.

8. Ο πλήρης τίτλος της αρμόδιας υπηρεσίας που διενεργεί την προμήθεια.

γ. Ο αριθμός της διακήρυξης.

δ. Η ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού.

ε. Τα στοιχεία του αποστολέα.

8. Κατά την αποσφράγιση των προσφορών το αρμόδιο όργανο ακόμη κι αν το ίδιο είναι αρμόδιο και για την αξιολόγησή τους, δεν είναι υποχρεωμένο να ελέγχει την συμμόρφωση των διαγωνιζομένων ή των προσφορών τους προς του ορους της διακήρυξης.

### Άρθρο 12 Προσφορές

1. Με ποινή να μην γίνουν αποδεκτές οι προσφορές υποβάλλονται, μέσα σε φάκελο καλά οφραγισμένοι σε δύο αντιγραφα, ο οποίος θα φέρει τις ενδειξεις που αναφέρονται στο άρθρο 11 του παρόντος. Προσφορές που υποβάλλονται ανοικτές, δεν γίνονται αποδεκτές. Μέσα στο φάκελο προσφοράς τοποθετούνται όλα τα σχετικά με την προσφορά στοιχεία και ειδικώτερα ως εξής:

α. Σε περίπτωση που ο διαγωνισμός γίνεται με κριτήριο τη χαμηλότερη μόνο τιμή στον κυρίως φάκελλο προσφοράς τοποθετούνται όλα τα ζητούμενα δικαιολογητικά, η εγγύηση συμμετοχής και τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς. Τα οικονομικά στοιχεία της προσφοράς τοποθετούνται σε χωριστό σφραγισμένο φάκελλο, μέσα στον κυρίως φάκελλο, με την ένδειξη "ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ".

β. Σε περίπτωση που ο διαγωνισμός γίνεται με κριτήριο τη συμφερότερη προσφορά, στον κυρίως φάκελλο προσφοράς τοποθετούνται όλα τα ζητούμενα δικαιολογητικά και η εγγύηση συμμετοχής. Τα τεχνικά, καθώς και τα λουπά στοιχεία της προσφοράς, όπως κατατάσσονται στις ομάδες που αναφέρονται στο άρθρο 20 του παρόντος, τοποθετούνται σε χωριστό σφραγισμένο φάκελλο, μέσα στον κυρίως φάκελλο, με την ένδειξη "ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ". Τα οικονομικά στοιχεία της προσφοράς τοποθετούνται σε χωριστά σφραγισμένο φάκελλοι επίσης μέσα στον κυρίως φάκελλο με την ένδειξη "ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ".

2. Οι φάκελλοι τεχνικής και οικονομικής προσφοράς θα φέρουν και τις ενδείξεις του κυρίως φακέλλου.

3. Σε περιπτώση που τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς δεν είναι δυνατόν, λόγω μεγάλου όγκου να τοποθετηθούν στον κυρίως φάκελλο, τότε αυτά συσκευάζονται ιδιαίτερα και ακολουθούν τον κυρίως φάκελο με την ένδειξη "ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ" και τις λουπές ενδείξεις του κυρίως φακέλλου.

4. Οι προσφορές δεν πρέπει να έχουν ξέσματα, σθυσίματα, προσθήκες, διορθώσεις. Εάν υπάρχει στην προσφορά οποιαδήποτε διόρθωση, αυτή πρέπει να είναι καθαρογραμμένη και μονογραμμένη από τον προσφέροντα, η δε επιτροπή διενέργειας του διαγωνισμού παραλαμβάνει και αποσφραγίζει τις προσφορές και κατά τον έλεγχο καθαρογράφει την τυχόν διόρθωση και μονογράφει και σφραγίζει αυτή. Η προσφορά απορρίπτεται όταν υπάρχουν σε αυτή διορθώσεις οι οποίες την καθιστούν ασαφή κατά την κρίση του οργάνου αξιολόγησης των προσφορών.

5. Ο προσφέρων θεωρείται ότι αποδέχεται πλήρως και ανεπιφυλάκτως όλους τους όρους της διακήρυξης ή πρόσκλησης εκτός εάν κατά περίπτωση στην προσφορά του ρητά αναφέρει τα σημεία εκείνα τα οποία τυχόν 5 δέχεται. Στην περίπτωση αυτή πρέπει ο προσφέρων να αναφέρει στην προσφορά του τους όρους της προσφοράς που είναι διαφορετικοί από τους όρους της διακήρυξης, προκειμένου να αξιολογηθούν. Μετά την κατάθεση της προσφοράς δεν γίνεται αποδεκτή αλλά απορρίπτεται ως απαράδεκτη κάθε διευκρίνιση, τροποποίηση ή απόκρουση όρου της διακήρυξης ή της πρόσκλησης ή της προσφοράς. Διευκρινίσεις δίνονται από τον προσφεύγοντα μόνο όταν ζητούνται από την επιτροπή διαγωνισμού, είτε ενώπιον της, είτε ύστερα από έγγραφο της υπηρεσίας. Από τις διευκρινίσεις που δίνονται σύμφωνα με τα παραπάνω, λάμβανονται υπόψη μόνο εκείνες που αναφέρονται στα σημεία που ζητήθηκαν.

### Άρθρο 13 Χρόνος ισχύος προσφορών

1. Οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους προμηθευτές τριάντα (30) ημέρες από την επομένη της διενέργειας του διαγωνισμού, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην διακήρυξη ή την πρόσκληση, καθώς και για τον χρόνο που αποδέχθηκαν να παρατείνουν την προσφορά τους.

2. Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο του προβλεπομένου από τη διακήρυξη, απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

3. Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται, εφόσον ζητηθεί από την υπηρεσία, πριν από τη λήξη της, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με το προβλεπόμενο από τη διακήρυξη. Μετά τη λήξη και

του παραπάνω ανωτάτου ορίου χρόνου παράτασης ισχύος της προσφοράς, ματαιώνονται τα αποτελέσματα του διαγωνισμού, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 20 παρ. 5 και 23 παρ. 2.

**Άρθρο 14**  
**Αντιπροσφορές**

Στους διαγωνισμούς δεν γίνονται δεκτές αντιπροσφορές και σε περίπτωση υποβολής τους απορρίπτονται, ως απαράδεκτες.

**Άρθρο 15**  
**Ενστάσεις προ της υπογραφής της σύμβασης**

1. Ένσταση κατά της διακήρυξης του διαγωνισμού ή της νομιμότητας διενέργειάς του. ή της συμμετοχής προμηθευτή σ' αυτόν, υποβάλλεται εγγράφως ως εξής:

α. Κατά της διακήρυξης του διαγωνισμού, στην αρμόδια για τη διενέργεια του διαγωνισμού υπηρεσια, μέσα στο μισό του χρονικού διαστήματος από τη δημοσίευση της διακήρυξης μέχρι την ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Για το καθορισμό της προσθεσματικής συνυπολογίζονται και οι ημερομηνίες της δημοσίευσης της διακήρυξης και της υποβολής των προσφορών. Αν προκύπτει κλάσμα θεωρείται ολόκληρη ημέρα. Η ένσταση εξετάζεται από τη δημαρχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο και η σχετική απόφαση εκδιδεται το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την διενέργεια του διαγωνισμού. Οι ενιστάμενοι λαμβάνουν γνώση της σχετικής απόφασης με δική τους φροντίδα. Σε περιπτωση που με την παραπάνω απόφαση τροποποιείται όρος της διακήρυξης, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 10 παρ. 3 του παρόντος.

β. Κατά της νομιμότητας της διενέργειας του διαγωνισμού ή της συμμετοχής προμηθευτή σ' αυτόν, μόνο από προμηθευτή που συμμετέχει στο διαγωνισμό ή αποκλείστηκε απ` αυτόν σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας του και για λόγους που ανακύπτουν κατά το αντίστοιχο στάδιο, στην αρμόδια για την διενέργεια του διαγωνισμού υπηρεσια κατά την διάρκεια του διαγωνισμού, μέχρι και την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την ανακοίνωση του αποτελέσματος του αντίστοιχου σταδίου. Η ένσταση αυτή δεν επιφέρει αναβολή ή διακοπή του διαγωνισμού, αλλά εξετάζεται κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού από το αρμόδιο όργανο. Το όργανο αυτό υποβάλλει την ένσταση με αιτιολογημένη γνωμοδότησή του στη δημαρχιακή επιτροπή ή στο κοινοτικό συμβούλιο που αποφαίνεται τελικά.

2. Οι ανωτέρω αποφάσεις των δημαρχιακών επιτροπών ή των κοινοτικών συμβουλίων καθώς και οι αποφάσεις τους που αφορούν στην κατακύρωση του διαγωνισμού ελέγχονται για τη νομιμότητά τους και είναι δυνατή η προσβολή τους στον οικείο νομάρχη κατά τις διατάξεις του Δ.Κ.Κ. όπως αυτός ισχύει κάθε φορά.

3. Ενστάσεις που υποβάλλονται για οιουσδήποτε άλλους από τους προαναφερόμενους λόγους, προ της υπογραφής της σύμβασης δεν γίνονται δεκτές.

**Άρθρο 16.**  
**Προσφερόμενη τιμή**

1. Με την προσφορά η τιμή του προς προμήθεια υλικού δινεται ανά μονάδα, όπως καθορίζεται στη διακήρυξη. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι τυχόν υπερ τρίτων κρατήσεις ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, εκτός από το Φ.Π.Α., για παράδοση του υλικού στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στη διακήρυξη.

2. Η προσφερόμενη τιμή δινεται σε δραχμές ή συνάλλαγμα, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα από τη διακήρυξη. Οι τιμές σε συνάλλαγμα εκφράζονται στο νόμισμα της χώρας προέλευσης του υλικού ή σε δολλάρια Η.Π.Α. ή στο νόμισμα που καθορίζεται από εμπορική συμφωνία που υπάρχει μεταξύ Ελλάδος και της χώρας προέλευσης του υλικού. Στην τελευταία περίπτωση και εφόσον η τιμή προσφοράς εκφράζεται στο νόμισμα της χώρας προέλευσης του υλικού, οι φορεις του άρθρου 1 του παρόντος κανονισμού δεν υποχρεούνται να προβούν στην πληρωμή με το νόμισμα της προσφοράς, αλλά με το νόμισμα στο οποιο πραγματοποιούνται οι πληρωμές από την Τράπεζα της Ελλάδος προς την χώρα προέλευσης του υλικού.

3. Όταν από τη διακήρυξη καθορίζεται ότι η προσφερόμενη τιμή θα είναι σε δραχμές, προσφορά με την οποία δίδεται τιμή σε συνάλλαγμα ή με ρήτρα συναλλάγματος απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Επίσης όταν

από τη διακήρυξη καθορίζεται ότι η προσφερόμενη τιμή όταν είναι σε συνάλλαγμα, προσφορά για εγχώριο προϊόν όταν δίδεται με τιμή σε δραχμές, διαφορετικά όταν απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

4. Εφόσον από τη διακήρυξη προβλέπεται οι τιμές προσφέρονται σε συνάλλαγμα, τότε, για τη σύγκριση των προσφορών, μετατρέπονται σε δραχμές με βάση την ισχύουσα επίσημη τιμή πώλησης σε δραχμές του συναλλάγματος, κατά την ημέρα της διεξαγωγής του διαγωνισμού.

5. Προσφορά που θέτει όρο αναπροσαρμογής, χωρίς αυτό να προβλέπεται από τη διακήρυξη, απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

6. Εφόσον από την προσφορά δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή ή δεν δίδεται ενιαία τιμή, για το μέρος της ποσότητας που προσφέρει ο μετέχων στον διαγωνισμό ή για ολόκληρη την ποσότητα που προκηρύχθηκε, η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη, με απόφαση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου για την αξιολόγηση των προσφορών οργάνου.

#### Άρθρο 17 Αναπροσαρμογή τιμών

1. Όταν από τη διακήρυξη προβλέπεται χρόνος παράδοσης των υλικών μεγαλύτερος των δώδεκα (12) μηνών, τότε ορίζεται στη διακήρυξη όρος περί αναπροσαρμογής της τιμής. Στην περίπτωση αυτή πρέπει υποχρεωτικά να καθορίζεται στη διακήρυξη ο τύπος, ο τρόπος και οι προϋποθέσεις της αναπροσαρμογής. Μεταξύ αυτών που όταν λαμβάνονται υπόψη για την

αναπροσαρμογή των τιμών είναι και τα εξής :

α. χρόνος εκκινησης της αναπροσαρμογής είναι η ημερομηνία υποβολής των προσφορών που καθορίζεται από τη διακήρυξη ή την πρόσκληση και υπολογίζεται μέχρι και την ημερομηνία παράδοσης των υλικών.

β. Αναπροσαρμογή σε περιπτώσεις τμηματικών παραδόσεων χορηγείται για τις ποσότητες που ορίζονται από τη διακήρυξη να παραδοθούν μετά την παρέλευση των δώδεκα (12) μηνών.

γ. Σε περιπτώση εκπρόθεσμης παράδοσης, με υπαιτιότητα του προμηθευτή, ο χρόνος του εκπρόθεσμου δεν υπολογίζεται για την αναπροσαρμογή.

δ. Η τυχόν προκαταβολή που χορηγήθηκει αφαιρείται από την προς αναπροσαρμογή συμβατική αξια.

2. Σε ειδικές περιπτώσεις, κατά την κριση του φορέα που διενεργει την προμήθεια, μπορει να ορίζονται στη διακήρυξη όρος περί αναπροσαρμογής της τιμής ακόμη και αν το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα παράδοσης των ειδών είναι μικρότερο των δώδεκα (12) μηνών.

3. Για την πληρωμή του επι πλέον ποσού που προκύπτει μετά την αναπροσαρμογή δεν απαιτείται σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης.

4. Όταν από τη διακήρυξη προβλέπεται αναπροσαρμογή τιμών, προσφορά με τιμές σταθερές απορρίπτεται.

#### Άρθρο 18 Προέλευση των προσφερομένων υλικών

1. Οι προμηθευτές υποχρεούνται ανάλογα με τη μορφή του διαγωνισμού να αναφέρουν στις αιτήσεις συμμετοχής ή στις προσφορές τους την χώρα προέλευσης και κατασκευής των υλικών που προσφέρουν. Τα παραπάνω δεν εφαρμόζονται προκειμένου για προιόντα κοινοτικής προέλευσης.

2. Ο προσφέρων πρέπει να δηλώνει στην προσφορά το εργοστάσιο, στο οποίο όταν δα κατασκευάσει τα προσφερόμενα υλικά καθώς και τον τόπο εγκατάστασής του. Εφόσον για την παραγωγή του τελικού προϊόντος μεσολαβούν διάφορες φάσεις βιομηχανοποίησης, πρέπει να δηλώνεται στην προσφορά το κατά περίπτωση εργοστάσιο και ο τόπος εγκατάστασής του, καθώς και το ποσοστό συμμετοχής στη διαμόρφωση της τιμής του τελικού προϊόντος για κάθε μια από αυτές τις φάσεις. Προσφορά στην οποία δεν όταν υπάρχει η παραπάνω δήλωση, όταν απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Μετά την υποβολή της προσφοράς απαγορεύεται η αλλαγή του εργοστασίου που δηλώθηκε. Εάν διαπιστωθεί από την υπηρεσία ανυπαρξία του εργοστασίου που δηλώθηκε με την προσφορά, κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού, η προσφορά απορρίπτεται και η σχετική απόφαση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου κοινοποιείται στο Υπουργείο Εμπορίου για την κατά την κριση του επιβολή ποινής αποκλεισμού του δηλώσαντος, από διαγωνισμούς των ο.τ.α. και του δημοσίου για χρονικό διάστημα που καθορίζεται με την ίδια απόφαση. Η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη και όταν στο εργοστάσιο που δηλώνεται για την κατασκευή μερικώς ή ολικώς των υλικών έχει επιβληθεί

ποινή αποκλεισμού από τους διαγωνισμούς του δημόσιου και των ο.τ.α., που ισχύει κατά την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού.

3. Όταν οι προσφέροντες δεν θα κατασκευάσουν τα προσφερόμενα υλικά, μερικά ή ολικά σε δικό τους εργοστάσιο, εκτός των στοιχειών της παραγράφου 2 που πρέπει να δηλώνονται στην προσφορά, πρέπει να επισυνάψουν σ' αυτή και υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου του εργοστασίου, στο οποίο θα κατασκευασθούν τα υλικά με την οποία θα δηλώνεται ότι αποδέχεται την εκτέλεση της προμήθειας, σε περιπτώση κατακύρωσης στον προμηθευτή υπέρ του οποίου εκδίδει την υπεύθυνη δήλωση.

4. Μετά την σύναψη της σύμβασης δεν επιτρέπεται η αλλαγή του εργοστασίου που δηλώθηκε με την προσφορά και με βάση την οποία έγινε η κατακύρωση. Σε περιπτώσεις ανωτέρας βιας και μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, μπορεί να εγκριθεί η αλλαγή του εργοστασίου, με απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου.

5. Εφόσον πρόκειται για επαρχιακό εργοστάσιο, η αλλαγή του εργοστασίου γινεται υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι το νέο εργοστάσιο βρίσκεται σε περιοχή με το ίδιο ή μεγαλύτερο ποσοστό προτιμησης επαρχιακής βιομηχανίας (ΠΕΒ) με το αρχικό. Οταν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βιας μπορεί να εγκριθεί η αλλαγή εργοστασίου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου με άλλο εργοστάσιο που βρίσκεται σε περιοχή με χαμηλότερο ποσοστό ΠΕΒ. Στη περιπτώση αυτή αφαιρείται από το συμβατικό τίμημα η διαφορά ΠΕΒ.

6. Κατασκευή του υλικού σε εργοστάσιο άλλο από εκείνο που δηλώθηκε στην προσφορά, χωρίς προηγούμενης κατά τα ανωτέρω, έγκριση της υπηρεσίας, συνεπάγεται την κήρυξη του προμηθευτή εκπτώτου από τη σύμβαση, με τις προβλεπόμενες σχετικές κυρώσεις.

### Άρθρο 19

#### Αποσφράγιση των προσφορών και ανακοίνωση τιμών

1. Το αρμόδιο όργανο παραλαβής και αποσφράγισης προσφορών προβαίνει στην έναρξη της διαδικασίας αποσφράγισης των προσφορών την ημερομηνία και ώρα που οριζεται από τη σχετική διακήρυξη ή πρόσκληση. Προσφορές που υποβάλλονται στο παραπάνω όργανο μετά την έναρξη της διαδικασίας αποσφράγισης δεν αποσφραγίζονται, αλλά παραδίδονται στην υπηρεσία για επιστροφή, ως εκπρόθεσμες. Η αποσφράγιση γινεται με την παρακάτω διαδικασία:

α. Σε περιπτώση που ο διαγωνισμός γινεται με κριτήριο τη χαμηλότερη μόνο τιμή, αποσφραγίζεται μόνο ο κυριας φόκελλος μονογράφονται δε και σφραγίζονται από το παραπάνω όργανο όλα τα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά κατά φύλλο. Ο φάκελλος της οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζεται, αλλά μονογράφεται και σφραγίζεται από το παραπάνω όργανο και παραδίδεται στην υπηρεσία, προκειμένου να αποσφραγισθεί την

ημερομηνία και ώρα που οριζεται από τη διακήρυξη την πρόσκληση.

β. Σε περιπτώση που ο διαγωνισμός γίνεται με κριτήριο τη συμφερότερη προσφορά αποσφραγίζεται ο κυριας φάκελλος καθώς και ο φάκελλος της τεχνικής προσφοράς, μονογράφονται δε και σφραγίζονται από το παραπάνω όργανο όλα τα δικαιολογητικά και τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς κατά φύλλο. Για την οικονομική προσφορά ακολουθείται η ίδια παραπάνω διαδικασία της περίπτωσης (α) της παραγράφου αυτής.

2. Μετά την αποσφράγιση των προσφορών το παραπάνω όργανο προβαίνει στην καταχώρηση αυτών που υποβάλλουν προσφορές, καθώς και των δικαιολογητικών που υπέβαλαν, κατά διαγωνισμό, όταν πρόκειται για περισσότερους από ένα διαγωνισμούς, σε πρακτικό το οποίο υπογράφει και σφραγίζει.

3. Αποσφράγιση των προσφορών γινεται στην περίπτωση ανοικτού διαγωνισμού δημόσια, στην περιπτώση δε του κλειστού διαγωνισμού παρουσια μόνο αυτών που κλήθηκαν και υπέβαλαν προσφορά ή εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους, τους οποίους καλεί το αρμόδιο όργανο με βάση πινακα που του έχει παραδώσει η αρμόδια για την εκτέλεση της

προμήθειας υπηρεσία. Προσφορά που υποβλήθηκε από προμηθευτή που δεν περιλαμβάνεται στον παραπάνω πινακα της υπηρεσίας, δεν αποσφραγίζεται, αλλά παραδίδεται στην υπηρεσία για επιστροφή.

4. Αυτοι που δικαιούνται, σύμφωνα με τα παραπάνω, να παρευρισκονται στη διαδικασία αποσφράγισης των προσφορών, λαμβάνουν γνώση των συμμετασχόντων στον διαγωνισμό καθώς επισης και των τιμών που προσφέρθηκαν, στην περίπτωση που ο διαγωνισμός έγινε με κριτήριο την χαμηλότερη μόνο τιμή.

5. Μετά την παραπάνω διαδικασία ο σχετικός φάκελος του διαγωνισμού μαζί με τους σφραγισμένους φακέλους που περιέχουν τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών παραδίδεται με απόδειξη σε υπάλληλο της υπηρεσίας που διενεργεί τον διαγωνισμό. Οι σφραγισμένοι φάκελοι με τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των λοιπών στοιχείων αυτών, επαναφέρονται για όσες προσφορές κριθήκαν αποδεκτές, στο παραπάνω αρμόδιο όργανο, για την αποσφράγισή τους κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τη σχετική διακήρυξη ή πρόσκληση και όταν κριτήριο κατακύρωσης είναι η χαμηλότερη μόνο τιμή, ακολουθεί σχετική ανακοίνωση τιμών κατά τα ανωτέρω. Όσες προσφορές δεν κριθήκαν αποδεκτόις δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται. Εφόσον το όργανο αποσφράγισης των προσφορών είναι αρμόδιο και για την αξιολόγησή τους, οι σφραγισμένοι φάκελοι με το οικονομικά στοιχεία των προσφορών παραμένουν σ' αυτό.

**Άρθρο 20**  
**Αξιολόγηση προσφορών**

1. Για την αξιολόγηση των προσφορών λαμβάνονται υπόψη κυρίως τα παρακάτω στοιχεία:

α. Οταν για την τελική επιλογή του προμηθευτή κριτήριο είναι μόνο η χαμηλότερη τιμή:

- Η συμφωνία της προσφοράς προς του όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης και της πρόσκλησης.

- Η προσφερόμενη τιμή σε σχέση με τιμές που προσφέρθηκαν σε προηγούμενους διαγωνισμούς και την τρέχουσα στην αγορά τιμή, για όμοιο ή παρεμφερές υλικό. Η κατακύρωση τελικά γίνεται στον προμηθευτή του οποίου η προσφορά είναι αποδεκτή με βάση τους καθοριζόμενους στις τεχνικές προδιαγραφές και τη διακήρυξη ουσιώδεις όρους, που προσφέρει την χαμηλότερη τιμή. Ισότιμες θεωρούνται οι προσφορές που περιέχουν την

αυτή ακριβώς τιμή και είναι σύμφωνες με τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης και της πρόσκλησης.

β. Όταν για την τελική επιλογή του προμηθευτή κριτήριο είναι η συμφερότερη προσφορά:

- Η τιμή.

- Ο χρόνος παράδοσης των υλικών.

- Η ποιότητα των υλικών με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης.

Η τεχνική αξία και η αποδοτικότητα των υλικών με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης.

- Οι όροι πληρωμής.

- Το κόστος εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης, όπου απαιτούνται.

- Η παρεχόμενη εγγύηση καλής λειτουργίας ή διατήρησης.

- Η εξυπηρέτηση (service) μετά την πώληση και η τεχνική βοήθεια εκ μέρους του προμηθευτή.

-Η τυχόν απαιτούμενη ομοιογένει του υλικού προς άλλο που ήδη χρησιμοποιείται από τον ενδιαφερόμενο φορέα.

- Τα λειτουργικά και αισθητικά χαρακτηριστικά του υλικού.

- Η μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.

- Η σχέση κόστους - αποδοτικότητας ή και άλλα στοιχεία ανάλογα με τη φύση των υπό προμήθεια υλικών ή και των ιδιαιτέρων αναγκών του φορέα.

- Κάθε άλλο στοιχείο, κατά την κρίση του φορέα, για τον οποίο προορίζονται τα υλικά. Η κατακύρωση τελικά γίνεται στον εντός όρων και τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης και της πρόσκλησης προμηθευτή, του οποίου η προσφορά κριθήκε με τα παραπάνω στοιχεία ως η πλέον συμφέρουσα. Ισοδύναμες θεωρούνται οι προσφορές που κατά την παραπάνω αξιολόγηση δινουν το αυτό αποτέλεσμα. Για την επιλογή της συμφερότερης προσφοράς αξιολογούνται μόνο οι προσφορές που είναι αποδεκτές σύμφωνα με τους καθοριζόμενους στις τεχνικές προδιαγραφές και στη διακήρυξη ουσιώδεις ορους και με βάση την παρακάτω διαδικασία:

-Τα προαναφερόμενα στοιχεία εκτός από την τιμή, τους ορους πληρωμής καθώς και το κόστος εγκατάστασης λειτουργίας και συντήρησης, οπου απαιτείται, κατατάσσονται στις ομάδες:

(1) Στοιχεία τεχνικών προδιαγραφών και ποιότητας, οπου περιλαμβάνονται η ποιότητά τους με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, η τεχνική αξία και η αποδοτικότητά τους με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, τα λειτουργικά και αισθητικά χαρακτηριστικά του υλικού και η τυχόν απαιτούμενη ομοιογένεια του υλικού προς άλλο που ήδη χρησιμοποιείται από τον ενδιαφερόμενο για την προμήθεια φορέα.

(2) Ο χρόνος παράδοσης, στοιχεία τεχνικής υποστήριξης εξυπηρέτησης (SERVICE) και ανταλλακτικών, όπου περιλαμβάνονται η παρεχόμενη εγγύηση καλής λειτουργίας, η εξηπηρέτηση (SERVICE) μετά την πώληση και η τεχνική βοήθεια εκ μέρους του προμηθευτή.

(3) Στοιχεία μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας. Σε περίπτωση που ο φορέας εκτέλεσης επιλέγει εκτός των παραπάνω και άλλα στοιχεία, αυτά κατατάσσονται κατά περίπτωση στις παραπάνω ομόδες.

- Για τις παραπάνω ομάδες ορίζεται συντελεστής βαρύτητας, που μπορεί να ανέρχεται μέχρι ποσοστό επι τοις εκατόν 50, 30 και 30, για κάθε ομάδα αντιστοιχα. Το άρδροισμα των ποσοστών αυτών ανέρχεται σε 100. - Για κάθε προσφορά βαθμολογούνται τα επι μέρους στοιχεία των ομάδων. Η συνολική βαθμολογία κάθε ομάδας καθορίζεται σε 50 βαθμούς για τις περιπτώσεις που καλύπτονται ακριβώς οι απαιτήσεις της διακήρυξης. Η βαθμολογία αυτή αυξάνεται μέχρι βαθμούς 60 στις περιπτώσεις που υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις της διακήρυξης. Η αύξηση στους 60 βαθμούς πρέπει να προκύπτει από αύξηση όλων των επι μέρους στοιχειών της ομάδας. Η παραπάνω βαθμολογία μειώνεται μέχρι βαθμούς 40 στις περιπτώσεις που δεν καλύπτονται πλήρως οι απαιτήσεις της διακήρυξης υπό την προϋπόθεση ότι η προσφορά έχει ήδη κριθεί ως αποδεκτή. Η μειωση στους 40 βαθμούς πρέπει να προκύπτει από μειωση όλων των επι μέρους στοιχειών της ομάδας. Η συνολική βαθμολογία κάθε ομάδας σταθμιζεται με τον συντελεστή βαρύτητας της ομάδας. Συμφερότερη προσφορά είναι εκείνη που παρουσιάζει τον μεγαλύτερο λόγο αθροισματος των σταθμισμένων βαθμολογιών προς την ανηγμένη, οπου απαιτείται τιμή προσφοράς. Για τη διαμόρφωση της ανηγμένης τιμής λαμβάνονται υπόψη η τιμή προσφοράς, το ποσοστό προστασίας επαρχιακής βιομηχανίας το π000στό προτιμησης εγχώριας βιομηχανίας και όταν από τη διακήρυξη καθορίζονται οι όροι πληρωμής και το κόστος εγκατάστασης λειτουργίας και συνήρησης. Το ποσοστό προτιμησης επαρχιακής και εγχώριας βιομηχανίας υπολογιζεται επι της τιμής προσφοράς. Από τον φορέα για τον οποίο προορίζονται τα υλικά καθορίζονται τα στοιχεία που απαρτίζουν τις ομάδες, οι συντελεστές βαρύτητας και η βαθμολογία των στοιχείων που αναφέρονται απαραιτητα στη διακήρυξη.

2. Τα ποσοστά προτιμησης εγχώριας βιομηχανίας για τη διαμόρφωση ανηγμένης τιμής δεν λαμβάνεται υπόψη όταν πρόκειται για κοινοτικά προϊόντα.

3. Προσφορά που είναι αόριστη και ανεπίδεκτη εκτίμησης ή είναι υπό αιρεση, απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμόδιου για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού οργάνου.

4. Προσφορές που παρουσιάζουν, κατά την κρίση του αρμόδιου για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού οργάνου, ουσιώδεις αποκλίσεις από τους ορους και τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης και της πρόσκλησης απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Αντιθετα δεν αποβριπτονται προσφορές εάν οι παρουσιαζόμενες αποκλίσεις κρινονται ως επουσιώδεις.

5. Σε κάθε περιπτώση για την κατακύρωση αποφασίζει η δημαρχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο η δε σχετική απόφαση υποβάλεται στο νομάρχη για έλεγχο νομιμότητας. Η απόφαση για την κατακύρωση της δημοπρασίας είναι δυνατό να ληφθει και μετά την πάροδο ισχύος ή των προσφορών και η σύμβαση να καταρτισθει έγκυρα, εάν συμφωνεί και ο μειοδότης..

## Άρθρο 21

### Κρίση αποτελεσμάτων διαγωνισμού

1. Το αρμόδιο για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού όργανο με γνωμοδότησή του προς τη δημαρχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο ή, γιά τις περιπτώσεις του τελευταιου εδαφίου της παραγράφου 2 και της παραγράφου 6 του άρθρου 23 του παρόντος κανονισμού, το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητάς, που αποφασίζουν σχετικά, μπορεί να προτείνει, σύμφωνα με τις διατάξεις των Ν. 1797/88, 2000/91 και του παρόντος κανονισμού:

α. Κατακύρωση της προμήθειας για ολόκληρη την ποσότητα ή μέρος αυτής που προσφέρει ο προμηθευτής.

β. Ματαιώση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού και επανάληψή του με τροποποίηση ή μη των όρων και των τεχνικών προδιαγραφών.

γ. Χορήγηση εξουσιοδότησης στην ενδιαφερόμενη υπηρεσία για να προθει στην πραγματοποιηση της προμήθειας, όταν έχει γινει κατακύρωση της προμήθειας, σύμφωνα με την περίπτωση α της παραγράφου αυτής.

**δ.** Την κατανομή της προς προμήθεια ποσότητας, εφόσον πρόκειται για διαιρετό υλικό, μεταξύ περιοστέρων μειοδοτών με ισότιμες ή ισοδύναμες προσφορές ή την διενέργεια κλήρωσης μεταξύ αυτών, για την επιλογή του προμηθευτή. Εφόσον το υλικό δεν είναι διαιρετό ο προμηθευτής επιλέγεται με κλήρωση.

**2. Στην περίπτωση που το αυτό, όπως στην παραπάνω παράγραφο, γνωμοδοτικό όργανο γνωμοδοτεί για:**  
**α. ματαίωση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού και απευθείας ανάθεση προμήθειας του υλικού, για ολόκληρη την ποσότητα ή μέρος αυτής.**

8. συνέχιση του διαγωνισμού με την υποβολή νέων εγγράφων προσφορών, χωρίς τροποποίηση των όρων και των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης ή της πρόσκλησης.

γ. Τελική ματαιωση της προμήθειας, τότε, τη σχετική απόφαση λαμβάνουν οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 του παρόντος αρθρου αρχές, κατά περιπτωση.

## Άρθρο 22

1. Όταν ο διαγωνισμός αποτύχει ή κριθεί ασύμφορο το αποτέλεσμά του και η προμήθεια κρινεται επειγουσαι ο διαγωνισμός μπορει να συνεχισθει με την υποβολή νέων εγγράφων κλειστών προσφορών από τους αρχικά συμμετέχοντες, οι οποιοι αξιολογήθηκαν, χωρίς τροποποίηση των όρων και των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης.

**2. Για την συνέχιση του διαγωνισμού απαιτείται απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού οργάνου. Με την απόφαση αυτή καθορίζεται και η ημερομηνία και ώρα της συνέχισης του διαγωνισμού, που γινεται ενώπιον του παραπάνω οργάνου.**

**3. Η διαδικασία αυτή δεν εφαρμόζεται σε διαγωνισμούς προμηθειών των Ο.Τ.Α., που εμπλέπουν στις διοπτάξεις του π.δ. 105/89.**

'Aro 900 23

Λιανικασια με διαπραγμάτευση ή απευθείας ανάθεση - πρόχειρος διαγωνισμός

1. Προμήθεια με "διαδικασία μέσω διαπραγμάτευσης" ή απευθείας ανάθεση" μπορεί να γίνει εάν συντρέχει μια από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στις περιπτώσεις των εδαφιών β και γ της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του παρόντος κανονισμού και της παραγράφου 20 του άρθρου 3 του v. 1797/1988. Ειδικότερα η περιπτώση του εδαφίου '28ζ) της παρ. 20 του άρθρου 3 του v. 1797/1988 δεν εφαρμόζεται προκειμένου για προμήθειες που ευπίπτουν στις διατάξεις του π.δ. 105/1989.

**2. Προκειμένου να διενεργηθεί προμήθεια με διαδικασία μέσω διαπραγμάτευσης ή με απευθείας ανάθεση απαιτείται απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου το οποίο επιλέγει και τον προμηθευτή, αφού προηγηθεί γνωμοδότηση του αρμοδιου για την αξιολόγηση οργάνου. Η απόφαση πρέπει να σημιτολογείται δεδόντως, με ρητή αναφορά στις**

πρεπει να αιτιολογείται σενινιώς, με βρήκη αναφορά στις περιπτώσεις που αναφέρονται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου που οδήγησαν στην προσφυγή σ` αυτή τη διαδικασία και να αναφέρονται, πέραν των στοιχειών (ονομασία και ταχυδρομική διεύθυνση) της αναθέτουσας αρχής, η αξια, η ποσότητα και η φύση των αγοραζομένων εμπορευμάτων, ο αριθμός των αιτήσεων συμμετοχής (σε περιπτώση αποτυχόντος διαγωνισμού), ο αριθμός των υποψηφίων που κα λούνται να υποβάλουν προσφορά, ενδεχομένως δε, ο αριθμός των υποψηφίων που δεν προκριθηκαν και οι λόγοι απόρριψης της υποψηφιότητάς τους. Η απόφαση αυτή υπόκειται σε έλεγχο νομιμότητας από το νομάρχη. Εάν η πρας εκτέλεση προμήθεια είναι δαπάνης ίσης ή μεγαλυτέρας των 200.000 ECU, η απόφασης της αναθέτουσας αρχής ή τα κυριότερα σημεια της διαβιβάζονται στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με φροντίδα της αναθέτουσας αρχής, εφόσον ήθελαν ζητηθούν από την Επιτροπή. Σε περιπτωση που η απευθείας ανάθεση αφορά προμήθεια ή δαπάνη της οποιας δεν υπερβαίνει κατά είδος, σε ετήσια βάση, το ποσό των επτακοσιων πενήντα χιλιάδων (750.000) δραχμών συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ ή εκείνο που οριζεται στην περιπτωση θ της παραγράφου 20 του v. 1797/1988 όπως αυτή κάθε φορά ισχύει, απο. Γήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας, μετά προηγούμενη γνώμη του αρμοδιου για την αξιολόγηση οργάνου.

3. Σε περιπτωση που πριν από την απευθείας ανάθεση ματαιωθήκαν τα αποτελέσματα διαγωνισμού, οι παραπάνω αποφάσεις υποκαθιστανται από την απόφαση της περιπτωσης (α) της παραγράφου 2 του αρθρου 21 του παρόντος κανονισμού, με ανάλογη εφαρμογή των ανωτέρω.

4. Προμήθεια με απρόχειρο διαγωνισμό" μπορει να γινει, έπειτα από απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας περι της διενέργειάς του, εφόσον η προϋπολογιζομένη οξια της προμηθειας δεν υπερβαινει το ποσό των 2.000.000 δραχμών συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ ή εκεινο που οριζεται από τις διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 16 του άρθρου 3 του ν. 1797/1988 όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν.

5. Κατά τον πρόχειρο διαγωνισμό δεν ισχύουν οι όροι του ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού. Ο διαγωνισμός διενεργειται με συνοπτική διαδικασια φανερός ή με σφραγισμένες προσφορές, ενώπιον της επιτροπής της παραγράφου 3 του αρθρου 46 του παρόντος κανονισμού, αφού προηγηθει δημοσιευση της περίληψης της διακήρυξεως σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα, τοπική ή της έδρας του νομού, πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την διενέργειά του.

6. Για την έγκριση του αποτελέσματος του πρόχειρου διαγωνισμού αποφασίζει ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας, μετά προηγούμενη γνώμη του αρμοδιου για την αξιολόγηση οργάνου.

#### Άρθρο 24

##### Ανακοινωση κατακύρωσης - ανάθεσης

1. Στον προμηθευτή στον οποιο έγινε κατακύρωση ή ανάθεση προμήθειας αποστέλλεται σχετική ανακοινωση, που περιλαμβάνει τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεια:

α. Το ειδος.

β. Την ποσότητα.

γ. Την τιμή.

δ. Τον φορέα για τον οποιο προορίζεται το υλικό.

ε. Τη συμφωνια της κατακύρωσης ή της ανάθεσης με τους όρους της διακήρυξης και της πρόσκλησης και τις τυχόν αποδεκτές τροποποιήσεις των όρων τούτων.

στ. Τα στοιχεια της απόφασης τελικής έγκρισης. Ανακοίνωση που δεν περιλαμβάνει τα στοιχεια της απόφασης αυτής, ειναι ακυρη.

ζ. Την προθεσμια υπογραφής της σύμβασης.

2. Με την ανακοινωση η σύμβαση θεωρείται ως συναφθείσα, το δε έγγραφο της σύμβασης που ακολουθεί έχει αποδεικτικό μόνο χαρακτήρα.

3. Ο προμηθευτής στον οποιο κατακυρώθηκε ή ανατέθηκε η προμήθεια, υποχρεούται να προσέλθει μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνια κοινοποίησης της ανακοινωσης, για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, προσκομίζοντας και την προβλεπόμενη εγγύηση καλής εκτέλεσης αυτής. Ο προμηθευτής μπορει να προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης το αργότερο μέσα σε 15 ημέρες από την ημερομηνια κοινοποίησης της ανακοίνωσης. Στην περιπτωση όμως αυτή ο χρόνος παράδοσης των υλικών αρχιζει να υπολογιζεται μετά από 10 ημέρες από την ημερομηνια κοινοποίησης της ανακοινωσης. Τούτο δεν ισχύει στην περιπτωση που ο χρόνος παράδοσης των υλικών αρχιζει να υπολογιζεται από την ημερομηνια αναγγελίας της σχετικής πιστωσης. Εφόσον η σύμβαση υπογράφεται πριν από την λήξη της προθεσμιας των 10 ημερών που αναφέρεται παραπάνω, ο χρόνος παράδοσης των υλικών υπολογιζεται από την ημερομηνια υπογραφής της σύμβασης.

4. Εάν η κατακύρωση ή η ανάθεση γινεται σε αλλοδαπό προμηθευτή η ανακοινωση απευθύνεται στον εκπρόσωπο του στην Ελλάδα, εάν υπάρχει, σε αντιθετη δε περιπτωση στέλνεται σχετικό τηλεγράφημα ή τηλετύπημα στον αλλοδαπό προμηθευτή. Στην περιπτωση που η πληρωμή στον προμηθευτή προβλέπεται να γινει με άνοιγμα πιστωσης, η εγγύηση καλής εκτέλεσης μπορει να κατατεθει στον ανταποκριτή της Τράπεζας της Ελλάδος στο εξωτερικό, η δε εγγύηση ουμμετοχής παραμένει σε ισχύ και αποδεσμεύεται μετά την κατάθεση και αποδοχή της εγγύησης καλής εκτέλεσης.

5. Εάν ο προμηθευτής στον οποίο έγινε η ανακοινωση, δεν προσέλθει να υπογράψει την σύμβαση, κηρύσσεται έκπτωτος με απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλιου ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 34 και 35 του παρόντος.

#### Άρθρο 25

##### Συμβάσεις

1. Μετά την ανακοινωση κατακύρωσης ή ανάθεσης καταρτίζεται από την υπηρεσία η σχετική σύμβαση που υπογράφεται και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη.
2. Η σύμβαση συντάσσεται με βάση τους όρους της διακήρυξης και όσων αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της προμήθειας και του λάχιστον τα εξής:
  - α) Τον τόπο και χρόνο υπογραφής σύμβασης.
  - β) Τα συμβαλλόμενα μέρη.
  - γ) Τα προς προμήθεια υλικά και την ποσότητα.
  - δ) Την τιμή.
  - ε) Τον τόπο, τρόπο και χρόνο παράδοσης των υλικών.
  - στ) Τις τεχνικές προδιαγραφές των υλικών.
  - ζ) Τις προβλεπόμενες εγγυήσεις.
  - η) Τις προβλεπόμενες ρήτρες.
  - θ) Τον τρόπο επιλυσης των τυχόν διαφορών.
  - ι) Τον τρόπο πληρωμής.
  - ια) Τον τρόπο αναπροσαρμογής του συμβατικού τιμήματος, εφόσον προβλέπεται αναπροσαρμογή.
  - ιβ) Τις διατάξεις εκτέλεσης της προμήθειας.
  - ιγ) την παραλαβή αυτών.
3. Η σύμβαση για διενέργεια της προμήθειας καταρτίζεται με βάση τους ορους της διακήρυξης και των τευχών που τη συνοδεύουν, που με την προσφορά του αποδέχεται ο ανάδοχος ή με βάση την έγκριση για την κατάρτισή της με την οποία συμφωνεί ο ανάδοχος. Η σύμβαση δεν μπορεί να περιέχει ορους αντιθετούς με τα παραπάνω στοιχεία. Η σύμβαση υπογράφεται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας.
4. Η σύμβαση τροποποιείται όταν τούτο προβλέπεται από συμβατικό όρο ή όταν συμφωνήσουν προς τούτο και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου.
5. Η σύμβαση θεωρείται ότι εκτελέσθηκε όταν:
  - α) Παραδόθηκε ολόκληρη η ποσότητα, ή εάν αυτή που παραδόθηκε σε περιπτώση διαιρετού υλικού, υπολειπεται της συμβατικής, κατά μέρος που κρινεται από το αρμόδιο όργανο ως ασήμαντο.
  - β) Παραλήφθηκε οριστικά (ποσοτικά και ποιοτικά) η ποσότητα που παραδόθηκε.
  - γ) Έγινε η αποπληρωμή του συμβατικού τιμήματος, αφού προηγουμένως επιβλήθηκαν τυχόν κυρώσεις ή εκπτώσεις.
  - δ) Εκπληρώθηκαν και οι τυχόν λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και αποδεσμεύθηκαν οι σχετικές εγγυήσεις κατά τα προβλεπόμενα από τη σύμβαση.

‘Αρθρο 26  
Εγγυήσεις.

### 1. Εγγύηση συμμετοχής στον διαγωνισμό.

- α) Η εγγύηση αυτή εκδίδεται υπέρ του συμμετέχοντος για ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 5%, επι της συνολικής προϋπολογισθείσης από την υπηρεσία δαπάνης, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικό ποσοστό στη διακήρυξη ή την πρόσκληση. Το ποσοστό αυτό μειώνεται στο μισό όταν η προσφορά υποβάλλεται από ΜΜΕ ή τις ενώσεις τους, παραγωγικούς αστικούς συνεταιρισμούς ή τις ενώσεις τους, ενώσεις ΜΜΕ και παραγωγικούς αστικούς συνεταιρισμούς καθώς και ενώσεις προμηθευτών που αποτελούνται από ΜΜΕ. Το ίδιο ισχύει και όταν η προσφορά υποβάλλεται από ενώσεις προμηθευτών που αποτελούνται από ΜΜΕ ή παραγωγικούς αστικούς συνεταιρισμούς στις οποίες μετέχουν και επιχειρήσεις του εσωτερικού ή του εξωτερικού, ειτε μεγαλύτερου μεγέθους είτε με μη μεταποιητική δραστηριότητα με την προύποθεση ότι οι εργασίες που θα εκτελεσθούν από τις ΜΜΕ ή τους παραγωγικούς αστικούς συνεταιρισμούς αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο από το 50 % της τιμής προσφοράς. Στην περιπτώση αυτή απαιτείται η προσκόμιση μαζί με την προσφορά ή μέσα σε 15 ημέρες, το αργότερο από την ημερομηνία διενέργειας του διαγωνισμού πιστοποιητικού σκοπιμότητας από τον ΕΟΜΜΕΧ.
- β) Όταν ο διαγωνισμός αφορά διάφορα υλικά και επιτρέπεται από τη διακήρυξη ή προσφορά μερικών από αυτά, γινεται δεκτή προσφορά και στην περιπτώση που η εγγύηση δεν καλύπτει το προβλεπόμενο ποσοστό της αξιας όλων των προσφερομένων υλικών, αρκει αυτή να καλύπτει το ποσοστό που αναλογεί στην αξια του ελάχιστου αριθμού υλικών που προβλέπεται από τη διακήρυξη, η δε κατακύρωση περιοριζεται στα υλικά που καλύπτονται από την εγγύηση.

γ) Προσφορά, της οποίας η εγγύηση δεν καλύπτει την προβλεπόμενη κατά τα ανωτέρω αξια, μπορει να γινει δεκτή εφόσον η εγγύηση υπολειπεται μέχρι ποσοστό 5%.

δ) Εγγύηση μπορει να ζητηθει στον πρόχειρο διαγωνισμό, καθώς και στην περιπτωση προμήθειας με τη διαδικασια της απ' ευθειας ανάθεσης.

ε) Η εγγύηση συμμετοχής που αφορά τον προμηθευτή στον οποιο κατακυρώθηκε ή ανατέθηκε η προμήθεια, επιστρέφεται μετά την κατάθεση της προβλεπόμενης εγγύησης καλής εκτέλεσης και μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης. Οι εγγυήσεις των λοιπών προμηθευτών που έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό επιστρέφονται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την ημερομηνία ανακοινωσης της κατακύρωσης ή της ανάθεσης.

στ) Οι εγγυήσεις ανεξάρτητα από το όργανο που τις εκδιδει και το τύπο που περιβάλλονται, πρέπει απαραιτητα να αναφέρουν και τα ακόλουθα:

(1) Την ημερομηνία έκδοσης.

(2) Τον εκδότη.

(3) Τον οργανισμό τοπικής αυτοδιοικησης προς τον οποιο απευθύνεται.

(4) Τον αριθμό της εγγύησης.

(5) Το ποσό που καλύπτει η εγγύηση.

(6) Την πλήρη επωνυμία και τη διεύθυνση του προμηθευτή υπέρ του οποιου εκδιδεται η εγγύηση.

(7) Τη σχετική διακήρυξη, και την ημερομηνία διαγωνισμού.

(8) Ότι η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτειται του δικαιώματος της διαιρέσεως και διζήσεως.

(9) Ότι το ποσόν της εγγύησης τηρειται στην διάθεση του ο.τ.α. που διενεργει τον διαγωνισμό και ότι όταν καταβληθει ολικά ή μερικά χωρις καμια από μέρος του εκδότη αντιφροηση ή ένσταση και χωρις να ερευνηθει το βάσιμο ή μη της απαιτησης, μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την απλή έγγραφη ειδοποίηση.

(10) Ότι σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγύησης, το ποσό της κατάπτωσης υπόκειται σε πάγιο τέλος χαρτοσήμου.

(11) Την ημερομηνια λήξης της ισχύος της εγγύησης. Η εγγύηση πρέπει να έχει ισχύ τουλάχιστον επι ένα μήνα μετά τη λήξη του χρόνου της προσφοράς που ζητά η διακήρυξη.

(12) Ότι ο εκδότης της εγγύησης υποχρεούται να προθει στην παράταση της ισχύος της εγγύησης ύστερα από απλό έγγραφο της υπηρεσιας του ο.τ.α. που διενεργει τον διαγωνισμό. Το σχετικό αιτημα πρέπει να γινει πριν από την ημερομηνια λήξης της εγγύησης.

ζ) Προσφορές χωρις εγγύηση ή χωρις την προσήκουσα, κατά τα ανωτέρω, εγγύηση, απορριπτονται ως απαράδεκτες και δεν λαμβάνονται υπόψη.

## 2. Εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης.

α) Ο προμηθευτής στον οποιο έγινε η κατοκύρωση ή η απευθειας ανάθεση, υποχρεούται να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης, το ύψος της οποίας αντιστοιχει σε ποσοστό 10% της συνολικής συμβατικής αξιας, χωρις τον Φ.Π.Α., εκτός αν οριζεται διαφορετικά στη διακήρυξη ή την πρόοκληση.

β) Εγγύηση απαιτειται και στην περιπτωση ανάθεσης μετά από πρόχειρο διαγωνισμό.

γ) Η εγγύηση κατατιθεται προ ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.

δ) Οι εγγυήσεις ανεξάρτητα από το όργανο που τις εκδιδει και τον τύπο που περιβάλλονται, πρέπει απαραιτητα να αναφέρουν και τα ακόλουθα:

(1) Την ημερομηνία έκδοσης.

(2) Τον εκδότη.

(3) Τον οργανισμό τοπικής αυτοδιοικησης προς τον οποιο απευθύνεται.

(4) Τον αριθμό της εγγύησης.

(5) Το ποσόν που καλύπτει η εγγύηση.

(6) Την πλήρη επωνυμία και τη διεύθυνση του προμηθευτή υπέρ του οποιου εκδιδεται η εγγύηση.

(7) Τον αριθμό της σχετικής σύμβασης και τα προς προμήθεια υλικά.

(8) Ότι η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτειται του δικαιώματος της διαιρέσεως και διζήσεως.

(9) Ότι το ποσόν της εγγύησης τηρειται στην διάθεση του ο.τ.α. που έχει συνάψει τη σύμβαση και ότι όταν καταβληθει ολικά ή μερικά χωρις καμια από μιαρος του εκδότη αντιφροηση ή ένσταση και χωρις να ερευνηθει το βάσιμο ή μη της απαιτησης, μέσα σε τρεις (3) ημέρες από της απλής εγγραφης ειδοποιησης.

(10) Οτι σε περιπτωση κατάπτωσης της εγγύησης, το ποσόν της κατάπτωσης υπόκειται σε πάγιο τέλος χαρτοσήμου.

(11) Την ημερομηνια λήξης της ισχύος της εγγύησης. Ο χρόνος ισχύος της εγγύησης πρέπει να ειναι μεγαλύτερος από το συμβατικό χρόνο φόρτωσης ή παράδοσης, κατά το χρόνο που με βάση τη σύμβαση ο αγοραστής υποχρεούται να παραλάβει τα υλικά, πλέον δύο (2) μήνες.

(12) ότι ο εκδότης της εγγύησης υποχρεούται να προθεί στην παράταση της ισχύος της εγγύησης, ύστερα από απλό έγγραφο της υπηρεσιας του ο.τ.α. που διενεργει το διαγωνισμό. Το σχετικό αιτημα πρέπει να γινει πριν από την ημερομηνια λήξης της εγγύησης.

ε) Η εγγύηση επιστρέφεται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του υλικού και ύστερα από την εκκαθάριση των τυχόν απαιτήσεων από τους δύο συμβαλλόμενους. Σε περιπτωση που το υλικό ειναι διαιρετό και η παράδοση γινεται σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, η εγγύηση αποδεσμεύεται σταδιακά ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, κατά ποσό που αναλογει στην αξια του μέρους της ποσότητας που παραλήφθηκε οριστικά. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γινεται μετά την αντιμετώπιση, κατά τα προβλεπόμενα, των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου.

### 3. Εγγύηση προκαταβολής.

α) Με την υπογραφή της σύμβασης και εφόσον προβλέπεται από αυτή χορηγειται στον προμηθευτή προκαταβολή σε ποσοστό μέχρι 50 % της συνολικής συμβατικής αξιας, χωρις Φ.Π.Α. Υπέρβαση του παραπάνω ποσοστού επιτρέπεται μόνο μετά από κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμποριου. Η προκαταβολή χορηγειται με κατάθεση ισόποσης εγγύησης που θα περιλαμβάνει και όρο ότι καλύπτει και την καταβολή τόκων επι του ποσού

της προκαταβολής, σε περιπτωση εκπρόθεσμης παράδοσης ή μη παράδοσης υλικού.

β) Οι εγγυήσεις ανεξάρτητα από το όργανο που τις εκδιδει και τον τύπο που περιβάλλονται, πρέπει απαραιτητα να αναφέρουν και τα ακόλουθα:

(1) Την ημερομηνια έκδοσης.

(2) Τον εκδότη.

(3) Τον οργανισμό τοπικής αυτοδιοικησης προς τον οποιο απευθύνεται.

(4) Τον αριθμό της εγγύησης.

(5) Το ποσό που καλύπτει η εγγύηση και με τη ρήτρα ότι καλύπτονται και τόκοι σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 33 και 35 του παρόντος.

(6) Την πλήρη επωνυμια και τη διεύθυνση του προμηθευτή υπέρ του οποιου εκδιδεται η εγγύηση.

(7) Τον αριθμό της σχετικής σύμβασης και τα προς προμήθεια υλικά.

(8) Ότι η εγγύηση παρέχεται ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα, ο δε εκδότης παραιτειται του δικαιώματος της διαιρέσεως και διζήσεως.

(9) Ότι το ποσό της εγγύησης τηρειται στη διάθεση του ο.τ.α. που έχει συνάψει τη σύμβαση και ότι θα καταβληθει ολικά ή μερικά χωρις καμια από μέρους του εκδότη αντίρρηση ή υγσταση και χωρις να ερευνηθει το βάσιμο ή μη της απαιτησης μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την απλή έγγραφη ειδοποίηση.

(10) Ότι σε περιπτωση κατάπτωσης της εγγύησης, το ποσό των τόκων υπόκειται σε πάγιο τέλος χαρτοσήμου.

(11) Την ημερομηνια λήξης της ισχύος της εγγύησης. Ο χρόνος ισχύος της εγγύησης πρέπει να ειναι μεγαλύτερος από το συμβατικό χρόνο φόρτωσης ή παράδοσης, κατά το χρόνο που με βάση τη σύμβαση ο αγοραστής υποχρεούται να παραλάβει τα υλικά, πλέον δύο (2) μήνες.

(12) Ότι ο εκδότης της εγγύησης υποχρεούται να προθεί στην παράταση της ισχύος της εγγύησης ύστερα από απλό έγγραφο της υπηρεσιας του ο.τ.α. που έχει συνάψει τη σύμβαση.

γ) Η εγγύηση επιστρέφεται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του υλικού και ύστερα από την εκκαθάριση των τυχόν απαιτήσεων από τους δύο συμβαλλόμενους. Σε περιπτωση που το υλικό ειναι διαιρετό και η παράδοση γινεται, σύμφωνα με τη σύμβαση, τμηματικά, η εγγύηση αποδεσμεύεται σταδιακά κατά ποσό που αναλογει στην αξια του μέρους της ποσότητας που παραλήφθηκε οριστικά. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γινεται μετά την αντιμετώπιση, κατά τα προβλεπόμενα, των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου.

4. Στην περιπτωση ένωσης προμηθευτών οι εγγυήσεις περιλαμβάνουν και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των μελών της ένωσης.

5. Στις περιπτώσεις που από τη διακήρυξη προβλέπεται εγγύηση καλής λειτουργίας ή διατήρησης, ο προμηθευτής υποχρεούται να καταδέσει χρηματική εγγύηση, πριν από την έναρξη του χρόνου καλής λειτουργίας ή διατήρησης, η αξια της οποιας καθορίζεται στη διακήρυξη. Η εγγύηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει ορους όπως εκείνοι της εγγύησης καλής εκτέλεσης. Ο χρόνος ισχύος της εγγύησης πρέπει να είναι μεγαλύτερος από το συμβατικό χρόνο εγγύησης καλής λειτουργίας ή διατήρησης κατά τρεις (3) μήνες.

6. Οι εγγυήσεις εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη μέλη της EOK και εχουν σύμφωνα με τη νομοθεσία των κρατών μελών αυτό το δικαιωμα, συνοδευόμενες από επίσημη μετάφρασή τους εις την Ελληνική.

7. Έντοκα γραμματία δημοσίου.

α) Οι τίτλοι των εντόκων γραμματίων του δημοσίου γινονται δεκτοι στην ονομαστική τους αξια, ως εγγύηση συμμετοχής στους διαγωνισμούς.

β) Σε περιπτωση που συντρέξουν οι οριζόμενες από τον παρόντα κανονισμό περιπτώσεις κατάπτωσης της εγγύησης συμμετοχής, γινεται εκποιηση των εντόκων γραμματίων του δημοσίου στην αξια που αντιπροσωπεύουν κατά το χρόνο της εκποιησής τους.

γ) Η επιστροφή των εντόκων γραμματίων του δημοσίου γινεται με παραλαβή τούτων από το δικαιούχο ή εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό του με την υπογραφή σχετικού αποδεικτικού παραλαβής.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

##### Άρθρο 27 Χρόνος φόρτωσης ή παράδοσης υλικών.

1. Ο προμηθευτής υποχρεούται να παραδίδει το υλικό μέσα στα χρονικά όρια και με τον τρόπο που ορίζει η σύμβαση.

2. Ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης μπορει με απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου, μετά από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, να παρατείνεται μέχρι το 1/4 αυτού ύστερα από σχετικό αιτημα του προμηθευτή που υποβάλλεται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη του συμβατικού χρόνου. Σε περιπτωση που ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης δεν είναι μεγαλύτερος από 30 ημερολογιακές ημέρες, μπορει με απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου να παρατείνεται μέχρι το 1/2 αυτού. Το χρονικό διάστημα από την υποβολή του αιτήματος μέχρι τη λήξη του συμβατικού χρόνου φόρτωσης - παράδοσης, δεν μπορει να είναι μικρότερο από το 1/8 ολόκληρου του συμβατικού χρόνου. Μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου φόρτωσης - παράδοσης, το υλικό δεν παραλαμβάνεται από την επιτροπή παραλαβής, μέχρι την Διδοση της απόφασης σχετικά με αιτηθεισα παράταση, σχετα εάν το αιτημα του προμηθευτή υποβλήθηκε έγκαιρα. Ο προμηθευτής κηρύσσεται έκπτωτος σε περίπτωση που λήξει ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης και δεν υποβλήθηκε έγκαιρα αιτημα παράτασής του ή έληξε ο παραταθεις κατά τα ανωτέρω χρόνος, χωρις ια παραδώσει το υλικό.

3. Ο προμηθευτής υποχρεούται να ειδοποιει την υπηρεσία, που εκτελει την προμήθεια, την αποδήκη υποδοχής των υλικών και την επιτροπή παραλαβής, για την ημερομηνια που προτιθεται να παραδώσει το υλικό, τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες νωρίτερα.

4. Μετά από κάθε προσκόμιση υλικού στην αποδήκη υποδοχής τούτων, ο προμηθευτής υποχρεούται να υποβάλει στην υπηρεσία αποδεικτικό, θεωρημένο από τον υπεύθυνο της αποδήκης, στο οποιο να αναφέρονται η ημερομηνια προσκόμισης, το υλικό, η ποσότητα και ο αριθμός της σύμβασης σε εκτέλεση της οποιας προσκομίστηκε.

5. Ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης μπορε με απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, να μετατίθεται. Μετάθεση γινεται σε περιπτωση σοβαροτάτων λόγων που συνιστούν αντικειμενική αδυναμια εμπρόθεσμης παράδοσης των συμβατικών ειδών ή σε περιπτώσεις που συντρέχουν λόγοι που συνιστούν ανωτέρα θια. Στις περιπτώσεις μετάθεσης του συμβατικού χρόνου φόρτωσης - παράδοσης, δεν επιβάλλονται κυρώσεις.

##### Άρθρο 28 Παραλαβή υλικών.

1. Η παραλαβή των υλικών γίνεται από επιτροπή παραλαβής σύμφωνα με τον τρόπο και κατά το χρόνο που ορίζεται από τη σύμβαση. Η επιτροπή συγκροτείται, για τη συγκεκριμένη κάθε φορά προμήθεια, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και σ` αυτήν ορίζεται και ο πρόεδρός της.
2. Η επιτροπή αποτελείται από τρεις υπαλλήλους του δήμου ή της κοινότητας. Εφόσον απαιτούνται ειδικές γνώσεις, ένα τουλάχιστον μέλος της επιτροπής πρέπει να έχει την αντιστοιχη ειδικότητα. Σε περιπτώση αιτιολογημένης αδυναμίας για την ουμπλήρωση ή και την συγκρότηση της ανωτέρω επιτροπής, ο δήμος ή η κοινότητα μπορεί να ζητήσει από άλλον ο.τ.α. τη διάθεση για το σκοπό αυτό υπαλλήλου ή υπαλλήλων του. Σε περιπτώση που δεν είναι δυνατή η διάθεση υπαλλήλου ή υπαλλήλων από άλλον ο.τ.α., την επιτροπή συγκροτεί ο νομάρχης, ως ανωτέρω, μετά από αιτηση του ενδιαφερόμενου δήμου ή της κοινότητας, εκ των υπαλλήλων των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα που υπηρετούν στο νομό. Εάν ο νομάρχης αναφέρει ότι αδυνατεί να συμπληρώσει την επιτροπή από υπαλλήλους που υπηρετούν στο νομό, τα ελλειποντα μέρη ορίζονται με απόφαση του Υπουργού των Εσωτερικών από υπαλλήλους και άλλων φορέων του δημόσιου τομέα.
3. Κατά τη διαδικασία παραλαβής των προϊόντων καλείται να παραστεί, εφόσον το επιθυμεί, ο προμηθευτής και διενεργείται ποσοτικός και ποιοτικός έλεγχος. Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση, ο ποιοτικός έλεγχος διενεργείται με ένα ή με ολους τους παρακάτω τρόπους, ανάλογα με το υλικό:
  - α) Με μακροσκοπικό έλεγχο.
  - β) Με χημική ή μηχανική εξέταση.
  - γ) Με πρακτική δοκιμασία.
4. Σε περιπτώση που η σύμβαση προβλέπει ότι παραλαβή γίνεται μετά το μακροσκοπικό έλεγχο, αφού αυτός διενεργηθεί, συντάσσεται οριστικό πρωτόκολλο παραλαβής ή απόρριψης. Σε περιπτώση που η σύμβαση προβλέπει ότι η παραλαβή γίνεται μετά και από άλλο ή άλλους ελέγχους πέραν του μακροσκοπικού, που δεν μπορούν να γίνουν από την επιτροπή παραλαβής ή με τα μέσα ελέγχου που διαθέτει ο δήμος ή η κοινότητα, συντάσσεται πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής από την επιτροπή παραλαβής μετά από το μακροσκοπικό έλεγχο και τους τυχόν άλλους ελέγχους που γίνονται. Το οριστικό πρωτόκολλο παραλαβής ή απόρριψης συντάσσεται μετά την ολοκλήρωση όλων των προβλεπομένων από τη σύμβαση ελέγχων.
5. Σε περιπτώση υγστασής του προμηθευτή, διαφωνιας μέλους της επιτροπής παραλαβής ή σε περιπτώση που το υλικό παρουσιάζει παρεκκλισεις από τους ορους της σύμβασης αλλά ενδέχεται να μπορεί να χρησιμοποιηθεί, δεν συντάσσεται οριστικό πρωτόκολλο, αλλά το πρωτόκολλο προσωρινής παραλαβής ή απόρριψης, στο οποιο εκτιθενται οι λόγοι απόρριψης, οι τυχόν ενστάσεις ή επιφυλάξεις και οι απόρριψης, στο οποιο εκτιθενται οι λόγοι απόρριψης, οι τυχόν ενστάσεις ή επιφυλάξεις και οι γνωματεύσεις, τιθεται υπόψη του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο πριν αποφασισει οριστικά, μπορεί να ζητήσει να εξετασθει το προϊόν από δευτεροβάθμια επιτροπή παραλαβής ή να ζητήσει τη διενέργεια ελέγχου από κρατικά ή πανεπιστημιακά εργαστήρια.
6. Σε περιπτώση που ο έλεγχος από δευτεροβάθμια επιτροπή ή από κρατικά ή πανεπιστημιακά εργαστήρια γίνεται μετά από ένσταση του προμηθευτή τα τυχόν έξοδα βαρύνουν αυτόν, διαφορετικά βαρύνουν τον φορέα της προμηθειας.
7. Μετά την απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου επι των περιπτώσεων της παρ. 5 του παρόντος συντάσσεται οριστικό πρωτόκολλο παραλαβής ή απόρριψης από την αρμόδια πρωτοβάθμια επιτροπή παραλαβής ή από τη δευτεροβάθμια, αν συγκροτήθηκε τέτοια.
8. Το οριστικό πρωτόκολλο παραλαβής εγκρίνεται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Σε περιπτώση που παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του οριστικού πρωτοκόλλου παραλαβής στο δήμο ή την κοινότητα και δεν έχει ληφθει σχετική απόφαση του ο.τ.α. για την έγκριση ή την απόρριψή του, θεωρείται ότι η παραλαβή αυτή έχει συντελεσθεί αυτοδικαια.
9. Τα πιστοποιητικά παραλαβής ή απόρριψης κοινοποιούνται με απόδειξη στον προμηθευτή.
10. Η δευτεροβάθμια επιτροπή συγκροτείται από το νομάρχη ύστερα από αιτηση του ενδιαφερομένου ο.τ.α. και αποτελείται από έναν υπαλλήλο του δήμου ή της κοινότητας που ενεργει την προμήθεια και δύο υπαλλήλους εκ των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα του νομού καταλλήλου ειδικότητας. Εάν ο νομάρχης αναφέρει ότι αδυνατεί να συγκροτήσει ή να συμπληρώσει την ανωτέρω επιτροπή, εφαρμόζεται αναλόγως η περιπτώση του τελευταιου εδαφιου της παραγράφου 2 του παρόντος αρθρου. Τα μέλη της επιτροπής αυτής δεν μπορούν να είναι και μέλη της πρωτοβάθμιας επιτροπής της αυτής προμήθειας. Καθήκοντα προέδρου της δευτεροβάθμιας επιτροπής ασκεί ο κατά βαθμό ανώτερος υπάλληλος και επι ισοβάθμων ο αρχαιότερος.

**11.** Τα μέλη των επιτροπών παραλαβής υποχρεούνται να λάθουν μέρος σ' αυτήν, σε περιπτωση δε διαφωνιας διατυπώνουν αυτήν επι του πρωτοκόλλου παραλαβής και δεν δικαιούνται να αρνηθούν την υπογραφή του πρωτοκόλλου ή να διατυπώσουν ιδιαιτέρως τη διαφωνία τους.

#### Άρθρο 29

##### Χρόνος παραλαβής υλικών.

1. Η παραλαβή των υλικών και η έκδοση των σχετικών πρωτοκόλλων παραλαβής πραγματοποιείται μέσα στον καθοριζόμενο από τη σύμβαση χρόνο.
2. Σε περιπτωση που η σύμβαση προβλέπει μόνο μακροσκοπική εξέταση ή και αλλοις ελέγχους που διενεργούνται από την ίδια την επιτροπή ή και ελέγχους που διενεργούνται από άλλα όργανα (όπως εργαστήρια, δοκιμαστήρια) που ανήκουν στον φορέα, ο συμβατικός χρόνος παραλαβής αρχίζει από την ημερομηνία πραγματικής προσκόμισης του υλικού. Σε περιπτωση που η σύμβαση προβλέπει, εκτός από μακροσκοπική εξέταση και αλλοις ελέγχους που διενεργούνται από άλλα όργανα που δεν ανήκουν στον φορέα, ο συμβατικός χρόνος παραλαβής αρχίζει από την ημερομηνία πραγματικής προσκόμισης του υλικού χωρίς να υπολογίζεται σι αυτόν το χρονικό διάστημα από την αποστολή των δειγμάτων για έλεγχο, μέχρι την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου στην επιτροπή. Εφόσον ο προμηθευτής δεν τηρήσει την υποχρέωση της παραγράφου 3, του αρθρου 27 του παρόντος ο συμβατικός χρόνος παραλαβής αρχίζει από την ημερομηνία που η επιτροπή παραλαβής είναι σε θέση να προβει στη διαδικασία παραλαβής.
3. Εάν η παραλαβή των υλικών και η σύνταξη του σχετικού πρωτοκόλλου δεν πραγματοποιηθεί από την επιτροπή παραλαβής μέσα στον οριζόμενο από τη σύμβαση χρόνο θεωρείται ότι η παραλαβή συντελέσθηκε αυτοδικαία, τότε και μόνον τότε εφόσον παρέλθουν 30 ημέρες μετά από ειδική όχληση του προμηθευτή και δεν διενεργηθεί η σχετική παραλαβή εντός της προθεσμίας αυτής, με κάθε επιφύλαξη των δικαιωμάτων του ο.τ.α. και εκδίδεται προς τούτο σχετική απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου με βάση μόνο το θεωρημένο από την υπηρεσία που παραλαμβάνει τα υλικά αποδεικτικό προσκόμισης τούτων. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή η αποθήκη του φορέα εκδίδει δελτίο εισαγωγής του υλικού και εγγραφής του στα βιβλια της προκειμένου να πραγματοποιηθεί η πληρωμή του προμηθευτή. Στην περιπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 8 του προηγούμενου αρθρου δεν απαιτείται να ληφθει τέτοια απόφαση.
4. Ανεξάρτητα από την κατά τα ανωτέρω, αυτοδικαιη παραλαβή και την πληρωμή του προμηθευτή, πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενοι από τη σύμβαση έλεγχοι από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του Νομάρχη με ανάλογη εφαρμογή των αναφερομένων στην παράγραφο 10 του αρθρου 28 του παρόντος κανονισμού, στην οποια δεν μπορει να συμμετέχουν ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής που δεν πραγματοποιησε την παραλαβή στον προβλεπόμενο από τη σύμβαση χρόνο και όταν:
  - α) Το υλικό κρινεται απορριπτέο, ο προμηθευτής υποχρεούται να το αντικαταστήσει σύμφωνα με τα ισχύοντα, άλλως υπόκειται στις προβλεπόμενες σχετικές κυρώσεις.
  - β) Το υλικό παρουσιάζει αποκλίσεις από τους όρους της σύμβασης, κρινεται όμως παραληπτέο, ο προμηθευτής υποχρεούται να προβει στην αποκατάσταση τούτων, εφόσον είναι δυνατόν, ή στην καταβολή ποσού που αντιστοιχει σε έκπτωση επι της συμβατικής τιμής, εφόσον αποφασισθεί παραλαβή με έκπτωση. Για τις δύο παραπάνω ρυθμίσεις εκδίδεται απόφαση του Νομάρχη, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου. Η παραπάνω επιτροπή ελέγχου της παραγράφου αυτής προβαίνει σε όλες τις αναγκαιες διαδικασίες που προβλέπονται από τη σύμβαση για την παραλαβή και συντάσσει σχετικό πρωτόκολλο ελέγχου. Τα τυχόν έξοδα βαρύνουν τον φορέα για τον οποιο προορίζονται τα υλικά. Οποιαδήποτε ενέργεια που τυχόν έγινε από την αρχική επιτροπή παραλαβής, δεν λαμβάνεται υπόψη.

#### Άρθρο 30

##### Ναύλωση. - Ασφάλιση.

1. Στην περιπτωση που η προμήθεια πραγματοποιείται με τον όρο παράδοσης FOB-FOT, η εκλογή του μεταφορικού μέσου γινεται με μέριμνα και δαπάνη του αγοραστή. Ο προμηθευτής μετά την υπογραφή της σύμβασης υποχρεούται να ζητήσει από τον αγοραστή έγγραφες οδηγιες σχετικά με τη μεταφορά του υλικού. Στις άλλες περιπτώσεις η εκλογή του μεταφορικού μέσου γινεται με μέριμνα και δαπάνη του προμηθευτή με τους εξής περιορισμούς:
  - α) Δεν επιτρέπεται η μεταφόρτωση σε ενδιάμεσους σταθμούς ή λιμάνια, χωρις ειδική έγκριση του αγοραστή.

8) Εφόσον το μεταφορικό μέσο είναι πλοιο, τούτο υπόκειται στους ορους και συμφωνίες της CLASSIFICATION CLAUSES. Επίσης η φόρτωση γινεται μέσα στα κύτη και όχι στο κατάστρωμα του πλοιου, εκτός των περιπτώσεων εκεινων που δοθει ειδική άδεια από τον αγοραστή. Τυχόν επασφάλιστρα λόγω ηλικιας του πλοιου, ή από οποιαδήποτε άλλη αιτια, βαρύνουν τον προμήθευτή, όταν η προμήθεια γινεται με τον όρο παράβοσης CIF.

2. Στην περιπτώση που η προμήθεια πραγματοποιείται με όρο ότι η ασφάλιση γινεται με μέριμνα και δαπάνη του προμηθευτή, αυτή ανατίθεται σε ασφαλιστική εταιφεία και καλύπτει κινδύνους επιλογής του αγοραστή, ανάλογα με τη φύση του εμπορεύματος, τα περιστατικά του ταξιδιου, τη ουσκευασία και λοιπούς συναφεις παράγοντες, οι οποιοι θα οριζονται στη σχετική σύμβαση. Εκτός από τους παραπάνω κινδύνους, καλύπτονται και κινδυνοι όπως πολέμου, απεργιών, στάσεων, πολιτικών ταραχών, όπως αυτοί οριζονται στις ρήτρες του ινστιτούτου των ασφαλιστών Λονδίνου που ισχύουν κάθε φορά.

3. Σε όλες τις περιπτώσεις ασφαλισεων η έναρξη και η λήξη των ασφαλιζομένων κινδύνων μεταφοράς θα γινεται σύμφωνα με την ρήτρα από αποθήκη σε αποθήκη (WAREHOUSE TO WAREHOUSE) περιλαμβανομένης και της παραμονής των εμπορευμάτων στους τελωνειακούς χώρους ή άλλες αποθήκες TRANSITO του τόπου προορισμού των υλικών, για 45 ημέρες από την αφίξη τους.

4. Η ασφάλιση καλύπτει την αξια CIF του εμπορεύματος πλέον 5%.

### Άρθρο 31 Ανακοινωση φόρτωσης.

1. Ο προμηθευτής αμέσως μετά την φόρτωση των υλικών, υποχρεούται να γνωστοποιήσει στον αγοραστή, με τηλεγράφημα ή τηλετύπημα, τα στοιχεια φόρτωσης στα οποια να περιλαμβάνονται τουλάχιστον:

α) Ο αριθμός της σύμβασης και της σχετικής πιστωσης της Τράπεζας της Ελλάδος, αν υπάρχει.

β) Σε περιπτωση που η μεταφορά γινεται με πλοιο, το όνομα του πλοιου, η εδνικότητά του και η σημαία του.

γ) Ο αριθμός των κιβωτιων, τα επ' αυτών σημεια και αριθμοι, καθώς και η φορτωθεισα ποσότητα και το βάρος (μικτό - καθαρό).

δ) Η ημερομηνια φόρτωσης.

ε) Η πιθανή ημερομηνια άφιξης του μεταφορικού μέσου στον τόπο προορισμού.

2. Εάν ο προμηθευτής παραλείψει ή καθυστερήσει να αποστελει το παραπάνω τηλεγράφημα ή τηλετύπημα, βαρύνεται με τυχόν έξοδα υπερημεριών και παραμονής σε τελωνειακούς χώρους ή χώρους TRANSITO των συμβατικών υλικών, από την επομένη της άφιξης του μεταφορικού μέσου μέχρι την παραλαβή τους.

### Άρθρο 32

#### Ποιοτικός έλεγχος στο εξωτερικό.

1. Όταν τα υλικά εισάγονται από το εξωτερικό πριν από την φόρτωση τούτων ή κατά το στάδιο κατασκευής τους, ο αγοραστής μπορει να αναθέσει, με δαπάνες του και σύμφωνα με τις κειμενες διατάξεις περι κρατικών προμηθειών, τον ποιοτικό και πο σοτικό έλεγχο σε διεθνές γραφειο ελέγχου. Στην περίπτωση αυτή, η οριστική παραλαβή του υλικού γινεται στην Ελλάδα από την αρμόδια επιτροπή παραλαβής, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη σύμβαση και τις κειμενες διατάξεις. Εάν τα αποτελέσματα του ελέγχου της επιτροπής παραλαβής διαφέρουν από εκεινα του διεθνούς γραφειου ελέγχου το γραφειο τούτο υποχρεούται να καλύψει κάθε σχετική ζημια που προέκυψε για τον ο.τ.α.

2. Έναντι του διεθνούς γραφειου ελέγχου ο προμηθευτής έχει τις εξής υποχρεώσεις:

α) Να διαθέτει τα απαιτούμενα τεχνικά μέσα και εργατοτεχνικό προσωπικό για μετακινηση, μετατόπιση, στοιβασια κ.λπ. του προς έλεγχο υλικού.

β) Να διαθέτει για την εξακριβωση της ποιότητας του προς έλεγχο υλικού όσα τεχνικά μισα έχει στη διάθεσή του.

γ) Να έχει συγκεντρωμένα τα υλικά στην ίδια πόλη ή τοποθεσία, άλλως βαρύνεται με τα πρόσθετα έξοδα του ελέγχου.

δ) Να ενημερώνει τα αρμόδια όργανα του διεθνούς γραφειου ελέγχου, σχετικά με την πορεία εκτέλεσης της παραγγελίας.

ε) Σε περιπτωση απόρριψης των υλικών από το διεθνές γραφειο ελέγχου, ο προμηθευτής βαρύνεται με τα έξοδα που θα προκύψουν από τον απαιτούμενο δεύτερο έλεγχο ή ελέγχους.

3. Εάν δεν προσέλθει έγκαιρα το διεθνές γραφείο ελέγχου για τον έλεγχο του υλικού, ο προμηθευτής υποχρεούται να απευθυνθεί στην αρμόδια υπηρεσία που εκτελεί την προμήθεια, για να προβει στις απαραίτητες ενέργειες.

4. Η αξια των δειγμάτων και αντιδείγμάτων του υλικού, όπου τούτο απαιτείται, κατά τον έλεγχο στο εξωτερικό, βαρύνει τον προμηθευτή.

5. Το διεθνές γραφείο ελέγχου υποχρεούται:

α) Σε περιπτώση που διαπιστώθει κατά τον έλεγχο ότι το υλικό δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της σύμβασης, να μην εκδώσει το πιστοποιητικό ελέγχου, αλλά να ενημερώσει αμέσως τον αγοραστή προκειμένου να λάβει οδηγίες για τις περαιτέρω ενέργειές του.

β) Να αποκαταστήσει κάθε ζημια που θα προκύψει σε βάρος του αγοραστή από καθυστέρησης έκδοσης του πιστοποιητικού ελέγχου, ή από έκδοση πιστοποιητικού με εσφαλματικά στοιχεία.

6. Ο αγοραστής αντί να αναδέσει τον έλεγχο σε διεθνές γραφείο ελέγχου, μπορει να αποστειλει επιτροπή από εξειδικευμένους υπαλλήλους του δημόσιου τομέα, για τη διενέργεια του ελέγχου στο εξωτερικό. Στην περιπτώση αυτή η επιτροπή συντάσσει και υποβάλλει στον αγοραστή πρακτικό του διενεργηθέντος ελέγχου. Οι υποχρεώσεις του προμηθευτή έναντι της επιτροπής ειναι οι ίδιες με εκεινες προς το διεθνές γραφείο ελέγχου.

### Άρθρο 33

#### Κυρώσεις για εκπρόθεσμη φόρτωση - παράδοση

1. Σε περίπτωση που το υλικό φορτωθεί - παραδοθεί ή αντικατασταθεί μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου όπως διαμορφώθηκε με τυχόν μετάθεση και μέχρι λήξης του χρόνου της παράτασης που χορηγήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 27 του παρόντος, επιβάλλονται, εκτός των τυχόν προβλεπομένων, κατά περιπτώση, κυρώσεων και πρόστιμο που υπολογιζεται ως εξής:

α. Για καθυστέρηση που περιορίζεται σε χρονικό διάστημα που δεν υπερβαινει το 1/2 του μέγιστου προβλεπόμενου, από το άρθρο 27 του παρόντος χρόνου παράτασης, 2,5% επι της συμβατικής αξιας της ποσότητας που παραδόθηκε εκπρόθεσμα. Εάν κατά τον υπολογισμό του μισού του χρόνου παράτασης προκύπτει κλάσμα ημέρας, θεωρείται ολόκληρη ημέρα.

β. Για καθυστέρηση που υπερβαινει το παραπάνω 1/2, 5% επι της συμβατικής αξιας της ποσότητας που παραδόθηκε εκπρόθεσμα.

2. Τα παραπάνω, κατά περιπτώση, ποσοστά προστιμων υπολογίζονται επι της συμβατικής αξιας των εκπρόθεσμα παραδοθέντων υλικών, χωρίς το Φ.Π.Α. Σε περίπτωση που τα υλικά που παραδόθηκαν εκπρόθεσμα επηρεάζουν τη χρησιμοποίηση των υλικών που παραδόθηκαν εμπρόθεσμα, το πρόστιμο υπολογιζεται επι της συμβατικής αξιας της συνολικής ποσότητας αυτών.

3. Εφόσον με την απόφαση κήρυξης προμηθευτή εκπτώτου, παρέχεται σ` αυτόν η δυνατότητα να παραδώσει τα υλικά μέχρι την προηγούμενη της ημερομηνίας διενέργειας εις βάρος του διαγωνισμού, επιβάλλεται συνολικά πρόστιμο για εκπρόθεσμη παράδοση ίσο με ποσοστό 10% της συμβατικής τιμής, ανεξάρτητα από την ημερομηνια παράδοσης μέσα στο παρεχόμενο χρονικό διάστημα. Στην περίπτωση αυτή ισχύουν και τα αναφερόμενα στην προηγούμενη παράγραφο. Εάν ο έκπτωτος παραδώσει τα υλικό, ο διαγωνισμός ή τα αποτελέσματα αυτού, ματαιώνονται, με απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από την οριστική παραλαβή των υλικών.

4. Κατά τον υπολογισμό του χρονικού διαστήματος καθυστέρησης φόρτωσης - παράδοσης ή αντικατάστασης, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, δεν λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που παρήλθε πέραν του ευλόγου, κατά τα διάφορα στάδια των διαδικασιών, για τον οποιο δεν ευθύνεται ο προμηθευτής και μετατίθεται αντίστοιχα ο χρόνος φόρτωσης - παράδοσης.

5. Εφόσον ο προμηθευτής έχει λάβει προκαταβολή, εκτός από το προβλεπόμενο κατά τα ανωτέρω πρόστιμο, καταλογίζεται σε βάρος του και τόκος επι του ποσού της προκαταβολής, που υπολογιζεται από την επόμενη της λήξης του συμβατικού ή μετατεθέντος χρόνου παράδοσης, μέχρι της προσκόμισης του συμβατικού υλικού, με το ισχύον κάθε φορά ανώτατο όριο του ποσοστού του τόκου από δικαιοπραξια.

6. Η εισπραξη του προστιμου και των τόκων επι της προκαταβολής, γίνεται με παρακράτηση από το λαβειν του προμηθευτή ή σε περιπτώση ανεπάρκειας ή έλλειψης αυτού, με ισόποση ισατάπτωση της εγγύησης

καλής εκτέλεσης και προκαταβολής, αντιστοιχα, εφόσον ο προμηθευτής δεν καταδέσει το απαιτούμενο ποσό.

7. Σε περιπτωση ένωσης προμηθευτών το πρόστιμο και οι τόκοι επιβάλλονται αναλογικά σε όλα τα μιλη της ένωσης.

#### Άρθρο 34 Απόρριψη συμβατικών υλικών - αντικατάσταση

1. Σε περιπτωση οριστικής απόρριψης των υλικών ολόκληρης ή μέρους της συμβατικής ποσότητας, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, μπορει να εγκρινεται αντικατάστασή τους με άλλα που να ειναι σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, μέσα σε τακτή προθεσμία που ορίζεται από την απόφαση αυτή. Η προθεσμία αυτή, δεν μπορει να ειναι μεγαλύτερη του  $\frac{1}{4}$  του συνολικού συμβατικού χρόνου ή του  $\frac{1}{2}$  αυτού, όταν ο ουμβατικός χρόνος δεν ειναι μεγαλύτερος των 30 ημερών, σε περιπτωση που η αντικατάσταση γίνεται μετά τη λήξη του, ο δε προμηθευτής θεωρειται ως εκπρόθεσμος και υπόκειται σε κυρώσεις λόγω εκπρόθεσμης παράδοσης. Εάν ο προμηθευτής δεν αντικαταστήσει τα υλικά που απορριφθηκαν μέσα στην προθεσμία που του τάχθηκε και εφόσον έχει λήξει ο συμβατικός χρόνος, κηρύσσεται έκπτωτος και υπόκειται στις προβλεπόμενες κυρώσεις. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου του παρόντος αρθρου καθορίζεται προθεσμία 20 ημερών από την εκδοσή της για την επιστροφή των απορριφθέντων υλικών και την παραλαβή τους από ημερών από την επιστροφή των απορριφθέντων υλικών και την παραλαβή τους από τον προμηθευτή. Εάν η παραλαβή αυτή γίνει μετά την παρέλευση των 5 πρώτων ημερών, επιβάλλεται πρόστιμο στον προμηθευτή 10% επι της άντιστοιχης συμβατικής αξιας. Σε περίπτωση τμηματικών παραδόσεων τα απορριφθέντα υλικά δεν επιστρέφονται στον ανάδοχο, πριν από την ολοκλήρωση παράδοσης από αυτόν των υλικών και των υπολοίπων τμηματικών παραδόσεων. Επίσης, τα απορριφθέντα υλικά δεν επιστρέφονται πριν την παραλαβή των υλικών για τα οποια κηρύχθηκε έκπτωτος και του δόθηκε δικαιώμα παράδοσης ή τη λήξη της προθεσμίας για την παράδοση τούτων. Το παραπάνω προστιμο του 10% επιβάλλεται και στην περιπτωση αυτή. Μετά την παρέλευση του εικοσαημέρου και εφόσον δεν παραληφθούν από τον ανάδοχο τα επιστρεφόμενα υλικό, πέραν του προστίμου τα υλικά εκποιούνται ή καταστρέφονται κατά την κριση του φορέα, σύμφωνα με τα ισχύοντα.

2. Η επιστροφή των υλικών που απορριφθηκαν γίνεται μετά την προσκόμιση ίσης ποσότητας με την απορριφθείσα και αφού αυτή παραληφθεί οριστικά. Στην περίπτωση αυτή ο προμηθευτής υποχρεούται να παραλάβει την ποσότητα που απορριφθηκε και αντικαταστάθηκε μέσα σε 20 ημέρες από την ημερομηνια της οριστικής παραλαβής της νέας ποσότητας. Η προθεσμία αυτή μπορει να παραταθει ύστερα από αιτημα του προμηθευτή, που θα υποβληθεί απαραιτητα πέντε (5) ημέρες τουλάχιστον πριν από την εκπνοή της, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, με την οποια και επιβάλλεται πρόστιμο σε ποσοστό 2.5% επι της συμβατικής αξιας της συγκεκριμένης ποσότητας. Εάν παρέλθει η προθεσμία αυτή καθώς και η παράταση που τυχόν θα χορηγηθει και ο προμηθευτής δεν παραλάβει την απορριφθείσα ποσότητα, ο φορέας μπορει να προβει στην καταστροφή ή εκποιηση της ποσότητας αυτής, κατά τα ισχύοντα.

3. Με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου μπορει να εγκριθει η επιστροφή στον προμηθευτή των υλικών που απορριφθηκαν πριν από την αντικατάστασή τους με την προϋπόθεση ότι ο προμηθευτής θα καταδέσει χρηματική εγγύηση που θα καλύπτει την τυχόν καταβληθείσα αξία της ποσότητας που απορριφθηκε.

#### Άρθρο 35 Κήρυξη προμηθευτή εκπτώτου

1. Ο προμηθευτής που δεν προσέρχεται μέσα στην προθεσμία που του ορίσθηκε για να υπογράψει την σχετική σύμβαση, κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από την κατακύρωση ή ανάθεση που έγινε στο όνομά του και από κάθε δικαιωμα που απορρέει από αυτή, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου.

2. Με την ίδια διαδικασια ο προμηθευτής κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από τη σύμβαση και από κάθε δικαιωμα του που απορρέει απ` αυτήν, εφόσον δεν φόρτωσε, παρέδωσε ή αντικατέστησε τα συμβατικά υλικά, μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του δόθηκε, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 27 του παρόντος.

3. Ο προμηθευτής δεν κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση ή ανάθεση ή την σύμβαση, όταν:

- α. Η σύμβαση δεν υπογράφηκε ή το υλικό δεν φορτώθηκε ή παραδόθηκε ή αντικαταστάσθηκε με ευθύνη του φορέα.
- β. Συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βιας.
4. Με απόφαση κήρυξης προμηθευτή εκπτώτου από τη σύμβαση, μπορεί να του παρασχεθεί η δυνατότητα παράδοσης του υλικού μέχρι την προηγούμενη της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού, που γινεται σε βάρος του.
5. Στον προμηθευτή που κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση, ανάθεση ή σύμβαση, επιβάλλονται, με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, ανθροιστικά οι παρακάτω κυρώσεις:
- α. Κατάπτωση ολική ή μερική της εγγύησης συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης της σύμβασης, κατά περιπτωση.
- β. Προμήθεια του υλικού σε βάρος του εκπτώτου προμηθευτή είτε από τους υπόλοιπους προμηθευτές που είχαν λάβει μέρος στο διαγωνισμό ή είχαν κληθει για απ' ευθειας ανάθεση, είτε με διενέργεια διαγωνισμού, είτε με απ' ευθειας αγορά, αν συντρέχουν οι προϋποθεσεις του αρθρου 23 του παρόντος. Κάθε άμεση ή έμμεση προκαλούμενη ζημια του φορέα ή το τυχόν διαφέρον που θα προκύψει, καταλογίζεται σε βάρος του εκπτώτου προμηθευτή. Ο καταλογισμός αυτός γινεται ακόμη και στην περιπτωση που δεν πραγματοποιειται νέα προμήθεια του υλικού, κατά τα παραπάνω οριζόμενα. Στην περίπτωση αυτή, ο υπολογισμός του καταλογιζόμενου πού γινεται με βάση κάθε στοιχειο, κατά την κριση του δημοτικού και κοινοτικού συμβουλίου και με βάση τις αρχές της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηδών, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου.
- γ. Προσωρινός αποκλεισμός του προμηθευτή από τις προμήθειες του ο.τ.α. για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μικρότερο του εξαμήνου ούτε μεταλύτερο του ετους.
- δ. Καταλογισμός στον προμηθευτή ποσού ίσου με το 10% της αξίας των υλικών για τα οποία κηρύχθηκε έκπτωτος όταν, του δόθηκε το δικαιώμα να παραδώσει τα υλικά μέχρι την προηγούμενη της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού, ανεξάρτητα εάν τελικά έκανε ή όχι χρήση του δικαιώματος αυτού. Στην περιπτωση αυτή εχουν εφαρμογή και τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του αρθρου 33 του παρόντος.
- ε. Η εισπραξη εντόκως της τυχόν προκαταβολής που χορηγήθηκε στον έκπτωτο από τη σύμβαση προμηθευτή, είτε από ποσόν που τυχόν δικαιούται να λάβει, είτε με κατάθεση του ποσού από τον ίδιο, είτε με κατάπτωση της εγγύησης προκαταβολής. Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται από την ημερομηνία λήψης της προκαταβολή από τον προμηθευτή μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης κήρυξης του ως εκπτώτου, με το ισχύον κάθε φορά ανώτατο όριο επιτοκίου για τόκο από δικαιοπραξία, από την ημερομηνία δε αυτή και μέχρι της επιστροφής της, με το ισχύον κάθε φορά επιτόκιο για τόκο υπερημεριας.
6. Σε περίπτωση που η προμήθεια υλικού σε βάρος έκπτωτου προμηθευτή γίνεται με τροποποίηση όρων ή τεχνικών προδιαγραφών της κατακύρωσης, της ανάθεσης ή της σύμβασης, από τις οποίες κηρύχθηκε έκπτωτος, κατά περίπτωση, κατά τον υπολογισμό του διαφέροντος σε βάρος του, λαμβάνεται υπόψη η διαφορά που τυχόν προκύπτει από την τροποποίηση των σχετικών όρων ή τεχνικών προδιαγραφών, η οποια συμψηφίζεται με το προς καταλογισμό ποσό.

#### Άρθρο 36

##### Τρόπος πληρωμής - απαιτούμενα δικαιολογητικά για πληρωμή προμηθευτή στο εσωτερικό

1. Η πληρωμή της αξίας των υλικών στον προμηθευτή μπορεί να γίνει με έναν από τους παρακάτω τρόπους:
- α. Με την εξόφληση του 100% της συμβατικής αξίας μετά την οριστική παραλαβή των υλικών.
- β. Με την χορήγηση προκαταβολής μέχρι ποσοστού 50% της συμβατικής αξίας, χωρίς ΦΠΑ, έναντι ισόποσης εγγύησης και το υπόλοιπο είτε μετά την οριστική παραλαβή των υλικών, είτε με πληρωμή ποσοστού 20% της συμβατικής αξίας, χωρίς ΦΠΑ, με το μακροσκοπικό πρωτόκολλο παραλαβής και εξόφλησης της υπόλοιπης συμβατικής αξίας, με τον συνολικό ΦΠΑ, μετά την οριστική παραλαβή των υλικών.
- γ. Με προδεσμιακό διακανονισμό για το 100% της συμβατικής αξίας ή για μέρος αυτής.
- δ. Με κάθε άλλο τρόπο που καθορίζεται απαραιτητα στη διακήρυξη.
2. Στη διακήρυξη ή στην απόφαση για την απευθείας ανάθεση, για τις περιπτώσεις που αυτή επιτρέπεται από το Ν. 1797/1988 ή τον παρόντα κανονισμό, απαραιτητα καθορίζεται ο επιδιμητός τρόπος πληρωμής και οι σχετικές λεπτομέρειες.

3. Οι παραπάνω τρόποι πληρωμής εφαρμόζονται και στις τμηματικές παραδόσεις, εφόσον προβλέπονται από την σύμβαση.
4. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι τα εξής:
- Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής ή σε περίπτωση αυτοδίκαιης παραλαβής, θεωρημένο αποδεικτικό προσκόμισης του υλικού στην αποθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 29 του παρόντος.
  - Αποδεικτικό εισαγωγής του υλικού στην αποθήκη του φορέα.
  - Τιμολόγιο του προμηθευτή εις τριπλούν που να αναφέρει την ένδειξη ΕΞΟΦΛΗΘΗΚΕ.
  - Εξοφλητική απόδειξη του προμηθευτή, εάν το τιμολόγιο δεν φέρει την ένδειξη ΕΞΟΦΛΗΘΗΚΕ.
5. Σε περιπτώση που η σύμβαση προβλέπει ότι η κατασκευή των υλικών ή μέρος αυτών θα γίνει σε επαρχιακή βιομηχανία ή βιοτεχνία, εκτός από τα παραπάνω δικαιολογητικά, απαιτείται και η προσκόμιση από τον προμηθευτή βεβαίωσης της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.) του τόπου εγκατάστασης του συγκεκριμένου εργοστασίου, που ορίζεται από την σύμβαση, ότι τα υλικά κατασκευάσθηκαν στο εργοστάσιο αυτό. Εφόσον η κατασκευή των υλικών, ολικώς ή μερικώς, δεν γίνεται σε εργοστάσιο του προμηθευτή, αυτός θα προσκομισει επι πλέον αντίγραφο τιμολογίου του εργοστασίου που συμμετέχει στη διαμόρφωση του τελικού προϊόντος σύμφωνα με τη σύμβαση, θεωρημένο από την αρμόδια οικονομική εφορία. Εάν ο προμηθευτής δεν προσκομισει τα δικαιολογητικά αυτά ή εφόσον αυτά που προσκομισθούν δεν καλύπτουν ολόκληρο το προβλεπόμενο από τη σύμβαση ποσοστό ΠΕΒ, που λήφθηκε υπόψη κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, θα εκπιπτει από το λαβειν του προμηθευτή ολόκληρο ή το μέρος της ΠΕΒ, κατά περίπτωση και θα του επιβάλλονται επιπλέον, με απόφαση του δημοτικού ή του κοινοτικού συμβουλίου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου και διοικητικές κυρώσεις χρηματικού προστίμου ή και αποκλεισμού από διαγωνισμούς του δήμου ή της κοινότητας.
6. Τα δικαιολογητικά πληρωμής ελέγχονται από την αρμόδια για την προμήθεια υπηρεσία.
7. Όλες οι σχετικές με τη διενέργεια της προμήθειας δαπάνες του αγοραστή βαρύνουν τον οικείο κωδικό αριθμό εξόδου (ΚΑΕ) του προϋπολογισμού του. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις "περι οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των δήμων και κοινοτήτων" εφόσον δεν είναι αντίθετες με το Ν. 1797/1988 ή δεν αναφέρονται σε θέματα που ρυθμίζονται από το Νόμο αυτό, όπως ισχύει κάθε φορά.

### Άρθρο 37

**Τρόπος πληρωμής - απαιτούμενα δικαιολογητικά για πληρωμή προμηθευτή στο εξωτερικό**

1. Η πληρωμή της αξίας των υλικών στον προμηθευτή μπορεί να γίνει με έναν από τους παρακάτω τρόπους:
- Με την εξόφληση του 100 % της συμβατικής αξίας μετά την οριστική παραλαβή των υλικών.
  - Με την χορήγηση προκαταβολής μέχρι ποσοστού 50% της συμβατικής αξίας, χωρίς ΦΠΑ, έναντι ισόποσης εγγύησης και το υπόλοιπο είτε μετά την οριστική παραλαβή των υλικών, είτε με πληρωμή ποσοστού 20% της συμβατικής αξίας, χωρίς ΦΠΑ, με το μακροσκοπικό πρωτόκολλο παραλαβής και εξόφλησης της υπόλοιπης συμβατικής αξίας με τον συνολικό ΦΠΑ μετά την οριστική παραλαβή των υλικών.
  - Με προθεσμιακό διακανονισμό για το 100% της συμβατικής αξίας ή για μέρος αυτής.
  - Με κάθε άλλο τρόπο που καθορίζεται απαραίτητα στη διακήρυξη ή στην απόφαση για την απευθείας ανάθεση για τις περιπτώσεις που αυτή επιτρέπεται από το Ν. 1797/1988 και τον παρόντα κανονισμό.
2. Στη διακήρυξη απαραίτητη καθορίζεται ο επιθυμητός τρόπος πληρωμής και οι σχετικές λεπτομέρειες.
3. Οι παραπάνω τρόποι πληρωμής εφαρμόζονται και στις τμηματικές παραδόσεις, εφόσον προβλέπονται από την σύμβαση.
4. Η πληρωμή της αξίας των υλικών στον προμηθευτή γίνεται μέσω της τράπεζας της Ελλάδος, είτε με άνοιγμα ενέγγυας ανέκκλητης πιστωσης, είτε με έμβασμα. Στην περιπτώση που η πληρωμή γίνεται με άνοιγμα πίστωσης δεν χορηγείται προκαταβολή. Χορηγείται προκαταβολή όταν η πληρωμή γίνεται με έμβασμα μετά την οριστική παραλαβή.
5. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται είναι τα εξής:
- Σε περίπτωση προμήθειας με παράδοση FOB ή FOT:
    - Πλήρης σειρά φορτωτικών πραγματικής φόρτωσης στο όνομα του αρμόδιου φορέα ή σε διαταγή αυτού, που να αναφέρουν ότι ο ναύλος πληρώνεται στον τόπο προορισμού.
    - Πιστοποιητικό προέλευσης και κατασκευής των υλικών, σε τρία αντίγραφα.
    - Τιμολόγιο του προμηθευτή εις εξαπλούν, που θα φέρει την ένδειξη ότι έχει εξοφληθεί.

(4) Εξοφλητική απόδειξη του προμηθευτή, στην περίπτωση που το τιμολόγιο δεν φέρει ένδειξη ότι εξοφλήθηκε.

(5) Συγολόγιο ή μετρολόγιο, εις εξαπλούν.

(6) Πιστοποιητικό ποιοτικού και ποσοτικού ελέγχου, εάν ανατεθεί τέτοιος έλεγχος σε διεύθυντες γραφείο ελέγχου ή πρακτικό, εάν ανατεθεί ο έλεγχος αυτός σε επιτροπή.

(7) Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής στην Ελλάδα και αποδεικτικό εισαγωγής του υλικού στην αποθήκη του φορέα, εφόσον από τη σύμβαση προβλέπεται η πληρωμή να γινεται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του υλικού στην Ελλάδα.

(8) Αντιγραφο τηλεγραφήματος ή τηλετυπήματος του προμηθευτή, με το οποιο να γνωριζει στην υπηρεσια τα στοιχεια της φόρτωσης.

8. Στην περιπτώση προμήθειας με τον όρο παράδοσης C + F:

Όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά, με την διαφορά ότι η φορτωτική θα αναφέρει ότι ο ναύλος έχει πληρωθεί.

γ. Στην περιπτώση προμήθειας με τον όρο CIF:

(1) Όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά για την περιπτώση C + F.

(2) Ασφαλιστήριο συμβόλαιο ή πιστοποιητικό ασφάλισης ασφαλιστικής εταιρίας, που να καλύπτει τους κινδύνους που προβλέπονται στο άρθρο 30 του παρόντος.

(3) Απόδειξη πληρωμής των ασφαλιστρων.

δ. Στην περιπτώση προμήθειας με τον όρο παράδοσης "ελεύθερον":

(1) Πρωτόκολλο οριστικής ποσοτικής και ποιοτικής παραλαβής στην Ελλάδα ή στην περιπτώση αυτοδικαιης παραλαβής, δεωρημένο αποδεικτικό προσκόμισης του υλικού στην αποθήκη, σύμφωνα με το άρθρο 29 του παρόντος.

(2) Τιμολόγιο του προμηθευτή, εις τριπλούν, που να αναφέρει την ένδειξη ΕΞΟΦΛΗΘΗΚΕ.

(3) Εξοφλητική απόδειξη του προμηθευτή, εάν το τιμολόγιο δεν φέρει την ένδειξη ΕΞΟΦΛΗΘΗΚΕ.

(4) Πιστοποιητικό ποιοτικού και ποσοτικού ελέγχου, εάν ανατεθεί τέτοιος έλεγχος σε διεύθυντες γραφείο ελέγχου ή πρακτικό, εάν ανατεθεί ο έλεγχος αυτός σε επιτροπή.

6. Για τις περιπτώσεις του άρθρου αυτού ισχύουν αναλόγως τα αναφερόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 36 του παρόντος κανονισμού.

### Άρθρο 38

#### Δείγματα - Δειγματοληψία - Εργαστηριακές Εξετάσεις

1. Τα δείγματα που χρησιμοποιούνται κατά την διενέργεια των προμηθειών υπάγονται στις παρακάτω κατηγορίες:

α. Δείγματα φορέων.

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δείγματα που αποστέλλουν οι φορεις για τους οποιους προορίζονται τα προς προμήθεια υλικά, βάσει των οποιων θα πραγματοποιηθεί η προμήθεια.

β. Δείγματα προμηθευτών.

Στην περιπτώση αυτή υπάγονται τα δείγματα που καταθέτουν οι προμηθευτές, όταν απαιτείται, κατά την διενέργεια του διαγωνισμού.

γ. Δείγματα από τα προς παραλαβή συμβατικά υλικά.

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα δείγματα που λαμβάνονται από τις επιτροπές παραλαβής προς δειγμάτιση των υλικών που παραδίδονται οι προμηθευτές σε εκτέλεση συμβάσεων.

2. Κάθε δείγμα ανάλογα με την φύση του προς προμήθεια υλικού, πρέπει να είναι σε ποσότητα ή μέγεθος απόλυτα επαρκές για την σχετική μηχανική, χημική ή μακροσκοπική εξέταση, ή πρακτική δοκιμασία. Η ποσότητα ή το μέγεθος των δειγμάτων μπορει να ορίζονται:

α. Από την υπηρεσία που διενεργεί την προμήθεια, προκειμένου για δείγματα των φορέων (κατηγορία α).

β. Με την διακήρυξη ή πρόσκληση, προκειμένου για δείγματα προμηθευτών (κατηγορία β).

γ. Από τη σύμβαση, προκειμένου για δείγματα των προς παραλαβή συμβατικών υλικών (κατηγορία γ).

Εφόσον στη σχετική σύμβαση δεν αναφέρεται η ποσότητα και το μέγεθος των δειγμάτων, ισχύουν οι διατάξεις για τις δειγματοληψίες του γενικού χημείου του κράτους (Γ.Χ.Κ.).

3. Τα δείγματα όλων των κατηγοριών κατατιθενται στην αρμόδια υπηρεσία εις διπλούν (δείγμα - αντιδείγμα) με εξαίρεση:

α. Τα δείγματα των φορέων, εφόσον η υπηρεσία έχει ορίσει διαφορετικά.

**8. Τα δείγματα τα οποία λόγω της φύσης τους ή της αξίας τους, δεν μπορούν να σταλούν ή να υποβληθούν εις διπλούν.**

**γ.** Τα δείγματα που λαμβάνουν οι επιτροπές παραλαβής κατά τη διαδικασία ελέγχου των προς παραλαβή συμβατικών υλικών, τα οποία λαμβάνονται μεν εις διπλούν, πλην όμως, το ένα απ' αυτά αποστέλλεται απευθείας από την επιτροπή για εργαστηριακή ή μηχανική εξέταση ή χρησιμοποιείται για πρακτική δοκιμασία.

**4.** Εφόσον από την διακήρυξη ή την πρόσκληση δεν προβλέπεται κατάθεση δειγμάτων, τυχόν προσκομιζόμενα από τους προμηθευτές δείγματα δεν γίνονται δεκτά.

**5. Δείγματα που δεν είναι κατά τρόπον εμφανή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την διακήρυξη ή την πρόσκληση δεν γίνονται δεκτά.**

**6.** Εφόσον τα δείγματα ανήκουν σε ευπαθή ή επικίνδυνα υλικά, ο προμηθευτής υποχρεούται να αναφέρει τούτο εγγράφως επι του δείγματος στην ελληνική γλώσσα, καθορίζοντας συγχρόνως τον τρόπον φύλαξης και συντήρησης τους. Για δείγματα φορέων καθώς και δείγματα από τα προς παραλαβή συμβατικά υλικά που ανήκουν στην κατηγορία αυτή, την παραπάνω υποχρέωση έχει ο φορέας και ο πρόεδρος της επιτροπής, αντίστοιχα.

**7.** Εφόσον η προμήθεια του υλικού γίνεται με βάση δείγματα του φορέα οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να λαμβάνουν γνώση του δείγματος αυτού, κατά το διάστημα της προθεσμίας που ορίζεται από την διακήρυξη ή την πρόσκληση είτε με απλή μακροσκοπική εξέταση αυτού από τους ενδιαφερομένους, είτε με λήψη αντιγράφου, ή απεικόνισης αυτού με δική τους μέριμνα και ευθύνη.

**8.** Κατά την αξιολόγηση των προσφορών από το αρμόδιο όργανο, τίθενται υπόψη του και τα σχετικά δείγματα. Εφόσον για την διενέργεια του ελέγχου από το αρμόδιο όργανο είναι απαραίτητη, η αποσφράγιση του δείγματος, αυτή γίνεται ενώπιον υπαλλήλου της υπηρεσίας τήρησης των δειγμάτων μετά δε τον έλεγχο γίνεται επανασφράγιση του δείγματος. Επίσης ενώπιον του υπαλλήλου της υπηρεσίας δειγμάτων γίνεται, όταν απαιτείται, λήψη μέρους του δείγματος.

**B. Η επισημοποίηση των δειγμάτων κοι αντιδειγμάτων γίνεται από την υπηρεσία που τα τηρεί, ύστερα από την υπογραφή της σχετικής σύμβασης. Τα επισημοποιηθέντα δείγματα παραλαμβάνονται από την επιτροπή παραλαβής για να χρησιμοποιηθούν κατά το στάδιο των ελέγχων και επιστρέφονται μετά το πέρας της παραλαβής των υλικών, εφόσον λόγω της φύσης τους δεν καταστρέφονται κατά την διαδικασία των ελέγχων.**

**10.** Στον συμβασιούχο προμηθευτή παραδίδεται, ύστερα από αιτημά του, το επίσημο δείγμα του φορέα ή μέρος αυτού, ανάλογα με τη φύση του υλικού, για να του χρησιμεύσει κατά την κατασκευή του και υποχρεούται να το επιστρέψει το αργότερο με την παράδοση του υλικού.

**11. Η επιστροφή των δειγμάτων γίνεται ως εξής:**

**α)** Των φορέων μέσα σε τριάντα ημέρες από την επιστροφή τους από την επιτροπή παραλαβής και αφού έχει συντελεστεί η οριστική παραλαβή του συμβατικού υλικού, με μέριμνα και ευθύνη του φορέα.

**β)** Των προμηθευτών στους οποίους δεν κατακυρώθηκαν ή δεν ανατέθηκε, η προμήθεια, μέσα σε 15 ημέρες από την ημερομηνία της ανακοίνωσης κατακύρωσης, ή ανάθεσης, με μέριμνα και ευθύνη τούτων.

**γ)** Των συμβασιούχων προμηθευτών που κατατέθηκαν με την προσφορά τους και δεν καταστράφηκαν μερικώς ή ολικώς κατά την διαδικασία των ελέγχων, μέσα σε τριάντα ημέρες από την επιστροφή τους από την επιτροπή παραλαβής και εφόσον έχει συντελεσθεί η οριστική παραλαβή, με ευθύνη και μέριμνα των ιδίων.

**δ)** Τα δείγματα που δεν χρησιμοποιήθηκαν για κατ` έφεση εξέταση επιστρέφονται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την οριστική παραλαβή των συμβατικών υλικών, με μέριμνα και ευθύνη του προμηθευτή.

**12.** Τα δείγματα που δεν θα παραλειφθούν σύμφωνα με τα παραπάνω, εκποιούνται από την υπηρεσία παραλαβής και φύλαξης τους, εφόσον έχουν εμπορική αξία, υπέρ του ταμείου αρωγής δημοτικών και κοινωνικών υπαλλήλων (Τ.Α.Δ.Κ.Υ) άλλως καταστρέφονται από οριζόμενη από το δημοτικό ή κοινωνικό συμβούλιο, προς τούτο, επιτροπή.

**13.** Η αξία των δειγμάτων και αντιδειγμάτων που λαμβάνονται από τις επιτροπές παραλαβής, βαρύνει τους προμηθευτές και δεν καταβάλλεται.

**14.** Εφόσον από τη σύμβαση προβλέπονται και εργαστηριακοί έλεγχοι, αυτοί διενεργούνται από εργαστήρια του φορέα, εάν διαθέτει, άλλως από το Γ.Χ.Κ. ή από οποιοδήποτε άλλο εργαστήριο που ανήκει στο δημόσιο τομέα ανάλογα με την φύση του προς προμήθεια υλικού και την μορφή του ελέγχου.

**15.** Σε περιπτωση που ο προμηθευτής διαφωνεί με το αποτέλεσμα των εργαστηριακών εξετάσεων, μπορεί να ζητήσει εγγράφως κατ` έφεση εξέταση των οικείων δειγμάτων. Η κατ` έφεση εξέταση γίνεται ύστερα

από έγγραφο της υπηρεσίας, από το Γ.Χ.Κ. ή σε περίπτωση που λόγω της φύσεως του υλικού ή της μορφής του ελέγχου, το Γ.Χ.Κ. δεν μπορεί να ανταποκριθεί στον έλεγχο, η κατ' έφεση εξέταση γινεται από οποιοδήποτε άλλο εργαστήριο

του δημόσιου τομέα, εκτός από το εργαστήριο που διενήργησε την αρχική εξέταση. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει άλλο κατάλληλο εργαστήριο από αυτό που διενήργησε τον αρχικό έλεγχο, η κατ' έφεση εξέταση γινεται σε αυτό, αλλά με εξεταστή του Γ.Χ.Κ. ή αλλου φορέα. Ο προμηθευτής υποχρεούται να καταθέσει το προβλεπόμενο για την περιπτωση παράβολο. Το αιτημα του προμηθευτή για την κατ' έφεση εξέταση πρέπει να υποβάλλεται

μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία εικοσι (20) ημερών από την γνωστοποίηση σ' αυτόν των αποτελεσμάτων της αρχικής εξέτασης. Κατ' έφεση εξέταση μπορεί να γίνει και αυτεπάγγελτα με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την λήψη του πρωτοκόλλου της επιτροπής παραλαβής. Κατά την κατ' έφεση εξέταση παρίσταται εκπρόσωπος του φορέα, υποχρεωτικά δε καλείται να παραστεί, εφόσον το επιθυμεί και ο προμηθευτής. Εάν κατά την διενέργεια της κατ' έφεση εξέτασης υπάρχει διαφωνία από τον εκπρόσωπο του φορέα ή τον προμηθευτή, σε τεχνικό θέμα, όπως εφαρμοζομένη μέθοδος

εξέτασης, χρήση οργάνων, αυτή διατυπώνεται με σαφήνεια σε σχετικό πρωτόκολλο, η δε υπόθεση παραπέμπεται στο ανώτατο χημικό συμβούλιο (Α.Χ.Σ.) για γνωμάτευση. Το αποτέλεσμα της κατ' έφεση εξέτασης είναι υποχρεωτικό και τελεσίδικο και για τα δύο μέρη.

#### Άρθρο 39

##### Ανωτέρα βια

1. Σε περίπτωση ανωτέρας βίας η απόδειξη αυτής βαρύνει εξ ολοκλήρου τον προμηθευτή.
2. Ο προμηθευτής που επικαλείται ανωτέρα βια υποχρεούται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τότε που συνέβησαν τα περιστατικά που συνιστούν την ανωτέρα βια, να αναφέρει εγγράφως αυτά και να προσκομίσει στην υπηρεσία τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία.
3. Σε περιπτωση που ο προμηθευτής μέσα στην ανωτέρω προθεσμία δεν αναφέρει τα περιστατικά και δεν προσκομίσει τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία, στερείται του δικαιώματος να επικαλεσθεί την ύπαρξη ανωτέρας βίας.

#### Άρθρο 40

##### Επίλυση διαφορών μετά την υπογραφή της σύμβασης

1. Για κάθε πράξη του δήμου ή της κοινότητας ή της αρμόδιας για την προμήθεια υπηρεσίας για την οποία ο ανάδοχος της προμήθειας πραγμάτων κρινεί ότι είναι βλαπτική των συμφερόντων του, έχει δικαιωμα να ασκήσει ένσταση ενώπιον του νομάρχη. Το ίδιο δικαιώμα έχει ο ανάδοχος, όταν ο δήμος ή η κοινότητα μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός μήνα, δεν αποφαίνεται σε πράξη της αρμόδιας για την προμήθεια υπηρεσίας η οποία

πράξη προβλέπεται από τις διατάξεις του ν. 1797/1988 ή του παρόντος κανονισμού, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά και υπόκειται στην έγκριση του. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος η ένσταση ασκείται και κατατίθεται στο γραφείο της αρμόδιας για την προμήθεια υπηρεσίας μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία 15 ημερών από την επίδοση στον ανάδοχο της προσβαλλόμενης πράξης. Ο νομάρχης αποφαίνεται επι της ένστασης μέσα σε τρεις μήνες από την κατάθεσή της, ύστερα από γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου δημοσιών έργων.

2. Η διαφορά συζητείται στο συμβούλιο αφού πρώτα κληθούν υποχρεωτικά ο ανάδοχος και εκπρόσωπος του οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Το συμβούλιο γνωματεύει αιτιολογημένα για την απονομή του δικαίου από άποψη νομιμότητας και ουσιας ακόμα και αν δεν παραστούν αυτοί που έχουν κληθεί σ' αυτό.
3. Αν ο νομάρχης δεν εκδώσει την απόφαση του, μέσα στην καθορισμένη προθεσμία της παραγράφου 1 ή κάποιος από τους ενδιαφερόμενους δεν αποδεχτεί την απόφαση του νομάρχη τότε αρμόδιο για την επίλυση της διαφοράς που δημιουργείται είναι το διοικητικό εφετείο στην περιφέρεια του οποίου εκτελείται η προμήθεια. Το διοικητικό εφετείο δικάζει σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, ύστερα από προσφυγή που ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών, αφότου κοινοποιήθηκε η απόφαση του νομάρχη ή πέρασε η προθεσμία για την έκδοση της απόφασης.

4. Πριν υποβληθεί η διαφορά στο διοικητικό εφετείο, πρέπει να έχει εξαντληθεί η διοικητική διαδικασία, που προβλέπει η παράγραφος 1 αυτού του άρθρου, διαφορετικά η προσφυγή είναι απαραδεκτη, εκτός από την περίπτωση που η διαφορά γεννάται το πρώτον από την σχετική πράξη του νομάρχη.

5. Κάθε αξιωση του αναδόχου προμηθειας κατά του εργοδότη ή αντιθετα του εργοδότη κατά του αναδόχου που δεν στηρίζεται στην απόφαση της αρμοδιας αρχής και για την οποια έγινε προσφυγή στο διοικητικο εφετείο, παραγράφεται, αν κατά το διάστημα της επιδικίας πέρασε διετία χωρις να διακοπει η παραγραφή. Για τις αξιώσεις των αναδόχων, που γεννήθηκαν νόμιμα και αναγνωρισθηκαν με αποφάσεις των αρμοδιων αρχών, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του διατάγματος περι περι λογιστικού δήμων και κοινοτήτων, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΝΟΜΑΡΧΙΕΣ

##### Άρθρο 41

###### Ανάδειξη προμηθευτών χορηγητών

1. Με ανάδειξη προμηθευτών - χορηγητών πραγματοποιούνται προμήθειες:

α) Τροφίμων, για τα ίδρυματα των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου.

β) Λοιπών αναλώσιμων ειδών παντοπωλείου, για τα ίδρυματα τους, καθώς και παροχής υπηρεσιών προς αυτά.

γ) Πετρελαιοειδών για τους Ο.Τ.Α., τα νομικά τους πρόσωπα δημοσίου δικαιου και για τα ίδρυματά τους.

δ) Φαρμάκων και αναλώσιμου υγειονομικού υλικού.

Για τις περιπτώσεις α, β, γ η αρμοδιότητα ανήκει στους νομάρχες και ασκείται από τις υπηρεσίες Εμπορίου των νομαρχιών, για δε την περίπτωση δ στους ενδιαφερόμενους φορεις. Οταν ειδικοί λόγοι καθιστούν αδύνατη ή προδήλως δυσχερή την ανάδειξη χορηγητών ειδών των περιπτώσεων α, β, γ από τις υπηρεσίες Εμπορίου των νομαρχιών, δύναται να παρασχεθει εξουσιοδότηση στον ενδιαφερόμενο φορέα για την ανάδειξη από τον ίδιο προμηθευτών χορηγητών, με απόφαση του οικείου νομάρχη, ύστερα από γνωμοδότηση της επιτροπής προμηθειών της νομαρχίας.

2. Για τις ανάγκες σε τρόφιμα των ίδρυμάτων των ο.τ.α. και σε πετρελαιοειδή των ο.τ.α. και των νομικών τους προσώπων δημοσίου δικαίου οι νομαρχιακές υπηρεσίες Εμπορίου ή οι ανωτέρω εξουσιοδοτούμενοι φορείς προκηρύσσουν διαγωνισμούς για την ανάδειξη προμηθευτών χορηγητών των ειδών αυτών, με βάση την προσφερόμενη έκπτωση επι της τιμής του ειδους, για ορισμένο χρονικό διάστημα, κατά κανόνα, ενός ετους.

3. Στην ανωτέρω ρύθμιση μπορούν να υπαχθούν, ύστερα από αίτηση τους στον οικείο νομάρχη και νομικά πρόσωπα, ιδιωτικού δικαιου των ο.τ.α. εφόσον χρηματοδοτούνται ή ελέγχονται από το κράτος.

4. Προμηθευτής χορηγητής αναδεικνύεται εκείνος που προσφέρει το μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης, εφόσον το πραναφερόμενο είδος είναι εντός των τεχνικών προδιαγραφών και λοιπών όρων της διακήρυξης σε συνδυασμό με τις λοιπές σχετικές διατάξεις του παρόντος.

##### Άρθρο 42

###### Υπολογισμός ποσοστού έκπτωσης

1. Στις διακηρύξεις διαγωνισμών για την ανάδειξη προμηθευτών ειδών των οποίων οι τιμές είναι εκτός διατίμησης περιλαμβάνεται όρος, σύμφωνα με τον οποίο:

α) Το ποσοστό έκπτωσης στα εκατό (%) υπολογίζεται στη νόμιμα διαμορφούμενη κάθε φορά μέση τιμή λιανικής ή χονδρικής πώλησης του ειδους την ημέρα παράδοσης του και που αντιστοιχει στην ποιότητα και σε κάθε άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα του.

β) Στις περιπτώσεις στις οποιες τόσο η ανώτερη όσο και η κατώτερη τιμή, βρίσκονται χαρακτηριστικά πέρα από τις τιμές που προσφέρονται στην αγορά (ακραίες περιπτώσεις) αυτές δεν υπολογίζονται στη διαμόρφωση της μέσης τιμής, αλλά λαμβάνεται υπόψη η αμέσως προηγουμένη τιμή (ανώτερη ή κατώτερη).

γ) Στις περιπτώσεις που ειναι αδύνατος ο προσδιορισμός κάποιου χαρακτηριστικού γνωρίσματος του ειδους (όπως προέλευση, τύπος) από το οποίο εξαρτάται η τιμή το είδος αποτιμάται στην κατώτερη τιμή από την οποία και αφαιρείται η έκπτωση.

2. Για τα είδη που τελούν σε καθεστώς διατίμησης, το ποσοστό έκπτωσης στα εκατό (%) θα υπολογίζεται στην τιμή διατίμησης που ισχύει κάθε φορά κατά την ημέρα παράδοσης του ειδους.

##### Άρθρο 43

### **Ειδικές ρυθμίσεις για Αττική και Θεσσαλονίκη**

Στους ο.τ.α των νομών Αθηνών, Πειραιώς, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής και Θεσσαλονίκης σε περίπτωση που λόγω ιδιομορφίας της αγοράς η μέση τιμή λιανικής ή χονδρικής πώλησης του είδους είναι ανεφάρμοστη μπορεί, ύστερα από απόφαση του οικείου νομάρχη, να προκηρύσσονται οι διαγωνισμοί στην ανώτερη χονδρική ή λιανική τιμή πώλησης του είδους ή και σε σταθερές τιμές κλιμακούμενες, τουλάχιστον, ανά τετράμηνο.

### **Άρθρο 44** Θεώρηση τιμολογιων

Τα τιμολόγια, όσον αφορά την κανονικότητα της τιμής θεωρούνται μέσα σε δέκα ημέρες:

α. Από τις υποδειυθύνσεις αγορανομιας Αθηνών και Πειραιώς για τους νομούς Αθηνών, Πειραιώς Ανατολικής Αττικής και Δυτικής Αττικής.

β) Από τις κατά τόπους νομαρχιακούς υπηρεσιες Εμπορίου για τους άλλους νομούς της χώρας, εφόσον η έδρα του ο.τ.α. βρίσκεται στην πρωτεύουσα του νομού ή δεν απέχει, από αυτή περισσότερο από 30 χιλιόμετρα και με βάση τις τιμές που διαμορφώνονται στην πρωτεύουσα του νομού.

γ) Από τις κατά τόπους αστυνομικές αρχές εφόσον η έδρα του ο.τ.α. απέχει περισσότερο από 30 χιλιόμετρα από την πρωτεύουσα του νομού ή σε νησιά εκτός Κρήτης Εύβοιας και εκεινων στα οποια εδρεύει η πρωτεύουσα του νομού και με βάση τις τιμές που διαμορφώνονται στην έδρα της αστυνομικής αρχής. Για τα νησιά στα οποια εδρεύει η πρωτεύουσα του νομού και τα νησιά Κρήτη και Εύβοια ισχύουν τα οριζόμενα από την προηγούμενη παράγραφο (θ).

### **Άρθρο 45** Ρυθμίσεις λοιπών θεμάτων

Για θέματα που δεν ρυθμίζονται ειδικά από τις διατάξεις αυτού του Κεφαλαίου, έχουν εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

### **Άρθρο 46**

#### **Συγκρότηση συλλογικών οργάνων φορέων**

1. Η διενέργεια διαγωνισμών προμήθειών και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων διαγωνισμών και απ' ευθείας ανάθεσης, προμηθειών των φορέων του άρθρου 1 του παρόντος οι οποιοι εκτελούν τις προμήθειες τους σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού γινεται από επιτροπές.

2. Οι επιτροπές μπορούν να συγκροτούνται για χρονικό διάστημα ενός ετους και γνωμοδοτούν πέραν των θεμάτων αξιολόγησης και για κάθε θέμα που προκύπτει κατά την εκτέλεση των συμβάσεων.

3. Οι επιτροπές συγκροτούνται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και αποτελούνται, ανεξαρτήτως του τρόπου της προμήθειας, από τρεις δημοτικούς ή κοινοτικούς υπαλλήλους.

Σε περίπτωση αιτιολογημένης αδυναμίας για την συγκρότηση της επιτροπής ή εάν εκ της φύσεως της προμήθειας απαιτούνται υπάλληλοι ορισμένης ειδικότητας τους οποίους ο δήμος ή η κοινότητα δεν διαθέτουν τότε αυτοί υποδεικνύονται από τον νομάρχη εκ των υπαλλήλων του δημοσίου τομέα ή των φορέων του άρθρου 1 του παρόντος κανονισμού.

Για προμήθειες προϋπολογισθείσας αξίας άνω των 200.000 ευρωπαϊκών λογιστικών μονάδων ECU στην παραπάνω επιτροπή της παραγράφου αυτής είναι δυνατό να συμμετέχουν επι πλέον ως μέλη δύο δημοτικοί ή κοινοτικοί υπάλληλοι ειδικότητας ανάλογης της φύσεως της προμήθειας. Εάν ο δήμος ή η Κοινότητα δεν διαθέτει τέτοιους υπαλλήλους τότε αυτοί υποδεικνύονται από το νομάρχη εκ των υπαλλήλων των φορέων που αναφέρονται ανωτέρω.

4. Με απόφαση του νομάρχη συγκροτούνται κατά περίπτωση και ευκαιριακές επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων προμηθειών με τα οποία δεν ασχολούνται οι επιτροπές των παραπάνω παραγράφων. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται η αρμοδιότητα και το έργο της επιτροπής ή ομάδας εργασίας η συγκρότηση η σύνθεση η διάρκεια και ο τρόπος λειτουργίας της.

5. Σε όλες τις επιτροπις του άρθρου αυτού, μαζί με τα τακτικά μέλη, ορίζονται και οι αναπληρωτές τους οι οποίοι πρέπει να έχουν επίσης την ιδιότητα ή τα προσόντα που απαιτούνται για τα τακτικά μέλη.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ  
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 47**

**Μεταβατικές και τελικές διατάξεις**

1. Προμήθειες για τις οποίες έχει δημοσιευθεί διακήρυξη ή έχει υπογραφεί σύμβαση πριν την ισχύ του παρόντος, εκτελούνται σύμφωνα με τους όρους αυτών μέχρι την πλήρη εκκαθάριση των εκ της συμβάσεως σχέσεων.
2. Για θέματα που δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται οι διατάξεις των ν. 1797/1988 και 2000/1991, με την επιφύλαξη των διατάξεων του π. δ/τος 105/1989 "προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας περι κρατικών προμηθειών προς το κοινοτικό δίκαιο κ.λ.π.", όπως αυτά ισχύουν κάθε φορά.

**Άρθρο 48**

**Παράρτημα**

*Προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος κανονισμού το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I, το οποίο έχει ως ακολούθως:*

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I**

**ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ Ο.Τ.Α.**

**A. Ανοικτές διαδικασίες**

1. Όνομα, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου, τηλεγράφου, τέλεξ και τηλεφωτοαντιγραφικού μηχανήματος της αναδέουσας αρχής.
2. α) Διαδικασία που επελέγη για τη σύναψη των συμβάσεων.
3. β) Τύπος της σύμβασης για την οποία γίνεται η πρόσκληση για την υποβολή προσφορών.
4. γ) Τόπος παράδοσης.
5. δ) Φύση και ποσότητα των ζητουμένων προϊόντων.
6. ε) Πληροφορίες για την δυνατότητα των προμηθευτών να υποβάλουν προσφορές για μέρος ή και το σύνολο των απαιτουμένων προμηθειών.
7. θ) Παρέκκλιση από τη χρησιμοποιηση προτύπων σύμφωνα με το άρθρο 4.
8. ι) Ταχθεισα, ενδεχομένως προθεσμία παράδοσης.
9. α) Όνομα και διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορεί να ζητηθούν τα οικεια έγγραφα.
10. β) Προθεσμία υποβολής της αιτησης αυτής.
11. γ) Ενδεχομένως ύψος και τρόπος πληρωμής του ποσού που πρέπει να καταβληθει για την απόκτηση αυτών των εγγράφων.
12. α) Προθεσμία υποβολής των προσφορών.
13. β) Διεύθυνση στην οποία πρέπει να σταλούν.
14. γ) Γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συνταχθούν οι προσφορές.
15. θ) Πρόσωπα τα οποία επιτρέπεται να παρευρεθούν στην αποσφράγιση των προσφορών.
16. ι) Ημερομηνία ώρα και τόπος αποσφράγισης των προσφορών.
17. α) Ενδεχομένως απαιτούμενες εγγυήσεις και λοιπές εξασφαλισεις.
18. β) Βασικοί όροι για τη χρηματοδότηση και πληρωμή ή και παραπομή στις σχετικές κανονιστικές διατάξεις.
19. γ) Ενδεχομένως απαιτούμενες εγγυήσεις και λοιπές εξασφαλισεις.
20. δ) Ημερομηνία ώρα και τόπος αποσφράγισης των προσφορών.
21. ε) Ενδεχομένως απαιτούμενες εγγυήσεις και λοιπές εξασφαλισεις.
22. ι) Αναγκαιες πληροφοριες και διατυπώσεις προκειμένου να διαπιστωθεί αν συντρέχει το ελάχιστο των οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων που πρέπει να πληρεί ο προμηθευτής.
23. θ) Χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο προσφέρων υποχρεούται να διατηρεί την προσφορά του ανοικτή.
24. α) Ημερομηνία παραλαβής της προκήρυξης από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαίκων Κοινοτήτων.
25. β) Κλειστές διαδικασίες

1. Όνομα διεύθυνση αριθμός τηλεφώνου τηλεγράφου τέλεξ και τηλεφωτοαντιγραφικού μηχανήματος της αναδέτουσας αρχής.
2. α) Διαδικασία που επελέγη για τη σύναψη της σύμβασης.  
β) Ενδεχομένως, λόγοι προσφυγής στη συνοπτική διαδικασία.  
γ) Τύπος της σύμβασης για την οποία γίνεται η πρόσκληση για την υποβολή προσφορών.  
3. α) Τόπος παράδοσης.  
β) Φύση και ποσότητα των ζητουμένων προϊόντων  
γ) Πληροφορίες για τη δυνατότητα των προμηθευτών να υποβάλουν προσφορές για τμήματα ή και για το σύνολο των απαιτουμένων προμηθειών.  
δ) Παρέκκλιση από τη χρησιμοποιηση προτύπων σύμφωνα με το άρθρο 4.  
4. Ταχθεισα, ενδεχομένως προθεσμια παράδοσης.  
5. Ενδεχομένως, νομική μορφή την οποία θα πρέπει να περιβληθει ο όμιλος των προμηθευτών στον οποιο κατακυρώνεται η σύμβαση.  
6. α) Προθεσμια υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής  
β) Διεύθυνση στην οποία πρέπει να σταλούν.  
γ) Γλώσσα ή γλώσσες στις οποιες πρέπει να συνταχθούν.  
7. Προθεσμια υποβολής των προσκλήσεων υποβολής προσφορών.  
8. Πληροφορίες σχετικά με την ιδιαιτερη κατάσταση του προμηθευτή καθώς και αναγκαιες πληροφορίες και διατυπώσεις για να κριθει αν πληροι το ελάχιστο των απαιτουμένων οικονομικών και τεχνικών προϋποθέσεων.  
9. Κριτήρια για την κατακύρωση της σύμβασης εφόσον δεν αναφέρονται στην πρόσκληση για την υποβολή προσφορών.  
10. Λοιπές πληροφορίες  
11. Ημερομηνια αποστολής της προκήρυξης.  
12. Ημερομηνια παραλαβής της προκήρυξης από την Υπηρεσια Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.  
**Γ. Διαδικασίες μέσω διαπραγματεύσεων**  
1. Όνομα, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου, τηλεγράφου, τέλεξ και τηλεφωτοαντιγραφικού μηχανήματος της αναδέτουσας αρχής.  
2. α) Διαδικασία που επελέγη για τη σύναψη της σύμβασης.  
β) Ενδεχομένως, λόγοι προσφυγής στη συνοπτική διαδικασία.  
γ) Ενδεχομένως, τύπος της σύμβασης για την οποία γίνεται η πρόσκληση για την υποβολή προσφορών.  
3. α) Τόπος παράδοσης.  
β) Φύση και ποσότητα των ζητουμένων προϊόντων.  
γ) Πληροφορίες για τη δυνατότητα των προμηθευτών να υποβάλουν προσφορές για μέρος ή και για το σύνολο των απαιτουμένων προμηθειών.  
δ) Παρέκκλιση από τη χρησιμοποιηση προτύπων σύμφωνα με το άρθρο 4.  
4. Ταχθεισα, ενδεχομένως προθεσμια παράδοσης.  
5. Ενδεχομένως, νομική μορφή την οποία θα πρέπει να περιβληθει ο όμιλος των προμηθευτών στον οποιο κατακυρώνεται η σύμβαση.  
6. α) Προθεσμια υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής.  
β) Διεύθυνση στην οποία πρέπει να σταλούν οι αιτήσεις.  
γ) Γλώσσα ή γλώσσες στις οποιες πρέπει να συνταχθούν.  
7. Πληροφορίες σχετικά με την ιδιαιτερη κατάσταση του προμηθευτή καθώς και αναγκαιες πληροφορίες και διατυπώσεις για να κριθει αν συγκεντρώνει τις απαιτούμενες οικονομικές και τεχνικές προϋποθέσεις.  
8. Ενδεχομένως, ονόματα και διευθύνσεις των προμηθευτών που έχουν ήδη επιλεγει από την αναδέτουσα αρχή.  
9. Ημερομηνια προηγουμένων δημοσιεύσεων στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.  
10. Λοιπές πληροφορίες.  
11. Ημερομηνια αποστολής της προκήρυξης.  
12. Ημερομηνια παραλαβής της προκήρυξης από την Υπηρεσια Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.  
**Δ. Διαδικασίες προ-πληροφόρησης**

1. Όνομα, αριθμός τηλεφώνου, τέλεξ και τηλεφωτοαντιγραφικού μηχανήματος της αναθέτουσας αρχής και της υπηρεσίας από την οποία μπορει να ζητηθούν συμπληρωματικές πληροφορίες.
  2. Φύση και ποσότητα ή αξια των ζητουμένων προϊόντων.
  3. προσωρινή ημερομηνία έναρξης των διαδικασιών σύναψης της ή των συμβάσεων (εφόσον ειναι γνωστή).
  4. Λουπές πληροφοριες
  5. Ημερομηνία αποστολής της ανακοινωσης.
  6. Ημερομηνία παραλαβής από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- E. Συναφθείσες συμβάσεις
1. Όνομα και διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής.
  2. α) Επιλεγεισα διαδικασια σύναψης των συμβάσεων.
  - β) Όσον αφορά τις αναθέτουσες αρχές, εφόσον συντρέχει λόγος, αιτιολόγηση της προσφυγής στις διαδικασιες μέσω διαπραγματεύσεων, μέσω πρόχειρου διαγωνισμού ή με απευθείας ανάθεση, σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων β και γ της παραγράφου 3 του αρθρου 3 και του αρθρου 23.
  3. Ημερομηνία σύναψης της σύμβασης
  4. Κριτήρια κατακύρωσης της σύμβασης
  5. Αριθμός προσφορών που υποβλήθηκαν
  6. Όνομα και διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου, τέλεξ και τηλεφωτοαντιγραφικού μηχανήματος του ή των προμηθευτών.
  7. Φύση και ποσότητα των παρεχομένων προϊόντων, ενδεχομένως, κατά προμηθευτή.
  8. Τιμή ή κλιμακα τιμών (ελάχιστη/μέγιστη) που έχει(ουν) καταβληθει.
  9. Λουπές πληροφοριες
  10. Ημερομηνία δημοσιευσης της προκήρυξης του διαγωνισμού στη Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
  11. Ημερομηνία αποστολής της παρούσας ανακοίνωσης
  12. Ημερομηνία παραλαβής της ανακοίνωσης από την Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

#### Άρθρο 49

Κάλυψη δαπάνης έναρξη ισχύος δημοσιευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται μεν δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολιγισμού. Προκαλείται όμως δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού των φορέων της παραγράφου 1 του άρθρου 1 αυτής. Το ύψος της δαπάνης αυτής δεν μπορεί να προδιοριστεί μες τον παρόντα κανονισμό. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος κανονισμού αρχιζει από της 1 ης Σεπτεμβρίου 1993.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

- (74) Η περίπτωση iii της παρ. 3β του Ζου Κεφαλαίου της απόφασης (συνεδρίαση 26.09.2013) της Συγκλήτου της Ακαδημίας Αθηνών (Β 414/20-02-2014), το κείμενο της οποίας είχε ως εξής:
- «3.6. iii Προμήθειες ή εκτελέσεις έργων
- A) Προμήθειες ομοειδών προϊόντων ή εκτελέσεις ομοειδών έργων δαπάνης μέχρι 5.869 ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. ετησίως, γίνονται χωρίς διαγωνισμό ή λήψη προσφορών, ύστερα από εκτίμηση των τιμών που προσφέρει η αγορά.
- B) Προμήθειες ομοειδών προϊόντων ή εκτελέσεις ομοειδών έργων δαπάνης από 5.870 ευρώ μέχρι 60.000,00 ευρώ ετησίως, πλέον Φ.Π.Α. γίνονται με πρόχειρο μειοδοτικό διαγωνισμό. Απαιτείται η διαδικασία δημοσιεύσης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα της Ακαδημίας Αθηνών, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 15 ημερών, στο Πρόγραμμα «Διαιύγεια» και πλήρη αιτιολόγηση της επιλογής, ιδιαίτερα στην περίπτωση που δεν επιλέγεται ο μειοδότης.
- Γ) Προμήθειες ομοειδών προϊόντων ή εκτελέσεις ομοειδών έργων δαπάνης από 60.000 ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. μέχρι 200.000 ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. (ή μέχρι του προβλεπόμενου ορίου που καθορίζεται κάθε 2 έτη, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και προμήθειες άνω του προβλεπομένου, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίου), γίνονται ύστερα από τακτικό διαγωνισμό, η προκήρυξη του οποίου δημοσιεύεται στο τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβέρνησης και στον ελληνικό Τύπο (δύο

οικονομικές και μία πολιτική εφημερίδα), στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα του φορέα και στο «Πρόγραμμα Διαύγεια». Απαραίτητη είναι η συνεργασία του Επιστημονικού Υπευθύνου με τις υπηρεσίες του Ειδικού Λογαριασμού για τον καθορισμό των όρων του διαγωνισμού, οι οποίοι θα διαμορφώνονται κάθε φορά ανάλογα με το ύψος της δαπάνης και το αντικείμενο. Για τη διενέργεια κάθε διαγωνισμού, δαπάνης από 5.869 ευρώ, πλέον ΦΠΑ, και άνω, απαιτείται

έγκριση από την Επιτροπή Ερευνών.

Δ) Προμήθειες ομοειδών προϊόντων ή εκτελέσεις ομοειδών έργων δαπάνης άνω των 200.000 ευρώ, πλέον Φ.Π.Α. (άνω του προβλεπομένου ορίου που καθορίζεται κάθε 2 έτη, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και προμήθειες άνω του προβλεπομένου, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ορίου), γίνονται με ανοιχτό διεθνή διαγωνισμό, ο οποίος δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στο τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβέρνησης, στον ελληνικό Τύπο (δύο οικονομικές και μία πολιτική εφημερίδα), στην ηλεκτρονική ιστοσελίδα του φορέα και στο «Πρόγραμμα Διαύγεια». Οι επιμέρους διαδικασίες διενέργειας του διαγωνισμού ορίζονται κάθε φορά από την Επιτροπή Ερευνών (π.χ. σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών του διαγωνισμού από εμπειρογνώμονες, τήρηση των κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και τα ανταγωνιστικά κλπ.) Η κατάτμηση προμηθειών ομοειδών προϊόντων, προς αποφυγή της ανωτέρω διαδικασίας, καθιστά τη δαπάνη μη επιλέξιμη. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να τηρηθούν οι παραπάνω διαδικασίες για λόγους περιορισμένου χρόνου ή έγκαιρης και πληρέστερης διεξαγωγής του έργου, καθώς επίσης και σε περιπτώσεις που η προμήθεια ή το έργο αξιολογείται με κριτήρια ποιοτικά ή καλλιτεχνικά, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος υποβάλλει στην Επιτροπή Ερευνών αιτιολογημένο αίτημα για τον καθορισμό και την έγκριση της διαδικασίας που θα ακολουθηθεί (π.χ. διαγωνισμού μεταξύ προεπιλεγμένων προμηθευτών-κατασκευαστών, απευθείας ανάθεσης κλπ.).»